جګړه او سوله

دويم ټوک

ليف نيکولايوويچ تولستوی
ژباړن:
دوکتور لطيف بهاند

مسکو
۲۰۱۲

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: جګړه او سوله

لیکوال: لیف نیکولایوویچ تولستوی

ژباړن: دوکتور لطیف بهاند

ټوک: دویم

طرحه او ډیزاین: سپین سهار

خپرندوی او مالي لګښت: د میدان وردګو ولایت والي محمد حلیم فدایي

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپکال: ۱۳۹۱ل/ ۲۰۱۲ز

د خپرونو لړ: (۳۸)

لومړی برخه

۱

د ۱۸۰۶ کال پيل و چې نيکولای رستوف، په رخصتيو کې کورته راستون شو. دينيسوف چې د ورونژ د ښار او سپدونکی و، هم خپل کورته روان و، مګر رستوف هغه په دې قانع کړ چې، له ده سره ځو ورځې په مسکو کې مېلمه او ددوی په کورکې پاتې شي.مسکو ته لا دوه تم ځايه پاتې وچې، دينيسوف له خپل يوملګري سره مخامخ شو او له هغه سره يې درې بوتله شراب وڅښل.

سره له هغه چې مسکو ته نږدې کېدل او دلارې د لوړې ژورې سره بيا به هم هغه د سورتمه پر پوست چې پر ځوکۍ پرته و، وېده و او له خوبه نه راوېښېده.

رستوف، چې څومره مسکو ته نږدې کېده، په هماغه اندازه يې نا آرامي لا پسې زياتېده.

وروسته له هغه چې هغوی د رخصتۍ پاڼې د ښار په دروازو کې ثبت کړې، رستوف له ځان سره وويل:

- هېڅ نه رسېږو !دا ولې دا سې وخت په ځنډ تېرېږي؟دا څه اوږدې لارې دي، دا دوکانونه او غرفې، دا دڅراغونو بې ډوله ستنې او دا کږې وږې کراچۍ !

هغه همدا سې مخې ته زور واهه، ګواکې په دې توګه يې غوښتل چې د ګاډۍ تګ لا پسې چټک کړي، هغه ويل:

- دينسوفه راورسېدو !هه !وېده يئ !

او دینیسوف ځواب نه ورکاوه.

-اوهو !دا دي، دادي د هغې ګرځني ګوښه چې زاخار به هلته خپله کراچۍ دروله، او دادی خپله زاخار، هماغه زاخار او هماغه آس ! دا هم هغه دوکانګوټی چې پتیرې به مو ترې اخیستې ! نو څه وخت به ورسیږو ؟

ګاډیوان وپوښتل:

-کورمو کوم یو دی؟

-هغه دی، ایله په ایله، هغه لوی کور، نه وینئ، که څنګه؟هغه لوی، هماغه زموږ کور دی، څنګه ته زموږ کور نه پیژنئ؟دینیسوف ! وا دینیسوفه ! پاڅه، پاڅه چې راورسیدو !

دینیسوف، سر را هسک، غاړې یې خلاصې، خو هیڅ یې ونه ویل.

دینیسوف، د ګاډیوان څنګ ته ناست، چوپړ ته مخ وروا ړاوه او وې ویل:

-دیمتري !ګوره !دا زموږ د کور څراغونه، نه دي؟

-رښتیا هم، هماغه دي، د پلارجان د کوټې څراغ دې هم لګیږي.

-څه فکر کوئ؟، چې لا ویده شوي نه دي، ویښ دي کنه؟

هغه چې، پر خپلو نریو او تاندو بریتونو منګولې تېرولې، وویل:

-ګوره، زما هغه واسکټ دې له یاده ونه وزي، ژر کوه، هغه راکړه.

بیا یې پر ګاډیوان ور چیغه کړه:

-تاته وایم، خوځیږه، ژر، ژر ځه !

بیا یې پر دینیسوف چې له خوبه لیونی و او سر یې نه شو هسکولی، غږ وکړ:

-پاڅیږه !راویښیږه !واسکا !

د هغوی د کور تر دهلیزه پورې درې نور کورونه پاتې وو، هغه

ګاډیوان ته وویل:

- ژر کوه ! که ژر لاړې درې روبله انعام لرې، تلوار کوه !

هغه ته داسې بریښېده چې، آسونه نه خوځېږي او ځای پر ځای ولاړ دي، خو په پای کې ګاډی ددوی دکور ددهلیز ښي خواته ورتاو شوه او رستوف، خپل سرپورې، په خپلو سترګو ،ده ته آشنا د بام دڅنډې لوېدلې برخه ولیدله، خپل دهلیز او دکور پلو ته نری اوږده لاره.ګاډی لا درېدلې نه وه، چې ده ترې ګام او دکور ددهیلز خواته یې هی کړل.پرته له هغه چې چاته یې پام شي، همداسې روان و ،دکور ودانی، هماغه شان په چوپتیا کې ډوبه وه او ددې څرګندونه یې کوله چې، دچا په تګ راتګ چور خبره نه ده.کورته په تلونکې نری لاره کې هېڅوک نه لیدل کېدل.دهغه په زړه کې تېره شوه:

-پاکه پروردګاره !انشاءالله ،خیر خیریت به وي؟په رپېدونکي او نا ارامه زړه ،یوه شېبه ځای پر ځای ودرېد ،خو سمدلاسه یې منډه کړه، کورته نری لاره یې ووهله او ده ته پر آشنا زینو وروخوت.دروازې ته ودرېد ،د دروازې هماغه آشنا لاستی او هماغه آشنا قفل چې ګرافینې به تل دهغه له ککړوالي نه ګیله لرله.قفل هماغه شان په اسانی خلاصېده.په دالان کې دغوړو ډیوه لګېدله.

زاړه چوپړ میخائیل، پر صندوق وېده و ، پراکافي، هماغه زورور، چوپړ چې په یوازې ځان به یې ګاډی په منګولو کې اوچتوله، په یوه کنج کې یوازې ناست او څه شي یې ګنډل. هغه راخلاصېدونکې دروازې ته وکتل او په یوه شېبه کې یې پر ویرلړلې او بې پرواڅېرې، دتعجب ،لېوالتیا او ګڼې څپه راخوره شوه، ځوان ګراف یې وپېژاند او چیغه یې کړه:

- نه یې منو !ځوان ګراف !داڅه وایئ؟قربان دې شم !

په داسې حال کې چې له خوښۍ او ګبهۍ نه رپېده، د مېلمستون خواته یې منډې کړې، ګواکې د خپل عادت له مخې یې غوښتل، د مېلمه د راتګ زېری وکړي، خو ناڅاپه تم شو، ښکارېده چې څه یې په زړه کې ور وګرځېدل، بېرته راستون شه او له ځوان ګراف نه یې غېږ تاو کړه او وې ویل:

-د خدای شکر !د خدای شکر !

رستوف، ځان د هغه له غېږې را خوشې کړ او وې وپوښتل:

-ټول رک او روغ دي؟

--د خدای شکر ! د خدای شکر دی !همدا شېبه یې ما ښامنۍ وخوړه، پر بېړده چې لړ دې وګورم عالیجنابه !

-رښتیا و وایه، خیر خیریت دی؟

-د خدای رضاده، ټول رک او روغ دي.

رستوف، خپل ملګری دینیسوف، بېخې هېر کړ، هغه غوښتل چې له زېري او خبر نه پرته کورته ننوزي.هغه خپل پوستین وارتېړه او د پښو په څوکو، خو په چټکو ګامونو د کور لوی تیاره مېلمستون ته ورننوت.هر څه د پخوا په شان وو، د لوبو هماغه میزونه، د شمعو هماغه چلچراغ، خو ځوان ګراف چا لیدلی و او هغه ددې وخت پیدا نه کړ چې بې خبره ځان د هرکلیو کوټې ته ورسوي.په همدې شېبه کې یو څوک لکه د تالندې په شان، د څنګ له کوټې نه راووانګل، د رستوف په غاړه کې یې ځان وځړاوه او څه مچې او ښکلول.

تر هغه وروسته، له دویمې، دریېمې او له بلې دروازې نه هر چا راوانګل، له هغه نه یې غېږې تاوولې، اوښکې، خوښۍ او د خوښۍ چیغې او سورې. رستوف داسې سرسام شوی و، چې نه پوهېده، څوک پیتیا دی، کوم یو یې پلار او کومه ناتاشا ده. ټول

همهاله، چغېدل، غړېدل او په ګډه يې ښکلاوه، خو د هغه يو څه ته ښه پام شو، چې د دې ټولو په منځ کې يې مور نه ليدله.

-نيکولای جانه !زه خو هېڅ خبر نه وم، ان اروا مې هم دتا د راتګ تصور نه شو کولای !

-ورته ګورئ !دا خو زموږ خپل د زړه سر کوليا دی (په روسي ژبه کې نيکولای ته له نازه کوليا وايي) رښتيا څومره بدل شوی دی !

او خلکو ! ولې داسې تياره ده، لاړ شي يوه شمعه راوړي ! چای !چای راوړي !

-پرېږده چې مچو دې کړم...

-د زړه سره ! ما هم مچو کړه.

سونيا، ناتاشا، آناميخايلوفنا، ويرا او مشر ګراف، ټولو له هغه نه غېږې تاوولې، چو پړان هم ټول راټول شوي وو، ټول غړېدل او په حيرانتيا کې ډوب وو.

پيتيا د هغه په لينګيو پورې ځان ځړولی و او چيغې يې وهلې:

- ما ولې نه مچوئ؟

ناتاشې، د هغه تندی ځان خواته راخم کړ او وروسته له هغه يې چې پر هغه د مچکو باران جوړ کړ، په داسې حال کې چې هغه يې له واسکټ نه نيولی و، له هغه نه لرې لرې شوه، خو بيا يې هم لکه ورغومی داسې ټوپونه او چيغې وهلې.

له هرې خوانه، د خوښۍ له اوښکو نه ډکو ځلېدونکو او مينه ناکو ستر ګو هغه ته کتل او له هر پلوه مچو غوښتونکې شونډې د ده خواته په رپېدو وې.

سونيا چې د الوان په څېر تکه سره ځلېدله، د هغه لاس يې رانيولی و او په خورا لېوالتيا او مينه ناکو کتو، د هغه کتو ته په تمه وه. سونيا نور

نو شپاړس کلنۍ ته ور اوښتې، د ښکلا غوټۍ یې په غوړېدو وه او په تېره بیا د نیکمرغۍ او مینه ناکۍ له تلوسې، په دې شېبه کې سخته ښکلې برېښېده. پرله پسې یې هغه ته کتل، هغه ته موسېده او یوه شېبه یې هم له هغه نه بل پلو سترګې نه غړولې، خو ساه یې په ګوګل کې بنده کړې وه. هغه هم هغې ته د مننې او پېیرزوینې په غلچک ورکتل، خو دده سترګې لاتر اوسه هم دیوبل چاپه تمه او کوم څوک یې لټول. مشره ګرافینه لا نه وه راغلې. په همدې شېبه کې د دروازې لا شا نه د پښو ګامونه و اورېدل شول، خو دا ګامونه داسې چټک و، چې د هغې د مور ګامو ته هېڅ ورته نه وو.

خو دا د هغه مور وه، هغې ده ته نا اشنا، نوې او دده تر تګ نه وروسته ګنډل شوې جامې اغوستې وې. ټولو هغه پرېښود او ده د مور پلو ورودانګل. کله چې سره یوځای شول، مور د هغه پر ټټر سر ولګاوه او په ساندو شوه.. هغې نه شو کولای سر را اوچت کړي او یوازې یې خپل مخ د هغه پر پوځي واسکټ او پر هغه د سړو تمبل او کتار شویو کارتوسو ورسولاوه. بې له هغه چې د چا ورته پام شي، دینیسوف، هم راننوتلی و، هلته ولاړ و، خپلې خوبولې سترګې یې سولولې او ددې ننداري په ننداره و. هغه ځان ګراف ته چې ده ته یې په پوښتنیز غلچ ورکتل، ور و پېژاند:

- زه واسیلي دینیسوف نومېږم او ستاسو د زوی ملګری یم.

ګراف له هغه نه غېږ تاو کړه، پرخپل ټټر یې کېښکود، له هغه سره یې ښکل کړل او وې ویل:

- ښننه غواړم، زه تاسو پېژنم، پوهېږم، نیکولای جان په خپل لیک کې ستاسو په اړه راته لیکلي و. ناتاشې، ویرې، راشئ، دې خواته راشئ، دا هم دینیسوف دی.

سمدلاسه ټول، د نیکمرغه او له حیرته ډکې څېرې، څښور او د تورو بریتو خاوند ، دینیسوف خواته وروا وښتل او پر هغه ور ټول شول.

ناتاشا چې له خوښۍ نه یې ځان هم هېر کړی و ، چغه کړل:

- دزړه سره !دینیسوفه !قربان دې شمه !

هغه ته یې ور ودانګل، غېږ یې ترې تاو او په کلکه کلکه یې مچ کړ.دناتاشې په دې کړو ټول هک حیران شول. دینیسوف خپله هم له شرمه تک سور شو ،خو وموسېد ، دناتاشې لاس یې راونیو او ښکل یې کړ.

دینیسوف هغې کوټې ته چې دهغه لپاره یې ټاکل شوې وه ،بدرګه او درستوف کورنۍ غړي، بېرته له نیکولای نه راتاو شول.

مشره ګرافینه، دهغه ترڅنګه ناسته وه ،دهغه لاسونه یې کلک نیولي او هره شېبه یې مچول.نور ټول ترې تاوراتاو و او دهغه هر غلچک ، هره خوځېدا او غږېدا یې په ځیر سره څارل او په مینه ناکو ،ځلېدونکو او حیرانتیا یې هغه ته کتل.خویندو ،ورور او پلار هر یوه هڅه کوله چې ترټولو نږدې هغه ته کېني او دچایو یا دستمال په راوړلو کې ،سره ناندرۍ جوړې کړي.

رستوف دهغې مینې له کبله چې په ده پېرزو شوې وه، خورا نیکمرغه و ،خو د راتګ له لومړې شېبې او له خپلوانو سره دکتنې خوند ،دهغه داوسنۍ خوښۍ او نیکمرغۍ په پرتله داسې پرتمین وو ،چې اوسنۍ هغه هسې بې خونده ورته بربښېدل،نوځکه دی هره شېبه دیوه نوي زېري او خوند په تمه و.

نوې را رسېدونکې بله ورځ ،سهار تر لسو بجو پورې ویده وو.

دهغوی دخوب دکوټې ترڅنګ په کوټې کې، توري، پنډونه، خورجینې او پرانستې کڅوړې ،په ختو ککړ بوټونه او موزې

،همداسې ګډوډ او تيت او پرک پراته وو...چوپړانو دوه لګنه تودې او سړې اوبه او پاکې جامې چمتو کړې وې.دنارينو او تنباکو بوی په کورکې خپور و.

د دينيسوف،مات او ځيږ غږ واورېدل شو:

- ګريشکا !رستوفه تاته وايم پاڅېږه !

رستوف،خپل سره ترلې بانه ومښل،د سر جړې څنې يې له تاوده بالښته راهسکې او وې ويل:

-څه خبره ده؟ناوخته شوې ده که څنګه؟

دناتاشا غږ له ګاونډ کوټې نه واورېدل شو، چې ويل يې:

-اها !لس بجې کېدونکې دي.

دګاونډ له کوټې نه د شغهارکوونکو کميسونو او دنجونو دشروشور او غږېدا ،غږ راته او دهغې له نيمه پرانتې دروازې نه دشنو جامو او تورو څنو پړواک راوځلېد او ناڅاپه ببرته ورک شو.ناتاشا ،سونيا او پيتيا راغلي وو ،چې وګوري،نوي راغلي مېلمانه راپاڅېدلي او کنه؟د دروازې له شا بيا دناتاشې غږ واورېدل شو:

- نيکولای جانه !پاڅېږه !پاڅېږه نور !

- سمدلاسه !همدا اوس !

پيتيا په همدې وخت کې په ګاونډه کوټې کې،تورې ليدلې وې او له هغو نه يې يوه را اخېستې وه ،له مشرجګړه ليدلي ورور سره کتنې، دهغه په زړه کې شور او مينه راتخنولې وه ،بې له هغه چې دې ته پام وکړي چې دا نه ښايي چې پېغلې نجونې دې لغړ او بې جامو ځوانانو ته وګوري،د نارامۍ يا بې پروايۍ له امله هغه د نويو راغليو زلميو دکوټې دروازه پرانسته او په لوړ آوازيې وويل:

- دا ستا توره ده؟

د دروازې د خلاصېدو سره سم نجونو شاته ودانګل او دینیسوف په حیرانۍ او تعجب، خپل له ویښتو نه ډک لینګي په څادر کې ومروړل او خپل ملګري ته یې وکتل، پیتیا کوټې ته ورننوت او دروازه یې ځان پسې ورپورې کړه. د دروازې له شا نه د خندا د کړسهارې غږ تر غوږه شو.

د ناتاشا غږ پورته شو:

-نیکولای جانه !کمیس واغونده او راووزه !

پیتیا وپوښتل:

-دا ستا توره ده؟ او بیا یې په خورا ادب تورځنې او توربریتې دینیسوف ته مخ ورواړاوه او وې ویل:

- او که ستا سو ده؟

رستوف کمیس واغوست، په تلوار یې څپلۍ پښو او له کوټې نه ووت.ناتاشا خپلې سګګ لرونکې یوه موزه په پښو کړې او په بله لګیا وه. سونیا تر خپل ځانه تاوېدله ،غوښتل یې لمن راټوله او کېني. په همدې حال کې رستوف د هغوی کوټې ته راننوت.دواړو نوې شنه شنه، سره ورته کمیسونه اغوستي وو.اننګي یې تک سره او خورا خوښې وې.سونیا له کوټې وتښتېده او ناتاشا وروړ تر تخرګ لاندې ونیو او په خبرو خبرو یې هغه واړه مېلمستون ته بوت.

د دوی مرکه ښېبه ښېبه تودېده او دا مرکه هسې توده وه، چې دوی د هغو نورو زرګونو پوښتنو او ځوابونو لپاره چې یوازې دوی پورې یې اړه لرله د خبرو لپاره وخت نه شو پیدا کولای.ناتاشا په هرې هغې خبرې چې وروړ ادا کوله او یا یې خپله ویله، په کړس کړس خندل.د هغې خندا نه له دې کبله وه، چې د دوی خبرې د خندا وړ وې، بلکې له دې کبله وه چې خورا خوشحاله وه او نه یې شو کولای د خپلې خندا او موسکا مخه

ونیسي.

د رستوف دهرې خبرې په اورېدو به یې ویل:

-خورا ښه ده، ډېره بې سارې ده!

رستوف داسې وانګېرله، چې د خور د تودې مینې تر اغېز لاندې راغلی دی، تر هغه یو نیم کال نه وروسته چې دی له کوره وتلی دلومړي ځل لپاره، د هغه په ګوګل او پرځېرې هغه ماشوم وزمه موسکا راخورېږي، چې په دې موده کې آن یو وار هم داسې احساس کړې نه وه.

ناتاشا به ویل:

-واه !ګوره ! له تا نه لوی نارینه جوړ دی، پاکه پروردګاره ! څه لویه نیکمرغي، څه لویه نیکمرغي ده چې زما ورور... هغې د هغه بریتونه ولمسول او وې ویل:

-غواړم په دې پوه شم، چې دا تاسو نارینه څنګه یاستئ؟همداسې لکه موږه ښځې که بل ډول؟

رستوف ځواب ورکړ:

-نه !نه !هو رښتیا سونیا ولې وتښتېده؟

هو کې!

دا یوه بله لویه قصه ده !ګوره ! ته غواړې له هغې سره وغږېږې ،کنه؟ څنګه په ته به ورسره غږېږي او که په تاسو؟

رستوف وویل:

-ګورو به، چې څنګه پېښېږي.

-ښه به دا وي چې تاسو ورسره وغږېږي،زه به بیا وروسته درته ووایم چې ولې.

-پوه نه شوم؟دا نو څه خبره ده؟

- ښه ته چې ټینګار کوي، همدا اوس به یې درته ووایم.ته خو

پـوهېږې چې زه او سـونيا ډېرې نېږدې خورلنډې يو ،دا سې خورلنډې چې هغـه تـه مـې ددوى ددوستـۍ پـه نښـه پـه سـکروټه لاس داغلـى دى،راشه وې ګوره.

لستونى يې پورته کړ او له څنګلې يې لږ څه بر اوږې ته نېږدې، پر خپـل اوږد ،نـازک او ښـکلي مـټ ،هغـه ځـاى چې دنڅـا د اوږده کميس داغوستو پر وخت پټېږې،يوه سره په اور داغلې نښه ورو ښوده.

-ما دا ددې لپاره سوى دى، چې هغې تـه دخپلې مينې نښـه څرګنده کړم،هسې خط کش مو په اور وينو او ځان مو پرې وسوځاوه.

هغه چې دخپـل ماشومتوب د سبقونو دويلو پـه کوټه کې پـر هغې پسـتې اوږدې څـوکۍ چې بالښـت ډولـه لاسـتيو هغـه ګانډله،ناسـت و ،دخپلې خور ناتاشې ناهيليو ،خوغړېدونکو سترګو تـه يې کتل،بيا دخپل ماشومتوب پـه ښکلې دنيـاګۍ کې، دهغې کورنۍ پـه غېږ کې چې پرته له ده نه بل چا تـه دتصور نـه وه،ورډوب شو.هغـه دنيـاګۍ کې چې پـه ده کې يې دده لپـاره دژونـد ترټولو نـه ښـه خـاطرات او يادونـه را تازه کول.چاته دمينې دڅرګندونې اوښودنې لپـاره پـه سکروټو پـر ځـان دنښې ايښودل ددې لپاره هسې دماشونو او بـابيزه خبره نـه وه،هغـه دا حال احساسولى شو او هغه ته دتعجب وړ نه وه.

خو بيا يې هم وپوښتل:

-دا خو ښه ده،تر دې وروسته څنګه کېږې؟

-څنګه؟ دا چې ما او تا هم هغه ته همدا سې ګران يو.دتـل لپـاره ورتـه ګـران يـو.دا خـو څـه حماقـت نـه دى،چې لاس پـه سـکروټه داغ کـړې او بس !دا پـه دې معنې چې موږ به يو بل ته ګران يو.هغې ته يوڅوک دا سې تـل ګـران دى،لکـه دا نښـه چې ابدي ده،هغـه ګرانښت بـه هم همدا سې ابدي وي.زه په دې نه پوهېږم اوس او سمدلاسه به يې هېره کړم.

-نو څنګه؟

-هغې ته زه او ته همداسې ګران یو ، ناتاشا ناڅاپه تکه سره شوه او وې ویل:

- پوځ ته ترتګ نه مخکې دې، هغه وعدې یادېږي؟هغه وایي چې ته هغه هېروې، خو هغه وایي چې دی به ماته دژوند ترپایه ګران وي، پرېږده چې هغه همداسې ازاد واوسي، خو ماته به ګران وي...ګوره رښتیا هم دا د پیرزوینې او رحم خبره ده، کنه؟ لوی روح غواړي، همداسې نه ده؟ناتاشا خپله دا خبر بیا بیا تکرار کړه او وې ویل:

-لوی روح او خورا پیرزوینه غواړي، همداسې ده کنه؟

د هغې د وینا له نښو نه داسې برېښېده، هغه څه چې هغه یې اوس وایي، تر دې مخکې یې په ژړا ژړا ویلې وي.رستوف په خیالونو کې ډوب شو او وې ویل:

-زه هېڅکله هغه خبره چې مې کړې، نه هېروم، سونیا داسې ښکلې ده چې ، کوم احمق به په داسې نیکمرغۍ ستر ګې پټوي.

ناتاشا په لوړ او له تلوسې نه په ډک آواز وویل:

- نه !نه ! ما او هغې په دې اړه د زړه خواله کړې وه، ما لا پخوا ویلي و ، چې ته به همدا خبره کوې، خو داسې نه ده، ځکه که ته دا خبره ددې لپاره کوي چې خپله ژبه او وعده پرځای کړې او یوازې دخپلې ژبې دساتنې لپاره ځان دې ته اړوې.دا خبره ددې معنې لري چې ته کوم بل څه واده کولو لپاره اړویستی یې او دا سمه خبره نه ده.

رستوف په دې پوه شو ، چې هغوی دا ټولې خبرې په ښه تکل برابرې کړې دي.سونیا پرون هم د خپلې ښکلا پر زور هغه کوډې کړې وې او نن یې هم د سترګو په رپ کې تر پرونه لا سخت دده پر زړه یرغل کړی و.هغه

چټه شپا ړلس کلنه زړه رانښکوونکې پېغله وه او داسې يې احساس کړه چې ورته ګرانه ده(په دې کې يې يوه شېبه هم شک نه لاره)رستوف په زړه کې پخوله:

- ولې همدا اوس راته ګرانه نه وي،ولې له هغې سره ژر واده ونه کړم،خو اوس،اوس خو مې ډېرې نورې خوږې شپې ورځې او لذتونه تر مخې دي،هو کې هغوی زما د رضا کولو لپاره ښه دوکه جوړه کړې ده.نه !نه !ښه به دا وي چې آزاده پاتې شم او وې ویل:

-ډېره ښه ده،په دې اړه به نو وروسته وغږېږو ،هغه زیاته کړه:

-وای وای چې نه پوهېږې،چې څومره دې په لیدو خوشاله یمه.ګوره باریس ته خو به دې خیانت نه وي کړی؟

ناتاشا وخندل او په لوړه آواز يې وویل:

- دا څه اپلتې غږوئ ! نه دهغه او نه دبل کوم یوه ،دهېڅچا په خیال کې هم نه یم او نه غواړم په دې اړه وغږېږم.

-عجبه ده،دا ولې،دا په تا څه شوي دي؟

ناتاشا چې دنیکمرغۍ موسکا يې پرشونډو خوره و،وغوړېده او وې ویل:

-په ما ؟بیا يې له هغه نه وپوښتل،تا :

-تا دوپورت (فرانسوي ناڅګر چې هغه وخت په پترزبورګ کې خورا پېژندل شوی دی) لیدلی دی؟

-نه !...

هغې زیاته کړه:

-زه به هېڅ وخت مېړه ونه کړم،غواړم نڅاګره شم،خو ګوره چاته ونه وایې.

رستوف داسې د زړه له کومې وخندل،چې دینیسوف په ګاونډ

کوټه کې د هغه غږ واورېد او د رستوف په خوښۍ او نیکمرغۍ یې رخه راغله، هغې هم د خندا مخه ونه شو نیولای او وې ویل:
-خورا ښه ده، خورا !
- ښه ده ! ښه ده !نور نه غواړئ چې له باریس سره واده وکړې؟
- ناتاشا له قهره تکه شنه شوه او وې ویل:
- زه نه غواړم د چا ښځه شم، کله چې باریس ووینم ،خپله به ورته ووایم.
رستوف وویل:
- ښه نو داسې؟
ناتاشا وویل چې دا ټولې هسې ملنډې دي، هغې زیاته کړه او له وروره یې وپوښتل:
-ښه دا راته ووایه، دینیسوف ښه هلک دی؟
- ډېر ښه هلک دی.
-ښه ورکه وه یې، ځه جامې دې راوغونده، چې چای وڅکوو.
...رستوف چې په کوټه کې سونیا ولیدله، تک سور شو.نه پوهېدو هغه یې ته څه ووایي او څه وکړي.پرون شپه یې د سترګې مشې او دبېلتون له درده وروسته دوه ځله سره ښکل کړي وو ،خو نن یې داسې انګېرله چې دا کار نورکېدونکی نه دی.رستوف داسې احسا سوله چې مور او خویندې یې ټول ده ته په پوښتنیز کتو ګوري او سترګه په لار دي چې دی له سونیا سره څه کوي، هغه د سونیا لاس ښکل کړ او هغې ته یې (سوني) او(تاسو)وویل.
((دا په دې معنې چې نه دومره رسمي چې د سونیا له نامه سره د هغه د پلار نوم یاد او نه دومره غیر رسمي چې هغې ته(ته) ووایي،٠خو دهغو سترګو دیو بل په لیدو یو بل ته (ته)ویل او په خوند یې سره

ښکل کړل.سونیا په کتو کتو کې له هغه نه له دې کبله ښښنه غوښته، چې دناتاشا له لارې یې هغه ته خپلې پخوانۍ خبرې او وعدې وریادې کړې او له هغه نه یې له دې کبله مننه کوله چې دا لا هماغه شان ورته ګرانه ده.رستوف بیا په کتو کې له هغې نه له دې کبله مننه کوله چې هغه یې آزاد پرېښی او هغې ته ویل، که ازاد وي او که نه وي،دا به همداسې ورته ګرانه وي، ځکه دا امکان نه لري ،چې سونیا ده ته ګرانه نه وي.

ویرې د یوې شېبې چوپتیا نه په ګټه اخېستو ،وویل:

-دا ډېره دتعجب وړ ده، چې سونیا او نیکولای د دوو پردیو په شان یو بل د (تاسو) په نامه یادوي.

د ویرې دا خبره دهغې دنورو خبرو په شان رښتیا او دتل په شان دټولو دخوابدۍ لامل شوې ده.نه یوازې نیکولای، سونیا او ناتاشا بلکې مشرې ګرافینې هم له سونیا سره دخپل زوی له مینې له دې کبله ویرېده، چې تصورېې کاوه، کېدای دغه مینه ددې زوی له خورا سترو بریو او نیکمرغیو نه بې برخې کړي.مشره ګرافینه هم د پېغلو په څېر تکه سره شوه.رستوف د دینیسوف په لیدو هم حیرت وکړ، ځکه دینیسوف،د عسکرۍ خپلې نوې جامې اغوستې وې، عطر یې وهلي و ،په غوړو څڼو او په داسې شان او پرتم دهرکلیو کوټې ته راننوت، چې هغه ته یې دهغه دجبهې حالت وریادوه او له ښځو سره په داسې ناز او ادا ښورېده او غړېده چې رستوف هېڅکله په دغه شان دهغه دلیدو تمه نه لرله.

۲

کله چې نیکولای رستوف له جبهې نه مسکو ته راستون شو ، د هغه کورنۍ هغه ته دیوه نازولي او اتل زوی په شان هرکلي وو ایه.نیکولای دهغو د زړه سر او په دیدن یې نه مړېدل. خپلو خپلوانوهم هغه ته بې ساری درناوی او ګرانښت څرګند اوه ، اشنایانو بیا هغه ته د یوه سواره او زړه راښکوونکي پوځي افسرپه سترګه کتل،داسې افسر چې دښو کړو وړو خاوند او بې سارې ښه نڅا یې کوله.

درستوف کورنۍ په مسکو کې خورا مخوره ،دوستان اوآشنایان یې بې شمېره او سږکال خو دمشر ګراف پیسې او شتمنۍ ځکه خورا پریمانه وو ، چې یو څه جایدادونه یې ګرو کړي وو.نو له همدې کبله نیکولای جان ځان ته دګاډۍ غوره ښه آس، د ورځې د دود سره داسې غوره کالي چې بل چا لا په مسکو کې نه درلوده او ښایسته داوږدو ټونګوموزې، اخېستې وې،شپه او ورځ یې له یارانو دوستانو سره له خوښیو نه په ډکو بنډارونو کې تېرولي.رستوف کور ته دراستنېدو نه لنډه موده وروسته،له پخواني ژوند سره د بیارږدېدو له امله دخوښۍ احساس کاوه او داسې یې انګېرله چې اوس پوره لوی سړی شوی دی .د دنیات په مضمون کې دناکامېدو ترخه غمونه،د سورلۍ په ګاډیو کې د سپرېدو لپاره دګاوریل نه دپور اخېستنې او په غلا غلا له سونیا سره ښکلول،اوس ټول دهغه لپاره دماشمتوب دزمانې داسې لوبې برېښېدې چې دتېرو وختونو هېر شوي یادونه وو.هغه اوس

د سواره پوځ دا سې یو افسر چې د سورلۍ ښکلې، ځلېدونکې ځانګړې پوځي جامې، چې د ګیورګي په نامه د سپینو زرو مډال پرې تمبول شوی و، اغوستې وې او د ښار له خورا مخورو، نامتوا و ماهرو سورو ښکاریانو سره دلوبو او د هغو د آسونو په پرتله یې خپل آس جوړاوه. هغه د ښار په ځانګړې کوڅه کې له کومې ښځې سره آشنایي پیدا کړې وه او هرماښام به یې دیدن ته ورته.د ارخاروف په کورکې به یې د مازورکا نومې نڅا د نڅاګرو لارښوونه کوله. له فیلد مارشال کامنسکي سره به یې د جګړې په اړه مرکې کولې، انګریزي کلوب ته یې تګ راتګ پیدا شوی و او له یوه څلویښت کلن ډګروال سره یې چې د دینیسوف له لارې پېژند ګلوي شوې وه او په (ته) یې له هغه سره خبرې کولې.

په مسکو کې یې له تهولواک سره د مینې اور لږ سوړ شوی و، ځکه په دغه موده کې چې دی دلته راستون شوی و، هغه یې لیدلی نه و، خو د دې تهولو خبرو سره سره هغه د تهولواک او له هغه سره د خپلې لېوالتیا په اړه غږېده. کله ناکله خو به یې لا داسې هم ښودله چې دی د تهولواک په اړه خپل زیات رازونه ویلی نه شي، هغه رازونه چې د ډېرو نورو لپاره د پوهېدو وړ نه دي او د تهولو هغو احساساتو سره یې د زړه له کومې خو اخوږي ښودله چې په مسکو کې یې هغه وخت تهولواک الکساندر پاولوویچ ((ځمکني فرښته)) ګڼله.

په مسکو کې د اوسېدو او پوځ ته د بېرته ستنېدو په دغه لنډه موده کې، رستوف نه یوازې له سونیا سره نېږدې نه شو، بلکې لږ نور هم سره لرې شول.

سونیا خورا ښکلې، مهربانه او له ورایه څرګنده وه چې پر رستوف یې سخت زړه بایللی و، خو رستوف د ځوانۍ په هغه منګ و، چې

هرځوان تصور کوي، دومره بو خت او په کړکېچونو کې ډوب دی، چې مینتوب ته وخت نه لري.او یا داچې تر واده نه خپله ازادي غوره ګڼي او غواړي یوڅه نور تر سره کړي.هر کله به چې سونیا ور په زړه شوه ویل به یې:

- هه هه، داسې پېغلې ډېرې دي، نورې به هم ډېرې داسې پیدا شي، ډېرې نورې چې زه یې لا نه پېژنم.ددې کار لپاره زه لا ډېر ځوان یم، وخت ډېر دی، هغه وخت چې زما دې کار ته زړه شي او مین شم ،خو اوس د مینتوب لپاره هېڅ وخت نه لرم.

له بله پلوه هغه له ښځو سره ناسته ولاړه ځانته یو ډول سپکاوی ګاڼه، که څه هم هغه دنڅاوو بنډارونو ته تګ راتګ درلوداو له ښځو سره یې ناسته ولاړه کوله، خو داسې یې ښودله چې دا کارونه د زړه له کومې او بې خونده کوي.انګریزي کلوب ته تګ راتګ، له دینیسوف سره عیاشي، په شرابو کې ډوبېدل، هغه پېژندل شوي کورته تګ راتګ ((هلته عیاشانو تګ راتګ درلود)) ،دا او دې ته ورته نور ډېر کارونه یې د یوه سواره پوځي لپاره ورځني چارې ګڼلې.

د مارچ د میاشتې په پیل کې مشر ګراف، ایلیا اندربوویچ رستوف، دهغې مېلمستیا او بنډار په چمتوالي سخت لګیا و، چې په انګریزي کلوب کې یې، د شهزاده باګراتیون په ویاړ دجوړېدو تکل کړی و.

ګراف، چې خپل اوږد کورنی کمیس اغوستی و ، په کورکې ګرځېده راګرځېده.او دانګریزي کلوب داشپزانو پېژندل شوی مشر، فئوک تیست، ته یې دمېلمستیا لپاره، دمرچ او مالګې ،زر چوبې، بادرنګو ،تازه کبانو ،دخوسې دغوښې او نورو په اړه ځانګړې سپارښتنې کولې.

ګراف رستوف د پرانستو له پیل نه د دغه کلوب غړی او د هغه یو له مخورو سپین ږیرو نه ګڼل کېده.نو له دې کبله شهزاده باګراتیون ته د رسمي مېلمستیا د تیارۍ چارې ده ته سپارل شوې وې، ځکه هغه په مېلمه پالنې او خرڅ کې لوی لاس او نوم لاره او په دې برخه کې یې سیال نه درلود.د کلوب مشرانو،اشپزانو او چوپړانو په خورا پاملرنې او وریـن تنـدي د هغـه سپارښـتنې اورېدې،ځکـه هغـوی پـه دې ښـه پوهېدل، پرته له هغه نه به بل هېڅوک د داسې یوې مېلمستیا خرڅ ته چې څو زره روبله کېږي ملا ټینګه نه کړي او د بل هېڅ چا په مېلمستیا کې به دوی ته داسې ګټې ور په برخه نه شي...

ګراف،وروسته له هغه چې پخوونکو ته ورې سپارښتنې وکړې،د مېلمستون خواته یې د ستنېدو تکل وکړ...په همدې وخت کې یې د دروازې له شا نه د ټینګو نارینه ګامونو او د بوټو د وسپنیزو ټکهارې غږ واورېد.هغه ځوان ګراف و،هغه د تاندو،نریو بریتو،ښکلې او بې ساري تازه بشرې سره چې خوب یې ښه پوره او ستوماني یې لرې ښکارېده،له ښه مسکوي طبیعت سره راننوت.

بوډا ګواکې له شرمه ډکې موسکا سره زوی ته وویل:

-آه ورورکه !څېرې یې؟چور سرسام شوی یم،که بل څوک نه یې،تا خو به لږ مرسته راسره کړې وای،تر اوسه مې لا سندرغاړي خبر کړي نه دي،سازیان شته،خو سندرغاړي؟ما وې چې جپسیان راوغواړم؟تاسو سپاره پوځیانو خو د جپسیانو وکوچانیو سندرو لېونی یاستئ.

زوی وموسېده او وې ویل:

- کـه ربښـتیا رابانـدې وایې،شـهزاده بـاګراتیون چـې کلـه د شـون ګرابن،جګړې ته چمتوالی نیوه،دومره هلې ځلې یې نه کولې،لکه تاسو چې یې د دې مېلمستیا لپاره کوي...

ګراف، په لوړ او له خوښۍ نه په ډک آواز وویل:

- ...له هغه ځایه به بیا، راز ګولېای ځي ۳۷۳، اپاتکا ګاډیوان هلته بلد دی، هلته به البوشکای نومی جټ پیدا کوي، هغه، هغه د ارلوف په مېلمستون کې چې ګډېده، یاد بېږدې؟...

نیکولای په خندا وویل:

-جټانې هم ورسره راولو؟

-زړه دې! ستا زړه!

په دې وخت کې، انامیخایلوفنا، په نه اورېدونکو ګامونو، برندې څېرې او هممهاله مسیحي وزمه بشرې، چې هېڅکله یې نه بدلوله، کوټې ته راننوته... سترګې یې له مهربانۍ نه وتړلې او وې وویل:

-...ګرانه ګرافه! زه به یو وار د بیېزاوخوف، کورته ورشم، هغه ځوان بېزاوخوف راغلی، هو! هرڅه مو چې له باغچې نه په کار دي ګرافه! همدا اوس یې راوړئ، زه باید بېزاوخوف وګورم، هغه ماته د باریس لیک رالېږلی، د خدای شکر دی، باریس اوس په ستره قوماندانۍ کې ګمارل شوی دی...

زما له خوا بېزاوخوف ته بلنه ورکړئ، زه به د هغه نوم د مېلمنو په ډله کې ولیکم، خو دا راته ووایئ چې هغه یوازې دی که له خپلې مېرمنې سره راځي؟

انامیخایلوفنا، خپلې سترګې پورته خواته وغړولې او په څېره یې د غم لړلې راخورې شوې، خو وې ویل:

- اه زما ګرانه! هغه خورا بدمرغه سوی دی، هغه څه چې ما اورېدلي او که رښتیا وي، خدای دې په هېڅ چا نه راولي. کله چې موږ د هغه په نیکمرغیو کې ډوب و، هېڅ چا د دې بدو ورځو تصور هم نه شو

کولای.هغه هم دا د پاک زړه او سپېڅلي روح خاوند.زما خو خورا زړه پرې خوږېږي، څه مې چې له لاسه وشي، هومره مرسته به ورسره وکړم.
دواړه مشراوځوان، رستوفانو(پلار او زوی)وپوښتل:
-ولې؟څۀ شوي دي؟...
-خلک داسې وايي، چې پېير، دغم له لاسه لېونی شوی دی.
-ښه !هر څه چې وي ،وې دي.پرېږدي چې مېلمستيا ته راشي، پرتمينه مېلمستيا به وي، طبيعت به يې ښه شي.
بله ورځ چې د مارچ دريمه نېټه وه،لا د ورځې دوه بجې نه وې چې د انګريزي کلوب دوسوه پنځوس تنه غړو او پنځوس تنو نورو مېلمنو دګران مېلمه او د اتريشي دجګړې اتل شهزاده باګراتيون د راتګ هرکلي ته سترګه په لار وو.مسکو چې تل دخپل پوځ دپرله پسې برى سره رږدی و،د "استرليځ" د جګړې د خبرونو په رارسېدو سره لومړی هېڅ دا نه منله چې کېدای شي،دوی داسې ماتې خوړلې وي،ځينو خو دا خبر دروغ او بابيزه ګاڼه او نورو بيا دغه ډول حيرت وړونکې پېښې لپاره چې په خيال کې هم نه راتله،پاخه دلايل غوښتل.انګريزي کلوب،چې دمخورو او له پېښو خبرو او لېوالو ټولنيزو شخصيتونو دتګ راتګ او ټوليدو يوه ټولنه وه،د دسامبر په مياشت کې چې ددغې ماتې دخبرونو رارسېدل پيل شول،ټولو داسې ددې خبر او جګړې په اړه چوپيتيا غوره کړې وه،چې ګواکې په لوی لاس يې داسې پرېکړه کړې وې،چې هېڅوک به په دې اړه څه نه وايي.هغه مخور مرکچيان لکه:ګراف راستوپچين،سردار ولاديميروويچ دولګاروکي، والويوف، ګراف کارکوف،سردارفيازيميسکي،چې تل به يې خبرو دښنې منځ ويشت، يا کلوب ته نه راتلل او يا هم په کورنو او وړو ځانګړو بنډارونو کې راټوليدل او د زړه خوالې يې کوله او هغه

مسکویان چې د نورو له خولې یې خبرې کولې (چې ګراف، ایلیا اندروویچ هم له هغه ډلې نه و) دلنډ وخت لپاره بې لارښود او لارښوونې پاتې شول او د جګړې په اړه یې خپل خیال نه څرګنداوه. د مسکو خلکو داسې انګېرله چې داسې کوم ناوړه څه تېرېدونکي دي، چې د هغه په اړه یې تر غزېد، چو پيتيا غوره ګڼله. خو لا څه موده تېره نه وه، چې مخور مرکچیان بېرته سره رابرالا او په جګړې کې د ماتې دلاملونو په اړه په ډاګه غږېدل او خبرې اترې یې پیل کړې. د همدې وېناوو او مرکو نه روسانو ته د دغې ناشونې، نه منونکې او نا اورېدل شوې پېښې دلایل څرګند او په ټول مسکو کور په کور خواره شول. لاملونه دا وو:

د اتریشیانو خیانت، پوخ ته د خوړو او کالو نه رسېدل، د پولندي پرژیبفسکي او فرانسوي لانژرون خیانت، او د کوتوزف بې استعدادي (او په ګنګوسه کې دا هم ویل کېده) د ټولواک ځواني، بې تجربوالی او له هغه نه د ناکسو چاپیر شویو وګړو راتاوېدل او د هغو د خبرو اورېدل. خو روسي پوځ، د پوځ په اړه ټولو دا په ګډه ویل چې هغو د زړورتیا او مېړانې یو ناشونې چاره ترسره کړې ده. د روسي پوځ هر سرتېری، هر افسر او هر جنرال، هر یو، یو اتل و، داسې اتلان چې زړورتیا او مېړانو ته یې د معجزې په سترګه کتل کېدل، خو د دغو اتلانو له ډلې نه، بیاد شهزاده باګراتیون نوم ځکه د اتل په نامه یادېده چې، په باتوروالي په شون ګراین کې جنګېدلی، په استرلیځ کې یې په وخت شاته تګ کړی او په یوازې ځان یې تر خپل لاس لاندې پوځ په خورا منظمه بڼه ژغورلی او یوه ټوله ورځ د دوه برابره زیات او پیاوړي دښمن سره په مېړانه جنګېدلی او خپل ځان او خپل پوځ ته یې ستر ویاړ ګټلی دی. د دې علت چې باګراتیون په مسکو کې د اتل نوم ګټلی

و ،نه یوازې دا وچې هغه له مسکو سره څه ځانګړې اړیکي نه لارل بلکې دا هم و چې هغه یو پردی او غیر روس پوځي و...دباګراتیون دغې راز ستاینې او لمانځنې همهاله د کوتوزف نه د نه رضایت او کرکې څرګندونه هم کوله...خو د روسي سرتېرو په اړه خبره دا وه چې له هغو نه باید د آرامتیا هیله وشي،ځکه باید دا کار وشي چې مېړانې ته یې د بر تاوان پېښ نه کړي.له هرې خوانه دا استرلیخ په جګړه کې،د هغه د نویو نویو مېړنو کړو او یاړونو کیسې مرکې اوربدل کېدې،چا ویل هغه آن د دښمن له منګولو جنډه راوژغورله،بل به بیا ویل چې،پنځه تنه دښمنان یې وژلي،دربیم به بیا یادونه کوله چې همهاله یې په توپ کې پنځه ګولۍ ځای پر ځای کړي دي او نورې نورې کیسې.د بیرګ مېړانه هم پټه پاتې نه وه،هغه دا چې کله یې ښی لاس شنډ شوی و،توره یې په کین هغه چلوله او همداسې وړاندې تللی و.خو د سردار بالکونسکي په اړه هېڅچا هېڅ نه ویل،یوازې د هغه هغو نېږدې انډیوالانو چې دی یې له نېږدې پېژانده،دا افسوس کاوه چې هغه خورا مخکې او وخته مړ شو او خپله بلاربه امېدواره ښځه یې هسې عجیب پلار ته پرېښوده.

۳

د مارچ په دريمه دانګريزي کلوب په ټولو کوټو کې د مېلمنو د غږېدو او مرکو شروشور جوړ وو. د کلوب غړي او مېلمانه ټوک په پوځي جامو، چانوربښکلي کالي او چا د سرداري جامې اغوستې او ځانګړي پودر يې وهلي او سينګار کړې څنې لکه د شاتو او انګبينو د پسرلنيو مچيو په شان له هرې خوانه څپه څپه په خوځېدا وو، څوک ډله ډله ولاړ وو او څوک هم نور ببېليدل، هسې دې خوا اخوا ګرځېدل. او يا به چېرې ناست او څوک خو ګوښې ځانته ولاړ وو. سينګار شوي او غوره جامې يې اغوستي وې..لاس په نامه چوپړان د دروازو خواته ولاړ او دې ته سترګه په لار و، چې څوک دوی ته، د چوپړ وو ايي

.د مېلمنو زياتره برخه غمر خوړلي، د درناوي، پراخو او په ځان ډاډمن څېرو خاونده خلک وو، چې څوربې منګولې، شدلې خوځېدا وې او درانه درانه غږونه يې لارل. د غه ډله مېلمانه او د کلوب غړي د دود له مخې په ځانګړو ځايو او ځانګړو ډلګيو کې سره ناست وو. يو شمېر لږ او يو واريزه مېلمانه چې زياتر يې ځوانان وو او دينيسوف، رستوف او دولوخوف چې تر خلع رتبې نه وروسته يې بيا د افسرۍ وياړ ګټلی او د سيمنوفسکي په غونډ کې ګمارل شوي و، په همدې ډله کې وو. د ځوانانو په تېره بيا د پوځي هغو له څېرو نه دوياړ تر پردې لاندې مشرانو ته يو ډول سپکاوي څرګندېده. هغه داسې چې ګواکې ځوان نسل تر ځانه مشرانو ته وايي:

-درناوي او ویاړ مو ستر ګې په لیمو، خو دا هم مه هېروي، چې راتلونکې موږ پورې اړه لري.

نیسیفځکي، چې د کلوب له پخوانیو غړو نه و، هم دلته و. پېير، چې د ښځې د ټینګار له مخې یې ویښته بېر سینګار کړي او عینکې یې لرې کړې وې، او دورځې له دود سره یې نوې جامې اغوستې وې، په خواشیني او غملړلې څېرې، په بېلابېلو کوټو ګرځېده. هغه د تل په شان د هغو غوړه مالانو له خوا چاپېر شوی وو، چې دده شتمنیو او غوړه مالېو ته په تمه وو، خو دده د خپل عادت له مخې هغو ته په سپکه ستر ګه کتل.

د عمر له مخې هغه د ځوانانو، خو د شتمیو او اړیکو له مخې هغه د مشرانو ډلې پورې اړه لرله، نو له همدې امله دی د دواړو ډلو تر منځ په تګ راتګ کې و... تر ټولو نه زیات خلک د ګراف راستوپچین، والویف یا نار یشکین ډلو ته ور ټول شوي وو. ګراف راستوپچین، کیسې کولې چې څنګه اتریشیانو د تښتې په وخت کې روسان تر مخه کول او روسان دې ته اړ وو، چې د توري په زور د ښتېدونکو په منځ کې ځانته د پر مختګ لاره پرانیزي. والویف، په خورا محرمانه ډول دا ویل چې، اوواروف، یې له پترزبورګ نه ددې لپاره استولي وو، چې د اتریشیانو په اړه د مسکو د اوسېدونکو د خیال جاج واخلي. په بله ډله کې ناریشکین، د اتریش په پوځي شورا ملنډې وهلې... خو خپله سردار اندربوویچ، چې پستې څپلۍ یې په پښو وي، په خورا چټکۍ او بوختیایې د هر کلبو او خوړو د تالارونو ترمنځ تګ راتګ کاوه او ټولو مخورو او لږو مخورو سره یې چې ده ټول په یو ډول نه ډول پېژندل، په یو ډول ستړي مشي خواره مشي او کله هم یوه لنډه مرکه کوله. او کله ناکله خو به یې خپل غلچک خپل نازولی او تاند

زوی پسې ولېږه او د هغه په پیدا کولو سره به یې سترګې په هغه ورخښې او یو له نازه ډک سترګک به یې ور ولېږه.رستوف د کړکۍ تر څنګ له دولو خوف سره ولاړ و ،سره له هغه چې تازه سره آشنا شوي وو ،خو سخت ورته ګران شوی و.بوډا ګراف،هغوی ته ورنېږدې شو ،د ښه راغلاست په نامه یې ددولو خوف لاس ورکښېنکود او وې ویل:

- ماته ویاړ راوښئ،تاسو زما له دې زلمي سره پېژني،هلته یو ځای او یوځای موله هغو سره مېړانه کړې ده...اه اه !او هغه بوډا ته چې له څنګه یې تېرېده،وویل:

-آه !واسیلي ایګناتیچ،ګرانه ملګریه !څنګه یاستي؟...خو نور یې ددې وخت پیدا نه کړ،چې له دغه بوډا سره خپل دغه روغبړ ته پای ته ورسوي،ځکه ناڅاپه ټولو کې یو شروشور او لېوالتیا ګډه شوه،چوپړانو په ګبنۍ اخېستو بڼو را وهڅېدل او په لوړ آواز یې غبرګ غږ وکړ:

-له خیره سره راغلل !

زنګونه وشرنګېدل ،مشران او سپین ږیري،تر مخې شول او ټول مېلمانه چې لکه دغنمو د دانو په شان خواره واره و ،ته به وایې چې په پارو چېرته دلي شوي وي،له بېلابېلو کوټو نه په ستر مېلمستون کې راټول شول.

با ګراتیون چې د درناوي په ښنبه او دکلوب د دود له مخې خپله توره او خولۍ، ساتونکو ته سپارلي وو ،په وره کې را ښکاره شو.هغه نه پوستین اغوستی و او نه یې دکارتوسو کتار اچولی و ،لکه هغه شان چې رستوف هغه د استرلیخ تر جګړې د مخه یې لیدلی بلکې هغه نوي عسکري دریشي چې روسي،بهرني نښانونه او دګیورګي ستوري یې پر چپ ټټر تمبولی و، اغوستې وه.داسې برېښېده چې دغې

مېلمستیتا ته یې تر راتګ نه مخکې ویښته، ږیره او بریت جوړ کړي و، چې دغه کار دهغې دڅېرې ښکلا په کوم ډول ناښکلې کړې وه. دهغه په بشره کې، په دغه بنداړ کې، له ګډون نه دساده خوښۍ نښې ښرګندې وې، خو کله به چې دده د ځیرتیا او مېړانې نښې ورسره یوځای شوې، لږ دخندا وړ به وبرېښېد. بلکیشوف او فیودرپیتروویچ اوواروف چې دباګراتیون ملګرتیا کوله، ددې لپاره د وره په مخکې لږ ځنډني شول، چې هغه داصلي مېلمه په توګه تر ټولو نه وړاندې او یوازې مېلمستون ته ننوزي، خو هغه چې نه غوښتل ځان تر نورو لوړ وګڼي، ځان ځنډنی ځندنی او له هغو سره همګامه کاوه، نو ځکه داسې برېښېده چې ګواکې ټول د دروازې په مخکې تم شوي وي. خو په پای کې باګراتیون دې ته اړوت او تر نورو نه مخکې شو. په خورا کمینۍ، کرارۍ، داسې چې ګواکې نه پوهېده خپلو لاسونو سره څه وکړي، په مېلمیستون کې وړاندې وړاندې لاړ. هغه داسې کرار کرار روان و، چې ګواکې ته به وایې دجګړې په ډګر کې و او دتوپونو تر ډزو لاندې، لکه هغه شان چې په شوینګراین کې د کورسک د غونډ په وړاندې، ګامونه پورته کوي... د کلوب د مشرۍ ډله دهغه هرکلي او درناوي ته ودرېدل او تر دروازې پورې وړاندې راغلل. هغوی ددغه شان درانه او ګران مېلمانه د درناوي په نښه خپل هرکلی ښرګنداوه او بې له هغه چې دهغه ځواب ته سترګه په لاره پاتې شي، له هغه نه تاو راتاو شول، هغه یې له مړوندونو نه راونیو او مېلمستون ته یې بدرګه کړ. ګڼه ګونې، ګڼه ګونه جوړه کړې وه... تالار ته ننوتل خورا ګران و... ګراف ایلیا اندرېوویچ، په خندا او ټینګار تر ټولو نه په زیاتې تلوسې، هرڅوک پورې وهل، لاره یې پرانستله او ویل یې:

-چاته وایم، پرېبږدي، هیله کوم پرېبږدي!

ګراف همدا اسې خلک پورې وهل، مېلمه يې له لاسه رانيولي وو ، مېلمستون ته يې بدرګه کړ او دصالون پر منځنۍ لويې څوکۍ کې يې کېناوه. دکلوب لويو مشرانو او مخورو بيا دمېلمه شاوخوا ته ګڼه ګوڼه او اله ګوله جوړه کړه. ګراف ايليا اندريوويچ،بيا دګڼه ګوڼې په منځ کې، ځانته لار پرانسته او دباندې ووت، لا څو شېبې تېرې نه وې، چې دکلوب له يو مشر سره ګډ ،دسپينو زرو يو قاب په لاس راننوت او قاب يې دشهزاده باګراتيون تر مخې کېښود. په دې قاب کې يو کاغذ چې په ښکلي خط يو شعر پرې ليکل شوی وو ، پروت و. دا وياړنه د دغه پوځي اتل شهزاده باګراتيون په ستاينه کې ليکل شوې وه. باګراتيون د کاغذ په ليدو هک پک او شاوخواته يې داسې وکتل، تا به ويل چې له چا پناه او مرسته غواړي، خو په ټولو سترګو کې يې داسې هيلې لوستې چې دی خپله بايد تسليم شي او دنورو هيلو ته غاړه کېږدي. ده وليدل چې نه کېږي، دسپينو زرو قاب يې راواخېست، په تريو تندي يې ګراف ته چې دغه قاب يې راوړی و ،وکتل. يو تن دغوړو مال په شان قاب دهغه له لاسه واخېست(کنه داسې برېښېده چې باګراتيون به هغه له ځانسره تر ماښامه ټينګ ساتي او آن د ډوډۍ په وخت کې به هم هغه ترخوا پورې نيولې ګرځوي)او له هغه نه يې هيله وکړه چې شعر ته غوږ شي. داسې وبرېښېده چې باګراتيون ګواکې وايي:ډېره ښه ده ،لولم يې !په خواشينو سترګو يې کاغذ ته وکتل او په خورا پام يې دشعر لوستل پيل کړل. خو شېبه لا تېره نه وه ،چې دشعر شاعر کاغذ دهغه له لاسه ورواخېست او په لوړ آوازيې دهغه لوستل پيل کړل. شهزاده باګراتيون ،هغه ته سر ښوراوه او په ځير يې هغه ته غوږ نيولی و:

پېړۍ پېړۍ دې، وياړ وی، پر الکساندر ،

زموږ ویاړ پر تخت ابدي وساته !
زړور لاربنود او خواخوږی، خواخوږی اوسه !
خپل هېواد کې ریفه(د ویرژل دافسانې اتل) او جګړې ته چمتو اوسه !

***

خو اې نیکمرغه بناپارته !چې په خپلو کړو وویاړې !
او ځان دې، دباګراتیون تورې او مېړانې ته ټینګ کړ....
نه دا چې له روسي جنګیالو سره د سیالۍ خیال درپیدا شي.

د شعر لوستل لا پای ته رسېدلي نه و چې، دچوپړانو مشر په لوړ آواز غږ وکړ: ډوډۍ چمتو ده !له دې آواز سره هممهاله دخوړنتون دروازې بېرته او له هغه ځایه ددې ترانې غږ چې:

- اې دبری چغې لوړه شه او اې زړور هېوادواله !ویاړمن اوسې ! په مېلمستون کې انګازه جوړه کړه او ګراف ایلیا اندرېوویچ، شاعر ته چې دچرګ په شان بې وخته اذان کوي ،لا دشعر په لوستلو بوخت و ، په قهر سره وکتل او دباګراتیون په وړاندې ټیټ شو.ټول ځکه پاڅېدل چې پوه شول، تر شعر نه ډوډۍ ښه ده.باګراتیون ترټولو نه مخکې د ډوډۍ میز ته ورنېږدې شو او دمیز په سر کې د ددوو الکساندروو ، الکساندر بلکیشوف اوالکساندر ناریشکین ترمنځ ، کېناست.دې خبرې له دې کبله هم اغېز درلود ،چې دټولواک نوم هم الکساندر و.دهغه تر ناستې وروسته درې سوه تنه ټول،نامه او دریځ ته په پاملرنې سره ټول یو په بل پسې دمیز شاوخوا ته کېناستل،داسې چې هرڅومره مخور او دپام وړ دریځ خاوند و ،هغه ګران مېلمه ته نېږدې ځای پر ځای شول او داګران کار دهغو اوبو په څېر چې مخ ښکته روانې وي ،په هم داسې یوې

چټکۍ ترسره شو .

ګراف ایلیا اندرروویچ، خپل زوی د ډوډۍ نه مخکې شهزاده باګراتیون ته ور وپېژاند ، شهزاده هم هغه وپېژاند او له سره یې هسې یو څو داسې خبرې چې هغه ورځې یې له ټولو سره کړې وې، له ده سره هم وکړې. ګراف دده له زوی سره د شهزاده باګراتیون د مرکې په وخت کې، ټولو مېلمنو ته په خورا خوښۍ او غرور کتل.

نیکولای رستوف، له خپل ملګري دینیسوف او خپل نوي اندېوال دولوخوف سره، درې واړه په ګډه، د مېز د منځنۍ برخې په هغه ځای کې، کېناستل چې مخامخ یې پیېر او د هغه ترڅنګ نیسیفخکي، ناست وو. ګراف ایلیا اندرېوویچ او د هغه ملګري چې د کلوب مشران ګڼل کېدل، مخامخ باګراتیون ته کېناستل او ټولو په ګډه ، هڅه کوله هغه ته، ګواکې خپله مسکوي مېلمه پالنه څرګنده کړي.

د ښې ډوډۍ او تاوده هرکلي د جوړېدو په هکله د ګراف هڅې بې ځایه نه وې پاتې... هغه د سر په خوځېدا او د سترګو په اشارو له ټولو چوپړانو سره اړیکي ساتل او تر شونډو لاندې یې هغو ته سپارښتنې کولې. هغه د هرو خوړو نوم ښه پېژانده او د هغو د خوند اندازه او د خوړلو وخت ښه ورته څرګند و ، هر څه په ښه ډول روان وو. خو کله چې یې دویم خواړه مېز ته راوړل او په لیدو یې ایلیا اندرېوویچ له خوښۍ نه نور په جامو کې نه ځایېده ، په همدې وخت کې و ، چې د شرابو د بوتلونو د سرونو د پرانیستو پرقهاري پورته شو او چوپړانو په جامونو کې، د دغو اورنیو سرو انګبینو تویېدل پیل کړل. د کبانو تر څکې نه وروسته چې سخت او د پام وړ خوند یې کړي و ، ایلیا اندروویچ د کلوب مشرانو ته تر کتنې وروسته ، په کراره وویل:

-دې پروياړونو په وياړ بايد وشکل شي، ښه به دا وي چې پيل يې کړو.خپل جام يې منګولو ته کړ، پاځېد ، پر مېلمستون چوپتيا خوره شوه او ټول دي ته سترګه په لار شول، چې څه ويل کېږي.
ګراف په لوړ آواز وويل:
- دټولواک امپراتور په وياړ !او له دې خبرې سره همهاله يې په سترګو کې له خوښۍ ،لېوالتيا او شوق اوښکې راشېوه شوې.په هماغه شېبه کې و چې په مېلمستون کې داسې يوې نغمې انګازې خورې کړې چې، " دبرى دتالندې ... " سندره په کې غږېدله.ټول همهاله پاڅېدل او همهاله يې چغه کړې، چې هورا !او باګراتيون چې هماغه شان د شون ګرابن،دجګړې په ډګر کې چغه کړې وه،داسې هورا کړل،چې ته به وايې ستونى يې څېرې شو.د ځوان رستوف، غږ له خورا شوق او لېوالتيا نه په دغو درې سوو ،آوازونو کې له ورايه جلا او واورېدل شو او دهغه په سترګو کې هم دخوښۍ اوښکو ځان را څرګند کړ.
هغه چغه وهلې:
- دټولواک امپراتور د روغتيا په هيله !هورا !هغه ټول جام يو غړپ کړ او خپل تش جام يې پر ځمکه وويشت.خورا نورو مېلمنو ،هغه ته ورته کړه ترسره او پر سر دجامونو تراړولو نه وروسته يې ،خپل جامونه پر ځمکه وويشتل.د جامونو کړنګول او دڅکلو شروشور تر ډېرې پورې اورېده شول.کله چې شروشور پاى ته ورسېد ،چوپړانو دماتو شويو جامونو ټوټې راټولې او څکوونکې هم په خورا خوښۍ او له موسکا نه په ډکو شونډو په خپلو ځايو کې کېناستل او بيا مرکې ببرته تودې شوې.ګراف ايليا اندروويچ،بيا پاځېد ،دقاب څنګ ته ايښې ياددښت ته يې وکتل او خپل جام يې د روس د وروستۍ جګړې داتل

دستر قوماندان ،شهزاده پیتر ایوانوویچ باګراتیون د روغتیا پـه ویاړ پورتـه کړ،بیا یې شنې سترګې لـه اوښکو راډکې او بیـا د درې سوه دهورا غریو په فضا کې انګازې جوړې کړې.خو دا وار د موسیقۍ او سندرغاړو آوازونو سندریزې انګازې جوړې کړې.دغـو سندرغاړو د پـاول ایوانـوویچ کوتـوزوف(دابـل کوتـوزوف دی) ،د کائنـات پـه نامـه سندره بلله:

درو‌س د پوځ مخه هېڅوک او هېڅ څه نیولی نه شي،
زموږ مېړانه زموږ د بري ضامن دی
که موږ باګراتیون لرو
دهر یاغي سر دهغه تر پښو لاندې دی.

همدا چې د سـندرغاړو د اواز انګـازې آرامـې شـولې جامونـه بیـا پورتـه شول،شـعارونه ورکـړل شـول، او تـر هغـه نـه وروسـته نـور ډېـر جامونه،هغـه جامونـه چې د ګـراف رستوف پـه نـازک زړه یې دم پـه دم اغېزه زیاتېده،جامونه لا ډېر ډېر پـه ځمکـه لړېدل او شـور او چغـو پـه ګوګلونـو کـې نـور تالانونـه جـوړ کـړي وو. دبکلشـوف، ناریشـکین، اوواروف،.دلګـه روکوف،آپراکسـین، والویـف او نـورو مشـرانو د روغتیا په ویاړ یو یو جام پورته او په سر واړول شول.دغه راز د کلوب دبنسـت اېښـودونکو ،د بنـډار دمېلمنـو او پـه پـای کـې د بنـډار د جوړونکي ګراف ایلیا اندروویچ پـه ویـاړ جامونـه پورتـه شول.نور نو ګراف ددغه شعار خوښیو او ویاړونو ته ځان ټینګ نه شو کړای،خپل دستمال یې راوویست،خپل مخ یې پټ کړ او په رښتیا یې وژړل.

۴

پېير، پر میز دولوخوف او نیکولای ته مخامخ ناست و. هغه چې دتل په شان خورا ډېرخوړل او په خورا شوق یې څکل، خو هغوکسانو چې هغه یې له نېږدې نه پېژانده، دې ته پام شو چې نن یې په کړو وړو کې کوم ځانګړی بدلون راغلی دی. د ډوډۍ له پیل نه تر پایه چوپه خوله، سترګې پټې پټې، تندی تریو، شاوخوا یې کتل او سترګې به یې په یوځای ګنډلې او په سرسامه بڼه یې د پزې پر برسر د عینکو د ایښودو ځای په ګوته مښه. دهغه پر بشرې داسې پرېښانې او خواشینې خوره وه، چې ګواکې نه څه وینې او نه څه اورې او د کوم نه اورېدونکې او جړ خیال په خیالونو کې ډوب و.

دا جړخیال او عذاب ښونکې غوټه د ده د ښځې او دولوخوف ترمنځ د مینه ناکو پټو اړیکو په اړه د شهزادګۍ کنایې او هغه نالاسیک شوی لیک و، چې هماغه سهار یې ترلاسه کړی و. په هغه لیک کې په خورا بده او له ملنډو ډکه ژبه چې د هرنالاسلیک شوي لیک ځانګړتیا ده راغلې و، چې دی له خپلو دې عینکو سره هېڅ نه وینې او یوازې دی دی چې ددولوخوف او دخپلې ښځې له ناوړو اړیکو نه خبر نه دی. پېير هېڅکله نه د شهزادګۍ کنایې منلې او نه په لیک کې لیکل شوي تورونه. خو سره له دې ټولو خبرو پر میز مخامخ دولوخوف ته له ناستې او هغه ته له کتو نه، یې وېره لرله. هر وار به چې، دهغه

سترګې بې له ارادې، دهغه له زړه راښکونکو او سپین سترګو، سترګو سره وجنګېدې، داسې یې انګېرله چې کوم وحشتناکه او زورونکي څه یې په ګوګل کې رالمسېدل او مخ به یې بلې خواته اړاوه.بې ارداې به دخپلې ښځې تېره او له دولوخوف سره دهغې اړیکي وریادېدل او دا به یې په زړه کې ورتېره شوه چې په لیک کې لیکل شوې خبرې کېدای شي رښتیا وای او یا به یې تصور کاوه که دا خبرې دده دښځې په اړه نه وای ټولې به رښتیا وې.بې ارادې به وریادېدل چې دولوخوف تر جګړې نه وروسته بیا خپله خلعه شوې رتبه ترلاسه کړې، خپل دریغ یې بیا لاس ته راوړی، پترزبورګ ته راستون شوی او دی ورپه یاد شوی و.دهغه له پخوانۍ دوستۍ، اندیوالۍ، ګډې اشنایې نه یې ګټه اخېستې او مخامخ دده دیدن ته راغلی و.پېیر په ورین تندي دهغه هرکلی کړی و، په خپل کورکې یې داستوکنې ځای ورکړي و او هغه ته یې پیسې ورکړې وې..دا به وریادېدل چې څنګه په سپین سترګۍ، دولوخوف، هغه ته دهغې دښځې ښکلا ستایله او څنګه مسکو ته د راستنېدو نه وروسته هېڅکله، هغه دهغې نه، جلا شوی نه و.

پېیر په زړه کې ویل:

-هو کې !هغه ښکلي ځوان دي، زه هغه ښه پېژنم، له همدې کبله وچې ما دهغه لاس ونیو او مرسته مې ورسره وکړه، دادي اوس ددې په بدل کې هغه ماته رسوایي جوړوي، پرما خاندي او یو خوړغچ رانه اخلي...خو بیا هم زه دا خبرې نه منم، حق نه لرم، هغه و منم. هغه د دولوخوف ټول هغه ناوړه کړه چې هغه یې د تربګنۍ په شپبو کې ترسره کوي وریادکړل.دابېړ پر شا یې د پولېسو د سرمامور ترل ، اوبو ته دهغه ارتېږل، یا دهغه له خوا حق او ناحق دوئل ته دهرچا بلل او یا هم په

تمانچه د ګاډیوان د آس ویشتل، دا ټول او ټول یې وریاد کړل او په زړه کې به یې ویل:

-هغه یو ستر بې رحمه ته ورته دی، د انسان وژنه هغه ته هېڅ ارزښت نه لري. څومره چې له ده نه څوک ډارېږي، هومره دی، له هغه نه خوند اخلي. هغه به فکر کوي چې زه هم ترې ډار ېږم، هو کې رښتیا هم زه له هغه وېرېږم. په همدې خیالونو کې و، چې یو وحشتناک او زورونکي احساس یې په زړه کې راولمسېده. د ولو خوف، دینیسوف او رستوف، درې واړه اوس پېیر ته مخامخ ناست او سخت خوشاله او مست وو. رستوف د خپلو دوو اندېوالانو ترمنځ ناست و. د هغو یو تن د سواره پوځ زړور افسر او بل یې پېژندل شوی عیاش او دوکه مار و. دویم هغه به کله ناکله خپل غولوونکی، وژونکی او له ملنډو ډک غلچک، پېیر ته چې په ټول بنډار کې د شډلتوب او ناآرامۍ له امله د پام وړ و، ور ولېږه. رستوف، په خورا ناخوښۍ پېیر ته کتل. لومړي له دې کبله چې هغه د ده د سواره پوځیانو د نظر له مخې خورا بد ای و او د یوې ښکلې ښځې مېړه او خپله هم چورښځو ته ورته و. او بل له دې کبله چې پېیر سره له ټول پام او ځیرتیا، دی نه و، پېژندلی او د ستړي مشي په نښه یې، دده سر ښورولو ته ځواب نه و ویلي او هغه وخت چې د ټولواک امپراتور د روغتیا په ویاړ، جامونه پورته او ټول پاڅېدل، دی په خپلو خیالو کې ډوب پاتې، نه یې جام پورته کړی و او نه خپله پاځېدلی و.

رستوف په برند او له قهره په ډک غلچک، پر هغه ورچغه کړې و:

-تاسو! تاسو ته وایم، کوڼ یې که څنګه؟ د ټولواک په ویاړ یې څکي! او پېیر سوړ اسویلي ویستلي و، په خورا اطاعت پاڅېدلی و او خپل جام یې څکلی و، د ټولو تر ناستې وروسته یې په یو خوږې

موسکا رستوف ته ویلي و:

-وبښي، ما ونه پېژاندې.

خو رستوف نور نو د داسې ښښو اوربدو ته وخت نه لاره.چغې یې وهلې او هورا هورا یې ویل.

دولوخوف، رستوف ته وویل:

- ولې ؟ پېژندګلوي ورسره تازه کوې، نه؟

رستوف، ځواب ورکړ:

-لېونی، ساده سړی دی، پرېږده.

دینیسوف زیاته کړه:

-دښکلو ښځو له مېړو سره باید تل په خوږه ژبه خبرې وشي.

پېیر دهغو خبرې نه اورېدې، خو په دې پوهېده چې هغوی دده په اړه غږېږي.تک سور شو او له هغو نه یې مخ واړاوه.

دولوخوف، جام پورته کړ، په خورا زغرده، خو دشونډو په کنج کې له ملنډو سره مل موسکا یې، پېیر ته وویل:

-دښکلو ښځو په ویاړ !پیتروشا ،دښکلوښځو او دهغو دلونډانو په ویاړ یې څکو !

پېیر، سرښکته واچوه، پرته له هغه چې هغه ته وګوري او یا ځواب ورکړي، خپل جام یې واخېست او کرار کرار یې له هغه نه غړپ غړپ څکل او خپل غمونه یې پرې وژل.

چوپړ چې د کوتوزف دسندرې لیکل شوی متن په مخورو مېلمنو ویشه، یوه پاڼه یې د پېیر مخې ته ځکه کېښوده، چې هغه هم دمخورو له ډلې نه ګڼل کېده. پېیر لاس وړاندې کړ چې پاڼه واخلي، خو دولوخوف، خم شو او کاغذ یې دهغه له منګولو نه راخپل او دهغه په لوستلو یې پیل وکړ. پېیر دولوخوف ته وکتل او سترګې یې برندې

برندې شوې. هغې غوټۍ او غم چې دی یې د ډوډۍ په ټوله موده کې زوراوه، یوځل بیا دده پرزړه راخواره شول، په خپل ټول ځوربوالي پر میز ورخم شو او چغه یې کړل:

- اخېستي یې نه شي؟

نیسفیځکي او هغه بل مېلمه چې د پېیر، ښي لاس ته ناست و، ددې چغې په اورېدو، پوه شول چې موخه یې ځوک دي، په ډار او ګبنۍ یې دولوخوف ته مخ وروا ړوه او وې ویل:

-بس مو ده، تاته وایو څه کوې؟

ددولوخوف، سترګې چې له خوښۍ نه ځلېدلې، کرکه په کې له ورایه برېښېده، په موسکا یې پېیر ته وویل:

- زه له همدې کارونو نه خوند اخلم. هغه چې رښتیا له دې کاره خوند اخېسته زیاته یې کړه:

-نه یې ورکوم.

د پېیر چې رنګ الوتی او شونډې یې رپېدې، کاغذ یې له هغه نه په زوره واخېست، خپله څوکۍ یې پورې وهله، له ځایه پاڅېد او وې ویل:

-تاسو یو احمق او سپک انسان یاستي... زه تاسو ته د دوئل بلنه درکوم.

دا یې وویل او له هغه نه لرې شو. په هغه شېبه کې چې پېیر دا خبره کوله، دا سې یې وانګېرله چې دده پر ښځې تورونو، چې دی یې په تېره یوه شپه ورځ کې زوراوه، نور له شک او تردید نه راوتلي او په یوې رښتیني خبره بدله شوې ده. هغه، له هغې نه کرکه کوله او د تل لپاره ترې جلا شوی و. رستوف، د دینیسوف د ټول ګواښ او مخالفت سره سره، بیاهم دامنلې وه چې په دې دوئل کې د دولوخوف شاهد شي او تر ډوډۍ نه وروسته له نیسفیځکي سره چې د پېیر شاهدي یې منلې و، د

دوئل د شرايط په اړه خبرې پيل کړې. پيير له هغه ځايه کورته لاړ، رستوف او دينيسوف له دولوخوف سره تر ډېرې پورې په کلوب کې پاتې او د جپانو او نورو سندرغاړو د سندرو په ويلو يې باندې ار ته دوام ورکړ.

دولوخوف له رستوف سره د خداى په امانۍ په وخت کې وويل:

- ښه نو !ترسبا پورې چې په سوکولنيکي(د مسکو په شمال ختيځ کې يو ستر پارک و او اوس هم شته ،چې هلته سوکول يا بازانو لوبې کېدې) کې به سره ګورو !

رستوف له هغه نه وپوښتل:

- ښه !ارامه يې؟

دولوخوف ودرېد او وې ويل:

-زه به اوس د دوئل ټول راز تا ته په دوو تورو کې رالنډ کړم.که د دوئل مخکې شپه، کېنې،مور او پلار ته دې له مينې نه ډک وصيت ليک وليکې، که داسې يې وګڼې چې په دوئل کې وژل کېږې،نو په رښتيا چې احمق او خوار وزار يې.خو که ټينګ تکل وکړې چې ځې او د سترګو په رپ کې خپل سيال وژنې،هغه شان چې ماته د "کاسترمې" د ښار يوه اوسېدونکي چې د ايږ ښکار کوي،ويلي دي،نو هغه ده چې برى ستا دى.هغه راته ويلي و:ټولو ته څرګنده ده چې له ايږه هرڅوک ډاريږي،څوک دي چې له ايږه نه ډاريږي،خو کله چې دې ايږ تر مخې راشين شي نو وېره بيا خپله تښتي.نو هغه وخت دې ټول خيال دا وي چې ،هغه درنه ونه تښتي.زه هم اوس همداسې يم.ښه نو !ګرانه سبا به سره ګورو !

بله ورځ،سهار په اتو بجو چې پيير او نيسفيشکي د سوکولنيکي ځنګله ته راورسېدل،دولوخوف ،رستوف او دينيسوف لا د مخه هلته

رسېدلي و. پيير دا سې خيالونو پسې اخېستي و او دداسې يو چا حالت يې لاره چې ،اوسنۍ پېښې پورې يې هېڅ اړه نه لرله. رنګ يې تک سپين الوتی او ګېنې اخېستی و. دا سې برېښېده چې تېره شپه يې تر سهاره شوګيره کړې وي. هغه د سرسام په شان شاوخوا کتل او بانه يې ته به وايې چې دلمر له ځلېدونکو شغلو سترګې پټوي سره ترل. يوازې دوه خياله دهغه په خيالو کې زنګېدل، يو دهغې دښځې ګناه، چې دتېرې شپې له شوګېرو او چرتونو نه وروسته يې نور هېڅ شک په کې نه لاره او دويم د دولو خوف، بېګناهي چې دده د نوم او عزت د ساتنې هېڅ اړتيا يې نه لرله. دهغه په زړه کې په وار وار دا خبره تېره شوه:

- که زه هم دهغه پر ځای وای، همدا سې به مې کړي وای لکه ده چې کړي دي. آن په دې ډاډه يم چې پرته له دې بل څه به مې نه وای کړي. نو اوس په دې نه پوهېږم، چې دا دوئل او انسان وژنه دڅه لپاره دي؟ يا به زه هغه ووژنم او يا به دهغه ننبه زما سر ننبه کړي يا به مې په ځنګانه يا څنګله ولګېږي. يو وار خو يې په زړه کې دا هم وګرځېده:

- ښه به دا وي چې له دې ځايه په منډه لاړشم، وتښتم او چېرې په پټه ځان له ټولو نه پټ کړم. خو پوره په همدې شېبه کې چې دې خيالونو يې په زړه کې توپان جوړ کړي و ، په تښتېدلي رنګ او ځانګړې آرامتيا چې په هرچا کې يې د درناوي احساس راپاراوه، وپوښتل:

- څه ته ګورو ؟هرڅه چمتو دي او کنه؟

کله چې هرڅه برابر شول، تورې ددې لپاره چې د دواړو سيالانو ترمنځ بربد وټاکي، په واورو که ښخې او تومانچې له ګولېو ډکې شوې، نيسفيڅکي پيير ته ورننېږدې شو او په آرامه او مينه ناکه آواز يې وويل:

- ښاغليه ګرافه !که په دې ګوا ښمنه شېبه کې، په رښتيا ستره

ګوا ښمنه شپېه کې، سپینه وینا تا ته په ډاګ نه کړم، خپله هغـه دنده چې تاسو زه د خپل وخت شمېرونکي لپاره ټاکلي یم او هغـه مسوولیت چې دتاسو په وړاندې یې لـرم هغـه بـه مې پـه ربښتیني ډول تـر سره کړی نه وای، د ډاډهغه ویاړ مو چې ماتـه رابښـلی دی، هغـه بـه ربښتیا شوی نه وای، نو ځکه تاسو ته وایم: دداغه دوئل د سرته رسولو لپاره پوره دلایل نه شته او دا بې معني او سپکه پېښه ددې ارزښت نه لري چې د هغـه لـه کبله وینه تویې شي. تاسو په دې پېښه کې هسې پـه قهـر شوي او برحقـه نه وي.

پېیر وویل:

- هو کې تاسو ربښتیا وایي، دا زما لـه خوا خورا سادګي او حماقت و...

نیسفیځکي(د ټولو هغو کسانو په شان چې په دوئل کې ګډون کوي او د ټولـو هغـو کسـانو پـه څېـر چـې دې تـه ورتـه پېښـو سره مخـامخ کېږي، په دې باور نه لاره، چې خبره دوئل ته ورسېږي) وویل:

-ګرافه تاسو پوهېږي! تـر ټولـو نـه د درنـاوي خبره بـه دا وي چې تـر ډزو نه به ښه دا وي چې خپله تېروتنه ومني. په دې پېښه کې یوې خوا تـه هم نـه دي شوي. کـه داسې وي، اجازه راکړي، چې ستا سـو د پېښـمانۍ خبر ستاسو سیال تـه ورسوم، له هغـه سره وغږېږم، ځکـه زه ډاډه یم چې زمونږ سیال به هغه ومني.

پېیر وویل:

- نه ګرانه! غږېدا د څه لپاره؟ تر لږ ځنده وروسته یې وویل:

-نور نو پروا نه لري... هرڅه چمتو دي؟

هغه په یوې غیر طبیعي او خورا خوږې موسکا وویل:

-یوازې دومره راته ووایي چې، څنګه؟ ترکوم ځایـه لاړشم او پـه څه

شي ډزې وکړم؟هغه تومانچه واخېسته، د تومانچې په اړه يې پو ښتنې
څکه پيل کړې، چې تراوسه پورې يې په ژوند کې هم تومانچه لاس کې
نه وه اخېستې...

دينيسوف، چې ټاکل شوي ځای ته رسېدلی و ،لا هڅه يې کوله چې
د سيالانو ترمنځ روغه وکړي، خو دولوخوف، هغه ته وويل:

- د روغې نوم به نه راته اخلې، اصلا نه غواړم په دې اړه خبرې
وکړم.کومه ښېښه؟

د دوئل، ځای، د نښترو ديوه ځنګله په منځ کې، د هغې لارې نه اتيا
ګامه لرې، چې ګاډۍ هلته درول شوې وې، ټاکل شوی و.که څه هم ښه
واوره پرته وه، خو په دې څو وروستيو ورځو کې د هوا د تودخې له امله
ځای ځای اوبه شوې وه.سيالان څلويښت ګامه يو بل نه لرې ولاړ
ووشاهدان، نيسفيځکي او دينيسوف چې په واورو کې يې
د ګامونوژورې نښې، پر واورو پاتې وې، د سيالانو د درېدو ترمنځ د
واټن جاج يې واخېست او خپلې تورې يې يو له بله دلسو ګامونو په
واټن لرې، په واورو کې خښې کړې.هغه تودخه چې واوره يې ويلې
کوله، هماغه شان توده وه او د هغه له امله داسې لړلې په فضا کې
راخورې وې چې د څلويښتو ګامونو په اوږدو کې د څه ليدل ګران
بربښېدل.که څه هم درې دقيقې کېدې، چې هرڅه چمتو شوي وو ،خو
سره له هغه هم چا د کار په پېلېدو کې تلوار نه کاوه.ټول چوپه خوله ولاړ
وو.

۵

دولوخوف غږ وکړ:
-ښه نو !پيل يې کړئ !
پيير چې لا موسکا يې پرشونډو خوره وه، وويل:
-درځه !
ګوا ښمن حالت و. دا سې بريښېده چې په خورا سادګۍ سره د پيل شوې چارې مخه، په هيڅ غوره تکل نيول کېدا ی نه شو. دا سې بريښېده چې پېښه نورنو د انسانانو له ارادې نه پرته، په خپل سر او واک پرمخ روانه او په ډاډ سره پای ته رسېږي. ترهر چا لومړی، دينيسوف، تر هغه ځايه پورې چې د تورې په ځښولو په نښه شوی و، وړاندې ورغی او وې ويل:
- له دې کبله چې سيالانو، روغې ته غاړه کېښښوده، ښه به دا وي چې کار پيل شي. تومانچې واخلي او د درې په اورېدو، د سيال پلو ته خوځېدا پيل کړي.
هغه په خورا خواشينۍ شمېرنه پيل کړه :
- يو...دوه...درې او خپله ځنګ ته شو. دواړو سيالانو، په واوره کې له ګامونو نه د جوړه شوې لارې په اوږدو کې، د لړو په تته رڼا کې، يو بل ته په کتو کې، سرو خوځېدل. هغوی تورو ته په رسېدو سره، چې د ډزو لپاره د برېد لپاره د نښې په توګه په واورو کې ښښې شوې وې، حق

درلود ، پر يو بل ډزې پيل کړې. دولوخوف، بې له هغه چې تومانچه پورته کړي، په کراره مخ ته روان او په ځلېدونکو ، تکوشنو او له بې رحمۍ نه په ډکو سترګو يې د خپل سيال بشره څارله.د هغه پرشونډو لکه د تل په شان يوه موسکا ډوله څه خواره و.

پيير د درې، په اوربدو ، په چټکو ګامونو مخ ته لاړ، په واوره کې د وهلې لارې نه واوښت او هڅه يې وکړه چې په بشپړه لاره کې مخ وړاندې لاړ شي. هغه په خپل ښى لاس کې تمانچه، مخامخ د سيال خواته په نښه کړې وه ،خوداسې يوې وېرې پسې اخېستې و.تا به ويل، اوس به دده له خپلې تمانچې ډز وشي او دى به ووژني. خپل کين لاس يې، په خوار زيار شاته نيولى و ،ځکه هغه پر له پسې غوښتل چې، پر هغه د ښي لاس ساتنه وکړي. هغه په دې پوهېده چې داکار ناروا نه دى.لا شپږ ګامه په بشپړه واوره کې وړاندې نه و ، تللى، چې ښکته يې په واوره کې خپلو ګامونو او بيا يې سمدلاسه او په چټکۍ دولوخوف ته وکتل او هماغه شان يې چې ده ته ورښودلي و ،ماشه کېښکوده او ډز يې وکړ.ده چې دداغه شان يو زورور ډز هيله نه لرله، سخت ورېږدېد ،له رېږدېدا سره هممهاله يې وخندل او ځاى پر ځاى ودرېد.له ډز نه پورته شوي لوګي، سره له هغه چې په لړو کې هومره دليدو وړ نه و ،خو په لومړي سر کې يې،دده سترګې تتې کړې او دليدو خنډ شوى و. خو ددويم ډز غږ چې دى ،ورته سترګه په لاره و ،وا نه ورېدل شو ،يوازې او يوازې ددولوخوف د چټکو ګامونو غږ واورېدل شو او د لړو او لوګي په منځ کې د هغه تته څېره راښکاره شوه.په يوه لاس يې خپل چپ ځنګ نيولى و او په بل ښکته ځوړند لاس يې تومانچه کېښکوده.د هغه رنګ تښتېدلى و.رستوف، هغه ته ورمنډه کړه او هغه ته يې څه وويل.

دولوخوف،د کېښکودل شويو غاښونو له منځ نه وويل:نه...نه...پاى

ته نه ده رسېدلې.

هغه چې ګوډ ، ګوډ کېده ، د نښې لپاره يې ، تر ښځه شوي تورې پورې ، څو نور کاږه وارږه ګامونو واخېستل او د هغې ترڅنګه پر واوره ولوېد. خپل کين لاس يې چې پر وينو لړل شوی و ، پر جامو ومښه او پر هغه يې ډډه ولګوله. د هغه رنګ الوتي، بشره يې ګونځې او رېږدېده ، هغه وويل:

- هيل...

خو هغه څه چې ده يې د ويلو ، هيله لرله ونه شو کولای وو ايي، خو تر ډېرې هڅې نه وروسته يې خپله پيل شوې خبره پوره کړه او وې ويل:

- هيله کوم...

پېير چې په سختۍ يې د ساندو مخنوي کاوه ، د هغه خواته ورمنډې کړې او نېږدې و ، چې ددو ښځو شويو تورو منځ ته ور ورسېږي، چې دولوخوف، غږ پرې وکړ:

-له تورو نه را وانه وړئ !

پېير د هغه په موخه، پوه شو او د تورو ترڅنګ په ټاکل شوي بريد کې ودرېد. نور نو يوازې لس ګامه له يو بل نه لرې وو. دولوخوف، خپل سر په واوره کې ښخ کړ او په خورا حرص يې واوره وچېچله، خو سمدلاسه يې سر بېرته راپورته کړ، خپل ځان يې لږ راجوړ، پښې يې را ټولې او کېناست. هغه هڅه کوله ځان سيالۍ ته جوړ کړي. هغه په سړې واوره کې غاښونو خښول او هغه يې زبېښله. شونډې يې رېږدېدې، خو له دې سره سره ، هغه پرله پسې موسېده. د کرکې او غچ اور ، هغه د بيا ځان جوړولو لپاره لمساوه. تومانچه يې لوړه کړه او د نښه نيولو هڅه يې وکړه. ..

پېير، چې د پښېمانۍ او ننواتو موسکايې پرشونډو خوره وه، مړه

لاس او پښې، او پراخ ټټريې خپل سيال ته نښه، مخامخ د هغه مخې ته ودرېد او په خورا خواشينۍ هغه ته ځير و. دينيسوف، رستوف او نيسفيځکي د ډزپه اورېدو سترګې پټې او له ډز سره هممهاله يې د کرکې نه يوه ډکه چغه واورېده. دا دولوخوف و چې چغه يې کړه:

-خطا لاړ!

او له دې غبر سره ناتوانه پر واورو ولوېد. پېير، چې خپله ککره يې په دواړو لاسونو کې ټينګه کړه، راستون شو او ځنګله ته يې مخه کړه. په درنه واوره کې روان و او په لوړ غږ له ځانسره بنګېده، څه يې ويل، مګرپوهېدل يې ګران و. خو کله چې نيسفيځکي ورنېږدې شو، هغه له ځان او ټولو نه په کرکه پرله پسې ويل:

-حماقت دی، حماقت دی، دوکې او دورغ!

نيسفيځکي، هغه ځنګله ته پربښود او په خپله ګاډۍ کې کورته ورساوه. رستوف او دينيسوف، ټپي ښوی دولوخوف يوړ. دولوخوف، په ګاډۍ کې پروت، سترګې يې پټې کړې وې او هغو پوښتنو ته چې له ده نه کېدې ځواب نه وايه. خو مسکو ته په رارسېدو، ناڅاپه په سد شو، سترګې يې وغړولې، په سختۍ يې سر راپورته کړ او د رستوف لاس يې چې دده ترڅنګه ناست و، راونيو. بشره يې چور بدله شوې وه او دهغې پخوانۍ خوشالي او ځلا ترې ورکه شوې وه. رستوف هک حيران و، له هغه نه يې وپوښتل:

- څنګه يې؟ حال دې څنګه دی؟

دولوخوف، چې خبرې يې پرې پرې کېدې، وويل:

-بد، خورا بد! خو خبره په دې کې نه ده، غواړم پوه شم، چې چېرې يو؟ اها! پوه شوم، موږ په مسکو کې يو، خو زه خير، مګر هغه مې ووژله، ومې وژله، هغه ددې زغم نه لري، هغه دا زغملي نه شي.

رستوف، له هغه نه وپوښتل:

- څوک یاده وې؟

-مور مې !اد که مې !ملکه مې !مور مې یادوم.دا یې ویل، د رستوف لاس یې کېښکود او په ژړا یې ژړل.لږ چې نور ښه شو ،رستوف ته یې وویل، چې له مور سره یو ځای اوسېږي،نو ځکه که هغه خپل زوی په مرګنی حال ووینې، هغه به یې د زغم زور و نه لري.هغه رستوف ته زارۍ کولې،چې مور ته یې ور شي او هغه آرامه کړي.

رستوف د هغه هیله ومنله او تر ده نه مخکې ،د هغوی کورته ،د ده ادې ته ورغی.هلته په رسېدو په خورا حیرانۍ په دې پوه شو ،چې د ولو خوف،د غه د مسکو نو مور د اړه مار او بد ماش،له خپلې زړې مور او کوپړې خور سره اوسي او ترټولو مهربانه زوی او تر ټولو نه خواخوږی وررور دی.

۶

پېير په دې وروستيو وختونو کې، ډېر کم له خپلې ښځې سره يوازې پاتې کېده. په مسکو او پترزبورګ کې، به تل ددوی په کورونو کې دمېلمنو ګڼه ګوڼه وه. تېره شپه، له دوئل نه تر راستنېدو وروسته، د تل برخلاف د خوب کوټې ته نه لاړ او د خپل کار په لوی دفتر کې، هماغه ستړې کوټې ته، چې ګراف بيزاو خوف، هلته د ژوند وروستۍ شپې تېرې او سا يې ورکړې وه، پاتې شو.

هغه پر لويې څوکۍ په دې هيله، ډېره ولګوله، چې ويده شي، هرڅه هېر کړي او هرڅه چې کېږي، کېږي دې. خو داسې نه کېده. که څه هم پرونۍ شپه يې له ډېرو چرتونو نه، تېوله بې خوبه تېره کړې وه، خونننۍ شپه تر پرونۍ هغه لا له چرتونو، خيالانو، غمونو او له عذابونو ډکه برېښېده او دی يې خوب ته نه پرېښود. د هغه په ګوګل کې د چرتونو توپان جوړ شو، هغه نه شو کولای ويده شي، ناستې هم خوند نه ورکاوه، نوځکه پاڅېد او په چټکو ګامونو يې په کوټه کې ګرځېدل پيل کړل. کله به يې د واده په لومړې ورځو کې ښځه، د هغې نيم بربنډې اوږې، مستې خماري سترګې او شهوتناک غلچکونه ورياد بېدل او کله به ناڅاپه د دولوخوف، ښکلې، سپين سترګې او ملنډو ډکه بشره ورياده شوه، هغه شان کرکجن لکه په انګريزي کلوب کې او يا هغه شان رنګ الوتی، رنځېدلی او له ده مخ اړولی، لکه چې ده پر واورو

لوېدلی، لیدلی و.

هغه خپله له خپل ځانه پوښتنه کوله:

-دا مې څه وکړل؟ما لوند وواژه، دخپلې ښځې لوند. هو کې، همدا سې، نو ولې داسې وشو؟ما څنګه دا کار وکړای شو؟د زړه آواز یې ځواب ورکړ:

دا ځکه چې تا له دغې شان یوې ښځې سره واده کړی.

هغه وپوښتل:نو په دې کې زما څه ګناه ده؟

بیا یې ځواب وا ورېد:

-ستا ګناه خو داده چې تا هغه دوکه کړې ده،تا له هغې ښځې سره واده کړی دی، چې تاته ګرانه نه وه. او بیا لکه پرون چې وې، هغه خبرې وریادې شوې، چې ده د سردار واسیلي په کورکې، بې له ارادې او په شک هغې ته کړې وې، هغه هغې ته ویلي و:

-ماته ګرانه یې !...له ځانسره یې وویل:

-ما هم هغه وخت دا احساس کړه چې،زما دا وینا بې ځایه ده او حق مې نه لاره چې داسې وو ایم.وګوره اوس یې پای دغه شو.هغه ته د واده لومړې ورځې وریادېدې...ډېر وخت دهغې په ښکلا ویاړېدلی یم...کله به مې ویل چې هغه دومره ویاړمنه او د رازمني ښکلا خاونده ده، چې زه پرې پوهېدې نه شم...خو دهغې معما حل دهغې دښکلا په رازونو کې نه، بلکې په دې خبره کې وه، چې چا ویلي و:

-دا ښحه له پساته ډکه ده. ...

خو کله به چې هغه کتل، چې څنګه یې ښځه نارینه څه چې آن ښځې هم په ځان مینوي،له زړو او ځوانانو نه زړه وړي، لنډه دا چې په هېڅ څه یې سر نه خلاصېده، چې ولې دی نه شي کولای، پر هغې زړه بایلي.خپله به یې ځواب ورکړ:له پساته ډکه ده !او همدا خبره به یې څو واره تکرار

کړه او زياته به يې کړه:

-له پخوا نه په دې پوهېدم، خو دهغې د ويلو زړه مې نه شو کولای. او اوس هلته دولو خوف، دمرګ په حال پروت دی...

پېير دهغو خلکو په ډله کې راغې، چې ظاهراً ډېر سست عنصره بريښي، خو اصلاً هغوی نه شي کولای د راز ساتونکي پيدا کړي، چې د زړه خواله ورسره وکړي، نوځکه هر څه په خپل زړه کې ساتي او خپل زړه خوري.

هغه له ځانسره دا هم ويل:

-ټوله ګناه دا يلن(دده ښځه)ده، خو اوس دا اعتراف چاته ګټه کوي؟ څه درد دوا کوي؟ نو داچې داسې وه، ما ولې له هغې سره واده وکړ؟ولې مې هغې ته وويل:راته ګرانه يې.دا دروغ و، چور دروغ.له دروغ هم لا بده، نوځکه ګناه زما ده او دهغه ټوله غمونه بايد زغمونه وزغمم...خو څه؟... رسوايي؟بدنامي؟ناوړه ژوند؟خو دا ټول ننګ او شرافت هسې خبرې دي او زما نامه پورې هېڅ اړه نه لري؟

دپېير په خيال کې داخبره تېره شوه:

-شپاړلسم لويي يې سره اعدام کړ، ځکه دهغه مخالفين په دې ډاډه وو چې، هغه خائين او جنايتکاره دی.که دهغه دمخالفينو له انده ورته وګوري، هغه برحقه دي.خو هغو کسانو چې هغه يې سپېڅلي ګاڼه او تر هغه نه يې ځان ځار کړ، هغه هم برحقه وو.تر هغه وروسته يې،روبسپېير، هم اعدام کړ، ځکه يې هغه وينزبېښونکي او ظالم ګاڼه.څوک برحقه وه؟ هېڅوک. ګنهګار څوک وو؟هېڅوک.نن چې ژوندي يې،ژوند کوه.سبا به ومري، لکه هغه شان چې يو ساعت مخکې کېدای شول زه مړشم.کله چې ستا ټول ژوند ، دابديت په وړاندې له يوې شېبې نه زيات نه دی، نو ولې ددغې شېبې له امله دومره عذاب په ځان

وزغمې؟

خو هماغه شېبه چې تصور یې کاوه، روح یې له دغه شان غیبتونو نه آرامه شوی دی، دهغه ښځه ایلن په خیالو کې ورزنګېده...او ده پرله پسې ویل:

-آخر ما هغې ته وویل چې راته ګرانه یې؟

وروسته له هغه یې چې دغه خبره په وار وار تکرار کړه، د مولیر دغه خبره ورياده شوله چې ویلي و:

-څه بلا وهلی وم، چې په ډنډ کې مې ځان ور وارتېره؟او په ځان پورې خندېدل یې پیل کړل.

د شپې، هغه خپله چوپړه راوغوښته او له هغې نه یې هیله وکړه چې دهغه جامې او سفري بکس، پترزبورګ ته د تګ لپاره جوړ کړي، ځکه نور یې نو نه شو کولای له خپلې ښځې سره په یوه کور کې ژوند وکړي.نور یې نو ددې تصور نه شو کولای چې، څنګه کولای شي، بیا له هغه سره مخامخ شي.هغه پریکړه کړې وه، چې سبا به پترزبورګ ته ځي او هغې ته به داسې یو لیک پرېږدي، چې د تل لپاره له هغې سره دجدایي، خبر به په کې لیکي.

سهار چې کله چوپړه د قهوې له پطنوس سره د کار کوټې ته راننوته، پېير، پرڅوکۍ پروت او پرانستي کتاب په لاس ،وېده وشوی و.

هغه سترګې وغړولې، راویښ شو ،په وحشت یې شاوخوا وکتل، خو په دې نه پوهېده چې چېرې دی.چوپړ له هغه نه وپوښتل:

-والاحضرتې ګرافینې سپارښتنه وکړه، وګورم چې تاسو په خپله کوټه کې یاستۍ او کنه؟خو پېیرلا دځواب پریکړه نه وه کړې، چې خپله ګرافینه، کوټې ته راننوته.په سپینو زرو ،د سپین اطلس کمیس یې

اغوستي و ، په ساده څېرو ، خود ګڼو کوڅیو او بدل شوې دوه کوڅۍ یې ، دوه وار ترخپل ښکلي سره تاو کړې وې.بشره یې آرامه او ټولو اکه وزمه وه ، خویو ازې دهغې پر مرمرين، خولږوتلي تندي کې یې لږ تريو والي څرګند و. په خپلې ځانګړې آرامتیا یې ، هېڅ نه غوښتل د چوپړې ترمخې څه وو ايي. هغې د دوئل په اړه خبر او رېدلی و او راغلی و چې دهغه په اړه وغږېږي. هغې صبر وکړ چې چوپړه قهوه کېږدي او لاړه شي. پېير په خورا کمینۍ، دخپلو عينکو له شانه هغې ته کتل او دهغه سوی(خرګوش) په شان چې دښکاري سپو په ډله کې راګير، غوږونه ټيټ او د دښمن د برید په هیله په ځمکه څنبږي، هڅه کوله، خپل کتاب ولولي. خو احساس يې کړه چې دا کار، بې معني او ناشوني دي نو بېرته یې خپل غلچک هغې ته وروليږه. ايلن کېنناسته او په داسې حال کې چې له سپکاوي نه ډکه موسکا يې پرشونډو خوره وه، هغه ته وركتل او دې ته سترګه په لاره وه چې چوپړه له کوټې نه ووزي. په خورا ترخه ژبه يې ترې وپوښتل:

-دادې څه وکړل؟ دا څه شي و؟ له تاسو نه پوښتنه کوم؟

پېير وويل:

-ما...څه..زما ...

-دا دې زور راته پیدا شو !غيرتي پیدا شو، ځواب راکړئ !دا دڅه شي دوئل و؟ تاسو په دې دوئل څه ثابتول؟څه شي؟تاسو پوښتې اورئ او کنه؟ پېير پر څوکۍ کې ډډه لګولې وه، خوله يې وازه، خو ويې نه شو کولای ځواب ورکړي.

ایلن دوام ورکړ:

-ښه اوس چې تاسو ځواب نه ورکوئ، زه به يې ووايم...تاسو هرهغه څه مني، چې تاسو ته يې خلک ووايي. هغه وموسبده او په فرانسوي یې

وويل:

-تاسو ته يې وويل چې دولوخوف، زما لوند دی، هغې د لوند کلمه له ملنډو نه په ډکې ځيرتيا ادا کړه او زياته يې کړه: او تاسو ومنله.ښه اوس دا ووايه چې تاسو په دې کړو څه سپېنه وي؟تاسو ته وايم، په دوئل مو څه ثابت کړل؟دا مو ثابته کړه چې تاسو يو احمق ياستئ !دا مو ثابته کړه چې په حماقت مو ټول خبرشي !پوهېږئ ددې پايله به څه وي؟ هوکې ! دا چې زه به په ټول مسکو کې، دټولو دملنډو شم.پايله يې دا شوه چې تاسو په خورا مستئ کې، چې له ځانه ناخبره وي، يو نارينه چې بې له کوم لامله له هغه سره رخه لري، دوئل ته ورو باله.

ايلن خپل غږ دم په دم لوړاوه او دهغه تريخوالي يې زياتاوه...له هغه نارينه سره رخه کوئ، چې له هرپلوه تر تاسو نه ښه دی.

پېير په تريو تندي، بې له هغه چې وخوځېږي، له ځانسره بنګېده.

-تاسو ماته ويلي شي چې، ولې هغه زما لوند ګڼئ ؟تاسو ته وايم؟ ولې؟ دا له دې کبله چې زه دهغه له خبرو او دهغه له مرکو نه خوند اخلم.که تاسو عقل لرلای، خبرو به موخوند لرلای، مابه تر هغه ستاسو مرکه او خبرې غوره ګڼلې وای.

پېيرپه ډډ ،خو ټيټ آواز وويل:

- دخدای لپاره، عذر کوم، له ماسره مه غږېږي !

ايلن وويل:

-ولې ونه غږېږم !دا زما حق دی، چې وغږېږم.په ډاګه ويلي شم ووايم، دا سې ښځه به پيدا نه شي چې دتا په شان مېړه، په درلودلو سره ځانته لوند پيدا نه کړي.هغه هم نه يولوند ،نه دوه لونده...هو لوند يادوم، خو ما دا کار نه دی کړی.

پېير، غوښتل چې څه ووايي، سترګې يې له خپل ورځني ښې نه

وتلې وې، ایلن ته یې په بې ساري، عجیب ښه وکتل. ایلن د هغه په کتو پوه نه شوه، خو پېیر ډېره ولګوله او وغځېد. په دې وخت کې، په یو عجیب روحي عذاب کې ډوب و، داسې بربښېده چې یو درونډ پېټی یې په ګوګل پرېوتی، هغه کېښکاږي او د هغه سا بندوي. هغه کولای شو داسې یو کار وکړي، چې له دغه عذاب نه ځان وژغوري، خو هغه کار چې ده یې کول غوښتل، هغه خورا وحشتناکه و. هغه په پرې پرې آواز وویل:

-ښه به دا وي چې سره جلا شو.

ایلن وویل:

- جلا شو؟ هر څنګه چې ستاسو خوښه وي. کېدای شي، خو یوازې هغه وخت چې په پوره اندازه پیسې راکړئ. ښاغلي ما له جلا والي ډاروي!

پېیر له څوکۍ نه پاڅېد او کوږ کوږ یې د هغې خواته ورودانګل، په ټول قوت سره یې د مېز پر سر ایښې مرمري تېږه را واخیسته، هغه یې پورته کړه، یو ګام نور هم وروړاندې شو او چغه یې کړل:

- وژنم دې!

د ایلن پر بشرې وېره خوره شوه، په چغو چغو یې شاخواته هڅه وکړه زد پلار ښې په زوی کې راڅرګندې شوې وې. د غضب د پرتم مستي یې په ګوګل کې احساس کړه. د مرمرو تېږه یې پرځمکه وویشته، هغه ټوټه شوه، دې په خلاصه غېږ او په زوره چغه کړل:

-ورکه شه! په داسې وحشتناک او لېونۍ چغې چې په ټول کورکې میشتو کسانو د هغې انګازه واورېدله او له وېرې ورېږدېدل. پاک پرودګار پـه دې پوهېږي، کـه ایلن سمدلاسه لـه کـوټې نه، نـه وای وتلای، پر هغې به څه راغلي وای.

پېبير، يوه اونۍ وروسته، خپلې ښځې ته داسې وثيقه ورکړه، چې د روسيې د املاکو ادارې کولای شو، دغه دومره جايداد ، ايلن ته ورکړي، چې دده د شتمنيو نيمايي کېده او خپله يوازې پترزبورګ ته لاړ.

۷

دوه میاشتې وتلې وې، چې د اوسترلیځ د جګړې د ماتې او د سردار اندرې د وژنې خبر، لیسه ګورې(د اندرې د اوسېدو کلي)ته رارسېدلی و.

د ډېرو پوښتنو، ګرویزونو او څېړنو ترڅنګ، خورا ډېرلیکونه د سفارت له لارې لېږل شوي و، خو د سردار اندرې، نه مړی موندل شوی و او نه یې د اسیرانو په ډله کې نوم پیدا کېده.خو تر ټولو نه لا بده خبره دا وه چې د سردار اندرې خپلوانو هیله لرله چې کېدای شي، د جګړې د سېمې او سېدونکو هغه له ځانسره وړی وي او سردار به یوازې، بې توانه او خوار د پردو ترمنځ هېڅ نه شي کولای او کېدای شي، په جوړېدو وي او خبر به نه شي ورکولای.هغه ورځپانې چې دلومړي ځل لپاره، بوډا سردار(د سردار اندرې پلار)په هغه کې د داوسترلیځ د جګړې د ماتې خبر لوستلای و، په خورا لنډېز او نا څرګنده بڼه د روسي د پوځیانو د مېړانې او ځانځارۍ په اړه لیکنې کړې وې.په لیکنه کې راغلي و چې څنګه روسي پوځ تر پرتمینو جګړو وروسته شاتګ ته اړ شولو، خو شاتګ په خورا ځیرکتیا او پام سره تر سره کېده.بوډا سردار له دغو لیکنو نه داسې پایله ترلاسه کوله چې دروس پوځ مات او تالا والا شوی دی.په ورځپانو کې د اوسترلیځ د جګړې د خبر ترخپرېدو نه یوه اونۍ وروسته، زاړه بوډا د کوتوزف نه لیک ترلاسه کړ او په هغه

کې يې د زوی رښتيني حال څرګند و.
کوتوزف، په دې ليک کې ليکلي و: "ستاسو زوی، د غونډ په مخکې، د اتل په څېر، جنډه په لاس، لکه د تاسو د يوه پياوړي پلار د زوی او د هېواد د يوه رښتيني بچي په شان په مېړانه زما د سترګو په وړاندې پرځمکه ولوېد. زه او ټول پوځ په دې خواشيني يو چې لا تر اوسه پورې هم په دې نه پوهېږو چې، هغه مړ دی که ژوندی. زه په دې ویاړم چې ستاسو په شان زه هم هيله مند يم چې هغه به ژوندی وي، ځکه که داسې نه وای، د هغه نوم به هم د هغو کسانو په ډله کې وای، چې مړي يې د جګړې په ډګر کې پيدا شوي او د دښمن استازو هغه ماته را استولي دي."
بوډا سردار، دا خبر د شپې ناوخته هغه وخت ترلاسه کړ چې، د خپل کار په کوټې کې يوازې و. د هغې شپې په سهار هغه خپل ورځنۍ ګرځېدا ته لاړ، خو د تل پر خلاف چوپ و، له مليار، خپل لاسمل او معمار سره يې خبرې ونه کړې او د قهرجن طبيعت سره سره يې چا ته څه بد رد ونه ويل.
کله چې شهزادګۍ ماريا، د مهال ويش سره سم د هغه د کار کوټې ته راغله، سردار د خپل ماشين تر شا ولاړ او په خراطۍ لګيا و، خو د تل په شان يې سر را پورته نه کړ او لور ته يې ونه کتل.
ناڅاپه يې، په داسې يوه غږ چې له هرې ورځې نه يې توپير لاره، وويل:
-آه! شهزادګۍ ماريا! هغه د خراطي ماشين پورې واهه. د ماشين چرخ، د خپلې چټکې ګرځېدا له امله چې چرخېده تر هغه وروسته، څو واره نور هم تر هغه و څرخېده، چې په تپه ودرېد....
شهزادګۍ ماريا خپل پلار ته ورنږدې شوه. د هغه بشرې ته يې چې

وکتل، ناڅاپه یې زړه ولوېد ، سترګې یې له لوېدو پاتې شوې. د پلار له خبرې نه چې خواشیني او ماته نه وه، بلکې شیطانۍ نښې په کې راڅرګندې وې او هغه نادوده هڅه چې پرځان دلاس بري لپاره په کې راخوټېدله، په دې پوه شوه چې، کوم داسې نوغي، زورونکي او بدمرغه، بدمرغي چې تر هغه ورځې پورې دوی لیدلې نه وه، د یوه درانه پېټي په شان پر هغه راغوړنده او نېږدې ده چې پر ککرې یې راګوزاره شي. هغه ماتم چې د هغه زغمل به د دوی زغم ونه شي زغملای او دا د هغه چا مرګ دی، چې دوی ته ګران دی، رانږدې دی.

شهزادګۍ، په خورا ګېڼې او ناښکلې بڼه وویل:

- پلار جانه !د اندرې نه کوم؟خبر...خو د هغې رنځ او درد داسې ناښکلې بڼه لرله چې پلار یې د هغې داورېدو زغم ونه شو کړای او په ساندو ساندو اوله ژړا نه په ډک ستوني یې، له هغې مخ واړاوه او وې ویل:

- لیک رارسېدلی دی !د اسیرانو په ډله کې یې نوم نه شته !د وژل شویو په ډله کې هم نه شته !دا هغه څه دي چې کوتوزوف لیکلي دي.او په خورا درانه او ډډ غږ، چې ګواکې غوښتل یې ماریا له ځانه وشړي، وویل:

-وژل یې دي !

که څه هم د شهزادګۍ رنګ هسې هم الوتی و ، مګر نه بیسده شوه او نه ولوېده. خو ددې خبرو په اورېدو یې بشره بدله او د ښکلو سترګو په ځلېدو کې یې، یو بل ډول ځلا وځلېده. داسې برېښېده چې ددې دنیا له خوښیو او غمونو نه آپلو یو ډول خوشي او روحي سپېڅلوالی په هغه کې راولمسېده او یو ژور غم یې پر زړه راخور شو. له پلار نه دایمي وېره یې هېره شوه، هغه ته ورنږدې او د هغه لاس یې راونیو ، هغه یې ځان ته

رانیږدي او ترنرۍ اوږدې غاړې نه یې لاسونه ورتاو کړل او وې ویل:

-پلار جانه، گوره چې مخ رانه وانهړوي، راځه چې گډې ساندې وکړو او گډې اوښکې پرې تویې کړو..

بوډا مخ واړاوه او چغه یې کړه:

-سپکو !نامردانو !پوځ موتالا کړ، ځوانانومو ووژل، نو ولې ؟لاړه شه !لاړه شه !لیزا هم خبره کړه !

شهزادگۍ چې نور یې د تګ توان نه لاره او د پلار څنګ ته، پر اوږده څوکۍ کېناسته او ښکې راوخوتېدې.ورور یې وریاد شو چې په خورا مهربانۍ او خواخوږۍ یې له دې او له لیزا سره مخه ښه وکړه.هغه وریاد شو چې څنګه یې په ملنډو وړوکي شمائل په غاړه کې واچوه.له ځانسره یې وویل:

-عقیده یې پیدا کړې وه؟ له بې ایمانۍ نه پېښمانه شوی و ؟یعني اوس هلته بله دنیا کې یې جنت په برخه شوی او هلته په ابدي نیکمرغۍ او آرامۍ کې ژوند کوئ؟

ماریا چې نور ژړل ،وپوښتل:

-پلار جانه !دا راته ووایه چې دا بده پېښه څنګه پېښه شوه؟

-ځه !ځه ! لاړه شه ! څنگه؟ په جگړه کې یې وواژه.په هغې جگړې کې چې د روس خورا ښکلي ځوانان یې په کې ووژل، په هغې جگړې کې چې دروس پرتمین ویاړونه یې په کې تالا کړل، درځه مهرباني وکړه شهزادگۍ ماریا !ورشه او لیزا ته هم ووایه، زه هم اوس درځم.

شهزادگۍ ماریا چې له پلاره راستنه شوه، کمکۍ شهزادگۍ(دهغې ورینداو د سردار اندرې ښځه) په خپلو اوبدلو گنډلو لګیا وه او د امېدوارو ښځو په هغه ځانګړي ملالو کتوچې دهغو د سپېڅلي روح او پاک زړه څرګندونه کوي، ماریا ته

کتل.دا ښکاره وه چې هغه یې نه لیدله او هغې د زړه له کومې د خپل روح او روان هغه ژور تل ګې ډوبه وه، چې یو له اسرارو ډک، خوږ او ښکلي بدلون په کې تېرېدونکی و.

کمکۍ شهزادګۍ خپل ګنډل او بدل یو پلو ته کېښودل،ډډه یې ولګوله او وویل:

-ماریا !ته دې لاس راکړه !

د هغې لاس یې راونیو او پر خپله ګېډه یې کېښود.خپلې ځلېدونکې سترګې یې هغې ته وګنډلې او څه ویلو ته سترګه په لارې شوه،پاسنۍ،پرنرو ویښتو ښکلې شوې شونډه یې پورته وخوځېده او د ماشتومتوب د ساده نیکمرغۍ په ننبه همالته پاتې شوه.

شهزادګۍ ماریا چې اوښکې یې له سترګو اوربدلې ،د هغې په وړاندې ګونډه ووهله،خپله بشره یې د هغې د جامو په ګونځو کې ومروړله.

لیزا په ځلېدونکو اوله نیکمرغۍ نه په ډکو سترګو، د مېړه خورته ځیر شوه او وې ویل:

-ګوره ! اورې !پوهېږې ماریا چې څه عجیب حال لري؟هغه به ډېر راته ګران وي.خو شهزادګۍ ماریا سر هسکولی نه شو اوژړل یې.

کمکۍ شهزاده وپوښتل:

- ماشا،په تا څه شوي؟

شهزادګۍ ماریا خپلې اوښکې د هغې په لمن پاکې کړې او وې ویل:

-هېڅ،همدا سې غمونو پسې اخېستې یم او زړه مې ډک دی...اندرې پسې خپه شوې یم.هغه ورځ سهار څو ځله راغلې وه او هڅه یې کړې وه،چې کمکۍ شهزادګۍ ته خبر ورکړي،خو هر وار ژړا هغې ته وخت نه و ،ورکړې چې ،د زړه حال ووایي.کمکۍ شهزادګۍ که څه هم ځیرکه نه

وه، خو ددغو او ښکو لیدو سره چې، دهغه په علت هم نه پوهېده ، لږ څه پریشانه غوندې شوه. هغې څه نه ویل، خو په خورا خواشینۍ یې دا پلو او آپلو کتل، ته به وايي چې څه شي ګوري... هغې وویل:

- له اندرې نه مو خبر راغلی؟

- نه !نه !تر اوسه لا وخت دی، ته پوهېږئ چې دا سې ژر خبر نه راځي، خو پلار ډېر نا ارامه دی، دهغه نا ارامي ما ،نا آرامه کوي.

- ښه نو کومه پېښه نه ده شوې؟

شهزادګۍ ماریا، په ډاډمنو ځلېدونکو سترګو، مخامخ دهغې سترګو ته کتل او ویل یې:

-نه، هېڅ نه دي شوي.

هغې پریکړه کړې وه، چې په دې اړه له خپلې وریندارې سره ونه غږېږي او پلار یې هم په دې قانع کړی و، چې ددې غمجن خبر په اړه، خپلې بلاربې ناوي ته چې دماشوم زوکړې ته یې زیاته موده نه وه پاتې څه ونه وايي. شهزادګۍ ماریا او بوډا سردار هر یو په خپل ډول، ددغه غم پېټې په زړه بار او له کمکۍ شهزادګۍ نه یې پټاوه.

بوډا سردار، نه غوښتل، هسې زړه تسل کړي. هغه په دې باور و، چې سردار اندرې وژل شوی دی. که څه هم هغه څوک، اتریش ته دهغه دلټولو پسې استولې و، چې دهغه زوی پیدا کړي، خوله دې سره سره یې، په مسکو کې دهغه لپاره دځلی ښنه فرمایش کړې وه او تکل یې کړی و، چې هغه په خپل باغ کې ودروي. هغه ټولو ته ویلې و، چې زوی یې وژل شوی دی... خوب او خواړه یې کم شوي و او ورځ تر ورځې یې توان کمېده. خو شهزادګۍ ماریا هیله منده وه. هغه خپل ورو ته دا سې دعاوې کولې، چې ته به وايي ژوندی دي او هره شپه یې راتګ ته سترګه په لارې وه.

۸

دمارچ دنولسمې نېټې سهار و ،چې کمکۍ شهزادګۍ د سهارنۍ ترخوړلو وروسته،شهزادګۍ ماریا ته وویل:

-ګرانې !داسې برېښي چې سهارنۍ مې د زړه پر سر ولاړه ده او ډاربږم چې په عذاب مې نه کړي.او ددې وینا په ویلو سره،دتل په شان دهغه پاسنۍ په نرو ویښتو ښکله شونډې له خپل عادي حالته،پورته وخوځېده او همالته پاتې شوه.

خو دهغه غملړلي خبر تر رارسېدو نه وروسته،نه یوازې موسکا اوخوښۍ کډه کړې وه،بلکې د کور دغړو غږېدا او کړه هم غملړلي شوي وو.د کمکۍ شهزادګۍ موسکاهم بې له هغه چې د کورنۍ دغړو په خواشینۍ پوه شي،دنور تر اغېز لاندې راغلي او دا هم غمجنه برېښېده.

شهزادګۍ ماریا په ګېنې او ډار سره وویل:

- دزړه سره څه در شوي؟رنګ دې ولې داسې الوتي؟آخ ولې داسې تکه ژیړه اوښتي یې؟

ماریا ، په منډه او چټکو ګامو ،ځان د ورور ناوې ته ورورساوه.

یوې چوپړې ته،چې هلته وه،وویل:

عالیجنابې ! که موخوښه وي، چې مېرمن ماریا باګدانوفا(ماریا بګدانوفنا، پېژندل شوې دایې وه چې له یوې اونۍ راهیسې، ددوی کلي لیسه ګورې ته راغلې وه) پسې څوک ولېږو ؟

شهزادګۍ ماریا ،دا خبره ومنله او وې ویل:

-رښتیا وایي، کېدای شي، په رښتیا ددې وخت رارسېدلی وي، چې څوک راشي.زه همدا اوس ځم.خپلې ورینداري ته یې وویل:

-زړوره اوسه !ځان ټینګ کړه !هغې لیزا مچ کړه او غوښتل یې له کوټې نه ووزي.

دکمکۍ شهزادګۍ په څېره کې،له رنګ الوتنې پرته،څه ماشوم ډوله وحشت څرګند و او په ژړا شوه...هغې خپل واړه او ښکلي لاسونه سره مښل او ژړل یې پیل کړل.شهزادګۍ ماریا په خورا تلوار،د ماریا بګدانوفنا، پسې له کوټې ووته،دشهزادګۍ لیزا غږ یې واورېد:

-وا خدایه !وای خدایه !

دایي،ښځه چې واړه، څورب، سپین لاسونه سره مښل او دڅېرې آرامي یې،مرموزه برېښېده، پرمخ ورغله.

شهزادګۍ ماریا له وحشته په ډکو سترګو ،هغې ته وکتل او وې ویل:

- ماریا بګدانوفنا!داسې برېښي چې دردونه یې پیل شوي وي.

ماریا بګدانوفنا ،په خورا آرامۍ او په کراره وویل:

-ښه ده !ښه ده !دخدای شکردی.

هغې زیاته کړه:

- شهزادګۍ تاسو پېغله نجلۍ یاستۍ،دپېغلو یې په دې کارو څه؟درځه لاړه شه !

شهزادګۍ وویل:

-خو زه پوه نه شوم، باید له مسکو داکتر راغلي وای، چې ولې رانغي؟

د کمکۍ شهزادګۍ او سردرار اندرې په سپارښتنه، د ماشوم د زېږېدو مودې ته نېږدې باید له مسکوه، یا داکتر او یا دایي راغلي وای. اوس ټول، هره شېبه هغه ته سترګه په لاره وو، چې راورسېږي.

ماریا بګدانوفنا وویل:

-کومه د پام وړ خبره نه شته، غم مه کوي. له داکتره پرته هم کارونه په خیر تېرېږي او ماریا ووتله... په دې وخت کې ناڅاپه د وره دروازه له کوم غرېه پرته بېرته شوه او زړه دایي پراسکوویاساویشنا، چې د مشر سردار په سپارښتنه له ډېرې مودې راهیسې د دوی کورته دهغې راتګ بند شوی و، کوټې ته راننوته. هغې سرپه یوه درانه دستمال تړی و، اسویلي یې ویستل او وې ویل:

-ماشاراغلم چې یوه شېبه دې ترڅنګه کېنم... دا دې د شهزادګۍ دبولې شمعونه، راوړي مې دي، چې ترشمائلو لاندې یې ولګوم.

- څومره غوره کار دې وکړ، دایي جانې !

دایي شمعونه د سپېڅلي شمائل لاندې ولګول او وې ویل:

-خدای مهربانه دی ! ګرانې !...شهزادګۍ ماریا هم خپل کتاب راواخېست او لوستل یې پیل کړل... بوډا سردار، چې په درنو ګامونو دخپل کار په کوټې کې ګرځېده، تیخون یې د خبراخېستو لپاره، ماریاباګدانوفنا ته ورولېږه او وې ویل:

-یوازې ورته ووایه چې سردار سپارښتنه کړې، وپوښتم، حال څنګه دي؟هر څه یې چې درته وویل، ماته به یې وایې.

ماریا بګدانوفنا، په معني داره غلچک، ریبار ته وکتل او وې ویل:

-سردار ته ووایي چې دزوکړې دردونه پیل شوي دي !تیخون راغي

او سردار ته يې خبر راوړ.

سردار وويل:

-ډېر ښه !هغه دروازه ځان پسې وتړله او تيخون د سردار له کوټې نه هېڅ ډول غږ وانهورېد. تيخون، د کاږه شويو شمعونو د سمولو او د هغو د پلتو د جوړلو په پلمه کوټې ته ورغي. سردار پر اوږدې څوکۍ غځېدلی و، د هغه بشرې ته يې وکتل، سر يې وښوراوه او پرته له هغه چې څه وو ايي، هغه ته ورنږدې شو، د هغه اوږه يې مچ کړه، بې له هغه چې شمعونو ته لاس وروړي او يا څه وو ايي چې د څه لپاره راغلي و، له کوټې نه ووت. هغه څه چې د طبيعت تر ټولو نه ستر پر تمين راز دی، د پېښېدو په درشل کې و. لمرلوېد، تېرشوی و، شپه خوره شوې، انتظار او زړه سوی د هغه راز په وړاندې چې سپړېدل يې د عقل په کړۍ کې نه ځائيږي، نه يوازې ګونډه نه شو، بلکې لا يې قوت اخېست او له ټولو نه خوبونو کډه کړې وه.

***

د مارچ يوه له هغو شپو نه يوه شپه وه چې ګواکې ژمي غوښتل، بيا خپل زور ځرګند او داسې وښيي چې لا تر اوسه سبری دی، په خورا قهر يې د خپلو واورو زېرمه پر نرۍ راشېندله او خپل ټول توند توفاني بادونه يې پر هغې راشړلي وو.

د الماني داکتر دلارې ځارنې ته، اډه په اډه او لار په لاره خورا ښه سپاره ګمارل شوي او د هغه هرکلي ته ځراغ په لاس وګړي ورلېږل شوي وو. دا ټول د دې لپاره و، چې هم د هغه هرکلي وشي او هم له واورو او اوبو نه د سختوډکو ډنډونو او د واورو د برف کوچونو نه د هغه د راوتلو لارښوونه وشي. هره شېبه د هغه د رارسېدو انتظار کېده.

شهزادګۍ ماريا ډېر وخت کېده، چې خپل کتاب لرې ايښي و او پټه

خوله ناسته وه، د هغې ځلېدو کې سترګې، د دایې د بشرې ګونځو ته چې د هغې ټولې آن خورا وړې، ګونځې یې دې ته ښې آشنا وې، ګنډل شوې وې...دایه ساویشنا، دخپلو جورابو په اوبدلو لګیا وه.هغې په خوراټیټ غږ، داسې ټیټ چې خپله یې هم نه اورېد او آن د هغه خبرو په معنې چې دې ویله هم نه پوهېده، دا کیسه کوله چې د کشینوف، په ښارکې، د ماریا د مور، مرحومې مشرې شهزادګۍ څنګه، تر سلو واره زیاته تکرار شوې کیسه یې، بیا ویله. هغې د یوې ملداوۍ بوډۍ په مرسته، د شهزادګۍ ماریا په زوکړه کې د دایې په توګه مرسته کړې وه، کیسه، هغې ویل:

-دانګتر(داکتر)لا پسې څه وي؟ټول کارون د خدای په اراده کېږي.په دې وخت کې ناڅاپه، دباد یوه څپه، دکړکۍ یوه وازه پاتې شوې وړه پله وو هله(د سردار په سپارښتنه، دتوتکیو د راتګ په وخت کې به دهرې کړکۍ یوه وړه دربچه وازه پرېښودل کېده)دربچه چې سمه تړل شوې نه وه، راخلاصه شوه، دکړکۍ داخو پرده دباد څپو پسې واخېسته او دسړو او وارو زوروره څپه پر شمعه ولګېده او مړه یې کړه.شهزادګۍ ماریا له ځایه پاڅېده او هغې جورابې ګنډونکې دایې جورابې لرې او دکړکۍ خواته یې ورودانګل،دباندې خواته ورځمه شوه او هڅه یې وکړه، پرانستې کړکیګوټې په خپل لاس بنده کړي... هغه یې کلکه نیولې وه، ددې په ځای چې کړکیګوټې وتړي، مخ یې راواړاوه او وې ویل:

-ګرانې شهزادګۍ!دباندې څو تنه سواره را روان دي، شمعې یې هم په په لاس کې دي، کېدای شي دانکټر وي.

شهزادګۍ ماریا وویل:

-آه خدایه! دلوی خدای شکر.باید هغه ته لارښوونه وشي، هغه په

روسي ژبه هم نه پوهېږي.

شال يې پر سر واچاوه او د نويو رارسېدونکو هر کلي ته ورووتله. کله چې د خپلې کوټې د ګاونډ کوټې له څنګه تېرېده، د کړکۍ نه يې دې ته پام شو چې ګاډی د لګېدلو شمعو سره، کور ته د تلونکي د هليز په مخکې ولاړ ده. هغه زينو ته ورووته. د زينې د لرګين لاسوند، په يوه غوټه کې بليدونکې شمعه، د باد له زوره له ځانه تاوېده او ښکته څڅېده. فليپ نومي چوپړ، تر شمعې لاندې، د زينې په لومړې پته، شمعه په لاس هک حيران ولاړ و او له زينو نه ښکته، د موزه لرونکو ګامونو غږ اورېدل کېده او يو آشنا غږ له هغه ځايه راته چې ويل يې:

-د خدای شکر دی؟ نو پلار مې چېرې دی؟

د دِميان نومي چوپړ غږ چې لا په لومړي پوړ کې ولاړ و، واورېدل شو، چې ځواب يې ورکړ:

-ښاغلی ويده دی.

بيا دميان څه وويل او په منډه پر زينو راکوزشول، شهزادګۍ ماريا په خورا آرامه له له ځانسره وويل:

-دا خو اندرې دی! اما نه نه، دا خو ناشونې ده، د منلو وړ نه ده. او په همدې شېبه کې چې ماريا لا په خيالونو کې ډوبه وه، د اندرې د ځېرې تتوالي او بيا خپله اندرې، چې پوستين يې سپينو واورو پوښلي و، د هغې شمعې په وړاندې، چې چوپړ فليپ شمعه په لاس کې وه، راڅرګند شو. هو کې دی په خپله و، دی و، خو رنګ يې تښتېدلی، خورا ډنګر، ډېر بدل شوی او سخت ګښې اخېستې برېښېده. په زينو راوخوت او له خپلې خورنه يې غېږ چاپېره کړه او وې پوښتل:

-زما لیک مو نه دی اخیستی؟ هغه، هغه ځواب ته چې هسې يې هم اوربدی نه شو ،انتظار نه شوځکه ماريا له ډېرې ګبڼې نه غږېدای نه شوه.هغه راستون شو او له دايي سره چې،له هغې سره وه(دزينې په وروستې پټه کې سره مخامخ شول)په ګډه په چټکو ګامونو له زينو پورته شو ، بيا يې خور نه غېږ.تاو کړه او وې ويل:

-ګرانې ماشې !څه عجيبه برخليک دی آه !

خپل پوستين يې وارتېږه او دښحې کوټې ته يې مخه کړه.

۹

کمکۍ شهزادګۍ چې نرۍ خولۍ یې پر سر وه، د سپینو سرو بړدو په منځ کې پر کټ پرته وه(دردونه تازه تازه کمزوري شوي وو)دانه دانه تورې څڼې یې، د سوځېدونکو او له خولو نه ډکو اننګو نه تاو شوې وې.شونډې ،مالګینه ښکلا او ښکلې خوله یې له هغې پاسنۍ ویښته لرونکې شونې سره ،چې توره برېښېده ،دموسکا په غوټه غوړېدلې وه. سردار اندرې راننوت او مخامخ دهغه کټ په وړاندې چې دا پرې پرته وه،ودرېد. دشهزادګۍ ځلېدونکې سترګې له ماشوم وزمه وحشي غلچک او ګبنۍ نه ډکې ،مخامخ هغه ته ځیر پاتې شوې.دکتو سره سره ،دهغه حالت بدل نه شو.دغه کتل او مړاوی غلچک غږېده:

-تاسو ټول ماته ګران یاستۍ !ماهېڅ چاته بد نه دي کړي. ،خو دغه زما زورېدل دڅه لپاره دي؟مرسته راسره وکړئ.هغه خپل مېړه لیده ،خو په دې وخت کې ،دلته دهغه په راتګ نه پوهېده.سردار اندرې دهغې له کټه تاراتاو او دهغې تندی یې مچ کړ او وې ویل:

-ګرانې !(دا خبره یې هېڅکله هغې ته نه وه ،کړې)خدای خواخوږی او مهربانه دی !

شهزادګۍ ،په پوښتنیز ،ماشوم وزمه او ګله مند غلچک هغه ته کتل.دهغې سترګو ویل:

-ماتا نه د مرستې هيله لرله، خو تاهم هيڅ ونه کړل، هيڅ !د مېړه له راتګ نه يې هيڅ تعجب ونه کړ، اصلاً هغه په دې پوه نه شوه، چې هغه راغی. د هغه راتګ د هغې عذاب او د هغې آرامۍ پورې هيڅ اړه نه لرله. دردونو بيا زور واخيست، ماريا بګدانوفنا ،له سردار اندرې نه هيله وکړه، چې له کوټې نه ووزي.

داکتر کوټې ته راننوت او سردار اندرې، له کوټې نه ووت، شهزادګۍ ماريا په مخه ورغله، دې هغې ته ورنږدې شو، په ساندو او بنګهاري ورسره وغږېد. د هغوی خبرې هره شېبه، بلې کوټې ته په غوږ اېښودو سره بندې بندې کېدې.

شهزادګۍ ماريا وويل:

- ګرانه وروره !درځه !ځه.

سردار اندرې خپلې ښځې ته ورغی او په ګاونډه کوټه کې ورته انتظار شو. يوه ښځه د ناروغې له کوټې نه راووته او د سردار په ليدو يې څېره بدله او سخته ورخطا شوه. هغې مخ په لاسونه پټ کړ او څو دقيقې هماغسې کېناسته. د ناروغې له کوټې نه د سختو ويرونکو ، چغو نارو او د مرستې د زاريو آواز راته. سردار پاڅېد ، د وره خواته ورغی او غوښتل يې هغه وازه کړي، خو دروازه چا کلکه نيولې وه او د دروازې له شا نه يې نارې وهلې:

-نه !نه ! اجازه نه شته !اندرې بيا په کوټه کې ګرځېدا پيل کړه. چغې او نارې لږ آرامه شوې. لاڅو شېبې نه وې تېرې چې ناڅاپه د غه ساندې، چغې او سورې(دا د هغې د ښځې چغې نه وې، هغې د دغه شان لوړ چغو توان نه لاره)بيا خورې شوې. سردار اندرې، د وره خواته ور ودنګل، چغې ارامې شوې، خو بله ډول چغې واورېدل شوې. دا د ماشوم چغې وې.

سردار اندرې لومړی وویل:

-نو دا ماشوم یې ولې هلته بیولی؟دا دچا ماشوم دی؟ماشوم هلته څه کوي؟وای،داڅه وایم،دا شاله زما ماشوم دی!

کله چې یې دغو چغو او ژړا ،ژوند ښنونکې خوښي احساس کړه،ساندو یې غاړې کېښکودې،خو ده دهغو دمخنوي هڅه وکړه.دواړه لاسونه یې په کړکۍ تکیه کړل او دماشومانو په څېر یې زار زار وژړل.دروازه راخلاصه شوه،هغه داکتر چې نری چپنه چې ،غاړه یې نه درلوده پرغاړه وه ، بد وهلي لستوني،رنګ الوتي او ژامې یې ربړېدې،له کوټې نه راووت.سردار اندرې،هغه ته مخ ورواړاوه،ډاکتر په خورا پرېشانۍ او پرته له هغه چې څه ووایي،په ملالو غملړو سترګو یې هغه ته وکتل او له څنګه یې تېر شو.یوې ښځې له کوټې نه رامنډه کړې،خو چې سرداراندرې یې ولید ،په یو ډول شک او تردېد ،د دروازې په خولې کې ځای پر ځای ودرېده.سردار دخپلې ښځې کوټې ته ورننوت.هغه په هماغه حالت او دبشرې په هماغه بڼه چې ده پنځه دقیقې مخکې لیدلې وه،پر کټ مړه پرته وه. سترګې یې نورې نه غړېدې، اننګونه یې رنګ الوتي او تک سپین شوي وو. سره له هغه چې سترګې یې سره ورغلې او رنګ یې الوتی و،خو دهغې ددغه ماشوم ډوله معصومانه ښکلې څېرې حالت،دهغې ښکلې،په تورو نازکو ویښتو ګاڼل شوې شونډه ،هماغه شان چې وه،هماغه وه.دهغې مرګرژلې،ښکلې او بې روحه بشرې ویل:

-تاسو ټول ماته ګران وئ !ماهېڅ چاته بد نه و رسولې وګورئ! وګورئ! تاسو له ما سره څه وکړل؟آخ،تاسو له ما سره څه وکړل؟

دکوټې په کونج کې،دماریا په سپینو ربړېدونکو منګولو کې یوه سره خیز ژړل او چغې یې وهلې؟

*

تر دغې پېښې دوه ساعته وروسته، سردار اندرې په ارامو ګامونو د پلار د کار کوټې ته ورننوت. بوډا لا دوخته په تولو پېښو خبر و. هغه دروازې ته نږدې نږدې ولاړ و او د دروازې د خلاصېدو سره سم يې، خپل وچ او عمرخپلي لاسونه دزوی په غاړه کې هټکري کړل او د ماشوم په شان يې په ساندو ساندو يې وژړل.

*

د شهزادګۍ تر مړينې درې ورځې وروسته، په کليسا کې د ځنازې مراسم پر ځای شول او سردار اندرې پر زينو وروخوت او هغې صوفې ته ورپورته شو چې، د شهزادګۍ تابوت پرې ايښی و. له هغې سره يې مخه ښه وکړه. په تابوت کې د مړې ښځه، که څه هم سترګې يې پټې وې، هماغه شان وه لکه پخوا، هغې هماغه شان ويل:

- وګورئ! وګورئ! تاسو له ما سره څه وکړل؟ آخ، تاسو له ما سره څه وکړل؟ او سردار اندرې په زړه کې داسې وانګېرله چې ګواکې خورا ګنهګار دی. داسې ګناه چې نه يې جبرانولای او نه يې هېرولای شي. د هغې او ښکې وچې شوې وې او ژړل يې نه شول. بوډا هم تابوت ته ورغي او د هغې تک ژېړ لاس يې چې په کراره لوړ پر بل هغه ورپروت و، مچ کړ، خو د هغې بشرې ورته ويل:

- اخ! څه او د څه لپاره مو له ما سره داسې وکړل! آخر ولې. او بوډا د هغې د بشرې په ليدو په خواشينۍ مخ ترې واړاوه.

*

د شهزادګۍ تر خښولو پنځه ورځې وروسته يې د هغه ماشوم سردار نيکولای اندرېوويچ، ته د تعمېد لامبو ورکړه. دايۍ ماشوم پر ټټر نيولی و او کشيش د هيلۍ په سرو او ژېړو بڼکو د ماشوم لاس او پښې په سپېڅلو غوړو، غوړول....

۱۰

مشر ګراف، ددې له امله چې د دولوخوف او بېزاو خوف په دوئل کې يې د زوی ونډه اخېستنه تولو ته برالا نه شي، ډېرو منډو او دځينو مخورو ليدو کتو ته اړ شو، ځکه ګراف ډېر ډاربده چې په دوئل کې يې د زوی ونډه ددې سبب شي، چې هغه خلع رتبه او په يوه هسې سرتېري بدل شي او يا لږ تر لږه جزا ونهويني، خو د پلار ددې تصور بر خلاف د هغه د هلوځلو له امله هغه نه يوازې جزا ونه ليدله بلکې د مسکو په ستره قوماندانۍ کې، د ياور په توګه وټاکل شو. د هغه دغه نوې دنده ددې لامل شوې وه، چې هغه زياتره وخت په مسکو کې پاتې شي او په کلي کې د کورنۍ ليدلو ته ونه رسېږي. هغه له همدې امله ګرد اوړي په مسکو کې پاتې شو. د دولوخوف، تېې هم کرار کرار روغ شو او دنارغي په موده کې رستوف هم ورسره ډېر نېږدې ملګری شو. تپې ځوان دناروغۍ په ټوله موده کې له خپلې مور سره، چې دلېونتوب تر بريده ورته ګران و او سبده. د دولوخوف مور، ماريا ايوانوفنا په دې موده کې له رستوف سره چې ددې له زوی سره يې خورا خواخوږي لرله، ډېره د زړه خواله کوله.

مور به يې ورته ويل:

- ګوره ګرافه !هغه خورا ساده او پاک زړی دی. هغه شان سپېڅلو الی

او پاکزړتوب چې اوس، په نننۍ زمانه کې هېڅ د چانه خوښېږي.اوس دغه شان رښتيتوب د تولو لپاره لکه د سترګو داغـزي داسې دي.تاسو خپله قضاوت وکړۍ او ماته ووايۍ.دا د بېزاو خوف کار سم و؟ ايا يو ښه سړی دا کار کوئ؟خو زما زوی ته هغه د زړه له کومې ګران و،آن اوس هم هېڅکله هغه ته سپکې سورې نه وايي،هېڅکله.هغه ملنډې چې دوی د پوليسو له سرمامور سره په پترزبورګ کې وکړې،ټولې ټوکې ټکالې دوی په ګډه سره وکړې،خو بېزاو خوف ته چا هېڅ ونه ويل او ټوله رسوايي او بد يې زما دزوی په برخه شول..فکر نه کوم چې ترهغه نه مېړنی او هېوادپال ځوانان دې زما په پوځ کې ډېر پيدا شي.اوس نو بيا دې دوئل ته ګوره !ايا دا وګړي دکوم وياړ او غرور احساس لري؟ ښه پوهېږي،چې هغه زما يوازينی زوی دی او دوی يې بيا دوئل ته وربولي،پرهغه مخامخ ډزې کوي.شکر دی،شکر دی،چې خدای پر موږ رحم وکړ.نو دا ټول دڅه لپاره؟ښه !او بيا څوک او کوم ځوان نه دی،چې زموږ په وخت کې له کومې ښځې سره يو پټ پټونی ونه لري؟ ښه بيا هغه چې دومره رخه کوله،نو زما د زوی ګناه څه ده؟دی چې دومره غيرتي و،لومړی به يې يو ګوابښ ماښ کړای وای،ځکه داخبره خو نوې نه وه،يو کال راهيسې ټول پرې خبر و،خو هغه ځان ناګاره اچولې و او هېڅ يې نه ويل.ده زما زوی دوئل ته وروبله او فکر وکړ چې هغه به وډار شي،هغه دا فکر کاوه چې زما زوی دهغه پوروړي دي او دهغه پر سپکاوي به سترګې پټې کړي.ګوره داخو سپکاوي او څه نامردي ده.هو کې ګرانه زه پوهېږم چې تاسو زما زوی ښه پېژندلی دی،هغه تاسو ته ګران دی،نو له هم دې کبله تاسو ماته د زړه له کومې ګران ياستۍ،باور وکړئ،ډېر لږ کسان دي،چې هغه درک کړای شي،دا يو بې ساری،لوړ آسماني روح دی.

په خپله دولو خوف، دخپلې ناروغۍ په موده کې، رستوف ته داسې خبرې کولې چې له هغه نه چا دهغو دوئیلو تصور هم نه کاوه، هغه ویل:

- زه پـوهېږم چې ،ډېـر خلـک مـا یـوه ظـالم سـړی ګڼي، ګڼي دې، دا دهغـو زړه، پرتـه لـه هغـو چـې ماتـه ګران دی، زه دهغـو دیـوه پـروا هـم نـه لرم. هغه کسان چې راته ګران، هغه نو بیا داسې راتـه ګران دي، چې ځان ترې ځاروم، خو هغه چې مې دلارې خنډ شي، بیا یې نو غـم خـورم. زه یوه مـورلرم، چې لـه هرڅـه او هرچانـه راتـه ګرانـه ده، زه دهغـې لمانځنـه کوم، داسې لمانځنه چې هېڅ اندازه نه لري. دوه درې انډیوالان لرم، چې یوېې ته یې، خو له نورو سره زما ددوستۍ او انډیوالۍ اندازه، لـه هغـو نـه زمـا دګټې او تـاوان پـورې اړه لري، مګـر دغـه اړیکي زیـاتر تـاواني دي، په تېره بیا له ښځو سره. له یوه شېبې ځنډ نه وروسته یې وویل:

-هوکې ګرانه !دنارینو په منځ کې خو مې یـونیم، ګران، مېړنی او ښـه یاران لیدلي، خو دښځو په منځ کې مې، مهمه نه ده چې ګرافینه وي که چوپړه، له خیانته او ځانپلورینې پرته بل څه نه دي لیدلي. تـر ننـه پـورې هغـه آسـماني سـپېڅلتیا او ځانښـندنه چې زه یـې لـه یـوې ښـځې هیلـه لرم، نه ده لیدلې. که دغه شان یوه ښځه پیدا کړم، خپـل ژونـد بـه مـې تـرې ځار کړای وای، خو دغه !...اوریې یې پورته واچولې او وې ویل:

-ته دا راسره ومنه، تراوسه پورې ځکه ژوند راته ګران دی، چې هیلـه لرم، یـوه ورځ نـه یـوه ورځ دغـه شـان یـوه اسـماني ښـاپېرۍ پیـدا کړم، داسې ښاپېرۍ، چې ماته نوی روح را راوبښي او ما ولمسوي. خو غم دادی چې ته په دې خبرو نه پوهېږې.

رسـتوف، چې سـخت دخپـل نـوي انـډیوال تـر اغېـز لانـدې راغلـي و، ځواب ورکړ:

-نه !نه !برعکس ډېر ښه پوهېږم.

دمني په پيل سره د رستوف کورنۍ مسکو ته راستنه شوه.دژمي پيل و چې دينيسوف مسکو ته راغي او ددوی په کور کې استوګن شو.د همدې ۱۸۰۲ کال دژمي پيل چې نيکولای رستوف په مسکو کې تېر کړ،دهغه په ټول ژوند کې، دهغه او دهغه دکورنۍ لپاره،ترټولـه ښه،خوږ او خاطره زېږوونکي وخت و.دنيکولای شته والي ددې لامل و ،چې خورا زيات ځوانان ددوی کره تګ راتګ ولري او دده لـه مور او پلار سره آشنايي پيدا کړي.وېره شل کلنه چته،ښايسته پېغلـه وه.شپاړلس کلنه سونيا ،هغه نجلۍ،چې له خپلو ښکلاو سره لکه نوې غوټۍ غوړېدلې وه.ناتاشا چې لا دماشومتوب چمونه کول،خو دپېغلتوب مستي او خماروالی او شيطاني يې هم پيدا کړي وه.

درستوف،په کورنۍ کې،دبل هر هغه کور په څېر چې ځوماڵګيني او ښکلې پېغلې ژوند په کې کوي،د ميني او ميينوتوب يو ځانګړې ځپه خوره وه.هر ځوان به چې دې کورته راته او دې موسکاوو هرکلېو او هر يو په خپل ډول نيکمرغه څېرو ته به يې کتل او يا د پېغلو له هيلو ډکې غوره خبرې به يې اورېدې،له هرچا سره به يې دهغو مهرباني او په خوږه ژبه غږېدا ليدله،هريو به په زړه کې دنيکمرغه کېدو او ميينتوب ګوړې ماتولې او هغه هيلې به يې په زړه کې غوړېدلې چې د رستوف دکورنۍ دځوانانو په زړه کې لا دوخته ګل شوې وې.

دولوخوف،يو له هغو ځوانانو نه و ،چې له رستوف سره يې تګ راتګ پيل کړی و او له ناتاشې پرته د کورنۍ دټولو غړو خوښ شوی و.دناتاشا نه يوازې هغه نه خوښېده،ان نېږدې وچې خپل ورور سره دهغه له لاسه شخړه وکړي.هغې به ويل چې دولوخوف يو بد زړی انسان

دی، هغې په خپلې دې خبرې نه یوازې ټینګار کاوه بلکې د دوئل په برخه کې یې پېير برحقه ګاڼه، د هغه ملاتړ یې کاوه او دولوخوف یې ګنهګار، ملامت، ناوړه او ځانښودونکي باله.

ناتاشې، په خورا ټینګار سره یې چغې وهلې:

-دا سپينه خبره ده چې هغه خورا ظالم او بد زړی سړی دی، ته خپله وګوره ! په هرحال دا ستا دینیسوف زما خوښېږي. که څه هغه کله ناکله نشئ کوي، خو بیا هم زما خوښېږي. نو دا سې بربښي چې زه پوهېږم، زه نه پوهېږم چې څنګه یې درته ووایم. مګر دولوخوف مې ځکه نه خوښېږي، چې د هغه هرڅه مخکې له مخکې تکل شوي. لنډه به یې درته وایم، نه مې خوښېږي.

نیکولای خورته وویل:

-...ته پوهېږې چې دولوخوف څه سپېڅلي زړه لري، هغه باید درک شي، که ته له خپلې مور سره د دولوخوف اړیکو او کړه وګورې، بیا به پوه شې چې دغه ته پاک زړه وایي.

-زه دې په دې خبرو نه پوهېږم، خو یوازې په دې پوهېږم چې کله هغه وینم، نا آرامېږم. ربښتیا ته پوهېږئ چې هغه په سونیا مین شوی دی؟

-نه پوهېږم دا لا پسې څه حماقت دی؟

خو زه پوره پوهېږم، و به ګورې.

دناتاشا اټکل ربښتیا شو. هغه دولوخوف چې تل به یې له ښځو سره په کړو وړو کې ډډه کوله، پرله پسې به یې د رستوفانو کره ته راته. که څه هم هېڅ چا په دې اړه څه نه ویل خوډېر ژر څرګنده او ټول په دې پوه شول چې، د هغه تګ راتګ د سونیا لپاره دی. او سونیا چې هېڅکله دا زړه نه شو کولای چې په دې اړه څه ووایي، خو هر وار چې به یې دولوخوف لیده، لکه پاڼه دا سې به رېږدېده او تکه سره به شوه.

دولوخوف، به زیاتره وخت غرمنۍ د رستوفیانو کره خوړه او هرې نندارې ته به چې هغوی تلل، دې به هم هرومرو ، هلته و. د یُوګل، د کور دنڅا په بنډارونو کې، چې ترټولو غوره ځای د رستوف د کورنۍ ځوانانو درلود ، دده له ګډون نه پرته، نه ترسره کېده. دهغه به ترټولو نه زیات پام سونیا ته و او داسې به یې ورته کتل، چې له دغو کتنو نه به نه یوازې دا تکه سره شوه، بلکې دهغه له دغو غلچکو نه به دناتاشې او مشرې ګرافینې رنګ هم له شرمه بدلیده.

دا ښکاره خبره وه چې دغه پیاوړی، عجیب سړی په دغې تور سترګې ښکلې نجلۍ، چې زړه یې پر بل بایللی دی، سخت مین شوی دی.

رستوف، د سونیا او دولوخوف ترمنځ دنویو پیدا شویو اړیکو ته ښه پام شوی و ، خو په دې کې یې چرت نه واهه چې دا څه ډول اړیکې دي. هغه به په زړه کې ویل:

-دا نجونې، هریوه په یو چا مینې شوي دي. موخه یې همدا ناتاشا او سونیا وو. خو د دولوخوف او سونیا په لیدو به دپخوا په شان ارامه نه و ، نو ځکه زیاتره وخت، په کورکې نه پاتې کېده.

د ۱۸۰۶ کال په مني کې له ناپلیون سره د جګړې آوازې بیا هر پلو خورې شوې، خو دا وار دا اوازې او خبرې له پروسږکال نه خورا زیاتې او تودې وې. ټاکل شوې وه، چې نه یوازې له هرو زرو تنو نه، لس تنه پوځ ته ولېږل شي، نه هغه به په احتیاط کې راټولېږي. هرچېرې به ناپلیون ته ښېرا کېدې او د مسکو په هرکور او کوڅه کې خو دهمدې جګړې نه پرته دبل څه په اړه خبرې نه کېدې. د رستوف په کورنۍ کې، د دغې جګړې لپاره چمتوالي یوازې له دې کبله د پام وړ و ، چې د دوی نیکولای جان، په هېڅ ډول په مسکو کې نه پاتې کېده بلکې دې ته سترګه په

لاړه و ،چې د دینسوف،درخصتیانود پای ته ورسېدو او د اختر د تېرېدو نه وروسته به دوا ړه پوځ ته ستنېږي،خو پوځ ته د رستوف د غه بېرته تګ نه یوازې دهغه بنده ارونو ته خنډ نه پېښاوه بلکې هغه یې لا ورځ تر ورځې داسې زیاتول،چې هغه خپل زیاتره وخت له کوره بهر په دغو بنده ارونو ،نڅاوو او مېلمستیاوو کې تېراوه.

۱۱

نیکولای، د حضرت عیسي د زوکړې د اختر په درېیمه غرمنۍ په کورکې وکړه. دا هغه څه و، چې په دې وروستیو وختو کې به ده ډېر کم کول. دا بنډار ځکه د خدای په امانۍ نښه هم ګڼل کېدله چې له ژمنۍ خلې (د کریشنۍ ساړه) نه وروسته دی او نیکولای پوځ ته روان وو. په دې غرمنۍ مېلمستیا کې، د دولوخوف او دینیسوف په ګډون شلو تنو ګډون درلود.

د رستوف په کورنۍ کې، هغه شان چې د دغه نوي کال د جشن په ورځو کې، د مینې او مینتوب دنیاګۍ احساسېده، پخوا هېڅکله نه لیدل شوې او نه احساس شوې وه. دا سې برېښېده چې تابه ویل: هرڅوک کولای شي دا نیکمرغې شېبې خپلې او خپله مین شي، زړه بایلې او زړه رابښکونکی و او سي. دا سې انګېرل کېدله او د دغې کورنۍ له حالاتو داسې څرګندېده چې د نیک یوازې همدا نیکمرغي ده او هغه دا چې مین شي، نور هرڅه بابیزه او همدا نیکمرغي ده چې ټول پرې اخته دي.

که څه هم د تل په شان نیکولای رستوف دوه جوړه آسونه یې له پښو اچولې وو او په دې بریلی شوی نه و ټولو هغو ځایو ته لاړ شي چې ده ته هلته سترګه به لاره و او یا یې د ورتګ تکل کړی و، نو بیا یې هم ځان غرمنۍ نه مخکې کورته را ورساوه.

کورته له راستنېدو سره سم يې نه يوازې د کور په مينه ناکه دنيـاګۍ کې څه نا آرامي او تلوسه احساس کړه، بلکې دا يې هم ليـدل چې دځينو حاضرينو خوا هم خټه، خټه او له يو بله خپه بريښي

په ځانګړي توګه دهغـه پـام شو، چې دسونيا، دولوخوف، دمشرې ګرافينې او لږ څه هم دناتاشې خوا بده بريښـي.داسې يې وانګيرلـه چې تـر غرمـې نـه مخکـې بايـد دسـونيا او دولوخـوف تـرمنځ څـه تېرشـوي وي.هغه دغرمنۍ دخبرو په اوږدو کې، په خورا خواخوږۍ، احتيـاط او خوږه ژبه هغـو دواړو سره غږېده.دنوي کـال د جشـن پـه هماغـه دريمـه ورځ دتـل پـه شـان دنځـا ښـوونکې يُوګـل،دخپلو ټولـو زده کوونکـو پـه وياړ ډوډۍ کړې وه او دنځا بنډاريې جوړ کړی و.

ناتاشا خپل ورور ته وويل:

-نيکولای جانه ! ته که د يُوګل دنځا بنډار تـه ځې،مهربـاني وکړه او راشه.هغه په ځانګړي توګه ستا د راتګ هيله او دديمتري واسيلېوويچ (هماغه دينيسوف)د راتګ سپارښتنه کړې ده.

دينيسوف چې د رستوف په کورنۍ کې په ټوکو ټوکو ځان دناتاشا د نځا چوپړ ګاڼه.وويل:

-کله چې شهزادګۍ امر وکړي،پښې څه کوي چې پـه سر بـه هم لاړ شم،آن چمتو يم،چې ((دپادوشال)) وکړم.

نيکولای وويل:

-که مې کولای شول،هرو مرو به راشم،ځکه ما بل ځای له اوخاروف سره هم ژبه کړې چې دهغوی بنډارته به ورځم.

هغه دولوخوف ته مخ وروااړاوه او وې وپوښتل:

-تـه څنګه؟تـه هم ورځې؟ده لا خبره پـای تـه نـه وه رسولې،چې پـام شو،خبره يې بې ځايه کړې ده.

دولوخوف، په برند غلچک، هغه شان غلچک چې دکلوب په مېلمستيا کې يې پېير ته کتلي و، لومړی سونيا او بيا نيکولای ته وکتل او بيا يې په ترخه ژبه وويل:

- هو !کېدای شي لاړ شم.

دنيکولای بيا په زړه کې تېره شوه:

- هرو مرو کومه خبره تېره شوې ده.

تر غرمنۍ وروسته، چې دولوخوف بې له ځنډه پاڅېد او له کوره ووت، نيکولای په دې ډاډمن شو چې رښتيا څه پېښ شوي دي.هغه په همدې شېبه وخت پيدا کړ او ناتاشې ته يې ورغږ کړل.هغه يې وپوښتل:

-څه پېښ شوي دي؟

ناتاشا چې په منډه، هغه ته ځان ورساوه، په خورا ډاډمن آوازيې وويل:

-ماخو تل درته ويل، خو تا نه منله،ودې ليدل له سونيا نه يې د واده هيله وکړه.

که څه هم په دې ټوله موده کې نيکولای، چندان د سونيا په خيال کې نه و، خو ددې خبرې په اورېدو يې داسې وانګېرله چې ګواکې يوې غوټې يې دزړه تل ورمروړلی او دهغې غوټې دپرانستو تکل يې کړی دی.ده تصور وکړ چې دا دولوخوف، د سونيا په څېر ديوې خوارې او يتيمې پېغلې لپاره يو ښه او غوره ژبی دی.د مشرې شهزادګۍ او خورا نورو په اند، ددغه شان يوه وړانديز نه منل به،ښه کار نه وي.ددې خبر په اورېدو، دنيکولای لومړنی غبرګون پر سونيا قهرېدل و، هغه، وويل:

- خورا ښه دی !بې ساری وړانديز دی.بايد دماشتوب وعدې او ژبې هېرې شي او دغه وړانديز ومنل شي، خو لا خپلې خبرې يې پای ته نه وې رسولې چې ناتاشا وويل:

-خو سونیا ، هغه ته د نه ځواب ورکړ، خورا سخت او تریخ ځواب.

ناتاشه تر یو شیبې ځنډ نه وروسته زیاته کړه:

- سونیا هغه ته وویل چې، هغې ته بل څوک ګران دی. نیکولای په زړه کې وویل:

-دا ښکاره خبره ده، چې زما سونیا بله خبره نه شوه کولای.

ناتاشې غږ کړ:

- پوهېږئ ! هرڅومره چې مورجانې ټینګار وکړ، چې دغه وړاندیز ومنې، خو سونیا په غوڅه د نه منلو ځواب ورکړ.هو کې ته خو پوهېږې، سونیا چې کله یوه خبره وکړي، هغه بیا نه بدلېږي.

نیکولای له ملامتیه نه په ډکه ژبه وویل:

-مورجانې هم ټینګار وکړ؟

ناتاشې وویل:

- هو کې !ګوره نیکولای جانه ! په قاریږي به نه او زه ډاډمنه یم چې نه قارېږي.زه ډاډمنه یم چې له سونیا سره واده نه کوي، خو په دې نه پوهېږم چې ولې؟خو سره له دې هم غواړم په دې اړه له سونیا سره وغږېږم.

هغه لږه وموسېده او زیاته یې کړه:

- دا سونیا بیا څه نازولې نجلۍ ده؟

ناتاشا ورور مچ کړ، پاڅېده او په منډه کې یې وویل:

-او دا نازولې به زه اوس درته راولېږم.

شیبه لا نه وه تېره، ډارشوي، رنګ الوتې او ملامته څېره سونیا کوټې ته راننوت.نیکولای ور وړاندې شو ، دهغې لاس یې راونیو او هغه یې ښکل کړ.د پوح نه د نیکولای د راستنېدو نه وروسته دا لومړی ځل و ، چې سونیا او نیکولای وخت پیدا کړي و ، چې سره یوازې او دخپلې

میني په اړه د زړه خواله وکړي.نیکولای لومړی زړه نازړه و ،خو وروسته یې په خورا زړورتیا او ډاډمن آواز وویل:

-سونیا تاسو څه کوئ؟دا رښتیا ده چې ته د واده لپاره دداغه شان یو ځوان وړاندیز نه منې.داسې تصور کوم چې له هغه سره به ګډ ژوند نه یوازې نیکمرغي،بلکې یوه ګټوره چاره وي.هغه خورا ښه او مېړنی ځوان دی.هغه زما ملګری دی.

سونیا دهغه خبرې پرې او په تلوار یې وویل:

-ما هغه ته د نه ځواب ورکړ.هوکې !وخته مې د نه ځواب ورکړ.

-ګوره !که دې زما له کبله ځواب ورکړی وي،زه ډار یږم چې زه خو...

سونیا بیا دهغه خبرې پرې کړې او بیا په ډار شوي،رنګ الوتي او ملامته غلچک هغه ته ځیر شوه ،هغې زیاته کړه:

-ګوره نیکولای جانه !ما ته دا خبرې مه کوه.

-نه،نه،باید درته ووایم.که څه هم کېدای شي زما دا خبرې،د ځانساتنې او غرور نه وي،خو ښه به دا وي چې سپینه یې درته ووایم.که د واده په اړه ته د دولوخوف دغه وړاندیز نه منې،زه ځان مسوول ګڼم تاته ووایم:

-که څه هم تصور کوم چې تربل هر چا ما ته ګرانه یې،خو غواړم ووایم...

سونیا چې لکه لمبه داسې اور اخیستي و ،وویل:

-بس دي،زما لپاره ستا همدا خبرې بس دي.

- نه داسې نه ده ،زه لا تر اوسه پورې له زر واره زیات مین شوی یم.که څه هم هغه مینه،احساس او لېوالتیا چې له تاسره یې لرم،له بل هېڅ چاسره مې نه ده احساس کړې،خو زه لا تر اوسه د واده لپاره خورا ځوان یم.هوکې !رښتیا له ټولو نه دپام وړ خبره خو لا داده چې زما مور،له

تاسره زما د واده خبره اصلا نه غواړي واوري.لنډه به يې درته ووايم،د هېڅ شي ژبه او عده درکولای نه شم.زه هيله لرم چې د واده په اړه...او په خورا سختۍ يې د خپل ملګري(دولوخوف) نوم ياد کړ... او وې ويل چې،ته بايد د دولوخوف د وړانديز په اړه فکر وکړې.

-ماته هېڅکله داسې خبرې مه کوه !زه اصلا هېڅ نه غواړم او نه يې هيله لرم.ته هم لکه ورور داسې راته ګران يې او تل به همداسې راته ګران واوسې.او نور نو زه هېڅ شي نه غواړم.

نيکولای بيا د هغې لاس ښکل او وې ويل:

-ته ښاپيرۍ يې،ښاپيرۍ !زه ستا د مينې وړتيا نه لرم.خو په دې ډاربږم چې تا تېر نه باسم.

۱۲

د "يُوګل"د کورنځايز بنډارونو او په هغې کې نڅاوو، دخوښۍ او نڅاوو له پلوه بې ساری نوم درلود.دا خبره نه يوازې هغو ميندو کوله چې پېغلو يې خپلې نوې زده کړې نڅاوي په خورا ښکلې بڼه ښودلې، بلکې خپله پېغلو او زلمو هم چې له خوښۍ او ذوق نه ترلوېدو پورې نڅېدل هم يادوله.

له تنکو زلمو او پېغلو نه پرته هغو مشرانو چې دغو شان نڅاوو ته به يې خپل راتګ پرنورو منت ګاڼه، هم همداسې ګڼله او په ټولو دغونځايزو بنډارونو کې به يې دخوښۍ او نيکمرغۍ خورا ښې شېبې موندلې.هغه کال په همدې بنډارونو کې، څو نڅېدونکو جوړو وادونو سره کړي وو.د کورچاکوف د کورنۍ دوو شهزادګيو دهمدې نڅاوو له برکته، ريباران پيدا او واده يې کړی و.د ځوانانو دهمدې پېژندګلوۍ هم ددغه بنډار نامه ته لا ښه نوم ورکړی و.

ددغو بنډارونو ځانګړتيا دا وه چې، هغه کوم مېلمه پال کوربه يا کوربنه نه درلوده او يوازې په خپله "يوګل"لکه يو وزري مرغه په خورا پاک زړه هر پلو الوته او هرځای ته به يې په خورا مينې ځان رساوه، دمېلمنو درناوي او مېلمه پالنه يې کوله، هغه دټولو مېلمنو نه

د زده کړې په بدل کې پیسې اخیستې.
ددې بنداړونو بله ځانګړتیا لا دا وه، چې په هغه کې، هغو دیارلس کلنو، څلورلس کلنو پېغلو ګډون کاوه چې دلومړي ځل لپاره به يې دنڅا اوږدو کمیسونه اغوستل او دهغوی اصلي موخه نڅېدل، ښه او په خوندونو کې وخت تېرول و.
ټولې نڅېدونکې، له خورا لږ شمېر هغو نه پرته، يا خورا ښکلې وې، يا يې دا ښودله چې ښکلې دي او يا هم دځوانۍ نشې او مستۍ نه دهغو خوځېدا او نڅاوو، هغه لاپسې ښکلې ښودلې. کله کله به ددغو پېغلو له منځه خوراښې زده کوونکې له دوو شالونو او دستمالونو سره ګډېدلې. ددغو ډول نڅېدونکو په منځ کې ناتاشا دخپلو ښکلو نڅاوو د ځانګړې خوځېدا له برکته، تر نورو نه په غورو کې غوره وه. خو په نننۍ بنداړ کې له "جزاکوسز "(اسکاتلندي نڅا)او "مازروکا "(بالتیکي نڅا)نه پرته دنورو هغو اټکل نه کېده. د مازروکا نڅا په دې وروستیو وختونو کې، نوې دود شوې وه. "یوګل " دخپل دغه بنداړ لپاره، د بیزاخوف د مانۍ یو ستر مېلمستون نیولی و. ټولو په یوه آواز ویل چې، دغه بنداړ په هغه کې نڅاوې، خوښۍ او کړه وړه، ټول بې ساري وو. په هغه کې نه یوازې د ښکلو نجونو، شمېر بې شمېره وو بلکې درستوف دکورنۍ پېغلوخو، خپل د پام وړ او لوړ ځای درلود. په هغه ماښام درستوف د کورنۍ دواړه پېغلې خورا نیکمرغه او په بې ساري توګه خوشاله وې. سونیا په هغه شپه، د دولوخوف له خواهغې ته د واده د وړاندیز او ددې له خوا د نه منلو، له نیکولای سره د پټو خبرو نه سخته ویاړمنه او مغروره بریښېده. هغه لا دغه بنداړه ته له راتګه دمخه په کور کې له خوښۍ نه په نڅېدو وه، چورلیده، خوځېده او خپلې چوپړې ته يې دا وخت نه ورکاوه چې څنې يې ورجوړې کړي، دهغې

سترګې له خوښۍ او نیکمرغۍ نه ځلېدلې.

ناتاشا هم دلومړي ځل لپاره ،دنځا دا رنګه اوږد کمیس اغوستی او د ربښتنې نځا په یوه بنډار کې یې ګډون کاوه.هغه هم تر سونیا نه،نه یوازې څه کم نه ویاړېده ،بلکې ځان یې تر هغې لا نیکمرغه باله.دواړو ،نازکه،بې ساري سپین اوږده کمیسونه چې په ګلابي چرمو او ربښکیو ګانډل شوي وو ، اغوستي وو.

ناتاشا بنډار ته د راننوتو سره سم مینه شوه.هو کې هغه مین شوه ،خو نه په یوه ځانګړي چا ،بلکې پر ټولو.هر چاته یې چې سترګې ور اوښتې،پر هغه به یې زړه بایلود.هغې سونیا ته ورمنډې کړې او وې ویل:

-آخ چې څومره هرڅه ښکلي دي !

نیکولای او دینیسوف،دواړو ،دنځا په دغه تالار کې چکر واهه او نڅېدونکو پېغلو ته یې په خورا ځیر او مینه ناک ډول کتل،داسې چې ګواکې له خورا خواخوږۍ او مهربانۍ نه یې نه غوښتل له هغو نه غبرګ تاو کړي.

دینیسوف وویل:

- چې څومره مالګینه ده !څومره ښکلې ده !

-څوک یادوئ؟

-دینیسوف په تلوار ځواب ورکړ:

-شهزادګۍ ناتاشا ،دینیسوف، هر لنډ ځنډ نه وروسته زیاته کړه:

-څه بې سارې ناځي،څه ښکلې خوځېږي !

-دا څوک د یادې دو دي؟

-دینیسوف په چټکۍ وویل:

-خور دې،نور نو څوک دیاددې دو دي.

او رستوف له ځانسره موسکی شو.

"یو ګُل "چې په ونه ټیټ او کمکی سړی و ،نیکولای ته ورنېږدې شو او وې ویل:

- ګرانه !تا سو خوزما یو ترټولو غوره زده کوونکی یا ست،ښه به دا وي چې لږ ونځېږئ، ګورئ !څه ښکلې دلته ښوري ،څه محشرېې جوړ کړې دي.

"یو ګُل " له دینیسوف نه هم چې د هغه پخواني زده کوونکی و ،دې ته ورته غوښتنه وکړه.

دینیسوف وویل:

نه !زما مهربانه استاده !ښه به دا وي چې زه هسې د نندارچیانو په ډله کې کېنم.ایا ستا په یاد نه دي چې د زده کړې په وخت کې زه څومره بدغونی وم؟دا سې بدغونی چې ستا له پوهې نه مې هم ګټه نه اخېسته.

"یو ګُل " سمدلاسه له هغه سره د خواخوږۍ ژبه پرانسته او وې ویل:

-نه !نه !هېڅکله داسې نه وه.که څه هم لږ بدغونی شانته وې،خو خورا با استعداده او پیاوړی زده کوونکی وې.

د سازیانو ډلې،د سازونو غوږونه تاو کړل او د "مازورکا "نغمه یې ،چې په هغو ورځو کې دود شوې وه ،وغږوله.نیکولای نه شو کولای،نځا ته د "یو ګُل "بلنه ونه منې.هغه سو نیا هم نځېدو ته وروبلله.دینیسوف،د څو بوډیو ترڅنګ کېنا ست،خپله توره یې ،څنګل ته کېښوده او پر هغه یې څنګل ولګوله.هغه بوډیو ته څه خندوونکې ټوکې،ټکالې پیل کړې.پښې یې دغږېدونکې سندرې د وزن او نغمې سره په ځمکه وهلې او بوډیو ته یې دټوکو ویلو سره همهاله،په خور ځیر دځوانانو نځېدو ته کتل. "یو ګُل " له ناتاشې سره،چې ده د زده کوونکو په منځ کې دخپل ویاړ او غرور ښه بلله،دنورو ټولو جوړو نه

مخکې ګډېدل...دینیسوف په ناتاشې سترګې خښې کړې وې او دخپلې تورې له څوکې نه یې داسې هرڅه څارل، چې تا به ویل، اوس به چغه کړي.دهغه نه نخېدل، له دې کبله و، چې نه غواړي وناځي، نه داچې نخېدل یې زده نه دي.دنځېدونکو له منځه یې، پر یوچا غږ وکړ چې ده ته ورنېږدې شي.هغه، هغه ته وویل:

-دا نځېدل نه دي، چې ته یې کوي، ایا دا پولندي "مازورکای "ده، چې ته یې کوئ؟هلته وګوره !شهزادګۍ ناتاشا څنګه ناځي ،څنکه اوړي،راوړي.

نیکولای په دې خبره ښه پوهېده چې، دینیسوف، ان په پولند کې دخپل مازروکایي نڅا له امله پېژندل شوی اوښه نوم یې ګټلی دی،نوځکه ناتاشې ته ورنږدې شو او هغې ته یې وویل:

- ولاړه شه او له ځانسره دینیسوف جوړه کړه ،وګوره چې څنګه ناځي،معجزې کوي.

کله چې وار بیا ناتاشې ته ورسېد ،پاڅېده ،ښکلي بوټونه،نازک کالي،په نرمو نرمو ګامونو یوازې له نازاو ادآ نه ډکه په داسې نخرو دتالار له یوې خوانه بلې خواته لاړه، چې تا به ویل، ځمکې ته وایي ،له دې نه مننه وکړي، چې دا پرې روانه ده.دې هغه ځای ته چې دینیسوف ناست و ،ځان ورساوه.دهغې دې ته پام شو ،چې ټول مېلمانه دې ته ګوري.نیکولای لیدل، چې ناتاشا او دینیسوف په خندا خندا له یوبل سره غږېږي،خو دناتاشا دینیسوف دناتاشا بلنه ونه منله.دینیسوف دهغوی خواته ورمنډې کړل. ناتاشا وویل:

-هیله کوم، هیله کوم، واسیلي دیمتریوویچ !درځه چې ځو !درځئ چې وناځو !

دینیسوف، ځواب ورکړ:

-ګرانې شهزادګۍ !اما به وبښی.زه نه شم کولای،هغه نه شم کولای،ما وبښي.

نیکولای وویل:

-واسکا (په روسي کې واسیلي ته له نازه واسکا وايي)نخرې پرېږده،درځه !

دینیسوف وویل:

-داسې بریښي چې په زور یا زاریو ،په هرڅه چې وي،نن واسکا لوبو ته سره لمسوي.

ناتاشا وویل:

-ددې په بدل کې به یوه شپه تر سهاره،درته سندرې ووايم.دینیسوف پاځېد ،خپله یې توره یې خلاصه او لرې کړه،هغه ویل:

-کوډګره ده،هرڅه چې غواړي،په مايي کوي.

دخوکیو له شا نه راتېر او دنڅا مېدان ته ورګډ شو.دخپلې جوړې لاس یې ټینګ راونیو ،سریې هسک کړ،خپلې دواړه پښې یې ټینګې او برابرې کړې او دنڅا د پیل لپاره رارسېدونکې شېبې ته سترګه په لاره شو.

د رستوف ټیټه ونه،یو د سورلۍ اوبل دنڅا په وخت کې هېڅ نه معلومېده.په دې دواړو وختونو کې هماغه شان ځوان او تاندبرېښېده،لکه ده خپله چې ځان ځوان احساسا.په هغه شېبه کې چې دنڅا دنغمې شرنګ ته سترګه په لاره و ،په خورا پرتم یې مخ واړاوه ،په یوې خوږې موسکا یې خپلې جوړې ته وکتل ،ناڅاپه یې دپښو پرڅوکو ځمکه وډبوله او دیوه توپ په شان والوت.هغه دالوتونکي مرغه په څېر په چورلیدونکي بڼه والوت.هغه ده سره خپله نځېدونکي پېغله جوړه،په لاړښودونکي بڼه او توان له ځانسره خوځوله.هغه نیم

تالار په خورا چوپيتيا ،داسې چې ګواکې الوزي وواهه.هغه چورليده او داسې چورليده چې تا به ويل،څوکې نه ويني او مخامخ پر هغو ور الوزي.ناڅاپه به يې پښې سره جلا کړې او بيا به يې دبوټو د وسپنيزو تلونونه پړق جګ کړ او په پوندو به ودرېد.يوه شېبه به ځای پر ځای ولاړ او بيا به يې دنغمې په شرنګ سره له ځمکې نه ګرز پورته شو...ناتاشې به يوازې دتصورله مخې،دهغه دبلې خوځېدا دلوري اټکل کاوه.هغې پرته له هغه چې پوه شي،خپله خوځېدا ،دهغه له خوځېدا سره برابروله او دهغه لارښونو او خوځېدااووته به يې ځان سپاره...په پای کې هغه خپله جوړه(ناتاشا)دنڅا دپيل ځای ته برابر کړه.په خورا ناز،خو په چټکۍ يې هغه وچورلوله او پوندې يې پر ځمکه ووهلې.د بوټونه نه يې ګرز جګ کړ او دهغې په وړاندې يې ملا خمه کړه.ناتاشا په دې حيرت کې تللې وه،چې دځان په وړاندې يې شوی درناوي هېر کړی و او پرته له هغه چې پوه شي،په ځير او حيرت يې،هغه ته کتل او دهغې له موسکا نه داسې برېښېده چې ګواکې هغه پېژني،هغې وويل:

-داڅه شي و ؟

که څه هم "يوګل" د دينيسوف،دا ډول نڅا ،اصيله "مازورکا "نه ګڼله،خو بيا هم ټولو نندارچيانو په خورا تلوسې او درناوي،دهغه دهنر هرکلی وکړ او هرې پېغلې هغه ته دنڅېدو بلنه ورکوله.هرې بوډۍ ته دده دنڅا او مستۍ په ليدو دځوانۍ شېبې وريادې شوې وې او دلرغوني پولند په يادونو کې ډوبې شوې وې...دينيسوف چې له ستړيا تک سور شوی و ،په دستمال يې خولې پاکولې،دناتاشا ترڅنګ کېناست او دبنډار تر پای ته رسېدو پورې له هغې نه لرې نه شو.

۱۳

رستوف تر دغې پېښې دوه ورځې وروسته هم دولوخوف، بیا په خپل کور کې ونه لید او دهغه کورته هم چې ورته، هغه یې پیدا کولی نه شو. دربیمه ورځ وه، چې دهغه یو لیک ده ته راورسېد، دهغه په لیک کې لیکل شوي وو:

"دهغو لاملونه له امله چې خپله پوهېږي، نور ستاسو کورته نه درځم. دامې ښه وګڼله چې پوځ ته ستون شم. له همدې امله مې نن ماښام، دخدای په امانۍ په پلمه خپل نږدې دوستانو او ملګرو ته یوه مېلمستیا جوړه کړې ده. له تاسو نه هم هیله کوم چې نن ماښام به ((انګلیس کلوب)) ته راشي".

رستوف، هغه ماښام دخپلې ټولې کورنۍ په ملتیا تیاتر ته تللی و. دتیاتر دننداري تر پای ته رسېدو وروسته، په لسو بجو انګلیسي کلوب ته ورغی. نیکولای چې هلته ورسېد، دچوپړانو له خوا دهغه کلوب تر ټولو غوره تالار ته، چې په بشپړه توګه د دولوخوف له خوا نیول شوی و، بدرګه شو.

دمېز تر شا د دولوخوف په ګډون، شل تنه ناست وو. د مېز دواړو

سرونو ته، دوه شمعې لګېدلې وې. یو شمېر سره زر او پیسې د دولوخوف مخې ته پرتې وې هغه د جوارۍ ،هغې جوارۍ لپاره چې کېدونکې وه دبانکوالۍ دنده اخیستې وه.له سونیا نه د کوژدې دهیلې د نه منلو نه وروسته،نور،نو دولوخوف او نیکولای سره لیدلي نه و او له هغه سره د کتنې لیدنې حالت،هغه سخت زوراوه او نه پوهېده چې څنګه به وي.

نیکولای رستوف، چې تاکل شوي مېلمستون ته ورننوت، دولوخوف په خورا ساړه غلچک هغه ته وروکتل،خو داسې بربښېده چې ډېره موده کېږي ده ته سترګه په لاره وي،دولوخوف وویل:

-ډېره موده کېده چې دیدن مو نه و شوی.له راتګ نه دې مننه.د غه لوبه چې پای ته ورسوم،ایلوشکا او سندرغاړي راتلونکي دي.رستوف په تریو تندي وویل:

-څو ځلې دې کورته درغلم،پیدا مې نه کړې.

دولوخوف هېڅ ځواب ورنه کړ،خو څوشېبې وروسته یې وویل:

-کولای شې پیسې کېږدئ.له دې خبرې سره سم،رستوف ته د دولوخوف هغه عجیبې خبرې وریادې شوې،چې یو وخت یې ورته ویلي و :

-یوازې احمقان....

دولوخوف،ګواکې چې د هغه په زړه کې دا تېره شوې خبره اوربدلې وي،وموسېد او وې ویل:

-داسې برېښي چې له ډاره ماسره لوبې کوې.

رستوف،د هغه له موسکا نه داسې پوه شو ، چې د هغه طبیعت،هغې ورځې ته ورته دی چې،په انګلیس کلوب کې یې له پېیر سره شخړه رامنځ ته کړه.رستوف دا تصور هم وکړ چې د دولوخف،عجیب او وران

طبيعت، د هغه چا حالت ته ورته دی، چې غواړي په يو عجيب غريب، په تېره بيا کړکيچنو کړو سره ، له هغه نه ځان ژغوري.

د هغه هم طبيعت ختمه شو. په خيال کې په داسې يوې خبرې يا ټوکې پسې ګرځېده ، چې د دولوخوف خبرې ته ځواب شي، خو هېڅ څه يې نه موندل. مګر مخکې له هغه چې رستنوف هغه ته ځواب پيدا کړي، هغه مخامخ دده سترګو ته ځير شو او په خورا نرم او آرام آواز يې ورته وويل:

- ياد به دې وي چې يوه ورځ د جوارۍ په اړه سره غږېدو او ويل مو چې په رښتيا هم جواري د احمقانو کار دی، ټوک يې د نيکمرغۍ په هيله .جواري کوي، ښه به دا وي چې دا قمار ووهل شي او غواړم نن دا وآزمايم.

رستوف، وويل:

-دولوخوف چې د قطعې پاڼې نوې خلاصې کړې وې، هغه يې سره ووهلې او زياته يې کړه:

- خو ښه به دا وي چې ته جواري ونه کړئ. .ښه ښاغلو ! کېږدئ ! پيسې کېږدئ !

خپلې مخې ته پرتې پيسې يې سره راټولې کړې او دې ته چمتو شو چې د قطعو پاڼې وويشي. رستوف چې دده څنګ ته ناست و ، لومړی يې د جوارۍ تکل نه لاره. دولوخوف، بيا هغه ته وکتل او وې ويل:

- ښه !نو ته جواري نه کوئ؟

يوه عجيبه غريبه تلوسه يې په زړه کې راوتوخونېده ، يوه پاڼه يې راپورته او يو څه لږ يې پيسې پرې وركېښودې او وې ويل:

- له ځانسره مې پيسې نه دي راوړي.

- هېڅ پروا نه لرو ، بې پيسو دې منو.

رستوف، پنځه روبله مېدان ته واچول، هغه يې بايلودل.بيا يې پنځه روبله کېښودل، هغه يې هم بايلودل او دغه کار لس واري هم داسې تکرار شو.

دولوخوف، چې لوبې ته همداسې دوام ورکړ، لږ څه موده پس ورسته يې وويل:

- ښاغلو !له تاسو نه هيله کوم چې پر قطعو مو نقدې پيسې کېږدئ، کنه وېرېږم چې تېروتنه ونه شي.

دجواګرو نه يوه، وويل:

- ښه به داوي چې پر ژبه باور وکړو، څه دنقدو خبرې کوئ ؟

دولوخوف، ځواب ورکړ:

-باور دې پر خپل ځای وي، خو زه ويرېږم چې تېروتنه ونه شي.بيا يې مخ رستوف ته ور واړاوه او زياته يې کړه:

- ته يې غم مه خوره !لوبه کوه ! حسابونه به، بيا وروسته کوو.

جواري روانه وه او چوپړانو پرله پسې جامونه ډکول.رستوف همداسې پرله پسې پانې بايلودې او پور يې اته سوو روبلونو ته ورسېد.

رستوف پرله پسې هره پاڼه بايلوده او پوره اته سوو روبلو ته ورسېد.هغه غوښتل چې ددغه ټول پورپه اندازه يو وار پيسې کېږدي...خو په لومړۍ شېبه کې يې بيا جام ورته ډک کړ، نو ځکه دخپل دغه تکل نه لاس په سر شو او يوازې شل روبله يې پر قطعې کېښودل.

دولوخوف چې اصلا يې رستوف ته سترګې هم نه اړولې، وويل:

- ګوره !له خپل تکل نه مه تېرېږه، کېږده، څومره چې کولای شې، کېږده.څومره چې ډېرې کېږدئ، هومره به ژر خپل پورنه پوره کړې.ته ښه ويني چې څوک يې ګټي، پيسې سمدلاسه ورکوم، خو ته يې

نه کتې.ګوره !ته خو به له مانه ډار یږې نه؟

رستوف دهغه ومنله،نو هغه وه چې ویشل شوې قطعه یې راپورته او دهغې پر یوې څنډې یې ولیکل،اته سوه روبله.بیا ئې ددغه شان زیاتو پیسو دلوبې هرڅه او ټولې ځانګړتیاوې،ښې سره یادې کړې،یو ګچې تباشیر یې را واخیست او په لیکنې ښه یې پر قطعې بیا په څرګنده ښه ولیکل،اته سوه روبله او لوبه پیل شوه.له هغه سره یې سم ډک شوي جام پر سر واړاوه او د دولوخوف دخبرې ځواب ته یې یوه موسکا ور ولېږله...په خورا ګېنې او چټکې یې د دولوخوف لاسونو ته چې قطعې په ځانګړي مهارت ویشلې،کتل.وړل یا بایلل.دا وار په قطعه کې بخت دهغه لپاره خورا دپام وړ و.تېره اونۍ دیکشنبې په ورځ ګراف ایلیا اندروویچ،هغه ته دوه زره روبله ورکړي و.که څه هم هغه ده ته،دمالي ستونزو کومه یادونه نه وه کړې،خو دا وار یې داسې ښودلې وه چې د مي تر میاشتې به نورې پیسې نه ورکوي.هغه له نیکولای نه دا هیله هم کړې وه،چې دا وار د پیسو په خرڅ کې له خورا پاملرنې نه کار واخلي.نیکولای هغه ته ویلي و،چې دا دوه زره روبله هم خورا ډېرې پیسې دي او تر راتلونکي پسرلي به نور له ده نه نورې پیسې نه غواړي. اوس له هغو دوو زره نه،یوزره دوه سوه روبله پاتې و.مګر دا وار دده د قطعې بایلودل دده لپاره یو زرو اته سوه روبله تمامېدل.دې خبرې دا معنی لرله،چې پرخپلې هغې وعدې هم ستر ګې پټې کړي چې ویلي و، تر راتلونکي پسرلي به نورې پیسې نه غواړي.په داسې حال کې چې زړه یې په ګوګل کې درزېده،ددولوخوف لاسونو ته یې کتل او زړه یې ویل:هله ژر کوه !دا دبخت پاڼه ماته راکړه.هله ژر کوه !غواړم وې ګټم،پیسې مې ببرته وګټم او کورته مخه کړم.او هلته له دینیسوف،ناتاشې او سونیا سره په کراره ماښامنې وخورم.هغه په زړه

کې دا هم ویلي، که دا واریې له جواریو په خیر خلاص شي، بیا به په تول ژوند کې هم قطعو ته لاس ور نه وړي....هغه ته د کورنۍ نیکمرغي تر سترګو کېده، خو هغه پرله پسې او په ګبنې د دولوخوف لاسونو ته چې پاڼې یې په مهارت چورلولې، کتل...دولوخوف، بیا وویل:
- ښه نو ، ته له ما سره جوارۍ نه ډارېږې؟هغه داسې څرګنده کړه چې ګواکې غواړي کومه خندنۍ ټوکه ووایي، نوځکه یې د قطعو پاڼې وارتېږلې، پرکټ یې ډډه ولګوله، له ملنډو ډکه موسکا یې پرشونډو خوره شوه او وې ویل:
- هوکې ښاغلو ! په مسکو کې مې له خوره شوو آوازو نه اورېدلي دي، چې ګواکې زه په قطعو کې دوکې کوم.دا به تاسو ته په ډاګه ووایم، چې زما دوکې به په ځیر سره څارئ.رستوف وویل:
-درځه !پاڼې اړوه.
دولوخوف وویل:
- توبه دې وې، دمسکو له دې بدایانو نه دې توبه وې.
او بیا یې قطعې پورته کړې، هغه یې وچورلولې او په اړولو ،رااړولو یې پیل وکړ.د پاڼو د اړولو سره یې چغه کړل:د مسکو له دې ښځو نه دې توبه وي.
رستوف نېږدې و ، چې چغه کړي، د منګولې یې په څنو کې ننوتلې وې.او هغه پاڼه چې دده په کار وه، لا د وختـه ښکاره شوې وې، چې ده یې د ورکولو توان درلود.
دولوخوف په تند غلچک، رستوف ته ور وکتل او وې ویل:
- اپلتې مه وایه، او لوچکي مه کوه.

۱۴

یو نیم ساعت وروسته، د میز تر شا، زیاترو ناستو مېلمنو نور نو د قطعو لوبو ته هومره ځکه پام نه کاوه چې، هغوی د الوبه د دولوخوف او نیکولای ترمنځ خپلمنځي لوبه ګڼله. ټوله لوبه په نیکولای رستوف توده وه. د هغه پور نور نو یوزره او شپږ سوه نه، بلکې آن شمېرنه یې د کاغذ پر مخ له څو پاڼو نه اوښتې او اندازه یې لسو زرو ته رسېدلې وه. هغه داسې تصور کاوه چې نه لس زره بلکې کېدای شي، پنځلس زره وي، خو په اصل کې خبره له شلو زرو روبلونو نه اوښتې وه. دولوخوف هم نور نه خپلو خبرو ته پام کاوه، نه لوبې ته او نه یې هم څه ویل. هغه د رستوف لاسونه ته په خورا ځیر کتل، خو د خپلو پورونو حساب یې هم نه هېراوه. رستوف پریکړه کړې وه، تر هغه پورې جواری ته دوام ورکړي، چې دده پورونه، درې څلویښت زرو روبلونو ته ورسېږي. دا شمېره یې ځکه خوښه کړې وه چې دده او سونیا د عمر کلونه، په ګډه درې څلویښت کلونه کېدل.

رستوف. سر له دواړو خوانه په منګولو کې کلک نیولی و او د هغه میز شاته چې سر یې د ګچ له لیکلو تک سپین، د شرابو له تویېدونه

داغ داغ و او ګڼې وړې وړې ډېرې قطعې پرې پرتې وې، ناست و. ګڼو وړو بې شمېره خيالونو سخت زوراوه... چرتونو او خيالونو پسې اخېستي و، خو په کومه شېبه کې يې وويل:

- شپږ سوه روبله !... توس، درې شاه... نه نه، که دا وارې بايلم، بيا يې پوره کول شوني نه دي... خپل آرام ژوند مې درلود... دارامي لپاره يوازې يوه ښه قطعه په کار ده... نه پوهېږم دا لېونی له مانه څه غواړي؟ کله به يې زياتې روپۍ کېښودې، خو دولوخوف به ونه منله او د پيسو اندازه به يې خپله وټاکله او نيکولای اړ و چې، هغه ته غاړه کېږدي. کله به يې لاس دعا ته پورته کړل او خدای نه به يې مرسته غوښته، هغه شان مرسته چې د جګړې په سختو شېبو کې يې د امشتيتنسکي، د پله پر سر له خدايه نه غوښتلې وه. کله به يې له ځانسره وويل:

که دا وارېې وکولای شول کومه قطعه تېره کړي او دی له بايلودو وژغوري... کله به يې نورو جوارګرو ته په نانواتو ستړکو کتل، کله به يې د دولوخوف څېرې ته چې تر واورو سره بربښېده، کتل او هڅه يې کوله هغه ولولې او پوه شي د هغه په څېره او سترګو کې څه رازونه نغښتي دي.

- هغه په زړه کې وويل:

- هغه پوهېږي چې د غه بايلودل، ماته څومره ګرانه تمامېږي. تصور کوم، هغه زما بربادي نه غواړي؟ هغه خو زما ملګری و، کنه؟ ماته هم هغه خورا ګران دی. هغه لږ فکره وروسته وويل:

-نه، نه هغه هېڅ ملامت نه دی، هغه په دې کې څه ملامت دی، چې بخت يې ياري کوي، نو د چا ګناه ده. زه هم ملامت نه يم، هېڅ چاته مې بد په زړه کې نه شته. نه مې څوک زورولي، نه مې څوک وژلي، نه مې چاته سپکاوی کړی دی. نو دا بده بلا او بد مرغي په ما ولې راغلې ده؟ دا

بدمرغي څه وخت پیل شوې ده؟هوکې !البته له هغې شېبې نه چې دې میز ته په دې تمه نېږدې شوم چې یو سل روبله وګټم.دخپلې مور دکلیزې په ویاړ هغې ته یوه کڅوړه واخلم او کورته لاړ شم.خدایه چې څومره نیکمرغه،آزاد او خوشاله وم.هغه وخت زه په دې نه پوهېدم چې څومره نیکمرغه وم،څنګه او څه وخت هغه نیکمرغي پای ته ورسېده. او څنګه او څه وخت دغه وحشتناکه بدمرغي پیل شوه؟دغه حالت څنګه را پیل شو؟زه دهمدې میز تر شا کېناستم،همداسې مې دقطعو پاڼې را واخېستې،هغې مې ترمخې وا چولې او دې چټکو خوځېدونکو لاسونو ته په کتو شوم.دا بدلون له کومې شېبې رامنځ ته شو؟دا بدلون څه بدلون دی؟زه هماغه شان روغ،پیاوړی او پر هماغه ځای ناست یم.نه،نه دا ناشونې خبره ده،هرو مرو هرڅه په خوښۍ او خیر پای ته رسېږي.

سره له هغه چې دکوټې هوا هومره توده نه وه،خو هغه تک سور او په خولو کې لوند خیشت و.دهغه څېره وحشت او ډار پسې اخېستې وه،په تېره بیا دهغو هڅو له کبله چې ده د ارامۍ او ډاډ منتوب لپاره ښودلې،هغه خورا درحم وړ برېښېده.

دهغه دبایلوده اندازه،بدمرغه شمېرې،یعنې درې څلویښت زرو ته ورسېده...په هغه شېبه کې چې رستوف په یوه قطعه کې درې زره روبله وګټل او هغه یې بیا لوبې ته وروارتېږل...دولو خوف په خورا چټکۍ په شمېرنه پیل وکړ...او وې ویل:

-نور نو ناوخته او ماښام دی،ناوخته ده،دماښامنۍ وخت دی،هغه دې جتهان په خپله جتهیالۍ ژبه څه سره وایي او له ډېرو سرو نه دننه رانتو تل،دا توربخن نارینه او ښځې...

رستوف،پوه شو چې نور نو هیله نه شته،خو بیا یې هم په خورا بې

پروايي ـ وويل:
- ښنګه؟نوره نو لوبه نه کوئ؟
داسې بريښېده چې په لوبه کې نور نو هېڅ خوند پاتې نه و، هغه زياته کړه:
-افسوس دی، خور افسوس دی، چې سمه لوبه نه کوي، کنه سختې ښې پانې مې تر لاسه شوي دي.
دولوخوف څه ونه ويل، مګر په زړه کې يې تېره شوه:
-هرڅه پای ته ورسېدل، اوس ددې کار يوازنۍ چاره له تندي نه ديوه ګرز جګول دي.
خو په دې شېبه کې يې په داسې غږ چې له هغه نه، دخوښۍ انګازې خورې وې، وويل:
-ښه به دا وي چې يوه بله پانه هم راکړئ...
دولوخوف وويل:
-ګرانه !تاسو زما درې ځلويښت زره روبله پوروړي ياستئ.
دايې وويل، ځان يې لږ شاته کړ، پاڅېد او وې ويل:
- پوهېږئ چې سړی له دومره ځای پر ځای ناستې نه څومره ستړی کېږي.
رستوف هم وويل:
- هوکې زه هم خورا ستومانه شوي يم.
دولوخوف ددې لپاره چې خپل پور بيا ورياد کړي، په ټوکه يې وويل:
-ښنګه ګرانه، منکرېږې، که پور به دې پرې کړې؟
- رستوف، له قهره تک سور شو، وايشېد، دولوخوف يې بلې کوټې ته بوت او هغه ته يې وويل:
- زه نه شم کولای، دا ټول پور يوځای او په يو وار درکړم.ښه به دا وي

چې له ماسره يې قسط کړې، چې په وار وار يې در کړم.څنګه منې يې کنه؟
دولوخوف چې مخامخ دنيکولاى رستوف سترګو ته ځير و ،وويل:
- ګوره رستوفه !هغه متل دې اورېدلي او کنه چې وايي:څوک يې چې مينه کې ګټي،هغه يې جوارۍ کې بايلي.زه خو پوهېږم سونيا په تا مينه ده،نو قمار خو به خود بايلې.
ددې خبرې په اورېدو ،درستوف په سر کې ګړز شو او له ځانسره يې وويل:
- څومره وحشتناکه ده چې سړى،ځان دداسې يو دوکمار په منګولو کې ويني.
نيکولاى رستوف په دې ښه پوهېده چې ددغه خبر اورېدل به يې مور او پلار ته په څه بيه تمام شي،هغوى ته به څه يو لوى زورونکى ګوزار وي.هغه په دې ښه پوهېده ،چې له دې بدمرغۍ نه ژغورل به څه لويه نيکمرغي وي.هغه په دې ښه پوهېده چې،دولوخوف،ښه پوهېږي چې څنګه دى له دغه غم او شرم نه وژغوري،خو بيا هم هغه له ده سره د موږک او پيشو لوبه روانه کړې وه.
دولوخوف،وويل:
- ستا د ترور لور...غوښتل يې وو ايي چې سونيا...خو نيکولاى دهغه خبره پرې کړه او چغه يې کړل:
- دا خبره د سونيا پورې اړه لرى،بيا دهغې نوم ياد نه کړې.
دولوخوف وپوښتل:
- نو پيسې څه وخت راکوئ؟
رستوف ځواب ورکړ:
- سبا ته...او له کوټې نه ووت.

۱۵

"سباته "سبا ته يې درکوم، همدا يې ويل. ځان ډاډه ښودل او خوږه ژبه ساتل، د نيکولای لپاره ګرانه خبره نه وه، خو کورته يوازې ستنېدل، خور، ورور، مور او پلار ته کتل، هغو ته دخپلې ګناه ويل، له هغو نه تر هغې ژبې وروسته چې بيا به جواري نه کوي، دد غه بې ساري پورپرې کولو لپاره د پيسو غوښتل، خورا وحشتناکه برېښېده.

دى چې کورته ورسېد، د کورنۍ غړي لا ويده نه وو. پېغلې او زلميان له تياتر نه د راستنېدو او د ماښامنۍ ترخوړلو وروسته، له پيانو نه تاوو شوي وو. نيکولای کورته د ننوتو سره سم، په زړه کې هغه مينه او خواخوږي احساس کړل چې سږکال ژمی د دوی د کورنۍ پر ژوند لاسبري وو؟ دغه حالت اوس د سونيا نه د دولوخوف د غوښتنې، د "يُوګل "دنڅا دبنډار نه وروسته او سونيا او ناتاشې ته د پاملرنې له امله ديوه توفان نه مخکې کرارۍ ته ورته و. ناتاشا او سونيا چې تياتر ته خپلې اغوستلې شنې بخونې جامې يې لا تر اوسه بدلې کړې نه وې، خپلو ښکلاوو او زړه راښکون ته په پام سره موسکا پرشونډو د پيانو ترڅنګ ولاړې وې. ويرې له شيشين سره د هرکلو په تالار کې، په سطرنج بوخت وو. مشرې ګرافينې چې د زوی او مېړه راتګ ته شپېې

شمېرلې، د نوې سيالې کورنۍ له يوې بوډۍ سره چې د دوی په کورکې اوسېده، د قطعو په پانو کې فالونه ليدل. د ينيسوف، چې سترګې يې ځلېدې او څنې يې جرې وې. د پيانو شاته ناست، يوه پښه يې شاته غځولې او لنډې ګوتې يې د پيانو د غږونکې نغمې د رنګينولو لپاره خوځولې. بانه يې نيم ترلي، په خورا ټيټ ناصافه، خوږ غږ يې، هغه شعر چې خپله ليکلي او "کوډګر" نومېده، زمزمه کاوه. هغه هڅه کوله دغه شعر ته سندره جوړه کړي:

"کوډګره وايه !

دا کومه تلوسه ده چې،

چې ماد خپل سُر شوي چنګ بلو ته هڅوي

دا څه اور دی چې زما په ګوګل کې دې لګولی

او څه شور او مستي ده چې،

زما له منګولو وړل شوې ده "

د زړه له کومې يې سندره بلله او په تورو ځلېدونکو سترګو يې، نيکمرغې او همماله ويرې اخېستې ناتاشې ته کتل.

ناتاشا پرله پسې چغې وهلې:

- آفرين! خورا ښه وه ! او پرته له هغه نه چې د نيکولای راتګ ته سترګه په لارې شي، دوام ورکړ:

--يو بند بل، يو ازې يو بند.

نيکولای په تالار کې ناستو، ويرې، مور او بوډۍ ته وکتل او په زړه کې يې وويل:

- دوی ټول په هماغو خپلو خيالو کې ډوب وو او ډوب دي.

ناتاشا ورور ته ورمنډه کړل او وې ويل:

-دا هم نيکولای جان.

نیکولای وپوښتل:

- پلار مې راغلی دی؟

ناتاشا پرته له هغه چې د ورور پوښتنې ته ځواب ورکړي، وویل:

-ځومره خوشاله یم چې ته راغلي، پوهېږئ او کنه؟زه ځومره خوشاله یم.پوهېږئ !دیمیتري واسیلوویچ(دینیسوف) یوه بله ورځ هم زما په خاطر پاتې شي.

سونیا غږ وکړ:

- نه، پلار جان لا نه دی راغلی.

له هغې بلې کوټې نه دمشرې ګرافینې غږ واورېدل شو چې وې ویل:

-کوکو !هو راغلې،راغلې د زړه سره، دې خواته راشه.

نیکولای مورته ورننېږدې شو، دهغې لاس یې ښکل کړل او پټه خوله دلوبو دمیز شا ته کېناست او دمور لاس ته یې چې فال یې کوت ځیر شو.له تالار نه د خوښیو نه ډکو هغو زاریو او ننواتو غږ راته، چې دناتاشا دراضي کولو لپاره کېدې.

دینیسوف په لوړ غږ وویل:

- اوس نو، نه کېږي، باید هرو مرو "باروکالا "نومې سندره وبولې، هیله کوم.

مشرې ګرافینې له خپل زوی نه چې پټه خوله ناست و، وپوښتل:

-څه درشوي دي؟

نیکولای په داسې حال چې نور نو له دې پوښتنو نه ستړی شوي و، وویل:

- هېڅ، هېڅ !پلار جان به کله راشي؟

- همدا دمګړۍ به راشي.

نیکولای خورا نا آرامه و، هغه په دې هم نه پوهېده، چې ځنګه او

چېرې ځان پناه کړي.ځمکې ځای نه ورکاوه او بېرته هغه صالون ته لاړ چې هلته پيانو غږېده ،خو په زړه کې يې وويل:

- دوی په خپلو خيالو کې ډوب دي او په هېڅ څه خبر نه دي چې په ما څه تېرېږي.

سونيا د پيانو شاته ناسته وه او دمانو "باروکالا "نومې نغمه يې ،چې دينيسوف يې د اورېدو لېونی و ،غږوله.دينيسوف په خورا لېوالتيا ،په ځلېدونکو سترګو ،هغې ته کتل.

نيکولای په صالون کې ښکته پورته ګرځېده او له ځانسره يې ويل:

-ددوی سندرې هم هېڅ خوند نه لري.سونيا چې د سندرې لومړې نغمه غږوله،نيکولای هماغه شان له له ځانسره غږېده:

-پاکه پروردګاره تباه شوم،بې ابرو شوم،يوازينی دوا مې په تندی ديوې ګولۍ ويشتل دي.دا سندرې به کوم درد دوا کړي،ښه به دا وي چې لاړ شم او سترګې پناه کړم،خو چېرته؟چاته؟خير پرېږده ،پرېږده ،چې خپلې سندرې سره وغږوي...

سونيا چې نيکولای څاره ،هغه ته ورنږدې شوه او وې وپوښتل:

-نيکولای جانه !څه درشوي دي؟سونيا دهماغې لومړې شېبې او دهغه دلومړني غلچک نه په دې پوه شوې وه ،چې هغه ته څه نوغی ورپېښ شوی دی.

نيکولای له هغې مخ واړاوه.ناتاشا هم دخپلې هميشنۍ ځيرکتيا له مخې، د ورور حال احساس او دهغه له درد نه ناخبره نه وه ،خو هغه اوس دداسې نيکمرغۍ په تال کې زنګېده ،چې ...(لکه زياتره ځوانان چې زنګېږي)له هغه سره يې دخواخوږۍ وخت نه لاره.دهغې احساس ورته ويل:

- نه،نه،اوس زه دلذت په داسې خيالونو کې ډوبه يم،چې نه ارزي

دهغه خوند دچا په غم ولړم..نه نه، کېدای شي زه به تېروتلې یم، هغه به هم ما غوندې او دما په اندازه په خوښیو او خوندونو کې ډوب وي.

هغه وویل:

- ښه سونیا !

او د تالار هغې برخې ته چې دهغه په تصور ترټولو نورو برخو، هلته د آواز او موزیک غږ ډېر نه راته،لاړ....نیکولای خپلې خور ته کتل او په زړه کې یې ویل:

- څومره خوشاله ده؟ولې نه ستومانه کېږي او ولې شرم نه لرئ؟

ناتاشا د سندرې لومړی بند وو ایه.ستوني یې ښه صاف کړ، ګوګل یې پرانست،وړاندې راغله او سترګې یې برندې برندې کړې.په دې شېبه کې یې دهېڅ شي او هېڅ چا په اړه فکر نه کاوه.له موسکا نه په ډکو شونډو یې داسې یوغږ په راوتو شو، چې هر چا او هریو کولای شو، په دې ښه او په دې توګه، په زرګونو وارې،هغه وو ایي، خو په هېڅ زړه کوم اغېز ونه کړي او بیا په یو زرو لومړی وار کې پر انسان داسې اغېز وکړي چې د هریوه اوښکې راشېوه کړي.

ناتاشا، په سږنی ژمي کې دا لومړی وار و چې د سندرو په ویلو پیل کړي و او هغه هم په ځانګړې توګه له دې کبله چې دهغه آواز د دینیسوف پر زړه اور بلاوه.

دهغې آواز نور نو خپل دماشومتوب ځانګړتیا بایللې وه، خو دهغو کسانو په وینا چې په موسیقۍ او اواز پوهېدل، هغه لا تر اوسه سندرو ویلو ته جوړه نه وه.

دهغه غږ زړه راښکونکی دی، خو پیاوړی نه دی.ددې لپاره چې چمتو شي، ډېر کار ته اړتیا لري.

نیکولای دهغې د آواز په اورېدو سترګې برندولې او په چرت سره

يې په زړه کې دا تکرارو له.

- دا نو څه شي دي؟دې زما خور ته څه ورپېښ شوي دي؟دا نن شپه، هغه څه غواړي؟خو ناڅاپه د هغه لپاره ټول ژوند د دغې سندرې د دغو وروستيو کرښو د اورېدو تلوسې ته په ګونډو شوي و.د هغه لپاره ټول ژوند د دغې سندرې په دې درې فشارونو کې،راغبرګ شوی و:

- اې زما زورزنکې مينې !...يو...دوه...درې

نيکولای په زړه کې وويل:

- وای چې ژوند څومره ښايسته شی دی !

هغه درام ورکړ:

-دا ټول ،دا بدمرغی،دا پيسې،دا دولوخوف،دا کرکه او عزت...دا ټول اپلتې دي.هغه ټول رښتيا دي...خو ناتاشا ،آه ګرانې !زما ادکې !وګورو چې هغه څنګه دا سرُ ادا کوي...او ،ادايې کړ،د خدای شکر دی !

۱۲

ډېره موده کېده چې نیکولای رستوف، داسې له موسیقي او سندرو نه خوند نه و اخېستی،لکه نن. خو همدا چې ناتاشې د بارکارلوو نومې سندره پای ته ورسوله،هغه ته بیا واقعیت وریاد شول. پرته له هغه چې نیکولای څه ووایي، له تالاره ووت او په لومړي پوړ کې خپلې کوټې ته لاړ. له دې شېبې نه پنځلس دقیقې اوښتې نه وې، چې مشرګراف په خوښیو کې ډوب او ډاډمن له کلوب نه راستون شو. نیکولای چې د هغه غږ واورېد ، هغه ته ورغی.

ایلیا اندرېوویچ له موسکا نه په ډکه شونډو ، په خورا ښه طبیعت او خوشالۍ، زوی ته وویل:

ـ نو څنګه؟ ښه ساعت مو تېر شو ؟

نیکولای هڅه وکړه چې وو ایي: هو کې، خو ونه یې شو کولای. نږدې و چې وژاړي، او ساندې پیل کړې. مشرګراف، چې خپل پیپ لګاوه، د زوی حالت ته یې هېڅ پام نه شو. نیکولای د لومړی او وروستی ځل لپاره له ځانسره وویل: بله لاره نه شته، څه وکړم؟ ناڅاپه، له هر ډول درناوي سلامتي نه پرته، په داسې ژبه، چې هغه خپله هم ځان لچک وګانه، داسې چې ګواکې راغلی وي او ښارته د تګ اجازه غواړي ،وویل:

- پلار جانه! زه د يوه کار لپاره تاسو ته راغلی يم، نېږدې و، چې هغه هېر کړم، زما پيسې په کار دي.

پلار چې طبيعت يې خورا ښه او خوشاله و، وويل: ښه داسې! آفرين! مګر ما خو درته ويلي و چې پيسې کمې دي، لږ احتياط کوه، خو په هر حال اوس دې څومره په کار دي؟

رستوف چې تک سور اوښتی و، له ملنډو په ډکه موسکا يې، په داسې بڼه، چې وروسته يې تر ډېرې مودې له دې امله ځان نه شو ښښلی، وويل:

- ډېرې زياتې، ما په جوارۍ کې لږ څه بايللي... غواړم ووايم چې ډېرې مې بايللي، هو کې، خورا ډېرې، غواړم ووايم چې خورا ډېرې... درې څلوېښت زره روبله...

ګراف چغه کړه او څټ يې تر اورمېږه پورې داسې سور شو، لکه زاړه چې په کومه پېښه کې سره کېږي، نېږدې و، چې سرسام شي او ولوېږي، هغه لا پسې چغه کړل او وې ويل:

- دا څه وايې؟ چېرته او چاته دې بايلو دي؟ ته کې به کوې؟

نيکولای وويل: ژبه مې کړې ده، چې تر سبا پورې، پور پرې کړم.

مشر ګراف، د بېچارګۍ او تسليمۍ په نښه دواړه لاسونه غبرګ پورته سره خلاص، اوږدې څوکۍ کې يې ځان وارتيږه او وې ويل: ښه، ښه!

زوی په خوار بدسترګۍ او بې پروايۍ وويل:

- وياله چې هر څومره پاکه وي، کله ناکله په کې مرداري او به راځي، څوک دی، چې په ژوند کې يې داسې يوه نيمه تېروتنه نه وي کړې؟

خو په زړه کې يې ځان سپک، ګنهکار، داسې يو ناوړه څوک ګاڼه،

چې د ژوند تر پایه به ونه شي کولای، خپله دغه ګناه جبران کړي. زړه یې غوښتل د پلار په وړاندې ګونډه شي، د هغه لاسونه ښکل کړي او ښښنه ترې وغواړي. خو بیا یې هم په سپین سترګۍ او بې پروايي او آن په ترخه ژبه وویل:

- څوک دی، چې په ژوند کې یې داسې یوه تېروتنه نه وي کړې؟

ګراف ایلیا اندرېوویچ له زوی نه ددې خبرې په اورېدو، سر داسې ښکته واچاوه، چې ګواکې، څه شی لټوي، خو وې ویل:

- هو کې! هو کې، ګرانه ده، ډېره ګرانه ده. زه وېرېږم، چې د دومره پیسو پیدا کول به خورا ګرانه وي... هو کې، څوک دی چې په ژوند کې یې داسې تېروتنه نه وي کړې. هو کې، څوک دی چې په ژوند کې یې...

بیا یې زوی ته یو ځغلند نظر وکړ او په ښکنځلو، ښکنځلو له کوټې نه ووت..... نیکولای که څه هم ځان هر ډول غندنو او سپکاوي ته چمتو کړی و، خو د پلار له خوا ددغو شان کړو هیله یې نه لرله. په داسې حال کې چې ګبنۍ پسې اخېستی و، په ساندو ساندو یې پلار پسې غږ کړ:

- پلار جانه! پلار جانه.. ما وبښه. د پلار لاسونه یې راونیول او د هغه لاسونه ښکل کړل او په ژړا شو.

***

د پلار او زوی د ناندرېو سره هم مهاله، د مور او لور ترمنځ هم تر هغو لا په ترخه ژبې ناندرۍ روانې وې. ناتاشا په خورا تلوار او ګبنۍ مور ته راغله او وې ویل:

- مورې! مورجانې! هغه ماته....

ناتاشا په چغو چغو وویل:

- تا ته څه؟

- ادکې قربان دې شم، هغه ما ته د واده کولو وړاندیز وکړ.

د مشــرې ګرافينــې غوربږونــو، دا نــه منلــه، دا يــې نــه منلــه چــې دينيسـوف، د واده کولـو وړانـديز کـړی دی، چاتـه؟ دغـې وړې نجلـې ناتاشې ته چې تر پرونه پورې يې نانځکو سره لوبې کولې او اوس هم لا پـه زده کـړو لګيـا ده. ګرافينـه لا هيلمنده وه چې ګوا کې ناتاشې ټوکـه کړې ده، هغې وويل:

- ناتاشې، دا څه حماقت دی؟ دا خبرې پرېږده، بيا داسې ونه وايې.

ناتاشا پـه خواشيني بڼه ځواب ورکړ:

- حماقت؟ د څه شي حماقت؟ زه تا ته د زړه خبره کوم. زه راغلم لـه تا نه وپوښتم، چې څه ځواب ورکړم او ته وايې حماقت؟

ګرافينې اوږې پورته واچولې او وې ويل:

- باور مې نه راځي، چې ښاغلی دينيسوف دې تا تـه د واده وړانديز کـړی وي، خو بيـا هـم کـه هغـه دا کـار کـړی وي، ورتـه ووايـه، چې هغـه احمق دی او بس.

ناتاشا پـه خورا زغرده ځواب ورکړ: نه، نه، هغه هېڅ احمق نه دی.

ګرافينې پـه خواشينۍ او لـه ملنډو نـه پـه ډکه ژبه وويل:

-ښـه، چې داسې ده، نو لـه مـا نـه څـه غـواړئ؟ اوس تاسـو ټـول مـين شـوي ياستـۍ، چې مينـه شـوې يـې، ورشـه ښـځه يـې شـه، واده ورسـره وکړه.

-نه، نه مورجانې، مينه شوې نه يم، ګمان نـه کـوم چې مينـه شـوې بـه يم.

-ډېره ښه ده، چې مينه شوې نه يې، همداسې، هغه ته ووايه.

-مورجانې! ته خواشينې شوې؟ خواشنې کېږه مه. د زړه سره تـه مـا تـه ووايه، پـه دې کې زه څه ملامته يم.

ګرافينې وموسېده او وې ويـل: ښـه ده، نـو چـې داسـې ده، څـه وکـړو

ګرانې ! که غواړې، زه به ورشم او ځواب به ورکړم.
ناتاشا د مور موسکا سره خپله موسکا مل کړه، او وې ویل:
-نه، نه، زه خپله ځواب ورکوم. یوازې ته رازده کړه، چې څه شی او څنګه ورته ووایم، تاسو ته خو خورا آسانه ده چې ځواب ورکړې. خو که تا هغه لیدلای وای، چې هغه ماته دا څنګه وویل، پوهېږم، هغه نه غوښتل ووایي، هسې د زړه زور پرې زور شو.
-په هر حال، ته باید ، هغه ته د نه ځواب ووایې.
-نه، نه کېږي ! ډېر مې زړه پرې خوږېږي، ډېر ښه هلک دی.
ګرافینه په دې خوا بدې وه، چې چا څنګه زړه کړی، ددې ماشومې لورته د پېغلې په سترګه وګوري، هغې وویل:
-تا ته نه ښایي، چې څه ووایې، زه خپله یې ځواب وایم.
-نه، نه، هېڅکله ! زه خپله یې ځواب ورکوم. تاسو راشی او د دروازې له شا نه غوږ ونیسی چې څه ورته وایم.
ناتاشا ددې خبرې نه وروسته منډه کړله او په تلوار د کمکي تالارنه تېره او ځان یې لوی تالار ته ورساوه. دینیسوف، هماغه شان پر څوکۍ د پیانو مخې ته ناست او خپل لاسونه یې پر مخ ایښي وو. هغه د هغې د آرامو قدمونو په اورېدو سره له ځایه پاڅېد ، په چټکو ګامونو د هغې خوا ته ورغی او وې ویل:
-ناتالۍ، زما برخلیک تاسو پورې اړه لري، ژوند مو ستاسو په لاس کې دی، ووایۍ، ووایۍ، یو څه ووایۍ.
-واسیلي دیمتروویچ ! تا سو نه پوهېږئ، چې څومره خواشینی یم... نه، نه، خو تاسو دومره مهربانه یاستی، چې اندازه نه لري... باید ووایم، چې تاسو به د تل لپاره، ما ته همداسې ګران واوسی.
دینیسوف د هغې پر لاسونو ورخم شو او ناتاشې یو څه هغه

ناپوهېدونکي عجيب غږونه اورېدل، هغه ويل.

هغې، د هغه تور او کړې کړې وېښته مچ کړل. په دې وخت کې و چې د ګرافينې د کميس غژهاري واورېدل شو ،هغه په چټکۍ د دوی خواته را روانه وه. هغې له ګېنهۍ نه په ډک آواز چې د دينيسوف په غوږو سخت دروند لګېده، وويل:

-واسيلي ديمتروويچ ! له تاسو نه مننه، چې موږ ته مو ويار راوبانېه، خو غواړم ووايم، چې زموږ لور لا خورا کوچنی ده، بله دا چې تاسو زما د زوی نېږدې ملګری یاست، ښه به دا وه، چې لومړی په دې اړه له ما سره غږېدلی وای، کېدای شي بيا به مو دغه راز ځواب نه وای اورېدلای.

دينيسوف چې سرښکته اچولی و، په خورا ملامته ژبه يې وويل: ګرافينې...غوښتل چې نور څه ووايي، خو په شک کې شو چې وې وايي او کنه؟

ناتاشا چې په داسې زورېدونکې او ملامتې بڼه هغه ته په آرامۍ او کراری کتلای نه شو، په چغو چغو او په لوړه په ژړا شوه.

دينيسوف چې پرې پرې غږېده، له ګېنهۍ نه په ډک او رېږدېدونکي آواز يې،وويل:

-ګرافينې ! زه ستاسو په وړاندې ګنهګار او ملامت يم،خو تاسو په دې پوهېږئ، چې زه ستا لور او ستاسو ټولې کورنۍ ته داسې درناوی لرم چې که دوه ژوند مې هم لرلای،ما به له... په دې وخت کې يې سترګې د مشرې ګرافينې سترګې سره برابرې شوې او پام يې شو چې د هغې مخ له ګېنهۍ او قهر نه رېږدي، د هغې لاس يې راونيو، هغه يې ښکل کړ او وې ويل:

-د خدای په امان ګرافينې !.. او پرته له هغه چې ناتاشې ته وګوري

په چټکو ګامونو او تلوار له کوټې ووت.

***

رستوف، بله ورځ خپل ملګرى، چې نور يې يوه ورځ هم په مسکو کې د پاتې کېدو هيله نه لرله، بدرګه کړ. د هغه د مسکو ټولو ملګرو، له هغه سره د خداى په امانۍ په ويار له جپسي ګوډو سندرغاړو جپانو سره راټول شوي وو.

د دينيسوف هېڅ په ياد نه و، چې څنګه يې هغه په ګاډۍ کې کېنولى و او څنګه يې درې تم ځايه بدرګه کړى و.

رستوف د دينيسوف تر تګ نه وروسته، دوه اونۍ نور هم په مسکو کې دې ته ناست و، چې مشر ګراف، هغه د پور پيسې، چې پيدا کول يې څه آسانه خبره نه وه، برابرې کړي. په دې ټوله موده هېڅ کله له کور نه د باندې نه وت او زياتره وخت به يې له نجونو سره تېراوه.

سونيا تر پخوا هم له هغه سره مهربانه او خواخوږې وه. داسې بربښېده چې غواړي هغه ته څرګنده کړي، چې د جوارۍ بايلل خپله يوه قرباني ده او له دې کبله، دې ته لا ګران شوى دى. خو نيکولاى، نور نو ځان د هغې د يارۍ وړ نه ګاڼه. پرته له هغه چې له خپل کوم ملګري او دوست سره وګوري يوازې د نجونو د خاطرو په کتابچې او کتابګوټې کې به يې شعرونه او سندرې ليکلې. بالاخره، وروسته له هغه چې د دولوخوف درې څلوېښت زره روبله پور يې پرې کړ، بې له هغه چې د خپل مسکو له کوم ملګري سره خداى په اماني وکړي، د نوامبر د مياشتې په وروستيو ورځو کې، خپل غونډ پسې چې پولنډ ته رسېدلى و، لاړ.

دویم کتاب

دویمه برخه

۱

پیېر له خپلې مېرمنې سره تر ناندریو او شروشور نه وروسته د پیترزبورګ په لور وخوځېد. د تورژیکي په رباط کې د هغه لپاره آس پیدا نه شو او یا څوکیدار نه غوښتل چې هغه ته آس ورکړي. پیېر اړ وت چې د آسونو تر رارسېدو پورې انتظار پاتې شي. هغه پرته له هغه جامې وباسي، پر هغه چرمي اوږدې څوکۍ، چې مخې ته یې ګردی میز ایښی و، ډډه ولګوله او خپلې لویې پښې یې چې غټې تودې موزې یې پښو کړې وې، پر میز کېښودې او په خیالو کې ډوب شو.

چوپړ وپوښتل: امر کوئ چې بکسونه مو راوړم؟ کټ چمتو کړم؟ چای راوړم؟

پیېر ځکه ځواب نه وایه، چې نه یې څه اورېدل او نه یې څه لیدل. هغه لا په تېر تم ځای کې چرتي شوی و او لا تر اوسه پورې په هماغه چرت کې و. په هماغه مهم فکر کې، نو ځکه یې هغه څه ته چې د ده په شاوخوا کې تېرېدل پام نه اړاوه. هغه نه یوازې ددې لېوالتیا نه لرله چې پوه شي کله، وخته یا ناوخته به پترزبورګ ته رسېږي. له دې سره یې هم مینه نه ښودله، چې په دې رباط کې به ده ته د استراحت او وېدو کېدو ځای پیدا شي او کنه؟....

ځوکېدار، د هغه ښځه، د رباط مشر او یوه بوډۍ چې ګنډل شوي شیان یې خرڅول، هر یو په وار را تلل او د خپل خدمت وړاندیز یې کاوه. پېیر چې هماغه شان پر ځوکۍ ډډه لګولې او پښې پر میز پرتې وې، د خپلو عینکو له شا نه هغو ته کتل او په دې نه پوهېده، چې هغوی له ده نه څه غواړي او څنګه کولای شي، د هغو ستونزو د آوارې نه پرته چې د ده خیالونه پرې اخته، ژوند کوي. هغه د هغې ورځې نه وروسته چې د سکولنکي په ځنګله کې له دوئیل نه راستون شوی و، او هغه شپه یې په شوګیرو او سخت عذاب کې تېره کړې وه، پر له پسې، هماغه یو خیال زوراوه او هېڅکله یې ځان د هغه خیال له منګلو ژغورلی نه شو. همدا له عذاب نه ډک خیال اوس د دغه سفر په یوازیتوب کې، په لاپیاوړتیا د ده پر خیالونو یرغل کړی و. د هر بل څه په اړه به یې چې فکر کاوه، تل به یې خیال هماغه پوښتنو ته بېرته راګرځېده، چې ده نه شو کولای، هغه ته ځواب پیدا کړي. داسې بریښېده چې د هغه په مغزو کې، هغه پیچ سرچپه شوی دی، چې د ده ټول د ژوند بهېر ترې چورلېږي....

ځوکېدار راغی او په خورا کمینې یې له هغه هیله وکړه، چې عالیجناب دې یوازې دوه ساعته صبر وکړي، که آسونه راونه رسېدل، هغه وخت به بیا تاسو عالیجناب ته، د رباط ځانګړي آسونه، ستاسو خدمت ته وګمارل شي. (پخوا به په هر رباط کې، درې درې، آسونه د زېرمې په توګه د بیړني او فوق العاده چارو لپاره ولاړ وو.)

هر څه چې وشول، وشول (دا هسې خبرې وې، ټوله موخه یې دا وه، چې له دغه مسافر نه زیاتې پیسې وشکوي) پېیر له ځانسره بنګېده او ویل یې:

-دا ښه وه که بد، چې ما وکړل؟ زما لپاره ښه دی، خو د بل مسافر

لپاره به سپکاوی وي، د هغه لپاره به دا حتمي وي، ځکه پرته له دې به ورېږي پاتې شي..ما دولو خوف په ګولۍ وویشت، ځکه مې وویشت چې تصور مې کاوه، زه هغه سپک کړی یم. او فرانسویانو شپاړلسم لویي اعدام کړ، ځکه هغه یې جنایتکاره ګاڼه او یو کال وروسته یې هغه کسان اعدام کړل، چې هغه یې اعدام کړی و، هر یو د یو څه په پلمه، دلته ګناه څه ده؟ ښه والی څه و؟ له کومو شیانو سره باید مینه وشي؟ کوم شیانو نه باید کرکه وشي؟ د څه لپاره ژوند وشي؟ زه څوک یم؟ ژوند څه شی دئ؟ مرګ څه دئ؟ او کوم قوت دی چې ددې ټولو لارښوونه کوي؟ همداسې یې له ځانه دا پوښتنې کولې. له دغو ټولو پوښتنو نه، د یوې لپاره هم ځواب پیدا کېدای نه شو، خو یوازې یو ځواب و، هغه هم منطقي نه و او هغه ځواب هم ددې د پوښتنو ځواب نه و، ځواب دا و: په پای کې مرې، هرڅه به پای ته ورسېږي. مرې او هلته به هرڅه دربرالا شي، یا به چور پوښتنې نه کوئ. خو مرګ هم وحشتناکه دی.

تارژکې کلبواله بوډۍ، په خپل زورونکي آواز، خپلو کالو په تېره بیا د وزې له چرمه جوړو شویو څپلکو، اخښتو ته پلورونکي، وربلل. پیېر په زړه کې وویل:

- زه په سلګونو روبله لرم او نه پوهېږم، څه پرې وکړم، خو دا بوډۍ په څېرې څېرې پوستین کې زما تر مخې ولاړه ده او په سپین سترګۍ ماته ګوري، دا پیسې د څه لپاره، د هغه په کار دی؟ ایا دا پیسې د یوه ویښته په اندازه کولای شي د هغه د نیکمرغۍ یا روحي آرامۍ سبب شي؟ ایا په دې فاني دنیا کې داسې څه شته چې ما او هغه د مرګ او ظلمت له ناوړې کړۍ نه وژغوري؟ مرګ، چې هر څه پای ته رسوي، غواړې که نه غواړې، نن یا سبا رارسېدونکی دی، په ځنډ او که ژر خو

زموږ ژوند ، د ابدیت په وړاندې له یو شېبې زیات، بل څه نه دی...

د هغه چوپړ، هغه ته دا سې یو کتاب ورکړ، چې پانې ترنیمایي پورې شکېدلې او سمې نه وې، هغه د مېرمن سوزا ،له خوا د لیکونو په بڼه یو لیکل شوی رومان و ،.دا د هغه "املي دومانسفلد "له خوا د لیکل شویو، لیکونو یو جونګ و. پېښې، د (املي دومانسفلد) په نامه د یوې ښځې د رنځونو او له تقوا نه ډکو مبارزو د داستان لوستل پیل کړل. بیا یې په زړه کې وویل:

-اوس ګوره ! دې ښځې چې د خپل مین په وړاندې درېدلې، څه مبارزه یې کړې ده؟... دا خو ناشونې ده چې خدای دې، له خپلې ارادې نه پرته، بل څه غوښتنه د هغه روح ته ورکړې وي. زما پخوانۍ ښځه خو اصلا د دغو مبارزو سره څه اړیکي نه لرل، هغه برحقه هم وه. له یو شېبې ځنډ نه وروسته یې بیا له ځان سره وویل:

-هېڅ بشر،نه څه موندلي او نه یې څه جوړکړي دي،موږ یوازې په دې پوهېدای شو پوه شو ، چې په هېڅ نه پوهېږو. او دا د انساني پوهې تر ټولو لوړه پوله ده.

هغه ته په خپل روح،ځان او له ځانه چاپېر هرڅه، بې معنې او پوچ برېښېدل، خو پېیر له خپل چاپېریال سره په همدې کرکې کې، یو زورونکی لذت مونده.

څوکېدار بیا کوټې ته رانوت. هغه یو بل تن مسافر هم چې د آس د نشت والی له امله، ځنډېدو ته اړ شوی و ، له ځانسره راوست، هغه وویل:

-جلالتمابه ! ښښنه غواړم چې ځان ته د غږېدو اجازه ورکوم، هیله لرم لږ ځان سره راټول کړئ، چې دغه ښاغلی هم کېني. دا یو بوډا ، لنډونی، ځیږ اډوکی مسافرو چې ژېړبخنه او ګونځنه څېره یې درلوده.

ګڼې، سپينې، پر ځليدونكو خړو سترګو رالوېدلې وروځې يې لرلې.

پېير پښې له ميزه راټولې كړې، پاڅېد او پر هغه كټ، چې ده ته يې سره چمتو كړی و، وغځېد. كله ناكله به يې راغلي بوډا مسافر ته وروكتل. مسافر پرته له هغه چې هغه ته پاملرنه وكړي، په تريو تندي، په داسې خوځېدا چې د ستړيا نښې ترې وربدې، د خپل چوپړ په مرسته، كالي بدلول..... بالاخره په كټ كېناست. د لمڅې موزې يې پښو وې. خپل خريلي او پراخ شقيقه لرونكی سر يې د كټ شاته، تكيه كړ. پېير ېېزا وخوف يې وڅاره. كتل يې، تند، ځير او داسې اغېزمن و، چې پېير يې لږ څه حيران كړ. پېير غوښتل له هغه نه د پوښتنې په پلمه، څه ووايې، خو همدا چې غوښتل يې شونډې پرانزي او د هغه د حال پوښتنه وكړي، مسافر سترګې وتړلې او خپل ګونځ زاړه لاسونه يې (چې پر يوې ګوته يې د ككرۍ نګين لرونكې ګوته پر ګوتو و) په ټټر صليب ډوله كېښودل او په كرار كرار كېناست. پېير داسې وانګېرله، چې هغه خوب وړی دی او يا هم د كوم ژور ژور خيال په خيالونو كې ډوب شوی دی. د هغه چوپړ هم يو ژېړ مخی بوډا و. مخ يې ګونځې ګونځې او بې وېښتو او بې برېته و. هغه رېږه خريلې نه وه، هغه كوسه و. دغه چوپړ بوډا، په خورا چټكۍ ميز برابر او د چاينكو او پيالو تر كېښودو وروسته يې، ايشېدونكی سماوار راوړ. همدا چې هر څه چمتو شول، مسافربوډا سترګې پرانستې، ميز ته وړاندې شو، ځان ته يې يوه پياله چای واچوه او تر هغه وروسته يې خپل كوسه چوپړ ته هم يوه پياله وركړه. پېير كرار كرار ناآرامه كېده او له دغه مسافر سره يې د مركې د پيل كېدو هيله لرله، نه يوازې هيله، بلكې هغه يې حتمي ګڼل.

زاړه چوپړ په قاب كې خپله سرچپه ايښودل شوې پياله، چې د نه شوي قند يوه ټوټه يې هم ترڅنګه ايښې و لږ شاته راكش او هم مهاله يې

وویل:

-نور څه خو به په کار نه وي؟

مسافر ځواب ورکړ:

-نه، نور څه نه غواړم، کتاب مې راکړه.

چوپړ، هغه ته هغه کتاب، چې پېير ته مذهبي وبرېښېد ورکړ او مسافر په خورا تلوسه، د هغه په لوستو بوخت شو. پېير همداسې، هغه ته کتل. بوډا مسافر، ناڅاپه، د کتاب د لوستو په پانه کې، نښه کېښوده، هغه یې وتاړه، سترګې یې سره وروستې، لاسونه یې سر ته تکیه کړل او د پخوا په شان د کټ پر تکیه ور تکیه شو. پېير لا همداسې هغه ته کتل او سترګې یې بله خوا ته نه وې اړولې، چې بوډا سترګې پرانستې او په برندو او تندو کتو یې، مخامخ د پېير سترګو ته وکتل.

پېير ګېڼې واخېست او غوښتل یې چې له دغو کتونه، د ځان د ژغورنې په پلمه مخ واړوي، خو د بوډا د ځلېدونکو سترګو، ځیر، هغه داسې تر اغېزې لاندې راوستی و، چې دا کار یې نه شو کولای.

۲

بوډا مسافر په تند او چټک غږ وویل:

-په خورا خوند به واخلم.

که تېر وتلی نه یم، کولای شم ووایم چې تاسو ښاغلی بېزاوخوف یاست؟

پېیر بې له هغه چې ځواب ورکړي، په پوښتنیز غلچک یې د خپلو عینکو له شا نه هغه ته کتل.

بوډا مسافر خپلو خبروته دوام ورکړ:

-د تاسو په اړه مې اورېدلي دي، له حاله مو خبر یم، له هغې بد مرغۍ نه چې تاسوته درپېښه شوې ده، هم خبر یم. داسې وبرېښېده چې، د بدمرغۍ کلمې ته یې څه زور هم ورکړ. داسې وبرېښېده چې غوښتل یې ووایي، هو کې بدمرغي، تاسو چې هر څه ورته وایي، وې وایې، خو زه پوهېږم، هر هغه څه چې په مسکو کې تاسو ته درپېښ شوي دي، یوه بدمرغي ده. هو کې ښاغلیه ! زه ډېر افسوس کوم، د تاسو له امله خورا خوا بدی یم او اندېښنه څرګندوم.

پېیر لږ څه سورغوندې شو، پښې یې له کټه کوزې کړې، ځان یې راجوړ کړ او په داسې حال کې چې هڅه یې کوله وموسېږي، د بوډا پلو

ته ور رخم شو.

- له دې ښېښې نه زما د یادولو موخه، دا نه وه چې زما لپاره هغه په زړه پورې ده، بلکې زه د دې خبرې یادولو ته خورا ډېر و نورو دلایلو هڅولی یم.

پرته له هغه چې له هغه نه سترګې وشلوی، تر شېبې څنډ نه وروسته یې په کټ کې ځان راجوړ کړ او په دې توګه یې پېیر ته بلنه ورکړه چې د ده خوا ته ورننېږدې شي. پېیر له دغه بوډا سره، د دغه شان یوې مرکې د پېلېدو لېوالـه نـه و، خو لـه خپلې خوښې نه پرته پاڅېد، هغه ته ورنږدې شو او تر څنګ یې کېناست.

بوډا دوام ورکړ:

-زما ګرانه ! ښاغلیه ! تاسو یو بدمرغه یاست ! تاسو ځوان او زه غم خوړلی یم او هیله لرم چې د خپل توان په اندازه مرسته درسره وکړم.

پېیر، چې پر شونډو یې د لاسي موسکا د خورېدو هڅه کوله وویل:

-آه، هو کې ! له تاسو نه ډېره ډېره مننه. جلالتمابه، له کوم ځایه راغلي یاست؟

د بوډا په څېره کې د خواخوږۍ کومه نښه نه برېښېده بلکې سړه او قهرېدلې وه، خو د دې سره سره یې پر پېیر خورا اغېزمنه اغېزه لرله.

بوډا ناڅاپه وموسېد او موسکا یې مینه ناک او پلارنۍ وه، هغه وویل:

-زما ښاغلیه ! خو که په کوم دلیل نه غواړئ، له ما سره وغږېږئ، کولای شې په ډاګه او برالایې وواېې.

پېیر وویل:

- نه، دا څه وایې، هېڅکله داسې نه ده، برعکس ستاسو له پېژندګلوۍ نه خورا خوشاله یم.

او بیا یې د نوي آشنا لاس ته وکتل او له نېږدې نه د هغه د ګوتې غمی ته ځیر شو. او د انساني ککرۍ هغه غمي ته چې د (فراماسونانو) نښه وه، په ځیر ځیر وکتل.

،،د دغه کلمې معنا ، رښتني یا رښتیا ویونکی سنګ شکن دی،،

-که اجازه راکړئ، له تاسو نه یوه پوښتنه وکړم؟ تاسو د فراماسون د ډلې یاست؟

بوډا مسافر، چې په هماغه اغېزمن غلچک او برند نظر د پېیر سترګو ته کتل ځواب ورکړ:

-هوکې، زه د خپلو اکو سنګ شکنانو د ډلې غړی یم او دا دئ د ځان او خپلو ورونو له خوا تاسو ته د مینې او دوستۍ لاس درغځوم.

پېیر د هغه ډاډ او باور تر منځ چې دغه ماسون پر ده کړی و او د هغو ملنډو تر منځ چې د دود له مخې ده پر ماسونیان واهه، حیران پاتې و، چې څه وکړي، وموسېد او وې ویل:

ډاربېږم چې ووایم، زه ستا له نظریاتو له پوهېدو نه خورا لرې،هو ډاربېږم،غواړم ووایم، ډاربېږم زما خیالات ستاسو له اعتقاداتو سره، دومره توپیر لري چې آن د هغه په اړه خبرې کول هم راته ګران برېښي.

ماسون یعني همدا بوډا مسافر ځواب ورکړ:

-زه ستاسو د خیالاتو سره آشنایم. دغه خیالات چې ته د هغه په اړه غږېږې او تصور کوئ چې هغه ستاسو د ذهني هڅو پایله ده، د زیاترو وګړو ، تفکر ته ورته دی. دغه ډول خیالات او تفکرات د یو ډول ځانستاینې، کبر، ناپوهۍ او نادانۍ پایله ده. وبښۍ ښاغلیه !که زه ستا له خیالاتو سره آشنا نه وای، ما به د هغه په اړه له تاسو سره مرکه نه وای پیل کړی. ستاسو دغه خیالات د خواشینۍ او د افسوس وړ او بې لارې خیالات دي.

پېير چې نرمه موسکا يې پرشونډو خوره شوه، وويل:
-همداسې زه کولای شم ستاسو خيالات بې لارې او د خواشينۍ وړ وګڼم.
مسافر چې په خپلو پخو او مدللو خبرو، شېبه په شېبه پر پېير خپل اغېز زياتوه، وويل:
-زه هېڅکله نه شم کولای دا دعوا وکړم، چې حقيقت ته رسېدلی يم، هېڅوک په يوازې ځان نه شي کولای حقيقت ته ورسېږي. هغه معبد چې د خدای د ستاينې او لمانځنې وړتيا پيدا کوي خښته په خښته لوړېږي او ودانېږي، دغه لمانځتون، له آدامه تر دې دمه، د ډېرو انسانانو په هڅو پوړ پر پوړ لوړ شوی او لا اوس هم لوړېږي.
ماسون مسافر ددې خبرو له ويلو سره سمدلاسه سترګې وتړلې.
پېير چې هڅه يې کوله تل رښتيا ووايي، په خورا سختۍ يې وويل:
-غواړم.....ووايم چې زه په خدای ايمان نه لرم.
ماسون مسافر، چې په خورا ځير پېير ته کتل، وموسېد. موسکا يې د داسې يوه بډای موسکا ته ورته وه، چې ګواکې په ميليونو شتمنی لري، خو کتل يې، ملال ملال کتل، هغه ګدا ته ورته و، چې پنځه روبله هم نه لري او که هغه ولري، د نړۍ تر ټوله نېکمرغه به وي.
هغه زياته کړه: هوکې ښاغليه! بدمرغی همدلته ده. تاسو ايمان نه لرئ او له همدې امله نه شې کولای هغه وپېژنۍ، خدای نه پېژنۍ او د ټولو بدمرغيو علت هم همدا دی.
پېير دا ومنله او وې ويل: هوکې! هوکې، زه بدمرغه يم، خو څه کولای شم؟
ماسون مسافر، په رېږدېدونکي، لوړ او ځيږ آواز سره وويل:
-زما ښاغليه! ستاسو بدمرغي په همدې کې نغښتې ده، چې په

خدای ایمان نه لرئ. تاسو په خدای ایمان نه لرئ، حال دا چې هغه همدلته دی، په ما کې دی، زما په خبرو کې دی، هغه په تا کې، آن ستا په هغو خبرو کې، چې کفر دي، هغه شته دی.

شېبه ځنډ شو او یو سوړ اسویلي یې وویست. له ورایه برېښېده چې غواړي خپلځان آرامتیا کړي، مګر بیا یې په کراره وویل:

-که هغه نه وای، موږ به د هغه په اړه خبرې نه کولای زما ښاغلیه!

خو کومه شېبه یې ناڅاپه غږ لوړ شو او په خورا جذبه یې په لوړ او پیاوړتیا سره وویل:

- موږ د چا او څه شي په اړه غږېږو؟ تاسو له چا انکار کوئ؟ که هغه نه وای چا کولای شو، هغه را منځ ته کړي؟ چا کولای شو، هغه ناڅرګند او په تصور کې نه ځایېدونکي موجود، څنګه د بشر په ذهن کې ځای پیدا کړی دی؟ څنګه انسان دا فرض کړې ده، ټول بشر دا فرض کړې ده، چې دغه شان نه لیدونکی او په خپلو ټولو ځانګړتیاوو کې مطلق ابدي او پای ته نه رسېدونکی قادر موجود، شته دی؟

له دې خبرې سره له خبرو پاتې او داوړدې شېبې لپاره چپ شو.

پېیر نه غوښتل او نه یې کولای شو، دغه چوپتیا ماته کړي.

بوډا ماسون بیا ژبه پرانسته، خو دا وار یې نه پېیر، بلکې مخامخ، کوم ټکي ته کتل. په خپلو زړو او ناکرارو منګلو کې یې د کتاب پاڼې اړولې:

-هغه شته دی خو درک کول یې خورا ګران دی. که کوم انسان وای او تا یې په شته والي کې شک لرلای، کولای مې شو له لاسه یې راونیسم، هغه تا ته راولم او درو ښیم، مګر زه چې د خدای یو فاني عاجز بنده یم، څنګه مطلق قادر، ابدي پرتم، د رحم او مهربانۍ سرچینه، دا سې یو ړانده ته ورڅرګند کړم؟ دا سې یو چا ته چې ړوند

دی، یا په لوی لاس خپلې سترګې تړي، چې څه ونه ویني، درک یې نه کړي، آن خپل سپکوالی او رذالت ونه ویني او احساس یې نه کړي.

شېبه ځنډ وروسته یې په سپکاوی او ملنډو وویل:

-ته څوک یې؟ ته څه شی؟ تصور کوئ، چې که کفر وو ایې، هوښیار به ښکاره شې؟ خو تر یو هغه ماشوم نه هم بې عقله او ناپوهه یې چې په مهارت جوړ شوي ساعت سره لوبې کوي، او بیا په خورا بې اعتقادۍ وایي: د ساعت پر جوړونکي اعتقاد نه لري، هغه ماشوم ځکه دا خبرې کوي، چې د دې ساعت په قدر او په دې نه پوهېږي، چې هغه څه په کار دی. د هغه پېژندنه خورا ګرانه ده، د آدم له پیدا ښته تر نن پورې پېړۍ پېړۍ د هغه د پېژندنې په هڅه او لټه کې یو. د هدف او آرمان لاره خورا ګرانه او اوږده ده. خو په دې لاره کې تېند کونه او نیمګړتیاوې، د هغه د پرتم او زموږ د ناتوانۍ نښه ده.

پېیر د زړه له کومې، او په ځلانده سترګو د دغه مسافر بوډا خبرې ته ځیر و او پرته له هغه چې د هغه وینا پرې، یا څه ترې وپوښتي، سر تر پښو ورته غوږ و او هر هغه څه چې دغه پردي سړي ده ته ویل، په ورین تندي او د زړه له تله یې اوربدل او منل. ایا هغه، هغه منطقي دلایل، چې د دغه مسافر ماسون په خبرو کې نغښتي و، منل او یا د هغه باور، د ماشومانو باور ته ورته و چې د ماسون د ډاډمن غږ او غوره وینا نه یې سرچینه اخیسته، او د هغه په غږ کې، کله نا کله رېږدېدا دی یې سکوت ته اړاوه، یا د هغه ځلېدونکو زړو سترګو، چې په دې اعتقاد کې پخې شوې وې پر ده اغېز کاوه، یا د هغه آرامۍ او ژور ایمان و چې د بوډا زړه یې روښانه کړی و او بیا به یې خپلې ناهیلۍ او پریشانۍ ته کتل او د حیرت په ځنډو کې به ډوب شو. په هر حال، هرڅه چې و، و، هغه په ریښتیا هم د زړه له تله، هیله لرله د هغه بوډا په خبرو باور وکړي

او باور يې کاوه او داسې يې انګېرله چې له ژوند سره د مينې، د خوښۍ او آرامۍ احساس يې زړه ته راستنېږي.

بوډا ماسون وويل: هغه د عقل په مرسته موندی نه شو، هغه بايد په روح او ژوند کې احساس کړو.

پيير چې په شک سره يې، په زړه کې د شک راوېښېدل احساسول، وويل:

-نه پوهېږم..له دې يې وېره لرله نه چې، د هغه د مرکچې دلايل ضعيفه او سر نه خلاصېدونکي وي، هغه ډارېده پر هغه باور وکړي، نو ځکه يې وويل:

-نه پوهېږم، نه پوهېږم، څنګه انساني عقل نه شي کولای، پر هسې پوهې پوه شي، چې موږ پرې غږېږو.

د ماسون پرشونډو، مهربانه پلرنۍ موسکا خوره شوه او وې ويل:

-آسماني حکمت او حقيقت لکه رڼې اوبه داسې دی، چې موږ غواړو خپله تنده پرې ماته کړو، ايا موږ کولای شو، په ناولي کېړي کې دغه شان رڼې اوبه راواخلو او دهغې پر سپېڅلتوب قضاوت وکړو؟ يوازې د خپل ځان او روح د سپېڅلتوب له لارې کولای شو د دغو رڼو اوبو سپېڅلتيا ومنو.

پيير په خوښۍ سره وويل: هوکې، هوکې، همداسې ده.

-آسماني حکمت او پوهه پر هېڅ کوم عقلي بنسټ چې عقلي تحليل لري لکه فزيک ،تاريخ او يا کيميا ولاړ نه دی. لوړه پوهه، مطلق عقل دی او هغه يوه پوهه ده، هغه پوه علم کل دی. هغه علم چې په هغه کې د ټولې نړۍ او انسان ځای ټاکل او سپړل کېږي. ددې پوهې او علم زده کړې او منلو لپاره، انسان بايد خپل زړه هر ډول ناولتيا نه سپېڅلی کړي، هغه نوی کړي او ددې کار لپاره تر پوهې نه مخکې بايد ايمان

ولرو او د هغه د کمال هڅه وکړو. دغه ارمان ته د رسېدو لپاره، باید د خدای ځلا چې موږ یې وجدان نوموو په ځان کې ځای او ونغاړو.

پېیر د مننې په نښه سر وښوراوه او وې ویل:

-هوکې، هوکې.

-د زړه په سترګو، په خپل ځان کې ناست انسان ته وګوره او ترې ونه پوښته: ایا ته له خپل وجدانه راضي یې؟ هر څه عقل ته سپارنې چېرته رسولی یې؟ ته څوک یې؟ تاسو زما ښاغلیه! تاسو ځوان، تاسو بډای، تاسو هوښیار عاقل، تحصیل کړی... تاسو ته دا ټولې ښېګڼې درکړل شوي دي، تاسو له هغو نه څه ګټه اخیستې؟ ایا له خپل ژوند نه راضي یاستی؟

پېیر تندی تریو کړ او وې ویل: نه، زه له خپله ژونده کرکه لرم.

-چې کرکه ترې لرې، بدل یې کړه، سم یې کړه، ځان سپېڅلی کړه، څومره چې ځان سپېڅلی کړې، په هماغه کچه به پر حکمت لاسبری شې. زما ښاغلیه! خپل ژوند ته لږ ځیر شه، هغه دې څنګه تېر کړی دی؟ په عیش و نوش کې، له ټولنې مو هر څه واخېستل، خو هېڅ څه مو په بدل کې ورکړي نه دي. شتمنی لاس ته درغله، له هغه مو څه ګټه واخېسته؟ خپلو، خپلو خپلوانو ته مو څه وکړل؟ د خپلو لسګونو زرو مرئیانو په اړه مو څه فکر کړی دی؟ ایا له هغو سره مو څه مالي معنوي مرسته کړې ده؟ نه! نه! د هغو له ټول توان او زیار نه مو یوازې د خپل عیش و نوش لپاره ګټه اخېسته ده. هوکې، دا هغه څه دي، چې تاسې کړي دي او بس. ایا تاسو ځان لپاره کوم کار موندلی چې خپلو خپلوانو ته خدمت وکړئ؟ نه، نه، تاسو خپل ژوند هسې په چټیاتو او اپلتو تېر کړی دی او بیا مو واده کړی دی، زما ښاغلیه! واده مو وکړ، د یوې ځوانې ښځې لارښوونه مو په غاړه واخېسته؟ له هغې سره مو څه

وکړئ؟ هغې سره مو د رښتیا د موندلو په برخه کې هېڅ ډول مرسته ونه کړه، ښاغلیه زما ! برعکس هغه مو د دروغو او بدمرغیو په سېلاب کې لاهو کړه. کوم سړي تاسو ته سپکاوی وکړ، تاسو هم د هغه د مرک تکل وکړ، له پښو مو واچاوه او اوس تاسو وایې، چې خدای نه شته او له خپل ژوند نه کرکه لرې، هو کې دلته هېڅ د حیرانتیا خبره نه شته، زما ښاغلیه !

بوډا ماسون، ګوا کې چې له اوږدو خبرو نه ستومانه شوی وي، پر څوکۍ یې تکیه وکړه او سترګې یې وتړلې. پېیر د هغه برندي، زړې ګونځې، مړي ته ورته څېرې ته ځیر و او پرته له هغه چې سوڼ یې له خولې ووزي، له ځانسره یې څه ویل. داسې بربښېده چې وایي:

-هو کې ! زما ژوند کرکجن، بدمرغه، بې حاصله او له ګناهونو ډک دی، خو زړه یې ونه شو کولای، د بوډا چوپتیا ماته کړي.

بوډا ماسون په یوه خرپېدلي او ډډ ټوخي سینه صافه کړه او خپل چوپړ ته یې ورغږ کړ.

پرته له هغه چې پېیر ته وګوري، وپوښتل:

-ښه ! آس څه شو ؟

-یو کرایي آس پیدا شوی دی، مګر تاسو وېده کېږۍ نه؟

-نه، نه وېده کېږمه، درځی، بارونه وتړئ.

پېیر پاڅېد، په داسې حال کې چې سر یې ټیټ اچولی و، په کوټې کې یې ګرځېدل پیل کړل، کله ناکله به یې هغه ته ورکتل او له ځانسره به یې وویل:

-دا څه کوئ؟ رښتیا ځي که څنګه؟ پرته له هغه چې خپلې خبرې پای ته ورسوي او له ماسره د مرستې کومه ژبه وکړي، غواړئ لاړ شۍ، ما یوازې پرېږدئ؟

هو کې، ما ربښتیا ددې شیانو په اړه فکر نه کاوه، ټول ژوند مې ټول ګناه ګناه او سپکاوی و، خو ما له دې ژوند سره نه مینه لرله او نه د هغه لېوالـه وم. مګـر دا سـړی چـې ربښـتیا او حقیقـت تـه رسـېدلی دی، کـه غوښتل یې وای، کولای شو، ما ته هم لاربښوونه وکړي.
پیېر غوښتل چې دا خبرې بوډا ماسون ته هم ووایي، خو زړه یې نه شو کولای.
بوډا مسافرله خپلو زړو او ژوند ځپلو منګلو سره، خپل کالي ټول کـړل، د خپـل پوسـتین تڼـی یـې وتړلـې، د خپلـو ټولـو چـارو تـر سـرته رسېدونه یې وروسته یې پیېر بیزاو خوف ته مخ وروا ړاوه او په خورا آرامۍ او ډاډمن آواز وویل:
-ښه زما ښاغلیه! اجازه راکړئ، وپوښتم اوس کوم پلو؟
پیېر په نه ډاډمن، ماشوم وزمه ژبه ځواب ورکړ:
-زه، زه د پترزبورګ پلو. زه له تاسو مننه کوم او په ټولو خبرو کې له تاسو سره موافق یم، خو تاسو فکر ونه کړی، چې زه دومره ګناهګار او نادانه یم، زه د زړه له کومې نه غواړم، هغه شان واوسم، چې تاسې یې هیله لرئ. مګر ما هېڅکله له هېڅ چا نه په دې برخه کې مرسته او لاربښوونه، لیدلې نه وه... که څه هم پوهېږم، چې له هر چا نه د مخه، زه خپله په دې کې ملامت یم، له تاسو هیله کوم، مرسته راسره وکړئ، لاربښوونه راته وکړئ، رازده یې کړئ..... نور یې ونه شو کړای خبرو ته دوام ورکړي، ستونی یې راډک شو او مخ یې وا ړاوه.
بوډا ماسون ډېر ځنډ چپ و او تصور کېده، چې څه فکر کوي، خو بالاخره یې وویل:
-یوازې خدای دی چې مرستندوی دی، خو هغه څه چې زموږ د ورونو په توان کې وي، له تا نه به ونه سپمول شي زما ښاغلیه! تاسو

پترزبورګ ته روان یاست، دغه یاددښت به ګراف ویلارسکي ته ورکړی (یو کاغذ یې راواخیست، قات یې کړ او د هغه په څلورمه برخه کې یې څه کلمې ولیکلې) که اجازه راکړئ، تاسو ته یوه سپارښتنه او مشوره درکوم. پلازمېنې ته چې ورسېدئ، تر هر څه لومړی، د ځان پېژندنه پیل او د ځان په اړه فکر پیل کړئ. د ژوند پخواني کړه او لارې پرېږدئ.

خو همدا چې چوپړ یې کوټې ته راننوت، زیاته یې کړه:

-نه، نه زما ښاغلیه! سفر مو په خیر. تاسو ته د برې هیله کوم!

پېير وروسته په رباط کې د مسافر د نوم لیکنې له دفتر نه پوه شو، چې دغه سړی، اوسیپ الکسي یوویچ بازدایف (د نولسمې پېړۍ په پیل کې، د روسي فراماسیونانو د ډلې یو ستر غړی) نومېده. بازدایف د دغه غورځنګ دنوویکف (د روسیې د سترې ټولواکې دویمې ایکاترینې په زمانه کې ستر مبلغ) له زمانې نه د فراماسیون د ډلې غړی و. پېير د هغه تر تګه وروسته تر ډېر یې پورې و نه شو کولای ویده شي، د آس د چمتو کېدو خیال یې هم له فکره ووت. له غمه په کوټه کې ګرځېده راګرځېده او د خپل ګناهونو نه تېر ډک ژوند په اړه یې چرتونه وهل. هغه د خپل نوي، راتلونکي او ګناهونو پاک، سپېڅلی، با تقوا او نېکمرغه ژوند تصور هم کاوه، او داسې یې ګڼله چې په خورا آسانۍ به یې پیل کړي. هغه داسې انګېرله چې، یوازې له دې کبله د ګناه غېږ ته لوېدلی، چې بې پروا و او په دې نه پوهېده، چې د پرهېزګارۍ او تقوا ژوند خومره ښکلی او سپېڅلی دی. لویه ګناه لا دا چې دی له دې غفلت او بې پروایۍ نه خبر نه و او نه پوهېده. د هغه په روح او په زړه کې د پخواني شک او تردېد، هېڅ یوه نښه هم پاتې نه وه. هغه په ټینګه ډاډ لاره چې د ورورګلوۍ او خواخوږۍ لاره چې د یو بل نه د ملاتړ او

سپېڅلوالي له لارې رامنځ ته کېږي، جوړېدی شي، او هغه د فراماسيون لاره او جوړښت همداسې يوه لاره او جوړښت ګاڼه.

۳

پيير چې پترزبورګ ته ورسېد ، هېڅوک يې له خپل راتګ نه خبر نه کړل، هېڅ چېرې نه ته او خپل ټول وخت يې د فوماکمينسکي د کتاب په لوستلو چې کوم نا پېژندل شوي ورته راوړي و ، تېراوه. پيير د دغه کتاب د لوستلو په وخت کې په يو شي ښه پوهېده او هغه، هغه نا څرګند خوند او لذت و ، چې تر اوسه پورې يې د دغه کتاب له لوستلو اخيست. دغه خوند ،هغه ډاډ او پوهېدنه وه، چې کمال ته د رسېدو او د وګړو ترمنځ د خواخوږۍ او ورورګلوۍ د مينې له پيدا کېدو نه رامنځ ته کېږي. او اؤسيپ الکسيوويچ دی له دغه رازه خبر کړی و. پترزبورګ ته د راستنېدو نه يوه اونۍ وروسته، ګراف ويلارسکي، چې يو پولندي ځوان و ، او پيير له هغه سره د پترزبورګ په بنډارونو کې له لرې آشنايي لرله، د ده ديدن ته راغی. د هغه کړه وړه هماغه شان د درناوي نه ډک و چې د دولوخوف د شاهدۍ په وخت کې يې ليدلی و. هغه وخت چې د دوئيل د شرايطو د ټاکنې لپاره ده ته راغلی و. وروسته له هغه چې د کوټې دروازه يې ځان پسې وتړله او ډاډمن شو چې له پيره پرته، بل هېڅوک په کوټه کې نه شته، پيير ته يې وويل:

-جلالتمابه ګرافه ! زه د يو خورا مهم ماموريت لپاره راغلی يم او

تاسو ته وړانديز لرم. زموږ د ورونو د ټولنې يو خورا لوړ غړي هيله او وړانديز کړی دی، چې تاسو ته له ځانګړو شرايطو نه پرته، زموږ د ټولنې غړيتوب ورکړ شي. هغه له ما نه هيله کړې، چې ستاسو د پېژندګلوۍ تضمين وکړم. زه دغه دندې ته په درناوي ګورم او هغه يوه سپېڅلې چاره ګڼم، ايا تاسو هيله لرئ، چې زموږ د خپلواکو معمارانو د ټولنې غړيتوب ومنې؟

پېير د دغه سړي له وچې او سړې ژبې نه، چې پخوا به د نڅا او سندرو په بنډارونوکې د خورا ښکلو ښځو په منځ کې د خوږ ژبې او خوښۍ دهڅولو په نامه پېژندل شوی و، تعجب وکړ، خو بيا يې هم ځواب ورکړ:

-هوکې ! خوښه مې ده.

ويلارسکي، د درناوي په نښه سر ټيټ کړ او وې ويل:

-ښاغليه ګرافه، که اجازه وي يو بله پوښتنه هم لرم. دا پوښتنه له تاسو نه، نه د يو راتلونکي ماسون، بلکې د يو صادق او رښتيني انسان په توګه کوم او هيله لرم، چې د زړه کومې او په رښتيني توګه د هغه ځواب راکړئ: ايا له خپلو پخوانيو عقايدو نه اوښتي يې او کنه؟ ايا په خدای ايمان لری؟

پېير له لږ ځنډ او فکر نه وروسته وويل: هوکې، هوکې، په خدای ايمان لرم.

ويلارسکي وويل: چې داسې ده نور...

پېير يې خبرې ورپرې کړې او وې ويل:

-هوکې ! په خدای ايمان لرم.

ويلارسکي وويل: چې داسې ده درځه، زما ګاډی زما او ستا تګ ته چمتو ولاړ وه.

په ټولـه لاره کې ويلارسکي چوپـه خولـه و. د پېير د دې پوښتنو پـه ځـواب کـې چـې هغـه بـه هلتـه څـه وکـړي، ځنګـه ځوابونـه ووايـې، ويلارسکي يوازې دومره وويل چې:

-تر ده نـه لا پـوه او ښـه ورونـه بـه هغـه وآزمـايي او هغـوی لـه تـا نـه د رښتيا ويلو نه پرته د بل څه هيله نه لري.

د يـوې لـويې ودانـۍ د دروازې لـه تېرېـدو نـه وروسـته، يـوې تيـارې برنډې ته ورو ختل، يو کوچنی رانېه د هلېز ته ورننو تل او د کـوم چـوپړ لـه مرستې نه پرته يې خپل پوستينونه وويستل. يوې کوټې ته ننوتـل او لـه هغـې نـه بلـې کـوټې تـه لاړل. يـو سـړی چې عجيب او غريبې جامې يـې اغوستې وې، د وره په خوله را څرګند شو. ويلارسکي هغه ته ورنېږدې شو او په فرانسوي ژبه يې په کراره هغه ته څه وويـل او بيا پـه يـو کـونج کې لږ څه لويې الماري ته نېږدې شو. د پېير پام شو چې هلتـه څـه جـامې ځوړندې دي. ويلارسکي د الماري نه يو دستمال راواخېست، هغـه يـې د پېير پـه سترګو ورکېښـود او د دستمال دواړه سرونه يې، د هغـه تـر څټـه غوټـه کـړل. داسې چې پـه غوټـه کـې يـې ويښـته هـم غوټـه او درد احساس يې وکړ. بيا يې پېير د ځان خوا ته ورخم کړ، د هغه مخ يې ښکل کړ، لاس ونيو او يوې خواته يې د هغه لارښوونه پيل کړه. په غوټه کـې، د هغـه د غوټـه شـوېو ويښـتو درد ، هغـه زوراوه، لـه درد بـې تنـدی تريـو شـوی و ، مګـر بيـا هـم هوسـېده او نـه پوهېـده، چـې لـه کـوم شـي نـه شرمېږي.. هغه ويلارسکي پسې روان و.

ويلارسکي چې لس دولس ګامه لاړ، ودرېد او وې ويل:

-که رښتيا دې د معمارانو په ټولنه کې د غړيتوب پرېکړه کړې وي، هر کړاو چې په تا راځي، بايد په مېړانه يې وزغمي. (پېير د منلو په نښه سر وخوځاوه) کله چې مـو د دروازې د ټکهـاري غـږ واورېـد ، سـترګونه

مو تړل شوی د سمال لرې کړی.

ویلارسکي د پیېر لاس راونیو، هغه یې کېښکود او وې ویل:

-تاسو ته مېړانه او بری غواړم او تر دې وروسته لاړ، ووت.

پیېر چې کله یوازې پاتې شو، بیا هم موسېده. یو دوه ځله یې اوږې پورته واچولې، لاس یې د ستمال ته وروړ، ګوا کې غوښتل یې هغه له سترګو لرې کړي، خو بیا به یې لاسونه ښکته واچول. پنځه دقیقې انتظار پاتې شو، هغه ته داسې وبرېښېد، لکه یو ساعت. د هغه لاسونه ستومانه او پښې یې درنې شوې، داسې انګېرله چې خورا ستومانه شوی دی. د هغه په زړه کې ډول ډول خیالونه په راوېښېدو وو. دی په ژوند کې له راتلونکو پېښو نه په وېره کې و، خو هغه تر دې هم زیات له دې نه وېرېده، چې څوک یې له ډاره خبر شي، هغه په دې لټه کې و، چې څه ورپېښېږي او څه رازونه به ده ته وسپړل شي، خو دی له هر څه نه په دې خوشاله و چې په پای کې هغه شېبه رارسېدلې ده، چې بالاخره دی د رښتیا لارته برابرېږي او دی د زهد او تقوا هغه ژوند پیل کوي، چې له اؤسیپ الکسي یوویچ سره یې له کتنې وروسته هیله لرله. دروازه په سختۍ سره وټکول شوه. پیېر دستمال له سترګو لرې کړ او شاوخوایې وکتل. کوټه تپه تیاره وه، یوازې په یو ځای کې یو څراغ چې د کوم سپین کپړي په منځ کې لګېدلی و. پیېر څراغ ته ورنږدې شو او وې لیدل، چې څراغ پر یوه تور میز ایښی دی. پر میز یو کتاب پروت و، دا سپېڅلی کتاب و. هغه سپین شی چې شمعه په کې بلیده د انسان ککره وه. انساني ککره، له خپلو سوریو، اړخو او له غاښو سره. د کتاب لومړنۍ کلمې یې ولوستې:

- په پیل کې کلمه وه او کلمه له خدای سره وه. پیېر چې له میزه ورتاو

شو ،یو پرانستی لوی صندوق یې ولید ، چې یو شی په کې ایښی و ، هغه یو تابوت و ، چې اډو کې په کې پراته وو. ده له دغو لیدل شویو شیانو نه هېڅ حیرت ونه کړ. هغه هیله لرله چې نوی ژوند ، داسې نوی ژوند ، چې د هغه له پخوانی هغه نه چور بل ډول و پیل کړي. هغه د غیر عادي شیانو د لیدو په تمه و ، داسې غیرعادي، چې تر اوسه یې نه و لیدلي. د ککرې، تابوت او سپېڅلي کتاب لیدل هغه نه حیرانا وه. ځان ته یې تر دې نه د عجیبو شیانو وعده ورکړې وه. هغه هڅه کوله په زړه کې د مینې او سپېڅلتیا روح راوپاروي. شاوخوا یې وکتل په زړه کې یې ویل:

-خدای، مرګ، مینه د انسانانو وروروګلوی. هغه هڅه کوله چې، ناڅرګند خو په زړه پورې خیالونه او تصویرونه انځور کړي. په دې وخت کې دروازه راخلاصه شوه او څوک رانوتل. تتوالی او تیارې، هغه تیارې چې د پېږر سترګې نور نو ورسره روږدې شوې وې، او هر څه یې لیدل، ښکاره شو چې د یوې منځنی ونې سړی رانوت. هغه سړی له رڼا نه تیارې ته رانوتی و ، نو ځکه ځای پر ځای ودرېد. بیا په خورا احتیاط سره د میز خوا ته ورنږدې شو او خپل ښکلي په چرمي دستکشو کې مروړلي لاسونه یې پر هغه کېښودل.

د منځنۍ ونې دغه سړي چې، سپینه چرمي چپنه یې اغوستې وه، چپنې د هغه یوه برخه ټټر او د پښو یوه برخه پوښلې وه.

نوی رانوتی سړی، د پېږر د جامو د شغهاري خوا ته مخ ورواړاوه او وي پوښتل:

-تاسو د څه لپاره دلته راغلي یاست؟ تاسو چې د حقیقت په رڼا ایمان نه لرئ او اصلاً هغه نه وینې، ولې دلته راغلي یاست؟ له موږ ته څه غواړئ؟ حکمت، خواخوږي که رڼا یي؟

کلـه چې دروازه پرانسـتل شـوه او ناپېژنـدل شـوی سـړی کـوټې تـه راننوت، په پېير کې يې هماغـه وحشت او درناوی راپـېښ کـړ، چې د ماشومتوب په وخت کې يې د ګناهونو د اعتراف په وخت کې احسـاس کړی و... زړه او سا يې ربړد بدل. هغـه وينـا وال (ماسونانو هغـه څوک پـه دې نامـه يـادول چې د حقيقـت لټـوونکي يـې د فراماسـون د ټـولنې غړيتوب ته چمتو کول) هغه تـه ورنبږدې شو او هغـه يې وپېژانـد. هغـه دده پخوانی پېژند ګلوی و ، هغه سمولیانینوف، نومېده. خو دې خبرې، چې نوی لټوونکی دی پېژني، لږ شانته زوراوه. نوی لټونکی یـوازې یو لټونکی او زده کـونکی و. پېيـر تـر ډېرې پـورې ونـه شـو کـولای، آن یـوه خبره هم وکـړي، نـو څکه ويـاند دې تـه اړوت، چې خپلـه پوښـتنه تکـرار کړي:

بالاخره، پېير تر زيات زيار نه وروسته، وويـل:

-هوکې، زه... غواړم بدل شم.

سمولېانینوف وویل: ډېر ښه ! او زیاته یې کړه: ایـا د هغـه طریقې او لارې نـه چې زمـوږ د وروګلوی، پـه سـپېڅلي نظـام کـې نغښـتې ده او لـه تاسو سره به د ارمان په رسولو کې مرسته کوي، کوم تصور لرئ؟

پېير په لړزيدلي آواز چې په خورا سختۍ يې لازمې کلمې موندلې، څکه ګبنۍ اخبستی و او په دې هم رړدی نه و چې وچې جملې په روسي ووايي، وويـل:

-هيله لرم چې لارښـوونه مـې وکـړي، مرسـته راسره وکـړئ، چې بـل انسان شم.

-تاسو د فراماسوني جوړښت نه څه تصور لرئ؟

پېيـر چې څـومره خبرې اوږدولـې، د خپلـو خبرو لـه ګـډوډۍ او بـې اړيکتوب نه لا شرمېده، هغه وويـل:

-زه فراماسوني جوړښت، د انسانانو د وړوکو ګلوی د ټينګښت ضامن ګڼم، د غه لاره له هغوی سره ښکلو ارمانو ته د رسېدو په برخه کې مرسته کوي، داسې تصور کوم...

وياند چې د دې وينا له اورېدو نه په ډاګه خوښ برېښېده، په تلوار وويل:

-ډېر ښه! کله مو دا هڅه کړې ده، چې خپل ارمان ته د رسېدو لپاره، له مذهب نه مرسته وغواړئ؟

-نه، ما مذهب بې لاري ګڼله او د هغه له پوهې نه مې ګټه نه اخېسته.

دا خبرې يې هومره په کرارۍ کولې، چې وينا هغه وا نه اورېدې او وې پوښتل چې څه وايي.

پيير ځواب ورکړ:

-ما په خدای ايمان نه لاره.

وياند له لږ ځنډ نه وروسته وويل:

-تاسو د رښتيا په لټه ياستئ، د هغې رښتيا په لټه کې ياستئ چې په ژوند کې د هغو له قوانينو نه ګټه واخلی. تاسو د تقوا او رڼا په لټه کې ياستی؟ همداسې نه دی؟

پيير دا خبره ومنله، او وې ويل: هو، هو.

وياند په ټوخېدو سره ستونی صاف کړ او په سپين چرمو کې نغښتل شوی لاسونه يې په ټټر صليب کړل او وې ويل:

-اوس زه دا دنده لرم چې تاسو ته د خپل وروړګلوی د نظام د اصلي هدف رازونه راوسپړم، که دغه موخه، ستاسو هدف سره نېږدې وي، تاسو به د وروری له ټولنې سره د يو ځای کېدو لپاره، له هغه نه ګټه واخلی. د هغه لومړی هدف د وروری د نظام بنسټ جوړوي او هېڅ انساني توان د هغه د ناتوانه کولو توان نه لري، دا د يو داسې ستر راز

ساتنه ده چې له لرغوني زماني او آن د لومړني انسان نه راپاتې دی او کېدای شي وو ایو چې د بشر بر خلیک هغه پورې تړلی دی. مورږ د دغه راز د ساتنې دنده لرو او هغه باید راتلونکو نسلونو ته وسپارو، خو ددې راز د ساتنې یو راز په دې کې دی، چې د زړه صفایي او ایمان له رڼا نه پرته کېدای نه شي، هر پلټونکی باید د پرله پسې ریاضت له لارې، دغه کار ته چمتو شي. هر څوک نه شي کولای په آسانۍ د دغه مقام د لاس ته راوړنې هیله وکړي. موږ دویم هدف هم لرو او هغه دا دی چې خپلو پیروانو او لټوونکو ته د هغو لاروچارو او دودونو له لارې چې موږ ته زموږ د مشرو لارښوونکو او سپېڅلو سالکانو نه راپاتې دي، د توان تر اندازې ،دوی ته مرسته ورسوو، چې زړونه یې پاک او ذهنونه یې د ایمان په رڼا روښانه شي او په پای کې زموږ دریم هدف دا دی چې د ورونو د زړونو د سپېڅلتیا او سمې لارې ته د هغو د راوستلو له لارې د ټولې بشري ټولنې نیکمرغۍ لپاره هڅه وکړو. دا په دې معنی چې د خپلو ورونو د زړونو صفايي تقوا او ذهني رڼا، د بېلګې په توګه د هغو مخې ته ږدو او په ټول توان سره د هغه شیطاني تورتم په وړاندې چې په نړۍ واکمن دی، درېږو. اوس به لږ د دغو ټکو په اړه فکر وکړئ، زه به بیا ستاسو دیدن ته راشم. دا یې وویل او له کوټې نه ووت.

پېیر له ځانسره تکراره کړه: د هغه شیطاني تورتم په وړاندې چې پر نړۍ واکمن دی... په دې لاره کې یې، خپلې راتلونکي هلې ځلې تصور کړې.

هغه د هغو کسانو تصور کاوه، لکه دی خپله چې دوې اونۍ وړاندې و. ده تصور کاوه چې دی د هغو مخې ته ولاړ دی او دښوونکي یا ددغې لارې د ویاند په شان د هغود زړه د سپېڅلتیا او ذهني رڼایي

لپاره خبرې کوي. هغه د ګناهونو په سين کې لاهو او په تياروکې د ورک لارو تصور کوي چې دی له هغوی سره د پوهولو مرسته کوي.... هغه د دغه لارې د درې اهدافو، د هغه د وروستي، يعنې د بشر د نيکمرغۍ او سمې لارې ته راوستلو په اړه، چې د ده خيالاتو ته خورا نبږدې دی، زيات فکر کاوه. د هغه ستر راز په اړه چې وياند ده ته ويلي و، ده زيات فکر نه کاوه، که څه هم د ده د لټونې احساس يې لمساوه، خو هومره جوړونکی ورته نه برېښېده. دويم هدف، رياضت او دزړه سپېڅلوالی هم د هغه پام ورا نه ړاوه، ځکه چې په هغه شېبه کې يې داسې انګېرله، چې دی، نو لارې ته سم شوی دی او هغه ټوله پخوانۍ ناولتيا يې ترې ورکه شوي دي. داسې چې پرته د ښو کارونو، د بل هېڅ کار سر ته رسولو ته چمتو نه دی.

نيم ساعت وروسته، بيا لارښود وياند راستون شو او هغه ته يې هغه اوه اصله، چې د سليمان د معبد د درجو ښه لرله او هر ماسون بايد هغه د زړه له کومې وپالي، وشمېرل:

لومړی کميني، فروتني او د نظام د رازونو ساتنه، دويم د مشرانو اطاعت، دريېيم ښه اخلاق، څلورم انسان دوستي، پنځم مېړانه او زړورتيا، شپږم سخا، او اوم له مرګ سره لېوالتيا.

وياند وويل: هڅه وکړئ چې د اوم فضليت په اړه لږ په ځير فکر وکړی. د مرګ په اړه په فکر کولو کې، بايد داسې پايله واخلی چې، مرګ ستاسو لپاره نه يو وحشت، بلکه د يوه مهربانه دوست په ښه وبرېښي چې رنځېدلی او زوربدلی روح له ناولي رنځ او عذاب نه ژغوري او هغه ابدي آرامۍ او ثواب ته لوړوي.

کله چې لارښود وياند له دغې وينا وروسته، بيا له کوټې نه ووت او پيير يې د پرېکړې او فکر لپاره له ځانسره يوازې پرېښود، هغه په زړه

کې وویل:

-هو کې، باید همداسې وي، خو زه لاتر اوسه پورې دومره ناتوانه یم، چې له دغه ژوند سره مې، چې اوس یې کرار کرار اصل راته برالا کېږي، زړه تړلی دی. ددې سره سره، ده له هغو اوو فضیلتونه چې ده ته ویل شوي، پنځه هغه په ګوتو شمېرل او بیا بیا یې یادول. هغه داسې انګېرله سخاوت، مېړانه، ښه اخلاق او انسان دوستي، ټول، ټول په تېره بیا د اطاعت هغه، نه فضیلت بلکې نیکمرغه وه. (هغه په دې خورا ډېر خوشاله وه چې له خپلې خپلواکۍ نه، خپلواک شوی و او ځان یې د هغه چا خوښی ته سپاره چې په رښتیا سره یې واقعي حقیقت موندلی و) هغه اوم فضیلت هېر کړی و او هر څه یې چې کول، هغه وریاد بدی نه شو.

لارښود ویاند، درېیم وار او دا وار هر بل وار نه ژر بېرته راستون شو او له پېیر نه یې وپوښتل:

-ایا لا تر اوسه هم پر خپله ژبه او تکل ولاړ او له تاسو چې هر ډول تسلیمي غواړي، هغه به سر ته رسوئ؟

پېیر وویل:

-دې ټولو کړو ته چمتو دی.

لارښود ویاند وویل: یو بل ټکی چې باید تاسو ته وویل شي او هغه دا دی چې زموږ په روزنیز جوړښت کې، ښودنه نه د وینا بلکې له نورو لارو هم کېږي. دا په دې معنا چې کله کله پر پلټونکی او د حقیقت په غوښتونکی په خپله حقیقت او تقوا تر وینا او خبرو زیات اغېز کوي. دا زما لاره د لرغونو روزنو په ډلې کې تر ټولو هغو زیاته اغېزمنه ده، چې د هېرو ګلیف له تورو نه ګټه اخلي. هېرو ګلیف د هغو څیزونو د څرګندونې داسې یوه ننداریزه بڼه ده، چې د حواسو له لارې نه

احساسېږي، په انځوريزه بڼه د څيز د کيفيت ښودنه کوي.

پيير په خورا ښه توګه په دې پوهېده چې هېږو ګليف څه ته وايي، خو زړه يې ونه کړ چې څه ووايي. د سکوت سره ويانډ ته غوږ و او له ټولو شواهدو نه يې دا احساسوله، چې اوس آزماينښت پيل کېږي.

لارښود ويانډ پيير ته ورنېږدې شو او هغه ته يې وويل:

-که مو د زړه له کومې پرېکړه کړې وي، کولای شم تا حرم ته بدرګه کړم. له تاسو هيله کوم چې د سخاوت په نښه، خپل ټول قيمتي شيان ماته راکړئ.

پيير چې تصور وکړ، د هغه د ټولې شتمنۍ غوښتونکی دی، وويل:

-ما خو له ځانسره څه نه دي راوړي.

- څه چې لرئ، ساعت، پيسې، ګوتې...

پيير په چټکۍ له جيبي کڅوړې نه پيسې او بيا ساعت وروسپارل خو نه يې شو کولای په آسانۍ د واده کړۍ له خپلې ځوربې ګوتې نه راوباسي. خو کله چې يې دا چارې تر سره کړې، ويانډ ورته وويل:

-هيله لرم د اطاعت په نښه خپلې جامې هم وباسې.

پيير خپل نرۍ کوټ، واسکټ او چپه موزه راوايستل. ويانډ د هغه د کميس ګرېوان د هغه د ټټر چپې خواته ورخلاص کړ او د هغه د پطلون چپه پايڅه يې تر ځنګانه پورې وربډ وهله. پيير د خپل پطلون د ښي پايڅې د بډوهلو لپاره لږ خم شو خو سړي د هغه ددې کار مخنوی وکړ او وې ويل چې دې ته اړتيا نه شته. هغه د چپې پښې يو څپلکه ورکړه، چې پښويې کړي. د هغه پرشونډو يو خپل سره ماشومانه موسکا، چې د شک او پر ځان د ملنډو نښه و، راخوره شوه. په ځوړندو لاسونو او سره خلاصو پښو د ويانډ نويو سپارښتنو ته سترګه په لاره و.

ويانډ وويل:

-زما وروستنۍ هیله دا ده چې د خپل ربښتینتوب د اثباتولو په ننبه د خپلو نفساني هیلو نه، تا ته تر ټولو غوره یې ماته وواییٖ.

پېیر وویل: زما نفساني هیلې؟ زما نفساني هیلې یو دوه نه دي....

هغه نفساني هیلې چې تر ټولو نه زیات، د ربښتینتوب او حقیقت لارې ته، خنډ وي.

پېیر په خاموشۍ کې، د خپلو دغو نفساني هیلو شمېرنه کوله:

-شراب؟ ډېر خوړل؟ کبر؟ راحت پالنه؟ قهر؟ بد نیتي؟ ښځې؟ هغه په خیال کې دا ټول شمېرل، تلل او پرېکړه یې کوله، چې کوم یو تر ټولو مخکې دی؟ تر څه ځنډ نه وروسته یې په خورا کرار آواز، چې په سختۍ اورېدل کېده وویل:

-ښځې

ویاند لاربښود، د دغه ځواب تر اورېدلو، لږ وځنډېد خو هېڅ یې ونه ویل. هغه پېیر ته ورنږدې شو او هغه دستمال یې، چې پر میز پروت و، رااخیست او بیا یې د پېیر سترګې وروتړلې، او وې ویل:

-د وروستي ځل لپاره تاسو نه هیله کوم، خپل ټوله پاملرنه ځانته ورواړوئ. خپل احساسات ایل کړئ او خپله نیکمرغي نه د شهوت په ارضا کولو، بلکې د زړه په صفالۍ او تقوا کې ولټوئ. د نیکمرغۍ سرچینې نه د باندې، بلکې په خپل ځان کې دي....

پېیر په هغه شېبه کې د نیکمرغۍ هغه ژوند ښوونکې سرچینې په خپل ځان کې احساسولې، چې د هغه روح یې رڼاوه او زړه د هغو له لېوانتیا نه ډکاوه.

۴

یو څو شېبې وروسته، په پېیر پسې هغه تیاره حرم ته یو بل څوک راغی.دا هغه پخوانی ویاند نه و ،بلکې د ماسون لـه ډلې سره دده لـه پېژند ګلوی سړی،ویلارسکي و.که څه هم تیاره و ،خو پېیر هغه لـه غږه پېژندلی و. پېیر د خپل د ټینګ تکل په اړه د هغه نویو پوښتنو تـه ځوابونه ورکړل:

-هوکې ! هوکې، تکل مې ټینګ دی.پېیر په ورین تندي چې ماشوم وزمه موسکا یې پرشونډو خوره وه، پراخ بربنډ ټټر، یو موزه په پښو او بله پښه بربنډه، ګوډ ګوډ په داسې حال کې چې ویلارسکي د هغه پر بربنډ ټټر، بربنډه توره ایښې وه، په ګډه، هغه سره لاړ.

ویلارسکي هغه له کوټې نه وویست، هغه یې له څو دهلېزونو نه تېر کړ، بیا بېرته شا خواته راوګرځېدل، بیا مخامخ لاړل او په پای کې یوې برنډې ته ورسېدل. ویلارسکي وټوخېد ،د تیږو ماتولو د یو ځانګړي سوټک، څو ګوزارونه، دهغه ټوخي ته ځواب ورکړ او دهغه په وړاندې ور پرانستل شو. یو شډل ځیږ غږ (د پېیر سترګې هماغه شان تړلې وې)

هغه نه د نوم، ځای، دزوکړې دځای او داسې نورې پوښتنې وکړې. او وروسته یې بیا هماغه شان ترلې سترګې بل چېرته بوته.

بل ځای ته د تګ په اوږدو کې، هغوی د کنایې په په ژبه دوی ته د ترمخې سفر کې، سپېڅلې دوستۍ، د نړۍ د ابدي معمار او دهغې مېرانې په اړه خبرې اترې وشوې چې ددغه ستونزمن او ګواښمن مزل د سرته رسولو په وخت کې ورسره مخامخ شي، وهل به یې له هغه ګران وي. ددغه سفر په لړ کې د پېیر دې ته پام شو چې هغه، کله دپلټونکي، کله د زوربدونکي او کله هم د غوښتونکي په نامه نومول. هر وار د سوټکانو او تورو د ګذارونو ډول او سندریزوالی بدلیده. کله چې یې هغه کوم ځای یا کوم چا ته وروست، او دی نه پوهېده، چېرته یا چاته، دې ته یې پام شو، چې د لاربنوونکي سړي ګامونه سست شول او د ده د لاربنوونکو ترمنځ کوم کړکېچ او شخړه رامنځ ته شوه. هغه واوربدل، چې څنګه د هغه لاربنوونکي یوله بل سره په بنګهاري پټ پټ غږېږي. د هغو یوه تن ټینګار کاوه، چې هغه باید له یوې قالینې تېر شي، د هغه ښۍ لاس یې راونیو او پر کوم څه شي یې کېښود. هغه ته یې سره وویل چې کین لاس، د خپل ټټر په کینه خوا کېږدئ او دهغه نظام د وفادارۍ اصول تکرار کړي، چې دی یې د غړیتوب غوښتونکی دی. بیا یې شمعې مړې او پېیر یې له بوی نه پوه شو چې الکول یې سره وسوځول. هغه ته یې سره وویل، چې کمکۍ رڼا ویني. په دې شېبه کې یې د هغه سترګې ورپرانستې، هغه تصور کاوه چې وېده دی، او پېیر د الکولو د سوځېدو په تته رڼا کې، څو تنه ولیدل. هغوی ټولو د هغه ویاند په څېر چپنې اغوستې وې. هغوی ټول د ده په وړاندې ولاړ او خپلې بربنډې ځلېدونکې تورې یې د ده د ټټر پلو په نښه کړې وې. د هغوی په منځ کې یو سړی چې په وینو لړلی سپین کمیس یې اغوستی

و. پيير د دغه حال په ليدلو، خپل ټټر د تورو خواته وروړاندې کړ او هڅه يې وکړه چې د تورو څوکې د ده په ټټر کې ننوزي، خو تورې د مګړی له هغه نه يو پلو ته شوې او هغه سره سم يې د هغه سترګې بېرته وروتړلې.

هغه ته يو غږ وويل: تا اوس کمکی رڼا وليدله. بيا يې شمعې سره ولګولې او وې ويل: اوس بايد بشپړه رڼا وګورې. د هغه له سترګو بيا د ستمال لرې کړ او له لسو غږونو نه زياتو هم مهاله غږ وکړ:

- د نړی پرتم داسې تېرېدونکی دی.

پيير کرار کرار ګواکې په سد کېږي، کوټې، د هغې ديوالونو او هغه کسانو ته چې هلته وو، کتل.

په کوټه کې د ولاړ ميز تر شاو خوا، چې تور ټوکر پرې غوړېدلی و، دولس تنه ناست وو او ټولو د هغو کسانو په څېر جامې اغوستې وې چې ده څو شببې مخکې ليدلي وو.ده، دغو کسانو له ډلې نه ځينې د پترزبورګ په بنډارونو کې ليدلي وو. دلته د مشر پر ځای ده ته يو نا پېژندلی ځوان ناست او يو ځانګړی صليب يې په غاړه کې ځوړند و. د هغه کېڼې خوا ته، يو ايتالوی کشيش ناست و. دا هماغه آبات و چې څو کاله مخکې پيير هغه د انا پاولوفنې په کور کې ليدلی و. دغه شان يو لوړپوړی او پېژندل شوی چاروا کی او هغه سويسي سړی چې يو وخت يې د کوراګين په کور کې، د هغه د ماشومانو د ښوونکي دنده لرله. ټولو په داسې حال کې چې په سکوت کې ډوب و، په خورا درناوی يې خپل مشر ته غوږ نيولی وو. په د يوال کې يو ځلېدونکی ستوری ټومبل شوی و. د ميز يوې خوا ته، په بېلا بېلا انځورونو انځور شوې يوه قالينګوټې غوړېدلې وه او بلې خوا ته يو قربانځای، يو سپېڅلی کتاب او پر هغه يوه انساني ککره ايښې وه. له ميز نه ګرد چاپېره، د

کلب شمعونو ته ورته اوو شمعونه کتار شوي و. دوو تنو پېير ته لاربنودنه وکړه چې د قربانځای خوا ته لاړ شي.

یو بل تن وویل:

- ښاغلو ! دا څه خبرې دي، پرېږدئ، هیله کوم دا خبرې پرېږدئ.

پېير پرته له هغه چې په ځمکه پرېوزي، له خپلو نږدې لیدونکو سترګو سره، حیران حیران شا و خوا کتل، خو ناڅاپه یې په زړه کې شک پیدا شو او له ځان سره یې وویل:

- چېرې یم؟ څه کوم؟ دا پر ما ملنډې وهي که څنګه؟ وروسته به ددې چارو یاد بدل، ما ته شرم نه وي؟

خو دغه شک د سترګو په رپ کې بېرته ورک شو. له ځانه د چاپېير شویو وګړو برندو څېرو ته ځېر ځېر و. ټول هغه څه یې ورياد کړل، چې په دې مراسمو کې تېر شوي وو او وويل، چې په نیمه لاره کې به نه درېږي. له شک نه خورا وېرېده، نو ځکه یې د صفا او صداقت د بیا لاس ته راوړلو په هیله د لمانځتون په وړاندې په ګونډو شو او پر ځمکه یې ځان واچاوه. په رښتیا یې هم تر پخوا لا زیات د آرامۍ او خواخوږۍ احساس وکړ. وروسته له هغه چې څو شېبې همداسې په درناوی غځېدلی پاتې شو، سپارښته وشوه، چې پاڅېږي او هغه شان سپېنه چرمي چپن واغوندي، لکه چې نورو اغوستې وې. هغه ته یې یو پارو او درې جوړه دستکشه ورکړل. په دې وخت کې مشر استاد، هغه ته مخ وروااړاوه او وې ویل، چې د سپينې چپنې، سپين والی او پاکي ته چې د پرهېزګارۍ او صداقت نښه ده، پوره پاملرنه ولري. بیا یې د پارو په هکله چې لاتر اوسه د هغه د دندې په اړه څه ورته ویل شوي نه و، وویل چې، دا ددې لپاره دی، چې د هغه په وسیله لومړی خپل زړه له ګناهونو او ناولتیانه پاک کړي او بیا په کمینۍ د خپلو خپلوانو او

نورو وګړو زړونه او روان پاک او رون کړي. بيا د لومړي نارينه ددستکشو په اړه ورته وويل، چې دا راز به ده ته هم داسې ناسپړلی پاتې شي، خو بايد د هغه په ساتنه کې ډېره پاملرنه ولري. د دويم جوړه دستکشو په اړه چې هغه هم د نارينو و، ورته وويل شول، چې هغه د برنډې په غونډو کې په لاس کوي او د دريمې جوړې په اړه، چې ښځينه دستکش و، ورته وويل شول، چې:

- ګرانه وروره ! دا دستکش هم ستا دي. دا به هغې ښځې ته ورکړې، چې تر نور ټولو هغو نه تاسو ته د درناوی وړ وي. په دې ډالۍ سره بايد هغې ته د خپل زړه سپېڅلوالی څرګند کړي او هغه د معمار واده ته وهڅوي.

لږ ځنډه وروسته يې وويل:

- ګرانه وروره ! خو پام کوه، چې دا دستکشونه، ناولو لاسونه په لاس نه کړي...

کله چې مشر استاد خپلې دا وروستی خبرې هغه ته اورولې، پيېر د هغه په تندي او څېره کې د خورا ژورې خواشينۍ نښې وليدې او د هغه په ليدو دی هم لاپسې خواشينی او نېږدې و، چې سترګونه يې اوښکې را وبهېږي. څېره يې د ماشومانو په شان تکه سره شوه. په ګبنۍ او نا آرامۍ يې شاوخوا وکتل او يوه زورونکی چوپتيا خوره شوه.

يوه ورور، دغه چوپتيا بيا داسې ماته کړه چې پيېر يې له لاسه ونيو او يوې قالينګوټې ته يې ورنېږدې او د يوې کتابچې له مخې يې پر قالينې د انځورونو په اړه، ويناوې ورته ولوستلې. دا انځورونه د لمر، سپوږمۍ، سوټک، شاقول، پارو او دوه ټوټې تيږي، انځورونه وو. يوه تيږه شډله او بل هغه يې د مکعب په شان تراشل شوې وه. دغه راز يو پايه او درې کړکۍ او ځينې نور شيان هم هلته انځور شوي وو.

بیا یې پېير ته يو ټاکلی ځای وټاکه، د برنډې ننبې يې وروښودلې، د ننوتلو (د شپې نوم) یا کود یې ورته وو ایه او بالاخره یې اجازه ورکړه چې کېني. مشر استاد د دوی د نظام د بنسټيزو اصولو او کړنلارې لوستل پیل کړل. هغه یو خورا اوږد متن و. پېير له خوښۍ، شرم او ګنۍ نه، په هغه څه چې لوستل کېدل، سر نه خلاصېده. هغه یوازې د کړنلارې وروستۍ خبرې سمې واورېدې او په یاد یې پاتې شوې:

مشر استاد داسې ولوستل:

- زموږ په لمانځتونو او معابدو کې د تقوا او بې لارېتوب د کچو او درجو نه پرته، بله درجه نه شته. هر چېرته او هرکله چې امتياز رامنځ ته کېږي، هلته چې د انسانانو تر منځ د برابرۍ زړې او بنسټ ړنګېږي. د ورونو مرستې ته چې هر څوک وي، وردانګه. هر بې لارې ته، چې هر څوک دی، لارښوونه کوه، هر لوېدلي ته لاس ورکوه او هېڅکله دې په زړه کې د ورور په وړاندې کرکه مه اچوه. تل خواخوږی او مهربانه اوسه. په هر زړه کې د مينې او صفايي ډېوه بلوه. په خپلو نیکمرغیو کې دې، خپل خپلوان او ورونه شریک ګڼه او هېڅکله د دغه سپېڅلو الی خوند په رخه او کرکه مه لړه. دښمنان دې ښښه او له خواخوږۍ نه پرته، په بله وسیله له هغه نه غچ مه اخله. هرکله چې په دې توګه لوړ آسماني قوانين مراعات کړې، د لرغوني پرتم ورکې شوې ننبې به بیا پیدا کړې.

په همدې وروستيو ټکو يې خپله وینا پای ته ورسوله، پاڅېد ،له پېير نه یې غېږ تاو او هغه یې ښکل کړ.

پېير چې سترګې يې د خوښيو له اوښکو ډکې وې، شاوخوا ته کتل او په دې يې سر نه خلاصېده چې څنګه مبارکیو او د تکلونو بیا تازګۍ ته ځواب وو ایي ،له ځان نه راچاپېر شويو کسانو کې يې، څوک

پېژند ګلوي نه لیدل، هره خوا ته به یې چې کتل، ټول نوي ورونه و او په دې کې یې، تلوسه کوله، چې له دوی سره به ګډ نوي کارونه پیل کوي.
مشر استاد د سوټک په ګوزار، له میز له ګړز جګ کړ، ټول پر خپلو ځایو کېناستل او یوه تن د کمینۍ او تواضع په اړه دعا ولوستله.
وروسته د مشر استاد په غوښتنه، د وروستۍ دندې د سر ته رسولو سپارښتنه وشوه، یو لوړپوړي روحاني، چې د (صدقې د راټولولو) دنده یې لرله، پاڅېد او له یوه پلوه یې په ورونو ګرځېدل پیل کړل. پېير غوښتل ټولې پیسې صدقه کړي، خو له دې نه وډار شو چې دا به کبر او ځانستاینه وګڼل شي، نو ځکه یې د صدقو په نامه په یوه لیک کې، هغه اندازه ولیکله چې نورو لیکلې وې.
غونډه پای ته ورسېده، خو پېير کورته د رسېدو سره، داسې انګېرله چې له خورا اوږده سفر نه راستون شوی وي. هغه سفر چې لسګونه کاله یې دوام کړی و او د هغه په لړ کې دی داسې بدل شوی و، چې له پخواني جوړښت، نظام، ژوند او د هغو له عادتونو نه خورا لرې شوی و.

۵

پییر، په لوژ کې تر منلو یوه ورځ وروسته په کور کې ناست و او کتاب یې لوست. هغه هڅه کوله د هغې مربعې په معنا ځان پوه کړي، چې یوه خوا یې خدای، دویمه خوا یې اخلاق، دریمه خوا یې روحاني او جسماني عالمونه او ځلورمه هغه یې د هغو اړیکي و.

کله ناکله به د دغې مربعې له خیاله وزګار شو، سر به یې له کتاب هسک کړ او تصور کې به یې خپل نوی ژوند نه نکلونه انځورول.

د پرون ماښام په غونډه کې یې ده ته ویلي و، چې د ده د دوئیل آوازې تر تهولوا که پورې ورسېدلی او ښه به دا وي چې یوه څه موده له پلازمینې پترزبورګ نه چېرته لاړ شي. پییر دا ښه ګڼلې وه، چې خپلو سهیلي جایدادونو ته لاړ شي او یو څو موده له خپلو بزګرانو سره ناسته ولاړه او حسابونه وکړي. هغه د خپل دغه نوي ژوند د خیالونو په خوښۍ کې ډوب و، چې ناڅاپه سردار واسیلي کوټې ته راننوت او سمدلاسه یې وویل:

- ګرانه ملګریه! دا په مسکو کې دې، څه بلا پېښه کړې ده؟ د زړه سره، دا لېولیا سره دې، څه اخ و ډب جوړ کړی دی؟

شهزاده واسیلي چې لا ناست نه و، زیاته کړه:

- ته هسې لمسول او پارول شوی یې، ته ډېر تېر وتلی یې، زه په هر څه خبر یم، زه کولی شم په ډاګه او د زړه له کومې تا ته ووایم چې ایلن ستا په وړاندې هومره بې ګناه ده، لکه هغه شان چې حضرت مسیح، د یهودانو په وړاندې بې ګناه و.

پییر غوښتل چې ځواب ووایي، مګر سردار واسیلي، هغه خبرو ته پرې نښود:

- ته ولې، مخامخ ما ته رانغلې او د یوه دوست او ملګري په څېر دې هر څه را ته ونه ویل؟

هغه زیاته کړه:

- زه په هر څه پوهېږم او له هر څه خبر یم. پوهېږم ستا کړه، د هغه نارینه کړو ته ورته و، چې له خپل ناموس نه دفاع کوي، خو هغه خورا په تلوار و. ښه په دې اړه به قضاوت نه کوو.

هغه خپل آواز لږ ټیټ کړ او دوام یې ورکړ:

- تصور یې کولای شې، ته لږ فکر وکړه، د تا په دې کړو سره، خلک اوس د هغې او زما په اړه څه فکر کوي. خلکو خو لا څه کوې، چې دربار... هغه هلته په مسکو کې پاتې شوه او ته دلته.

هغه د پییر لاس راونیو، لږ یې ښکته کېښکود او وې ویل:

- ګرانه ! دا په یاد لره، هرومرو کومه تېروتنه شوې ده، زه داسې انګېرم، چې ته هم همداسې فکر کوې او پوه شوی یې. وروره ! سمدلاسه به، همدا اوس زما په مخ کې هغې ته یو لیک، لیکې.

لیک به لیکې، چې هغه دلته راشي، هر څه په روغه جوړېږي، دا بدمرغي باید پای ته ورسېږي، کنه ګوره ! دا ساده او وړه پېښه به لوی جنجالونه جوړ کړي.

سردار واسیلي هغه ته له معنا نه په ډک یو غلچک وکتل او زیاته یې کړه:

- زه له خورا ښو خلکو نه خبر یم، چې ټولو اکه امپراطوره، چې خپله یوه کونډه ده، له دې خبرې سره یې لېوالتیا پیدا کړې ده، ته خو پوهېږې، چې هغه له ایلن سره ځانګړې مینه لري.

پېیر څو ځله هڅه وکړه چې څه ووایي، خو نه سردار واسیلي هغه ته د خبرو وخت نه ورکاوه او نه یې خپله له ډاره خوله پرانسې شوه، خو سره له دې یې هم تکل کړی و چې په خورا غوڅه ژبه له خسر سره خپل مخالفت څرګند او د هغه وړاندیز ونه مني. په همدې شېبه کې هغه ته د خواخوږۍ، مهربانۍ او ورورګلوۍ په اړه، د ماسون د ډلې اصول وریاد شول. مخ یې سور او ګونځې ګونځې شو. ګېڼۍ اخېستی و، همداسې پاڅېده او کېناسته، پاڅېده او کېناسته. هغه د ژوند تر ټولو په کړکېچن کړکېچ کې ځان راګیر او لاس په ګرېوان لید... د غه حالت دی یو روحي اخ و ډب سره مخامخ کړی و... هغه د دغه راز تندو خبرو د اورېدو سره رږدی شوی و. هغه د سردار واسیلي له بربنډې او ترخې ژبې او په ځان باور سره هم عادت کړی و، نو ځکه یې داسې انګېرله، چې اوس هم دی ددې توان نه لري، چې د هغه په وړاندې څه ووایي، خو ده دا هم احساسوله، چې د هغه ټول برخلیک او راتلونکې هغه ځواب پورې اړه لري، چې اوس یې باید ووایي:

ایا دی هماغه شان خپل پخوانۍ لارې ته، خپل عادت شوې لارې ته دوام ورکوي او یا دغې په زړه پورې لارې ته، چې ماسونانو ورته ویلې وه، هغې لارې ته چې ده سخت ایمان پرې پیدا کړی و، هغې لارې ته چې د نوې نړۍ ور یې ورته پرانست راګرځي.

سردار واسیلي په ټوکیزه وینا هغه ته وویل:

- ښه ګرانه ! ته یوازې ماته (هو) وو ایه، زه به هغې ته لیک ولیکم، بیا به په دې ویار زه خوسکی درته حلال کړم.
خو شهزاده واسیلي لا خپله ټوکیزه خبره پای ته نه وه رسولې، چې د پېیر پر څېرې د غضب داسې لړې راخورې شوې چې د هغه د پلار د څېرې د غضب یاد کاوه، بې له هغه چې خپل مرکچي ته وګوري، تر شونډو لاندې یېوویل:
- سردار، ما خو ته خپل کورته نه یې رابللی، هیله کوم چې لاړ شي !
پېیر پاڅېد ، هغه ته یې ورپرانست او بیا یې وویل:
- مهرباني وکړئ، څه ته ګورئ؟
هغه هم پر ځان دا باور نه درلود ، چې د غسې وکړي او له هغه وحشت، تلوار او ګبنې نه چې د سردار واسیلي په څېره کې را څرګند شوی و ، خوشاله بر ېښېده.
سردار واسیلي وویل:
- څه در شوئ؟ ناروغه خو به نه یې؟
پېیر چې غږ یې رېږدېده، په ګواښمن آواز یې بیا وویل:
- مهرباني وکړئ !
شهزاده واسیلي، پرته له هغه چې د خپلو پوښتنو ځوابونه واوري، دې ته اړ کړل شوی و ، چې باید لاړ شي.
پېیر یوه اونۍ وروسته، د ماسون د ډلې له خپلو نویو ملګرو سره خدای په اماني وکړه، د خیریه چارو لپاره یې ښې غټې پیسې ورکړې او خپله د خپلو جایدادونو د څارنې لپاره لاړ. د ماسون له ډلې نه د هغه نویو ورونو د کیف او ادېسې د ښارونو د ماسون له نامه هغه ته لیکونه ولیکل او په هغه کې یې پېیر ته ډاډ ورکړ چې دی به لیکونه ولیکي او په نوي پیل شوي ژوند او چارو کې به له هغه سره مرسته او لارښوونه وکړي.

۶

سره له هغه چې ټولواک، د دوئيل او دوئيل کوونکو په وړاندې سخت دريځ غوره کړی و، خو نه پيير او دولوخوف او نه د هغو شاهدانو يوه هم کوم ګواښ يا تاوان ونه ليد. او پېښه په خير تېره شوه. مګر د دوئيل له کبله و، چې پيير او مېرمن يې سره جلا شول او د دغې بدنامۍ، ډنډورد ټولو خلکو په تېره بيا د اعيانو په غونډو او بنډارونو کې سختې انګازې ګډې کړې وې. پيير چې تر دې نه پخوا يو ارمونی او نا مشروع سړی ګڼل کېده، اوس يې د ټولو په تېره بيا خير غوښتونکو او غوړمالو له خوا ښه ملاتړ کېده. هغه لا تر څو موده د مخې، د روسيې تر ټولو بډای ځوان او بې ښځې مجرد زوم ګڼل کېده، د هرې کورنۍ له خوا يې هرکلی کېده، خو تر واده نه وروسته هغو ميندو چې پېغلې لونې درلودې او نور يې هيلې، په نا هيلو بدلې شوې، تر زياتې اندازې يې د هغه په وړاندې خپله بايلوده... د دوئيل په پېښه کې هم دی ملامت شمېرل کېده، هغه د يو لېوني او رخه لرونکي مېړه نوم ګټلی و او پسې ويل کېدل چې هغه د خپل پلار په څېر باځاری او عصبي ستونزې لري. کله چې ايلن د پيير ښځه، له پترزبورګ نه د

هغـه د تـګ نـه وروسـته، دې ښـارته راسـتنه شـوه، ټولـو خپلوانـو او آشنايانو نه يوازې په خورا خوښۍ بلکې د هغې بد مرغۍ له کبله چې پر هغې راغلې وه، په ډېر درناوی د هغې هرکلی وکړ. هرکله به چې چا د ايلن د مېړه په اړه خبرې کولې، هغې خورا مظلومه څېره غوره کوله. که څه هم هغه د خپل دې دريځ په معنا نه پوهېده، خو بيا هم د هغه د ځيرکتيا احساس خپل په خپله په هغه کې را المسېده. ددې دغه دريځ دا راڅرګندوله، چې هغې پرېکړه کړې ده، د دغې بد مرغۍ او پېغور ټول پېټی يوازې، پرته له هغه چې چا تـه ګيلې او شکايت وکړي، پـه خپله وزغمي. هغې داسې انګېرلـه، چې ددې مېړه هغه صليب (صليب د شهادت نښه ده، هغه شهادت د ګناهونو د ښنلو پـه خاطر بايد وزغمل شي) و، چې خدای دې ته را لېږلی و. سردار واسيلي بيا په دې اړه لږ پـه ډاګه خبرې کولې. هر وار به چې د پيير پـه اړه خبرې پيل شوې، ده به اوږې پورته واچولې، تندي ته به يې ګوته ونيوه او ويل به يې:

- د هغه ماغزه خراب دي، ما خو له هماغـه لومړی ورځې ويـل، چې لېونی دی.

انا پاولوفنا د هغه په اړه ويل:

- مـا هـم د همـدې پېښـې اټکـل کـاوه، زه همـدا اوس هـم وايـم او لـه هماغې لومړی شېبې نه، تر ټولو لومړی مـا دا اټکل وکړ (دې پـه دې زيات ټينګار کاوه، چې تر هرچا د مخه يې اټکل کړی و) ما ويـل چې دا ځوان لېونی او ماغزه يې د پيړۍ په بې لارې عقايدو لړل شوي دي. ما ويل، ما لا هماغه وخت چې ټول پرې مين و. ويل؟ په ياد مو نه دي؟ هغه وخت چې نوی له بهره راغلی و او يو ماښام يې زما پـه يوه بنډار کې، ځـان د کـوم (مـارات) پـه نامـه خلکـو تـه وروپېژانـد. (د روسـي مـتن ۴۴۴مخ) اوس نو ورته ټينګ شئ، ګورئ! خبره چېرتـه ورسـېده. زمـا لا

هماغه وخت دې واده ته خوښه نه وه او د دغه شان يو پای اټکل مې کاوه.

انا پاولوفنا د پخوا په شان په خپلو وزګارو ورځو کې، په خپل کور کې مېلمستياوې جوړولې، هغه شان پرتميني مېلمستياوې چې يوازې انا پاولوفنا د هغې د جوړولو توان درلود. په دغو شان بنډارونو کې چې لومړی په هغه کې، د اوسنۍ ټولنې غوره پېيروي (کوچ) د پترزبورګ د روښان اندو ټولنو تر ټولو غوره ګڼل کېدې، راټوليدل. د انا پاولوفنا په بنډارونو کې په ځير د مېلمنو د ټاکنې ترڅنګ، يوه ځانګړتيا دا هم وه چې هر وار به په هغې کې يو ناپېژندل شوی او په زړه پورې څېره مېلمنو ته ورپېژندل کېده او بله ځانګړتيا يې لا دا وه چې هېڅ چېرې، لکه په دې بنډارونو کې، د پترزبورګ د سياسي حالاتو په هکله اټکلونو او د هغو په اړه شننې نه کېدې.

د ۱۸۰۲ کال په پای کې هم چې په اينوي او اورشتت کې د ناپليون له خوا د جرمن د پوځ د غمرلې ماتې له ټولو وړو او غټو پېښو او کيسو نه هر څوک خبر و، د جرمن د پوځ د سنګرونو د ړنګېدو کيسه هره خوا خپره وه. د روس پوځ، جرمن ته ننوتلی و او د ناپليون روس دويمه جګړه پيل شوې وه، انا پاولوفنا يوه لويه مېلمستيا او بنډار جوړ کړ. په دې مېلمستيا کې غوره اعيان او د روښان اندو له ګڼونه، زړه راښکوونکې بدمرغه ايلن چې مېړه (پېير) پرېښې وه، مورته مار، له ويانا نه نوی رارسېدلی، په زړه پورې شهزاده ايپوليت، دوه ډيپلماته، ترور، هغه ځوان چې په دې بنډار کې يې د خورا غوره سړي نوم ګټلی و او په همدې نوم نومول کېده او يوې پېغله چې تازه د ښځېتوب وياړ ور په برخه شوی و، د هغې مور او څو تنه نورو چې هومره پېژند ګلوي او نوم يې نه درلود.

هغه نوې خبره چې انا پاولوفنا، د هغې شپې په مېلمستیا کې مېلمنو ته وړپېژندله، باریس دروبتخکوی و، چې نوی یې د کوم لوړ پوړ چارواکي، یاورتوب رتبه اخیستې وه او په دې وروستیو وختو کې د جرمن د پوځ په څانګړي استازیتوب راغلی و.

سیاسي اړیکلونو او شننو دا ویل، که هرڅومره د اروپایي هېوادونو مشران او پوځیان، د ناپلیون د زورزیاتي په وړاندې، نرمي او کراري وښيي، زموږ خیال د بناپارت په وړاندې بدلیدونکی نه دی. د هغه په وړاندې زموږ په ډاګیز دریځ کې بدلون نه راځي، د جرمن پاچا او نورو ته یو ازې وایو چې:

- خپل عمل د لارې مل دی، هر څه چې کوئ، ځواب به یې ګورئ. دا ستا غوښتنه و، هو کې ښاغلیه جورج دا اند ښښنه! (د مولیر د یوې ننداری اتل اند ښښنه ده)...

کله چې نبږدې ټول مېلمانه راټول او باریس تالار ته راننوت، په همدې شېبو کې د انا پاولوفنا په څانګړي لارښوونه، ټولې خبرې له اتریش سره زموږ په سیاسي اړیکو او له اروپا سره زموږ په اتحاد را چورلیدې.

باریس، چې د ناظرتوب، وریښمینه نوې ښکلې دریشي اغوستې وه، له پخوا نه په مېړانې، تازه، تاند سور او سپین او په ډاډ منو ګامونو تالار ته راننوت او هغه شان چې لارښوونه ورته شوې وه، بوډۍ ترور ته ورغی او تر څانګړي درناوی نه وروسته، له نورو سره یو ځای شو.

انا پاولوفنا خپل وچ لاس هغه ته ور اوږد او هغه ښکل کړ. بیا یې له هغه سره ځیني ناپېژندل شوي کسان، هغه ته وروپېژندل او د هر یوې، نوې پېژندونکې خبرې په اړه به یې په کراره یوه ستاینه کوله، هغې

وویل:

- شهزاده ایپولیت کوراګین خورا مهربان ځوان، دا هم ښاغلی کروک د دنمارک شارژدافیر، چې د ژورو خیالاتو خاوند دی او دا هم ښاغلی شیتوف چې خورا دروند سړی دی.

باریس چې اوس د اناپاولوفنا، د هلو ځلو او خپلو ځیرکتیا او هڅو له امله ځانته، غوره او د درناوي وړ دنده غوره کړې او د کوم لوړ پوړي چارواکي د یاورتوب دنده یې تر لاسه کړې وه. هغه د جرمن په پوځ کې ښه منصب ګڼلی او دا دي د یوې خورا درنې دندې د سرته رسولو لپاره د ځانګړی استازی په نامه پترزبورګ ته راغلی و. هغه په الميوخ کې د نظم په اړه له نالیکل شوو قوانینو سره ښه آشنا شوی او له هغوی سره ښه لېوال شوی و. د غه نظم او انضباط، او د هغه ځانګړي کړه وړه چې کولای شول یو ساده بریدګی، په خوار نامعقوله بڼه، له یوه جنراله نه، لوړ وښيي. د همدې نالیکل شویو قوانینو له مخې، په پوځ کې د لوړېدو او بری د لاس ته راوړلو لپاره نه هڅې په کار وې او نه زیات کار، نه یې مېړانې ته اړتیا لیدله کېده او نه یې زړورتیا ته، یوازې څه چې په کار و، هغه له هغو کسانو سره نېږدېوالی او دوستي وه، چې د غه رتبې، مډالونه او ښنانو نه یې ببښل. باریس هم کله کله د خپلو چټکو رتبو له اخیستو نه تعجب کاوه او هم به له دې کبله په حیرت کې و چې څنګه نور د ده له د غه راز بریالیتوبونه، نه خبرېږي. باریس د دغه نوي ژوند له کبله، له ډېرو پخوانیو دوستانو سره پخوانی کړه وړه، دودونه او حتی آشنایان او وعدې هېرې کړې وې. خپله هم چوربدل شوی و. که څه هم هغه بډای نه و، خو خپله وروستۍ ټنګه یې هم په کالیو او جامو خرڅوله او هڅه کوله چې تر نور ښه او ښکلی وبرېښي. هغه له ډېرو لذتونو ځان ددې لپاره بې برخې کاوه، چې

د پترزبورګ په لارو کوڅو کې، په خورا ښو ګاډیو کې سپور او ښو نویو پوځي جامو کې وګرځي. یوازې له هغو کسانو سره د آشنایي په لټه کې و چې تر ده نه لوړ دریځ ولري او په یو څه نه. یو څه کې دی ګټه ترې واخېستی شي. پترزبورګ ده ته ډېر ګران او مسکو ته یې په سپکه کتل. د رستوف له کورنۍ او له ناتاشې سره یې خپل د تنکي ځوانۍ لېونۍ مینې ته په ملنډو کتل او په پوځ کې د ګډون نه وروسته هېڅکله بیا د هغو کور ته نه وه ورغلی. دا دی اوس، د اناپاولوفنا د مېلمستیا تالار ته رابلل شوی و. دې تالار ته رانوتل یې د خپلې لوړتیا یوه غوره نښه ګڼله.... خپله یې په ډېرې ځیرتیا ټول څارل. هر مېلمه ته یې جلا جلا په ځیر ځیر کتل او په دې اړه یې فکر کاوه چې له کوم یوه نه کومه ګټه اخېستی شي او په څه ډول له هغه سره ځان نږدې کولی شي. د مېلمه پالې له لارښوونې سره سم د ښکلې ایلن تر څنګ کېناست او د بنډار عمومي خبرو ته غوږ شو.

د دنمارک شارژدافیر ویل:

- ویانا د وړاندیز شوي تړون په ټکو په ښه توګه پوهېږي. هغوی پوهېږي چې د ډېرو بریو سره سره، بیا هم دغه وړاندیز سرته رسېدای نه شي، نو ځکه هغوی د دغه تړون د اهدافو عملي کېدو ته په شک ګوري. او همدا د ویانا د کابینې نظر هم دی.

یو هوښیار او ځیرک سړي وویل:

- همدا شک او تردېد د ویاړ وړ خبره ده.

مورته مار وویل:

- د ویانا د کابینې او د اتریش د امپراطور او ټولواک خبره باید یوه ونه ګڼله شي، د اتریش ټولواک هېڅکله نه شي کولی داسې خبرې وکړي

انا پاولونا په خبرو راغله او وې ویل:
-ګرانه ګرافه ! اُروپ (خدای خبر چې هغې ولې اوروپا ته اُروپ ویل، تصور کېده چې هغې دا تلفظ د ژبې یو ښه والي ګاڼه،.دا چې اوس له هغې سره یو فرانسوي غږېده، نو دا یې ښه وګڼله چې داسې ووایي).
-انا پاولوفنا هم خبره د اتریش د ټولواک د زړورتیا پلو ته ځکه ور اوړېده کړه چې باریس په خبرو راولي.
باریس په خورا ځیرتیا د هغو خبرو ته غوږ نیولی و او دې ته سترګه په لاره و چې خپله هم په خپل وار سره څه ووایي، خو له دې سره سره څو ځله بریالی شوی و ، چې خپلې ښکلې او زړه راښکونکې ګاونډۍ ایلن ته وګوري، هغې ښکلا سره چې ښکلې موسکا یې پرشونډو خوره وه ،څو ځله یې خپل غلچک له ده سره جنګولی و.
انا پاولوفنا د جرمني په اړه د خبرو په لړ کې څو ځله په نرمه او ناپېیلې ژبه له باریس نه وغوښتل چې (ګلوګاو) د خپل سفر د پاېلو په هکله وغږېږي او د جرمن د پوځ په اړه، لکه هغه شان چې ده لیدلي و ، خبرې وکړي. باریس په آرامۍ او بې تلواره، په خورا خواخوږۍ او بې هر ډول تېروتنو په فرانسوي ژبې، د جرمن د پوځ او دربار په هکله هر اړخیزې خبرې پیل او د خبرو په لړ کې یې هڅه کوله چې پېښې له خپل ځانګړي نظره پرته لکه هغه شان چې دي، په رښتیني ډول بیان کړي. د ده دغه بیان او ژبې د څه کم ټولو وګړو پام ځان ته ور واړاوه. انا پاولوفنا داسې احساسوله چې د دې له خوا ټول رابلل شوي مېلمانه، له دغه ځوان سره له آشنایۍ خوند اخېستی او قدر یې کوي. ایلن تر ټولو نه زیات د باریس خبرو ته پام کړی و. څو ځله یې د هغه د سفر په اړه داسې پوښتنې وکړې چې ګوا کې د جرمن د پوځ د حالاتو سره لېوالتیا

لري. همدا چې باریس خپلې خبرې پای ته ورسولې، ایلن له هغې موسکا سره، چې تل به یې پرشونډو خوره وه، هغه ته مخ ور واړاوه او وې ویل:

- تاسو باید هرومرو زما دیدن ته راشئ !

د هغې له ژبې نه داسې ښکارېده، چې ګواکې دغه لیدنه چې باریس یې په اړتیا نه پوهېده، خورا اړینه ده. ایلن ترلږې شېبې څنډ نه وروسته وویل:

- د سه شنبې په ورځ، د نهو لسو بجو په اوږدو کې، که دا کار وکړئ، تاسو به زما د خاطر، خاطر ویاړ شي.

باریس وعده وکړه، چې د دې هیله به سر ته رسوي او هڅه یې کوله له هغې سره مرکه توده کړي، خو اناپاولوفنا په دې پلمه، چې ګواکې ترور غواړي د ځوان ناظر خبرې واوري، خپلې خوا ته وروغوښت او په دې توګه یې هغه له ایلن نه لرې کړ، هغې اناپاولوفنا د دغې بلنې په ترڅ کې، په یوې ملالې او ځانګړې ادا چې له ایلن سره د خواخوږۍ نښې ترې ښکارېدې وې وویل:

- ګوره تاسې خو، د هغې مېړه پېژنئ؟

هغې چې ایلن ته اشاره کوله زیاته کړه:

- اخ ! ایلن داسې یوه بدمرغې ښکلې ښځه ده ! د هغې په مخ کې د هغې د مېړه په اړه مه غږېږئ، هیله لرم چې هغه مه وریادوئ، د هغې لپاره خورا خورا د خواشینۍ وړ ده.

۷

کلـه چـې بـاریس او اناپاولوفنـا مېلمنـو تـه راسـتانه شـول، سردار ایپولیت په خبرو لګیا و. هغه ځان د څوکۍ څنډې ته نږدې کړ او وې ویل:

- د پروس ټولواک ! دا یې وویل او په خندېدو شو. ټولو هغه تـه مخ ورواړاوه. هغه بیا په پوښتنیزه ډول وپوښتل:

- د پـروس ټولـواک؟ بیـا یـې وخنـدل، بیـا یـې ځـان د خپلـې لاسـتي لرونکـې څـوکۍ مـنځ تـه برابـر او پـه خـورا ډېـر توګـه آرام کېناست. انـا پاولوفنا یوه شېبه د هغـه خبـرو تـه سـترګه پـه لاره شـوه، خـو ولیـدل چـې سردار ایپولیت د خبرو د دوام تکل نه لري، دا خبره یې راونیوه چې دا خدای ناپېژندونکی بناپارت، څنګه په یوتسدام کې د (ستر فردریک) توره غلا کړې ده، دا د ستر فردریک توره وه چې زه ...

خو ایپولیت د هغې خبرې پرې کړې او وې ویل:

- نو څه ووایم، د پروس ټولواک !

خو همدا چې د ټولو پام یې ځانتـه وروااړاوه، ښـښنه یـې وغوښـته او چپ شو. انا پاولوفنې لږ تندی تریو کړ، خو مورتـه مـار چـې د ایپولیـت ملګری و، هغه ته په قهر مخ وروااړاوه او په غوڅه ژبه یې ورته وویل:

- پوه نه شوم، تاسو د پروس له دې ټولواک څه غواړئ؟

ایپولیت بیا وخندل او خندا یې دې ته ورته وه، چې ګواکې د خپلې خندا له کبله شرمېدلی وي، خو وې ویل:

- نه ! هېڅ نه غواړم، یوازې دومره مې غوښتل چې وو ایم (هغه د بنډار له پیل نه دې ته سترګه په لاره و، هغه ټوکه چې په ویانا کې یې اورېدلې وه، دلته واوروي)

هغه دوام ورکړ:

- ما غوښتل یوازې دومره وو ایم چې موږ هسې د پروس د ټولواک لپاره جنګېږو.

باریس... او نورو ټولو وخندل.

انا پاولوفنا...

هغه په ګوا ښمنه خو له ملنډو په ډکه ژبه وویل:

- له کلمو سره ستاسو لوبه، ښه پای نه لري، البته چې خورا عاقلانه دی، خو رښتیا نه دی. موږ د ښه نیت لپاره جنګېږو نه د پروس د ټولواک لپاره. او دا سردار ایپولیت خو، هسې شیطانکئ دی.

دا خبرې اترې چې دم په دم تودېدې، ټولې د سیاسي پېښو د خبرونو په شاوخوا راچورلیدې، خو کله چې خبرې د ټولواک له خوا دې او هغه ته د رتبو، نښانونو او مډالونو ورکولو پورې ورسېدې، لا تودې او تودې شوې.

هغه هوښیار او ځیرک سړی وویل:

- پروسږ کال خو، ن.ن. یوه تنباکمروړه، هغه هم په عکس انځور شوې، هغه نو سږ کال ولې هغه س.س. ونه ګټي؟

دیپلمات وویل:

- ښښنه غواړم، د ټولواک په تصویر انځور شوې تنباکمروړه، یو سوغات دی، نه رسمي امتیاز، هغه یوازې یوه ډالۍ ده، ډالۍ...

کله چې ټول کورونو ته د تک لپاره چمتو شول، ایلن چې د بندار په اوږدو کې تر ټولو کمه غږېدلې وه، بیا یې مخ باریس ته ورواړاوه او په هیله یزه خوږه ژبه یې هغه ته وریاده کړه چې د سه شنبې ورځ یې هېره نه شي. هغه چې انا پاولوفنا ته موسېده ،باریس ته وویل:

- دا خورا ضروري ده چې سره وګورو ! او اناپاولوفنا له هماغې خواشینې موسکا سره، چې هر وار د ټولواک، د هغه د پلویانو او د کورنۍ د غړو د نامه په یادېدو سره یې پر شونډو خورېده، د هغې د هیلې تائېد وکړ.

داسې برېښېده چې د پروس د پوځ په اړه د باریس په شویو خبرو کې، ایلن ناڅاپه د ځان لپاره کوم نوی ټکی موندلی دی، نو ځکه یې داسې د دیدن لېواله ده. هغې داسې څرګندوله، چې د سه شنبې په ورځ هغه ته راشي، هغه به دغه ټکی ټول ده ته څرګند کړي.

باریس چې د سه شنبې په ورځ، د ایلن پرتمین مېلمستون ته ورغی، دلته د ده د راتګ د هرومرو والي، هېڅ دلیل ورته ونه ویل شو. که څه هم نور مېلمانه هلته و، خو ایلن له هغو سره خورا لږه غږېده. هغه یوازې د خدای په امانۍ په وخت کې، هغه هم هغه وخت چې باریس د هغې لاس ښکلاوه، له موسکا پرته په خورا برنده بڼه په بنګهاري، هغه ته وویل:

- سبا ماښام ته به راشئ، هرومرو به راځې، هرومرو !

او باریس پترزبورګ ته د دغه سفر په اوږدو کې، د ایلن بیزا وخوف له نېږدې انډیوالانو نه شو.

۸

د جګړې اور دم په دم زیاتېده او لمن یې د روسیې پلو ته رانېږدې کېده. هر ځای او هر چېرې د بشري ټولنې دښمن، بناپارت ته د ښېرا او غږ او ربړدل کېده. له کلیو او باندو نه د جګړې لپاره زلمیان راټولېدل، احتیاط زیاتېده، او ډول ډول آوازې او خبرونه له بېلا بېلو جبهو نه رارسېدې، هغه خبرونه چې زیاتره وخت به ناسم او خپل تعبیرونه لرل.

د بوډا یا مشر بالکونسکي د سردار اندرې او شهزادګۍ ماریا ژوند له **۱۸۰۵** کال راهیسې له هره پلوه چور بدل شوی و.

په **۱۸۰۶** کال کې، د روسیې د احتیاط پوځ لپاره، اته مشر قوماندانان ټاکل شوي وو، چې یو یې مشر بالکونسکي و. سره له هغه چې هغه د زړښت ناتوانیو او د خپل ګواکې وژل شوی زوی د نشت والی په موده کې، لا ژوبل شوی و، دا یې ښه ونه ګڼله چې د ټولواک له خوا وړاندې شوې، وړاندیزونه منې. نو له دې کبله دغې نوې دندې، هغه ته د نویو هلو ځلو او د ځان د ټینګښت نوې لارې پرانستې. خپل زیاتره وخت یې په هغو درېو ولایتو کې چې زیاتره احتیاط پوځونه په کې مېشت شوي وو، تېراوه. هلته په تګ راتګ او څارنې لګیا و. د دندو په سر ته رسولو کې یې ځیرتیا، د هغو تر خورا وړو برخو پورې

پلټنه او څارنه به کله خبره پر ښېښانۍ او خوا بدی ته ورسوله، نو ځکه یې کله کله خورا کمکي کارو تر خپلې څارنې لاندې سر ته رسول. شهزادګۍ ماریا، نور له پلاره سره د ریاضي زده کړې نه کولې.... هغې خپل زیاتره وخت، د خپل وراره په روزنه تېراوه. پېغلې بوري ین هم داسې ښودله چې سخته د ماشوم لېواله ده....

د لیسه ګوری د کلیسا په قربانځای کې د اېښودل شوي میز تر څنګ د کمکۍ شهزادګۍ (د اندرې ښځه) د قبر تر څنګ د لمانځنې یو ځای جوړ شوی و. پر قبر د یاد یوه ایتالوي مجسمه چې یوه ښاپېرۍ یې په پرانستو وزرو انځورولې او د آسمان پلو یې الوتو ته ښودله، جوړه شوې وه. د دغې ښاپېرۍ پاسنۍ شونډه لږ پورته تللې وه، او داسې ګڼله کېدای شوه، چې اوس به یې شونډې په یوې موسکا خورې شي. سردار اندرې او خور یې چې یوه ورځ دلته په ګډه له لمانځتون نه راوتل، دا ومنله چې د دغه ښاپېرۍ څېره خورا د خدای بښلې کمکۍ شهزادګۍ څېرې ته ورته ده. او له ټولو نه د تعجب وړ خو لا دا و چې هغه ناپېژندل شوی مجسمه جوړونکی، هغه حالت چې په دغه ښاپېرۍ کې انځور کړی و، سردار اندرې ته د خدای بښلې کمکۍ شهزادګۍ هغه ګله منده خبرې وریادولې چې ویلې و:

- ګوره !له ما سره مو څه وکړل؟

خو سردار اندرې، خپل دغه احساس خور ته ونه وایه.

د سردار اندرې د راستنېدو له موده نه وروسته، پلار د هغه میراث وربېل کړ او د باګوچارو واجایدادونه (ځمکې او باغونه) چې د لیسه ګوری په ۴۰ (وروسته) کې پراته و، ده ته ورکړل. سردار اندرې له دې کبله چې د لیسه ګورې له چاپېریال نه یې ښه خاطرات نه لرل، د پلار سخت طبیعت یې هم هر وخت زغملی نه شو، لږ آرام او بې غم ځای ته

یې اړتیا لرله، له دغه وخت نه یې ګټه واخیسته او په جایداد ونو کې یې ځانته یو کور جوړ او خپل زیاتره وخت یې هم هلته تېراوه.

سردار اندرې، د اوسترلیخ تر جګړې وروسته پرېکړه کړې وه، چې هیڅکله به پوځ ته نه ورستنېږي، خو کله چې جګړه پیل شوه، په پوځ کې د مخامخ خدمت نه د مخنوي لپاره، له پلار سره یې د احتیاطو د راټولولو په چارو کې دنده واخیسته. داسې برېښېده چې پلار او زوی ۱۸۰۵ کال تر جګړې وروسته، په جګړه کې خپلې ونډې بدلې کړې وې.

په دې پوځي بهیر کې مشر بالکونسکي، د چټکۍ او فعالې ونډې په اخیستو، بیا په ځان کې خپل پوځي احساسات راویښ کړي و او هیله یې لرله چې جګړه په خورا ښه ډول تر سره شي او پای یې نه هېرېدونکی او بریالی وي. برعکس سردار اندرې چې په جګړې کې یې ګډون نه درلود، که څه هم د زړه په تل کې له دې کبله پښېماني ښودله خو د جګړې پای یې بد مرغي ګڼله.

د ۱۸۰۷ کال د فبروري په شپږویشتمه چې کله مشر سردار په خپله مشرۍ د سرتېرو د راټولولو لپاره یوې سیمې ته د ځارنې لپاره تللی و، کشر سردار د تل په شان په لیسه ګورې کې پاتې شوی و.

څلور ورځې کېده، چې کمکی نیکولای ناروغ و. هغه ګاډۍ چې مشر سردار یې ښارته بېولی وو کشر سردار ته له یو شمېر اسنادو او لیکونو سره، بېرته راستنه شوه. هغه چوپړ چې لیکونه یې سردار ته راوړي و، همدا چې سردار اندرې یې خپله کوټه کې پیدا نه کړ، د شهزادګۍ ماریا کوټې ته ورغی، هلته هم نه و. هغه ته یې سره وویل چې هغه د ماشوم په کوټه کې دی. سردار پر یوه وړه څوکۍ ناست و، په رېږدېدونکو لاسونو او برندو وروځو یې، درمل، څاڅکې څاڅکې له یوه بوتل نه په یوه پیالې کې چې تر نیمایي له اوبو ډکه وه، تویول. په

دې وخت کې يو نجلۍ چې د ماشوم د دايي مرستندويه وه، د ننه راغله او وې ويل:

- جلالتمابه ! وبښئ ! پتروشا ليکونه راوړي دي.

سردار اندرې په تريو تندی او ترخه ژبه وويل:

- څه خبره ده؟

له بې احتياطۍ نه يې لاس وځنډېده او له اندازې نه زيات درمل په ګيلاس کې تويې شول. هغه ګيلاس پر ځمکه واړاوه او بيا يې اوبه راوغوښتې او نجلۍ نورې راوړې...

دوې شپې کېدې، چې سردار اندرې او خور يې د ماشوم د ناروغتيا له امله ويده شوي نه وو. هغوی د ماشوم د کټ ترڅنګ چې سره تبه يې لرله، په ويښه ناست وو. له دې کبله چې هغوی پر خپل کورنۍ ډاکتر ډاډمن نه وو، له ښار نه يې بل ډاکتر راغوښتی و او دا دوه شپې او ورځې يې، د هغه د ډاکتر د رارسېدو په هيله، هر ډول دارو درمل په ماشوم آزمايل. بې خوبۍ لېوني کړي وو، طبيعتونه يې وران او يو بل ته يې بد رد هم ويل...

چوپړه نجلۍ بيا راغله او وې ويل:

- پتروشا دی، د پلار له خوا دې څه ليکونه راوړي دي.

سردار اندرې... له يوه لنډ شرو شور نه وروسته د پلار نه راغلي ليکونه واخېستل او ببرته د ناروغ ماشوم کوټې ته راستون شو او وې پوښتل:

- ښه، نو څنګه دی؟

شهزادګۍ ماريا يو سوړ اسويلی وکړ او وې ويل:

- هماغسې چې و، هماغسې دی، مګر ته او خدای چې لږ صبر وکړه، کارل ايوانوويچ تل وايي، خوب تر بل هر درمل ښه درمل دی.

سردار اندرې ماشوم ته ورنږدې شو، لاس يې پر تندي ورکېښود، ماشوم له تبې اور اخيستی و، هغه وويل:

- ورځه ورکه شه له خپل کارل ايوانوويچ سره دې رنګ ورک که.

هغه بيا ګيلاس او په هغه کې اچول شوي څاڅکي او اوبه راواخيستل او ماشوم ته نږدې شو.

شهزادګۍ ماريا وويل:

- اندرې مه کوه!

خو اندرې چې تندی تريو او سترګې برندې کړې، له قهره په ډکې خوځېدا يې خورته وکتل او ګيلاس په لاس پر ماشوم ورخم شو، او وې ويل:

- زه غواړم چې دغه درمل هغه ته ورکړل شي، خو هيله کوم، چې دا کار ته وکړې.

شهزادګۍ ماريا اوږې پورته واچولې، خو وروسته يې د هغه خبره ومنله، ګيلاس يې واخيست، دايه يې ته ورغږ کړ او ماشوم ته يې د درملو په ورکولو پيل وکړ. ماشوم راويښ شو، چغه يې کړې او په ګډوډ آواز يې ژړل پيل کړل. سردار اندرې، سترګې برندې او وروځې ووېستې، سر يې په لاسونو کې ټينګ کړ، له کوټې ووت او په ګاونډه کوټه کې يې ځان پر اوږده څوکۍ واچاوه. ليکونه يې په لاس کې و، هغه يې په ګېډۍ او وران طبيعت پرانستل او په لوستلو يې لګيا شو. مشر او بوډا سردار پر شنه کاغذ په ځيږو او لويو کرښو او په ځينو برخو کې په انځوريزه بڼه ليکلي و:

"همدا يوه شېبه مخکې مې له ډاګی نه يو ښه خبر تر لاسه کړ، هيله لرم چې هسې تشه آوازه نه وي. که دروغ نه وي، د ايلو ښار ته نږدې، بينيګسن په پوره توګه د بناپارت يو خونه لاندې کړې او برى يې تر

لاسه کړی دی. په پترزبورگ کې ټول ښادي او خوښي کوي او پوځ ته بې شمېره ښنانونه او مډالونه لېږل شوي دي، که څه هم دا برى لږ څه پردى او د جرمنیانو دى، خو بیا هم دمبارکۍ وړ دی.

په دې مې سر نه خلاصېږي، چې دا خاندریوکف، چې د کورچووا، د پوځ مشري کوي، ولې داسې تېروتنې کوي. هغه احتیاط پوځونه خواړه او کالي چې باید ده رالېږلي وای، تر اوسه پورې را رسېدلي نه دي. سمدلاسه به هلته ورشي، او ورته ووایه که تر یوې بلې اونۍ پورې هغه په بشپړه توګه راونه رسېږي، د هغه سر به پرې کړم. په جرمني کې د ایلو د جګړې په اړه مې د پتنکا (شهزاده بګراتیون) نه لیک تر لاسه کړ، هغه په خپله په دې جګړه کې ګډون لاره. ټولې خبرې رښتیا دي. که غیر مسوول کسان په چارو کې لاسوهنه ونه کړي، آن یو پردی هم کولای شي، بناپارت مات او ایل کړي. ویل کېږي چې لښکر یې مات او په تېښته تښتېدلی دی. ګوره په یاد دې وي، چې سمدلاسه به (کورچووا) ته ورځې، او هغه څه به سر ته رسوې چې درته ومې ویل "

سردار اندرې سوړ اسویلی ووېست او بل لیک یې پرانست. دا لیک دوه مخیزه لیک د (بېلیبین) و. په تور مېده خط لیکل شوی و. هغه یې ونه لوست او بېرته یې وتاړه. بېرته یې د پلار لیک راواخیست، هغه یې ولوست. د پلار لیک په دې کرښو پای ته رسېدلی و:

"سمدلاسه به کورچووا ته ورځې او هغه څه به سر ته رسوې، چې درته ویلې مې و. "

هغه په خیالو کې ډوب شو او وې ویل:

- نه ! ما به وبښې پلاره ! اوس نه ورځم، تر هغه نه ورځم چې ماشوم روغ شوی نه وي. په همدې خیالو کې ډوب و چې د هغې کوټې دروازې

ته چې ماشوم په کې پروت و، ورغی، کوټې ته یې ورو کتل، شهزادګۍ ماریا هماغه شان د کټ ترڅنګ ولاړه وه او ماشوم یې په کراره کراه ځنګاوه.

سردار اندرې د پلار د لیک د کرښو د رایادولو د هڅو په لړ کې له ځانسره ویل:

" یو بل زورونکی خبر دې هم لیکلی و، هغه څه و؟ هو کې، پر بناپارت د بری خبر و. هو کې دا خبر هغه وخت راځي، چې زه په پوځ کې نه یم، هو کې سرنوشت تل پر ما ملنډې وهي، ښه ده، ښه ده، ودې وهي!" تر دې خبرې وروسته یې د بېلیبین لیک چې په فرانسوي ژبې لیکل شوی و را واخیست او د هغه په لوستلو یې پیل وکړ. لیک یې لوسته، خو د هغه په نیمایي یې سر نه خلاصېده او نه پوهېده، چې څه لیکل شوي دي، خو هغه یې ددې لپاره لوسته، چې له هغو خیالونو نه ځان وژغوري چې د ده خیالونه یې ولکه کړي و او دی یې زوراوه.

۹

بېلېبين اوس په سترې قوماندانۍ کې د سياسي استازي دنده لرله، که څه هم ليک يې د ټوکو، متلونو او ځينو اصطلاحاتو په کارونې په فرانسوي ژبې ليکلی و، په هغه کې يې د جګړې بهير انځور کړی و، خو د هغه ټوله ليکنه پر خپلو کړو مېړنۍ ګوت نيوکې او ملندې وې. دا سې ګوت نيوکې او ملندې چې د روسانو ځانګړتيا ده. هغه ليکلي و چې د ډيپلوماسۍ له راز ساتنې نه خورا په تنګ دی. او اوس ځکه ډېر خوشاله دی چې کولای شي، د خپل زړه خبرې، د سردار په څېر يو رښتيني اورېدونکی ته اوروي، ځکه په دې ډول سره، د زړه هغه غوټې آوارېږي، چې د جګړې له سختو شېبو نه دده په زړه کې پاتې شوي او په جړو غوټو بدلې شوې دي.

دا ليک زوړ او د پروس د ايلو د جګړې د پېښېدو نه پخوا ليکل شوی و.

هغه ليکلي و:

"ګرانه سرداره! پوهېږئ، چې د اوسترليخ په جګړه کې د نه هېرېدونکو بريو نه وروسته، نور هېڅکله دا سترې قوماندانۍ نه، نه

لرې کېږم، نور نو له جګړې سره زړه‌ دی شوی یم او په دې حال ډېر خوشاله یم. هغه څه مې چې په دې وروستیو درې میاشتو کې لیدلي، د نه منلو وړ دي. زه یې له اوفو (؟) نه راپیل کوم. هغه شان چې تاسو ته څرګنده ده دبشر ستر دښمن، په پروسیانو یرغل کوي، پروسان زموږ وفادار ملګري دي، چې په تېرو درې کالونو کې یې یوازې درې واره موږ دوکه کړي یو. موږ د هغو ملاتړ کوو، خو داسې ښکاري چې د بشري دښمن ښاغلی اصلاً زموږ د غو کړو ته کومه وړه پاملرنه هم نه کوي او په خورا وحشتناکه بڼه پر هغو تالان جوړوي. داسې تالان چې حتی هغوی ته د پیل شوي پریټ د پای ته رسېدلو وخت نه ورکوي. داسې پرې ورتوېږي چې هغو تالا والا کېږي او دوی مخامخ د پوتسدام په ماڼۍ کې دربار جوړوي.

د پروس ټولواک بناپارت ته داسې لیکي:

" د زړه له کومې هیله لرم چې زما په ماڼۍ کې تاسو ټولواک ته تر ټولو نه په ښه ډول تود هرکلی وویل وشي. په دې اړه مې د توان په اندازه په بې پایه لېوالتیا لازمې سپارښتنې، سپارلي دي، هیله لرم چې په دې برخه کې بریالی واوسم. "

پروسي جنرالان، د فرانسویانو په وړاندې درناوی او غوره مالي، خپل ویاړ ګڼي او د لومړۍ ګواښ په اورېدو د هغو په غېږ وسله اچوي.

د پروس د "ګلوګا " د قطعې قوماندان، چې لس زره پوځ یې تر قوماندې لاندې دی، د پروس له ټولواک نه پوښتي، که د تسلیمۍ غږ واوري، څه وکړي؟..... دا خبرې ټولې رښتیا دي.

لنډه دا چې موږ هیله لرله، دښمن به زموږ د مېړانې په لیدو، لاره ورکه کړي، شا ته به لاړ شي، خو اوس له موږ هغه سره په جګړه اخته شوي یو. هغه هم داسې جګړه چې زموږ له پولو وتلې جګړه ده. داسې

جګړه چې د پـروس د ټولـواک پـه ملتيـا او د هغـه لپـاره جګړه ده. ټولې چارې سمې شوي دي، يوازې يوه هغه پاتې ده، هغه هم د ستر قوماندان ټاکنه ده. داسې ويل کېږي، که د او سترولېڅه پـه جګړه کې زموږ ستر قوماندان ځوان نه واى، داسې ماتې به مو نه واى خوړلى. دا دى اوس مشـر يـې لـه اتيـا نـه د پورتـه عمـر جنرالانـو تـه ورکـول کېـږي. د پروزوروفسکي او کامنسکي ترمنځ، دويم هغه غوره ګڼل کېږي.....

د مياشـتې پـه څلورمـه د پترزبـورګ نـه لـومړنۍ پوسـته رارسـېږي. داګـۍ ټـول صـندوقونه د مارشـال کـوټې تـه راوړي. د پوځونـو سـتر قوماندان هيله لرله چې ټولې چارې د ده تر څارنې لاندې تر سره شي. ما هم وربولې چې زموږ په نامه د ليکونو په پيدا کولو کې مرسته ورسره وکړم. مارشال هر څه خپله څاري، سترګې يې هغه ليکونو پسې ګرځي چې د ده په نامه ليکل شوي وي، خو هر څومره لټونه او پلټنه کوو، د ده په نامه کوم ليک پيدا کولاى نه شو. مارشال تـه تشويش پيدا کېږي، خپله د ليکونو په پلټنې پيل کوي، خو کله چې د (ت)نومی ګراف پـه نامه د ټولواک ليکونه ويني، له قهره لېونى کېږي. ټولو تـه پـه ښـکنځلو پيل کوي. د هغو ليکونو سرونه پرانيزي چې د نورو په نامه ليکل شوي دي، هغه لولي...ښه داسې...دوى له ما سره دوکې کوي... پـه مـا بـاور نـه لري... پر ما پسې جاسوسان اچوي...ډېر ښه... بلا ورپسې او د جنرال بنيګسين په نامه خپل نه هېرېدونکى فرمان ليکي:

"زه ټپي شوى يم، ښوربدلى نه شم، دا په دې معنا چې د قوماندانۍ چارې هم سر ته رسولى نـه شـم. تاسو تـر خپـل واک لاندې پوځ لـه مـاتې سره مخـامخ کـړئ، هغـه مـو پولتوسـک تـه ورسـتون کـړى دى، چـې نـه دفاعي چتر لري، نه اعاشه او نه هم وسلې. بايـد د ژغـورنې لارې ولټـول شي، تاسو خپله هم پرون ګراف بوکسګيفدين ته ويـل چې بايد د خپلو

پولو ، پلو ته د شاتگ په خيال کې واوسو ، ښه به دا وي چې د دغه تکل عملي کول همدا نن پيل کړئ "
او ټولواک ته ليکي:
"د اوږدې جگړې په موده کې پر آس د زياتې سورلى له امله مې کوناټې خوږين شوي دي او نورو څو روغتياييي ستونزو ، چور هر څه راشنډ کړي دي او پر آس زما سپرېدل خورا گران دی او د دغه شان يو پرتمين پوځ د قوماندانۍ خنډ گرځي، نو له دې کبله قوماندانۍ يې يو پخوانی او مشر جنرال بوکسگيفدين ته ورپرېښی، خپل ټول ناظران او ځانگړی گارد يې د هغه چوپړ ته ورکړی دی او هغه ته يې سپارښتنه کړې ده که د خوږولو له لږوالي سره مخامخ شي، د پروس خاورې ته مخکې لاړ شي، دا خبره مې ځکه درته ياده کړه چې، د هغو خواړه د يوې ورځې لپاره پاتې دي. د ځينو غونډونو قوماندانانو لکه جنرال (اوسترمان) او (سېدرمويخکي) خبر ورکړی دی چې د هغو آن د يوې ورځې لپاره هم خواړه نه بس کېږي. د بزگرو په سپما ځايو کې هم هېڅ پاتې نه دي. دغه راز غواړم د ټولواک دريځ ته وړانديز وکړم او وواېم که په همدې ډول پنځلس ورځې نور هم زموږ پوځونه په لارو کې پاتې شي، تر پسرلي پورې به يو سر تېری هم موږ ته را پاتې نه شي.
هغه عمر خوړلی بوډا چې تاسو هغه ته د نورو د برخليک د ټاکلو ستر او وياړمن کار سپارلی و ، ددې چارو د سر ته رسولو توان نه لري، ښه به دا وي چې هغه لرې او خپل کلي ته ورستون شي. زه خپله به په دې روغتون کې د معظم ټولواک ښښنې ته سترگې په لاره شم، چې د پوځي قوماندانۍ پر ځای يو نوم ورکی منشي توب راته وسپاري. له پوځ او قوماندانۍ نه به زما لرې کېدل هېڅ کوم غبرگون ونه لري....زما په شان په روسيه کې په زرگونو نور قوماندانان ژوند کوي. "

ښاغلی فیلد مارشال له ټولو اک نه خوا بدی کېږي، خو جزا موږ ته راکویو دا یږ منطقي کار دی....

سردار اندرې، لومړی دې لیک سره چندان لېوالتیا نه لرله، خو وروسته یې بې له هغه چې خپله غوښتنې وي، هغه سره مینه پیدا شوه. (که څه هم په دې پوهېده چې د بېلیبین له خوا پر ټولو لیکل شویو خبرو باور نه دی په کار.) کله چې د لیک دې برخې ته راورسېد. هغه یې په منګلو کې کېښکود، لرې یې واچوه. د هغه قهر او خوابدی له هغه څه نه چې لوستلي یې و نه و، بلکې له هغو ستاینو نه و (چې اوس په دې لیک کې راغلي دي او ده پورې یې هېڅ اړه نه لرله) سترګې یې وتړلې، لاس یې داسې پر تندي تېر کړ، چې ګواکې غواړي، هغه څه له ذهن نه وباسې چې لوستلي یې و. هغو غږونو ته یې غوږونه تېره کړل، چې د زوی له کوټې یې راتلل. ناڅاپه یې داسې وانګېرله چې یو نه پوهېدونکی غږ د دروازې له شا نه اوري، ګبنې او ویرې پسې واخېست، داسې یې وانګېرله چې د لیک د لوستو په موده کې یې په زوی څه بده بلا نه وي راغلی. په کرار کرار د ماشوم د کوټې شا ته ورغی او هغه یې پرانسته.

کله چې کوټې ته ورننوت، مینځه ته یې پام شو، چې په تلوار سره یې کوم څه تر شا پټ کړل او هم یې ولیدل چې نور نو شهزادګۍ ماریا د ماشوم سر پورې ولاړه نه ده.

د شهزادګۍ له ناهیلو نه ډک غږ یې، د دروازې له شا واورېد چې ویل یې:

- ګرانه !...

ددې غږ په اورېدو سره، لکه هغه شان چې له یوې زورونکې او درنې شوګیرې نه وروسته پېښېږي، یو نامعلوم وحشت او نا آرامۍ

پسې اخيستي و.

د هغه په خيال کې راوګرځېدل، چې ماشوم يې مړ شوی دی. هر هغه څه چې ده ليدل او اورېدل، دا ډار يې واقعيت ته نېږدې کاوه.

په زړه کې يې وويل:

- هر څه پای ته رسېدلي دي.

په تندي يې سړې خولې راماتې شوې. په خورا پرېشانۍ د ماشوم کټ ته نېږدې شو او په دې ډاډه و چې اوس به کټ خالي وګوري او هر هغه څه چې مينځې تر شا پټ کړي، هغه به د ده د زوی مړی وي. کټ ته پرته پرده يې لرې کړه، يو شېبه يې په سترګو تياره راوغوړېده او د هېڅ شي تو پير او پېژندنه يې نه شو کولای خو په پای کې يې ماشوم وليد. ماشوم سره اننګۍ او خلاصې پښې د کټ په پای کې وېده او سر يې له سرويږدې نه لوېدلی و، شونډې يې د کوم شي د زېښښېدو په لړ کې ښورېدې او په ښه توګه يې سا وېستله.

سردار اندرې د خپل ماشوم په ليدو داسې خوشاله شوی و، چې ګوا کې په رښتيا يې خپله کومه ورکه بيا موندلې ده. پر هغه ور خم شو او هغه شان چې خور يې ورښودلې و، په خپلو شونډو يې د هغه تبه وکتله. د ماشوم نازک تندی لوند و. لاس يې پر تندی ورکېښود. داسې خولې يې کړې وې چې آن څڼې يې لمدې شوې وې. نه يوازې مړ شوی نه و، بلکې په ډاګه څرګند و چې د هغه تبه هم ماته او د رغېدو نښې په کې ښکاره وې. سردار غوښتل دغه کمکی او ناتوانه مرغه، راپورته کړي، په لاسونو کې يې واخلي او پر ټټر يې کېښکاږي، مګر زړه نا زړه شو او دغه کار يې ونه کړ... سردار اندرې هماغه شان سر پرې خم کړی و او د هغه د سا ايستلو آواز ته غوږ نيولی و... چې شهزادګۍ ماريا په خورا آرامو او کرارو ګامونو رانېږدې شوه، پرده يې پورته او سر يې

ښکته اچولی و. سردار اندرې بې له هغه چې وګوري، د سيورې نه يې هغـه وپېژانـده او لاس يـې هغـې تـه وروغځـاوه، خـور يـې د هغـه لاس کېښکود.

سردار اندرې وويل:

- خولې يې کړې دي !

- راغلې وم، چې تا ته همدا خبر در ورسوم.

ماشوم پـه خـوب کـې وربړد بـد ، وموسـېد او تنـدی يـې پـر بالښـت ومښه.

سردار انـدرې تـر سـترګو لانـدې خپلې خور تـه وکتـل، ځلېدونکې سترګې يې د پردې د تتې رڼا لاندې د ښادۍ له اوښکو ډکې او لـه پخوا نـه لا ځلېـدونکې بربښـېدې. شـهزادګۍ ماريـا ځـان دخپـل ورور خـوا وروځښاوه او هغه يې ښکل کړ. د کټ په پردې کې لږ بنده غونـدې شـوه. يو بل ته يې سره وويل، دا دې څه وکړل؟ ګوتې يې وښورولې او د يو څو شېبو لپاره د پردې د تتې رڼايي لاندې پـاتې شـول. داسې بربښـېده چې نشي کولای، د خپلې دغـې درې کسيزه دنيـاګۍ نـه چې دغـه پـردې لـه نورې دنيا نه جلا کول، زړه وشکوي. سردار اندرې چې څښې يې د پـردې په سخونو کې بندې شوې وې، تر خور نه د مخه يې له هغه ځانه لرې کړ.

يو سوړ اسويلی ووېست او وې ويل:

- اوس دا يو ازينی څوک دی، چې را پاتې دی.

۱۰

پېير د ماسونانو د ورورګلوۍ په ټولنه کې تر غړيتوبه وروسته، له هغې نوې کړنلارې سره چې د خپلو جايدادونو د چارو په اداره کې د اصلاحاتو لپاره جوړه کړې وه، د کيف ښارته چې د ده زياترې ځمکې او باغونه هلته و، لاړ. همدا چې کيف ته ورسېد، د خپلو چارو ټول مشران يې خپل دفتر ته راوغوښتل او هغوی ته يې وويل چې ډېر ژر به داسې پرېکړه وشي، چې له مرئيتوب نه د بزګرو د بشپړې ژغورنې لاره پرانزي او تر هغه پورې چې دغه پرېکړې وشي، بايد هغوی درنو او له کړاونه ډکو کارونو ته اړ نه کړل شي، ماشومان او ښځې بيګار ته ونه لېږل شي. له بزګرو مرئيو سره بايد مرسته وشي، که هغوی نه کومه تېروتنه کېږي، بايد د نصيحت له لارې راسم شي، هغوی بايد تر وهلو ټکولو لاندې رانه شي، هر لوی جايداد بايد خپل روغتون، ښوونځی او يتيم تون ولري. او د بزګرو مرئيانو ځيني مشران (چې ځيني په هغو کې چور نالوستي و) ددې خبرو په اورېدو په حيرت کې شول او داسې يې وانګېرله چې د هغوی بادار د دوی په غلا او دوکې خبر او له دوی نه خوابدی شوی دی، له ځينو مرئيو او بزګرو نه، چې لومړی حيرت لرې شو، د خپل بادار په دغو غير معمولي خبرو کې، څه په زړه پورې ټکي

پیدا کړل، خو دغه خبرې یې چې د لومړي ځل لپاره اوریدلې وې، ټوکې وګڼلې. بلې ډلې، په خورا سادګۍ د بادار له خبرو خوند اخیست او په پای کې یوه ډله چې په هغو کې د چارو مشران هم وو، د هغو له خبرو نه دا پایله تر لاسه کړه چې څنګه له خپل بادار سره جوړ شي او هماغه شان خپل مشرۍ ته دوام ورکړي.

د دغو مشرانو له ډلې نه، تر ټولو مشر هغه،د پییر ټولې خبرې ښې خوښې شوې، ځان یې د هغه ملګری، هم اندې او هم لارې وباله، خو دا یې وویل چې د دغو بنسټیزه بدلونونو تر څنګ باید د جایدادونو بد حالت ته هم پاملرنه وشي.

د ګراف بېزاوخوف جایدادونه، خورا بې پایه و. له هغه وخته چې پییر هغه تر لاسه کړي و او لکه څنګه چې ویل کېدل، د هغو کلنی عاید پنځه سوه زره روبله ته رسېده، خو ده تر هغو کلو نه چې له خپل نامشروغ پلار نه په کال کې لس زره روبله تر لاسه کول، اوس ځان خوار ګاڼه. ده خپل کلنی حاصل او بودجه داسې حسابوله: اتیا زره روبله په شاوخوا کې یې ښار ته مالیه ورکوله، د مسکو، د مسکو په څنډو او په هغو کې د مېشتو شهزادګانو خرڅ دد برش زره روبله په شاو خوا کې، څه کم پنځلس زره روبله یې د تقاعد صندوق ته او په همدې اندازه یې له خیریه موسسو سره مرسته کوله، د ګرافینې(ایلن-دهغه ښځه) خرڅ هم تر یو سلو پنځوس زره روبله کېده، په تېرودوو کلونوکې یې تر لسو زرو روبلونو پورې یې کلیسا ته وربښلي و... نېږدې سل زره روبله نور معلوم نه و چې په څه خرڅېږي او دا پته نه لګېده، چې هر کال څه پورونه هم اخلي. دغه راز هر کال به د بزګرو یا مرئیو کوم مشر د اورونو د لګېدو، د درومندونو د سوځېدو، د وچکالېو له امله د فصلونو د خرابۍ، د ودانیو د جوړونې او بیا جوړونې او نور خرڅونو حسابونه

رالېږل. نو له دې کبله تر هر څه دمخه باید د هغه چارې راسمې کړې وای، چې له هر څه نه یې لږ له هغه سره لېوالتیا ښودله او هغه د خپلو جایدادونو د چارو اداره وه.

پېیر هره ورځ د ده د جایدادونو د ادارې د چارو د مشرانو له مشر سره، دغه چارې څېړلې، خو ده داسې انګېرله، چې هېڅ پایله نه لري... له یوه خوا به دغه مشر له خورا وړو ستونزو نه لوی غر جوړ کړ او له بله پلوه به یې په دې قانع کړ چې باید پورونه پرې شي. هغه به نوې لارې جوړولې چې څنګه مرئیان په کار بوخت شي، خو پېیر به دا نه منله او غوښتل یې چې ژر تر ژره مرئیان آزاد کړي. خو د چارو مشر له شورا سره د تړون له مخې، د پورونو د پرې کولو لاملونه وړاندې کول او د مرئیو د سملاسي آزادۍ خنډ کېده. که څه هم دغه چارواکي په ډاګه دا خبره نه کوله، چې د مرئیو آزادای ناشونې ده...

پېیر د کیف په لوی ښار کې بې شمېره آشنایان پیدا کړل او نا آشنایانو هم له هغه چا سره چې د دغه ولایت تر ټولو بډای او د ستر و جایدادونو خاوند و، او اوس دلته راغلی و، د آشنا کېدو لارې چارې لټولې. د ګناه ویرې، د ده د ژوند تر ټولو نه کمزوری ټکی، هغه ټکی چې ده، د ماسونیانو په ټولنه کې، ژبه کړې وه چې نور به هسې نه کوي، هم خورا زوراوه. هغه به شپې، ورځې، اونۍ او میاشتې په همدې چرتونو او د ګناه د ویرې په خیالونو کې تېرول. هغه د نوي ژوند، د پیل کېدو پر ځای چې ده خپلو نویو ملګرو ته د هغه د پیل وعده ورکړې وه، په هماغه پخواني عیش و نوش، خو یوازې په بله بڼه ژوند تېراوه. هغه د دغو عیشونو او بنډارونو د زیاتوالي له امله، د دې وخت نه شو پیدا کولی چې د نوي ژوند په اړه فکر وکړي.

پېیر د هر ماسون لپاره، د درې اصلي دندونه چې پر ده واجب شوې

وې، يوه هم سر ته نه رسوله. په هغو کې لومړنۍ هغه يې، په ورځنۍ ژوند کې د غوره اخلاقو لرل و. او له ټولو اوو اصولو نه چې هر ماسون يې بايد ولري، دوه خو چور نه لرل، يو ښه معاشرت او بل له مرګ سره مينه...

د ۱۸۰۷ کال په پسرلي کې، هغه بېرته پترزبورګ ته د ستنېدو تکل وکړ. هغه په پام کې لرل چې د ستنېدو په لاره کې، خپل ټول جايدادونه په خپله وګوري او په خپله د هغو سپارښتنو جاج واخلي، چې ده د بزګرو او مرئيانو د ژوند د ښه والي په اړه سپارلې وې.

(مرئيو) بزګرو اود اداري چارو د مشرانو مشر، د ځوان ګراف د دغه سپارښتني د لېونتوب نښې ګڼلې او داسې يې ګڼله چې د دغه خبرې نه د ده، نه د رعيت او نه د بادار لپاره، يوه لپاره هم ګټه نه لري. د مرئيو د آزارولو چاره يې هم باخاريتوب باله خو په ټولو جايدادونو کې يې، د روغتونونو، ښوونځيو او د بې وزلو او بې کورو لپاره ستري ستري ودانۍ جوړې او د لوی بادار د راتګ په وياړ جشنونه ترتيب شول. د ده د سپارښتني له مخې بايد دا جشنونه، پرتمين او لوی نه وي، ځکه هغه پوهېده، چې د پيير دغه راز پرتم نه خوښېږي. بلکه هڅه وشي، چې هغه مذهبي پڼه ولري، شمايل په کې ډېر وي او د هغه تر مخه وښورول شي او د هغه دهرکلی مراسم د ډوډۍ او مالګې په وړاندېز تر سره شي، ځکه همدا شيان د پيير ډېر خوښېدل او اغېز يې پرې کاوه.

د سهيل آرام پسرلی، په هغه کې چټکه ګرځېدا په ويانايي ګاډۍ کې هلته دا خوا هغه خوا چکر، پر پيير سختې اغېزې کړې وې. هغه سيمې او جادېدادونه چې ده لا نه وې کتلې، يو له بل نه لاپسې ښکلي کېدل. خلک هم ظاهراً خورا هوسا او د هغو کړو او خير نه چې له دوی سره شوي وې، خورا منت باره وو. کله کله به دی له هغه درانه درناوي

او هرکلي ته چې ده ته کېده، خپله شرمېده، خو بيا يې هم د زړه په تل کې، د هغه د خوښۍ او غرور احساس راوېښاوه. د ده د جايدادونو په يوه کلي کې، کلېوالو د روسي د ټولواکانو، پتر او پاول سپېڅلي شمايل د ده هرکلي ته راوړل، او اجازه يې غوښته چې د ده (سن پېير) د نامه په وياړ او له خلکو سره د ده دمينې او ددوستۍ د نښې په توګه، د کليسا په يو کنج کې، په خپل خرڅ د لمانځنې يو ځای جوړ کړي. په يو بل کلي کې، هغه ښځې چې هغوی يې له درانه کار نه معاف کړې وې وېاړه شود روي (د غبرګې ماشوم)ماشومان يې لرل،او ده هغوی له درانه کار نه معاف کړې وې په دې وياړ او د ده د لمانځنې لپاره د ده مخې ته په هرکلي وتلې وې،. يو بل ځای يو صليب په لاس کشيش ولاړ او غوښتل يې د هغو ماشومانو په استازيتوب ده ته هرکلي ووايي، چې د پېير له برکته يې ليک لوست پيل کړی و. پېير په خپلو سترګو ليدل، چې هر چېرې د يوې نقشې له مخې، د روغتونونو، ښوونځيو او کورونو لپاره يا ودانۍ جوړې شوي او يا دجوړېدو په حال کې دي، چې ډېر ژر د پرانستلو لپاره چمتو کېږي. هر چېرې د مرئيانو او بزګرانو د ډلو د مشرانو د حسابونو نه داسې څرګندېدل کېده چې د بادارانو له خوا د بېګارۍ کچه لږ شوې ده او په شنو جامو کې يې د خلکو هغه استازي منل، چې د بېګارۍ د کمېدو له امله ده ته د مننې د څرګندولو لپاره راروان وو.

خو پېير په دې نه پوهېده، په هغه کلي کې چې د ده مخې ته يې د ډوډۍ او مالګې په راوړلو او د پتر او پاول، د شمايلو په راوړلو هرکلی وايي، آن لا د پتر په وخت کې جوړ او د سوداګرۍ ښه بازار و او دبډايو کليوالو او بزګرو له خوا جوړ شوی کلی و. د هغه په دې سر نه خلاصېده، چې د لمانځنې هغه ځای لا کلونه کلونه پخوا د همدې

بزګرو پـه خـرخ جوړ شـوي و او هغـه څوک چې د ده هرکلـي تـه راوسـتل شوي و، هماغه بډای بزګر وو، حال دا چې په سلو کې نوي کلېوالو يوه هم، د يوې ټنګې توان نه لاره. دی په دې نه پوهېده چې هغـه مينـدې چـې تی پورې ماشومان لري، او د ده په سپارښتنه ډاګونو ته بېګارۍ تـه نـه لېږل کېږي، په خپلو جونګړو کې سختو شاقه کاروته ګمارل شوي دي، هغه په دې نه پوهېده چې له ماشومانو سره صليب پـه لاس کشيش لـه کلېوالونــه څـه سرسـايې او اسـقاتونه غـواړي او دا ماشـومان چـې د ښوونځيو دزده کوونکو په نامه ورسره هلته راغلي پـه زور هغـو لـه مـور او پلار نه راوستل شوي دي،د مور او پلار ماشومانو پسـې سترګې لـه اوښکو ډکـې پـاتې شـوي دي. دی پـه دې نـه پوهېده چې د دغـو ماشومانو مورو پلار بيا خپلو کورونو تـه د ماشـومانو د ستنېدو لپـاره څه غټې پيسې ورکړې دي. هغه له دې نه خبر نه و چې د ده شـاوخوا کې له نقشو سره سم دا لوړې د تيرو مـانۍ او ودانـۍ د هغـو مرئيـانو پـه متو جوړې شوې دي، چې په زور بېګاري کارونو تـه ګمـارل شـوي او لـه پخـوا نـه اوس پـر هغـوی زورزيـاتی زيـات شـوی دی. پـه دې توګـه د بېګـارۍ..... پېير، خپلـو جايـدادونو تـه د سفر او د هغـو تـر څـارنې نـه وروسته خورا خوشاله او پترزبورګ ته د سفر په پيل کې يې، پـه ګوګـل کې يې هغـه انسـان دوسـتانه لېوالتيـا چې رالمسـېدلې وه، لاپسـې دی خوشـاله او انسـاني وروګلوۍ تـه يې لمسـولی و، هغـه خپـل ماسـوني لارښود ورور (هغه مشر استاد پـه دې نامه يادوه) تـه، پـه دې اړه ليکنـه کړې وه.

پېير له ځانسره ويل:

ـ د خير ددې کارونو سرته رسول، څه آسـانه کـار دی، څومره کمې هلې ځلې غواړي، موږ څومره لږ د خپلو ورونو سره د مرستې تکل کوو.

هغه که څه هم شرمېده، خو له هغو خواخوږۍ او درناوی نه چې ده ته کېده، خورا خوشالیده. همدې شکرونو او منتونو هغه ته وریادول چې تر دې نه زیات هم ده کولی شول، دغو ساده او پاک زړو وګړو ته مرسته وکړي.....

که څه هم پېیر په پرله پسې د مرئیانو د آزادۍ ټینګار کاوه او د مرئیانو او بزګرانو مشر هغه ته وعده ورکوله، چې څه توان لري د هغه د ښه نیت په سرته رسولو کې به یې په کار اچوي، خو په دې هم ښه پوه شوی و چې بادار هېڅکله په دې پوه نه شي چې آیا ده په رښتیا د ځنګلونو د خرڅولو، دجایدادونو د څارنې او د سیمه ایزې شورا د پورونو د پرې کولو لپاره دده سپارښتنې سرته رسولې دي او کنه؟ آن هغه مشر په هم پوهېده چې بادار به یې هېڅکله په دې پوه او خبر نه شي چې نوې یې جوړې شوې ودانۍ همداسې تشې ولاړې دي او مرییان به د پخوا په شان، بادارانو ته جزیه ورکوي او هرڅه چې ورکولای شي ورکوي به یې.

۱۱

پییر چې د روسیې جنوب ته تر سفره وروسته په خورا خوښۍ راستنېده، خپله پخوانۍ هیله یې تر سره او د یوه زاړه انډیوال، اندرې بالکونسکي پوښتنې او دیدن ته چې دوه کاله یې نه و لیدلی، ورغی.
باګوچاروو، چېرې چې اندرې اوسېده، داسې یوه ډاګیزه سیمه وه ،چې هومره سترګې نه پرې خوږېدې،دا یوه آواره کرنیزه ځمکه وه او ځای ځای نوې د نښتر او څېړې ونې په کې ابښودل شوې وې.
په وروستي تمځای کې په دې خبر شو چې سردار اندرې نه د لیسه ګورې په سیمه بلکې په خپل نوي ځای باګوچارروا کې استوګن شوی دی.
د سردار کلا د دغه کلي په وروستې برخه کې پرته وه.کلا خپلو دواړو خواوو ته لارې درلودې،هلته یو نوی نهر چې اوس له اوبو ډک و ،کېندل شوی و.د دغه نهر په شا و خواکې شنیلي لا لوی شوي نه وو...
کلا یو داسې انګړ ته ورته وه چې لا تر اوسه پورې یې دروازه نه لرله،هغه پورې اړونده ودانۍ،تبېلې،حمامونه او خپله د سردار لپاره له تېرو جوړه شوې ودانۍ،لا بشپړ شوي نه وو ،...خو هرڅه د یوه نظم ځرګندونه کوله...د سردار زاړه چوپړ انتون،له ګراف بېزاوف سره له

ګاډۍ نه په راښکته کېدو کې مرسته وکړه، او هغه ته یې وویل چې سردار په کور کې دی.هغه یې د وړې او پاکې دروازې پلو بدرګه کړ...د دروازې له شا یو شډل او قهرجن آواز واورېدل شو:

- څه خبره ده؟

انتون ځواب ورکړ:

-صاحبه مېلمه دی.

-هیله کوم،یوه شېبه ،زه اوس درورورزم.

دروازه خلاصه شوه او سردار د پېیر مخې ته ودرېد.له هغه نه یې غېږ تاو کړه او وې ویل:

ـ په لیدو دې ډېر خوشاله شوم، هېڅ د منلو وړ نه دی.

پېیر هېڅ نه ویل او په حیرت هغه ته ځیرو ، له هغو بدلونونو په تعجب کې و چې په اندرې کې یې لیدل. خبرې یې ډېرې خوږې، مینه ناکې او پر شونډو یې موسکا لوبه کوله. خو دې خبرو سره سره یې سترګې لوېدلې او مړو ته ورته وې. د ټولو څرګندو هڅو سره یې، نه شو کولای سترګو ته ځلاه راستنه کړي. که څه هم سردار اندرې لږ ډنګر شوی، رنګ یې الوتی او څېره یې پخو نارینو ته ورته شوې وه، خو د هغه د سترګو دمنډو ، پر تندي ګونځې او په خبرو کې ډېر فکر، د پېیر د حیرت سبب شوی وو. د هغه له همدې ځانګړتیا سره د بلدتیا او له هغو سره تر ړږدی کېدو پورې، پېیر له هغه نه ځان پردی پردی احساساوه. زیاتره وخت د دوو دوستانو تر منځ تر ډېر ځنډ نه وروسته په کتنه کې، مرکه په آسانۍ سره نه خوږه کېږي. له همدې کبله، هغه موضوعات چې د ډېرو خبرو اترو غوښتنه یې کوله، یوازې په پوښتنو او ځوابونو کې پای ته رسېدل. خو کرار کرار او په پای کې، خبرې او مرکې، هغو موضوعاتو ته راوګرځېدې چې تر اوسه پورې دوی پوره نه

پرې غږېدل: تېر يادونه او راتلونکي وړانديزونه، د پېير سفرونه، د هغه کارونه، جګړه او نور نور... پېير کرار کرار داسې احساسوله، چې اندرې ته د هيلو او نيکمرغيو ښودنه، پر عقايدو ايمان او سپېڅلتيا، هغه ته هېڅ زړه راښکون نه لري. هغه له دې نه ډېر شرمېده، چې خپلې ماسوني عقايد، چې ده نوي پيدا کړي و او د خپل وروستي سفر په وخت کې يې د هغه لپاره نوې بڼه پيدا کړې وې، خپل دوست ته بيان کړي. هغه له دې ډاره چې خپل دوست ته ساده ونه برېښي، د دغو عقايدو له ويلو او سپړلو نه يې ډډه وکړه، خو له دې سره سره يوې تلوسې دې دې ته لمسوه، چې ژر تر ژره خپل دوست ته دا ځرګنده او ثابته کړي چې په ده کې يو ژور او د پام وړ بدلون راغلی او له هغه څه نه چې په پترزبورګ کې و، ډېر ښه شوی دی. هغه وويل:

ـ نه شم کولای او نه پوهېږم، ټول هغه څه تاسو ته ځرګند کړم، چې پر ما او په ما کې راغلي دي. دومره بدل شوی يم، چې زه خپله ځان نه پېژنم.

سردار اندرې وويل:

ـ هو کې، ډېر، ډېر بدل شوي يو، له پخوا نه ډېر بدل شوي يو.

پېير وپوښتل:

ـ ښه، نو تاسو، تاسو څه وړانديزونه لرئ؟

سردار چې پېغور ډوله يې د هغه پوښتنه تکراروله، وويل:

ـ وړانديزونه؟...

داسې يې وښودله چې ګواکې د دې خبرې له اورېدو نه حيران شوی دی، بيا يې وويل:

ـ هو کې، دا ده ګورئ، هر څه وينې، نوې ودانۍ مې پيل کړئ او غواړم کال ته بالکل هم دلته راکډه شم.

پېير چې پر څېره يې د اندرې سره تر وروستي کتنې وروسته د کلونو د ګذارونو نښې له ورايه ښکارېدې، په ځير ځير هغه ته کتل، خو وروسته يې وويل:

ـ نه، ما پوښتل... سردار اندرې...

خو سردار اندرې د هغه خبره پرې کړه، ولې زما په اړه خبرې، ښه به دا وي چې د ځان په اړه وغږېږې، د خپل سفر په اړه او د خپلو جايدادونو په اړه.

پېير د هغو چارو په اړه چې ده په خپلو جايدادونو کې تر سره کړي، خبرې وکړې. خو هڅه يې کوله، هغه ونډه پټه کړي چې د اصلاحاتو په سر ته رسولو کې ده تر سره کړې ده. سردار اندرې څو ځله، هغه څه مخکې له مخکې پېير ته وويل، چې هغه يې د ويلو هڅه کوله. داسې برېښېده چې سردار اندرې ته دا خبرې نويوالی نه لري، نو له دې کبله هغه نه يوازې هغه په ځير او پام نه اورېدو، بلکې داسې يې ښودله چې په دې کارونو دی شرمېږي هم.

پېير نه يوازې نا آرامه شو، بلکې له خپل اندېوال سره خبرې اترې ورته ګرانې وبرېښېدې. هغه چوپ شو. سردار اندرې هم چې له ورايه، نا آرامه برېښېده دغه شان دزړه خوالې خوند نه ورکاوه، اړ وو وويل:

ـ هوکې د زړه سره، ته پوهېږې چې دلته زما ژوند، لکه په ډاګونو کې پاتې شوی پوځي ته پاتېږي، هسې راغلی وم، چې دا ځای وګورم، نن ماښام بېرته روان يم، هوکې بېرته خپلې خور ته ور روان يم، غواړم، چې له هغې سره ستا پېژند ګلوي وکړم.

هغه چې هڅه کوله خپل دوست چې، اوس د دوی تر منځ د ګډ خيال کومه نښه پاتې نه ده، خوشاله او په خبرو بوخت وساتي، وويل:

ـ له غرمې نه وروسته به د هغې ديدن ته ورشو ، اوس غواړې چې زما د ځمکو ننداري ته ووزو ؟

هغوی د باندې ووتل او تر غرمې پورې دا خوا ، ها خوا وګرځېدل، که څه هم هغو د پخوانيو ګډ آشنايانو يادونه او نويو سياسي خبرونو په اړه خبرې اترې کولې، خو د دوو نا آشنا کسانو په شان برېښېدل. سردار اندري يوازې هغه وخت لږ راژوندی کېده او خبرې يې له زړه برېښېدې چې کله به يې د خپلو نويو جوړېدونکو ودانيو او يا باغونو او ځمکې په اړه غږېده، خو هلته هم چې کله د يوې ودانۍ د سرطاق لاندې ورسېد ، ناڅاپه خپلې خبرې پرې او وې ويل:

ـ که رښتيا ووايم، کومه په زړه پورې خبره نه شته، راځه چې ځو ، غرمنی تياره ده او ډوډۍ وخورو.

د ډوډۍ په ترڅ کې، د پېير د واده خبره هم رايا ده شوه. سردار اندرې وويل:

ـ ما چې کله ددې په هکله واورېده ، سخت تعجب مې وکړ.

پېير تک سور شو. هر وار چې د ده د واده خبرې کېږي، د هغه رنګ تک سور ګرځي، هغه په چټکۍ وويل:

ـ کېدای شي کومه ورځ درته ووايم، چې دا پېښه څنګه وه، خو اوس دومره درته وايم چې هرڅه پای ته رسېدلي، د تل لپاره پای ته رسېدلي دي.

سردار اندرې وويل:

ـ د تل لپاره، د تل لپاره هېڅکله څه پای ته نه رسېږي.

پېير وويل:

ـ مګر تاسو واورېدل چې دا خبره څنګه پای ته ورسېدله، تاسو زما د دوئيل خبره اورېدلې؟

ـ هو کې، اورېدلې مې ده، ستا خبره دوئيل ته هم ورسېده.
پېير ځواب ورکړ:
ـ هغه يو څه چې له خدايه شکر پرې کوم، دا دی چې ما دا سړی ونه واژه.
سردار اندرې وويل:
ـ ولې؟ دا نو څه خبره ده؟ د يوه خراړي سپي وژنه، ډېر ښه کار دی.
ـ نه، نه د انسان وژل نه ښه کار دی او نه د حق خبره...
سردار اندرې تکرار کړه:
ـ ولې د حق خبره نه ده. انسانان دا حق نه لري چې د حق او ناحق په اړه وغږېږي، هغوی تل ددې په اړه چې څه حق او څه ناحق دي، تر هر څه زيات تېر وتلي او لا به تېروزي.
پېير چې نور په خورا لېوالتيا خبرې کولې، له سردار اندرې سره په دې کتنه کې، د لومړي ځل لپاره خبرې خوند ورکاوه، په مينې او خواخوږۍ يې مرکې ته دوام ورکاوه او غوښتل يې هغه څه ووايي چې دی يې دې حال ته راوستی دی، هغه وويل:
ـ چا تا ته ويلي، چې څه شی نورو ته د شر سبب کېږي؟
پېير وويل:
ـ شر؟ شر؟ موږ ټول پر دې پوهېږو چې زما لپاره شر څه دی؟ او څه شی شرارت ګڼو؟
ـ هو کې، پوهېږو، خو زه هغه څه چې د ځان لپاره ښه نه ګڼم، بل ته يې هم نه غواړم.
سردار اندرې ته خبرو لا خوند ورکاوه او له ورايه څرګندېده، چې غواړي دې خبرو ته له نوي نظره وروګوري، هغه چې په فرانسوي ژبه غږېده، دوام ورکړ:

ـ زه په ژوند کې، یوازې بدمرغۍ پېژنم، یو د وجدان ناآرامۍ او بله ناروغي... او نېکمرغي هغه وخت راځي، چې له دغه دوو دردونو نه لرې و اوسو. انساني مخلوق باید له دغو دوو بلاو نه ځان وژغوري او د ځان لپاره ژوند وکړي. هو کې، زما لپاره د ژوند ټول حکمت او معنا اوس همدا دی.

پېير زیاته کړه:

ـ له نورو سره مینه او سربښندنه بیا څېرې دی؟ نه، زه نه شم کولای له تاسې سره هم انده و اوسم. ځان له شر ددې لپاره ژغورل چې وجدان مو نا آرامه نه شي! نه، نه، دا څه وايې د ژوند لپاره دا پوره نه دی. ما هم همداسې ژوند کاوه، ما هم پرته له ځانه د بل چا په اړه فکر نه کاوه، همدې کار ژوند را برباد کړ. او یوازې اوس، چې زه د نورو لپاره ژوند کوم یا لږ ترلږه هڅه کوم (پېير خپله کمینې وښودله) چې د نورو لپاره ژوند وکړم، ایله په دې چې زه د ژوند پر نېکمرغیو پوه شوم. نه له زه تا سره دا نه منم، او خپله هم هغه څه چې وايې، داسې فکر نه کوې.

سردار اندرې پرته له هغه چې څه وواېي، هغه ته کتل او له ملنډو ډکه موسکایې پرشونډو خوره وه، خو لږ وروسته یې وویل:

ـ ښه ده، اوس به دې زما له خور سره پېژند ګلوی وشي او وبه ګورې چې هغه هم همدا ستا خبرې کوي، تاسې ښه سره جوړېږئ.

بیا لږ ځنډنی شو او تر لږ ځنډ او چوپتیا نه وروسته یې وویل:

ـ ښايي د ځان په هکله ته برحقه واوسې، مګر هر څوک د ځان لپاره په خپل ډول ژوند کوي. تا د ځان لپاره ژوند کاوه او وایې چې نږدې و، د تباهۍ پای ته ورولوېږم، تاسو وايې چې نېکمرغی مو هغه وخت وموندله، چې د نورو لپاره مو ژوند پیل کړ، مګر زما کار چور برعکس و. زما د ژوند موخه د ویاړ ګټل و، ولې نه پوهېږم، ویاړ څه شی دی؟

هماغه له نورو سره مينه كول، د هغو لپاره خدمت، د هغو لپاره ددې لپاره چوپړ كول چې د هغو مينه، خواخوږي او ستاينه تر لاسه شي. هوكې، ما د نورو لپاره ژوند كاوه او خپل ژوند مې لكه هغه شان چې ته وايې نېږدې نه، چې په پوره او غوځه توګه تباه كړ، خو له هغې شېبې نه مې چې د ځان لپاره ژوند پيل كړ، لږ آرامه شوى يمه.

پيېر په خورا تنده او ترخه ژبه، وپوښتل:

ـ څنګه يوازې د ځان لپاره ژوند وشي؟ زوى، خور او پلار؟

سردار اندري وويل:

ـ هغه ټول زه يم، هغوى له ځانه لرې نه ګڼم، خو نور، هغه كسان چې ته او شهزادګۍ ماريا يې همټوكي (همنوعان) ګڼئ، د ټولو بدمرغيو او شر اصلي سرچينې دي، نور هماغه ستا د كيف بزګران او مرئيان دي، چې ته هغو ته د چوپړ او خير غوښتونكى يې.

هغه له ملنډو نه په ډک او زورونكي غلچک پيېر ته كتل او هغه يې ناندريو ته رابله.

پيېر چې دم په دم يې ژبه تودېده، وويل:

ـ ټوكې خو به نه كوئ؟ څنګه كولې شې، خير ته زما تكل... كه څه هم په نيمګړې بڼه شوى، خو بيا هم يو څه شوى دى... نو څنګه كولاى شي دغه كار، تاسو شر او بې لارتوب وګڼې؟ كله چې دغو بدمرغيو، زموږ دغو بزګرو مرئيو، دغه ما او ستا غوندې وګړو ته چې پيدا كېږي، لوېږي او مري، له ځينو مناسكو ناپوهېدونكو دعاوو ښېراونه پرته له خدايه بله هېڅ ډول پېژندنه نه لري، كله چې ايمان يوازې هغوى ته د ابدي ژوند او د خير و شر د مكافاتو او جزا ښبه ده، نو څنګه، نو څنګه موږ له هغوى سره د شر او خير په اړه خبرې كولاى شو؟ خلک له ناروغيو مري او هېڅوک د هغو په خيال كې هم نه دي، حال دا چې له

هغو مرسته کول څومره آسانه خبره ده. ګوره زه اوس هغو ته داکتران ګمارم، روغتونونه جوړوم او بوډاګانو ته يې کورونه ودانوم. تاسو څنګه کولی شې دې ته بې لاري او بد کار وواياست؟...

پيير دوام ورکړ:

ـ ايا دا په ډاګه برالا مرسته نه ده چې خپلو مرئيو بزګرو، د هغو ښځو، ماشومانو، پلارومېندو ته چې شپه او ورځ په چوپړونو او خواريو کې ډوب دي، لږ څه هوسايي او آرامي برابروم؟ هغه برنډ برنډ کتل او پربکړې پربکړې خبرې يې کولې....

که څه هم هغه شان چې ښايي نه به وي، خو دغه کارونه مې کړې دي.. دا لاره مې غوره کړې ده، تاسو نه يوازې نه شۍ کولای ما قانع کړئ چې زما کړه ښه نه دي، بلکې ما په دې هم قانع کولای نه شۍ چې تاسو هم داسې فکر نه کوئ.

او تر لږ ځنډ نه وروسته يې وويل:

ـ تر ټولو نه لا غوره داده، چې دا دی زه پوهېږم او په دې ډاډه يم، هغه خوند چې خلکو ته له خپل دغه چوپړ نه اخلم، د ژوند يوازنۍ نيکمرغي ده.

سردار اندرې وويل:

ـ که خبره بل ډول وواېو، هر څه به بل ډول څرګند شي. زه کور جوړوم، باغونه بږدم او ته روغتونونه پرانيزې، دا دواړه کولای شو ښه وخت تېرونه وګڼو، خو د خير او شر څېړل زموږ کار نه دی، دا به بل چاته، هغه چا ته پرېږدو چې پرې پوهېږي.

او بيا يې زياته کړه:

ـ خو ته غواړې نور يې هم وشاربې، مهرباني! دا ګز او دا مېدان! له ميزه پاڅېدل او د کوټې وتلي ځای ته چې د برنډې ښه يې لرله،

ووتل او هلته کېناستل.

سردار اندرې وویل:

ـ ښه تا غوښتل چې دا نور هم وشاربو. او په خپلو ګوتو یې شمېرنه پیل کړه او وې ویل:

ـ وایې ښوونځی او روزنه او داسې نور، یعنې غواړې دغه سړی.... او هغه،هغه بزګر مرئي ته چې د دوی له څنګه تېرېده او د درناوي په نښه یې خوله پورته کړه، اشاره وکړ،ته غواړې ،هغه،د هغه له ځاروي وزمه ژوند نه وژغورې. د هغه په ژوند کې روحاني ا و اخلاقي احساس راوتخنوې، خو ما ته داسې بریښي چې د هغه یوازنۍ نېکمرغي او خوښي، د هغه په همدې حیواني ژوند کې ده او ته غواړې هغه له دې نېکمرغي او خوښۍ نه بې برخې کړې. زه د هغه پر دې نیکمرغۍ رخه کوم او تا تکل کړی دی، پرته له هغه چې هغه ته، زما غوندې نه پوهه، نه زما احساس او نه زما امکانات ورکړې، هغه نه ما غوندې سړی جوړ کړې. بله دا چې ته وایې غواړې هغه د زیار له درانه پېټي وژغورې، خو زما په اند ، هغه جسمي کار ته داسې اړتیا لري، د هغه د ژوند لپاره داسې اړتیا دی لکه ما او تا چې فکري او روحاني هڅو ته اړتیا لرو. ته نه شې کولای خپل ذهن له فکري هڅو وژغورې. زه د شپې په درې بجو وېده کېږم، خو بیا مې هم چرتونه او خیالونه خوب ته نه پرېږدي. اړخ په اړخ اوړم او تر سپېدو پورې ویښ پاتېږم، ځکه فکرونه کوم او نه شم کولای فکر ونه کړم. هغه شان چې هغه نه شي کولای کلبه (یویه) ونه کړي، کرنه ریببه ونه کړي او خولې تویې نه کړي. که هغه کار ونه کړي، ځي ساقي خانې ته شراب څکي، یا هم له وزګارۍ نه ناروغه کېږي (آدم بیکار یا غر شود یا بیمار) هغه شان چې زه نه شم کولی، درانه جسمي کارونه وکړم او که یې وکړم، اونۍ وروسته به مړ شم. دغه شان هغه هم

هوسايي نه شي زغملی، ځکه هغه له اوزګارۍ نه ځورېږي او مري او دربېيم دا چې... دربېيم تا څه وويل...؟

سردار خپله دربېيمه ګوته تاو کړه او وې ويل:

ـ اخ روغتون، دارو درمل. هغه سړی سکته کړئ، هغه مري او ته هغه ته وينه ورکوې او له مرګه يې ژغورې. هوکې ته يې ژغورې او هغه لس کاله نور ژوندی پاتې کېږي. هغه به ژوندی وي، خو معيوب، بېچاره او د ټولو په اوږو پېټی، خو د هغه لپاره تر ټولو ساده او ښه لاره دا ده چې ومري، پرېږده چې ومري، که هغه ومري، نور پيدا کېږي، هغه هم خورا بې شمېره. که ته له دې کبله چې يو مرئي بزګر دې مري او ته يې له کاره بې برخې کېږې، ستا په موخه به پوه شوی وای، ځکه زه بزګر د کار يوه سرچينه ګڼم، خو ته، نه ته، ته د يوه همزاتي په بڼه، له هغه سره مينه کوې او غواړې چې د هغه غم وخوړل شي او پالنه يې وشي. ګوره هغه ستا دغه شان مينې او پالنې ته اړتيا نه لري. هوکې، بله خبره دا ده، چې لا تر اوسه پورې تا ليدلي چې طب کوم وخت يا کوم چېرې د چا علاج کړی وي؟ څه تش او بابيزه خيالونه! هو !که ووايې چې روغتون جوړوې، هلته داکتران ګمارې چې ناروغان ژر ووژني، دا به درسره ومنم. هغه چې دا خبرې په خورا کرکجنې ژبه وکړې، وروځې يې برندې کړې او له هغه نه يې مخ واړاوه...

پيېر وويل:

ـ اخ څومره وحشتناکه، څومره وحشتناکه دی، زه په دې نه پوهېږم څنګه انسان کولای شي، له دغه شان خيالو سره ژوند وکړي. ما هم دغه حال درلود، همدا څو موده د مخه په دې حال وم، لرې نه، دا څو موده د مخه په مسکو کې، سفر ته روان وم. زه په دغه شان حالتو کې داسې خوارېږم، داسې له ځانه ورکېږم، چې نور ژوند را ته ژوند نه برېښي، له

هر څه په تېره بیا له خپل ځانه مې خوا شنه کېږي. هغه وخت دی، چې نه ډوډۍ خورم، نه ځان مینځم او نه... او ته څنګه؟

سردار اندرې وویل:

ـ ولې انسان ځان پرې نه مینځي؟ دا سمه نه ده. برعکس باید هڅه وشي چې خپل ژوند لا پسې خوږ کړو. زه ژوند کوم په دې کې زه هېڅ ګنهګار نه یم. باید هر څنګه چې کېږي، کوم ډول نه کوم ډول پرته له هغه چې د نورو د زورېدا او خواشینۍ سبب شو، تر مرګه پورې خپل ژوند لا پسې ښه کړو.

ـ زه نه پوهېږم ته له دې خیالو سره، څنګه ژوند سره لېوالتیا لرې؟ چې داسې ده، ولې نه غواړې یو ځای کرار نه کېنې؟ کرار بې له خوځېدا او کار نه... دا هلې ځلې د څه لپاره؟

ـ زه خو له خدایه غواړم، چې په کرار کېنم، خو ژوند مې په کراره نه پرېږدي، مهرباني وکړئ وګورئ له یوې خوا د اعیانو جرګې ما ته ویاړ رابښلی او زه یې خپل مشر ټاکلی یم، چې ما هغه ویاړ منلی نه دی، هغو په هېڅ ډول په دې نه پوهېدل، هغه څه او ځانګړتیاوې چې د دې مشرۍ لپاره په کار دي، هغه په ما کې نه شته، دغه ځانګړتیاوې، یو ډول له دوکو او پلمو نه ډکې هلې ځلې او کړه وړه دي. له بلې خوا دغه ودانۍ دي، چې باید جوړې شي، ځکه زه هم خپلې یوې څنډې ته اړتیا لرم چې په کې آرام ژوند وکړم او بیا دغه د احتیاطي سرتېرو د راټولولو خبره.

ـ ولې دې په پوځ کې خدمت پرېښود؟

سردار اندرې په خورا غمجنه ژبه وویل:

ـ د او سترلیخ تر جګړې وروسته نه، نه تاسو خوار مهربانه یاستۍ! تر هغې جګړې نه وروسته مې له ځانسره ژبه کړې ده چې نور به د روس

پـه پـوځ کـې فعـال خـدمت نـه کـوم، آن کـه بنا پـارت سملینسـک تـه راورسـېږي او لیسـه ګـوری (د ده پلارنـی کلـی) هـم تـر ګـوابښ لانـدې راولي، یوه شېبه به بیا هم پوځ ته لاړ نه شم.

سردار اندرې چې د ځان د آرامی هڅه کوله، خپلو خبرو ته یې دوام ورکړ:

ـ هـوکې، او د داوطلبانو او احتیـاطو پـه اړه، پـلار مـې د درېیمـې سیمې ستر قوماندان ټاکل شوی دی، له هغه سره مرسته یوازنۍ لاره ده، چې پوځ ته یې زما د تګ مخنوی هم کړی دی، هوکې زه باید له هغه سره واوسم.

ـ ښه، دا خبره دا معنا لري، چې په پوځ کې خدمت کوئ؟

ـ هوکې خدمت کوم. او تر دې نه وروسته لږ چوپ پاتې شو.

ـ ښه ده، ښه ده، نو ولې خدمت کوئ؟

ـ ولـې خدمت کـوم؟ زمـا پـلار د خپلـې پېـړۍ یـو لـه غـورو نـه غـوره شخصیت دی، که څه هم هغـه اوس زړېږي، نـه غـواړم ووایم چې ظالم دی، مګر دخورا ټینګ طبیعت خاوند دی، په هر څه ډېر ولاړ سړی دی. هغه د خپل پخواني عادت له مخې، له بې واکه واک سره رږدی شوی دی او اوس د نوکیانو او احتیاطو د راټولولو لپاره، ټولـواک دغـه شان واک هغه تـه ورسـپارلی دی. همـدا دوې اونـۍ پخـوا کـه یـو دوه ساعتـه ځنډلی وای او نه وای ورسېدلای،د (یوخونوف) پـه سیمه کې بـه یې یـو منشي ځړولی وای.

سردار اندرې تر دې خبرې وروسته ومو سېد او دوام یې ورکړ:

ـ همدا علت دی چې په پوځ کې خدمت کوم، ځکه له ما نه پرتـه، بـل هېڅوک پر هغه اغېز نه لري. هوکې زه یوازنی څوک یم چې د هغـه د هغـو چارو مخنوی کوم، چې سر ته رسول یې ورته بیا د عذاب سبب نه شي.

ـ ښه، ښه، خپله په هر څه پوهېږې !

سردار اندرې دوام ورکړ:

ـ خو ، نه هغه شان چې ته پرې پوهېږې. زه هېڅکله هغه بد مرغی منشي ته کوم خير او زړه سوی نه غواړم. هغه منشي ته چې د سرتېرو موزې يې پټې کړې وې، آن زه به خورا خوشاله وای، که هغه مې ځړول شوی ليدلای وای، خو زما په خپل پلار زړه سوځي، يعنې پر خپل ځان مې زړه سوځي.

د سردار اندرې خبرې لا پسې تودېدې، لکه چې هغه غوښتل، پيير ته دا په ډاګه کړي، چې د هغه په کړو کې، د انسان دوستۍ هېڅ نښه نه ګوري، سترګې يې د تب نيولو ناروغانو په شان ځلېدلې. هغه خپلې خبرې لا پسې اوږدې کړې:

ـ ته غواړې چې مرئيان او بزګران آزاد کړې، دا خورا ښه خبره ده، خو نه ستا لپاره. زه دا سې تصورکوم چې تا به هېڅکله خپل بزګران وهلي نه وي او نه به دې سايبريا ته فرار کړي وي، خو هغو ته هم هېڅ پروا نه لري، چې يا وزورېږي، وهل ټکول وخوري او يا سايبرې ته وشړل شي. هغوی به په سايبريا کې هم خپل دغه بد مرغه ژوند ته دوام ورکړي، له وهلو ټکولو نه پيدا شوي ټپونه به يې روغ شي او بيا به د پخوا په شان نېکمرغه شي. د مرئيو آزادي د هغو کسانو لپاره ښه ده، چې روح يې تباه کېږي، هغه کسان چې له خپلو ظلمونو نه پښېمانه کېږي او پښېماني يې يو پر بل کوټ او پر دوی ببرته دروند پېټی جوړوي او زړه نه يې تيږه جوړېږي. بيا پر خپل رعيت، چې ګناه يې کړي وي يا يې نه وي کړي، ظلمونه کوي، هغه لا زوروي. زما په دغو زړه خوږېږي، زه له دې کبله غواړم چې مرئيان آزاد شي، تا ګوا کې نه وي ليدلی، خو ما ډېر ليدلي دي چې ښنګه د سپېڅلي زړه خلک د دغه

شان بې پايه واک د دودونو په لمن کې روزل شوي او د وخت په اوږدو کې په ژر خواشينی کېدونکو، سخت زړو او لويو ستمګرو بدلېږي. که څه هم هغوی پر خپلو دغو نيمګړتياوو پوهېږي، خو نه شي کولای، د هغه مخنوی وکړي او ورځ تر ورځې بدمرغه او بدمرغه کېږي.

سردار اندرې په داسې مبالغې او شوق خبرې کولې چې پېير نابېره او بې له فکره تصور کاوه چې د اندرې د دغو خبرو او خيالاتو سرچينه د هغه پلار دی، هغه سردار اندرې ته هېڅ ځواب ور نه کړ.

ـ هو کې، په څه شي، او په چا بايد زړه خوږ او وسوځي، په انساني کرامت، د وجدان په آرامۍ، په صداقت او ايمان، نه د هغو وګړو پر ملاو او تندي چې څو مره يې ووهې، څو مره يې سرونه وخرې (په روسيه کې سايبريا ته د شړېدونکو سر پرې خريل کېده) بيا هم هغه شان چې دي، هغه شان پاتېږي.

پېير وويل: نه، زر واري نه! زه يې هېڅکله نه درسره منم.

۱۲

ماښام و چې سردار اندرې او پیېر په ګاډۍ کې کېناستل او د سردار کلي لیسه ګوري ته لاړل. سردار چې کله نا کله پیېر ته کتل او په څه ویلو به یې چوپتیا ماتوله، هڅه کوله څرګنده کړي چې طبیعت یې خورا ښه دی.

هغه خپلې ځمکې، کرکیله هغه ته ښودل او د هغو اصلاحاتو په اړه یې هغه ته معلومات ورکول، چې ده تر سره کړي وو.

پیېر خواشینی بریښېده، چوپه خوله و، د هغه پوښتنو ته یې هم لنډ لنډ ځوابونه ورکول او داسې ښکارېده، چې په خپلو خیالونو کې ډوب دی. پیېر په دې فکر کې و چې سردار اندرې بد مرغی دی، هغه بې لارې شوی دی، هغه نه د رښتیا نور ورک شوی دی، نو ځکه یې خپله دنده ګڼله، چې له هغه سره مرسته وکړي، چې زړه ته یې صفايي لاره وکړي، لاس یې ونیسي او د ظلمت له کندې نه یې راپورته کړي، خو همدا چې له ځانسره به یې خبره راجوړه کړه چې څه وواییي او څنګه یې پیل کړي، مخکې له مخکې یې دا احساسوله چې سردار اندرې به د هغه ټوله پوهه او حکمت په یوه خبره بابیزه وګڼي. هغه ډارېده، هغه له دې

ډارېده، چې ده ته تر ټولو د درناوي وړ سپېڅلي اندونه او خيالونه د ملنډو وړ نه شي. هغه ناڅاپه سربښکته واچاوه او لکه مست سخوندر غوندې يې ځان يرغل ته چمتو کړ:

ـ نه، نه! آخر راته ووايه ته ولې فکر کوې چې.... ولې داسې فکر کوې؟ ته بايد داسې فکر و نه کړې.

سردار اندرې په حيرانتيا وويل:

ـ څه فکر؟ د څه په اړه فکر؟

ـ د ژوند په اړه د انسان د دريځ په اړه، دا شونې نه ده. ما هم تاسو غوندې فکر کاوه، ولې پوه شوې څه شي وژغورلم؟ فراماسوني روزنې، نه، نه، خاندې به نه. فراماسوني جوړښت، د هغه څه برخلاف چې ما هم فکر کاوه يوه مذهبي ډله او هسې تش په نامه کړه وړه او مناسک نه دي، بلکې د انساني ارمان تر ټولو غوره، ابدي، خورا ښه او يوازنی سپېڅلی ارمان دی.

هغه اندرې ته هغه شان چې خپله پوهېده، د فراماسوني جوړښت په شننه پيل وکړ. هغه ويل، فراماسوني جوړښت هماغه د حضرت عيسی ښوونې دي، چې د دولت او مذهب له منګلو ژغورل شوی دی، هغه د برابری، ورورګلوی او مينې جوړښت. يوازې زموږ د ورورګلوی سپېڅلی جوړښت دی، چې د ژوند په ربښتني جاج پوه شوی دی، له دې نه پرته چې هر څه دي، خوب او خيال دی. پيېر دوام ورکړ: زما ګرانه دوسته، ستا سر بايد خلاص شي، چې د فراماسوني له ټولنې پرته، هر څه دوکه او دروغ دی او زه هم ستا اند ته درناوی کوم او منم چې زموږ په ټولنه کې د يو نېک زړی او سپېڅلی انسان، يوازينی لاره دا ده، چې يوازې ژوند وکړي او د نورو د لارې خنډ نه شي. خو همدا چې زموږ لاره ومنې، د ورونو کړی ته رانوتې، ځان نه تېر او لاربښودنه دې منلو

شو یو استازو ته وسپارله، ځان به بیا زما په شان د داسې یو نالیدونکي ځنځیر یوه کړۍ وګڼې چې یو سر یې دلته او بل یې آسمانه نه راپیل کېږي.

سردار اندرې څه ونه ویل، مخامخ یې کتل او د پیېر خبرو ته غوږ وه که یو نیم وخت به د ګاډۍ د اربو د شروشور له کبله د هغه خبرې سمې وانه وربېدې، بیا به یې پوښتنه ترې وکړه. پیېر د اندرې په سترګو کې د ځانګړې ځلا، له ځلېدو، په پټه خوله د هغه له غوږنیولو او پام کولو نه ښه پوهېده چې اندرې به د ده خبرې نه پرې کوي او پر ده به ملنډې نه وهي.

داسې یو سیند ته ورسېدل، چې مست شوی او څپې څپې اوښته. دوی دې ته اړ و چې، له ګاډۍ کوز او په بېړۍ کې سپاره شي. دوی ګاډۍ او آسونه هم په بېړۍ کې سپاره او خپله هم هلته ورو ختل.

سردار اندرې د بېړۍ پر کتاره څنګل ولګوله، پټه خوله یې د اوبو هغو ځلېدونکو څپو، چې د سپېده داغ تر سرو شعلو لاندې ځلېدلې کتل.

پیېر وپوښتل: ښه تاسو په دې اړه څه فکر کوئ؟ ولې چوپ شوې؟

سردار اندرې وویل:

ـ څه فکر کوم؟ د تا خبرې ټولې سمې دي، خو ته وایې: راځه زموږ د وروګلوۍ د ټولنې غړیتوب ومنه، موږ به تا ته، د ژوند موخه، د بشر رسالت او پر نړۍ لاسبري قوانین وسپړو، هو کې! موږ څوک یو؟ ای خلکو څنګه تاسو پر هر څه پوهېږئ؟ څنګه یوازې زه نه شم کولی هغه څه ووینم، چې تاسو یې وینئ؟ تاسو پر نړۍ د رښتیا او حقیقت واکمني وینی، زه هغه لیدی نه شم.

پیېر دلته، د هغه خبرو کې ورننوت او وې پوښتل:

ـ ایا ته په بلې دنیا ایمان لرئ؟

خو پیېر د ځواب ورکولو وخت ورنه کړ او د پوښتنې دغه ډول تکرار یې ځکه د انکار نښه وګڼله، چې د اندرې د ملحدوالی عقاید ورته څرګند و.

ـ تاسو وایئ چې پر نړۍ د رښتیا او حقیقت واکمني نه وینئ، ما هم هغه نه لیده او تر هغه پورې چې د خپل ژوند پای ته د هر څه د پای په سترګه وګورو، نه، نه شو کولای هغه ووینو. نه شو کولای حقیقت په دې نړۍ، پر دغې ځمکې (شاوخوا کروندو ته یې وکتل) پیدا کړو. په دې نړۍ کې له دروغو او له شره پرته بل څه نه شته، خو په کیهان او ټوله هستۍ کې حقیقت او رښتیا واکمن دی. او موږ اوس د دې نړۍ بچې او که د هستې ابدیت ته ځیر شو، د دې وجود ابدي بچیان یو. ایا زه په خپل روح کې دا نه احساسوم چې د دغې سترې، بې پایه جذبه لرونکې هماهنګې هستۍ یوه برخه یم؟ ایا دا نه احساسوم چې د خدای یا مطلق قوت یا بل هر نوم چې ورکوې، ور یې کړه، د دې بې پایه خلقت د بې شمېره مخلوقاتو، په منځ کې یو کوچنی ذره یم، یو داسې کړۍ یم، چې له ټیټو مخلوقاتو نه د لوړتیا په لوردرومي. که دغه پلې، که دغه د پیدا ایښت د لوړتیا او ټیټیا کچې، چې له نبات نه انسان ته رسېږي، په ښه توګه او په خیر وګورم، څنګه کولای شم، داسې وانګېرم چې کله دغه لوړتیا ما ته راورسېږي، پای ته ورسېږي او له ما نه پورته لوړ، ډېر لوړ ته ادامه پیدا نه کړي؟ زه داسې انګېرم، چې نه یوازې زه له مینځه نه ځم، ځکه په دې دنیا کې هېڅ شی له مینځه نه ځي، بلکې تل به وم، او تل به ومه، هماغه شان چې په پیل کې هم وم. زه داسې انګېرم چې له ما نه پرته پر ما ارواحې ژوند کوي او حقیقت دا دی، چې په دنیا کې حقیقت شته.

سردار اندرېي ځواب ورکړ:

ـ هو کې دا (د جرمن د اتلسمې پېړۍ د متفکر) جان هردر خبرې دي. خو زما د زړه سره، دا خبرې ما نه قانع کوي، ژوند او مرګ قانع کوي. ددې په پایله کې وینم چې ستا زړه ته ګران، پر یوې ابدي او همیشنو اړیکو له تاسره پیوند او یو ځای شوي دي، زه د هغه په وړاندې ګنهګاریم او هیله لرم چې یوه ورځ نه یوه ورځ وکولای شم پر هغه د خپلو ستمونو پور پرې کړم (په دې شېبه کې د سردار اندرېي آواز وررږدېد او مخ یې واړاوه) ناڅاپه ستا زړه دغه ګران زړه په عذاب اخته کېږي او په خورا کړاو، خواریو او دردونو کې ستا له څنګه ځي... ولې، ولې؟ هېڅ امکان نه لري، د دغه ولې؟ لپاره ځواب نه وي... زه ایمان لرم، چې ځواب شته او همدا خبره ده، چې ما قانع کوي، او همدا دی چې زه یې قانع کړی یم.

پېیر وویل:

ـ نو ښه ده، ښه ده، ایا دا هماغه څه نه دي چې زه یې وایم؟

ـ نه، زه وایم هغه څه چې ما د ابدي ژوند پر شته والي قانع کوي، دلیل نه دی، هغه بل څه دی، ګوره کله چې ته په ژوند کې له یو چا سره اوږه په اوږه، لاس په لاس روان یې، ناڅاپه هغه در نه ورکېږي، ستا زړه ته ګران په یو ناڅرګند ځای کې درنه ورکېږي او ته د دغه پاڼ پر غاړه پاتې کېږې، هغه ته ګورې او ما د دغه زورونکي پاڼ تل ته ورکتلي...

ـ ښه پایله څه ده؟ ته پوهېږئ چې دغه شان ځای شته، هلته څوک شته، ابدي ژوند همالته دی، خدای همالته دی.

سردار اندرېي ځواب نه ورکاوه، ګاډۍ او آسونه لا د مخه، د رود آغاړه لېږدول شوي وو، آسونو بیا ګاډیو پورې تړل شوي وو، لمر تر نیمایي پورې د افق په څنډو کې ډوب شوی و او د ماښامنیو سړو

شیرام د رود پر څنډو د کنګل ځالې جوړې کړې وې، خو پېير او اندرې لا هماغه شان د چوپړانو، جواليانو او ګاډيوانانو د تعجب نه ډکو سترګو په وړاندې ولاړ وو او غږېدل. پېير وويل:

ـ که خدای شته، ابدي ژوند هم شته، نو حقيقت او خير هم شته. او د انسان تر ټولو ستره نېکمرغي هم هغو ته د رسېدو په هڅو کې ده. بايد ژوند وشي، بايد مينه وشي او بايد ايمان ولرل شي. موږ بايد په دې ايمان ولرو چې موږ يوازې نن په دې يوه لوېشته کې خاورې ژوند نه کوو، بلکې له پيل نه تر ابده پورې به هلته (آسمان ته يې اشاره وکړه) ژوندي يو.

سردار اندرې هماغه شان چې څنګل يې د بېړۍ پر کټارې اېښی او ولاړ و، د پېير خبرو ته يې غوږ نيولی و او د لمر لوېدو سرو شعلونه، په شنه مست سيند کې د لګېدلي اور د سرو شعلو ننداره يې کوله. پېير چُپ شو، هر څه هر چېرې آرامه وو. بېړۍ لا د وختـه ساحل ته رسېدلې وه، يوازې د څپو سندريز نرم غږ و نه چې اورېدل کېدل. سردار اندرې داسې انګېرله، چې د څپو دغه آوازونه، پېير ته په خوږه ژبه وايي چې: همدا رښتيا دي، باور پرې وکړه. سردار اندرې زګيروی وکړ او په ځلېدونکي، مهربان او ماشوم وزمه غلچک يې د پېير څېرې ته چې د خپل اندېوال له ښه والي نه له شرمه تک سور شوی و، کتل او وې ويل:

ـ هو کې! ای کاشکې رښتيا همداسې وای. او س درځه چې ځو، ښه به دا وي چې لاړ شو او کېنو. د بېړۍ نه د وتلو په وخت کې پېير آسمان ته چې اشاره يې ورته کوله، وکتل او د اوسترليخ تر جګړې نه وروسته دا لومړی ځل و چې هغه لوړ هسک ابدي ولاړ آسمان وليد، هغه آسمان چې کله ده د جګړې په ډګر کې د لوېدو په حال کې په خپل سر ليدلی و. په هغه کې ناڅاپه يو تت شوی هېر شوی څه د خوښۍ او ځوانۍ څه چې

تر هر څه نه ده ته ګران و ، راوتخنېدل. البته په سردار اندرې کې دغه احساس ورځنی ژوند ته تر را ستنېدو وروسته، له مینځه ولاړ ، خو دا ورته په ډاګه شوه چې هغه پټ احساس، چې د سپځنکي په شان د ده په ځان کې نغښتی و د ده زړه یې د ځرګندولو توان نه لري.له پېېر سره تر کتنې وروسته، د سردار اندرې د ژوند نوی پړاو چې ظاهراً یې له پخواني هغه نه توپیر نه درلود ، خو په زړه کې یې د بدلون سبب شوی و ، پیل شو.

۱۳

کله چې د سردار اندرې او پېير ګاډی په ليسه ګوري کې، د سترې ماښې مخې ته ورسېده، هوا تياره شوې وه. هغوی هلته درسېدو سره، سردار اندرې چېمو سکا يې پر شونډو خوره و، د پېير پام د هغو چوپړانو لېوالتيا او هلوځلو ته ورواړاوه، چې هلته يې جوړ کړي وو. په ملا کړوپې بوډۍ، چې کوم پېټی يې په شا کړی و، او يو لنډ ونی تورڅښی سړی چې تورې جامې اغوستې وې، د ګاډي په ليدلو ځانونه پناه کړل او له دروازې نه ووتل. دوو نورو ښځو هم هغوی پسې منډه کړل. دغو څلورتنو په وحشتناکو غلچکو ګاډي ته کتل او په ګېښې او ډار د ودانۍ د شا له خوا وتښتېدل.

سردار اندرې وويل:

ـ دا خدايي خدمتګاران (هغه خوار مسيحيان، چې د مسيح د ليدو په هيله به هره خوا ګرځېدل او روزګار يې په ګدايي تېراوه) دي چې ماريا مرسته ورسره کوي. هغوی پر موږ زما د پلار ګمان وکړ. دا يوازنی کار دی، چې ماريا د هغو په برخه کې د پلار خبره نه مني او اطاعت يې نه کوي. پلار وايي چې دغه خدايي خدمتګاران کورته مه پرېږدئ، خو

ماريا د هغو هرکلی کوئ.

پېير وپوښتل:

ـ دا د خدای بندګان لا څوک دي؟ او څه کوي؟

سردار اندرېي وخت پيدا نه کړ، چې پېير ته ځواب ورکړي، چوپړان د هغو هرکلي ته رامنډې کړې او ده له هغو نه وپوښتل، چې مشر سردار چېرې دی او څه وخت رارسېږي؟

چوپړانو هغه ته وويل چې مشر سردار لا له ښاره راغلی نه دی او ډېر ژر به راورسېږي.

سردار اندرېي، پېير خپلې کوټې ته چې د پلار په کور کې يې جوړه کړې بدرګه کړ او خپله د خپل ماشوم کوټې ته ورغی.

له لږ ځنډ نه وروسته راستون شو او وې ويل:

ـ راځه چې خور ته مې ورشو، ما لا هغه نه ده ليدلې، هغه چېرې پټه شوې او له خپلو خدايي خدمتګارانو سره اخته ده. زموږ په ليدو به وشرمېږي، خير پروا نه لري، حق لري، ته به هم له دې خدايي خدمتګارانو سره آشنا شې، خورا د ليدو وړ دي، دا ومنه، خورا.

پېير وپوښتل:

ـ دا خدايي خدمتګاران، دا څه معنيٰ لري؟

ـ اوس به يې خپله ووينې.

شهزادګۍ ماريا د هغو په ليدو رښتيا ګبنې واخېسته، ورخطا شوه او مخ يې تک سور شو، هغه تنې شمعې چې په کوټه کې، تر شمايلو لاندې لګېدې انسان ته يو ډول روحي آرامي وربښله. شهزادګۍ د چای د ميز تر شا پر څوکۍ کې ناسته وه او يو اوږد پزی، اوږد څڼی زلمی، چې د راهبانو جامې يې اغوستې وې، د هغې تر څنګ ناست و.

خواره او زړه بوږدی چې ماشوم وزمه څېره یې، هغې ته خوږه او مهربانه بڼه ورکړې وه، په لاس لرونکي څوکۍ کې د هغوی تر څنګه ناسته وه.

شهزادګۍ ماریا لکه د هغې چرګې په شان چې د خپلو چورګړو د ساتنې لپاره ولاړه وي، د خپلو خدايي خدمتګارانو نه ملاتړ کاوه او د ملامتۍ په نرمه ژبه یې وویل:

ـ اندرې ولې مو مخکې خبر نه کړو، چې راځې؟

او پېير ته یې چې د هغې لاس یې ښکلول، وویل:

ـ مهرباني مو وکړه چې راغلی. ستاسو له لیدو ډېره خوشاله شوم!

شهزادګۍ ماریا له ماشومتوب نه، پېير پېژانده او اوس، له اندرې سره د هغه ملګرتوب، له ښځې سره د هغه د جلاوالی جنجال او له ټولو نه غوره د هغه ساده او مهرباني څېرې، د هغې خواخوږی لا پارولې وه. په ښکلو او زړه راښکونکو سترګو یې هغه ته کتل او داسې بریښېده چې هغه ته وايي:

ـ تاسو ماته ډېر ګران یاستي، خو ګوره، زه هیله کوم چې زما په دوستانو به ملنډې نه وهي. تر لومړنۍ پېژندنې وروسته ټول سره کېناستل. سردار اندرې، خندا پرشوونډو، ځوان خدايي خدمتګار ته اشاره وکړه او وې ویل:

ـ آه، ایوانوشکا هم راغلی دی! ستړی مشې!

شهزادګۍ ماریا له ننواتو نه په ډکه خوله وویل:

ـ اندرې!

سردار اندرې، پېير ته مخ وروا ړاوه او وې ویل:

ـ دا ایوانوشکا ښځه ده.

شهزادګۍ بیا په هماغه غږ وویل:

ـ اندره، ستا دې په خدای قسم وي!

داسې بریښېده چې په خدايي خدمتګارانو د سردار اندرې ملنډې او له هغو نه د شهزادګۍ ماریا ملاتړ د هغوی ترمنځ ورځنی خبره، خو پخواني ریښې لري.

سردار اندرې وویل:

ـ ګراني خورې، ولې دې خوا بدېږي، برعکس ته باید ما نه مننه وکړې چې پېبیر ته ستا او ددې ځوان خپل منځي اړیکې داسې برالا کوم...

زړه بوډۍ چې په څوکۍ کې ناسته وه.... سردار اندرې له هغې نه وپوښتل:

ـ ښه له کومې راغلې، وایې چې کیف ته تللې وې؟

بوډۍ چې ډېره غړېدله، وویل:

ـ هوکې پلارجانه! هوکې هلته تللې وم، سپېڅلو غوښتې وم، دعیسیٰ د زوکړې شپه مې نصیب شوه، د آسماني راز د لیده په شپه هلته وم. او اوس کولیازین ته تللې وم او داشېبه له هغه ځایه راغلم....

ـ اوس ایوانوشکا هم درسره ځي؟

.... په کالیازین کې مې خپله، یوه ستره معجزه ولیدله، یوه لویه معجزه.

سردار اندرې وپوښتل:

ـ ښه څه دې ولیدل؟ یو بل سپېڅلي مومیايي شوی مو پیدا کړې که څنګه؟

شهزادګۍ ماریا وویل:

ـ اندرې! بس کړه! هغې بوډۍ ته مخ ورواړاوه او وې ویل:

ـ پلاګي یوشکا، پربږده، مه ورسره غږېږه.

ـ نه ولې ادکی، ولې یې ونه وایم؟ ډېر ښه ځوان دی، زما خوښېږي، مهربانه دی، هغه د خدای په نامه مرسته کوي، هغه دا وار هم لس روبله راکړل، زما ښه په یاد دي! په کیف کې وم، هلته کیربوشا، پوهېږئ د خدای له ښو خدایي خدمتګارانو نه دی، شپه او ورځ لوڅې پښې ګرځي، لنډه به یې درته وایم چې کیربوشا، راته وویل:

ـ دلته څه لالهانده یې؟ دا ستا ځای نه دی، لاړشه کولپازین ته، هلته شمایل معجزې کوي. خدای ته سپېڅلی، د حضرت مریم سپېڅلی شمایل. دا خبره مې چې واورېده، د هغه ځای له خدایي خدمتګارانو سره مې مخه وکړه او لاړم...

ټول پټه خوله ناست وو او یوازې د غه بوډۍ خورا موزونه غږېده او کله کله به یې سا هم بندېدله...

ـ هوکې راغلم پلارکه، ټولو خلکو همدا ویل، چې معجزه شوې، یوه لویه معجزه، د حضرت مریم له سپېڅلي شمایل نه د تبرک څاڅکي راڅڅېږي.

شهزادګۍ ماریا چې سره شوې وه، وویل:

ـ ښه ده، ښه ده، نورې به یې بیا وروسته ووایې.

پېیر وویل:

ـ اجازه راکړئ له هغې نه یوه پوښتنه وکړم، تا په خپله ولیده؟

ـ څه وایې پلاره! خپله مې دا ویاړ په برخه شو، د حضرت مریم له سپېڅلي شمایل له څېرې نه د خدای نور ورېده او له شونډو یې څاڅکي څڅېدل...

پېیر چې د بوډۍ خبرو ته په ځیر غوږ نیولی و، په خورا سادګۍ وویل:

ـ هوکې، وګورئ، دا لویه دوکه ده.

پلاګي یوشکا چې سترګو یې د ننواتو غوښتنه کوله، شهزادګۍ ماریا ته مخ وروا ړاوه او په وحشت یې وویل:
ـ توبه، توبه، دا ته څه وایې پلارجانه ! داسې مه وایه !
پېږیر بیا تکرار کړه:
ـ دا د خلکو دوکه کول دي.
بوډۍ خدایي خدمتګارې چې په تېږ او تندي صلیب کېښ وې ویل:
ـ لوی پروردګاره، حضرت مسیح، توبه وباسه داسې مه وایه پلاره ! یو جنرال هم چې د زړه سترګې یې ړندې وې، ایمان یې نه لاره، همداسې ویلي و "د کلیسا پاپان دوکې کوي او خلک غولوي "خو دا خبره یې لا پای ته رسولې نه وه، چې په دواړو سترګو ړوند شو، بیا یې ایمان راوړ، زه به دې د سترګو رڼا یې ببرته در وبښم، جنرال په زاریو زاریو ویل، ما وروليږ، د شمایلو پښو ته وروليږ، ما ورولیږ ! دا یوه رښتني کیسه ده، زما په مخکې تېره شوې او په خپلو سترګو مې لیدلې ده، ما په خپلو سترګو ولیدل چې ړوند جنرال یې شمایل ته وروست، هغه وروړاندې شو او د شمایل پښو ته ورولوېد او وې ویل: سترګې مې رڼا کړه، ټول هغه څه چې څار (پاچا) رابښلي ستا له نامه به یې ځار کړم، ما په خپلو سترګو ولیدل، ومې لیدل پلاره، چې د هغه جنرال ستوری یې په شمایل کې کېناوه، څه به دې سر درخوږوم، لنډه به یې درته وایم، د هغه جنرال سترګې رڼې شوې. او بیا یې پېږیر ته مخ وروا ړاوه، په نصیحت وزمه ژبه یې هغه ته وویل: ګناه ده، پلارجانه ګناه، داسې مه وایه، د خدای له قهره وډار شه !
پېږیر وپوښتل:
ـ دا دې ونه ویل: چې دا ستوری څنګه په شمایل کې کېناست؟
سردار اندرې چې له خندا نه شین و، وویل:
ـ سپېڅلې حضرت مریم ته یې جنرالي ورکړه.

ناڅاپه د پلاګي یوشکا رنګ والوت، لاسونه یې آسمان ته لوړ کړل، بیا یې رنګ تک سور شو او وې ویل:

ـ پلاره! زما پلاره! توبه وباسه، ګناه ده، داسې مه وایه، ته خو ماشوم لرې. او بیا یې چې په ټټر او تندي صلیب وېست، وویل:

ـ پلاره! دا څه کفر و چې و دې ویل؟ خدای دې تا وبښي. یا خدایه! د هغه ګناهونه وبښه! بیا یې شهزادګۍ ماریا ته مخ وروااړاوه او وې ویل:

ـ ادکې دا خبرې لا پسې څه معنیٰ لري؟ هغه پاڅېده، نېږدې وه، چې له سترګو یې اوښکې راتوې شي، د خپلې کخوړې په ټولولو پیل وکړ، له ورایه ښکارېده چې هم په حیرت کې ده او هم یې افسوس کاوه، چې چا، څه وویل او له دې نه ډېره شرمېده، چې څنګه په هغه کور چې دا صدقه راټولوي، هلته داسې کفر ویل کېږي.

شهزادګۍ ماریا وویل:

ـ تاسو هم له څه نه خوند اخلی، تاسو ته چا ویلي و چې ما ته راشی؟

پېیر وویل:

ـ نه ادکی! پلاګي یوشکا! ته مه خوابدې کېږه، ما ټوکه کړه، هغه شهزادګۍ ماریا ته مخ وروااړاوه او وې ویل:

ـ هیله کوم دا ومنئ، چې ما رښتیا د هغې د خوابدې کېدو تکل نه لاره، هغه چې هڅه کوله، پر خپلو ګناهونو لمن وغوړوي، موسېده او زیاته یې کړه:

ـ هسې یو خبره وه، په دې کې مو هېڅ کوم ځانګړی هدف نه درلود.

پلاګي یوشکا په شک او تردید کې ودرېده، خود پېیر څېرې د رښتني پښېماني څرګندونې کولې او سردار اندرې خو په مهربانه ځیرتیا هغې ته داسې کتل، چې کرار کراره بېرته آرامه شوله.

۱۴

بوډۍ خدايي خدمتګاره آرامه شوه او بيا په خبرو راغله.تر ډېرو پورې يې د (امفي لوخي)نومي کشيش ستاينې کولې.هغې ويل چې هغه کشيش دومره سپېڅلی او پاک زړی دی چې د رغوي نه يې د خوشبويۍ بوی راته.هغه په دې غرېده چې د کيف ښارته د وروستي سفر په اوږدو کې يې له يوې کشيشې سره پېژندګلوي وشوه او هغې دې ته د هغو څمڅو د دروازې کلی ورکړه چې هلته د موميايي شوو راهبانو مړي ايښې دي.هغې يادونه وکړه چې هغې په څمڅه کې له نورو خدايي خدمتګارانو سره دوه شپې ورځې تېرې کړې دي او دې هلته له ځانسره وچه ډوډۍ هم وړې وه.دې ويل چې کله به د يوه شهيد قبر ته کېناسته،کله به يې بل ته دعا کوله،کله به يې له يوه نه دعاغوښته او کله به بل ته ورغله....مورجاني نه پوهېږې څه خاموشي،څه سپېڅلتيا،په زړه کې دې داسې روښنايي راخورېږي،چې د بهر د روښانۍ ليدل نه غواړې.

پېير،په خورا ځير او غوځ ټينګار هغې ته غوږ نيولی و.سردار اندرې له کوټې نه ووت او شهزادګۍ ماريا يې خپلو خدايه خدمتګارانو ته پرېښوده چې خپل چای وڅکي،خو هغې پېير د هرکلېو

کوټې ته بدرګه کړ او هغه يې وويل:
-تاسو ډېر مهربانه ياستي !
-اخ !ما رښتيا نه غوښتل دهغې سپکاوي وکړو ،زه دغه احساسات احساسوم او دهغو درناوي کوم.
شهزادګۍ هېڅ ونه ويل،هغه ته يې وکتل،يوه ملاله موسکا يې پرشونډو خوره شوه او وې ويل:
-زه تاسو له ډېر پخوا نه پېژنم او د ورور په شان راته ګران ياستئ.
ددې خبرې سره سم يې،ناڅاپه،پرته له هغه نه چې پيير دې ته د ميني او ځواب ښکاره کړي،وې ويل:
-څنګه ؟اندرې څنګه و ؟ دهغه روغتيا ما ډېر زوروي،ژمی يې روغتيا ښه وه،خو پسرلي يې زخمونه تازه شول ،روغتيا يې ژوبله شوه او داکتر سپارښتنه وکړه چې بايد لاړ شي او دخپلې روغتيا غم وخوري.روحي حالت يې هم ما زوروي.موږ ښځې خپل ټول غمونه په ژړا او ننواتو سړه وو ،خو هغه هرڅه په زړه کې ساتي او غم زياتوي.نن يې طبيعت ښه دی،ځکه ته راغلي يې.ډېر کم داسې پېښېږي چې داسې خوښ وي.کاشکې ته وکولای شې هغه قانع کړې،چې بهر ته لاړ شي.هغه ډېرې خوځېدا ته اړتيا لري.دلته دا آرام ژوند دی له ژونده باسي.دنورو خو دې ته پام نه شته،ولې زه خو يې وينم.دشپې لس بجې وې چې چوپړان د مشر سردار د ګاډۍ د آسونو دزنګونو په شرنګهاري سره چې له لرې رانېږدې کېدل، د دروازې د زينو خواته ورمنډې کړې.سردار اندرې او پيير هم په ګډه دهغه هرکلي ته ورودانګل.د بوډا سردار د ګاډۍ نه دراښکته کېدو په حال کې ،په پيير سترګې ولګېدې او وې ويل:
--دا څوک دی؟خو همدا چې نا آشنا ځوان يې ځای ته راوست او وې

پېژاند ،وې ویل:

-اوهو !څومره ښه ډېر خوشاله یم چې وینم دې،راشه مچ مې کړه.

دبوډا سردار طبیعت خورا جوړ او پر پېیر ډېر مهربانه و.

تر ماښامنۍ مخکې چې کله سردار اندرې د پلار دفتر ته راستون شي، پلار یې له پېیر سره په توده مرکه کې بوخت ولید. پېیر غوښتل زوړ بوډا په دې قانع کړي چې داسې وخت را رسېدونکی دی چې جګړه د انسانانو له منځه ورکه شي، خو بوډا سردار په ملنډو ملنډو دې خبرې پورې خندل، هغه ویل:

ـ د انسانانو له مراندونه، وینې راوباسئ او هلته نوې وینې په کې وبهوئ، هغه وخت کېدای شي جګړه پای ته ورسوې. دا ټول ښځینه خیالونه دي، خو سره له دې هم هغه پېیر پر کینې اوږې وواهه او خپل میز ته ورنږدې شو ،سردار اندرې چې هیله یې نه لرله،د پلار او انډیوال مرکې ته ورګډ شي، ځان یې په هغو کاغذو بوخت وساته چې پلار یې له ځانسره له ښاره راوړی و، بوډا سردار هغه ته ورنږدې شو او له هغه سره یې،د هغه د ورځنیو کارونو په اړه خبرې پیل کړې:

ـ سردار رستوف د اعیانو د ټولنې مشر لا د هغو وګړو نیمایي هم نه دی، برابر کړی، چې باید راټول کړی یې وای. هغه ښارته راغلی او زه او زه یې مېلمستیا ته رابللی یم..... بیا پېیر په اوږه واهه او زوی ته یې وویل:

ـښه وروره ! ستا دا انډیوال ښه سړی دی، زما خوښېږي !

..... بوډا د کوټې نه د وتلو په وخت کې غږ کړ:

ـ زما له هغې ساده لېونۍ لور سره مینه کوه او له هغې سره مهربانه اوسه !

پېیر لیسه ګورې، ته په دې سفر کې له سردار اندرې سره د خپلې

مینې په ټینګښت او پرتم پوه شو. له سردار اندرې سره د پییر د دوستۍ پرتم، نه په خپله د اندرې په دوستۍ، بلکې د هغه له خپلوانو سره په دوستۍ کې څرګندېده. که څه هم پییر نه ظالم او زړه سختی مشر سردار پېژانده او نه یې آرامې او مهربانې شهزادګۍ ماریا سره آشنایي لرله، خو داسې یې انګېرله چې له دواړو سره له کلونو کلونو پېژند ګلوي او دوستي لري. هغه د ټولو په زړه کې ځان موندلی و. شهزادګۍ ماریا نه یوازې له دې کبله چې د هغې له خدایي خدمتګارانو سره پییر لېوالتیا ښودلې وه، هغه په مینه ناکو سترګو کتل، بلکې د مشر سردار په وینا آن د هغه ماشوم لمسی سردار نیکولای هم هغه ته موسېده او غېږې ته یې ورته.

میخاییل ایوانوویچ او پېغله بوري ین هم هغه وخت چې پییر او شهزادګۍ ماریا به سره غږېدل، دوی ته کتل او له مینې نه به یې موسکا پرشونډو خورېدله.

مشر سردار ماښامنۍ ته راغی، پر میز کېناست او ټولو ته څرګنده شوه چې دغه کار یې د پییر لپاره کړی دی. بوډا په لیسه ګوري کې د پییر د دوه ورځنۍ مېلمستیا په وخت کې خورا ښه او مهربانه و.له هغه سره به یې مینه کوله او ورته ویل به یې چې دیدن ته یې راشئ.

کله چې پییر لاړ او د کورنۍ غړي ببرته راټول شول، لکه هغه شان چې په هره کورنۍ کې د نوي مېلمانه د تګ نه وروسته دود دی، ټول د هغه په اړه خبرې کوي، دوی ټولو هم دا کار کاوه، خو له ستاینونه پرته، بل هېڅ نه اورېدل کېدل او دا هغه څه دی چې ډېر کم پېښېږي.

۱۵

رستوف چې دا وار له رخصتیو راستون شو، دلومړي ځل لپاره یې داسې یې احساس کړه، چې د هغه اړیکي له دینیسوف او په ځانګړي توګه له غونډ سره څومره ټینګې او ژورې دي.
کله چې غونډ ته نږدې کېده، د هغه په زړه کې داسې احساس څپې وهلې، لکه هغه احساس چې د مسکو د پاورسکایا په کوڅې کې یې، خپل کور ته د نږدې کېدو په وخت کې احساسوله. هغه چې کله د خپل غونډ سپاره پوځ سور څښی دیمینتوف ولید، هغه یې سمدلاسه وپېژاند او سره بخوږو آسونو د څړځای دیوال یې تر سترګو شو، کله چې یې لاورشکا په چغو چغو هرکلي ته راودانګل: ګراف راورسېد! دینیسوف له خوبه راپاځېد، په داسې حال کې چې څڼې یې جړې وې، له خپلې ځالې یې رامنډې کړې، له رستوف نه یې غېږ راتاو کړ او د غونډ افسران ترې راتاو شول. د رستوف په ګوګل کې هماغه احساس څپې وهلې لکه چې کور ته د ستنېدو په وخت کې یې مور او پلار او خویندو له ده غېږې تاوولې، دی یې کېښکوده، له خوشالۍ نه ګېڼې واخېست، ژړا ورغله او ژبه یې ګونګه ګونګه شوه. غونډ هغه ته د خپل کور په شان و، هماغه شان په زړه پورې او ګران و، لکه د مور او پلار

کور.

رستوف د غونډ له قوماندان سره تر کتنې وروسته، په خپل هماغه د سورو پوځونو په ډله کې وګمارل شو..... تر څو پیرو او دندو تر سرته رسولو وروسته یې، بیا له کار سره مینه پیدا شوه، د آزاد کورنی ژوند آزادي یې هېرې او بېرته یې ځان د پوځي ژوند د نظم او ټینګو کړو په کړېو کې برابر کړ. خو دلته یې هم هماغه د کورنی تود ژوند مینه، محبت، خواخوږی چې د مورو پلار او خویندو نه لیدل، احساسول. دلته نور د ټولنې د ګډو او غیر پوځي ژوند آزادي نه وه، چې په کې هرې خوا ته لاس واچوي او تېروتنې ترې وشي، نور نو سونیا نه وه چې له هغه سره د رازونو یا نه رازونو یا د زړه دغوټې خلاصولو ته اړ شي. نور نو دا امکانات نه و چې دې خواته، هغې خواته لاړ شي، نور نو په یوه شپه و ورځ کې ۲۴ ساعت نه و، چې هر ساعت یې په ډول ډول لوبو تېر کړي، نور نو د خلکو هغه یې شمېرې ډلې نه وې، چې دی په پېژندنه کې حیران وي، نه وو، نور یې له پلار سره د مالي ستونزو خبرې نه وې او نور نو دولوخوف ته په قمار کې د پیسو بایلېدل نه وریاد بدل، دلته په غونډ کې هر څه څرګند او ساده و. ټوله دنیا او د هغه هر څه په دوو نابرابرو برخو وېشل کېدل: یو د پاولوګراد غونډ، چې هغه خپل ګاڼه او نوره ټوله دنیا. او هغه له دې دویمه برخې سره هېڅ اړیکي او کار، نه لاره. په غونډ کې هر څه څرګند و، هر څوک پوهېدل، څوک بریدګی او څوک جګړن دی، څوک پاک زړی او څوک بد زړی او له ټولو نه مهمه دا ده چې څوک ستا ملګری دی. دوکانداران به باور کاوه، هر څه یې په پور ورکول او په هرو درېوو میاشتو کې یې یو وار پورونه ټولول، هېڅ اړتیا نه وه، چې پلمې وکړي او دروغ ووایي، یوازې دا باید په پام کې نیول شوي وای چې د پاولوګراد په غونډو کې دا سې څه نه وای تر سره

شوي چې بد ګڼل کېدل او هر کله چې تا کوم کار ته ګماري باید هغه په غوره توګه تر سره کړې او د هغه امر له مخې چې تا ته درکړ شوی دی، هغه بشپړ کړې.

رستوف چې کله بیا د غونډ په ځانګړو حالاتو کې ژوند پیل کړ، هغه مسافر ته ورته و، چې له اوږده مزله وروسته یې کولای شول، وغځېږي او ښه استراحت وکړي. د پوځ دا ژوند د رستوف لپاره ځکه په زړه پورې و چې د ولوخوف ته د پیسو د بایلو دلو (د موروپلار د خواخوږۍ سره سره یې نه شو کولای د دغه ګناه له کبله ځان وبښي) نه وروسته یې پرېکړه کړې وه چې تر پخوا نه به داسې زیات خدمت کوي، داسې هڅه او زیار به باسي، چې د ګناهونو پور پرې کړي، لنډه دا چې پیاوړی وتلی افسر، خوږ ملګری او په یوه خبره کې، یو ځانګړی سړی و اوسي. هغه څوک چې په ولسي ژوند کې ګران او په پوځي کې خورا آسانه خبره ده.

رستوف د قمار، تر بایلودو وروسته پرېکړه کړې وه، چې د پنځو کلونو په اوږدو کې د پلار پور ورپرې کړي. پلار یې په کال کې لس زره روبله ورته رالېږل او تکل یې کړی و چې تر دوه زرو نه زیات روبله خرڅ نه کړي او په پاتې یې هغوی د پلار پور ادا کړي.

زموږ پوځ تر شاتګ او په پولتوسک او ایلاپروس کې تر یرغلونو او ببلابېلو جګړو نه وروسته، بارتن شتاین ته نږدې راټول شوي و. ټول د ښار (ټولواک) راتګ او د نوي جګړې پیل ته سترګه په لاره وو.

د پاولوګراد غونډ چې د ۱۸۰۵ کال په جګړه کې ګډون درلود، ځانته د خوړو او کالو په راټولولو لګیا و، نو ځکه یې ونه شو کولای د پولتوسک او ایلا پروس په لومړنیو نښتو کې ګډون وکړي، خو د دویمې جګړې په نیمایي کې یې ځان جګړه ځپلي پوځ ته ورساوه او د

پلاتف له پوځ سره يو ځای شول. د پلاتوف ډله له پوځ نه جلا جنګېدل. د پاولوګراد پوځ څو ځله، له دښمن سره په نښتو کې ګډون کړی و، اسيران يې نيولي وو او آن يو وار يې د مارشال اودينو ګاډی هم غنيمت کړې وه. دغه غونډ د اپرېل په مياشت کې څو اونۍ يو لرې او کنډواله شوي کلي ته نږدې، ديره شوي، همالته ځای په ځای ولاړ او هېڅ ونه خوځېد.

که څه هم د واورو د ويليدو او د اوبو د بهېدو فصل و، هره خوا ختې وې او کله به د سړو څپو راخوره شوه، سيندونه په څپو راغلي وو، لارې بندې وې. په ورځو ورځو به آسونه له خوځېدا پاتې شول، نه آسونو ته واښه او نه وګړو ته خواړه رسېدل. دا چې ګاډی او کراچۍ خوځېدای نه شوې، خلک پلي، کلو او بانډو ته تلل او هلته به له خلکو نه په تشو کلېو کې، کچالو يا نورو خوړو پسې ګرځېدل، خو د خوړو څه شی يې پيدا کولای نه شو.

هر څه چې و ،کلېوالو خوړلي او تښتېدلي وو، هغه شمېر چې پاتې وو، سخت خوار، مظلوم او څه خواړه او کالي يې نه درلودل، چې له هغو نه يې څوک واخلي يا يې غلا کړي. آن سخت زړو سرتېرو هم ددې پر ځای چې له هغو نه څه واخلي، خپله يې که څه درلودل، هغو ته يې ورکول.....

دوې اونۍ کېدې چې آسونو هم د کورونو د کوټو د چتو له سوارونه پرته، نور کوم واښه خوړلي نه و. خورا ډنګر او ژوبل شوي وو..... خو سره له دې هم افسرانو او سرتېرو پوځي ژوند ته دوام ورکاوه، د سورو غونډ پوځيانو، که څه هم رنګ الوتي، پړسېدلي او جامې يې ټوټه ټوټه وې، مګر بيا هم هر سهار په کتار کې درېدل او هم به بيګارۍ ته تلل، آسونه يې خره کول، وسلې يې پاکولې، آسونو ته يې

له چتونو نه سوارې راویستې، د خوړو په تمه د نغریو شاو خوا ګرځېدل، وږې پاڅېدل او دلوږې او خوړو په اړه به یې ټوکې کولې او اپلتې به یې غږولې.......

رستوف د پښوا په شان له دینیسوف سره په یوه کوټه کې او سېده او تر رخصتیو نه یې وروسته، ملګرتوب لا ټینګ او خوږ شوی و. دینیسوف هېڅکله د خپل انډیوال رستوف د کورنۍ د غړو په هکله نه غږېده، خو رستوف دا سې احسا سوله، چې د ناتاشا ناکامه مینه، د دوی په دوستۍ کې بې اغېزه نه ده. دینیسوف چې تر رستوف لوړه رتبه درلوده، هڅه یې کوله، چې هغه سختو چارو او ګوابنمنو سپاربښتونو ته ونه ګماري. د هغه پالنه او ساتنه یې کوله او تر هرو عملیاتو وروسته به یې د هغه پوښتنه کوله، چې تاوان ور رسېدلی نه وي. رستوف په یو کلي کې د خپلو دندو د سر ته رسولو په وخت کې، یو پولنډي بوډا ، چې یوه کمکۍ لور یې ورسره وه، ولیده، چې بربنډ او وږي دي، او نه پوهېږي چې چېرې وتښتي، رستوف هغه له ځانسره قطعې ته راوستل، هغو ته یې په خپله کوټه کې ځای ورکړ، هغوی یې تر هغه وخته پورې وساتل چې بوډا روغ شو.

د رستوف یوه ملګري دښځو په اړه د خبرو اترو په لړ کې،هغه ته ویل چې هغه ناځوانه ملګری دی،ځکه دی،خپل دوستان له هغې یوې لنډې ښځې سره چې دده کورته راغلې ده،نه اشنا کوي.رستوف ته دغې ټوکې خوند ورنه کړ او سخت خفه شو.هغه افسر ښه وښکنځاه چې دغه ټوکه یې ورسره کړې وه،خو دینیسوف کرار کرار هغه آرامه او دلاسا کړ او دهغوی تر منځ یې ددوئیل مخه ونیوله...

۱۶

د اپرېل په میاشته کې، د ټولواک د راتګ خبر، پوځ ډېر راژوندی او زړور کړ. رستوف ونه کولای شو په هغه برید کې د ګډون حق پیدا کړي، چې په بارتن شتاین کې کېدونکی و، ځکه د پاولوګراد غونډ د پوځ په لومړیو کرښو او له بارتن شتاین نه لرې پروت و.

غونډ په یو لرې ډاګ کې ځای پر ځای شوی و. دینیسوف او رستوف په هغه مورچل کې، چې سرتېرو د څمڅې په ډول ویستلی او په پاڼو، ښاخونو او شنو یې پټ پوښلی و، پناه اخیستې وه. دغه مورچل چې د هغه وخت د دود سره جوړ شوی و، یو متر سور، یونیم متر ژوروالی او درې نیم متره اوږد والی درلوده. د دغه مورچل یوه خوا، د وتلو لپاره لکه زینې داسې جوړې شوې وې، همدا څمڅه د پوځیانو کوټه هم وه. د څمڅې په بل سر کې سورو پوځیانو، څولرګي په دېوال کې وهلي، پر سر یې یوه تخته وراېښې او له هغه نه یې د مېز کار اخیست. د څنګ په دوو دیوالونو کې یې، د یو متر په اندازه ډېر نور ځایونه وهلي وو او له هغو نه یې د کټ کار اخیست. د مورچل د لوړوالي کچه له هغه اندازې سره برابره چې دی هلته ولاړ و. سر یې

پاس نه لګېده. د دینیسوف کوټې (هغه سرتېرو ته ګران هم و) یوه بله ښکلا هم درلوده او هغه دا چې له چته یو داسې دړه چې په هغې کې د ښیښې ټوټې ټومبل شوې وې، راځوړنده وه. کله به چې هوا ډېره سړه شوه، سرتېرو به لږ سکروټې د او سپنو په تختو کېښودې... د دینیسوف او رستوف مورچل به ښه تود، او د سرتېرو او پوځیانو ګڼه ګوڼه به هلته جوړه وه.....

د اپریل د میاشتې یوه ورځ چې رستوف د سهار په اتو بجو له پیرې او سختې بې خوبۍ نه وروسته، خپل مورچل ته راغی، سپارښتنه یې وکړه چې اور راوړل شي. له اورښته لوند شوی خپل کمیس یې وویست، دعا یې وکړه، چای یې وڅکه او ځان یې تود کړ... خپل کالي او کپړې یې ټول او په یوه کمیس کې په خپل کټ کې وغځېد. لاسونه یې تر سر لاندې کېښودل، په خیالو کې ډوب شو او د هغې رتبې د اخېستو په چرت کې لاړ، چې د خپلې وروستۍ دندې د بریالي سر ته رسېدو له امله یې په هماغه ورځ د حکم د اخېستو وړاندیز شوی و. هغه دینیسوف ته چې معلومه نه وه، چېرته تللی و، سترګې په لاره و. ده غوښتل چې په ګډه سره کیني او د زړه خواله سره وکړي. په دې وخت کې د دینیسوف چغې چې له قهره ډکه معلومېدې، واورېدل شوې. رستوف پاڅېد، د مورچل د هېنداري نه یې د باندې وکتل، ګوري چې ډلګی مشر توپچنکو دی.

دینیسوف پرله پسې چغې وهلې، ما خو تا ته خپله امر کړی و، چې څوک دغه د ماشکین ریښې ونه خوري. ما خپله ولیدل چې لازارچوک ریښې له ډاګه راوړې. ډلګی مشر ځواب ورکړ:

ـ ښاغلیه! ما ټولو ته ستا امر وو ایه، سپارښتنه مې ورته وکړه، خو د هغو غوږونه کله خبره اوري.

رستوف بېرته خپل کټ ته راستون شو او په خورا ډاډ يې له ځان سره وويل:

ـ پرېږده چې خپلې چغې سورې وکړي، ما خپل کارونه په ښه توګه تر سره کړي دي، زه غواړم وېده شم، ترخوبه بل ښه شی په دنيا کې نه شته.

خو د ډلګی مشر له غږه پرته، دد ينيسوف د نوکر، هماغه چالاک او اوروزمی لاروشکا غږ هم واورېدل شو.هغه پر ډوډۍ باروکرا چيو او غوايانو په اړه خبرې کولې اوويل يې چې خوړو پسې ګرځېدو، ده هغه ليدلي دي. بيا د دينيسوف د چغو غږ واورېدل شو چې ويل يې:

ـ دويمې ډلې ته ووايئ چې چمتو شي.

رستوف په زړه کې وويل:

ـ دا چېرې ځي.

دينيسوف پنځه دقيقې وروسته ځمځې ته راننوت او په ختو ککړو بوټو سره کټ ته وروخوت، په خورا قهر يې خپل پيپ څښاوه او خپل شيان يې په کځوړه کې اچول. هغه خپله توره او متروکه تر ملا کړل او د وتلو د وره خوا ته د خوځېدو په لړ کې يې، د رستوف ددې پوښتنې په ځواب کې چې چېرې ځې، په خواشينی ځواب ورکړ، کار لرم.

دينيسوف د ځمځې د دروازې نه د وتلو په شېبه کې وويل:

ـ لوی خدای او ستر تولواک به مې ساتنه کوي.

رستوف له ځمځې نه باندې په ختو کې د څو آسونو د خوځېدا ګامونه واورېدل، خو ځان يې آن دومره هم په عذاب نه کړ چې وګوري، چېرې ځئ؟ په هماغه ګوښه کې چې غځېدلی و، کرار کرار لړ تود او خوب يووړ. لمر په غرغړو و چې راويښ شو او له ځمځې نه راووت. دينيسوف لا راستون شوی نه و. آسمان شين و. د ګاونډې ځمځې څنګ

تـه، دوو افسـرانو او يـو بريـدګي پـه پسـتې نمجنـې ځمکـې کـې، چـې خټجنه وه، پـه خورا خوښـۍ د سـافيکا د لـوبې د پيـل پـه هيلـه، ميـړوي ټکول. رستوف هم لـه هغـو سره يـو ځای شو. د دوی پيـل شـوې لوبـه لا نيمايي ته رسېدلې نـه وه، چـې خپـل پلـو تـه را روانوکراچيـو تـه يـې پـام شو. يو پنځلس شپاړلس سـواره، چـې آسـونه يـې خورا ډنګر ډنګر وو، کراچيـو پسـې را روان وو. کرا چـۍ د سـپرو پـه لارښـوونه، د آسـونو د تويلې خوا تـه ورننېږدې شول، سـواره ترې راتـاو او لـويـه ګڼـه ګونـه يـې جوړه کړه.

رستوف وويل:

- ښه وګوره، دينيسوف هسې ځان له ډاګه ويشته، دا دي هم خواړه !

افسرانو وويل:

- همداسې چې وايي، اوس به سرتېري مزې کوي.

د سرتېرو نـه لـږ واټـن وروسـته، د پلـو پـوځـونـه دوه افسـره چـې پـر آسونو سواره وو، او له رستوف سره يې چغ جګ و، راروان و. رستوف د هغو مخې ته ورغی.

ډنګر، لنډوني افسر، چې له ورايه يې له ژبې نه قهر ورېده، ويل:

- زه تاسو ته خبر درکوم.

دينيسوف وويل:

- لاس مو خلاص، ما خو وويل، چې ببرته يې نه ورکوم.

- ګوره تورن صاحب ! مسوولیت بـه يـې سـتا پـه غـاړه وي، تاسـو پـه خپلو تالان ګډ کړي دي، دا خو غلا ده، دوه ورځې کېږي، زموږ سرتېرو يوه مړۍ ډوډۍ هم نه ده خوړلې.

دينيسوف ځواب ورکړ:

- زما سرتېري دوه اونۍ کېږي چې وږي ګرځي.

پلي افسر په لوړ آواز بیا وویل:

- دا سوچه غلا ده، تالان دي. تاسو یې مسوول یاستئ.

دینیسوف ناڅاپه لکه اور چې اخیستي و، چغه کړل:

- څنګه، پرېږدئ مې کنه؟ ځواب یې زه وایم نه تاسې. ګورئ، مخکې له هغه چې خبره بې آبۍ ته ورسېږي، ما نه لاس واخلي او کنه... شاګرز، تاسو ته وایم مخ واړوئ.

لنډ وني افسر، پرته له هغه چې یا شاګرز او یا وخوځېږي، په لوړ آواز یې وویل:

- ډېر ښه، ډېر ښه، هم غلا کوئ او هم...

دینیسوف د خپل آس مخه، د دغه افسر خوا ته ورواړوله او چغه یې کړل:

- ځه ورکېږه! کنه اوس به هغه څه دربانده وکړم چې مې کوه پوښتنه.

افسر هم په ګواښمنه ژبه وویل:

- ډېره ښه ده، اوس به ګورو.

هغه د خپل آس مخ راواړوه، په خپل رېږدېدونکي زین ناست، په یرغه ځغاسته لرې شو.

دینیسوف ورپسې چغې کړل:

- د سپي په شان غاپي، لکه خراړي سپي.

دا د پلي پوځ یو افسر ته د سواره پوځ تر ټولو بدې ښکنځلې او پر هغه ملنډې وې.

دینیسوف تر دې سپکو نه وروسته، په بنګېدو بنګېدو، د رستوف خوا ته راغي او وې ویل:

- په زور مو ترې واخیستل، غلا مو کړل، دهغود خوړو کاروان مو

لاندې کړ. څه وکړم، وګړي مې له لوږې مري، بل ډول خو ونه شوه.

هغه څه چې د سواره پوځ، پوځیانو ته ترلاسه شوي و، د پاولګراد د قطعې یو غونډ ته ور روان و، خو دینیسوف چې د لاوروشکا نه د هغه له راتګ او ساتونکو د نه درلودلو نه خبر شوي و، له خپلو ساتونکو سره پرهغه یرغل او تالان کړي و. هغه خپلو سرتېرو ته پوره وچه ډوډۍ ورکړه او آن نورو سورو ته یې هم ست وکړ.

بله ورځ، د غونډ قوماندان دینیسوف ځان ته وروغوښت، خپلې منګولې یې پرانیستې او سترګو ته یې ونیولې:

- زه دا پېښه داسې ګڼم، ګواکې پرهغه سترګې پټوم، ګواکې هېڅ مې نه ده لیدلي او نه مې اورېدلي او تا په غلا نه تورنوم او دوسیه نه درته جوړوم، خو تا ته مشوره درکوم چې په خپله سترې قوماندانۍ ته لاړ شې، او دغه شخړه په کراره آواره کړې او که شوني وه، کوم سند لاسلیک کړې، چې څومره خواړه دې ترلاسه کړي دي او کنه د پلي غونډ له عرض سره به مخامخ او خبره به خدازده چېرته ورسېږي.

دینیسوف د غونډ له قوماندان سره ترکتنې وروسته، مخامخ سترې قوماندانۍ ته لاړ او د زړه له کومې یې تکل وکړ چې د غونډ د قوماندان خبره ترسره کړي. هغه چې کله د شپې خپلې څمڅې ته راستون شو، داسې و چې رستوف هېڅکله خپل ملګري دغه شان لیدلي نه و. هغه نه غوښتل وغږېږي او له خواشینۍ نه سرسام و. کله چې به رستوف هغه نه وپوښتل چې څه شوي دي. هغه به شونډو لاندې ښکنځلې او ګواښمن څه به یې ویل، چې په پوره توګه نه د پوهېدو وړ و او نه دا څرګنده وه، چې چاته یې وایي.

رستوف چې د دینیسوف ددې حال په لیدو ویرې اخېستي و، هغه ته یې د کالېو د بدلولو او یو ګیلاس اوبو د څکلو ست وکړ او یو تن یې

هم ډاکتر پسې ولېږه.
- غواړي ما د غلا په تور محکمه کړي. ورکه وه يې، يو بل ګيلاس اوبه راکړه، پرېږده چې محکمه مې کړي. زه به تل د دغو دوه مخو په وړاندې جنګېږم، دا خبره خپله ټولواک ته هم کوم، هو کې، راکړه، راکړه يو بل ګيلاس يخې اوبه هم راکړه.
پوځي ډاکتر چې راغي وې ويل:
- هرومرو يې بايد وينه واخېستل شي. او يو شيشه توره وينه يې د دينيسوف له وينېتن لاس نه واخيسته او په همدې وخت کې مټې هغه وکولې شو، د هغه څه په هکله خبرې وکړي، چې په ده تېر شوي و:
- کله چې سترې قوماندانۍ ته ورسېدم، ومې پوښتل، ښه رئيس مو چيرې دی؟
وې ويل:
- ايا کولای شي لږ صبر وکړئ؟ ما وويل:
- بايد لاړ شم، خپلې دندې ته بايد ستون شم، تر دې ځايه پورې مې ديرش(ورست) لاره وهلې، که ورته وواېې چې د صبر کولو وخت نه لرم، ښه به دا وي چې ما ومنئ. تر دې خبرې وروسته و چې د داړمارو غلو مشر راښکاره او ما ته يې په نصيحت پيل وکړ:
- دا کار چې تا کړي دي، غلا ده! زه چې ورننوتم، ومې ويل:
-غلا، دا غلا نه ده چې يو افسر خواړه ددې لپاره اخلي چې خپل وږي سرتېري ماړه کړي، غلا هغه ده چې د سرتېرو خواړه د خپل جيب د ډکولو لپاره واخلي، هغه وويل:
- ښه! چې داسې ده، لاړ شه او د جرګه ګۍ مشر ته ورشه او هلته به هغه يو پاڼه درکړي، ته هغه واخله او لاسليک يې کړه، چې ستا دغه دوسيه پای ته ورسېږي. بيا زه د جرګه ګۍ مشر ته ورغلم. څه فکر کوئ،

د ميز شا ته څوک ناست و؟ نه، نه پوهېږئ؟ تصور وکړه، فکر کوې، څوک موږ له لوږې ژغوري؟ دينيسوف چې دا خبره وکړه، له قهره يې په هماغه ټپي لاس ميز ته داسې ګوزار ورکړ، چې د هغه پر سر ولاړه پياله ورغړېده او خپله ميز نږدې و، چې واوړي. پوهېږې څوک و، تلياتين و، تلياتين. هغه ته مې وويل:

- دا ته يې چې موږ دې، له لوږې د مرګ پولو ته رسولي يو؟ يو څپېړه، بله څپېړه، خدای دې بده ورځ نه درښيي، وربوز مې ورسم کړ، که رښتيا درته ووايم زړه مې پرې يخ شو. ښه وهل مې ورکړل. دينيسوف همداسې رمباړې وهلې او سپين غاښونه يې تر تورو ببرو بريتو لاندې، له کرکې ځلېدل:

- که رانه ژغورلای يې نه وای، وژلی به مې و.

رستوف ورته وويل:

- دا رمباړې د څه لپاره؟ آرامه شه! بيا دې وينه را وايشېده، راځه چې د لاس د ټپ پلستر دې بدل کړو.

د هغه د لاس پلستر موبدل کړ، کټ ته يې سره بدرګه کړ او ويده شو. يوه ورځ وروسته، هغه په ښه طبيعت او خوښۍ له خوبه راپاڅېد. د هماغه ورځې په ماسپښين د غونډ ياور په خورا قهر او غوڅه بڼه د رستوف او دينيسوف څمڅې ته راغي او په خورا خواشينۍ يې د غونډ د قوماندان له خوا، جګړن دينيسوف ته يوه پاڼه چې د پرونۍ پېښې په اړه پوښتنې په کې راغلې وې، ورکړه. ياور وويل چې، خبره ډېره کړکيچنه بريښي. هغه وويل چې يو پوځي محکمه جوړه شوې ده، ځکه په پوځ کې او سنۍ بې پروايي او د خلکو او کليوالو د شتمنيو تالان زيات شو او د دينيسوف جزا به هم لږ ترلږه خلع رتبه وي.

خبره د خبرلوڅو او شيطانانو له خوا داسې ښودل شوې ده چې

ګواکې جګړن دینیسوف له پوځي کاروان نه د خوړو تر تالان او غلا نه وروسته، بې له هغه چې چا غوښتې وي، په بدمستۍ او نشه کې، تللی د اعاشې چارواکي یې غل نومولی، بد رد یې ورته ویلي او ښه یې وهلی دی. له هغه ځایه یې چې سره ویستلي... بیا نورو سره...

دینیسوف د دغو ټولو خبرو او ملنډو په اورېدو خندل او ملنډې یې پرې وهلې، خو رستوف چې دینیسوف ښه پېژانده، په دې ښه پوهېده. سره له هغه چې دینیسوف ګواکې نه ډاربږي، مګر له محکمې نه ډېر ډاربږي. د محکمې له پریکړو او ددې پېښې له راتلونکو بدنامیو ویرېده.

هر ورځ به جلبونه پسې را روان و او محکمې ته به یې غوښت، خو په پای کې دې ته اړ شو چې د مې د میاشتې په لومړۍ نېټې د پوځي سورو د ډلې مشري، خپل مرستیال ته وسپاري او خپله د ستر قوماندانۍ د مستنطق د مشر دفتر ته ورشي او د خپلو ناوړو کړو په هکله پوښتنو ته ځوابونه ووایي. یوه ورځ دمخه پلاټونوف له ددو قزاقانو او له دوو سپرو سره د ځینو کشفیاتو لپاره وتلی وو.

دینیسوف د تل په شان تر ټولو نه مخکې روان و او هلته یې بیا ښه زړورتیا او مېړانه ښودلې وه، خو د یوه فرانسوي وشتونکي د ټوپک یوه مرمۍ د هغه ورون لږ شان ټپي کړ. کېدای شي که بل وخت وای، دینیسوف به هېڅکله په داسې نرم ټپ له غونډ نه روغتون ته د تګ تکل نه وای کړي، مګر اوس یې دغه ټپ پلمه کړ او د قوماندانۍ مستنطق ته یې د ورتګ پر ځای، روغتون ته مخه کړه.

۱۷

د جون په میاشت کې چې د فرېدلند جګړه پیل شوه، د پاولګراد غونډ په هغې کې ګډون نه درلود او تر دې جګړې نه وروسته د اوربند تړون لاسلیک شو. رستوف، چې د دینیسوف بېلتون زوراوه د هغه د تګ نه تر اوسه پورې یې له هغه نه هېڅ پته نه لرله.د هغه د دوسیې او روغتیا له کبله هم خورا پرېښانه و. له دغه اوربند نه په ګټې اخیستو یې، اجازه واخېسته چې روغتون ته لاړ شي او د دینیسوف دیدن وکړي.

روغتون د پروس په یوه داسې واړه کلي کې پروت و، چې یو وار روسانو او یو وار هم فرانسویانو هغه تالان او کنډواله کړی و. اوړی و، ډاګونه تک شنه او زړه راښکوونکي وو، خو د کلي د کورونو رنګ بامونه، وران دیوالونه، ناولې کوڅې، بربنډ او وږي او سېدونکي، تېپي، ناروغه یا نشه سرتېري چې هر پلو لالهانده ګرځېدل، هغه څه وو، چې دلیدو خورا بد منظر یې جوړ کړی و.

د روغتون ودانۍ له تېږو نه جوړه شوې وه. د هغه د انګړ دیوالونه لا یو څه پاتې وو، که په ځینو کړکیو کې لا ښیښې پاتې وې، خو د ځینو

چوکاټونه هم دړې وړې او الوتي وو. ناروغ، ټپي، رنګ الوتي، د چا لاس، د چا پښه یا بل ځای تړلي، څوک لمر ته ناست او څوک په باغچه کې ګرځېده.

رستوف همدا چې د روغتون انګړ ته ورننوت، په روغتون کې دکوم شي د وروستوالي بوي، هغه سرسامه کړ. په زينو کې يو روسي ډاکټر چې سيګار يې په خوله کې و، په مخه ورغي. ډاکټر پسې يو روسي روغتياپال هم روان و.

ډاکتر وويل:

- ځان خو څېرولې نه شم، چې ټولو ته ورسېږم، ماښام قضا دماکارالکسويچ کوټې ته راشئ، زه به همالته واوسم.

روغتياپال چې کوم بل څه له هغه پوښتلي و، ځواب ورکړ:

- هرڅنګه چې ستا خوښه وي، پروا نه لري!

د ډاکتر په دې شېبه کې، په زينو راختېدونکي رستوف ته پام شو او هغه نه يې وپوښتل:

- ښاغلیه! دلته څه کوئ؟ دلته ولې راغلي ياست؟ د دښمن له مرمۍ نه مو ځان ژغورلي، راغلي ياست چې په تيفوس اخته شي؟ دا د جذام روغتون دی.

رستوف وپوښتل:

- ولې د جذام روغتون؟

ډاکتر په داسې يوه ژبه، چې ګواکې له خپلو خبرو خوند اخلي، وويل:

- تيفوس، ګرانه، تيفوس! هېڅوک له دې ځايه ژوندي نه وزي. يوازې دوه تنه يو، چې دلته ورته ټينګ يو زه او يو دغه ماکايف (خپل روغتياپال ته يې اشاره کوله).

زموږ پنځه تنه نور داکتران مړه شول..له پروسي داکترانو نه مو مرسته وغوښته، خو هغوی د زموږ غوندې د ټلوالو (متحدانو) د ليدو زغمل نه لري.

رستوف وويل:

- د سواره پوځ د جګړن دينيسوف ديدن ته چې ستاسو په روغتون کې پروت دي، راغلي يم.

- نه يې پېژنم، هېڅ خبر نه يم پلاره! ته خپله فکر وکړه، زه يو تن يم، درې روغتونه او څلورسوه ناروغان. د خدای شکر دي چې پروسي مهرباني مېرمنې موږ ته د ټېپونو د تړلو توکر، قهوه او کوم کيلو کبان رالېږلي، کنه نفس به مو لاو خته ختلي وای. وې خندل او بيا: څلورسوه ناروغان او نور هم راروان دي.

روغتيا پال ته يې مخ واړاوه؛ تا ته وايم څلورسوه کنه؟

د روغتيا پال له خبره نه له ورايه د هغه نه زغم څرګند و او هيله يې لرله، چې دغه ږبرغږېدونکي داکتر ژر تر ژره لاړ شي، چې دي خپلو کارو پسې لاړ شي.

رستوف وويل:

- جګړن دينيسوف د مولنين په څنډو کې ټپي شوي و.

داکتر په خورا بې پروايي له روغتيا پال نه وپوښتل:

- ښکاری مړ شوي به وي. څنګه داسې نه ده ماکايفه؟

خو روغتيا پال د داکتر خبره ونه منله.

داکتر وويل:

- جګه ونه او سرې څښې يې نه وې؟

رستوف د دينيسوف د څېرې ځانګړتياوې انځور کړې.

داکتر وويل:

- هوکې، هوکې ! یو تن له همدې نښنو سره و، هوکې، خو باید مړ شوی وي. په هرحال، بیادې هم څېړنه وشي. موږ سره، نوم لیک شته دي، ماکایف، هغه نوم لیک خوله تا سره دی؟

روغتیاپال وویل:

- هغه له ماکارالکسویچ سره دی. بیا یې مخ رستوف ته ورواړاوه او وې ویل:

- مهرباني وکړئ، د افسرانو کوټې ته لاړ شي، هلته به یې خپله وګورئ.

داکتر وویل:

- اخ، پلاره ! که زما منې، مه ورځه، ډارېږم، چې خپله دلته پاتې نه شې.

خو رستوف، له داکتر سره مخه ښه وکړه او له روغتیاپال نه یې د لارښوونې غوښتنه وکړه.

داکتر د لاندنیو زینو نه راچغه کړل:

- ګوره، چې بیا ونه وایې، چې چا راته ونه ویل.

رستوف او روغتیاپال، دهلېز ته ننوتل. په دې دهلېز کې د روغتون بوي دومره قوي او بد و، چې رستوف اړ وت پزه کلکه او ددې لپاره چې ځان وړاندې تګ ته لا ښه چمتو کړي، ودرېد. د ښي پلو دروازه خلاصه شوه او له هغې نه یو ډنګر، ژېړ رنګي، تخرګ لاندې لکړې، لوڅې پښې په یوه نري کمیس کې څوک راووت. دروازې ته یې ډډه ولګوله. په ځلېدونکو سترګو سره یې په حیرت حیرت تېرېدونکو ته کتل. رستوف د ننه کوټې ته وروکتل او وې لیدل چې ناروغان او ټپیان په کوټه کې، څوک پر سواره او څوک پرخپلو کوټونو پراته دي.

هغه وپوښتل:

- دا څوک دي؟

روغتیاپال ځواب ورکړ:

- دا سرتېري دي. هغه زیاته کړه: څه کولای شو، هغه دا خبره داسې وکړه، چې تا به ویل ښننه غواړي.

رستوف وپوښتل:

- کولای شم، کوټې ته ورننوزم او وې ګورم؟

روغتیاپال وویل:

- څوک ګوري؟ دا خبره روغتیاپال ځکه وکړه، چې هیله یې نه لرله، چې رستوف د ناروغانو کوټې ته ورننوزي. هغه ناولې بوي چې رستوف د دهلېز په اوږدو کې ورسره روږدي شوي و، دم په دم زیاتېده او دلته بالکل لکه د دوزو په شان و. انسان داسې احساسوله چې ددې بوي سرچینې همدلته دي. کوټه خورا اوږده او رڼا وه او دلمر رڼا د کړکیو نه راخورې وې. ناروغان او ټپیان د دوارو دیوالونو بیخ ته داسې پرځمکې وېده وو، چې د دوارو کتارونو په منځ کې یوه نری لاره پاتې وه.

د ناروغانو زیاتره هغهٌ بېسده وو یا داسې په عذاب وو چې نوي راغلي یا تېرېدونکو کسانو ته یې پام نه شو کولای. خو په سد هغه یې پاڅېدل، له خپلو ژیړو ،وچو ککرو سره چې له پوټکي پرته بل څه یې پر اډوکو پاتې نه و، سرونه راپورته کړل. ټولو په یو احساس، داسې یو احساس چې د مرستې د غوښتنې هیله او پر روغو رخه یې څرګندوله، رستوف ته ځیر شول. رستوف د کوټې منځ ته ورننوت او نورو هغو دوو کوټو ته چې دروازې یې دې لویې کوټې ته راوتلې وې، وروکتل. هغو کوټو هم له دې کوټې نه څه توپیر نه درلود. رستوف ودرېد او په پټه خوله یې خپل شاوخوا وڅارل. هغه په هېڅ ډول د دغه منظر د لیدو تمه

نه لرله. د هغه تر پښو وړاندې، همداسې پر بربنډه ځمکه، د کوټې د منځ په نرۍ لاره کې یو ناروغ پروت و او لاره یې بنده کړې وه. څېره یې قزاقانو ته پاتې کېده، څنې یې هم د قزاقانو په شان جوړې شوې وې. د هغه لاس او پښې داسې خلاص لوېدلي و چې لاره یې بنده کړې وه، مخ یې سوربخون رنګ درلود او سترګې یې داسې لوېدلې وې، چې له سپینوالي نه پرته بل څه نه په کې ښکارېدل. د بربنډو پښو او لاسونو مراندې یې پړسېدلې او لکه رشمه له هغو تاوېدلې ښکارېدې. سر یې پر ځمکې ډباوه او په جړ او نه پوهېدونکي آواز یې څه ویل، او خپلې خبرې یې بیا بیا تکرارولې. رستوف هغه ته غوږ ونیو او د هغه په خبرې یې ځان پوه کړ:

-اوبه، اوبه، اوبه غواړم.

رستوف ددې لپاره شاوخوا وکتل، که کوم څوک پیدا کړي، چې دغه ناروغ خپل ځای ته ورسوي او هغه ته اوبه ورکړي. له روغتیاپال نه یې وپوښتل:

- ددې خلکو پالنه او څارنه څوک کوئ؟ روغتیاپال یې چېرې دي؟

په دې وخت کې له ګاونډۍ کوټې نه یو سرتېری چې په لوژستیک کې یې خدمت کاوه، راووت. تیارسي شو، یو ګام رستوف ته ورووړاندې شو، په لوړ آواز یې وویل:

- ښاغلیه! روغتیا مو غواړم.

داسې برېښېده چې هغه پر رستوف د روغتون د مشر ګمان کړی و.

رستوف، هغه ته قزاق سرتېري وروښود او وې ویل:

- هغه راجګ کړه او اوبه ورکړه.

سرتېري په لا خوند، لېوالتیا او شوق سترګې وغړولې، لاپسې شخ شو او وې ویل:

- اطاعت کېږي ښاغلیه ! مګر له خپله ځایه ونه ښورېد.

رستوف له ځانسره وویل:

-خبر دی، پروانه لري، هېڅ کولې نه شم، هغه غوښتل ووزي، خو له ښئ خوا نه یې د غلچک درونډ بار پر زړه احساس کړ، چې پر ده لا زیاتېده، مخ یې ورواړاوه. هلته یو بوډا سرتېري پرخپل کوټ ناست او په ځیرځیر یې ده ته کتل. ځېره یې پر اډوکوښنتي ژېړ رنګه پوټکي ته ورته وه. سپینه ببره لویه رېږه یې وه. د بوډا ګاونډ ناست سرتېري، د هغه په غوږ کې څه وویل او رستوف ته یې اشاره وکړه. رستوف پوه شو چې بوډا څه هیله لري. رستوف ورنږدې شو. وې لیدل چې یوه پښه یې کړه او بله هغه یې له ځنګانه نه پاس پرې شوې ده...

بوډا سرتېري چې لاندې ژامه یې رېږدېده، وویل:

- نه پوهېږم چې څومره درته ووایو، ښاغلیه ! ګورئ، آن نن سهار یې نفس ختلی، آخر موږ هم انسانان یو، سپیان خو نه یو...

روغتیاپال په تلوار وویل:

- سمدلاسه یې رالېږم، سمدلاسه، چې یو یې سئ... مهرباني وکړئ، درځه چې ځو.

رستوف هم په تلوار وویل:

- درځه، درځه چې ځو...

سر یې ښکته واچوه، ځان یې راټول کړ، غوښتل یې ورک شي، ورو کې شي او د چا پام وروانه وړي. هغه د دغې کوټې په دواړو خواوکې د پرتو کتارو ناروغانو ملامتو او رخې نه ډکو غلچکونو په بدرګه کې له کوټې نه ووت.

۱۸

روغتیا پال، رســـتوف، تر دهلېزه لـــه تېرېدو وروســـته، هغو درې ورخلاص کوټو تـه بدرگـه کړ، چـې د افسـرانو برخـه گڼل کېـده. پـه دې کوټو کې کټونه هم پراته وو. په دغـو کټونـو کې، نـاروغ او ټپـي افسـران ناست یا پراته وو. د هغو ځینو چې د روغتـون کـالي یې اغوسـتي و، پـه کوټـو کـې گرځېـده راگرځېـده. هغـه لـومړني څـوک چـې رسـتوف، د افسرانو په کوټه کې ولید، یو ډنگر او لنډ وني سړي و، چې یو لاس یې نه درلود، خولۍ یې پر سر وه، د ناروغانو کالي اغوستي، د شونډو پـه کونج کې یو کـوچني پیپ نیـولې و او د کـوټې تـر مخـې یـې قـدم واهـه. رستوف هغـه تـه ښـه ځیر شو او هڅه یې کوله ورپه یاد کړي چې هغـه یـې چېرې لیدلی دی.

لنډ وني سړي وویل:

- گـوره چـې خـدای مـو چـېرې دیـدن نصـیب کـړ. توشین، توشـین ! ! یاد بېږي دې کنه؟ تاسو مو پر آس سپاره کړئ او شون گرابن ته ورسولئ، گوره ! ماته گوره، ما نه یې یو څه پرې کړل.

په موسکا یې د خپل کمیس تش لستوني ته اشاره وکړه. همدا چې

پوه شو رستوف ځوک لټوي، وې ويل:

- تاسو واسيلي ديميترويچ دينيسوف پسې ګرځئ، کنه؟ هغه له ما سره په کوټه کې دی، دلته دی، مهرباني وکړئ، دې خواته راشئ!

او هغه يې، بلې هغې کوټې ته چې د ځو افسرانو د خندا غږ ترې راته، بدرګه کړ.

رستوف چې د مړو د سيمې د ډېډزوبوي يې لا په پزه کې پاتې و، د سرتېرو د کوټې په دواړو خواو کې د پرتو کټارو ناروغانو ملامت او له رخې نه ډک غلچکونه او ده ته د ځوانو سرتېرو وراوښتي حيرانې سترګې يې له سترګونه، نه لرې کېدې، په زړه کې يې وويل:

- خندا څه کوي، زه حيران يم چې دلته څنګه کولای شي، ژوندي پاتې شي.

که څه هم د ورځې دولس بجې وې، خو دينيسوف څادر پر مخ غوړولې و او پروت و. په غونډ کې د خپلې قوماندانۍ د وخت په شان يې په هماغه پخواني غږ، چې رستوف ورسره روږدي و، چغه کړل:

-آه رستوفه! راغلې! سلام- سلام!

خو رستوف په خورا خواشينۍ پام شو چې د ده د دغې لېوالتيا او خوښۍ شاته يو غمرلي نوي درد چې په خبره او آواز کې يې هم څرګند و نغښتي دي.

که څه هم ټپ يې خورا لږ و، خو د شپږو اونيو په تېرېدو، بيا هم ښه شوي نه و. خبره يې د نورو ټولو ناروغانو په څېر پړسېدلې او رنګ يې الوتي و. خو رستوف د هغه له دې حال نه حيران نه شو، د هغه حيرت له دې نه و چې ګوري دينيسوف د ده په ليدو خوشاله نه دي او موسکا يې هم د زړه له کومي نه وه. نه يې د غونډ په اړه څه پوښتل او نه يې د پوځي عملياتو يادونه کوله، او کله به چې رستوف په دې اړه څه وويل، هغه

به ورته غوږ نه نیو... داسې بریښېده چې دینیسوف هڅه کوله، خپل پخواني ژوند هېر کړي او له پوځي مستنطقینو سره د ده د شخړې نه پرته یې، له بل هېڅ شي سره مینه نه ښودله. کله چې رستوف له هغه نه، د ده د دوسیې په اړه وپوښتل، سمدلاسه یې هغه پاڼې چې د خیړنیزې جرګه ګۍ نه ده ته رارسېدلې وې، ... د بالښت لاندې راوویستې، په خورا لېوالتیا یې د هغه په لوستلو پیل وکړ او پر هغو ټکو یې ډېر ټینګار کاوه چې ده خپلو دښمنانو ته خپل غوره ځوابونه ګڼل، د دینیسوف ملګري چې له رستوفه شاوخوا چاپېر شوي وو، همدا چې د لیک لوستل پیل شول، کرار کرار ووتل. رستوف د هغو له کتو او خوځېدا نه پوه شو چې هغو ټولو دا داستان په وار وار اورېدلي او نور د هغه د اورېدو حوصله او زغم نه لري. یوازې دوه تنه، یو ځوان افسر چې په غمرلې څېرې د دینیسوف د کټ تر څنګ پر خپل ناټول شوي کټ کې ناست و او پیپ یې څښاوه او بل لنډ ونې لاس پرې شوي، توشین چې هغه ته یې غوږ نیولې او د نه په نښه یې سر ورته ښوراوه...

لومړي افسر د لوستلو په منځ کې ورودانګل او رستوف ته یې وویل:

- زما په اند ښه به دا وي، چې له ټولو اک نه ښښنه وغواړئ. ما اورېدلي چې په دې ورځو کې خورا لویې جایزې او سوغاتونه بښي. د هغه غوښتنه به هم ومنل شي.

دینیسوف په داسې یو غږ چې غوښتل یې هغه پخوانۍ لېوالتیا او تودوالي وروبښي، خو د ده د هڅو سره پرته له قهره بل څه نه په کې اورېدل کېدل، وویل:

- زه له ټولواک نه ښښنه وغواړم؟ څه ګناه مې کړې ده؟ که زه غل وای، هغه بله خبره ده، بیا به مې د ښښنې غوښتنه کړې وای، خو اوس ما ددې لپاره محکمې ته کشکاږي چې د غلو مخه مې نیولې ده. ښه ده،

پربېړده چې محاکمه مې کړي، زه له هېڅ چا نه، نه ویرېږم، په ویاړ سره مې د ټولواک چوپړ کړی دی، د وطن په لاره کې مې سربښندلي او غلا مې نه ده کړې. غواړي ما خلع رتبه کړي... واورئ! زه سپینه او په ډاګه هغه ته لیکم، ګوره ما ورته لیکلي دي: که ما د دولت شتمني تالان کړي یي...

توشین وویل:

- خورا ښه لیکل شوي دي... خو واسیلي دیمترویچ !اوس خبره په دې کې نه ده، هغه هم رستوف ته مخ اړولی و: دلته غرور ګټه نه لري، سرتېري باید تابع وي او واسیلي دیمترویچ داسې نه غواړي. ګوره وکیل یې هم ورته وویل چې د دوسیې مزه یې نه شته.

دینیسوف وویل:

- پرېږده چې نه وي، خرابه دې وي.

توشین دوام ورکړ:

- هغه غوښتنلیک چې وکیل درته لیکلي، هغه لاسلیک کړه او وې لېږه...

دینیسوف ځواب ورکړ:

- ګوره یو وار مې درته وویل، چې زه د ننواتو او عذر سړي نه یم...

کله چې تر یو ساعته وروسته د دینیسوف غمجنو زهرلړو پاڼو لوستل پای ته ورسېدل، رستوف هېڅ ونه ویل او نوره ټوله ورځ یې په خورا خواشینۍ او خواشیني طبیعت د دینیسوف د روغتون د انډیوالانو په منځ کې د هغو د نقلونو او خبرو په اورېدو چې ببرته پرې راټول شوي وو، تېره او خپله په خورا خواشینۍ تر ماښامه پورې چپه خوله پاتې و. ماښام ناوخته پاڅېد چې وخوځېږي، هغه له دینیسوف نه وپوښتل، چې کوم پېغام یا سپارښتنې لري او کنه؟

دینیسوف افسرانو ته وکتل او وې ویل:

-صبر وکړه ! خپل بالښت لاندې کاغذونه یې راوویستل او د هغې کړکۍ خوا ته چې هلته مشوانۍ ایښې وه، ورنېږدې شو، چې څه شي ولیکي. وروسته له کړکۍ نه رالرې شو، مخ یې رستوف ته وروا ړاوه، یو لوی لیک یې هغه ته ورکړ او وې ویل:

- دا سې بریښي چې هغه برحقه دی، دخپل ځت عیب لیدل ګرانه خبره ده.

لیک هماغه د ښښنې غوښتنه وه، چې د مدافع وکیل له خوا لیکل شوی و. د دینیسوف په دې لیک کې پرته له هغه چې د پوځیانو د غلاوو کومه یادونه شوې وي، یو ازې اویو ازې په لنډه توګه له ټولو اک نه د ښښنې غوښتنه شوې وه.

- دا به ورکړې او...

پرته له هغه چې خپله خبره پای ته ورسوي، یوه تصنعي او زورونکي موسکا یې وکړه.

۱۹

رستوف غونډ ته د راستنېدو سره سم، د دینیسوف د دعوا په اړه د غونډ قوماندان ته ګزارش ورکړ او ټولواک ته د خپل انډیوال له خوا لیکل شوي لیک سره د تیلزیت پلو وخوځېد.

د فرانسې او روس ټولواکان د جون په دیارلسمه تیلزیت ته ورسېدل. باریس دروبتڅکوي له هغه مخورنه چې ده یې په چوپړ کې و، هیله وکړه چې د ټولواک د ساتونکو په ډله کې دي هم تیلزیت ته ولېږل شي، هغه وویل:

- هیله لرم دغه ستر انسان ووینم. له ستر انسان نه د هغه موخه، ناپلیون و، چې تر هغه پورې ټولو ناپلیون «بوناپارت» باله.

جنرال وموسېد او وې ویل:

- ستا موخه بوناپارت دي؟

باریس په پوښتنیزه بڼه خپل جنرال ته وکتل او سمدلاسه په دې پوه شو چې دا یو ډول ګواښمنه ټوکه وه، ده ځواب ورکړ:

- ښاغلیه سردار، زما موخه ټولواک ناپلیون دي. جنرال چې موسکایې پرشونډو خوره وه، باریس په اوږه وټپاوه او وې ویل:

- ته به خورا لوړو رتبو ته ورسې او هغه یې له ځان سره بوت.

باریس د هغو لږ شمېر کسانو په ډله کې و، چې د نیمان پر رود د ټولواکانو د کتنې په ورځ هلته وو. هغه، هغه ستره بېړۍ چې د دواړو هېوادونو په ځانګړو نښانونو ګاڼل شوې وه، ولیده. هغه ناپلیون ولید چې د رود له هغې غاړې نه راګوري او ټولواک الکساندر چې په اندېښمنه څېره د ساحل د دې غاړې په مېلمستون کې، د هغه راتګ ته سترګې په لاره دی. وې لیدل چې دواړه ټولواکان جالۍ ته وختل، هغه ولیدل چې بېړۍ ته الکساندر نه مخکې ختلی ناپلیون، څنګه د دوی د ټولواک هر کلي ته وررووان شو، د هغه لاس یې کېښکود، دواړه پر هغه څادر چې د دوی د کتنې لپاره ټاکل شوی و، ګامونه کېښودل او له سترګو پناه شول. له هغه وخته چې باریس د واک د غو لوړو کړیو ته تګ راتګ پیل کړی و، ځان دې سره روږدی کړی و، چې خپل د سترګو لیدلي حال ته په ځیر وګوري او هغه ټول له ځانسره ولیکي. د تیلزیت د کتنې په اوږدو کې یې د ناپلیون د چوپړانو نومونه پوښتل، د هغو د جامو په اړه یې څېړنې کولې او هغه خبرې چې هغو کولې، ټولې ده خپل ذهن ته سپارلې. کله چې ټولواکان په بېړۍ کې ټاکلي سایوان لاندې کېناستل، ده خپل ساعت کې وخت په نښه کړ او کله چې روس ټولواک الکساندر له هغه نه راووت، بیا یې خپل ساعت ته وکتل. د غه کتنه یو ساعت او درې پنځوس دقیقې اوږده شوې وه. دغه پېښه یې هم هغه شپه د نورو هغو پېښو په ډله کې چې تاریخي پېښې شمېرل کېږي، ولیکله. دا چې له ټولواک سره د مل کسانو شمېر زیات نه و، د تیلزیت په کتنه کې له ټولواکانو سره ملګرتیا د هغو کسانو لپاره چې د واک د لوړو پوړو لېوال و، خورا اهمیت لاره او باریس هم دا سې انګېرله چې له کتنې وروسته د ده دریځ هم ښه ټینګ شوی دی. نه یوازې ټولو هغه پېژانده، بلکې په ځیر یې هغه ته کتل، د هغه کړو وړو

ته یې پام کاوه او په هرځای او هره پېښه کې خلک د هغه شته والي سره عادت شوي وو. دوه ځله یې ټولواک ته د پېغامونو د وړاندې کولو یاړ په برخه شوي و، دا په دې معنا چې پاچا یې له نېږدې پېژانده او د ټولواک نېږدې کسانو د پخوا په شان باریس نه یوازې پردي نه ګاڼه، له هغه چا ځان نه لرې کاوه، بلکې د هغه نشته والي به د تعجب وړ و.

باریس یو بل لاسمل سره چې په ختۀ پولندي و او ژیلنسکي نومېده په یوه کوټه کې اوسېده. هغه په پاریس کې روزل شوي او لوی شوي، خورا بډای، فرانسویان ورته ګران او د تیلزیت د کتنې په ټوله موده کې څه کم هره ورځ د فرانسې د ګارد د سترې قوماندانۍ ځیني مشران او د ګارد افسران د سهارني او غرمني لپاره د ده په کوټې کې راټولیدل.

د جون څلورویشتمه وه چې د باریس د کوټې اندیوال سردار ژیلنسکي خپلو فرانسوي آشنایانو ته د ماښامنۍ مېلمستیا جوړه کړې وه. په دې مېلمستیا کې ویاړمنو مېلمنو د ناپارت یو لاسمل، د ګارد څو تنه افسرانو او د فرانسې د پخوانیو اعیانو نه، یو زلمي چې د ناپلیون په دربار کې غلام بچه و، ګډون درلوده.

د همدې ورځ په ماښام، رستوف د ماښام په تیاره کې، د دې لپاره چې څوک یې ونه پېژني، ملکي جامې واغوستې، تیلزیت ته راغي او د ژیلنسکي او باریس کورته ورغی.

د رستوف او دغه راز د هغه د ټول پوځ په ذهن کې چې دی ترې راغلی و... لا هغه بدلون راغلی نه و چې د پوځ د مشرۍ او باریس په ذهن کې راغلی او ناپلیون او فرانسویان یې د دښمن له کچې په دوستانو بدل کړي وو. د پوځیانو په ګوګل کې د ناپلیون او فرانسویانو په وړاندې هماغې پخوانۍ کرکې، وحشت، بې اعتمادۍ او سپکاوي ځپې وهلې. ډېره لږ موده پخوا رستوف د پلاتوف د ډلې له

یو قزاق افسر سره په خبرو اترو کې ویلي و، که ناپلیون اسیر شي، له هغه سره باید نه د یوه ټولواک، بلکې د یوه جاني په توګه کړه وشي. همدا څو موده د مخه یې چې کله په لاره کې یوتن ټیپي فرانسوي ډګروال سره کتنه شوې وه، هغه ته یې ویلي و، چې دا ناشونې ده، چې د روسیې د قانوني ټولواک او ډارمارجاني ناپلیون ترمنځ د سولې تړون لاسلیک شي، له همدې کبله و چې کله یې د باریس په کور کې فرانسوي افسران، په هماغه جامو کې چې د عادت له مخې یې د جبهې په هغه بل اړخ کې لیدلي وو، ولیدل، حیران او سرسامه شو. همدا چې د کور د وره تر مخې یې یو فرانسوي افسر ترسترګو شو د کرکې او غچ اخیستو، هغه احساس چې تل به د دښمن په لیدو د ده په ګوګل کې په څپو کېدو، بیا د ده په زړه کې راولمسېده. هغه د وره په خوله کې ودرېد او په روسي ژبه یې و پوښتل:

- دروبتخکوي همدلته ژوند کوي؟

باریس له دهلیز نه د پردې غږ په اورېدو، وروړت، په رستوف یې سترګې ولږېدې، هک پک شو، رنګ یې والوت، ژر یې ځان راټینګ کړ، وموسېد، هغه ته ورنږدې شو او وې ویل:

- آه، دا ته یې، له لیدو دې خورا خوشاله شوم، خورا...

خو رستوف چې د باریس لومړني حالت ته ښه پام شوی و، وویل:

- زه وینم، چې په ښه شېبه کې نه یم راغلی، که خپل واک مې وای نه راتلم، خو زه یو کار لرم.

باریس ځواب ورکړ:

- نه، زما تعجب یوازې ددې لپاره دی، چې د غونډ چارې دې څنګه او چا ته پرېښي.

د بلې کوټې نه ورته راغږ شو، ده مخ وروا اړاوه او وې ویل:

- یو ه شېبه، زه مو په چوپړ کې یم.
رستوف بیا وویل:
- زه وینم، چې ډېر بې وخته راغلی یم.
د باریس له څېرې نه د خوابدۍ او خواشینۍ نښې کډه شوې، داسې برېښېده چې هغه په زړه کې پرېکړه کړې ده، چې څه وکړي، په خورا مینې یې د هغه دواړه لاسونه راونیول او ګاونډ کوټې ته بدرګه کړ. په آرامۍ خو خورا ځیر سره یې رستوف ته کتل...
باریس وویل: .... دا دې تل خپل کور دي.
هغه یې، هغې کوټې ته بدرګه کړ، چې هلته د ډوډۍ میز ټول شوی و. هغه یې نورو مېلمنو ته وروپېژاند او وې ویل چې د هغه کالېو ته به پام نه کوئ، هغه د سوارپوځونو افسر او دوه پخواني ملګري دي، بیا یې نور ده ته وروپېژندل. ګراف ژیلیسنکي، ګراف ن.ن. ، جګړن س.س. ، رستوف په تریو تندي فرانسویانو ته ځیر و او پرته له هغه چې څه وواېي، په ناخوښۍ یې هغو ته سرښوراوه. دا له ورایه څرګنده وه چې ژیلیسنکي خپل بنډارته د دغه نومي روس له راتګ نه هېڅ خوشاله نه و او له هغه سره یې خبرې نه کولې. داسې برېښېده چې باریس د خپل انډیوال د راتګ نه د نورو خوابدۍ ته پام نه وي او په هماغه ورین تندي او ملالو کتو یې چې در ستوف هرکلي کړی و، هماغسې یې هڅه کوله بنډار تود وساتي. یو تن فرانسوي مېلمانه، په فرانسوي معمول نزاکت سره رستوف ته چې پرله پسې چوپه خوله ناست، مخ وروا ړاوه او ورته وې ویل، داسې ښکاري چې د ټولواک دیدن ته به راغلی وي.
رستوف په لنډه ځواب ورکړ:
- نه، یو کار لرم.
رستوف، د باریس په تندي او څېرې کې د ناخوښۍ نښو ته په پام

کې کېدو سره، د ټولو نورو هغو وګړو په څېرو، چې د ناخوښۍ او نارضايتۍ په وخت کې انګېرې چې هرومرو به ټول ده ته ګوري او دي به د خپل بنداړ د خوښۍ خنډ بولي. په رښتيا هم د هغه شته والی ټولو ته ځکه مزاحمت کاوه، چې ده په ټينګار سره تکل کړی و، په هغو خبرو او مرکو کې ګډون ونه کړي، چې د ده تر راتګ نه وروسته بيا پيل شوې. د ټولو سترګو او غلچکونو دا پوښتنې کولې، دغه سړي دلته زموږ په منځ کې څه کوئ؟ په پای کې دی خپله پاڅېد او باريس ته ورنېږدې شو او وې ويل:

- زه شرمېږم، دلته ټولو ته مزاحم يم. درځه چې د يو کار په اړه درسره غږېږم.

باريس ځواب ورکړ: دا څه وايې، له څه شي شرم، ته ستړي شوي يې، درځه چې زما کوټې ته لاړ شو، هلته کرار وغځېږه او دمه وکړه.

- رښتيا چې دا ښه خبره ده.

دوی هغې وړې کوټې ته چې باريس په کې ويده کېده لاړل. رستوف لا ناست نه و، چې په ګبنۍ او تلوار يې داسې چې ګواکې، باريس څه لويه ګناه کړې وي، هغه ته د دينيسوف په اړه خبرې پيل کړې، هغه و پوښتل:

- ايا کولئ شئ يا غواړئ د خپل جنرال له لارې، د دينيسوف د ښښنې غوښتنليک ټولواک ته ورسوي. رستوف همدا چې له باريس سره يوازې پاتې شو، دې خبرې ته يې پام شو چې سترګې يې د خپل انډيوال سترګو ته له کتنو نه تښتي. باريس چې ښښه په ښښه اړولې وه او په داسې حال کې چې په کين لاس يې د ښي لاس ګوتې مښلې، کله شا اوخوا و کله به يې په پردي کتو رستوف ته کتل او د هغه خبرو ته يې هغه شان غوږ نيولې و لکه يو جنرال چې د خپلې قطعې د کوم ګمارل

شوي افسر خبرتيا ته غوږ وي. رستوف به چې هر وار د باريس دغه پردي پردي کتو ته پام شو، ځان به يې خورانا آرامه انګاره او سر به يې ښکته اچاوه.

بالاخره باريس وويل:

- ما داسې اورېدلي چې ټولواک په دغه شان پېښو کې خورا غوښ او پرېکړې يې خورا سختې دي، هو زه داسې انګېرم ښه به دا وي چې خبره تر ټولواکه ونه رسي او له خپل قوماندان نه هيله وکړئ چې... خو په کلي توګه زه فکر...

رستوف پرته له هغه چې د باريس ستر ګوته وګوري په لوړ چغن آواز يې وويل:

- دانګ پېيلي راته وايه چې ته نه غواړې مرسته وکړې.

باريس وموسېد: نه برعکس، زما چې هره مرسته له لاسه کېږي هغه کوم خو فکر کوم...

په دې شېبه کې د ژيليسنکي آواز چې باريس ته يې غږ کاوه واورېدل شو.

رستوف وويل: درځه، درځه چې غواړې دې.

ماښامنۍ ته يې د هغه بلنه ونه منله او په هماغه وړه کوټه کې يوازې پاتې شو. تر ډېرې مودې پورې په کوټه کې ښکته پورته ګرځېده او له ګاونډې کوټې نه يې په فرانسوي ژبې د راتلونکو غږېدا او خندا آواز ته يې غوږ نيولی و.

۲۰

رستوف په هغه ورځ تيلزيت ته راغلی و چې له بلې هرې ورځې نه د دينيسوف د ننواتو لپاره لږه ګټوره وه. هغه چې رسمي دريشي نه درلوده او د خپل قوماندانی د اجازې نه پرته تيلزيت ته راغلي و، خپله يې نه شو کولای د ټولواک د امنيت او ساتنې جنرال ته ورشي او باريس آن که غوښتي هم وای څه يې نه شو کولای، ځکه د جون په اوويشتمه نېټه نه يوازې د روغې د تړون لومړنی پريکړې لاسليک کېدې، بلکې ټولواکانو نښانونه هم بدلول. الکساندر ويارمن لژيون دونور، نومی او ناپليون دلومړي اندرې، نومی نښانونه ترلاسه کړل. په همدې ورځ پري ابراژنسکي، نوي قوماندان ته چې د يو کنډک قوماندان و، د فرانسوي ګارد له خوا ډوډۍ شوې وه. دواړو ټولواکانو بايد په دې مېلمستيا کې هم ګډون کړی وای.

رستوف ته دومره ګرانه وه او داسې له باريس نه خوابدی شوی و، چې له ماښامنۍ نه وروسته باريس د هغه ديدن ته ورغي. داسې يې وښوده چې ګواکې وېده دي. او سهار هم ددې لپاره چې باريس ونه ويني، د وختنه له کوره ووت. جمپر يې په ځان او يوه ګرده خولۍ يې پر

سر، همداسې لالهانده په ښار کې سرګردانه ګرځېده، د فرانسویانو او کالبوته یې کتل او د هغو واټونو او ودانیو ننداره یې کوله چې د روسیې او فرانسې ټولواکان په کې مېشت شوي وو. د ښار په ډګر کې د غرمنۍ لپاره مېزونه کتار شوي وو. د واټونو په دېوالونو لوی لوی ټوکرونه او د دواړه هېوادونو بیرغونه ځړول شوي او په ځینو ځایو کې پر هغو د(ا) او(ن) توري چې د الکساندر او ناپلیون نښه وه انځور شوي وو. د کور په کړکیو ځوړند بیرغونه هم په همدې تورو ګاڼل شوي وو.

نیکولای رستوف له ځانسره ویل: دا خبره ښکاره ده چې نه باریس له ما سره مرسته کوي او نه زه غوږې ورسره کولې شم. اوس هر څه په ډاګه شوي دي، زموږ ترمنځ هر څه پای ته رسېدلي دي. خو یوه خبره څرګنده ده، زه به تر هر هغه وخته له دې ځایه لاړ نه شم چې دېنیسوف ته مې یو څه نه وي کړي، په تېره بیا تر هغه چې د هغه لیک ټولواک ته ونه رسوم. له دې ځایه چېرته نه ځم. ټولواک؟ خو ټولواک خو همدلته دي! او ښېواکه د هغې ودانۍ پلو ته وروخوځېد، چې ټولواک هلته استوګن و.

د ودانۍ مخې ته د سوار پوځ پوځیان ولاړ وو. او چوپړانو د ټولواک د خوځېدا لپاره چمتووالي کاوه، داسې بریښېده چې ټولواک به اوس راووزي. رستوف له ځانسره وویل: هره شېبه دا خبره شوني ده چې زه هغه ووینم، کاشکې مې کولای شوای، دا لیک مخامخ هغه ته وسپارم او هرڅه په خپله ژبه ورته ووایم... دا هم کېدای شي چې ما له دې کبله چې غیر پوځي جامې لرم، بندي کړي. نه، داسې به نه کوي. هغه خپله پوهېږي چې څوک برحقه دي هغه په هر څه ښه پوهېږي. ایا تر هغه بل څوک مهربانه او ستر وي؟ او بیا هم په دې ګناه چې زه ولې دلته راغلی یم، نو څه پروا کوي؟ په همدې خیالونو کې ډوب و، یو افسر ته یې پام شو

چې يو ازې پورته پر زينو خېژي. له ځانسره يې وويل:

- ګوره ! ټول وررو ان دي ! نو زه ولې ډاربږم ! زه ورځم او خپله دا ليک ټولواک ته ورکوم. که کومه پېښه وشوه، دا ګناه د دروبتځکوي ده چې زه يې دې کارته هڅولي يم، بيا يې هغه جيب ته چې ليک په کې پروت و لاس ورننيست او ناڅاپه په داسې يوې منډې چې خپله يې هم تصور نه کاوه، مخامخ هغې ودانۍ ته ورننوت چې ټولواک په کې ميشت و.

په دې هيله چې هره شېبه ګوندې ټولواک ووينې، په زړه کې ويل:

- نه، نه دا وار نو وخت له لاسه نه ورکوم. همدې خيالونو يې وينې په زړه کې لاپسې تودولې او بيا به يې له ځانسره وويل: د هغه په وړاندې ګونډه کېږم، زارۍ ورته کوم، هغه به ما له ځمکې راپورته کړي زما خبرو ته به ترپايه غوږ ونيسي او مننه به رانه وکړي. هغه، هغې خبرې چې ګواکې ټولواک به هغه اوري په وار وار سره په خيال کې تکرارولې:

- زما نيکمرغي په دې کې ده چې يو د خير کار تر سره کړای شم. زما ټوله لېوالتيا او هيله د ظلم او ناروا پای ته رسول دي. هغه د هغو خلکو له څنګه چې د ټولواک د ودانۍ پر زينو ولاړ و او په حيرت سره يې ده ته کتل، تېر شو.

زينې د ودانۍ د مخنۍ دروازې نه مخامخ لوړو پوړو ته ختلې وې...

چا له هغه نه وپوښتل:

نيکولای په رېږد بدلي آواز ځواب ورکړ:

- ليک بايد ټولواک ته ورسوم، يوه عرضپاڼه ده.

- عرضپاڼه، لاړشئ، نوکريوال ته يې وسپارئ، مهرباني وکړئ، دې خواته !

هغه ته يې، لاندنۍ دروازه وروښوده ! خو وبه يې نه منئ.

رستوف د دغه بې پروا ځواب له اورېدو نه په حیرت کې و... خو یو چوپړ، د نوکریوال دروازه ورته پرانسته او دي کوټې ته ورننوت.

یو لنډ ونې دیرش، دوه دیرش کلن سړي چې د سورو پوځیانو سپین پتلون یې په ځان، ساق دارې پراخې موزې یې په پښو او سپین کمیس یې اغوستی و، داسې بریښېده چې نوي یې په ځان کړي وي، د کوټې په منځ کې ولاړ و... هغه په ګاونډۍ کوټې کې له یو چا سره خبرې کولې.

هغه ویل: هم ښکلی اندام لري او هم خورا مالګینی دی. د رستوف په لیدو یې خبرې پرې، وروځې برندې او وې ویل:

- څه مو ویل؟ عرضپاڼه!

د ګاونډ کوټې سړي هم وویل: تاسو ته وایي څه خبره ده؟

هغه سړی چې په دې کې کوټه کې ولاړ و او خپل ملاوستی یې تاړه وویل: یو بله عرضپاڼه!

-ورته ووایئ چې وروسته راشه، اوس راوزي، باید لاړ شم.

- وروسته، سباته دې راشي اوس ناوخته شوې ده.

رستوف وګرځېد غوښتل یې چې لاړ شي. هماغه سړي چې پرتوګاښ تاړه هغه ودراوه او ترې وې پوښتل: غرضپاڼه د چا ده؟ تاسو خپله څوک یاستي؟

رستوف ځواب ورکړ: د جګړن دینیسوف.

- تاسو خپله څوک یاستئ؟ افسر یاستئ؟

- ګراف رستوف، افسر یم برید من.

نوکریوال سړي، هغه دریشي چې چوپړ ورته چمتو کړې وه، په ځان کړه او وې ویل:

- څه زړورتیا! لیک باید د خپلې قطعې له لارې راولېږې، خپله هم له دې ځایه ژر لاړ شي.

رستوف بیا د ودانۍ د مخې دهلیز ته ورغي او وې لیدل چې خوراګڼ شمېر افسران او جنرالان چې د پریټ جامې یې اغوستې وې، پر زینو ولاړ وو. دی باید د هماغو له مخې تېر شوی وای.

هغه په دې خیالونو کې چې هره شېبه به دی سره وپېژني، وبه یې نیسي او د ټولواک په وړاندې به چې هره شېبه کېدای شي راووزي، ډېر وشرمېږي.. په خپلې زړورتیا یې لعنت ووایه. د خپلو کړو په بې احتیاطۍ او بې تدبیرۍ پوه او پښیمانه شو، سر یې ښکته واچاوه له کوټې نه راووت او په پرتم کې د ولاړو او ښکلو جامو اغوستو درباریانو او چوپړانو په منځ کې یې لاره پرانسته چې یوه آشنا غږ، هغه په نامه ونوموه او یو لاس یې پر اوږه ولګېد:

هغه آشنا غږ وویل: تاسو پلاره! دلته په دې جامو کې څه کوئ؟

د غږ څښتن د سورو پوځونو یو جنرال و، چې یو وخت د رستوف قوماندان و. هغه په دې جګړه کې ښه زړورتیا او سربښندنه ښودلې نو ځکه هغه ټولواک ښه پاللي او نازولې و.

رستوف چې له ویرې ربړېده، د خپل برحق والي هڅه یې پیل کړه، خو همدا چې د جنرال خوږه له ټوکو ډکه ژبه او مینه ناکه څېره یې ولیده، د هغه څنګ ته لا ورنېږدې شو او په هماغه ربړېدلي غږ یې دینسوف ته د ورپېښې نقل، ټول نقل ورته وکړ او له هغه نه یې هیله وکړه د دینیسوف لپاره چې جنرال ته هم ګران و، مینځګړتوب وکړي. جنرال په خورا ځیر او مینې د رستوف خبرې واورېدې، سر یې وښوراوه او وې ویل:

- افسوس، افسوس، په تا دې آفرین وي، راکړه لیک راکړه.

همدا چې رستوف لیک هغه ته وسپاره او خپل انډیوال ته د ورپېښې شوې پېښې کیسه یې ورته وویله، پر زینو د راښکته

کېدونکو د تندو ګامونو او د بوټونو د شرنګهارو انګازه واورېدل شوه، جنرال وخوځېد او هغې خواته لاړ، د ټولواک د بدرګې او ساتنې ډله له زيني راښکاره شوه او آسونو ته يې ځان ورساوه...

نيکولای د ساتونکو له خوا د ده د پېژندنې ګواښ چور هېر کړ او له نورو څو تنو سيمه ايزو وګړو سره زينو ته لا ورنږدې شو. تر دوو کالو وروسته يې بيا هغه څېره چې د لمانځنې پورې ورته ګرانه، هماغه څېره هماغه کتل، له خوا خوږۍ او پرتم نه ډک هماغه کړه، بيا و پېژندله او د ټولواک په وړاندې يې هماغه پخواني مينه، په هماغه قوت بيا راوپارېده او د ده په ګوګل کې يې لمبې بلې کړې...

د ټولواک بدرګه او ساتونکي چې لږ مخې ته شول، رستوف وليدل، چې جنرال په خورا خوښۍ خورا ډېرې شېبې له ټولواک سره وغږېد. ټولواک د خبرو تر اورېدو هغه ته لنډ ځواب ورکړ. څو ګامه يې واخيستل، چې خپل آس ته ورنږدې شي. بيا د تولواک د بدرګې او ساتنې ډلې او هغه وګړي چې د هغه هرکلي او کتنې ته راټول شوي و، د تولواک پلو ته ورنږدې شول. ټولواک د خپل آس تر څنګ ودرېد، لاس يې پر زين کېښود، په لوړ او څرګند غږ يې چې ټول يې واوري، د سواره پوځ جنرال ته، هماغه ته چې د رستوف عرضپاڼه يې ټولواک ته وروړاندې کړې وه، وويل:

- جنراله، نه شم کولای! ځکه يې نه شم کولای چې قانون تر ما نه لوړ او قوي دی!

دا يې وويل او پښه يې رکاب ته ورلوړه کړه. جنرال د درناوي په نښه سرښکته وخوځاوه او ټولواک پر آس کېناست، وخوځېد، آس په چټکۍ په کوڅه کې هه کړل او له دوی نه لرې شو. رستوف چې له حيرت ځان هېر کړی و، بېوا که يې له نورو پرګنو سره ټولواک پسې منډه کړل.

۲۱

ټولواک هغه ډګر ته ورغي چې يو بل ته مخامخدوه کنډکه ولاړ وو ، ښی خوا ته يې د پري ابراژنسکي کنډک او کيڼي خوا ته د فرانسوي ګارد کنډک چې د خرس د پوست خولۍ يې پر سر وې،ولاړ وو. کله چې ټولواک د کنډک هغې خوا ته چې د قراول او احترام ډله ولاړه وه، نېږدې شو ، مخامخ خوا ته هم د فرانسوي پوځ يو ډله چې مشر يې ناپليون و او رستوف وپېژاند ، راورسېده. له ورايه برېښېده چې د هغه ډلې مشر په رښتيا هم ناپليون نه، پرته بل څوک نه دي. ناپليون چې پر عربي آس سپور و ، وړه خولۍ پر سر، د اندرې د نښان نرۍ پټاره يې له اوږو تاو شوې... يرغه روان و. همدا چې ټولواک الکساندر ته نېږدې شو ، خولۍ يې له سره پورته کړه، د رستوف سورو (سپرو) پېژندونکو سترګو نه شو کولای دې ته پام نه شي، چې هغه پر آس ټينګ ناست نه دي. له دواړو کنډکونو نه د «هورا» او «ژوندي دې وي ټولواک !» نارې لوړې شوې. ناپليون الکساندر ته څه وويل، دواړه له آسونه راښکته شول او يو بل يې له لاسه سره ونيول. د ناپليون څېره چې د هغه پر شونډو له ريا نه خورې شوې موسکا بې خونده کړې وه، خوره شوه. الکساندر په خورا مهربانه او خوږه ژبه له هغه سره خبرې کولې.

رستوف هغو ته سترګې ګنډلې وې او د فرانسوي ژاندارمو د آسونو د ترپښو کولو لاندې، سره سره، چې پر ګڼې يې پورې وهلې، له يوه ټولواک نه هم سترګې بل پلو نه اړولې. هغه څه چې د رستوف لپاره

هېڅ د انتظار وړ نه و، دا و چې ګواکې ټولواک الکساندر، له بناپارت سره خپل ځان سیال ګڼي او د بناپارت کړه وړه هم خورا آزاده و، دا سې چې له ټولواک سره یې دغه شان آزادي، یوه ورځنۍ خبره ګڼله او د روس ټولواک یې له ځان سره برابر او سیال ګاڼه. الکساندر او ناپلیون چې د ساتونکو او پالونکو لویې ډلې بدرګه کول، د پریي ابراژنسکي کنډک خوا ته، چې ښي پلو کې ولاړ و او هلته خلکو هم ګڼه ګوڼه جوړه کړې وه، مخامخ ورغلل. د خلکو د ګڼې ګوڼې څپه، ناڅاپه دا سې دواړو ټولواکانو ته رانږدې شوه چې په لومړي کرښې کې ولاړ رستوف ګبنۍ واخیست او وډار شو، چې څوک یې ونه پېژني. یو تند خو ټینګ غږ چې هر توري یې په خورا متانت وایه وویل:

- اعلیحضرتا! ویاړ راوبښئ اجازه راکړئ چې ستاسو تر ټولو زړورو سرتېرو ته د «لژیون دونور» نښان وروبښم.

دا د ټیټ وني بناپارت غږ و، چې له ښکته یې سر را پورته کړي، د الکساندر سترګو ته یې مخامخ کتل او غږېده. الکساندر هغه ته څه ویل، په خورا ځیر یې غوږ نیولې و، سر یې وښوراوه او خوږه موسکا یې پرشونډو خوره وه.

ناپلیون زیاته کړه:

- هغه چا ته چې تر ټولو نه یې په دې جګړه کې ځان نه زړورتیا ښودلې ده.

ناپلیون چې هر توري او سیلاب جلا جلا ادا کول په ډاډ یې روسي نه خوځېدونکو پوځیانو ته، چې په چوپه خوله او په وتلو ټټرونو خپل ټولواک ته ځیر و، کتل. رستوف خورا نا آرامه و.

الکساندر په چټکۍ د کنډک د قوماندان شهزاده کزلوفسکي پلو څو ګامونه واخېستل او وې ویل:

- اعلیحضرتا ! اجازه راکوئ په دې اړه د کنډک له قوماندان نه وپوښتم؟

ناپلیون په دې شېبه کې، له خپلو وړو منګلو نه د دستکش د ویستلو هڅه وکړه، هغه یې څېرې کړل، لرې یې وارتېرل، یو تن ساتونکي په تلوار او چټکۍ راوړاندې او دستکش یې راپورته کړ.

ټولواک الکساندر، مخ کزلوفسکي ته ورواړاوه او په روسي ژبه یې (هغه له ناپلیون سره په فرانسوي ژبه غږېده) وپوښتل:

- چاته ورکړ شي؟
- هر هغه چا ته چې تاسو اعلیحضرت امر وکړئ.

د ټولواک تندي تریو شو او وې ویل:

- دا څه وایئ، هغه ته یو څوک باید وروپېژنو.

د کزلوفسکي غلچک د سرتېرو کرښو ته ورشېوه او ځیر شو. په دې لړ کې یې سترګې په رستوف هم ولګېدې.

رستوف په زړه کې وویل:

- څه وایئ؟ پر ما ګوته ږدي که څنګه؟

د ګروال وروځې برندې کړې او غږ یې وکړ:

- لازاروف !

او لازاروف په چټکۍ د سرتېرو د ولاړو کرښو نه یو ګام وړاندې راووت. لازاروف حیران پاتې و او نه پوهېده چېرته او چاته ورشي. هغه ته نږدې سرتېرو په کراره ورته وویل:

-چېرې ته په منډه راووتې؟ ځای پر ځای ودرېږه !

لازاروف ودرېد او په حیران یې ترسترګو لاندې، د ګروال ته کتل. د هغه څېره او حالت هغو سرتېرو ته ورته و چې تل د پوځ مخې ته د راوتلو غږ پرې کېږي، هغه له ویرې رېږدېده.

ناپليون خپل اورمېږ لږ شاته تاو کړ او کوچنی ځوړ ښکلي لاس يې داسې چې ګواکې څه شي راواخلي، لږ شاته وغځاوه. د هغه ياورانو چې سمدلاسه د هغه د تکل او غوښتنې تصور کړی و، سمدلاسه غوږ په غوږ شول، څه شي يې لاس په لاس کړل او پاڅ، هماغه ځوان چې پرون شپه رستوف د باريس په کور کې ليدلی و، رامنډه کړې او د درناوي له مخې د ناپليون پر غځول شوي لاس ورټيټ شو او بې له هغه چې کومه شيبه هغه تم کړي، د هغه په منګل کې يې پر سرې پټاره ګانډل شوی نښان ورکېښود. ناپليون بې له هغه چې چاته وګوري، دوه ګوتې يې ومروړلې او نښان يې د ګوتو په منځ کې کېوت. ناپليون د لازاروف خواته، چې په پرله پسې يې د خپل ټولواک خواته کتل او نېږدې و چې د سترګو ګاتې يې د باندې راووزي، ورانډې لاړ، مخ يې واړاوه او ټولواک الکساندر ته يې وکتل. هغه په دې توګه غوښتل ووايي چې دا کار د ده د متحد لپاره کوي. سپين ښکلي نازک لاس چې نښان په کې و د لازاروف ټټر ته وروړاندې شو. داسې برېښېده چې ناپليون تصور کوي، نښان خو څه کوې چې د سرتېري پر ټټر آن د هغه بې نښانه لاسونه لګېدل، هم يو ستر وياړ دی، داسې وياړ چې د عمر تر پايه هغه د نړۍ له ټولو نورو خلکو نه وياړمنه، نيکمرغه او د پام وړ کوي. ناپليون د صليب نښان د لازاروف په ټټر کېښود، هغه ګواکې پوهېده چې صليب پر ټټر ټومبل کېږي نه، بلکې ابښودل کېږي، ګواکې نښان په خپل سر ټومبل کېږي او رښتيا هم صليب د هغه له ټټر نه، نه ونښوربد او نه ولوېد، ځکه چې روسي او فرانسوي د نده پېژندونکي لاسونه په يوه شېبه کې صليب ته راوړاندې شول، هغه يې ونيو او د دريشۍ پر ټټر يې وروټمبه. لازاروف، لنډ وني سړي ته چې سپين لاسونه يې لرل او د ده ټټر ته يې نېږدې کړي وو، په برند غلچک وکتل او همداسې غوږ غوږ

ودرېد. بیا یې نیغ د الکساندر سترګوته داسې وکتل، چې ګواکې وپوښتي، نورڅه وکړي؟ همدلته پاتې شي او یا کوم بل څه وکړي؟ خو هغه ته نور هېڅ هېڅ سپارښتنه ونه کړه او تر ډېره وخته همداسې ځای پر ځای ناخوځېدونکي پاتې شو.

ټولواکان په خپلو آسونو سواره او لاړل. د پري ابراژنسکي د کنډک پوځیانو کتارونو مات، د فرانسوي ګارد له هغو سره ګډوډ شول او هغو میزونو ته کېناستل چې هغو ته چمتو شوي وو.

لازاروف د میز سر ته کېناست، هر چا له هغه نه غېږې تاوولې، مچاویې او مبارکي یې ورته ویلې. روسي او فرانسوي پوځیانو او سرتېرو یې لاسونه کېښکودل. د خلکو او پوځیانو ډلې په دې هیله ورنېږدې کېدې، چې ګوندې د هغه دیدن یې نصیب شي.

د روسي او فرانسوي خبرو او خنداوو انګازې د میز شاوخوا او وړاندې په ډګر کې خورې وې.

دوه روسي افسران چې مخونه یې تک سره اوښتي و، په خورا خوښۍ او نیکمرغۍ د رستوف له څنګه تېر شول، یوه وویل:

- ورورکه ! څه خواړه، څه د سپینو زرو قابونه او څه خواړه... هو ! لازاروف دې ولید ؟

- ومې لید.

- ویل کېږي، چې سبا ته به د پري ابراژنسکي کنډک ډوډۍ ورکوي.

- نه، لازاروف څه نیکمرغه سړي دي !

- تر مرګه پورې د میاشتې یو زرو دوسوه فرانکه تقاعدي.

د پري ابراژنسکي د کنډک یوه سرتېري چې د پوست فرانسوي خولۍ یې په سر کړې وه، چغه کړل:

- هلکانو، دغې ته خولۍ وایي !

- بې سارې، بې سارې، ښکلې ده !

د ګارد یو افسر خپل ملګري ته وویل:

- د شپې نوم دې واورېد ؟ پرون نه، هغه بله ورځ: ناپلیون، فرانسه، زړورتیا ! پرون: الکساندر، روسیه، پرتم !...

باریس هم خپل ملګري ژیلنسکي دغې مېلمستیا ته راوستي و. د راستنېدو په وخت کې هغوی رستوف ولید چې د یوه کور د ودانۍ اړخ ته ولاړ دي، باریس پر هغه غږ وکړ:

- رستوف ! سلام، وبښئ چې لید نه مو ونه شوه.

د رستوف څېره خوابدې او ناآرامه برېښېده، نو ځکه یې له هغه نه وپوښتل:

- څه خبرې دي؟

رستوف ځواب ورکړ:

- هېڅ، هېڅ خبرې هم نه شته.

- ما ته به راشئ؟

- هرو مرو.

رستوف تر ډېرې مودې پورې همالته ولاړو او د دغې مېلمستیا ننداره یې کوله. ګډوډ خیالونو آزاراوه او د هېڅ شي په اړه یې تر پایه پورې فکر نه شو کولای. کله به روغتون وریاد شو، کله به په هغه روغتون کې بې لاسو او پښو ناروغان، د هغو تېپونه، د هغو له تېپونو نه تلونک زه وې، د هغوی ډډوزې، د هغو بوي یې په پزه کې احساساوه، داسې احساساوه چې آن مخ یې دې خواته، هغې خواته اړاوه چې وګوري، بوي له کومه راځي. کله به یې ددې ځانغښتونکي ناپلیون او دهغه ودواړو سپینو ښکلیو لاسونو په اړه فکر کاوه، هغه ناپلیون چې اوس د ده لپاره تولواک شوی، الکساندر ته ګران او د درناوي وړ شوی

و. نو اوس چې ناپليون الکساندر ته ګران شوی و، خو دا مرګ ژوبله، دا پرې شوي لاس او پښې، ټپيان او مړي د څه لپاره؟... د پرې ابراژنسکي د کنډک د خوړو بوی، د هغه اشتها وپاروله او خپله لوږه ورياده شوله. له تګ نه مخکې يې بايد څه خوړلي وای. هغه رستورانت (هوټل) ته چې سهار يې په نښه کړی و، ورغی. په هوټل کې ډېره ګڼه ګوڼه وه. د هغو افسرانو شمېر چې د ده په شان په ولسي جامو کې راغلي وو، خورا زيات و، داسې زيات چې آن ډوډۍ هم نه ورسېده. له ده سره د يو ميز خواته د ده د غونډ دوه نور افسران، چې د سولې له تړون نه ناراضه وو، هم ناست و. دا څرګنده خبره وه چې ټولې خبرې اترې، د همدې تړون په اړه وې. د غه افسران چې د رستوف انډيوالان و، د پوځ د زياترو افسرانو په څېر د سولې د دغه تړون نه، چې د فريدلنډ تر ښتې وروسته لاسليک شوی و، ناراضه وو. ټولو ويل که جګړې ته دوام ورکړل شوي وای، ناپليون ځکه ماته خوړله، چې نور يې نه خپل پوځ ته خواړه رسولې شول او نه يې خپلو ټوپونو ته مهمات. نيکولای هېڅ نه ويل، ډوډۍ يې خوړله او يو دوه بوتله شراب يې وڅښل. د ګوګل بې پايلې غوغا او شور آزاراوه، له دې نه زورېده چې د غه خيالات په ده لاسبري نه شي، ځان يې له دغه چرتونو نه هېڅ ژغورلي نه شو. ناڅاپه يې د يو افسر په ځواب کې چې ويل يې و، د فرانسويانو د ليدو زغم نه لري، په لوړ او له شوره په ډک آواز چې د ټولو لپاره عجيبه او بې ځايه برېښېده، په قهرجن ښه چغه کړل:

- تاسو څنګه کولای شي دا قضاوت وکړئ چې کوم کار به غوره وای؟ تاسو څنګه کولای شي د ټولواک د کړو قضاوت وکړئ؟ چا موږ او تاسو ته دا حق راکړی دی چې په دې اړه وغږېږو؟ موږ نه د هغه په تکل او نه د هغه په کړو پوهېدای شو.

يو تن افسر چې د رستوف دا خبرې يې د هغه د نشې له مستۍ نه پرته بل څه نه ګڼله، ځان نه دا سې دفاع وکړه:

- څه وايئ، ما د ټولواک په اړه يوه خبره هم نه ده کړې.

خو رستوف پرته له هغه چې د هغه خبرو ته غوږ شي، دوام ورکړ:

- موږ خو څه ديپلماتان نه يو، ساده سرتېري يو او بس. که موږ ته سپارښتنه وشي، چې ومرئ، مرو او که جزا راکړي، دا معنا به لري چې ګنهکاره يو. دا زموږ کار نه دي، چې د ټولواک پر کړو قضاوت وکړو که اعليحضرت دا ښه وګڼي چې بناپارت د ټولواک په نامه وپېژني او له هغه سره د اتحاد تړون لاسليکوي، دا به غوره ګڼي، چې دا کار وکړي او که موږ وغواړو د هر څه په اړه قضاوت او خبرې وکړو هېڅ غوره او سپېڅلي شي به پاتې نه شي. که همدا سې دوام ورکړو سبا به د خدای او د هغه له قدرتونو نه هم منکر يو او هېڅ به پاتې نه وي.

رستوف چې دا خبره وکړه، له ميزه يې ګرز جګ کړ. هغه ته يې خبرې خورا غوره او په ځای برېښېدې، حال دا چې نورو ټولو هغه ډېر بې ځايه ګڼلې، هغه خپلې خبرې دا سې راټول کړې او وې ويل:

- موږ يو ازې او يو ازې بايد خپلې دندې تر سره کړو، وجنګېږو او نور هېڅ فکر ونه کړو. هوکې همدا او بس.

د افسرانو له ډلې نه يو تن چې نه غوښتل خبرې نا ندريو ته ورسېږي.و ويل:

-او وېې څکو؟

او نيکولای، خبرو ته ورګډ شو:

-او وې څکو.

هغه چغه کړل: آه، ته !

- يو بل بوتل !

دویم کتاب

دریمه برخه

۱

په ۱۸۰۸ کال کې، ټولواک الکساندر له ناپليون سره د نويو خبرو لپاره (ايرفورت) ته لاړ. د پترزبورګ په لوړو ټولنيزو کړيو کې، د دغه کتنې د پرتم په اړه ډېرې خبرې اترې رواني وې.

په ۱۸۰۹ کال کې د نړۍ د دغو دوو واکمنو (دا هغه نوم و چې الکساندر او ناپليون ته ورکړ شوی و.) دوستي دومره خوږه شوه چې کله بناپارت د اتريش په وړاندې جګړه پيل کړه، روس له خپل پخواني دښمن (بناپارت) سره د خواخوږۍ په نښه، د خپل پخواني ملګري اتريش په وړاندې ودرېد، خپل پوځونه يې د اتريش خاورې ته ولېږل او خبره لا هلته ورسېده، چې د پترزبورګ په غوره کړيو کې د الکساندر له کومې خور سره، د ناپليون د واده آوازې هم خپرې شوې. خو بهرني سياست ته د پوره پام تر څنګ د روسي د ټولنې پام زياتره هغو بدلونو نه او بيا جوړونو ته وراوښتي و، چې په هغه پېير کې د دولت په ټولو اداري چارو کې پيل شوي وو. ژوند، د خلکو د ژوند رښتيني بهير، له خپلو ټولو ځانګړتياوو: روغتيا، ناروغيو، کار، منډوترړو، استراحت، له خپلو په زړه پورې خيالونو، علم، پوهې، شاعرۍ، سندرو او موسيقۍ، مينې، کرکې، دوستۍ، دښمنۍ، لېوالتيا او له

ستړیا سره، له بناپارت سره د سیاسي نېږدوالي او یا په ټولنه کې د اصلاحاتو او بدلونونو نه، لرې لرې، او په خپل بهېر کې روان و.
سردار اندرې د دغو دوو کلو په اوږدو کې، خپل لرې کلیوالي ژوند ته په یوازې ځان دوام ورکړ. او په دغه موده کې چې پېير په خپلو جایدادونو کې پیل شوي تکلونه یو هم تر سره نه شو کړای (ځکه هغه پرله پسې له یوه کار بل ته لاس اچاوه) هغه بې له شروشور او ډنډورنه هرڅه په خورا لږه خوارۍ ترسره کړل.
هغه په چارو کې د خورا پام او ځیرکتیا توان لاره، هغه توان چې پېير له هغه بې برخې و. اندرې د همدغه نعمت له برکته په خورا کمو هلوځلو هرڅه ترسره کول.
د هغه په یوه کرونده کې درې سوه مرییان، په خپلو اکو بزګرانو بدل شوي وو. او دا په روسیه کې د مرییانو د آزادۍ د غورځنګ لومړنۍ بېلګه ګڼل کېده. په بله کرونده کې د اجباري کار او باج ځای، د ځمکې خاوند ته د کلنی حاصل د ورکولو په بهېر بدل شوی و. دده په (باګوچارووا) نومي جایدادونو کې د مزد په بدله کې یوه روغتیاپاله (نرس) ګمارل شوې وه او د کلي کشیش د حق په بدل کې د پرګنو او اعیانو د ماشومانو روزنه پیل کړې وه.
سردار اندرې د خپل ورځني ژوند تر نیمايي وخت په خپله کلېوالـه مینه(لیسه ګوره کې) له خپل پلار او کمکي زوی سره چې مینځو یې ساتنه کوله تېراوه او نیمايي وخت یې په باګوچارووا ګې، په هغه ځای کې چې مشر سردار، هغه د ده د کلي په نامه یادوه، تېراوه. که څه هم هغه پېير ته دا سې ښودلې وه، چې نور د بهرنیو پېښو خیال نه ساتي، خو بیا یې هم نه یوازې ټولې پېښې له نېږدې نه څارلې، بلکې ډېر کتابونه یې ترلاسه کول او هر وار به چې څوک له پترزبورګ نه دده یا د

هغه د پلار دیدن ته راتلل، دا به یې احساسوله چې د بهرنۍ نړۍ او روسیې په اړه د هغو معلومات تر ده نه چې په کلي کې ګوښه ځان دیره شوي دي، خورا زیات دي.

سردار اندرې د کرنې، مالدارۍ، عمومي خیرېنو او خپلو نورو ډول ډول هلوځلو ترڅنګ په دوو وروستیو جګړو کې زموږ د پوځ د ناکامیو په کره کتنه او د پوځي اصلاحاتو لپاره زموږ د پوځ په کړنلارې کې د اصلاحاتو د راوستو لپاره د یوې نوې کړنلارې په جوړولو هم لګیا و.

سردار اندرې د ۱۸۰۹ کال په پسرلي کې، د ریزان په ښار کې د هغو جایدادونو دیدن ته ورغی، چې د زوی په نامه یې و. د پسرلي تر لومړني تاوده لمر لاندې، په خپله ګاډۍ کې ناست و، پر ډاګونو کې د لومړنیو شنلېو، د چنارونو د لومړنیو پاڼو د غوټو او په شنه آسمان کې د پسرلنیو لومړنیو کنډک کنډک وریځو په ننداره بوخت روان و. د هېڅ شي په اړه یې فکر نه کاوه. په خورا بې غمۍ او خوښۍ یې شاوخوا کتل... د چنارونو ځنګل چې د واټ دواړو خواو ته پروت و، ورسېد. په دې ځنګل کې هوا ځکه لږه شان توده وه، چې هلته باد نه لګېده. له ځایه ناخوځېدونکو چنارونو د شنو غوټیو او نریو پاڼو جامې اغوستې وې. تر پروسږنیو پرتو پاڼو لاندې د ډول ډول شنلېو او ګلانو غوټو سر راپورته کړی و. د صبر ابدي شنو خورو ځانګو په خپله غمجنه ښه یو نیم ځای د ژمي یادونه راتازه کول، د آسونو شنهارې په ځنګله کې انګازې کولې، له ورایه ښکارېدل، چې هغوی سخت خولې شوي دي.

د سردار بوډا چوپړ، ګاډیوان ته څه وویل او هغه هم د منلو په نښه سر وښوراوه، خو داسې برېښېدل چې د ګاډیوان یوازې سرښورل، بوډا نه قانع کوي، نو ځکه یې مخ واړاوه او په خورا درناوي او موسکایې

خپل ارباب ته وويل:
- جلالتمابه، څه ښکلې هوا ده !
- څه دې وويل؟
- هوا يادوم، ښاغليه !

د سردار اندرې په زړه کې تېره شوه، دا څه وايئ؟ خو وروسته پوه او له ځانسره يې وويل: هوکې، پسرلي دي، رښتيا هم پسرلي دي. شاوخوا يې وکتل، رښتيا هم څومره ژر هر څه شنه شوي دي. هم چنارونه، هم وحشي گيلاس، ... خو د ځېړۍ لا درک نه شته، هوکې يوازې ځېړۍ ! او ځېړۍ د واټ پر غاړه، غاړې هسکې کړې وې. کېدای شي، د هغو د هر يوې عمر، لس ځله تر چنارونو نه زيات و، تر هغو چنارونو نه چې ځنګل ترې ډک وو. د هغو سور هم لس وارې او لوړوالي يې دوه واره تر چنارونو نه زيات وو. دواړو خواته پروت، له پخوا نه ماتې شوې ښانګې، چاودې چاودې پوستکي، زاړه زخمونه له خپلو هرې خواته غځېدلو ښانګو سره، يو قهرجن او بدرنګه چاته پاتې کېده، چې د ښکلو چنارونو په منځ کې ولاړ و، هغې پورې يې خندل او ملنډې يې پورې وهلې. يوازې هغه و چې د پسرلي د ښکلا له دوکو دوکه کېده، نه يې د پسرلي د ليدو هيله لرله او نه يې د لمر. داسې برېښېده چې وايي:

- پسرلی، مينه او نيکمرغي ! هېڅ ددې بې معنا احمقانه تکراري دوکې نه، نه ستومانه کېږي، هماغه کيسه، هماغه دوکه او هر کال همدا غولوونکې خبرې، کوم پسرلي؟ کوم لمر؟ وګورئ، وچه شوې، مړه شوې ځېړۍ، چې د تل په شان هماغه چې ده، ده، هېڅ بدلون نه لري. هغه له ځانسره وايي: ماته ګورئ، چې زما خپلې ماتې ګوډې ښانګې چې زما له هر ځايه، سر، څنګ او بل هر ځاه سر راوهي، غوړېږي او هر

ځو مره چې وغوړېږي، پر ما اغېز نه کوي. نه ستاسو په ایمان او نه ستاسو په دوکو، په هېڅ شي باور نه لرم.

سردار اندرې له ځنګله نه د تېرېدو په وخت په وار وار بېرته وکتل، هغې خبرې ته، هغې څېرې ته یې ور وکتل. د اسې یې ور کتل چې ګواکې له هغه نه څه شي غواړي. تر څېرې لاندې ګلان او شنیلي غوړېدلي وو او دغه غمجنه ونه په نه خوځېدونکي او بدرنګه بڼه د هغو په منځ کې ولاړه وه.

سردار اندرې له ځانسره وویل:

-هو کې !هغه حق لري. دغه څېرې په زرګونو وارې حق لري. پرېږدې نور ځوانان، بیا بیا په دغه دوکې مین شي. خو موږ ژوند پېژنو. که څه هم زموږ ژوند پای ته نږدې دی، خو بیا هم پوهېږم د دغې ونې په لیدو کوم نوی او تازه ،خو غمجن خیال ذهن ته ورغی. دغه خیال د غم سره سره دده زړه ته تسل ورکاوه، د دغه سفر په اوږدو کې ټول ژوند بیا بیا وریاد کړ ،خو بیا بیا هماغه یوه خبره وه ،ناهیلي او مایوسي، داسې پایله چې باید هېڅ نوی شی پیل نه کړي. هغه باید خپل عمر له کړکیچ او بد یو لرې تېر او هېڅ هیله په په زړه کې ونه پالي.

دلته هم کم دي ۵۱۲روسي

۲

سردار اندرې د ريزان په ښار کې د خپل زوی د جايدادونو د چارو د سرته رسولو لپاره، دې ته اړ و چې د دغې سيمې د مشرانو له جرګه ګۍ سره وګورې. د دغې جرګه ګۍ مشر، سردار الياانډريوويچ رستوف و. د مې مياشتې نيمايي و چې سردار اندرې د هغه ديدن ته ورغی.

د پسرلي تودخه راغلې وه. ځنګلونو ټولو شنې جامې اغوستې وې، دوړې الوتې او تودخه خوره وه، نو ځکه د اوبو له څنګه په تېرېدو سره، هر څوک لمبېدو ته لمسېدل.

سردار اندرې په خواشينۍ او د خيالونو په څپو کې ډوب، په دې اړه چې د خپلو چارو د سرته رسولو په اړه، د سيمه ايز جرګه ګۍ له مشره څه غواړي، د ګراف رستوف د کليوالي باغ له لارې په خپله ګاډۍ کې، د هغه کورته چې اترادنيا نومېده، نږدې کېده. هغه له ښۍ خوا، د ونو له شا نه، د ښځو له خوښۍ نه ډک آوازونه واورېدل او يو ډله نجونې په منډه منډه د هغه د ګاډۍ له مخې تېرې شوې. د دغو نجونو په ډله کې تر ټولو نه د مخه، ګاډۍ ته نږدې، يو غنم رنګه نرۍ تورسترګې نجلۍ وه چې ژېړ بخن ځالۍ کميس يې اغوستی و، سپين دستمال يې داسې په سر تړلی و او جړې کوڅۍ يې د هغه لاندې راوتلې

وې. نجلۍ په لوړ آواز څه ویل، خو د پردې سړي په لیدو یې هغه ته ونه کتل، وې خندل او په منډه بیرته راستنه شوه.

د سردار اندرې زړه ناڅاپه خوږ او ناآرامه شو. هوا ښه وه، لمر ځلېده او هر څه یې په شاوخوا کې خوښ بریښېدل او دغه په ملا نرۍ او لوړه ښکلې نجلۍ چې هغه نه پېژانده او آن په دې خیال کې هم نه وه چې هغه وپېژني. هغه له خپل بخت نه راضي، له خپل پوچ او خوښ ژوند ده خوشاله او نیکمرغه وه. سردار اندرې په زړه کې وویل:

- دا ولې او له څه نه داسې خوشاله ده؟ د څه شي په اړه هغه فکر کوي؟ هرومرو هغه نه په پوځي کړنلارې او نه هم د ریزان د جایدادونو په اړه خپل خیالونه بوختنه وي. د هغه په زړه کې به څه ګرځي؟ کومو شیانو هغه داسې خوشاله کړې ده؟

ګراف ایلیا اندرېویچ په ۱۸۰۹ کال کې هم لا د پخوا په شان، په اترادنیا کې خپل روزګار تېراوه. د سیمه ټولو مخورو ته یې ډوډۍ کوله، کورته یې وربلل، هغوی ته به یې بنداړونه جوړول، کله به ښکار ته سره تلل، ننداري او یا کنسرتونه به یې جوړول. هغه د سردار اندرې په لیدلو د بل هر بل نوي مېلمه د لیدو په شان د زړه له کومې خوشاله او هغه یې په زوره د شپې هم وساته. اندرې ټوله ورځ په خورا خواشینۍ له خپل بوډا کوربه او ځنډنیو پاتې شویو مېلمنو سره چې د چا د کلیزې لمانځنې ته سترګه په لاره وو، د ایلیا اندرېویچ په کور کې تېره کړه. کله ناکله به یې زړه راښکونکې ناتاشې ته چې تل یې خندا پرشونډو خوره وه او معلومه نه وه، چې په څه تل خاندې او ولې له خوښۍ نه ایشي، وروکتل او پرله پسې یې په زړه کې ویل:

- دا له څه نه داسې خوشاله ده؟ د څه شي په اړه فکر کوي؟

د شپې چې هغه په نوي ځای کې یوازې پاتې شو، تر ډېره پورې یې

ونه شو کولای چې ویده شي. هغه کتاب لوست، شمعه یې مړه کړه، پریوت، خو خوب ورنغي او بیا یې شمعه ولګوله.

د کوټې کړکۍ چې له د ننه نه تړلې وې او هوا یې ډېره توده وه. طبیعت یې په دې ډېر خراب و چې دغه احمق بوډا (هغه ګراف رستوف په دې نامه یاداوه) هغه په دې قانع کړي و چې د ده د چارو د سرته رسولو لپاره، باید څه لیکونه له ښاره راوړي، ځان یې په دې ملامتوه، چې ولې یې د هغه خبره منلې وه او د ده په کور کې پاتې شوي و.

پاڅېد، د کړکۍ خواته ورغي، چې هغه پرانزي... د سردار کوټه په منځني پوړ کې وه. دهغه د کوټې د پاسه، په کوټه کې هم څوک و چې د ده په شان خوب نه ورته. ښځینه غږونه له پاسینۍ کوټې اورېدل کېدل.

هغه ښځینه غږ، چې سمدلاسه سردار اندرې وپېژاند، وې ویل:

- یوازې یو وار بیا !

بل غږ ځواب ورکړ: خو، آخر ته څه وخت غواړې ویده شې؟

- هېڅکله نه غواړم ویده شم، نه شم کولای، ولې ویده شم؟ راځه یوازې یو وار بیا، یوازې یو وار !

او دواړه د یوې سندرې په ویلو پیل وکړ.

- وای چې څومره ښکلې ده ! ښکلې ده ! درځه نو ویده شه ! هر څه بس دي...

هغه لومړنی غږ چې کړکۍ ته نږدې کېده، ویل یې: ته ویده شه، ماته خوب نه راځي. داسې ښکارېده چې هغې له کړکۍ نه ښکته ځان ځړولی وي، ځکه آن د هغې د کمیس شغهاري او دهغې د سا غږ له ورایه اورېدل کېدل. چوپه چوپتیا هره خوا خوره او هر څه لکه سپوږمۍ او پر ځمکې د هغې د شغلو دړنا په شان ځای پر ځای چوپ ولاړ وو. سردار اندرې هم له خپل ځایه ځکه له ډاره نه ښورېده چې د ده

له شتوالي نه ټول ناخبره، خبر نه شي.

لومړي غړپه داسې يو آواز چې ته به وايې له ستر ګو يې اوښکې څاڅي وويل:

- سونيا، سونيا ! ته څنګه کولای شې ويده شې ! راځه وګوره ! وګوره ته به وايې طبيعت کوږ و ولکه کړي دي ! څومره ښکلي دي ! وه نجلۍ راويښه شه ! ګوره داسې ښکلې شپه، هېڅکله، هېڅ، هېڅ‌چېرته نه ده ليدلې !

سونيا په خورا ناهيلۍ ځواب ورکړ:

- نه !

- ته راشه وګوره، څه سپوږمۍ ده، د هرڅا زړه پرې مينېږي. هيله کوم راشه ! زما د زړه سره ! ! پاڅېږه ! دلته راشه ! زړه راته وايي... چې والوزم...

- څه کوې... اوس به ولوېږې !

ددوی ترمنځ د پورې وهلو او د سونيا قهرجن غږ اورېدل کېده، چې ويل يې:

- ته نه ګورې، شپه له نيمايي نه هم اوښتې، يوه بجه کېدونکې ده.

- وای وای چې ته تل دا خوندونه بې مزه کوې ! ښه ده، درځه.

غږونه بيا چوپ شول، خو سردار اندرې پوهېده چې هغه همالته ناسته ده، ځکه کله کله به د هغې کالېو شغهار او کله هم د هغې د ژورې ساه ايستلو غږ راته.

هغې ناڅاپه چغې کړې:

-وای خدايه ! دا څه حال دي؟ خو چاره څه ده؟ هېڅ کولای نه شم، خوب، خوب، چې نه کېږي ويده به شم او د کړکۍ د تړلو غږ يې تر غوږه شو.

سردار اندرې چې کله د هغې غږ اورېده له ځانسره يې ويل:
- هغه خو اصلاً په دې خيال کې هم نه ده چې زه دلته يم. دا څرګنده نه وه چې ولې سردار دا هيله لرله او ويرېده هم چې د ځان په اړه څه واوري، بيا يې له ځانسره وويل:
-بيا هغه ده ! فکر کوم چې په لوی لاس دا کار کوي !
او ناڅاپه يې په ګوګل کې د ځوانۍ د شېبو داسې له خونده ډک، خو نه پوهېدونکي خيالونه او هيلې راوپارېدې چې له هغه نه يې د ژوند لاره ورکوله. داسې خيالونه او هيلې چې هغه هم وانګېرله چې خپله هم نه شو کولای پر هغه پوه شي او همداسې خوب يووړ.

۳

بله ورځ چې سردار اندرې راوېښ شو، پر ته له هغه چې د ښځو راوتو ته سترګه په لاره شي، یوازې له ګراف سره یې مخه ښه وکړه او د خپل کور پلو وخوځېد.

د جون د میاشتې پیل و. سردار اندرې کورته د ستنېدو په لار بیا د چنارونو له هغه ځنګله نه تېر شو چې پرې راغلی و. په ځنګله کې بیا د څېړې هغې زړې، سره تاوراتاو شوې، څانګ ماتې ونې د هغه پام ځانته وروا ړاوه، داسې برېښېده چې یادونه د ده په زړه لوبې کوي.

د آسونو د غاړو د زنګونو شرنګهاري، تر یو نیم میاشتې پخوا لا آرامه انګازه کوله. په ځنګل کې پاڼې لا لویې، ګڼې او سیوري یې لا زیات شوي وو. په ځنګله کې دا خوا هاخوا د ځوانو څېړیو خورو څانګو ددې ځای ښکلا ته نه یوازې څه تاوان نه رساوه، بلکې د شاوخوا لا ښکلول او ښایسته کولو یې پوره کول...

که څه هم، په یو نیم ځای کې تالندې او برېښناُ ځان غړومبېدو او ځلېدو ته چمتو کاوه، خو له یو کنډک وریځو نه پر ته نورو ځان ځنګله پورې ونه شو رارسولی، نو ځکه یوازې د یو نرې باران څو څاڅکو پر دوړو او پاڼو نرې لمدبل جوړ کړ. د ځنګله پر کینې خوا سیوري او تیاره خواره وو او ښۍ خوا یې لمده، د لمر شغلو لاندې ځلېدونکې او نرۍ

وږمه پرې چليدله. پر طبيعت د ګلو باران جوړ شوی او د بلبلو د سندرو انګازې کله لږې او کله هم نېږدې قيامت جوړاوه.

سردار اندرې په زړه کې وويل: هغه د ځېړې ونې، هغه عمر وهلې ونې چې له ما سره يې د زړه خواله کوله، په همدې ځنګله کې ولاړه وه او بيا يې له ځانه وپوښتل:

- نو چېرې ده؟ او د هغه د موندلو په هيله يې د ځنګله چپې خوا ته سترګې ورتاو کړې او پرته له هغه چې پوه شي، په هماغې ځېړې چې په لټه کې يې و او پيدا کولای يې نه شوه، پرته له هغه چې خپله پوه شي، پرهغه مين شوی و. عمر خوړلې ځېړې چور بدله شوې وه. هغې بوډۍ د تکو شنو زرغونو پاڼو تازه او تاندې جامې اغوستې وې، ونه يې لوړه شوې وه، د لمر لوېد په سرو شغلو کې له مستۍ نه کږه وږه خو نرمه نرمه خوځېده. په هغه کې نه د ماتو تاوراتاو وچو ځانګو نښې ليدل کېدې، نه د هغه په ځان کې زاړه ټپونه، نه د هغه ګډې وډې انديښنې او نه د هغې ابدي غمجنه څېره، يو هم نه ښکارېدل. دې ټولو نه شنو زرغونو تاندو پاڼو داسې غېږ تاو کړې وه چې آن نښه يې هم نه ليدل کېده... دا هېڅ د منلو نه وه چې دغه بوډۍ دي، د داسې ځوانېدو توان ولري. سردار اندرې په زړه کې وويل:

- دا زما پخوانۍ ملګرې، هماغه عمر خوړلې ځېړې ده. او ناڅاپه يې بې له کومې پېښې پسرلنۍ خوښي او تاندوالی، په ګوګل کې راوخوټېد. ناڅاپه يې د ژوند ترټولو سترو يادو په ګوګل کې سر راهسک کړ. هماغه اوسترليخ(د جګړې ډګر)، د هغه هسک او بې پايه آسمان يې بيا وليد او د خپلې مېرمنې بې روحه او ننواتو په حال کې څېره يې ور په ياد شوه. له سيند نه په پورې کېدونکې جالې ولاړ پېير، په توري شپې او تپه تياره کې پرناليدلې ښکلې نجلۍ مينه، هغه شپه

او د هغې سپوږمۍ او دا ټولې او ټول بیا په یادونو کې ورژوندي شول او ناآرامه یې کړ.

سردار اندري چې تا به ویل ناڅاپه بیا ډاډمن شوي وي، له ځانسره یې وویل:

- ژوند په یو دیرش کلنۍ کې پای ته نه دي رسېدلی. یوازې دا کفایت نه کوي چې زه پوه شم چې ډېر توان مې په متهو او روح کې نغښتي دي، ټول باید په دې پوه شي، هم پیېر باید په دې پوه شي او هم ،هغه پېغلوټه چې غوښتل یې آسمان ته والوزي. زما ژوند باید یوازې زما لپاره نه وي، باید د هغو ژوند زما له ژوند سره تړلی وي. موږ باید ګډ ژوند وکړو. سردار اندري چې له دغه سفره راستون شو، دا پریکړه یې وکړه چې سږ کال منۍ باید پترزبورګ ته لاړ شي او ددې پریکړې لپاره یې بېلابېل لاملونه غوټه کول. خورا ډېر عاقلانه او منطقي دلایل یې د پترزبورګ د سفر او آن په دولت کې د یوې چارې د منلو لپاره پیدا کولای شول. نو رنو آن په دې نه پوهېده چې څنګه یې تر اوسه پورې دا توان لاره چې د ژوند له ورځنیو چارو ځان ګوښه وساتي. هماغه شان چې لا میاشت پخوا په دې نه پوهېده چې څنګه به دي وکولای شي، کوم وخت له خپل کلیوالي ژوند نه لرې لاړ شي. نو رنو دا ورته په ډاګه شوې وه، که له ورځني ژوند نه ګټه وانخلي، هغه به هسې د سیند پر غاړه کرلی ګل وي، د هغه آن په دې سر نه خلاصېده چې تر دې نه مخکې څنګه ده یو شمېر نامعقوله سست دلایل چې ګواکې د ژوند تجربو ورښودلي وو، منلي وو. هغه دلایل چې ویل یې په ژوند کې د بري خوند او د مینې نیکمرغي بابیزه خبرې دي. اوس عقل هغه ته بل څه ویل:

-په کلي کې ناسته ورته غم لړلې شوې وه، نور یې نو پخوانیو کړو

وړو سره لېوالتیا او مینه نه ښوده او زیاتره وخت به په خپله کوټه کې یوازې ناست و. هغه پاڅېد، هینداريٍ ته ودرېد او تر ډېرې پورې یې خپل څېرې ته کتل. بیا یې مخ واړاوه او په هینداره کې یې د خدای بښلې لیزا (میرمن یې) تصویر ته چې په یوناني ډول یې خپلې کوڅۍ تر سر تاو کړې وې او موسکا پرشونډو وه. او له زرین چوکاټ نه یې ده ته سترګې نیولې وې، وکتل. هغې نور نو خپل خاوند ته هغه پخوانۍ ترخې خبرې نه کولې، هغې په سادګۍ، خواخوږۍ او خورا مهربانۍ ده ته کتل. سردار اندرې لاسونه شاته کړي کړي وو او تر ډېرې پورې په کوټه ګرځېده راګرځېده. کله به یې تندي تریو او وروځې برندې کړې، کله به موسکا پرشونډو خپل نامعقول او نه بیانېدونکي خیالونه، لکه د جنایت رازونه، وریاد شول، کله به هغه اندیښنې او تصورونه چې پېیر او دده له ویاړونو سره اړوند وو، یا کړکۍ ته ولاړه نجلۍ، هغه عمرخوړلې د څېرې ونه، یا ښځینه ښکلا او مینه چې د هغه ژوند یې چوربدل کړي و، وریادېدل او وریادېدل. که څوک به په دغو شېبو کې چې دي په دغو خیالونو کې ډوب و، کوټې ته ورننوتلي وای، هغه به په ځانګړي توګه وچ او غوڅ و او د هغه د ترخه منطق له اورېدو سره به مخامخ کېده.

کله به په دغه شان شېبو کې شهزادګۍ ماریا، د هغه کوټې ته ورننوتله او ویل به یې:

- ګرانه! نن نه شو کولای، نیکولای جان (د اندرې زوی) د باندې وباسو، هوا خورا سړه ده.

سردار اندرې به په ترخه ژبه خپلې خور ته ځواب ورکاوه:

-که هوا توده وای، هغه به په یو کمیس کې وتلي وای، خو اوس چې هوا سړه ده، تودې جامې وروا غوندئ، تودې جامې د همدې لپاره دي

چې په سرو کې واغوستل شي، نه د اوړي لپاره. همدا تاوده کالي، همدا ساړه، نه دا چې کله ماشوم تازه او تاندې هوا ته اړتیا لري په کور کې وساتل شي. په خورا منطقي دلایلو یې هر چا ته ځواب وایه. ګواکې هڅه یې کوله یو چا ته د هغه پټو، ناښکاره او غیر منطقي اندېښنو د ګناه له امله چې د ده په خیالونو کې روانې وې، جزا ورکړي. شهزادګۍ ماریا به په دغه شان شېبو کې له ځانسره ویل:

- دا فکري هڅې نارینه ځومره وچوي.

۴

سردار اندرې د ۱۸۰۹ کال د اګست په میاشت کې پترزبورګ ته ورسېد. دا د ځوان سپیرانسکي د ویاړونو زمانه او د هغه له خوا د وړاندې شویو بدلونونو د چټکو سرته رسېدو وخت و. همدا د اګست په میاشت کې و چې تولواک له ګاډۍ نه ولوېد او پښه یې خوږ شوه. دی درې اونۍ د پتروګراف په ښارګوټي (د پترزبورګ څنډې) کې پاتې شو او هره ورځ به یې بې ناغې له سپیرانسکي سره کتل. د زړه خواله به یې سره کوله او له هغه نه پرته بل هېڅوک یې نه منل. په همدې وخت کې نه یوازې هغه دوه پېژندل شوي فرمانونه (چې د خلکو له کرکې سره مخامخ شول) چې د درباري رتبو د له منځه تلل او د مامورینو د روزلو لپاره مسلکي ښوونځیو ته آزموینې یې حتمي کولې، راووتل، بلکې یو زیات شمېر نور قوانین چې د روسیې د قضایي، اداري او مالي جوړښت د ټولو برخو، د وزیرانو له شورا نه نیولې، تر سیمه ایزو جرګو پورې د بدلونونو او اصلاحاتو غوښتنه یې کوله، راووتل.

تولواک الکساندر هغه لیبرال خیالونه چې هغهٔ واک ته رسېدو په

وخت کې د هغو د سرتېرو رسولو تکل کړی و، د خپلو مشاورينو (چارتوريژسکي، نووسيلځووف، کوچوبامي او ستروګانوف، چې ده په ټوکه د ملي ژغورنې جرګه ګۍ بلله) په مرسته، سرتېرو رسول.

اوس د ټولو دندې دوو تنو ته سپارل شوې وې، سپرانسکي د ټولو ملکي او آرکچييوف د پوځي چارو مشري کوله. سردار اندرې چې د ټولواک ياور ټاکل شوی و، پترزبورګ ته د رسېدو سره سم دربار ته لاړ.

ټولواک دوه واره هغه ليدلی و، خو نه يې هغه ته پاملرنه کړې وه او نه يې کومه خبره ورسره کړې. سردار اندرې له هغه نه پخوا هم داسې انګېرله چې ټولواک له هغه سره د خبرو اترو لېوال نه دی او د هغه خبره او شتوالي په ټولواک کې د بېزارۍ احساس رالمسوي. ده ته د ټولواک ننني سوړ او له ده نه تښتېدونکي غلچک د همدغې انګېرنې تايېد و. درباريانو سردار اندرې ته داسې ښودله چې ټولواک له هغه نه په دې خوابدی و چې بالکونسکي له ۱۸۰۵ کال راهيسې پوځ پرېښی و.

سردار اندرې له ځانسره ويل:

- زه خپله په دې پوهېږم، چې د يو چا خوښېدل او ناخوښېدل څومره زموږ له واک وتلې خبره ده، خو دا بايد ددې لامل نه وي، چې زما له خوا د پوځ د سمون لپاره جوړه شوې کړنلاره، په خپله هغه ته وړاندې نه کړم. دغه کړنلاره به خپله، يوښه دفاعيه وي. د خپلې کړنلارې په اړه يې له يو بوډا فيلډ مارشال سره چې د ده د پلار ملګری و، د مشورې غوښتنه وکړه. فيلډ مارشال هغه ته وخت وټاکه او په خورا ورين تندي يې د سردار هرکلي وکړ او دا وعده يې هم ورکړه چې د هغه په اړه به ټولواک ته خبر ورکړي. څو ورځې وروسته سردار اندرې ته خبر ورکړ شو چې دي بايد ددفاع وزير ګراف اراکچييوف ته ورشي.

سردار اندرې په ټاکل شوي ورځ د سهار په نهو بجو د دفاع د وزير

دفتر ته ورغي. هغه خپله له اراکچییوف سره پېژند ګلوی نه درلوده او هېڅکله يې هغه نه و ليدلي، خو هغه څه چې دي د هغه په اړه پرې پوهېده، په ده کې د هغه په وړاندې ځانګړي درناوي نه راپاروه.

سردار اندرې د ګراف اراکچییوف د انتظار په کوټه کې د نورو څو تنو مخورو غیرمخورو کسانو ترڅنګ چې د هغه د کتو هيله يې لرله، ناست او له ځانسره يې ويل:

-دا د دفاع وزير او د ټولواک د ډاډ وړ دي، هغه يو ناپېيلي او له چا سره ځانګړي اړيکي نه لري، زما ليکنه او يادډښتونه هغه ته سپارل شوي دي او هغه يوازينی څوک دی چې د هغه په اړه به پريکړه وکړي.

سردار اندرې د خپل خدمت په وخت کې چې زياتره هغه يې لا په ياد وو، د خورا ډېرو لويو لوړپوړو چارواکو د منني او انتظار کوټې ليدلې وې او د هغو له ډولا ډول او بېلابېلو ځانګړتياوو سره آشنا و، خود ګراف اراکچییوف د انتظار کوټې يوه ځانګړې، ځانګړتيا لرله. د هغو غيرمخورو وګړو په څېره کې چې د وزير د ليدو په تمه ناست وو، يو ډول د شرم او تابعيت نښې خورې وې او د مخورو او پېژندل شويو کسانو په څېره کې چې له هغه سره يې د کتنې هيله لرله د ناهيلې او ګښې حالت چې تر يو ډول سپين سترګی او بې پروايي لاندې د پټولو هڅه يې کوله ليدل کېده. کولای شو ووايو چې دوی په خپل دغه حالت او پر هغه چا چې دوی يې د کتو هيله لرله، ملنډې وهې. ځينې په خيالو کې ډوب په کوټه کې ښکته پورته ګرځېدل او ځينو نور خپل منځو کې بنګېدل او خندېدل. سردار اندرې د هغو د خبرو اترو په لړ کې د سلاوا ! اندرېوويچو(د دفاع وزير بشپړ الکسي اندرېوويچ آرکچييوف و) او ياره غم به دې وخوره، اصطلاحات چې د اراکچييوف په اړه څو واره وويل شول، واورېدل. يو جنرال چې خورا مهم بربښېده ګواکې ځان ته

يې ډېر انتظار سپکاوي ګاڼه، پښه په پښه اړولې وه او له ملنډو ډکه موسکا يې پرشونډو خوره وه، خو بيا هم هر وار به چې د وزير د کوټې ور راخلاص شو، د ټولو پر څېرو به يو احساس، چې ډار و، راخورېده. سردار اندرې د دويم ځل لپاره د هغه ياور ته ورياده کړه چې د ده نوم ګراف ته ورياد کړي، خو ياور هغه ته په سپکاوي وکتل او وې ويل، يادونې ته اړتيا نه شته، وار به دې راشي. وروسته له هغه چې ياور څو تنه د وزير دفتر ته بدرګه او بېرته راوويستل، د سردار اندرې يوه افسر ته پام شو چې د سپکاوي او ډار نښه يې له څېرې څرګندې وې، هغه وحشتناکې دروازې ته ورپرېښود دل شو. له وزير سره د دغه افسر کتنه خورا اوږده شوه، خو ناڅاپه د دروازې له شا نه د سپکاوي له قهره ډک لوړ غږ واورېدل شو. هغه افسر چې رنګ يې الوتي، شونډې او غومبورې يې رېږدېدل، له کوټې راووت، سر يې په دواړو لاسو کلک نيولې و، په چټکۍ او بې له هغه چې چاته وګوري، د انتظار له کوټې نه تېر شو.

تر هغه نه وروسته، سردار اندرې دروازې ته بدرګه او ياور په بنګهاري هغه ته وويل:

-ښۍ خوا، کړکۍ ته نېږدې.

سردار اندرې د کار يوې ساده کوټې ته چې د پرتم نښې يې نه لرله، خو ښه منظمه وه، ورننوت. د ميز تر شا د څلويښتو کالو په منګ يو سړي چې وتلې ټټر، اوږده ککرۍ، لنډې څڼې او له ګونځو ډک تندي لاره، وليد. سره ورته وروځو لاندې يې، خړې شنې رنګې سترګې ستومانۍ او ناپوهېدونکې بريښېدې. پزه يې سره، ډېره اوږده او پر شونډو راښوره شوې وه. اراکچييوف سردار ته مخ راواړاوه او پرته له هغه چې ده ته وګوري وويل:

- څه مو غوښتل؟

سردار اندرې په کراری ځواب ورکړ: هیله کوم جلالتمابه! زه څه غوښتنه نه لرم.

د اراکچییوف سترګې هغه ته ورواوښتې:

-مهرباني وکړئ کښنئ، سردار بالکونسکي!

سردار زیاته کړه:

- زه څه هیله نه لرم، اعلیحضرت مهرباني کړې ده او زما وړاندیزونه یې تاسو عالیجناب ته رالېږلي دي.

اراکچییوف د هغه خبره پرې کړه او وې ویل:

-ما ته خورا ګرانه ده، اجازه راکړئ، ما ستاسو وړاندیز ولوست...

یوازې او یوازې د هغه د لومړۍ خبرې نه د مینې انګازه واورېدل شوه، پرته له هغه چې سردار ته وګوري، مخ یې شاو خوا ته اړاوه، رااړاوه او شبېه په شبېه یې خبرو د چغو او سپکاوي بڼه پیدا کوله:

- دنوي پوځي قانون وړاندیز کوئ؟ قوانین ډېر دي، نوي څه کوئ؟ چې د هغو زړو د سرته رسولو څوک نه شته. نن سبا ټول قوانین لیکي، ګرانه! قانون لیکنه آسانه خبره ده، خو د هغه سرته رسول خورا ګران کار دی.

سردار اندرې، په خورا درناوي وویل:

-جلالتمابه! زه د ټولواک په سپارښتنه ستاسو لیدنې ته راغلی یم، تاسو زما د وړاندیز په اړه کومه لارښوونه او سپارښتنه لرئ؟

اراکچییوف، پاڅېد ،د میز نه یې پاڼې راواخیستې، سردار اندرې ته یې ورکړې او وې ویل:

- مهرباني وکړئ، ما د هغه په اړه خپل نظر ولیکه او هغه مې ځانګړې جرګه ګۍ ته سپارلی دی، زه ستاسو وړاندیز نه منم.

د پانې په منځنۍ برخه کې، په پنسل، داسې کرښې چې له تېروتنو نه ډکې او آن د ټکو او نښو د پر ځای اېښودو پاملرنه هم په کې شوې نه و، داسې ليکل شوي و:

- بې بنسټه، ګډه وډه او د منلو وړ نه ده، ځکه چې د فرانسوي پوځ د قانون له مخې اخېستل شوې او زموږ د پوځ د کرنلانو هېڅ څه په کې ليدل کېږي نه.

سردار اندرې وپوښتل:

- کومې جرګه ګۍ ته ورلېږل شوې ده؟

- د پوځي اصولو جرګه ګۍ ته، او زما له خوا په هغه جرګه ګۍ کې ستا د افتخاري غړيتوب سپارښتنه هم ليکل شوې ده.

سردار اندرې ځواب ورکړ: - زه کوم شکايت نه لرم.

اراکچييوف تکرار کړه:

-هوکې افتخاري غړي، هغه هم بې شکايته ! ښه راغلاست.

هغه اندرې ته سروښوراوه او چغه يې کړه:

-آها، تا ته وايم، بل تن ته ورغږ کړئ !

۵

سردار اندرې په جرګه ګۍ کې د خپل غړیتوب د منلو خبرتیا ته د انتظار په موده کې له پخوانیو آشنایانو، په تېره بیا له هغو کسانو سره چې کېدای شو،له ده سره په راتلونکې کې خواخوږي وکړي، آشنایانۍ تازه کولې. هغه اوس په پترزبورګ کې، هماغه احساس، احساساوه چې د جګړې د پیل په درشل کې یې احساساوه، هغه احساس چې په ده کې یې، په راتلونکي کې،لوړ پلو ته ناآرامه لېوالتیا راپارولـه او د میلیونو انسانانو برخلیک پورې یې اړه پیدا کوله.

هغه،د عمرخوړلو له قهره،د ناخبرو له لېوالتیانه،د بې لـه ټینګاره، د خبرو کسانو له احتیاط او پاملرنې او د ټولو له ګبنۍ او ناآرامۍ نه، د بې شمېره جرګه ګیو چې ورځ تر ورځ د هغو لـه شته والي او نویو جوړېدو نه خبرېده،دا سې احساسوله، چې اوس یعنې ۱۸۰۹ کال کې، دلته په پترزبورګ کې د کومې لویې کورنۍ جګړې د پیل لپاره چې ستر قوماندان یې سپیرانسکي و، چمتووالی روان دی. سپیرانسکي یو مرموز سړی و چې ده نه پیژاند، خو ده ته یو نابغه برېښېده...

سردار اندرې اوس په داسې یو منل شوي لوړ، ښه او د پام وړ دریځ

کې و، چې د پترزبورګ لوړو اعيانو او بلې هرې ډلې په ورين تندي او پرانستې غېږې د هغه هرکلي کاوه. د بيا جوړونې ګوند ځکه د هغه منلو ته خوښي ښودله چې هغه يې نه يوازې د کتاب او مطالعې د يوه لېوال او ښه ذهن لرونکي په نامه پېژانده، بلکې د خپلو مريبيانو او بزګرو د آزادۍ له امله يې د يوه ليبرال څېرې نوم ګټلي و. د عمر خوړلو او ناراضيانو ډلې ته، هغه د خپل پلار د غوره دريځ له امله د درناوي وړ و او دغې ډلې هيله لرله چې د نويو اصلاحاتو په وړاندې د دوی د سيالي لپاره، د هغه ملاتړ ترلاسه کړي. د ښځو ډلې هغه په بې سارې خوښۍ ځکه مانه، چې هغه ته يې د يو ښه بډای او داسې يو زوم په سترګه کتل، چې په جګړې کې د وژنې(يو وار آوازه خپره شوه چې دی په جګړه کې وژل شوی دی) او د ځوانې ښځې زورونکې مرګ يې د هغه د څېرې نه يو شاعرانه کړۍ تاو کړې وه. ددې ترڅنګ هغه چا چې دی له نېږدې او پخوا نه پېژانده، ټول په يوه آواز په دې ډاډمن وو، چې هغه په دې پنځو وروستيو کلو کې د ښه والي پلو خورا بدل شوی دی. طبيعت يې نرم شوی او څېره يې لا مېړنۍ شوې ده. د ځان ښودنې، کبر او پر نورو ملنډې يې په کړو وړو او خبرو کې له منځه تللي... د ده له کار سره يې مينه او لېوالتيا زياته او زيات شمېر خلک يې د ليدو هيلمند شوي دي.

د دفاع له وزير ګراف اراکچييوف سره د کتنې نه يوه ورځ وروسته مازديګر هغه د ګراف کوچوبيه کره ورغی او له «سلاوا اندريوويچ» (کوچوبيه هم وزير په دې نامه يادوه...) سره يې د خپلې کتنې نقل ورته وکړ.

ګراف کوچوبيه هغه ته وويل:

- ګرانه ! آن په دې پېښه کې هم، تاسو د ميخايئل ميخايئلوويچ د

ګڼون نه پرته، هېڅ څه کولای نه شي. د زړه سره ! دا سړي هر کاره دي، خير، هغه ژبه کړې ده، چې نن ماښام دلته راشي.

سردار اندرې وپوښتل:

- نو دا د جګړې کړنلاره د سپيرانسکي پورې څه اړه لري؟

کوچوبيه وموسېد او سر يې وښوراوه. هغه چې د بالکونسکي سادګۍ حيران کړی و، داسې زياته کړه:

- څو ورځې د مخه مو له هغه سره د تا په اړه خبرې کولې او د تا له خوا د مريیانو د آزادۍ خبره هم ياده شوه.

يو بوډا چې د ټولواکې ايکاترينې د زماني له لوړپوړو چارواکو نه و، سردار ته مخ وروا ړاوه او په سپکاوي يې له نه هغه وپوښتل:

- ښه سرداره ! دا ته وې چې خپل مريیان دې آزاد کړل؟

سردار په دې هيله چې بوډا لا پسې خوابدی او په قهرنه کړي او خپل دغه دريځ چې مريیان يې پريښي کمزوري وښيي، ځواب ورکړ:

- ځمکې خورا لږې او حاصل يې کم و.

بوډا کوچوبيه ته وکتل او وې پوښتل:

- ډاربږي چې د اوښتون له قافلې نه شاته پاتې نه شئ ! او ترلږ ځنډه وروسته يې وويل:

- زما په يوه خبره هېڅ سر نه خلاصېږي، مريیان خو دې پرېښودل او س به کرکيله څوک کوئ؟ قانون جوړول خو آسانه کار دی، خود هېواد د چارو اداره خورا ګرانه ده، په هر حال زه له تاسو نه پوښتنه کومه ګرافه ! که ټول آزموينه ورکړي، څوک به د شورا مشر وي، څوک به د ادارو مشران وئ؟

کوچوبيه، پښه په پښه واړوله، ټولو ناستو کسانو ته يې وکتل او ځواب يې ورکړ:

- زه فکر کوم، هغه کسان چې په آزموینې کې بریالي شي.
- ښه، د ساري په توګه له ماسره پریا چنیکوف کار کوي، و یارمن سړی دی، په سرو زرو ارزي، هغه له شپیتو اوښتي، ایا هغه لاړ شي، آزموینه تېره کړئ؟
- هو کې، دا ستونزمنه خبره ده، ځکه د روزنې دودول زما په هېوا د کې ګرانه چاره وه، خو،...

ګراف کوچوبیه خپله خبره پای ته ونه رسوله. له خپله ځایه پاڅېد، د سردار اندرې لاس یې ونیو او د هغه لوړ ونې، نیم طاس سري، ژیړځې، پراخ تندي او برند وروځې سړي مخ ته چې ددوی خواته روان و ،ورغی... هغه د څلویښت کالو بربېښېده، شین بخون جمپر یې اغوستي، دصلیب نښان یې په غاړه او یو ستوري یې د ټټر په چپه خوا ټمبولې و. دا سړي هماغه سپیرانسکي و. سردار اندرې د سترګو په رپ کې هغه وپېژاند او ژوند ته د ګوابنمنو شېبه په شان یې څه په زړه کې رالمسېدل. خو دی په دې نه پوهېده چې د ده په زړه کې دغه رالمسېدونکي او ویښېدونکي احساس، له رخې و، که له انتظاره او یا د هغه درناوي له امله چې دغه سړي په چا کې راویښاوه. د سپیرانسکي څېرې ځانګړې بڼه لرله، چې د لیدو په لومړي شېبه کې پېژندل کېده. سردار اندرې په هغو ټولو بنداړونو او غونډو کې، چې ده هلته تګ راتګ لاره، څوک په دې اندازه آرامه او ډاډمن نه و لیدلي...

هغه هېڅ چېرې، د هېڅ چا داسې اغېزمن کتل او هم مهاله هغه مهرباني چې د هغه له نیم پرانستو او لږ ولمدو سترګو نه وربېده، هغه دغه راز ژوره، خو صادقه موسکا چې کومه ځانګړې معنا یې هم نه لرله، هېڅ چیرې نه وه لیدلې. هغه دغه شان خوږ، صاف او آرام غږ په

تېره بیا د اسې ښکلې تانده ښېره، په ځانګړي توګه لاسونه، لږ سوروړ، خورا پاسته، تاوده او سپین لاسونه، هېڅ کله نه و لیدلي...
سپیرانسکي څوک و؟هغه د بهرنیو چارو وزیر، د ټولواک ویاند، د هغه د لارې مل، چې له ده سره ایرفورت ته تللي و او څو ځله یې هلته له ناپلیون سره لیدلي او له هغه سره یې خبرې کړې وې.

سپیرانسکي د هغه څه برخلاف چې په لویو غونډو او بنډارونو کې کېږي، نه یوازې هر چاته جلا جلا نه کتل، بلکې په خبرو کې یې هم تلوار نه کاوه. په خورا آرامۍ او ډاډ یې خبرې کولې، په دې ډاډمن و چې ده ته ټول غوږ غوږ دي او ده به هم یوازې هغه چاته کتل، چې ورسره غږېده.

سردار اندري په ځانګړي توګه د سپیرانسکي هرې خبرې او هرې خوځېدا ته ځېر ځېر و...

سپیرانسکي، کوچوبیه، ته وویل:
-له دې امله خواشیني څرګندوي چې ناوخته راغلی دی. هغه وویل چې په دربار کې ځنډېدلی دی، خو دا یې ونه ویل چې له ټولواک سره بوخت و، خو په ځان ښودنه کې د کمینۍ کچه د سردار اندرې نه پټه پاتې نه شوه. کله چې کوربانه سردار اندرې هغه ته ورپېژاند، سپیرانسکي په کراره خپلې سترګې د هغه ښېرې ته ورځېر کړې، یوه شېبه یې په خندا خندا هغه ته وکتل او بیا یې وویل:
- تاسو سره له پېژند ګلوۍ نه خورا خوشاله شوم، ما د ټولو نورو په شان ستا په اړه ډېر اورېدلي دي.

کوچوبیه، په لنډه توګه د آراکچییوف له خوا د بالکونسکي د منلو په اړه وغږېد. ددې خبرې په اورېدو د سپیرانسکي پرشونډو موسکا خپره شوه، هغه چې په کراره او آرامه غږېده، هر څپه او کلمه یې جلا

جلا ادا کول:

- ښاغلي مګنيځکي د پوځي قوانينو د څانګې مشر زما نېږدې ملګري دي، که تاسو هيله لرئ زه کولی شم له هغه سره ستاسو پېژندګلوی وکړم او د هرې جملې په پای کې يې لږ ځنډ کاوه...

ډېر ژر د سپيرانسکي شاوخوا ته يوه ډله جوړه شوه او هغه بوډا چې د خپل مامور پريانيچنيکوف د برخليک په غم کې و، هم له هغه نه پوښتنه وکړه. سردار اندرې هېڅ نه غږېده او په خبرو اترو کې يې ګډون ونه کړ. يوازې د سپيرانسکي او د هغه د غږېدا او خوځېدا څارنه يې کوله او هغه چا ته يې چې لا څو شپې د مخه د ده لپاره د ديني علوم د طالب نه زيات څوک نه و، او اوس يې د ده په اند د روسيې ټول برخليک د هغه په سپينو او پستو لاسونه کې ليد، په ځير کتل. بوډا ته د ځوابونه په لړ کې د سپيرانسکي بې ساري او له آرامي نه ډک ځوابونه سردار اندرې حيران کړي و. داسې برېښېده چې هغه خپلې خبرې له خورا لوړو څوکو هغه ته رالېږي، خو همدا چې بوډا خپل غږ له اندازې زيات اوچت کړ، سپيرانسکي وموسېد او وې ويل:

- دی ځان ته حق نه ورکوي، چې د ټولواک د ښو يا بدو په اړه قضاوت وکړي.

سپيرانسکي وروسته له هغه چې يوه موده، له مېلمنو سره پاتې شو، پاڅېد، د سردار اندرې پلو ورغی، هغه نه يې هيله وکړه چې د تالار کوزې خوا ته لاړ شي. دا څرګنده ده، چې هغه غوښتل له بالکونسکي سره د زړه خواله وکړي.

په يوې نرمې موسکا چې د ملنډو نښې په کې ليدل کېدې، و ويل:

- دغې تودې مرکې او خبرې اترې چې دغه درانه بوډا له ما سره پيل کړې، له تاسو سره خبرو ته پرې نښودم...

سپیرانسکي زیاته کړه:

- زه ډېره موده کېږي چې تاسو پېژنم، لومړي خو ستاسو له خوا د کلیوالو مریبانو پرېښودل او آزادول، یوه غوره او بېلګیزه چاره وه او کاشکې نورو ځمکوالو هم ستا په شان کار کړي وای. دویم دا چې تاسو د یاورانو له ډلې نه هغه څوک یاستئ، چې د درباري امتیازاتو او درجو د لغو د فرمان سپکاوي مو نه دی کړئ، هغه مو بد نه دی ګڼلی او له هغه نه خوابدي نه یاستئ.

سردار اندرې وویل:

- هوکې پلار مې نه غوښتل چې زه له خپل دې حق نه ګټه واخلم او له ټیټو پوړو او رتبو نه کار پیل کړم.

- ستاسو پلار د زرینې پیړۍ سړی دی. داسې ښکاري چې هغه داوسنۍ زمانې تر وګړو د لوړو خیالاتو خاوند دي، نو ځکه د طبعي عدالت دغه جوړښت نه مني.

سردار اندرې چې هڅه یې کوله، د سپیرانسکي د خبرو د اغېز په وړاندې چې پر ده هم اغېز کوي، ودرېږي، وویل:

- خو زما په اند ، دغه نیوکې بې بنسټه هم نه دي.

سردار اندرې چې نه غوښتل په هر څه او د هر شي په اړه د هغه ټولې خبرې ومني، تکل لاره چې له هغه سره ناندرۍ پیل کړي...

هغه غوښتل چې د دغه پېژندل شوي شخصیت خبرې په ځیر واوري، د هغه کړه وړه وڅاري، چې هغه ښه وپېژني. دغه کار د هغه ذهن او خیال سخت بوخت کړی و.

سپیرانسکي په آرامي وویل:

- بې بنسټه نه دي؟ کېدای شي، بنسټ یې د ښاغلو شهرت پالنه وي.

- او تر يوه ځايه ملي ګڼې.
سپيرانسکي سترګې ښکته واچولې او وې ويل:
- ستا موخه څه ده؟
سردار اندرې وويل:
- زه ښايي د مونتيسکوي مينه وال يم، د هغه دا اند ته چې درناوي او سپېڅلتيا د پاچاهۍ بنسټ ګڼي، بې له هرڅه منم، زما په اند د اعيانو او درباريانو ځينې امتيازونه او حقوق د همدې جوړښت ځينې بنسټونه جوړوي.
که څه هم د سپيرانسکي له سپينې څېرې نه موسکا کډه وکړه، خو هغه لا په زړه پورې شوه، دا سې ښکارېده چې د سردار اندرې ځينې خبرو يې پام اړولی دی. هغه په فرانسوي ژبه د هغه پوښتنو ته ځواب ويل پيل کړل، که څه هم څرګنده وه چې هغه له روسي ژبې نه په دې ژبه کې په ستونزو خبرې کوي، ولې بيا هم هماغه شان آرامه غږېده، هغه وويل:
- که له دې اړخه خبرې ته ځير شو... هغه په دې اند و چې وياړ او درناوي يو چا ته د امتياز په ورکولو، نه شي ساتل کېدای. او د هغه دلايل ساده، روښانه او لنډ وو.
ټينګ، وياړمن او پرتمين جوړښتونه چې د سيالۍ او پېژندنې سرچينې دي، بايد د ستر ټولواک ناپليون د "لژيون دونور" په شان د پرمختګ د اصلونو نه يو اصل وي، نه د کومې طبقې يا دربار امتياز.
سردار اندرې وويل:
- په دې کې هېڅ شک نه شته، خو له دې نه هم سترګې پټولای نه شو چې درباري امتيازات هدف ته په رسېدو کې ښه اغېزمن وو. درباريان ټول هڅه کوي چې د خپل امتياز وړتيا ولري.

سپیرانسکي وویل:

- خو تاسو په خپله له دې امتیاز نه لاس په سر شوي یاستئ.

هغه په یوې موسکا دا څرګنده کړه، چې غواړي هغه خبرې چې سیال یې په کې د ناآرامي احساس کوي، په مینه ناکه ژبه پای ته ورسوي، وې ویل:

- هیله کوم ما ته ویاړ راوبښئ او د چهارشنبې په ورځ، زما کره مهرباني راوکړئ. په هغه ورځ به ما له ګنیځکي سره هم خبرې وکړو، زه هغه سره غږېدلي یم او هیله لرم چې د هغه خبرې به تاسو ته په زړه پورې وي. ددې ترځنګ به مې دا ویاړ هم په برخه شي چې له تاسو سره پوره او د زړه له کومې د زړه خواله وکړم. هغه سترګې وترلې،د درناوي په نښه یې سر وښوراوه او په فرانسوي ښه یې بې له هغه چې مخه ښه وکړي او یا د چا پام ځانته وروا ړوي، له تالاره ووت

۶

سردار اندرې په پترزبورګ کې د خپلې استوګنې په لومړیو وختونو کې داسې انګېرله چې د پلازمینې وړې او ناڅرګندې چارې، د هغه د خیالاتو هغې سپېڅلتیا ته تاوان رسوي چې ده د باندې په ساده ژوند کې ترلاسه کړې دي.

ماښام به چې کورته راستون شو، په ټاکلو وختونو کې به یې څلور پنځه کتنې لیدنې د خپل یادښت په کتابچه کې په نښه کړې. هغه نه کار کاوه او نه یې د څه شي په اړه فکر کاوه، ځکه هغه آن د فکر کولو لپاره هم وخت نه لاره... خو بیا به یې هم خبرې ښې او پر ځای کولې.

کله به یې په خوا شنبې دې ته پام شو، چې یوه ځانګړې موضوع یې په څو مجلسونو کې طرحه کړې او پرې غږېدلی دی...

سپیرانسکي د چهارشنبې په ورځ په خپل کور کې له هغه سره کېناست او د اوږدې مودې پورې یې، له هغه سره یوه په یو د زړه خواله وکړه. دغې کتنې هم لکه د لومړې کتنې په شان چې کوچوبیه د کور په څېر پر بالکونسکي ډېره اغېزه وکړه.

هغه کسان چې د سردار اندرې تر نظره سپک او بې اندېښنې ورتلل، خورا زیات او بې شمېره وو، نو ځکه یې هڅه کوله، هغه د

کمال ارمان په هر چا کې پیدا کړي چې دی یې د سرته رسولو لپوال و ،نو ځکه یې په ډېرې آسانۍ وکولی شو ، چې سپیرانسکي د پوره او هوښیار انسان د بېلګې په نامه و مني.

که سپیرانسکي د هماغه ټولنیزې ډلې وای چې سردار اندرې و ، که هغه د هماغه ډول روزنې او اخلاقي دودونو خاوند وای، لکه دی، نو کېدای شو چې بالکونسکي ژر ترژره د هغه د انساني ناتوانیو او ټولنیز شخصیت کمزورو ټکو ته پام شوی وای. خو اوس د سپیرانسکي حیرت پارونکی عجیب منطقي تفکر په ده کې هغه ته خورا ژور درناوی راپاراوه، په تېره بیا له دې کبله چې هغه د ده په دې ډول خیالاتو او تفکر پوره پوهېدای نه شو. کېدای شي، سپیرانسکي له دې امله چې د سردار اندرې د استعداد او توان درناوی یې کاوه او یا له دې کبله چې ویې کولای شو ، د هغه د دوستۍ ویاړ وګټي، یوازې سره کیني او د زړه خواله وکړي. سپیرانسکي په پوهې او فضیلت، پیاوړي تفکر او خپل له تعصب نه آزادو خیالاتو سره هڅه کوله، هغه دځان خواته راوکاږي.. دا په دې معنیٰ چې په پټه خوله یې ځان او هغه، یوازینی کسان ګڼل چې کولای یې شول، د نورو ناتوانۍ او حماقت وغندي او د یو بل د ژورو اندېښنو او هوښیارۍ درناوي وکړي.

سپیرانسکي له سردار اندرې سره د چهارشنبې په ماښامنۍ اوږدې کتنې کې په واروار سره د "زموږ" په کلمې ټینګار کاوه، د ساري په توګه هغه ویل:

ـ خلک زموږ ټولو هغو کړو وړو ته ګوري چې له ورځني دود دستور او حالاتو نه لوړ او یا ښکته وي...

یا به یې په موسکا ویل:

ـ ولې موږ غواړو ، دا سې لاره ولټوو چې لېوان ماړه وي او رمه

بشپړه وي... یا دا چې: هغوی نه شي کولای په موږ پوه شي... دغه ټولې خبرې په داسې یوې ژبې کېدې چې، ښودنه یې کوله:

ـ موږ پوهېږو چې هغوی څوک او موږ څوک یو...

له سپیرانسکي سره دغو اوږدو خبرو اترو یوه پایله لرله او هغه دا، دده هغه احساس یې لا پسې پیاوړی او ژور کړ، چې تر لومړې کتنې نه وروسته د سردار اندرې په زړه کې پیدا شوی و. سردار اندرې ته دا څرګنده شوه چې هغه یو منطقي، خورا هوښیار او په اندېښنو او تفکر کې ډېر سختګیر دی، په پرله پسې زیار او هلوځلو واک ته رسېدلی و او خپل دغه واک یې له روسیې نه د چوپړ نه ځاروه.

سپیرانسکي، د سردار اندرې په اند، هماغه څوک و چې ده غوښتل دی خپله دهغه په شان واوسي. هغه څوک چې د ژوند ټول اړخونه یې په خورا هوښیارۍ سپړلي او پرته له عقله، بل څه نه مني .هغه هر څه د عقل په تله تلل. خورا پېچلې خبرې یې په داسې آسانۍ او سادګۍ سپړلې چې سردار اندرې نابېره د هغه هره خبره، منله او ملګرتیا یې کوله. هغه که په کومه خبره نیوکې کولې، دا یوازې ددې لپاره و چې د خپلې ذهني خپلواکۍ درناوی وکړي او په ټولو برخو کې د سپیرانسکي تر اغېز لاندې رانه شي. د هغه هر څه سم، ښکلي او د پام وړ و، خو هغه څه چې سردار اندرې یې خواشیناوه، نه یوازې د سپیرانسکي ساړه هینداریز کتل و، چې د هغه زړه نه یې د خبرېدو لار بدلوله، بلکې د هغه سپین او ښکلي لاسونه و چې سردار اندرې بې ارادې هغو ته پرله پسې کتل، هغه شان چې ساده خلک د واک لرونکو خلکو لاسونو ته ګوري. همدا هینداریز کتل او سپین ښکلي لاسونه هغه څه و چې سردار اندرې یې عصبي کاوه. هغه څه چې په سپیرانسکي کې د سردار اندرې د تعجب او حیرانتیا وړ و، هغه نه

یوازې خلکوته په بې ساري توګه د هغـه پـه سـپکاوي کتـل، بلکـې هغـه لارې چارې او بېلابېل دلایل وو، چې د خپل نظر د عملي کولو لپاره یې له هغه نه کار اخیسته...

سردار اندرې له سپیرانسکي سره د خپلې پېژند ګلوۍ پـه لومړنیو وختونو کې هماغـه شـان د هغـه لېـوال و، لکـه هغـه لېوالتیـا چې ده یو وخت له بناپارت سره ښودله... هماغـه لومړۍ شـپه چې بالکونسکي د سپیرانسـکي کورتـه ورغـی او خبـرې د پـوځي مقرراتـو جرګـه ګـۍ تـه ورسېدې، سپیرانسکي په ملنډو سردار اندرې تـه وویـل چې یـو سلو پنځوس کاله د دغه جرګه ګۍ له عمره تېرېږي، پـه میلیونـو روبلـه خرڅ پرې شوي دي، خو د روزنکاف له پرتله ایز قوانینو پرته، بل هېڅ کار پـه دې برخه کې شوی نه دی. هغه زیاته کړه:

- دولت، په میلیونو روبله خرڅ کـړي دي، خـو پرتـه لـه همـدې نـه بـل هېڅ څه ترسره شوي نه دي. موږ غواړو، مشـرانو جرګې تـه نوي واکونـه وسپارو، خو ددې لپاره قانون نه لرو، نو له همدې امله دا بـه ستاسـو پـه شان خلکو لپاره لویه ګناه وي، چې د دولت له خدمت نه لرې دي.

سردار اندرې وویل:

ـ ددې کـار لپـاره، حقـوقي زده کـړې پـه کـار دي او زه لـه هغـو نـه بې برخې یم.

ـ نو څه غواړئ؟ هېڅ څوک یې نه لـري. دا یـو کـوډې وهلـي کـړۍ ده، چې باید ځان ترې وژغورو.

****

یوه اونۍ وروسته و چې سردار اندرې د پوځي قوانینو د جرګـه ګـۍ غړی شو او هغه څه چې ده یې په تمه نه و، هغه دا و چې، هغـه تـه د دغـې جرګه ګۍ د یو ډلې مشري هم وسپارل شوه. هغه د سپیرانسکي پـه هیلـه

او غوښتنه د مدني قوانینو دلومړۍ برخې د جوړولو مسوولیت چې کار پې روان، په غاړه واخیست. هغه د ناپلیون او جوسي نین پر بنسټ، د فردي قوانینو په جوړولو پیل وکړ

۷

پيير، په ۱۸۰۸ کال کې، چې څه کم دوه کاله پخوا له خپلو جايدادونو نه تر سفر وروسته راستون شو، بې له هغه چې دی يې هيله ولري، د ده د ارادې نه پرته د پترزبورګ د فراماسونانو د ټولنې مشر شو، هغه خوړنتونونه پرانستل، نوي نوي غړي خپلې ټولنې ته رابلل او د ددغې ټولنې، دبېلابېلو ډلو د يووالي لپاره يې هلې ځلې کولې. د پخوانيو اسنادو اصلي نسخې يې راټولولې، په خپلې پانګې لمانځتونونه جوړول او د امکان تر اندازې پورې يې د خپلې ډلې د هغو کسانو پر ځای، چې نه يې شو کولای د خپل غړيتوب پيسې ورکړي، له خپله جېبه پيسې ورکولې. هغه په پترزبورګ کې د بې وزلو لپاره د جوړې شوې خونې ټول خرڅ يوازې له خپلې پانګې ورکاوه.

دې سره هممهاله، د هغه ژوند لکه د پخوا په شان په خپل ډول روان و. عياشي، عيش و نوش. د هغه ښه خواړه، پريمانه څکل خوښېدل او سره له هغه چې له نامحرمه ښځو سره يې معاشرت ګناه او غير اخلاقي چاره ګڼله، مګر تل به يې د خپلو مجردو دوستانو د عياشي په

بنداړونو کې ګډون کاوه.

هغه د خپلو ټولو چارو او په ورځني ژوند کې د مشرۍ د درلودلو سره سره، کرارکرار دا احساسوله چې د فراماسونۍ هغه بنسټ چې دی پرې ولاړ دی، د ده د هلوځلو سره سره نه یوازې ټینګېده نه، بلکې ورځ تر ورځې یې د ړنګېدو احساس کېده.

خو سره له هغه چې ده دا احساسوله چې د هغه تر پښو لاندې دغه ولاړه ځمکه چې دی پرې ولاړ دی ښویږي، مګر هغه خپل اړیکي په خورا درناوي لا هغه سره پیاوړي کول.

له هغه وخته چې دی د فراماسون د ټولنې غړی شوی و، د هغه چا حالت یې درلود، چې په خورا باور پر یوې ناولې جبې (خټو) روان وي او کله چې یې یوه پښه په کې ډوبه شي، د خپل توان د آزمایلو لپاره بل ګام هم اخلي، وړاندې درومي، او لا پسې په کې ډوبېږي او سره له هغه چې اوس د هغه دواړه پښې ترځنګنو پورې په دغه ناولو خټو کې نښتې وې، خو بیا هم ده په ډېرې ناهیلۍ خپل تګ ته دوام ورکاوه.

یوسف الکسوویچ په پترزبورګ کې نه و. هغه په دې وروستیو وختونو کې د پترزبورګ د فراماسون د یوې ډلې مشري پرېښې وه او زیاتره وخت یې په مسکو کې تېراوه. د دغې ډلې مشران هغه کسان وو چې پېیر په ورځني ژوند کې هغه پېژندل او نه یې شو کولای هغو ته د شهزاده ب. یا د ایوان واسیلوویچ پر ځای معمار ورونه، ووایي. که څه هم هغوی ټول ده د تنبلو او بې وزګارو خلکو په توګه پېژندل، خو هغوی به د فراماسون د ټولنې ځانګړي جامې اغوستې، د دغې ډلې نښانونه او نورې نښې چې په زیاتي خوارۍ یې ګټلي و سره ځړول او په غاړه کې یې صلیبونه اچول. زیاتره وخت به چې اعانه راټولېده، د پېیر به دې ته پام شو، چې د دوی د یولس کسیزه ډلې (لژ) څو تنه غړي چې په

شتمنۍ کې تر ده خوار نه وو ، په ګډه مټې شل د پرش روبله ورکولې او کله کله خو به يې يوازې د هغو د ورکولو وعده ورکوله او بس. د دغو کړوړو په ليدو به هغه ته هغه ماسوني قسم وريادشو چې هر ماسون يې دې ته ګماره چې خپله ټوله شتمنۍ تر خپلو نېږدې کسانو ځار کړي. د همدې خبرو لمسون به کله ناکله په ده کې د شک او تردېد زړې رازرغونول، خو هغه هڅه کوله په هغو سترګې پټې کړي.

د دغې ډلې ټول ورونه چې ده پېژندل، هغه يې په څلور ډلو ويشل:

لومړنۍ يې هغه ډله وه چې نه يې د لومړنيو ډلو (لوژ) چارې تر سره کولې، نه يې د خواخوږۍ په چارو کې ګډون کاوه، بلکې يوازې په روحاني رازونو کې ډوب و او د خدای د درې ګونو نومونو او د نړۍ د جوړښت د لومړنيو درې ګونو شيانو، چقمق، جيوه او مالګې په مسايلو او... لګيا وو.

پيېر د ورونو د دغو ډلو ډېر درناوی کاوه او د عمر خوړو زياتره ورونه يې چې يوسف الکسوويچ هم د هغو يو تن و، د همدې ډلې شمېرل. هغه د هغو په دغو عقايدو کې ځان ځکه شريک نه ګاڼه، د ماسوني د جوړښت له عرفاني اصولو سره يې لېوالتيا نه درلوده.

ځان او ځان ته ورته ورونه يې ځکه د دويمې ډلې غړي ګڼل چې دوی لا په ماسوني جوړښت کې، هغه لار چې د عقل له تلې سره برابره وي، نه وه پيدا کړې او هيله يې لرله چې دغه ارمان به يې ترسره شي.

دريېمه ډله هغه ورونه و چې د ماسوني جوړښت په مراسمو او د هغو پر بنکلو او پرتمينو تشريفاتو يې زړه تړلی و، خو د هغه د روان او روح پروا يې نه ساتله. دغه ډله چې د شمېر له پلوه تر نورو زياته وه، پيېر، ويلارسکي او آن د لوژ (يا لومړنۍ ټولنې) مشر استاد هم د دغې ډلې غړي ګڼل. او په پای کې څلورمه ډله هغه ورونه وو، چې زياتره يې

هغه کسان و چې نوي يې دغه لاره غوره کړې وه. د پيير په اند دغه ورونه د خپلې ټولنې په يوه اصل هم ايمان نه لاره، جذبه يې نه لرله او يوازې په دې هيله د دغې ټولنې غړي شوي وو ، چې په دې ټولنې کې له ځوانو بډايو غړيو سره چې شمېر يې لږ هم نه و ، آشنا او د هغو نه مرستې تر لاسه کړي. پيير کرار کرار په دې لاره او عقيدو کې، له خپلو هلوځلو نه پښيماني او ناخوښي ښکاره کوله. کله به يې آن دغه لاره چې په روسيه کې ورسره آشنا شوي و ، چور بې معنیٰ او دو کې نه ډک ګڼله. که څه هم پيير دا تصور نه شو کولای، چې د دغه جوړښت په اړه شکمن شي خو دا فکر يې کاوه چې، د روس ماسوني غورځنګ بې لارې او له خپلو لومړنيو سرچينو نه، نه لرې شوی دی، نو له دې کبله د کال په وروستيو ورځو کې بهرته لاړ، چې خپل روحي هڅې د لوړ عالم د راز سپړلو ته وګماري.

***

د ۱۸۰۹ کال په اوړي کې پيير بېرته پترزبورګ ته راستون شو. زموږ ماسونان، له خپلو بهرنيو هملارو د ليکونو له لارې نه داسې خبر شوي وو ، چې پيير بيزاو خوف په بهر کې د دغه جوړښت د خورا لوړپوړو غړو او مشرانو باور او خواخوږي تر لاسه کړې، له لوړو رازونو نه خبر شوی او کېدای شي، په دې نظام کې غوره پوړ وته ورسېږي، نو له دې کبله هغه به له خورا سترولاس ته راوړلو سره د دغه جوړښت د لا پرمختګ او غوړتيا لپاره روسيې ته راستون شي.

د راستنېدو سره سم، د پترزبورګ ماسونان هغه ته ورغلل، ټولو هغه ته د مرستې او لارښوونې هيله څرګندوله، خو داسې يې انګېرله چې هغه کوم راز له دوی نه پټوي او د کوم نوي کار په تکل کې دی.

پرېکړه وشوه چې د دويمې کچې د يوه (لومړنۍ کړۍ) لوژ پرتمينه

غونډه جوړه شي. پښير وعده کړې وه چې په دې پرتمينې غونده کې به د دغې وروړګلوۍ د ټولنې د لوړو مشرانو يو پيام د پترزبورګ ورونو ته اوروي. د وروګلوۍ د ټولنې ټول غړي راغلي وو. پښير تر ځانګړو تشريفاتو وروسته پاڅېد او خپلې خبرې يې پيل کړې.

هغه چې خپله ليکل شوې وينا په لاس کې وه، رنګ يې تک سور اوښتی و او ژبه يې لږ اوښته، وويل:

ـ ګرانو ورونو !

آرامه او له رازه په ډک لوژ کې، د سپېڅلو مناسکو سر ته رسول، پوره کار نه دی، بايد کار وکړو... کار. موږ ټول ويده شوي يو، بايد راويښ او کار وکړو. هغه خپله کتابچه را واخېسته او په لوستلو يې پيل وکړ:

ـ د رښتيني حقيقت د خورېدو او د پوهې د رڼا د بري لپاره، بايد انسانان له ناولتيا پاک او دهغو د روح د بهېر قوانين د زمانې د روح له غوښتنو سره برابر او هر پلو خواره کړو، د ځوانانو د روزنې او پالنې لارښوونه وکړو، د پوهې او د ژور حکمت له خاوندانو سره اړيکې لا پسې ټينګ، په مېړانې او غوره اند پښنې سره د جهالت الحاد او خرافاتو په وړاندې ودرېږو او خپل هغه دوستان، چې د واک په خلکو کې د خواخوږۍ وړ او وفادار دي، سره يو کړو.

دغه هدف ته د رسېدو لپاره بايد خواخوږي او مهربانه وواسو، په سستۍ او بدبينۍ لاس بري شو. بايد هڅه وکړو چې ښه خلک او پرهيزګاران خپل حق په همدې دنيا کې تر لاسه کړي. خو سياسي ډلې، موږ له دغې روښانه او ځلېدونکې لارې نه بې لارې کوي. نو په دغه حالاتو کې بايد څه وکړو؟ ايا د انقلاب لپاره کار وشي او د زور کلي په زور وران شي؟... نه، موږ به په دې لاره لاړ نه شو، دا زموږ لاره نه ده. هر

هغه اصلاحات چې د زور له لارې ترسره شي،هغه د درناوي وړ نه دي، ځکه تر هغه پورې چې انسانان خپله اصلاح شوي نه وي، هېڅ توان نه شي کولای د اهریمن د ناولتیاو او بدیو د مخې خنډ شي، نو ځکه عقل زور زیاتی ته اړتیا نه لري.

د غوره نظام بنسټ باید پر هغه څه ودرېږي چې په هغه کې انسانان ارادتمند ، سپېڅل اندي او عقاید یې د یووالي له مینې ډک وي. دوی باید په دې ګروهمن وي چې هرځای یې باید په خپل قوت سره د دوکو او جهالت جرړې ویستل شي او پرځای د هنر او پوهې رڼا وځلېږي. رښتیني خلک د سپکو او بد زړو له منګلو وژغورل شي او د ورونو ټولنې ته راوستل شي. یوازې دغه وخت کېدای شي، زموږ ټولنه او جوړښت خپل هغه لازم توان ترلاسه کړي، چې د فساد او ناولتیا لاسونه په خورا کراری لنډ کړي... لنډه دا چې داسې یو پیاوړي او له هر پلو واکمن نظام رامنځ ته شي، چې د واک لمن یې پر ټوله نړۍ خوره شي، پرته له هغه چې د مدني اړیکو مزې وشلېږي، حکومتونه باید خپلې ورځینې چارې تر سره او له هر ډول اغېزونه خپلواک وي. دغه حکومتونه باید عالي هدف ته یعنې پر تیارو او ناولتیاو بري، کې زموږ د هلوځلو خنډ نه شي. مسیحیت هم له دغه ارمان پرته بل هدف نه لاره، خپله مسیح هم د پوهې او نیکۍ زده کړې کولې. هغه موږ خلکو ته دا لارښود له چې عاقل او مهربانه واوسۍ او د خپلې نیکمرغۍ لپاره د پرهیزګارانو او هغو کړو او ویناوې خپل ورځنۍ کړنلاره کړو .

هغه وخت چې دنیا د ناپوهي په سمندر کې لاهو وه، دژغورنې لپاره یې دا تشې ویناوې بس وې، د رښتیا لاره نوې وه او همدا نوي والي، هغې ته قوت ورکاوه. خو نن موږ قوي او پیاوړو وسایلو ته اړتیا لرو. نن د احساساتو په سیند کې لاهو او برمته شوي انسان باید د پوهې په

رڼا وګانډل شي. اوس د شوقونو او هيلو مخه نيوي نه شو، هغو ته بايد سپېڅلو ارمانو ته د رسېدو پلو لارښودنه وشي. دغه راز هر انسان بايد وکولای شي د ياغي شهوت مخه ونيسي او د اخلاقو په اډانه کې هغه مهار کړای شي... که موږ په هر هېواد کې څو دغه شان سپېڅلي هېوادوال ولرو، او بيا د هغو هر يو په خپله دوتنه نور وروزي، دا چاره همداسې مخکې لاړه شي او دغه وګړي بيا خپل منځ کې ښه اړيکي او يووالي ولري، هغه وخت به زموږ د وروګلوۍ د ټولنې د بري لپاره هر څه برابرېږي او اوس هم د بشر د نيکمرغۍ لپاره په ټپه ډېر کارونه شوي دي.

دغې ويناوې په دې غونډه کې نه يوازې ښه اغېز لاره، بلکې سخت غبرګونونه او شروشور يې هم جوړ کړ. زياتره ورونو د پښير په دې وينا کې د نويو اشراقيانو (پر زړه د معرفت د نور ځلېدل، د زړه تزکيه او سپېڅلوالي) د ګوابنمنو خيالونو ښې نښانې پيدا کړې او د هغې هرکلي يې ونه کړ. پښير دې کار هک حيران کړي و، تر ټولو نه مشر استاد د هغه په وړاندې ودرېد او پښير د خپلو خيالو په شننه کې دم په دم تودېده. ډېر وخت کېده چې غونډې داسې له ناندريو او شوره ډکې نه وې. غونډه په ډلو وويشل شوه، يوې ډلې پښير اشراقي ګاڼه او بلې د هغې پلوی کوله. په دې غونډه کې و چې پښير د لومړي ځل لپاره د انسان د ذهن هر اړخيزتوب نه په حيرت کې شو او په دې پوه شو چې هېڅ ډول حقيقت د دووتنو په ذهن يو ډول اغېز نه کوي. آن د هغې ډلې ځينو غړو چې د ده پلوی يې کوله، هر يو په خپل ډول او د خپلو هيلو سره برابر د خبرو شننه کوله، داسې شننه چې په خپله د پښير لپاره هم د منلو وړ نه وه...

د غونډې په پای کې، مشر استاد له ملنډو نه په ډکه ژبه په

بیزاُ وخوف نیوکې وکړې او وې ویل چې د هغه په وینا کې نه پوهې سره د مینې او لېوالتیا ، بلکې مشرۍ ته د رسېدو مینه زیاته څرګنده وه. پېیر هغه ته ځواب ونه وایه، خو په لنډه توګه یې وپوښتل، چې ایا د ده وړاندیز به ومنل شي کنه؟ هغه ته یې سره وویل: نه، نه منل کېږي. همدا چې د نه ځواب یې واورید ، بې له هغه چې د دود سره سم تشریفاتو ته سترګې په لاره شي، له لوژ نه ووت او کورته لاړ.

۸

پيير بيا په هغو غمونو کې ډوب شو چې دي ډېر ترې ډاربده. هغه په لوژکې تر وينا لا درې ورځې وروسته هم په کټ کې پروت و ، له کوره د باندې نه وت او هلته يې هېڅوک نه منل او نه يې له چا سره کتل.

په همدې وخت کې و چې له خپلې ښځې نه يې يو ليک ورته راورسېد او هغې په ليک کې زارۍ کړې وې، چې يو وار ورسره وګوري، هغې په ليک کې ليکلي و ، چې ده .ډېره پسې خفه شوې ده او هيله لري، چې خپل ټول ژوند تر ده نه ځار کړي.

هغې د ليک په پای کې ليکلي و چې اوس په بهر کې ده او ډېر ژر به پترزبورګ ته راستنه شي.

د ليک تر رارسېدو وروسته، د پيير لپاره خورا د حيرانتيا وړ خبره دا وه چې د ورورګلوۍ د ټولنې نه يو تن، چې پيير يې چندان درناوي نه کاوه، د ده کورته راغي او په خپلو خبرواترو کې يې خبره کورني ژوند او د مېړه ښځې اړيکو ته ورسوله او وې ويل چې د ښځې په وړاندې د پيير غوره شوي دريځ له عدالته لرې او د ورورګلوۍ د ټولنې د يو اصل سره چې پښېمانه ګنهکار بايد وبښل شي، مخالفت لري.

په همدې وخت کې د هغه خواښې، د سردار واسيلي مېرمنې يو څوک پيير ته راولېږه او له ده نه يې هيله کړې وه، آن که يو څو دقيقې هم وي، د هغې ديدن ته ورشي، ځکه هغه غواړي د يوې خورا مهمې خبرې

په اړه ده له سره و غږېږي.

پېير په دې پوه شو چې د ده په وړاندې کومه دوکه روانه او غواړي چې دی له ښځې سره پخلا کړي، خو په هغه حالت کې چې دی اوس و، هغه د دغه شان دوکې هېڅ پروا نه لرله، او آن بده هم پرې ونه لګېده. د هغه لپاره په ژوند کې هېڅ شي زيات اهميت نه لاره، هغه خواشيني چې پر ده لاس برې وه او دی يې زوراوه، نه د خپلې آزادي او نه خپلې ښځې ته د سپکاوي او جزا ورکولو لېواله و. له ځانسره يې ويل:

-نه څوک حق داره دي او نه څوک ګنهکاره! نو ځکه زما ښځه هم بايد ګنهکاره ونه شمېرل شي!

خو د پخلاينې لپاره يې د خپلې ښځې وړانديز هم ځکه ونه مانه، چې پر ده د غم پروت درانه پېټي، له ده نه د هرې پرېکړې، توان اخيستي و. که ښځه يې ده ته راغلې وای، ده نو اوس هغه بيرته نه شړله. ايا په هغه حالت کې چې اوس پېير ژوند کاوه، له ښځې سره ژوند او يا له هغې سره نه ژوند، د ده لپاره کوم اهميت لاره؟ هغه پرته له هغې چې خپلې ښځې يا خوابې ته د هو يا نه ځواب ووايي، څو ورځې وروسته يوه شپه ناوخته د سفر پېټي وتړل او د مسکو پلو ته ځکه لاړ چې هلته يې له يوسف الکسيوويچ سره د ليدو هيله لرله. هغه د يادښتونو په خپله کتابچه کې ليکلي و:

مسکو – د نوامبر ۱۷ مه

همدا اوس د خير خواه او نيک انديښن له کوره راغلم او هغه څه مې چې د هغه له کتنې احساس کړي، ليکم:

يوسف الکسيوويچ په خورا بې وزلۍ کې ژوند کوي او دا درې کاله کېږي چې په ناروغۍ اخته دي، خو په دې ټوله موده کې د هغه ګيله يا شکايت چا اورېدلي نه دي. له سهار تر نيمو شپو پورې، پرته له

هغه چې څو شېبې ډوډۍ وخوري، نور ټول وخت پرله پسې علمي کارونه کوي. زما يې ډېر تود هرکلي وکړ او د خپل خوب په کټ يې کېنولم، ما د ختيځ او د بيت المقدس د مېړنو او باتورانو په نښه ويادوه او ده هم په داسې حال کې چې ماته همداسې اشاره کوله، له مينې نه په ډکه خندا له ما نه وپوښتل:

-په پروس او اسکاتلند کې دې د ورورګلوۍ د ټولنو نه څه زده او څه حقايق دې تر لاسه کړل؟

ټولې خبرې مې هغه شان چې کولای شوې، ورته وکړې او هغه څه مې چې د سنت پترزبورګ غونډې ته اورولې و، ورته وويل. د پترزبورګ په غونډه کې د بې ساري تاوده هرکلي او د هغه سيالۍ نه چې بيا په دې غونډه کې د ګډونکوونکو او بيا د هغو او زما ترمنځ پيدا شوه، خبر کړ. يوسف الکسيوويچ ددې خبرې تر اورېدو وروسته، ښه په خيالونو او فکر کې ډوب او چوپ شو، بيا يې ددې ټولو په هکله د خپل اند په شننه پيل وکړ او راته وې ويل: ما ته په يوه شېبه کې زما لارې تېروختونه او راتلونکې تګ لاره څرګنده شوه. هغه زه په خپلې دې پوښتنې چې ايا زه د دغې ټولنې په درې ګونو اهدافو پوهېږم؟ حيران کړم. هغه دا درې ګونه ټکې راته وويل: -لومړی، په رازونو خبرتيا او د هغو ساتنه. -دويم، د رازونو د درک لپاره د ضمير، نفس او تهذيب سپېڅلتيا. او درېيم، په دغه لاره کې د رښتينو هلوځلو له لارې د انسانانو د زړونو او روان پاکول. بيا يې وپوښتل چې په دغو درې ټکو کې کوم يو تر نورو غوره دی؟ او خپله يې ځواب ورکړ: البته چې د ضمير سپېڅلتيا او له ناولتيا او نه د هغه لرې ساتل. يوازې په همدې لاره کې موږ کولای شو چې له هر شرط او بند نه د تل لپاره آزاده واوسو. خو ددې ترڅنګ دغه هدف ته رسېدل، د ډېر هلوځلو ته اړتيا

لري، کله هم د کبر او غرور له امله دي، چې شیطان موږ بې لارې کوي او هدف ته د رسېدو نه مو مخنوي کوي. یا کله چې لومړي پړاو د راز پیژندنې ته رسېږو د ضمیر او روان د ناولتیا له امله هغه ته د رسېدو توان نه لرو، یا کله چې د بشر پالنې او لارښوونې هڅه کوو، خپله د ناولتیا او فساد بېلګه ګرځوو. هغه اشراقیون چې ته د هغو په اړه غږېږې، هغه لا د اړیکو نه آزاد نه دي او د کبر بوټي دي.

له همدې کبله یې زما پر وینا نیوکې وکړې او زما ټول کړه وړه یې وغندل. ما د هغه ټولې خبرې د زړه له کومې ومنلې، خو کله چې خبره زما کورنۍ ژوند ته راورسېده، وې ویل:

-دیو ماسون، تر ټولو نه غوره دنده لکه هغه شان ما درته وویل، په ځان کار کول او کمال ته رسېدل دي. خو موږ تل داسې تصور کوو، چې له ستونزو تېښته، موږ دې هدف ته رسوي، حال دا چې ګرانه! یوازې د ژوند په کړکېچن اخ و ډب کې دي چې موږ کولای شو د غو درې اصلي موخو ته ورسېږو:

۱ -ځان پېژندنه، انسان یوازې له نورو سره د پرتلې له لارې ځان وپېژني.

۲ -کمال ته رسېدل، چې یوازې د ریاضت له لارې ترلاسه کېږي.

۳ -فضیلت ته رسېدل چې له مرګ سره د مینې له لارې ور ورسېږو.

یوازې د ژوند لوړه ژوره او د هغې بې ثباتي کولې شي د هغې بې ګټې والي موږ ته څرګند کړي. له مرګ سره لېوالتیا او مینه د بل ژوند هیله زموږ په زړه کې راټوخنوي. د یوسف الکسیوویچ د غه خبرې ځکه په زړه پورې وې چې هغه د خپلې ناروغي او سختو دردونو سره سره، هېڅکله له ژوند نه بېزاره شوی نه و، که څه هم زړه او روح یې سپېڅلي دي خو نه یوازې ځان لا د مرګ وړ نه ګڼي، بلکې هغه ورته ګران دي...

پترزبورګ د نوامبر ۲۳ مه

بیا له خپلې ښځې سره اوسم. خوابنې مې په ژړا راغله او وې ویل، چې ایلن دلته راغلې او په دې یې ټینګار کاوه چې هغه له بېګناه ده، هغه ده سره تر جدایی نه وروسته بدمرغه ده او داسې نورې نورې خبرې. زه په دې ښه پوهېدم که یوازې له هغې سره کتنه ومنم، په ځان کې نو بیا د هغې د نورو هیلو د نه منلو توان نه وینم. د همدې شکونو په ځپو کې لاهو وم او نه پوهېدم له چا سره مشوره وکړم، له چا نه مرسته وغواړم، که خیرخواه مشر مې دلته وای، هرومرو به یې راته ویلي وای چې څه وکړم. ځان باچا، زړه مې وزیر کړ، سره وغږېدو او د یوسف الکسیوویچ لیک مې راواخیست، هغه مې بیا ولوست، له هغه سره مې خپله د زړه خواله رایاده کړه، له دې ټولو نه مې وروسته پرېکړه وکړه، چې د یوه اړتیا وړ چا سره، هغه هم له هغه چا سره چې له ما سره داسې ژور اړیکي لري، مرسته وکړم، زه باید د خپلو ګناهونو پېټي خپله یوسم. خو که زه هغه ښښم دا زما فضیلت ته زما درناوي دي او له هغې سره زما یوځای کېدل یوازې روحاني موخه ولري. دا پرېکړه مې وکړه او د هغه په اړه مې یوسف الکسیوویچ ته ولیکل. ښځې ته مې وویل چې هیله لرم، ټولې زړې او پخوانۍ خبرې هېرې کړي. هر هغه تېروتنه مې چې د هغې په وړاندې کړې، هغه وبښي، هغه د ځان په وړاندې ګنهکار نه ګڼم چې د ښښنې خبره رامنځ ته شي. کله چې مې دا خبرې وکړې، داسې مې انګېرله، یو درونډ پېټی مې له اوږو کوز شوی دی. پرېږدئ هېڅکله په دې پوه نه شي، چې د هغې بیا لیدنه پر ما څومره سخته تمامه شوې ده.

د لوی کور په دویم پوړ کې مېشت شوي یم او د ژوند د بیا نویوالي نه ځان بې پایه نیکمرغه ګڼم.

۹

د تل په شان، په هغه وخت کې هم لوړې او د اعیانو ټولنې په لویو مېلمستاوو او بنډارونو کې سره راټولېدل. دغو مېلمستیاوو او بنډارونو هر یو خپله ځانګړتیا لرله. د دغو ډلو نه تر ټولو غوره، د ناپلیون فرانسوي ټولنه وه چې د ګراف روما یانځوف او کولین کیورت له خوا جوړه شوې وه. ایلن چې خپل مېړه پېییر سره پخلا او په پترزبورګ کې مېشته شوې وه، په همدې کړۍ کې یو غوره ځای غوره کړی و. د فرانسې د سفارت ځینو غړو او ډېر نورې پېژندل شوي څېرې چې په پوهې او نیکي کې یې نوم لاره او ددې لارې لارویان ګڼل کېدل، د هغه په کور کې راټولېدل.

ایلن د دارفورت په ښار کې، د دواړو ټولواکو د کتنې په وخت کې، په هماغه ښار کې وه، هغې د ناپلیون له پلویانو او د اروپا له پېژندل شویو او اغېزمنو ټولنیزو شخصیتونو سره پېژندګلوي او ځانګړې دوستي پیدا کړې او ښه نوم یې ګټلی و. په خپله ناپلیون هم هغه په تیاتر کې لیدلې و، د هغې پوښتنه یې کړې وه او د هغې ښکلا یې ستایلې وه. ایلن د ښکلې او د ښو جامو اغوستونکې ښځې د نوم په ګټنې، پېییر حیران نه کړ، ځکه ایلن د کلونو ګوزارونه له پخوا لا ښکلې کړې وه، خو هغه دې ته حیران و چې هغې په دې دو کلونو کې د «زړه راښکونکې» نوم ګټلی و. زړه راښکونکې ښځه ځېرکتیا یې له ښکلا نه

کمه نه وه، پېژندل شوي شهزاده دیلیګن، هغې ته په اتو مخونو کې یو مینه ناک لیک لیکلی و. بېلېبېن هڅه کوله، ښکلې جملې او خبرې ددې لپاره راټولې او وساتي، چې بیا د لومړي ځل لپاره له مېرمن بیزاو خوف سره د کتنې په وخت کې ورواوروي. د ګرافینې بیزاوخوفې مېلمستیا ته لاره موندل، د ویاړ او پېژندنې غوره نښه ګڼل کېده. ځوانانو به د ایلن مېلمستیا ته د ورتګ نه مخکې ددې لپاره کتابونه لوستل، چې بیا د هغه په مېلمستون کې د خبرو توان ولري. د سفارتونو دیپلماتانو او آن ځینو سفیرانو به هغې ته دیپلوماتي رازونه ویل. ایلن په ځینو برخو او چارو کې په خپله په یوه واک بدله شوې وه. پېیر چې د خپلې ښځې پر پوهنیزې نیمګړتیا ښه پوهېده، کله به یې په حیرت او آن وحشت او ویرې په هغو غرمنیو یا ماښامنیو کې ګډون کاوه چې په هغو کې به د سیاست، شعر یا فلسفې په اړه خبرې اترې کېدې. په دې مېلمستیاوو کې د پېیر احساس، د هغه شعبده باز احساس ته پاتې کېده چې هره شېبه یې ویره لرله چې راز یې ځرګند نه شي... خو د هغې ځیرکې زړه راښکونکې شهرت دومره په خلکو اغېز کړی و، که هغې خورا بې معنا خبرې هم کړې وای، ټولو په خورا لېوالتیا هغې ته غوږ نیو او په خبرو یې مین وو...

پېیر پوره هغه شان مېړه و چې د غه شان مېلمستیاوو او بندارونو ښایسته کوونکې ښځې هغه ته اړتیا لري. پرېشانه، ګېڼې اخېستلي، عصبي او سخي مېړه چې له هیڅا سره یې کار نه لاره، نه یوازې دا چې په مېلمستیا کې یې څه شروشور او خنډ نه جوړاوه، بلکې د خپلې ښځې برخلاف عادتو له مخې یې د هغې لوړتیا ته لا ګټه رسوله... که څه هم د تواضع او کمینې له کبله د ټولو ددرناوي وړ و، خو د خپلې ښځې محفلونو ته داسې ورننوت، لکه تیاتر ته چې ننوزي. له ټولو سره آشنا

و ، ټولو ته په یو ډول او په یوه اندازه موسېده او د ټولو په وړاندې یې په یوه اندازه بې پروا و. کله به چې کومې خبرې ورته په زړه پورې وې، پرته له هغه چې د محفل غړو، آن د سفارتونو دیپلماتانو ته پام وکړي، خپل عقاید یې په داسې یوې ژبې او ناپوهېدونکې بڼه، چې ګواکې په خوله کې یې یو غاښ هم نه شته، او د هغه محفل له روان بهیر سره یې هېڅ اړخ نه لګاوه او آن بې ځایه بریښېدل، بیانول. خو د پترزبورګ د مېرمنې عقاید او ویناوې د وګړو په ذهن او خیال کې ځانګړي ځای وموند، داسې ځای چې هر چا یې هر نازوړ.

د نورو ډېرو ځوانانو په منځ کې چې د ایلن تر راستنېدو وروسته، هره ورځ د هغه کورته راتلل، یو هم باریس دروبځکوي و. باریس ددوی په کور کې تر ټولو نه نېږدې سړي ګڼل کېده...

هغې له باریس سره لکه ماشوم سره خواخوږي کوله، که څه هم باریس ته د هغې موسکا، ټولو نورو ته د هغې د موسېدو په شان وه، خو د دغې موسکا لیدنې په پېیر کې، رخه راپاروله.

باریس پېیر ته خورا ځانګړې درناوي کاوه خو د هغه د دغه درناوي لاندې یو ناڅرګند غم پروت و. همدې ځانګړې درناوي پېیر زوراوه. د هغه سپکاوي له امله چې درې کاله مخکې د هغې د ښځې له خوا ده ته شوي و، ده هڅه کوله چې بیا هغه ترې کار تکرار نه شي، نو ځکه یې په بېلابېل ډول هڅه کوله چې ځان له دغه شان سپکاوي نه لرې وساتي، لومړي دا چې نور یې ځان د هغې مېړه نه ګاڼه، دویم دا چې ځان ته یې اجازه نه ورکوله، پرهغې بدګمانه شي. ده به له ځانسره ویل: نه هغې اوس د پوهې، ادب پالنې لاره غوره کړې او د تل لپاره یې د شوقونو او عاشقۍ لاره پرېښې ده. ده به تل دا ویل شوي خبرې چې څرګنده نه وه، له کومې راپیدا شوي، له ځانسره تکرارولې. خو ددې سره سره عجبه دا

وه چې د خپلې ښځې د هرکليو په کوټه کې د باريس تګ راتګ چې دايمي بڼه يې پيدا کړې وه، دې ډېر زوراوه او له هغه نه يې د ډېرو کړو توان اخېستی و.

په زړه کې به يې ويل: پوهېږم ولې مې له دغه ځوانه بد راځي، حال دا چې پخوا مې هغه له اندازې زيات خوښېده.

مېلمنو پېير ته، د ښه مېلمه پال، پوه د يوې پېژندل شوې ښکلې ښځې درلودونکي خورا ساده او خندا وړ مېړه په سترګه کتل... هغه هېڅوک نه خوابدي کول، مهربانه او سر به يې ګرېوان کې ښکته و، خو په دې ټوله موده کې د هغه په ګوګل او روح کې يو پېچلي او ګران کړکيچ ددې لپاره روان و، چې د ده لپاره يې ډېر رازونه سپړل، ډېر بې رخې او شکونه يې په کې راتخنول او ډېرې خوښۍ يې ورته غوړولې.

۱۰

پيير د ورځني ژوند د ياددښتونو ليکلو ته دوام ورکاوه او دا هم هغه څه دي، چې هغه په خپلې کتابچې کې ليکلي و:

د نوامبر څلورويشتمه:

د سهار په اتو بجو له خوبه راپاڅېدم، يو څه وخت مې سپېڅلي کتاب ولوست، بيا دفتر ته لاړم (پيير د يوسف الکسيوويچ په سپارښتنه د ورور ګلوۍ په جرګه کې، د يوې څانګې مشري منلې وه) غرمه کورته راستون شوم او يوازې مې غرمنۍ وکړه (مېرمنې مې ډېر مېلمانه لرل، خو يو يې هم زما په زړه نه و) خواړه او څکل مې په اندازه وکړل او بيا مې له يوه کتاب نه ديو ورور لپاره ځينې مېالب راواخېستل. ماښام د ګرافينې (خپلې مېرمنې) کوټې ته ورغلم او د ښاغلي ب په اړه مې له خندا ډکه يوه کيسه ورته وکړه، خو هغه وخت مې په دې سر خلاص شو، چې د غه کيسه مې بايد دلته نه واى کړې، چې ټولو له خندانه بډوډې کلک کړي وو. په خورا آرام او نيکمرغه روح وېده کېږم، لويه خدايه مرسته راسره وکړه، چې ستا له سمې لارې نه بې لارې نه شم:

۱-خدايه دا توان راکړې، چې پر خپل غضب او ناآرامۍ لاسبري شم.
۲-په پرهېزګارۍ له شهوت او هوس نه ځان وساتم.
۳-له دنيايي شر او شور او کړکيچونو نه آزاد شم، خو:
الف- نه د دولتي خدمت نه د پټېدو له لارې،
ب- نه د کورنۍ له ستونزو نه د غاړه غړونې له لارې،
ج- نه له دوستانو سره د اړيکو د شلولو له لارې،
د- نه د اقتصادي چارو نه د ځان خلاصول له لارې.
د نوامبر ۲۷ مه نېټه:

له خوبه ناوخته راوېښ شوم، تر ډېره وخته پورې په کټ کې اوښتم را اوښتم او ځان مې تنبلۍ ته سپارلی و. لويه خدايه مرسته راسره وکړه، توان راکړه چې ستا په غوره لاره لاړ شم. يو وخت مې د زړه له حضور او د خيال له آرامۍ نه پرته، چې بايد همداسې وای، سپېڅلي کتاب ولوست. ورور، اوسوف راغی او د نړۍ د جنجالونو په اړه مو خبرې وکړې. د تولواک د نويو طرحو په اړه راته وغږېد، غوښتل مې چې د هغو غندنه پيل کړم چې د خپل مشر استاد هغه خبرې را ياد شوې چې ويل يې: يو رښتني ماسون چې کله چوپړ ته ګمارل کېږي، بايد په کړووړو کې زيارمن او په هغو چارو کې چې ده ته بلنه نه ده ورکړ شوې، بې له غږېدا يوازې په ننداريزه بڼه ګډون وکړي. خپله خوله هم کلا ده هم بلا. بيا ورونو هر يو ګ. و. او و. زما ليدو ته راغلل او د يوه نوي ورور په جذبولو خبرې وشوې. هغوی ماته د دغه ورور د منلو په غونډه کې د وياند دنده راوسپارله. په دې چاره کې د ناتوانۍ احساس کوم او په ځان کې د دغه کار وړتيا نه وينم. بيا د اوه ۷ ستونو او د سليمان د لمانځتون د اوو ۷ پوړونو خبره راياده او د هغو په اړه خبرې وشوې: ۷ ګونه پوهې، ۷ فضايل، ۷ ګناهونه او د سپېڅلي روح د ۷

(ښښنو) خبرې وشوې. ورور خورا خوښ او توده وینا وکړه. د نوي ورور غړیتوب هماغه ماښام پای ته ورسېد. د لوژ نوي پرتمین سینګار د دغو مراسمو په بریالي رسېدو کې خورا اغېزمن و. نوی ورور بارېس دروبڅکوي و. لوژ ته د هغه راتګ زما په وړاندې او د هغه ویاند هم زه په خپله وم. په ټوله هغه موده کې چې له هغه سره په تیارې کوټې کې وم، یو عجیب و غریب احساس مې پر زړه راخور و او له هغه سره سخت لاس و ګرېوان وم. د هغه په وړاندې مې زړه کې د کرکې یو توفان رالوتي و او ما هڅه کوله هغه مهار کړم، نو له دې کبله ما د زړه له کومې هڅه کوله چې هغه د تیارو او بدلارې له منګلو وژغورم او د رښتیا او حقیقت لارې ته یې لارښوونه وکړم. خوبیا هم د هغه په اړه نورو فکرونو له ما نه ځان نه لرې کاوه. ما تصور کاوه چې زموږ د ورورګلوۍ ټولنې ته د هغه راتګ موخه، دا وه چې هغه ځان د لوژ له غوره وګړو سره آشنا او له هغو سره نږدې پېژند ګلوي پیدا کړي. که څه هم هغه څو ځله له ما پوښتنه کړې وه چې ایا ښاغلي ن. و. س زموږ د ټولنې غړی دی او کنه (البته ما اجازه نه لرله هغه ته دغه معلومات ورکړم) دغه راز تر هغه اندازې چې ما د هغه کړه وړه لیدلي و، دا خورا لرې بریښېده چې هغه دې زموږ ورورګلوۍ ټولنې ته د زړه له کومې درناوي ولري، ځکه هغه په بې ساري توګه د دنیایي ښېګڼو پورې زړه تړلي و او دې ته یې وخت او اراده نه وه پاتې چې په خپل معنوي ښېګڼو کار وکړي. که څه هم ما د هغه د صدق د نشتوالي لپاره د پام وړ کوم دلیل نه درلود، مګر بیا هم ما ته رښتیني نه بریښېد او په ټوله هغه موده کې چې په تیاره معبد کې له هغه سره یوازې وم، داسې مې انګېرله چې له ملنډو نه په ډکې موسکا زما خبرې اوري، نو ځکه مې زړه غوښتل، هغه نرۍ څوکۍ توره چې په لاس کې مې وه او د ده پر ټټر

مې اېښې وه، په رښتیا د هغه په ګوګل کې ورننباسم. وینا مې دا توان نه لاره چې خپل شک او ګمان په رښتیا د لوژ ورونو او مشر استاد ته ثرګند کړم. د نړۍ ستر معمار مرسته راسره وکړه چې د دروغو په کړوورو کې، د حقیقت او ایمان سپېڅلې لاره پیدا کړم.

تر دې وروسته یې په کتابچه کې درې مخونه سپین او نالیکلي پرېښي و او بیا یې دوام ورکړی و:

و،نومې، نوي ورور د اوږدو خبرو اترو په لړ کې لارښودنه راته وکړه چې د آنوي ورور سره خپلې اړیکې وساتم. ډېرې داسې خبرې راته ثرګندې شوې، چې ما یې وړتیا نه لرله-آدونای-د نړۍ د هستوونکي نوم دي او الویم د ټولو چاروچلوونکي. هغه درېیم نوم چې په خوله نه ویل کېږي، هغه د کل معنا لري. له (و) نوي ورور سره خبرې او د زړه خواله مې نه یوازې زړه ته قوت او روح ته ځلا، بلکې د فضیلت په لاره کې لا پیاوړي کوي. د هغه ترخنګ مې، زړه او روان کې شک نه پاتېږي، ماته د رسمي سپکو ټولنیزې پوهې او زموږ د ښوونځي د سپېڅلې او هر اړخیزې پوهې تر منځ توپیر ښه ثرګند دي. بشري او ددې دنیا علوم هر څه د درک کولو لپاره ثبېړي او تجزیه کوي. هر څه تباه کوي، چې زده یې کړې خو زموږ د نظام سپېڅلې پوهه یووالي او وحدت ورزده کوي، هرڅه په ټولنیزه توګه پېژندونکي دي...

درې ګړنې بنسټ: یعنې د هرڅه بنسټ: ګړګړ، جیوه او مالګه.

د ګوګړ طبیعت غوړین او اورین دی.له مالګې سره د هغه ګډېدل د خپل اورین کیفت له امله په هغه کې لوړه او تنده هڅوي او د هغه برکتـه جیوه ځانته راګاږي او له ځانسره یې ساتي.او ددغه درې واړه یو والی ټول اجسام رامنځ ته کوي.جیوه او بلنه ده

د دسمبر درېیمه:

ناوخته له خوبه راپاڅېدم، سپېڅلی کتاب مې ولوست، خو بې احساسه وم. بیا له کوټې نه تالار ته لاړم، هلته مې قدم وواهه. ومې غوښتل فکر وکړم، خو خیالو مې یوه پېښه چې څلور کاله پخوا تېره شوې وه، په پرله پسې توګه زما د سترګو په وړاندې راښودله. ښاغلي دولوخوف، تر هغه دوئیله وروسته یوه ورځ په مسکو کې زه ولیدم او وې ویل، هیله لري چې د ښځې تر سفره وروسته دې اوس زړه پوره، په کرار شوی وي. ما هغه وخت هغه ته هېڅ ځواب ورنه کړ، خو اوس مې د هغې لیدنې ټولې خبرې او حالت را یاد کړل او په زړه کې مې په خورا ناولېو کلمو او زورونکو وینا وو، هغه ته خپله کرکه ښرګنده کړه، یوازې هغه وخت مې د دغو خیالونو لمن پرېښوده چې ځان مې د غضب په شعلو کې ولید، خو په خپلو دې کړو هومره پښېمانه نه وم. بیا باریس دروبڅکوي راغی او ډول ډول کیسې یې پیل کړې، زه چې د هغه د راتګ له لومړي شېبې نه د زړه له کومې خوښ نه وم، د هغه د هرې خبرې په وړاندې ودرېدم، هغه ټینګار وکړ او زه په قهر شوم او آن چې سپکې سپورې مې هم ورته وویلې. هغه چوپه خوله او زه هغه وخت آرام شوم، چې نور نو ناوخته شوې وه. لویه خدایه! زه هېڅ نه شم کولې، په آرامه له هغه سره وغږېږم. آن د هغه د لیدو توان هم نه لرم، دا ټول زما د ځانستاینې پایله ده. زه ځان تر هغه نه لوړ او غوره ګڼم او همدا کار ما خورا سپکوي، ځکه هغه زما سپکې سپورې زغمي او هغو ته ځواب نه وایي. خدایه! ما ته دا توان راکړه چې د هغه په وړاندې خپل سپکاوي ته مې پام شي او داسې مې کړه وړه جوړ کړم، چې د هغه په ګټه وي. تر غرمې وروسته ویده شوم او هغه شېبه چې ویده کېدم، یو ښرګند غږ مې واورېد، چې په کین غوږ کې مې وایي:

-نن ستا ورځ ده.

خوب مې لیده، چې په تیارو کې روان یم او ناڅاپه یو ډله سپي رانه تاوېږي، خو زه بې له ویرې وړاندې تلم. ناڅاپه یو کوچني سپي د کینې پښې له ښنګري ونیولم او نه یې پرېښودم، ماهغه په سوکونو واهه او همدا چې د هغه له داړو مې خپله پښه وژغورله یو بل سپي چې تر لومړني نه هغه لوی و، پر ټټر راودانګل. له دې نه مې هم ځان وژغوره، خو درېیم هغه چې تر دویم هغه نه، هم غټ و، داړې یې راته جینګې کړې. هغه مې په لاسونو کې راپورته کړ، هرڅومره مې چې هغه رالوړاوه، په هماغه اندازه هغه لوېده او درنېده. په همدې وخت آنوي ورور راورسېد. له لاسه یې ونیولم او له ځانسره یې بوتلم. هغه یوې ودانۍ ته وروستم، چې د ننوتلو لپاره باید له یوه نري دړې نه تېر شوي وای، ما پر هغې پښه کېښوده او هغه لاړ، دړه ماته او ولوېده. ما چې متې دیوال ته لاسونه ورسېدل، پر هغه مې د ختلو هڅه وکړه. تر ډېرو هلوځلو نه وروسته دومره پر دېوال وروختم، چې پښې مې د دېوال یوې خواته او نورځان مې د هغې بلې خواته ځوړند و. بیا مې مخ واړاوه او آ، نوي ورور مې ولید چې د دېوال پر سر ولاړ او ماته ښکلې لاره، ښایسته باغ او یوه پرتمینه ودانۍ راښیي. له خوبه راویښ شوم. ای لویه پروردګاره! د طبیعت ستر معماره! مرسته راسره وکړه چې د شهوت او نفس دغه سپي چې له ما نه راتاو دي، په تېره بیا د هغه وروستیني چې د ټولو پخوانیو قوت یې هم په ځان کې راټول کړي دي، له ځانه لرې کړم او مرسته راسره وکړه، چې د خواخوږۍ هغه معبد ته چې انځور یې په خوب کې راڅرګند شو، لاره پیدا کړم.

د دسامبر ۷ مه نېټه:

خوب مې لیده، چې یوسف الکسیوویچ زما کورته راغلی، زه ډېر

خوشاله او غواړم تود هرکلي يې وکړم. داسې راته ښکاره شوه، چې زه له پردو خلکو سره په خبرو اترو لګيا يم او فکر مې شو چې دا کار پرهغه چندان ښه ونه لګېږي. هيله مې لرله، چې هغه ته ورنږدې او غبرږ ترې تاو کړم، خو همدا چې ورنږدې شوم، ومې ليدل چې څېره يې بدله او ځوانه شوه، هغه ما ته په کرار کرار زموږ د ټولنې د پوهنې څه وويل، خو هغه دومره په کرار دا خبرې کولې، چې ما نه شو کولای هغه په ښه توګه واورم. بيا ګواکې ټول له کوټې ووتل او له وتو سره سم يوه عجيبه پېښه وشوه، موږ په غولي ناست وو که پراته وو. هغه څه ويل او ما غوښتل هغه ته خپل احساسات ښکاره کړم. بې له هغه چې د هغه خبرو ته غوږ ونيسم خپل زړه ته مې سرور شېوه او په خيال کې د خپل روان او هغه الهي رحمت په کتنه بوخت شوم چې خدای ما ته را په برخه کړی و. اوښکې مې په سترګو کې راماتې شوې او زه ځکه خوشاله شوم چې د هغه زما دې حالت ته پام شو. خو هغه خپلې خبرې پرې کړې او په قهر قهر يې ما ته وکتل، پاڅېد، زه وشرمېدم او ومې پوښتل، ايا دا ستا خبرې زما لپاره دي؟ بې له هغه چې هغه زما ځواب راکړي، څېره يې مهربانه شوه، بيا ناڅاپه زما د خوب کوټې ته چې يو لوی دوه کسيزه کټ په کې و، ورسېدو. هغه د کټ پر يوه څنډه وغځېد، زه له شوقه لېونی وم، هيله مې لرله چې له هغه سره مهربانه او سم، د هغه ترڅنګ وېده شم، داسې برېښېده چې له ما نه پوښتي: رښتيا راته ووايه ستا لويه نيمګړتيا څه ده؟ ايا خپله تر ټولو لويه نيمګړتيا پېژنې؟ فکر کوم پرې پوهېږې! زه دې پوښتنې خورا ناآرامه کړم او ځواب مې ورکړ چې زما تر ټولو لوی عيب تنبلي ده. هغه زما خبره ونه منله، سر يې وښوراوه، زه لاپسې ناآرامه شوم او ځواب مې ورکړ: زه ستا په لارښوونه له خپلې ښځې سره ژوند کوم، خو اړيکي مو د ښځې او مېړه

نه دي. هغه را ته وویل چې باید خپله ښځه له خپلې مینې او خواخوږۍ نه بې برخې نه کړې. هغه د خبرو په لړ کې داسې راته وویل چې زه باید په دې خبره پوه شوم چې دا د ده هغه دنده ده، چې باید تر سره شي. ما ځواب ورکړ: چې زه په خپلو کړو شرمېږم او له دې خبرې سره هر څه تري تم شول، زه راویښ شوم او د سپېڅلي کتاب دا څو ټکي را یاد شول:

- هغه په ژوند کې وا او رڼا د انسان ژوند و ،رڼا په تیارو کې ځلېدله، خو تیارو هغه ونه مونده (انجیل، لومړي کتاب، څلورمه او پنځمه برخه) د یوسف الکسیوویچ ځوانه شوې څېره ځلېدلې وه. په هماغه ورځ د هغه یو لیک راورسېد. په لیک کې د کورني ژوند او په هغه کې د مېړه او ښځې د اړیکو ښه شننه او ما ته د هغو د سر ته رسولو سپارښتنه شوې وه.

د دسامبر نهم:

یو زورونکي خوب مې لیده او په رپېدونکي زړه راویښ شوم. خوب مې لیده چې ګواکې په مسکو کې یم. زه په واړه تالار کې ناست یم او یوسف الکسیوویچ د هرکلیو له تالاره را روان دي، داسې مې انګېرل چې هغه بیا راژوندي شوي او زه یې هرکلي ته ور روان یم. د هغه مخ او لاسونه مې ښکل کړل. هغه را ته ویل: پام دې شو چې اوس زما څېره بدله شوې ده؟ ما هغه همداسې په غېږ کې نیولې و او د هغه څېرې ته مې کتل، داسې مې انګېرل، چې څېره یې تانده او ځوانه شوې ده، خو ویښته یې تللي او د ځان نور غړي یې هم بل ډول شوي دي، ګواکې هغه ته مې وویل: که ناڅاپه مې هم چېرې لیدلای وای، تاسو به مې پېژندلي وای. او په همدې شېبه کې په زړه کې وایي: ایا ما رښتیا ویلي؟ خو ومې لیدل چې ناڅاپه هغه لکه مړي داسې ولوېد. بیا کرار کرار را په سد شو او له ما سره زما د کار لوېې کوټې ته راغي. هغه یو

لوی کتاب چې پاڼه يې د الکساندري نوي کاغذ دي ګواکې ما هغه ته وويل:

-دا کتاب ما ليکلي!

هغه د سر په ښورولو زما دا خبره مني او زه کتاب پرانيزم. پر ټولو پاڼو يې ښکلي انځورونه، انځور شوي وو او داسې برېښېده چې دغه انځورونه د مينې او مين د وصال د حال انځورونه دي. داسې برېښېده چې د کتاب پر پاڼو د داسې يوې ښکلې پېغلې تصويرونه انځور شوي دي، چې ځلېدونکي رڼې جامې يې اغوستې، ځان يې هم روڼ و، هغه د وريځو پلو په الوتو وه. داسې مې انګېرله چې دغه پېغله د غزلو غزله ده، داسې مې انګېرله چې زه دغه انځورونو ته په کتو سره، په ګناهونو کې ډوبېږم، خو نه شم کولای له هغو نه سترګې بل پلو وغړوم. لويه خدايه له ما سره مرسته وکړه، که زه دي په خپل حال پرېښې يم، دا به ستا خوښه وي، زه هغه ته غاړه ږدم او ورته تسليم يم، خو که دا زما د بې لارې پايله وي، ما ته لارښوونه وکړه او دا رازده کړه چې څه او څنګه وکړم. که ما يوازې پرېږدې، زه به د فساد په څپو کې ډوب او تباه به شم.

۱۱

د هغو کلونو په اوږدو کې چې رستوف کورنۍ په کلي کې اوسېده، د هغو مالي حالت ښه نه شو. سره له هغه چې نیکولای رستوف په خپله ژبه ودرېد او د یوې نوم ورکې سیمې په یو لرې کنډک کې خپل پوځي خدمت ته دوام ورکړ. کورنۍ پیسې نه لرلې. د ژوند بهیر په کلي کې(اترادنیا) په تېره بیا د میتنکا له خوا د چارو اداره داسې وه، چې کال پر کال د کورنۍ پورونه زیاتېدل او د دغو پورو د زیاتېدو مخنوي هم ناشوني و. زاړه ګراف ته د ژغورنې لاره دا وه چې په دولت کې کار وکړي، نو ځکه پترزبورګ ته راستون شو، چې ځان ته کار پیدا کړي، هغه ویل د دې لپاره چې لونې یې د وروستي ځل لپاره خوشاله شي.

پترزبورګ ته د رستوف د کورنۍ د راستنېدو نه لږه موده وروسته بیرګ له وېرې نه د واده غوښتنه وکړه او هغه سمدلاسه ومنل شوه. سره له هغه چې د رستوف کورنۍ په مسکو کې پرته له هغه چې پوه شي یا په دې اړه فکر وکړي چې کومې ډلې پورې اړه لري، خو په پترزبورګ کې د هغوی ټولنیز دریځ ناڅرګند و. په پترزبورګ کې، هغوی آن د هغو کسانو لپاره چې دوی په مسکو کې بې له هر ډول پوښتنې په ورین تندي خپلو مېلمستیا ته منل، دوی کلیوال او د خپلې تګ راتګ سیال

نه بلل. د رستوف کورنۍ په پترزبورګ کې هم لکه د مسکو په شان مېلمه پاله ژوند لاره، هر ماښام به یې ډول ډول خلک په کور کې مېلمانه وو: د مسکو د اترادنیا د کلي ګاوندیان، پخواني خان او اوسني خوار له خپلو لونو سره، مېرمن پېرو سکایا، پېیر بیزا وخوف او د پست د ادارې زوی چې په پترزبورګ کې مامور و. باریس او پېیر چې زاړه ګراف، هغه په لاره کې لیدلي وو، او په زور یې کورته راوستي وو، ډېر ژر د رستوف د کورنۍ دایمي او ځانګړي مېلمانه شول. خو بیرګ له سهاره تر ېګا پورې، لکه هغه شان چې د نویو زومانو ځانګړتیا وي، په دې کور کې و. هغه به له ګرافینې او وېرې نه تاوېده راتاوېده، او له هغو نه به یوه شېبه هم نه لرې کېده...

ځلور کاله مخکې په ختیځ آلماني بیرګ، د مسکو په یو تیاتر کې خپل یو آلماني ملګري سره مخامخ شوي و، خو بیرګ په هماغه کتنه کې هغه ته وېره رستوف ورښودلې وه او په آلماني یې هغه ته ویلي و:

-هغه وینې، هغه به زما ښځه وي.

او له هماغه وخت یې پرېکړه وکوله، چې هغې پسې ریباران ولېږي او هغې سره واده وکړي. دوی په پترزبورګ کې د رستوف د کورنۍ او خپل دریځ په پام کې نیولو، ځانته وویل: د دې وخت رارسېدلي دي چې هغه وغواړي.

د بیرګ ریباران د رستوف کورنۍ ځکه حیران کړي و چې هغوی ویل چې څنګه یو نوم ورکي لیفلاندي (په لیتویا کې یوه سیمه ده) ځانته دا حق ورکوي، د ګرافینې رستوفې نه د واده غوښتنه وکړي. خو د بیرګ سادګۍ او پاک زړه توب د رستوف کورنۍ په دې قانع کړه چې وواییي، که دي خپله له وېرې سره خپل واده غوره ګڼي او پر خپلې غوښتنې ډاډمن دي، دي حق لري چې دا واده وکړي او دا واده به یو

غوره واده وي...

له کوژدې نه یوه میاشت تېره وه او یوه اونۍ واده ته پاتې وه، خو د رستوف کورنۍ د ولور له ستونزې سره مخامخ و. (په روسیه کې، په تېره بیا پخوا هره کورنۍ په واده کې خپلې لور ته زښت زیات شیان او پیسې ورکولې)... څو ورځې واده ته پاتې وې چې یوه ورځ بیرګ سهار وختي د خپل خسر زاړه ګراف کوټې ته راغي، په داسې حال کې چې خوږه موسکا یې پرشونډو خوره وه، له هغه نه یې وپوښتل:

-د وبرې جهېز به څومره وئ؟

ګراف ددې پوښتنې نه سرسام شوی و، خو بیا یې هم ځان ورک نه کړ او وې ویل:

-سودا مه وهه، تا به خوشاله کړو...

مګر بیرګ هماغې موسکا پرشونډو دوام ورکړ: که په ډاګه پوه نه شي، څومره روپۍ ترلاسه کوي او یو څه یې مخکې له مخکې وانخلي، کېدای شي له واده کولو تېر شي...

ګراف چې نه غوښتل ډېر وغرېږي، وویل: اتیا زره روبله به وي...

بیرګ هماغه موسکا پرشونډو، د ګراف اوږې ښکل کړې او وې ویل:

-تاسو نه ډېره مننه کوم،

خو دد برش زره روبله پرته نه شي کولای نوي ژوند پیل کړي. بیا یې زیاته کړه:

-ښاغلیه ګرافه! لږ ترلږه شل زره روبله اوس او شپېته زره بیا وروسته.

ګراف په چټکه او جورجر وویل: ښه ده، ښه ده شل زره اوس درکوم، او اتیا زره بیا وروسته درته برابروم. راشه راشه مچ مې کړه.

۱۲

۱۸۰۹ کال او ناتاشا د شپاړلسو کلونو وه. دا هماغه کال و چې
څلورکاله مخکې ناتاشې له باریس سره د لومړني مچې نه وروسته، د
ګوتو په څوکو هغه د رارسېدو شېبې شمېرلې وې. له هغه مچې نه
وروسته دې هېڅکله باریس نه و لیدلی. هر وار به چې د موریا سونیا
په مخکې د باریس په اړه خبره یاده شوه، هغې به په ډاګه داسې، چې
ګواکې هر څه پای ته رسېدلي دي، ویل چې هر څه چې پخوا شوي،
شوي دي، هغه ټولې د ماشومتوب خبرې وې، هغه په یادولو نه ارزي
او ټولې هېرې شوې دي. خو د زړه په تل کې د دغې وعده او ژبې چې دې
له باریس سره کړې، دا مهمه نه وه چې ټوکه وه که رښتیا، دا ډېره
زوروله.

باریس چې ۱۸۰۵ کال کې له مسکو نه پوځ ته لاړ، د هغه اړیکي د
رستوف له کورنۍ سره شلیدلي و، هغه څو وار مسکو ته راغلی وو او
آن د اترادینا سیمې ته نېږدې، چې د ناتاشا کورنۍ په کې اوسېدله،
تېر شوی و، خو یو وار هم د هغو کورته نه و ورننوتلی.

ناتاشا به کله تصور کاوه چې کېدای شي باریس نه غواړي، هغه
ووینې او ددې دغه خیال به لا هغو غمجنو خبرو پسې قوي کړ، چې

ددوی د کور مشرانو به باریس پسې کولې.

ناتاشې به د دغو خبرو تر اورېدو وروسته ویل:

- زموږ په زمانه کې څوک نه پخواني ملګري یادوي او نه یې غم خوري.

انامیخایلوفنا هم په دې وروستیو وختو کې د رستوف دوی کره، ډېر کمه راتله، ځان یې ډېره غوره ګاڼه او هر وار به یې د خدای شکر کاوه او په ډېره غوره ژبه به یې، د خپل زوی د ښېګڼو او په پوځ کې د غوره ځای د موندلو په اړه خبرې کولې. خو ددې ټولو خبرو سره سره، کله چې د رستوف کورنۍ په سن پترزبورګ کې مېشت شوه، باریس د هغو دیدن ته ورغی.

د هغو کورته د ده ورتګ بې له ګبنې او پرېښانۍ نه و. د ناتاشې یادونه د باریس لپاره تر ټولو غوره شاعرانه یادونه وه. خو سره له هغه هم هغه ټینګه پرېکړه کړې وه، چې هغې او د هغې خپلو خپلوانو ته په ډاګه دا ووايي، چې د ماشومتوب د وختونو وعدې نه د ده او نه د ناتاشې لپاره کومه د پور خبره نه ده. هغه په ټولنه کې ځانته غوره دریځ موندلی و او له ګراف بېزاوخوف سره یې د پېژند ګلوۍ له برکته، د اعیانو په منځ کې هم نوم ګټلی او د لویو چارواکو سره یې اړیکې پیدا کړې و... نو له دې کبله یې ښه راتلونکې یې تر مخې، په ښو خیالونو کې ډوب او داسې یې په زړه کې ریبل او کرل چې د پترزبورګ له یوې بډایې پېغلې سره واده وکړي. او دا خیالونه په آسانۍ کېدای شول عملي شي. کله چې باریس د رستوف د کور د هرکلیو کوټې ته ورننوت، ناتاشه خپلې کوټې کې وه. ناتاشه د هغه د راتګ د خبر په اورېدو تکه سره شوه، یوه ساده خوږه موسکا یې پرشونډو خوره او څه کم په منډه د هرکلو کوټې ته ورغله.

باریس هغه څلور کاله مخکې لیدلې ناتاشه چې لنډ کمیس یې اغوستی، تور یې سترګې یې د کړې کړې جړو کوځو لاندې ځلېدې، ده ته آشنا ماشوم، د له ناهیلۍ ساده موسکا به یې پرشونډو خوره و، په خیالوکې تصوروله، خو کله چې اوس هغه د هرکلو کوټې ته راننوته، د هغو ځانګړتیاوو نه هېڅ پاتې نه و، باریس د هغې د دغې بلې ناتاشې په لیدو له حیرته ګبنهې واخېست او څېره یې بل ډول شوه... د باریس دغې ګبنهۍ او د څېرې بدلون ناتاشا لا پسې خوشاله کړه. ناتاشې وپوښتل:

- څنګه؟ د خپل ماشومتوب د اور ټوټه نه پېژنې.

باریس د هغې لاس ښکل کړ او وې ویل: په هغې کې راغلي بدلون، دي حیران کړي، څه ښکلا ! څومره ښکلې شوې یې.

د ناتاشې ځلېدونکو سترګو ځواب ورکړ: تا څه غوښتل؟ هغه وپوښتل:

- پلار مې، پلار مې زوړ شوی که څنګه؟

ناتاشا پرته له هغه چې د باریس او خپلې مور په خبرو کې ورګډه شي، په پټه خوله د خپل ماشومتوب نامزد (چنغول) ته داسې ځیره وه، چې تا به ویل غواړي، هغه غواړي د هغه ټولې ځانګړتیاوې جلا جلا وپېژني. باریس د هغې د دغې پرله پسې یرغلیز خو مینه ناک غلچک ټول اغېز احساساوه او کله ناکله به ده هم، هغې ته وروکتل.

د باریس دریشي، د بوټو وسپنیزې پوندې، نکتایي او څنې ټول او ټول د ورځې له وروستي دود سره برابر او د پام وړو. ناتاشا په یوه غلچک دا ټول ولیدل. باریس په یو څنګ پر لاس لرونکي څوکۍ د مشرې ګرافینې خواته ناست، په ښي لاس یې د کین لاس د خورا پاک دستکش کونځې آوارولې او په ښکلو او خورا پام په یو بل ابښودل

شویو شونډو یې د پترزبورګ د پېژندل شویو بډایانو د ورځنې ژوند ، چارو او بنډارونو په اړه خبرې کولې.

ناتاشا داسې احساس کړه چې ځینې دا خبرې کېدای شي ربښتیا نه وي.

هغه د دغې کتنې ترپایه پورې پټه خوله ناسته وه او تر سترګو لاندې یې هغه ته کتل. باریس د هغې دغه کتل احساسول او شېبه په شېبه ناآرامه کېده. ده هم پرله پسې هغې ته ورکتل او په وینا کې بې دمه کېدل یې لاپسې زیاتېده. له لسو دقیقو نه زیات کېنناست، پاڅېد او مخه ښه یې وکړه... باریس په همدې لومړنې کتنه کې په دې پوه شو چې ناتاشا د پخوا په شان زړه راښکونکې ده، خو دي باید د دغې کوډګرې ښکلا دوکه نه شي، ځکه له هغې سره واده، چې اوس یوه بې وزله نجلۍ وه، د ځان د راتلونکې بربادول و. هغه د پخوانیو اړیکو پر بنسټ واده کول یو ناسپېڅلې کار وګاڼه، نو پرېکړه یې وکړه چې له ناتاشې سره ونه ګوري. خو ددې ټولو خبرو سره سره څو ورځې وروسته، دی بیا د هغو کورته ورغی او دغه راتګ څو واره تکرار شو. هغه به د شپې تر ناوخته د هغو کره پاتې کېده. له ځانسره به یې ویل چې باید له ناتاشې سره جلا وګوري، خپل اړیکي یې هغې سره څرګند کړي، ځکه دی خپله هم بې وزلی و او ناتاشا به دغه شان خوار ته څوک ورنه کړي. هغه په دې نه بریالي کېده، چې دغه کتنه وکړي، ځکه په دې شرمېده چې په دې اړه له هغې سره وغږېږي. ورځ تر ورځې دغو خیالونو ده ته کړکیچنه ښه پیدا کوله. مشرې ګرافینې او سونیا بیا تصورکاوه چې ناتاشا د پخوا په شان پر باریس مینه او هغه شعرونه چې د باریس خوښېږي، هغه ورته وایي، خپله کتابچه ورښیي او له هغه نه غواړي یو څه د ښېښې په ښه په کې ولیکي. هغې هغه ته وخت نه ورکاوه چې

پخوانیو وختونو را یاد کړي او داسې یې ښودله چې اوسني وختونه تر هر بل وخته خوندور، ښه او ښکلي دي. باریس هره ورځ تکل کاوه چې هغه ته څه ووایي، خو دهغې په لیدو به دومره په خیالونو او کې ډوب شو او ګېنګس به واخېست، چې هر څه به یې له یاده وتل او پرته له هغه چې څه ووايي، بېرته به لاړ. خپله به هم نه پوهېده چې څه غواړي، څه کوي او په پای کې به چېرې درومي. سره له هغه چې هره ورځ د مېړمن بېزاو خوف (ایلن) له پلوه ده ته ګیله ډوله یاددښتونه رارسېدل، خو دي د هغې کور ته نور نه ورته او خپله ټوله ورځ به یې د رستوف په کور کې تېروله.

۱۳

یوه ورځ ماښام، کله چې مشرې ګرافینه په زګیروزګیرو، اسویلو اسویلو، خولې پر سر، دخوب په کالېو کې، یو منګل سپین ویښته د هغې له خولۍ نه راوتلي، په سجده پرته په دعا او خدای ته په زاریو لګیا وه، د کوټې ددروازې غږ شو، ناتاشا دې په ورته دخوب جامې په ځان، بې جورابو، پستې څپلکې په پښو، په کاغذ کې کړې کړې څڼې مروړلې، راننوته. ګرافینې مخ وروا ړاوه، تندي یې تریو، او خپله وروستۍ دعایې پای ته ورسوله: ایا دا کټ به زما تابوت وي؟ خو د هغه د دعا خلوص او ښه نیت ګډوډ شو. ناتاشا چې په تلوار او ګبنۍ خپله مور په دعا اخته ولیدله، ناڅاپه له منډو پاتې شوه، کېناسته، ګونډې یې ووهلې، ګواکې د خپلې ملامتۍ په اړه یې خبرې پیل کړې. همدا چې پوه شوه چې موریې لا په دعا اخته ده، د پښو په څوکوڅوکو کټ ته نږدې شوه، خپلې ښکلې پښې یې یو پر بل وسولولې او خپلې آرامې څپلکې یې له پښو راوویستې او هماغه کټ ته یې چې موریې ډاربده، تابوت یې نه وي، ورودانګل. دغه د بیرک تلتک یو لوړ کټ و چې د زانېو د نالېو (بڼو) نه یوه جوړه شوې پریړه برستن او پنځه دانې،

په بېلابېلو اندازو سرو بړېدې پرې پراته و. ناتاشې ورو دانګل، بړستن لاندې ننوته، دد بوال خوا ته وروغړېده، ځان يې ښه پر ځای کړ، پښې يې راټولې، ځنګنونه يې ټټر پلو راټول کړل او لغتې يې وهلې، له خندا تکه شنه وه، سر يې کله له بړستنې لاندې ننوېسته، کله راويسته او مور ته به يې ورکتل. ګرافينې ددعا تر پای ته رسېدو وروسته، په تريو تندي او ځير ځير کتو د کټ خوا ته ورغله، خو همدا چې وې ليدل چې ناتاشې سر تر بړستن لاندې پټ کړي دي، د هغې پر شونډو د خواخوږۍ نرمه موسکا خوره شوه او وې ويل:

- نو دلته د څه لپاره راغلې يې؟

ناتاشا وويل:

- مورې، اجازه ده، چې وغړېږم، آ؟

لاسونه يې د مور له غاړې تاو کړل، په غاړه يې هغه مچ کړه او وې ويل:

- يوه هم په غاړه، دا يو هم بله. او بيا نور يې...

مور د سرو بړېدو ترمنځ کېناسته او وې ويل:

- ښه نن به څه راته وايئ؟

شپه په تمه شوه چې ناتاشه وا وړي راواوړي، ځان تربړستنې لاندې برابر، لاسونه له هغې نه را د باندې او ځان خبروته جوړ کړي. له مور سره د ناتاشا دغه ماخوستنۍ کتنې چې له کلوب نه د پلار تر راستنېدو پورې يط دوام کاوه، د مور او لور تر ټولو نه غوره او زړه خوښوونکې کتنې وې.

- نن شپه بيا څه راته وايئ، زه غواړم تا ته ووايم...

ناتاشې خولې ته لاس ونيو او په ترخه ژبې يې وويل:

- د باريس په هکله... پوهېږم... زه هم د همدې لپاره راغلې يم. مه

وایه، زه پوهېږم. نه، نه ووایه، ووایه.

هغې د مور له خولې نه لاس رانښکته کړ:

- مورجانې ووایه، هغه خورا مهربانه دی، کنه؟

- ناتاشا ! ته شپاړلس کلنه یې، زه چې ستا په منګ وم، واده مې کړي و. ته وایې باریس مهربان دی؟ هو، هغه ډېر مهربانه دی، ما ته هم لکه زوی داسې ګران دي، مګر ته څه غواړئ؟ ته څه فکر کوئ؟ تا هغه چور سرسام کړی دی، زه خو یې وینم...

ګرافینې چې دا وویل، خپلې لور ته یې وکتل. ناتاشا لکه نري، بې خوځېدا، اوږده غځېدلې وه او سترګې یې مخامخ، له سره رنګه لرګي نه جوړ هغه ابوالهول( ) ته ګنډلې وې، چې د کټ پر یوې څنډې تراشل شوی و. هغې داسې کتل، چې ګرافینه د هغې د مخ یوازې یو پلو لیدای شو. د هغې څېره داسې په خیالوکې ډوبه او داسې په چرت کې وه، چې ګرافینې یې حیرانه کړې وه. ناتاشا د مور خبروته غوږ غوږ او فکر یې کاوه:

- ښه، نور نو بیا څه؟

- تا هغه سرسام کړی دی، ولې؟ ته له هغه څه غواړئ؟ ته خو خپله پوهېږئ، چې ښځه کېدای یې نه شي.

ناتاشا پرته له هغه چې وخوځېږي، وې ویل:

- ولې نه شم کېدای؟

- له دې کبله چې هغه ډېر ځوان دی، له دې کبله چې هغه بې وزلی دی، له دې کبله چې هغه زموږ خپلوان دی او له دې کبله چې هغه تا ته ګران نه دی.

- ته څه پوهېږئ، چې راته ګران نه دی؟

- زه پوهېږم، دا ښه کار نه دي، د زړه سرې.

ناتاشا وويل:

- که زه وغواړم...

ګرافینې وويل:

- پرېږده، پرېږده اپلتې مه غړوه.

- که زه وغواړم...

- ناتاشا زه رښتيا وايم او ته...

ناتاشا پرېښوده چې مور يې خبره پای ته ورسوي، د ګرافينې لوی لاس يې ځان خواته رانېږدې او مچ يې کړ. بيا يې د هغې د لاس رغوي او بيا شا واړاوه، راواړاوه او د هغې د ګوتو بندونه يې مچول. بيا يې د هغې د ګوتو منځ، بيا له سره د ګوتو بندونه او په کرارکرار يې له هرې مچې سره مياشتې شمېرلې:

- جنوري، فبروري، مارچ، اپريل، مې...

د مچو، مچو په منځ کې مورته ځير شوه، هغې ته يې وکتل او وې ويل:

- مورجانې، وغږېږئ، ولې چوپه شوې؟ تاسو ويل چې...

هغې مورته چې په خورا مينه ناک او مهربانۍ لورته ځير او له ډېرې خواخوږۍ نه يې هرڅه هېر کړي و، په حيرانۍ کتل.

- ګوره، ګرانې! ستا دغه نازونه، ښه پای نه لري، ټول خو ستاسو د ماشومتوب نه خبر نه دي، کله چې خلک ستاسو دغه شان نېږديوالي ويني، ښايي هغو نورو ځوانانو ته زښته بد وبريښي چې زموږ کورته ځي راځي، خو له ټولو نه لا بده خبره دا ده چې ته هغه هسې بې ځايه زوروې. کېدای شي، هغه ځانته کومه بدايه نجلۍ پيدا کړې وي او اوس هغه ستا نازونو سرسام او لېونی کړی دی.

- لېونی کړی؟

- ما د ترور يو زوی درلود ، زه دې له هغه سره پرتله کوم...

- زه هغه پېژنم- کيريل ايوانوويچ يادوې ! نو هغه خو زوړ دی...

- هغه تل زوړ نه و ! زه غواړم،له باريس سره وغږېږم او لـه هغـه هيلـه وکړم چې هغه نور دا سې زيات زموږ کورته را نه شي...

- ولې؟ که زړه يې کېږي، ولې را نه شي؟

- ځکه زه پوهېږم، چې دغه چارې ښه پای نه لري.

- ته څه وايې؟ ته څه پوهېږې، چې ښـه پـای نـه لـري، تاسو بـه څـه نـه وايې، دا څه خبرې دي !

د ناتاشا خبرې او دغږېدا ژبـه، دهغـه چا ژبې تـه پـاتې کېـده، چې ګواکې له هغې هغه څه اخېستل کېږي، چې د دې خپل دي، هغې وويل:

- ښه، واده نه ورسره کوم، خو پرېږده کـه خوښېږي يـې، راځـي دي، ځومره چې راځي، راځي دې. دا يې وويل، وموسېده، مورته يې وکتـل، او بيا يې وويل: واده نه ورسره کوم، هسې که راځي.

- پوه نه شوم، هسې يې څنګه وي؟ ګرانې !

- همداسې، نو څه پروا لري که واده ورسره ونه کړم.

- همداسې، همداسې، دا همداسې يې لا څه معنا لري.

مشرې ګرافينې دا خبرې څو وار تکرار کړې، ناڅاپه پـه خندا شـوه، خو خندا يې که څه هم ټوله له خواخوږۍ نه ډکه وه، مګر بيـا هـم رپېدلـه. ناتاشې چغه کړل: بس کړه، کوم ځای يې د خندا وړ دي؟ ګوره وګـوره، ټول کټ رېږدي ! څومره ته ماته ورته يې، ما غوندې د خپلې خندا مخه نيولی نه شې...صبر وکړه...د مور دواړه لاسونه يې راونيـول، د يـوه لاس يوه وړه ګوته يې ښکل کړه او وې ويل:

- جون...

او بيا يې د مور د نورو ګوتو په شمېرلو د مياشتو د نومونو يـادولو

ته دوام ورکړ: جولای، اګست او د بل لاس، ګوتې.هغې خپلو خبرو ته دوام ورکړ:

-ګوره موري هغه ډېر مېين دی؟ هغه ډېر مهربان، ډېر مهربان دی، خو هغه زما هېڅ نه خوښېږي، هغه د خوړنتون د ساعت په څېر نری دی... تا ته وايم، دې ته دې پام شوی دی؟ نری، خړ رنګی، خو روښانه دی...

ګرافينې وويل:

- دا څه اپلتې غږوې؟

ناتاشې دوام ورکړ:

- رښتيا ته نه پوهېږې، که نيکولای جان وای هرومرو پوهېده... لکه د بېزاو خوف په څېر خواشينی او غمجن دی، هغه خوار زار برېښي...

ګرافينې په موسېدو موسېدو وويل:

- او ته هغه ته نازونه کوې.

- نه، هغه فراماسوني دی. هغه خورا ښه سړی دی...

د ګراف غږ د دروازې له شانه واورېدل شو، چې وې ويل:

- ګرانې ګرافينې ! ته لا وېده شوې نه يې؟ ناتاشې له کټه ودانګل، خپلې څپلکې يې واخيستې، لوڅي پښې منډې کړې او خپلې کوټې ته لاړه. هغه تر ډېرو پورې وينه پاتې شوه. هغه په دې حيرت کې وه، چې ولې څوک په هغه څه نه پوهېږي، چې دا پرې پوهېږي.

سونيا او د هغې له سره تاو شويو کوځيو ته يې وکتل، چې لکه د پيشو په شان په خپلو څنګلو کې ډوبه وېده وه او وې ويل: سونيا ! نه، هغه چېرې په دې خبرو پوهېږي ! هغه په نيکولای جان مينه شوې او له دې مينې پرته د بل څه په خيال کې نه ده. مور خو بالکل نه پوهېږي، زه هم عجيبه هوښياره او ځيرکه نجلۍ يم ! هغه ځان ته غږېدا پيل کړه او

په خيالونو کې يې خپلې خبرې د يوه هوښيار او آن خورا هوښيار سړي له خولې کولې او ويل يې:

- چې څه بې ساري او زړه راښکونکې ده (ځان يې ښوده) څومره ځيرکه او مالګينه ده. ډېره مهربانه، په بې ساري ډول هوښياره، ښه لامبي، په آس ښه سورلۍ کوي او څه غږ لري! کولای شو ووايو، کوډګر او حيرت ښونکي غږ لري! د کروبيني (ايتالوی موزيکانت) د اوپرا څو کرښې يې چې ډېرې خوښېدې رايادې او تکرار کړې، بيا يې کټ ته ورود انګل او له دې کبله يې پرځان وخندل، چې فکر کاوه سمدلاسه به ويده شي. وې خندل او دونياشا ته يې ورغږ کړ چې شمعه مړه کړي. دونياشا له کوټې وتلې نه وه، چې ناتاشا بيا بلې دنيا، د خوب دنيا ته، لانيکمرغې دنيا ته، چې هر څه په کې داسې آسانه او لاس ته راوړونکي و، لکه دا رښتينې دنيا، ته لاړه، نه يوازې تر دې نه غوره، بلکې چور بل ډول وه.

بله ورځ مشرې ګرافينې باريس راوغوښت، له هغه سره يې خبرې وکړې او له هغه ورځې نه وروسته بيا هغه د رستوفيانو کورته رانغې.

۱۴

د دسامبر ۳۱ او د ۱۸۱۰ کال د نوي کال شپه وه او په همدې ویاړ د دویمې کاترینې د یوه غوره مخور په کور کې د نڅا یو بنډار جوړ و. ټاکل شوې وه، چې ټولواک او بهرني دیپلوماتان هم په دې بنډار کې ګډون وکړي.

ددې سرې کور، د نوا د ساحل پر غاړه په انګریزي واټ کې بې شمېره څراغونو پرتمین کړی و. د دغه کور د دهلیزونو مخه په سرو څراغونه رڼا شوې او هلته پولېس ولاړ و. نه یوازې پولیس، بلکې د هغو مشران او په لسګونه افسران هم څارنې ته ګمارل شوي وو. سینګار شوې او نوې جامې اغوستې ښځې او نارینه، له ګاډیو او کراچیو راښکته کېدل او په چټکۍ وړاندې تلل.

هر وار به چې کومه نوې ګاډۍ راورسېده، خلکو به پر هغه یرغل وروړ او خولۍ به یې وویستلې (روسان د درناوي په نښه خولۍ له سره جګه وي). یو چا وپوښتل:

-ټولواک دی؟

ځواب به یې وا ورېدل شو: نه وزیر... شهزاده... نه سفیر دی. ولې د

خولۍ ښکې یې نه وینئ؟

د خلکو له منځه یو تن داسې و چې تر ټولو نورو یې ښکلي کالي اغوستي و، او ظاهراً داسې بربښېده چې دی ټول پېژني او ددې زمانې ټول مخور یې په نامه یادول.

د نڅا دغه بنډار ته رابلل شویو مېلمنو له څلورو نه دري برخې هغه رارسېدلي و، خو د رستوف کورنۍ چې دې مېلمستیا ته رابلل شوې وه، لا په ډېر تلوار د کالو په اغوستو لګیا وو...

ماریا ایګناتي یونا پرونسکایا، د ګراف رستوف د کورنۍ پخوانې دوسته، چې ژېړ بخونې څېره او ډنګره ونه یې درلوده، په پخوانې دربار کې د مینځیتوب دنده لرله، تکل لاره له دوی سره دغې مېلمستیا ته لاړه شي، د پترزبورګ د مخورو په دغې بنډار کې د هغوی لارښود واوسي، ځکه دوی د پترزبورګ په ښار کې کلیوال بلل کېدل.

د ماخوستن په لسو بجو، د رستوف کورنۍ باید تافریچسکي باغ ته نېږدې، د هغې مخورې مینځې کورته ورشي، خو پنځه دقیقې لسو ته پاتې وې، مګر د رستوف لوڼو لا خپله جامې نه وې اغوستې.

دا لومړي ځل و چې ناتاشا په خپل ژوند کې د نڅا یوې داسې مېلمستیا ته تلله. هغه په هغې ورځ د سهار په اتو بجو له خوبه راپاڅېدلې وه، او ټوله ورځ یې دغې مېلمستیا ته د چمتووالي په ګبنۍ او تلوار په تبه تېره کړې وه. دغه ټولې هلې ځلې ددې لپاره وې، چې هغوی ټول، مور، سونیا او دا خورا ښکلي کالي واغوندي. سونیا او مور، هر څه د ناتاشا خوښې ته پریښې وې. ګرافینې باید د مخمل کمیس اغوستی وای او ناتاشا او سونیا به ګلابي رنګه وریښمین کمیسونه چې پر ملا یې د ګلو غوټې او پر سر یې اطلس پروت و، واغوندي. تاکل

شوې وه، چې دوی خپلې څټې په يونانې دود سينګار کړي.

ټولې غوره چارې تر سره شوې وې، پښې، لاسونه، غاړې او غوږونه ټول او ټول په خورا ځير، هغه شان چې نڅا ته د تګ لپاره وي، مينځل شوې او عطر و پودر وهلې شوي و. وريښمينې جورابې او په اطلسو کې مروړل شوي بوټونه په پښو شوي وو. د څټو پوره سينګار نږدې شوي وو، سونيا او ګرافينې، جامې هم اغوستې وې، خو ناتاشا چې د ټولو غم يې خوړ خپلې چارې لا پوره کړې نه وې، هغه لا د هينداري مخې ته ناسته وه... سونيا چې جامې اغوستې وې د کوټې په منځ کې ولاړه وه...

د ګرافينې غږ پورته شو:

- څه وخت به چمتو شئ، لس بجې کېدونکي دي.

- سمدلاسه سمدلاسه موري، تاسو چمتو ياستئ؟

- يوازې په خولۍ کې څو ستنې وهم.

ناتاشې چغه کړه: صبر وکړئ، تاسو نه پرې پوهېږئ، صبر وکړئ زه به درشم.

- لس بجې شوې.

او د ناتاشا د څټو ترسينګارولو وروسته، د جامو اغوستل پيل کړل، سر يې لا د کميس نه وتلي نه و، چې پلار يې ور راپرانست، خو له هغې چغه شوه:

-پلاره يوه شيبه، يوه شيبه! او سونيا دروازه بېرته پورې کړه...

ناتاشا څو ګامه شا ته لاړه، له لويې ديوالي هينداري نه لږ لرې شوه، ځان ته يې وکتل...

په دې وخت کې پلار په کرارو ګامونو راننوت. خولۍ په سر او بخملي ډوله کميس يې اغوستي و. هغه چغه کړل:

-ګورئ! زما ښکلا وګورئ! تر تاسو ټولو نه ښکلې ښکاري! هغه غوښتل چې له هغې نه غېږه تاو کړي، خو هغې له هغه ځان وژغوره چې جامې يې ګونځې نه شي...

بالاخره لس بجې او پنځلس دقيقې وې، چې په ګاډۍ کې سپاره شول او د تاوريچسکي د کلي پلو وخوځېدل. هغه زړه بوډۍ، پخواني درباري مينځه پيرونسکايا چمتو دوی ته سترګه په لار وه. هغې د خپل زړښت له نابنکليتوب سره سره بيا هم، دې بنډار ته هماغه شان چمتووالي کاوه، لکه د رستوف د پېغلو په شان. خو توپير يې په دې کې و چې نه په ګېنې، (د رستوف لونې په تلوار عادت وې) هغې هم خپلې ډنګر غړي مينځلي، عطر او پودر يې وهلي... او نور.

د رستوف د کورنۍ ټولو غړو د هغې د هغې د ذوق او عطرو پوډرو ستاينه وکړه او له دې ډاره چې ځنې، اوربلونه او کالي يې خراب نه شي، د شپې په يوولسو بجو ګاډۍ ته وختل او د مېلمستيا پلو وخوځېدل.

۱۵

ناتاشا د هغې ورځې له سهاره آن یو شېبه هم نه وه اوزګاره شوې چې د هغه څه په اړه فکر وکړي چې دې ته سترګې په لاره و.

په هغې سړې او لمدې هوا ، په هغې ټکان خوړونکي ګاډۍ کې، په یوې تیارې ګوښه کې هغې، هغه څه په خیال کې تصورول، چې په دغه ځلېدونکي تالار کې، د لومړي ځل لپاره د نڅا په دغه بنډار کې، دې ته سترګه په لاره و. هغې په خیال کې موسیقي اورېده، نڅاوې او د خلکو له خوا پر ټولواک د ګلو باران لیده. د پترزبورګ ښکلي او زړه راښکوونکي ځوانان، هوکې هر هغه چې خیال ته ورتلل په کوډ ګره ښه ښکلي او د دې لپاره نه منونکي وو. کله چې د مېلمستیا تالار ته پر سرو قالینو فرش شوې لاره، ووهله د هلیز ته ورسېده، دروازې ته ورننوته، خپل نرى کوټ یې وویست او له سونیا سره په ګډه د مور په وړاندې د ګلو په منځ کې پر پرتو رڼا شویو زینوو پورته لاړه، لږ څه یې زړه ته ورولوېده، چې څه به ګوري او څه به کېږي. په همدې شېبه کې پوه شوه چې د نڅا په محفل کې باید څنګه واوسي، نو له همدې کبله یې خپل کړه وړه ځکه شاهانه وزمه کړل چې تصور یې کاوه یوه اصیله پېغله په دغو شان محافلو کې باید همداسې وي. هغې داسې احساس

کړه چې په سترګو یې یوه نرۍ توره پرده راخوره ده، هرڅه یې ترمخې تت شوي و، زړه یې په بې ساري توګه رپېده... له ډېرې ګبنې نېږدې وه، چې سرسامه او بېسده شي. د زړه له کومې او په ټول توان یې هڅه کوله، چې خپل دغه حالت له نورو پټ وساتي او دا خورا ښه حالت او کړه وړه چې دې ته ښه بربښېده. ددوی ترمخې او ترشا نورو مېلمنو هم د مېلمستیا نوې جامې اغوستې وې او ددوی په شان په کراره سره بنګېدل او مخې ته روان وو. هغه هینداري چې د زینو څنګ ته کتارو کې لګېدلې وې، د سپینو، شنو او ګلابي کالبو مېرمنې او پېغلې او د هغو په بربنډه غاړو او مړوندونو کې پراته غمي، مرغلرې او نورې ګانې لا پسې څرګندې ښودلې.

ناتاشا هینداروته کتل او د هغو هنداروپه زړه کې یې د راخورېدونکو تصویرونو په منځ کې نه شو کولای، د نورو ښځو په منځ کې خپل تصویر پیدا کړي. ټول د رڼا او ځلا په یوه ځلېدونکي کاروان کې سره ګډوډ شوي وو. همدا چې تالار ته ننوتل د مېلمنو د غږېدا، ګامونو، سلامونو او سترې مشئ یو ډول ګڼه ګوڼې او بنګهارې، د هغې سر وروګرځاوه او د تالار د څراغونو خورا زوروري ځلېدا د هغې سترګې ورتتې کړې. کوربه او د هغه مېرمن، چې له نیم ساعت راهیسې د تالار په وره کې هرکلي ته ولاړ و، ټولو رارسېدونکو مېلمنو ته یې دغه څو ټکي په یو ډول هر مېلمه ته جلا جلا ویل چې «هرکله، ستاسو په لیدو خوشاله یو» دوی او میرمن پیرونسکایا ته یې هم دغه شان هرکلی ووایه. دوو پېغلو چې سپینې جامې یې اغوستې وې او خپلې تورې څڼې یې په سرو ګلانو سینګار کړې وې، د خپلو ځنګنو په لږ خمېدو سره درناوي وکړ. خو د کوربنې سترګې د هغې له ارادې پرته د ناتاشا ښکلا ته وروا وښتې. هغې ته یې کتل او پر یوې

رسمي موسکا يې چې هر مېلمه ته يې وربښله، لږ ځانګړتيا ورزياته کړه او ناتاشا ته يې وروبښله، کېداى شي ناتاشا ته ددې موسکا په ليدو د خپل پېغلتوب لومړنۍ نه هېرېدونکې ورځې او د هغه وختونو د نڅاګانو لومړنۍ بنډار ورياد شوې وي. د کوربنې سترګې هم هغه ځارله او له خپل خاوند نه يې وپوښتل: کومه يوه يې لور ده. او د خپلو ګوتو سرونه يې ښکل کړل او وې ويل: ډېره زړه راښکوونکې ده.

د تالار دروازې ته نږدې په لويه ګڼه ګوڼه کې خلک سره ولاړ او د ټولواک راتګ ته يې سترګې ځارلې. ګرافينه په لومړۍ کتار کې ودرېده. ناتاشا د څو تنو غږونه چې ددې په لټه کې و، اورېدل او د هغو غلچکونه يې ځان پلو احساسول. هغه په دې پوه شوه چې ددې پسې لټونکي او دې ته پام، د هغو کسانو دي، چې دا يې خوښه شوې او دغه حالت دا لږه آرامه کړه. له ځانسره يې وويل: زياتره مور ته ورته دي، له مور نه بدتره هم شته.

پيرونسکايا په محفل کې يو مخور، ګرافينې ته وروپېژاند. هغې، هغه سړي ته چې کږې کږې ګڼ سپين ويښته يې لرل، اشاره وکړه او وې ويل: هغه د هالند سفير دى. بيا يې ايلن ته چې تالار ته راننوته، هغې ته وروښوده او وې ويل:

- دا هم د پترزبورګ ټولواکه ده، مېرمن بيزاوخوف!

- ډېره ښکلې ده، په مالګينتوب کې تر ماريا انتونوفنا (د لومړي الکساندر معشوقه) کمه نه ده. ګوره، ښه ورته ګوره، چې زاړه او ځوانان څنګه ترې چورلېږي. هم ښکلې ده او هم هوښيار... خلک وايي چې شهزاده... پرې مين دى. دې نوروته وګوره! سره له هغه چې ښکلې نه دي، خو بيا هم خلک پرې ورټول دي. يوه ښځه چې له خپلې ناښکلې لور سره راروانه وه، وروښودله او وې ويل: يو خورا بډاى يې غواړي،

ریباران یې ورلېږلي دي. هغه وینې، هغه دوی یې غواړي... پیرونسکایا د ګارد یو ښکلي افسر ته چې د دوی له څنګه تېرېده او په جګه غاړه یې د ښځو د سر له پاسه کوم ځای ته کتل، اشاره وکړه او وې ویل:

- دا اناتولي کوراګین دي، د ګرافینې بیزاو خوا ورور. ډېر ښکلي دي، همدا سې نه دي؟ دا سې ګونګوسې دي چې غواړي، همدا بډایه پېغله ورته وغواړي، خو ستاسو دا خپلوان دروبتڅکوي هم، د هغې نجلۍ شا و خوا چورلېږي. دا سې ویل کېږي، چې د هغه نجلۍ شتمني له څو میلیونو اوړي.

بیا یې د ګرافینې، هغې پوښتنې ته چې هغه څوک دي، وویل:

- دا د فرانسې سفیر دي. وګوري! هغه ځان د ټولو اک ښې لاس ګڼي، خو باید اعتراف وکړو دا فرانسویان هم خورا خواږه خلک دي، خورا مهربانه، په دې بنډارونو کې تر دوی نه خوږ ژبې پیدا کولای نه شې. آها! زموږ ماریا انتونوفنا ته ګوره! تر ټولو ښکلې! د جامو سادګۍ ته دې پام کړي، خورا ساده او ښکلي.

پیرونسکایا بیزاو خوف ته اشاره وکړه او وې ویل: دې بل ته بیا ګوره! عینکي، - دا څه کوي، د خپلې ښځې تر څنګ یې تصور کړې، د ملنډو یو ټوټه، یوه نانداري او یوه ټوکه.

پېیر غټ، شډل، درانه کاږه واږه ګامونه، هر پلو ته کتل، خلک یې دې خوا هغې خوا پورې وهل، په دا سې سادګۍ او بې پروایي مخې ته روان و، ته به وایې چې د بازار په ګڼه ګوڼه کې ګرځي راګرځي. د خلکو په منځ کې یې څوک لټول. ناتاشا په خوښۍ د پېیر د پیرونسکایا په وینا، د بنډارونو د ملنډو موضوع، څېرې ته کتل. هغه په دې پوهېده چې پېیر دوی په تېره بیا دا لټوي. پېیر هغې ته وعده ورکړې وه، چې دغې نڅا ته به راشي او دی به هغې ته ښه نڅاګر ورو پېژني خو

بيزا او خوف تر دوی پورې لا نه ورسېدلي، چې د يو نه لوړ، خورا ښکلي، تورڅښي، په پوځي دريشي کې د ولاړ ځوان ترځنګ ودرېد، دغه ځوان د کړکۍ تر خوا د يوه لوړ تورڅښي او خورا بل ښکلي ځوان تر څنګ چې سپينه دريشي او ټټر يې له نښانو نو او مډالونو نه ډک و، ولاړ او خبرې سره يې کولې. ناتاشا د سترګو په رپ کې دغه د منځني ونې سپين جامې ځوان وپېژانده. هغه سردار بالکونسکي و. هغه دې ته ډېر ښکلي، ځوان او تاند وبريښېد.

پيرونسکايا وويل: ښه دا سې ده، تاسو هغه پېژنئ؟ زه يې ليدل هم زغملی نه شم. اوس خو ټول پسې لېوني شوي دي. هغه دا سې کبرجن او ځانستايونکي دي، چې مه کوه پوښتنه. خپل پلار ته شوی. ځان يې سپرانسکي ته نږدې کړي اوس غواړي کومې طرحې جوړې کړي. له ښځو سره يې کړووړو ته لا پسې ګوره! هغه ښځه غواړي ده سره وغږېږي او دې مخ ترې اړوي. ته ګوره، هغه ته يې اشاره وکړه، که له ما سره يې دا سې کړي وای ما به ورښودلي و، چې يو من څو پټېرې کېږي.

۱۶

ناڅاپه ټول وخوځېدل او شرو شور ګډ شو، ګڼه ګوڼه جوړه شوه، ټول مخې ته وخوځېدل او په دوو ډلو وویشل شول. لاره جوړه شوه او سازیانو، سازونو ته ګوتې وروړې، موسیقي وغږېده، ټولواک مخکې، کوربه او کوربنه د مېلمنو د دووکتارونو د هرکلو په منځ کې تالار ته راننوتل. ټولواک چټک چټک ګامونه اخېستل، ښي او کین خوا ته یې لاسونه ښورول، داسې برېښېدل چې هڅه کوي له ګڼو خلکو سره د ددغې کتنې له پیل نه ځان وژغوري. ارکستر هغه پولندي طرز وغږاوه چې په هغو ورځو کې د خپلې ښکلې سندرې له پلوه دود شوې و. ددې سندرې شعر داسې و:

- (الکساندر، الیزابت موږ ستاسو مینان یو) ټولواک د هرکلیو کوټې ته لاړ او خلک دروازې کې پاتې شول. څو تنه په تلوار او ګبېنې چې رنګونه یې الوتي وو، تالار ته راننوتل، خو بېرته ستانه شول. کله چې ټولواک او د هغه کوربنې په غږېدا غږېدا کې بیرته په دروازې کې راښکاره شول، د خلکو ګڼه ګوڼه کوټې ته شاته لاړه، خو یو تن ځوان چې وارخطا ښکارېده، د ښځو خواته داسې ورنږدې شو، هغه یې پورې وهلې او له هغو نه یې هیله وکړه چې شاته لاړې شي...

خلک بیا دې خواته، هغې خواته شول، لاره یې جوړه کړه، د ټولواک موسکا پرشوندو وه، کوربنه یې له لاسه راونیولې او د هرکلو کوټې نه تالار ته راووتل. هغو پسې کوربه او منارا شکینا روان وو، بیا سفیران، وزیران، هغه بېلابېل جنرالان چې پیروسکایا یې په وار سره نومونه یادول روان وو. له نیمایي نه زیاتو ښځو چې د نڅا لپاره جوړې لرلې، یا د نڅا په کتارونو کې ودرېدې او یا د هغو کتار ته وخوځېدې. ناتاشا داسې انګېرله چې دا د مور او سونیا په څېر د هغو څو تنو ښځو په ډله کې ده، چې نڅا ته نه دي بلل شوي، د دېوال ته نېږدې یوازې ولاړه وو... هغې نه ټولواک ته کتل او نه هغو مخورو ته چې پیروسکایا هغوی ته نومول او ښودل. هغې یوازې یو خیال لاره او هغه دا وه چې ایا دا به څوک نڅا ته وروبولي او کنه؟ ایا په رښتیا ددې نارینو له ډلې به د هېڅچا ما ته پام نه یي؟ ایا په رښتیا به زه د لومړیو جوړو په منځ کې ونه نڅېږم؟ ایا هېڅوک به ما ته رانېږدې نه شي؟ داسې بریښي چې ما دوی نه ویني، که دوی ما ته وګوري، په زړه کې به وایي: نه، دا هغه نه ده. نه، دا ناشونې خبره ده، مګر دا خنګه کېدونکې دي. خو هغوی په دې نه پوهېږي چې زه څومره هیله لرم ونڅېږم؟ هغوی باید پوه وي، چې زه څومره ښکلې ګډېږم او له ما سره ګډېدل، څه خوند لري او څه پارونکي دي.

د پولندی نغمې اوږدې او دوامدار غږېدا، د ناتاشې په غوږونو کې څه غمجنې انګازې کولې. هغې غوښتل وژاړي، پیروسکایا هغوی نه لرې شوې وه، ګراف هم د تالار بلې اړخ ته تللی و، ګرافینه، سونیا او ناتاشا د پردیو خلکو په دې ګڼه ګوڼه کې داسې یوازې پاتې وو، لکه څوک چې په ځنګله کې پاتېږي، نه د چا ورته پام و نه یې څوک لېواله و، سردار له یوې ښکلې سره په نڅا نڅا ددوی له څنګه تېر شو او

داسې برېښېده چې هغه دوی پېژندلي نه و. اناتول په موسکا موسکا د خپلې نڅا جوړې په غوږ کې څه ویل او د ناتاشې خبرې ته یې داسې وروکتل، لکه څوک چې وچ د بوال ته ګوري. باریس دوه واره ددوی له څنګه تېر شو او هر وار یې مخ ترې واړاوه، بیرګ او میرمن یې چې نه نڅېدل، ددوی څنګ ته راغلل...

په پای کې ټولواک په نڅا کې د خپلې دریېمې جوړې تر څنګ ودرېد (هغه درې تنو سره نڅېدلي و) د موسیقي انګازې ودرېدې. یاور په خورا تلوار او ګبنۍ د رستوف د کورنۍ د غړو خواته نېږدې شو، که څه هم هغوی دیواله ته ولاړ وو، خو له هغو هیله وشوه چې لاره پرېږدي. هغوی چې دیوال ته ولاړ وو د شاتګ امکان یې نه و... سردار اندرې د ډګروالۍ په خپلې سپینې دریشۍ کې، په خورا لېوالتیا او خوښۍ په لومړي کرښې کې، هغوی ته نېږدې ولاړ و. بارون فیګروف، له هغه سره د دولت د عالي شورا د لومړي غونډې په اړه چې یوه ورځ وروسته جوړېدونکې وه، غږېده... سردار اندرې هغو جوړو ته چې د ټولواک په مخکې له ګډېدو نه شرمېدلي او هغو مېرمنو ته چې په دې بنداړ کې یې د زړه له کومې د نڅېدو هیله لرله، کتل.

پېيېر سردار اندرې ته ورنېږدې شو، د هغه څنګل یې راونیوه او وې ویل:

- تاسو خو تل نڅېږي، راشه زما دا رستووه، ښکلې نازولې رستووه نڅا ته راوبوله!

بالکونسکي وویل:

- چېرې ده؟

هغه خپل ملګري بارون ته چې د دولتي عالي شورا په اړه وسره غږېد، وویل:

- ښښنه غواړم، دا خبرې به کوم بل ځای او وخت وکړو. د نڅا په محفل کې باید یوازې وناڅو.

هغه مخکې شو او هغې خواته چې پېير وروښودله وخوځېد. لږ وړاندې لاړ او د ناتاشا ناهیلې او ستومانه ملالـه سترګې د سردار اندرې له سترګو سره ولګېدې. سردار اندرې هغه وپېژانده او د هغه له احساساتونه داسې پوه شو، چې هغه په نڅا کې نوې ده او د کړکۍ شاته د هغې خبرې وریادې شوې. په خورا خوښۍ ګرافینې ته ورنږدې شو.

ګرافینه تکه سره شوه او وې ویل:

- اجازه راکړې خپلې لور سره تاسو آشنا کړم.

سردار اندرې په ادبي درناوي سره، چې د هغه په اړه د پيرونسکا یا له خبرو نه چور توپير درلود، وویل:

- که ګرافینې(ناتاشا) هېره کړې نه وي، زه لا پخوا د هغې د آشنا ویاړ لرم. هغه ناتاشې ته ورنږدې شو، لاس یې راونیو، پرته له هغه چې هغې ته د نڅا د بلنو خبره وریاده کړي، د هغې له ملا نه یې لاس تاو کړ. هغه ته یې دا وار د نڅا وړاندیز وکړ. د ناتاشا ستومانه سترګې او خبره چې د ناهیلۍ او مینه ناکۍ لېوالتیا لپاره یې په یوه اندازه، چمتووالي لاره، ناڅاپه په یوې ماشوم وزمه موسکا او خوښۍ وغوړېدې او د منني او درناوي ځلا پرې خوره شوه. داسې بربښېده چې ګواکې دا ویرېدل شوې او نیکمرغې نجلۍ په یوې موسکا سره، چې تر شاېې، د اوښکو باران ورېدو ته چمتو و، غواړې وواییې: زه لا پخوا دې بلنې ته سترګې په لاره وم.

ناتاشا او اندرې د نڅا دویمه جوړه وه، چې د نڅا کړۍ ته راننوتل. سرداراندرې د خپلې زمانې یو له ښکلو نڅاګرو نه و. ناتاشا هم خورا

ښکلې نښېده. ورېږ پښې يې د نڅا په ښکلو اطلسي بوټونو کې پټې، خو په چټکۍ او ددې له ارادې نه خپلواکه خوځېدلې او څېره يې له مستۍ او د برۍ له خونده ځلېدله. د هغې لوڅه غاړه او ډنګر لاسونه زړه راښکوونکي و، د هغې اوږې د ايلن د اوږو په پرتله خورا ډنګرې، ټټر يې لنډ او مړوندونه يې هم وچ و، خو په زرګونه ښوېيدونکي غلچکونه، د ايلن پر ښکلو اندامونو لکه ناولې داغونه لګېدل، حال دا چې ناتاشا لکه د يوې معصومې او ساده نجلۍ په شان وه چې د لومړي ځل لپاره بربنډه شوې وه. که پر هغې دا منل شوي نه واى، هغه به هرومرو له شرمه اوبه شوې واى.

سردار اندرې له نڅا نه ښه خوند اخېست، هغه نه يوازې هيله لرله، ژر ترژره له هغو سياسي وچو خبرونه چې خلکو به له هغه نه د هغو په اړه پوښتنې کولې ځان وژغورې، بلکې دا يې هم غوښتل چې د ټولو اک په شاوخوا د غه راټوله شوې غم لړلې کړۍ ماته اوله هغه نه ووزي. نو د همدې کبله يې تکل وکړ وناڅي، او ناتاشه يې ددې ګډېدا لپاره خپله جوړه وټاکله. هغه يې ځکه وټاکله چې پېير ورته وويل او هم له دې کبله چې تر ټولو ښکلې ښځه وه، چې هلته ليدل کېده. همدا چې د نڅا لپاره يې د هغې له نرۍ او چټکې خوځېدونکې ملا نه لاسونه کړۍ کړل، د هغې خوځېدا او چورليدل يې ځان ته خورا نږدې احساس کړل. د هغې له صداقت نه ډکه موسکا يې د خپلو سترګو په وړاندې خورا نږدې وليدله او د دغې نجلۍ د ښکلا مستي يې په ځان کې احساس کړه. کله چې يې تر نڅا وروسته، هغه خپل ځاى ته بدرګه کړه، سا يې وويسته، ځاى پر ځاى ودرېد، د نڅاګرو په ننداره شو، او د زړه په تل کې يې د داسې يوه تاند، شور او مستي روح راوتوخنېد، چې ځان يې ځوان او تاند احساس کړ.

۱۷

تر سردار اندرې نه وروسته باریس ناتاشې ته ورغی او هغه یې ګډېدا ته وبلله، بیا هماغه یاور چې د نڅا بنداریې پیل کړي و او بیا نورو نورو زلمیانو له ناتاشې نه د نڅېدو غوښتنه وکړه. ناتاشا که څه هم هغه شپه، په خورا شور، لېوالتیا او تکې سرې شوې څېرې، یوه شېبه هم له نڅېدو ونه دربده، خو بیا یې هم خپل ځیني هغه لېوال چې له دې سره یې د نڅېدو هیله لرله، سونیا ته د ګډېدو لپاره ورلېږل. د هغې هېڅ شي ته پام نه و او نه یې لیدل چې څه ځیزونه د نورو پام ځانته وراړوي. نه یوازې یې دې ته پام نه شو چې ټولواک ډېر وخت د فرانسې له سفیر سره وغږېد او یا یې په څه میني له پلاني مېرمنې سره د زړه خواله وکړه، یا دا چې کوم شهزاده له چا سره څه کړي او څه یې ویلي دي، یا دا چې ایلن څنګه د ټولو په منځ له ورایه ځلېدله او یا یې له چا سره ځانګړې خواخوږي لرله، بلکې هغې آن خپله ټولواک هم نه لیده او یوازې په مېلمستیا کې د شور، خندا او غږېدو له زیاتوالي نه په دې پوه شوه چې ټولواک تللی دی. سردار اندرې له ناتاشې سره کوتیلوف نومې مسته نڅا چې تر ډوډۍ نه مخکې شوې وه، بیا وکړه. هغه د آترادنیا (په مسکو کې هغه کلي چې ناتشا په کې اوسېده) د باغ په لاره کې، له ناتاشې سره خپل لومړي دیدن هغې ته وریاده کړه او دا یې هم

وریاد کړ چې څنګه ناتاشا ته هغه شپه چې سپوږمۍ خپله رڼا خوره کړې وه، خوب نه ورته او سردار اندرې بې له هغه چې تکل ولري، په بې خبرۍ کې د هغې خبرې اورېدلې وې. ناتاشا چې له هغه نه دا خبرې واورېدې تکه سره شوه، هڅه یې وکړه له هغه بښنه وغواړي. هغې وویل، د هغو احساساتو په اړه چې هغې، هغه شپه خبرې کړې او سردار اندرې ورېدلي دي، ځیني د شرم خبرې هم وې.

سردار اندرې د ټولو هغو کسانو په شان چې د اعیانو په کورنیو کې لوی شوي وي، دا ښه ګڼله په محافلو کې له هغو کسانو سره خبرې اترې ونه کړي، چې په ټولنه کې د کومې بدنامي په تور تورن شوي وي او ناتاشا په تعجب سره د خپلو خوښیو، تېروتنو او په فرانسوي ژبه کې د خپلو نیمګړتیا له املة همدا سې وه. سردار اندرې په خپلو خبرو او کړو وړو کې له هغې سره خورا خواخوږي او مهربانه و. د هغې ترڅنګ ناست و او له هغې سره یې دخورا ساده ساده او بې ارزښته شیزونو او کسانو په اړه خبرې کولې. سردار اندرې د هغې د سترګو له ځلېدونکو شغلو، د موسکا له انګازونه چې له ویلو شویو خبرو سره یې هېڅ اړه نه لرله، او د هغې د زړه له تل نه د راپارېدونکو خوښیو نه خوند اخېست. هر وار یې به چې چا ناتاشا نڅا ته بلله او هغه به په موسکا موسکا پاڅېدله، د تالار په منځ کې به چورلیده، سردار اندرې به د هغې نورو پټو اداګانو ته پام کېده او هغه به یې د زړه له تله ستایل.

یو وار چې ناتاشا یوه نڅا پای ته ورسوله او په سا ایستلو سا ایستلو ببرته خپل ځای ته راستنه شوه، یو بل ځوان هغه ته د نڅا بلنه ورکړه. هغه سخته ستومانه شوې وه او له ژورو سا ایستلو نه یې داسې څرګندېده، چې نه غواړي دغه بلنه ومني. خو ناڅاپه یې پرشونډو بیا موسکا خوره شوه او په خندا خندا یې بیا لاسونه د هغه ځوان پر اوږو

ورکېښودل او سردار اندرې ته د يوې خوږې موسکا تر لېږلو وروسته، په چورليدو چورليدو لرې شوه. اندرې ته د هغې موسکا ويل:

- زه به په دې خورا خوشاله وای، چې کرار، ستا تر څنګ ناسته وای، زه ډېره ستومانه شوې يم، نو تاسو خپله ګوري چې څوک مې نه پرېږدي، که څه هم زه په دې خوشاله يم، ځکه ټول راته ګران دي، تاسو او زه دواړه په دې خبره ښه پوهېږو. کله چې له دغه ځوان سره د غه نڅا پای ته ورسېده. او ځوان هغه پرېښوده، ناتاشا په منډه د تالار له دې خوا نه هغه بلې خوا ته ورمنډې کړلې، چې يو دوه ښځې د نڅا لپاره خوښې کړي.

سردار اندرې همداسې هغې ته کتل او په يوه ډول چې ده خپله يې تمه نه لرله، په زړه کې وويل:

- که هغه لومړې خپلې دغې خپلوانې پېغلې او بيا هغه مېرمنې ته ورشي، ناتاشا به زما ښځه شي.

خو ناتاشا تر هر چا لومړي، د سونيا پلو ورغله.

سردار اندرې په زړه کې وويل:

- کله کله څه تش خيالونه هم د انسان ذهن ته راځي.

خو کله چې ناتاشا د ده تر څنګه تېرېده او د خپل ټټر پر سر ايښې ګلان يې جوړول، اندرې له ځانسره وويل:

- خو يوه خبره څرګنده ده او هغه دا چې دا نجلۍ دومره خوږه، نازولې او دومره له نورو نجونو نه توپير لري، چې د يوې مياشتې په اوږدو کې به هرومرو واده وکړي، داسې پېغلې دلته نه پيدا کېږي.

د نڅاوو په پای کې، بوډا ګراف په خپل شنه باراني کوټ کې، د نڅاګرو خوا ته راغی. سردار اندرې ته يې بلنه ورکړه چې له ده سره کورته لاړ شي او له لور نه يې وپوښتل، چې ايا ددې وخت څنګه تېر

شوي دي. ناتاشا لومړي ځواب ورنه کړ، یوازې یوه موسکا یې وکړه او موسکا داسې وه چې ګواکې په ملنډو وایي: څنګه کولای شي داسې یوه پوښتنه وکړي؟ خو بیا یې هم وویل:

- داسې ښه او په خوښۍ تېره شوه، چې په ژوند کې مې نه وه لیدلې.

د سردار اندرې دې ته پام شو چې څنګه د ناتاشا ډنګر لاسونه د دې لپاره پورته شول چې پلار نه یې کړې کړي، خو ناڅاپه او ژر هغه بېرته ښکته ولوېد. ناتاشا په ژوند کې ځان داسې نیکمرغه احساس کړی نه و. هغه د نیکمرغۍ او بري هغو څوکو ته رسېدلې وه چې انسان په پوره توګه مهربانه او ښه کېږي او آن دا چې د بدۍ، بدمرغۍ او غم شته والي هېروي.

پیېر په دغه مېلمستیا کې د لومړي ځل لپاره د ټولنې په لوړو او اعیانو کړیو کې د خپلې ښځې خورا ښه او لوړ دریځ، ځان ته سپکاوي وګاڼه، نو ځکه خورا غمجن او پرېښانه ښکاربده. د هغه د تندي ګونځې لا ژورې برېښېدې، د کړکۍ تر څنګ ولاړ و او د خپلو عینکو له شا نه مخامخ چیرته ځیر و، خو هېڅوک یې نه لیدل.

ناتاشا چې د خوړنتون پلو روانه وه، د هغه له څنګه تېره شوه. د پیېر پرېښانۍ او خواشینۍ، هغه حیرانه کړه، د هغه تر مخې ودرېده، غوښتل له هغه سره د خپلې نیکمرغۍ او خوښۍ په شریکولو له هغه سره مرسته وکړي، هغې وویل: څومره ښه و ګرافه! تاسو ته وایم همداسې نه وه؟

پیېر بې له ارادې نه وموسېد او داسې برېښېده چې هغه نه پوهېږي، هغه ته څوک څه وایي، خو بیا یې هم وویل:

- هو کې، ډېر خوشاله یم.

ناتاشا په زړه کې وویل: څنګه امکان لري، هغوی ناراضه واوسي؟

په تېره بیا د بیزا و خوف په څېر یو ښه سړي ! ټول هغه کسان چې د غه بندار ته راغلي وو، ناتاشا ته ټول په یو شان ښه، مهربانه، یو بل ته ګران خلک بریښېدل او د هغو نه یو هم نه شي کولای یو بل خپه کړي، نو له دې کبله دوی ټول باید نیمکرغه واوسي.

۱۸

بله ورځ سردار اندرې د پرونۍ شپې د نڅا مېلمستيا وريادة کړه، خو دغو يادونو زيات وخت دوام پيدا نه کړ، هغه وويل: هو کې، د نڅا خورا پرتمين بزم و ،... هو کې، او نور... رستوفه هم خورا مهربانه او خوږه وه. هغه کومه ځانګړې ځانګړتيا لري. کوم غير پترزبورګ ځانګړتيا ، هغه ځانګړتيا چې دې ته له نورو نه توپير ورکوي. دا هغه څه و ، چې ده د پرونۍ شپې د محفل په اړه له ځانسره وويل. هغه خپله سهارنۍ وخوړله او په کار يې پيل وکړ.

هغه د پرون شپې د شوګيرو او بې خوبيو له امله کار ته زړه نه کېده، ورځ يې ښه نه وه ، سردار هېڅ څه نه شو کولای، هغه خپل ځان او خپل کړه خپله غندل، په همدې وخت کې واورېد ، چې څوک راغلل، خوشاله شو.

ده ته راغلي څوک ، بيڅکي نومېده ، هغه په بېلابېلو جرګه ګيو کې غړيتوب درلود او د پترزبورګ په ټولو محافلو کې يې تګ راتګ کاوه. هغه د نويو نظرياتو غوښتونکي و او د سپرانسکي له لېونيو

پلویانو نه و، په نه ستومانه کېدونکي ډول یې د پلازمینې خبرونه هر پلو خپرول او یو له هغو کسانو نه و چې د خبرو په څېر یې خپل عقاید هم بدلول...

هغه په تلوار سره سردار اندرې ته راغی او سمدلاسه یې په خبرو پیل وکړ. هغه ویل چې، د ټولواک په مشرۍ د عالي شورا د جرګې له اجندا نه چې همدا نن سهار جوړه شوې ده، ځو شېبه مخکې خبر شو او د هغه په اړه یې په خورا ګېڼې سردار اندرې ته خبرې پیل کړې. د ټولواک وینا په بې سارې توګه ښه وه. دغه وینا یوه له هغو دریو ویناو نه وه، چې یوازې او یوازې مشروطه غوښتونکي ټولواک یې کوي. ټولواک په ډاګه وویل:

- ولسي او مشرانو جرګې د دولتي اصل دوه ستنې دي. هغه وویل: دولت باید پر ټینګو اصولو ولاړ وي نه د چا په ځانګړې خوښې او پرېکړې. ټولواک وویل: د دولت مالي چارو کې باید ژور بدلون راشي او ټول حسابونه باید برالا او په ډاګه وي. بیخکي دا ټولې خبرې وکړې، په ځینو یې ټینګار کاوه، خپلې سترګې به یې په ځانګړې معنا لرونکې بڼه کېښکودلې، بیخکي خپلې خبرې راټولې کړې او د پایلې په توګه یې وویل:

- نننۍ پېښه د یوه نوي پړاو پیل دي. زموږ په تاریخ کې د یو زرین پړاو.

سردار اندرې د ټولواک د عالي جرګې خبر، چې خورا په بې صبرۍ ورته سترګه په لاره و، او هغه یې خورا با اهمیته پېښه ګڼله، په خورا سړه مینه واورېد او له دې نه یې حیرت کاوه چې اوس دغه پېښه سر ته رسېدلې ده، دغې پېښې نه یوازې په ده یې کوم اغېز ونه کړ بلکې هغه ته ډېره بې اغېزه او یوه کوچنۍ پېښه وبرېښېده. هغه چې په آرامۍ او

له ملنډو په ډک خيال، د بيځکي له احساساتو نه ډکې خبرونه اورېدل، يو تر ټولو ساده فکر يې ذهن کې وګرځېد: په ما او په بيځکي پورې څه اړه لري، په موږ پورې څه اړه لري، چې ټولواک په عالي شورا کې څه ويلي دي؟ ايا دا ټولې خبرې ماته کومه نيکمرغي را په برخه کوي؟

همدې ساده قضاوت په يوه شېبه کې له اصلاحاتو د سردار اندرې هغه پخوانۍ لېوالتيا له مينځه يوړه. دي او ځونور په ګوته شمار کسان، هغه ورځ د غرمنۍ لپاره د سپرانسکي په کور کې مېلمانه وو. کوربانه، هغه ته د بلنې په وخت کې ويلي و:

- ځانګړي مېلمستيا ته بلل شوي دي.

د سردار اندرې لپاره دغې مېلمستيا تر اوسه پورې ځکه خورا اهميت لاره، چې هغې ته هغه کسان راتلل چې ده له هغو سره ځانګړې لېوالتيا لرله... مګر اوس يې زړه نه غوښت چې هلته ورشي.

سردار اندرې د غرمنۍ لپاره په ټاکل شوي ساعت، د تاوريچسکي باغ ته نږدې د سپرانسکي کورته ورننوت. نور مېلمانه چې د سپرانسکي نږدې او خواخوږي ملګري وو، تر ده مخکې او پوره په پنځو بجو رارسېدلي وو. د دغه هومره نه لوی کور، خوړنتون او د پخلنتون پاکۍ او سپېڅلتوب پام ځانته وراړاوه او د کوربانه د راهبانه ژوند نښې يې ځرګندولې.

د سپرانسکي له اوږد مخې (پلار ته ورته) لور او د هغه له يوې چوپړې نه پرته نورې ښځې په دې مېلمستيا کې نه وې. مېلمانه څوک وو؟ ژوروه، ماګينتخکي او ستولپين. سردار اندرې لا په ګاونډه کوټه کې و چې لوبغاړو ته د ورته انګازې خندا غږ يې تر غوږه شو. دغه خندا د هغو لوبغاړو خندا ته ورته و، چې په ننداړو کې خاندي. د يو چا غږ چې د سپرانسکي غږ ته ورته و، خندل او د خندا انګازيو يې په کوټو

کې خوري وې، تر دې نه مخکې سردار اندرې کله د سپرانسکي د خندا غږ نه و اورېدلی. د دغه ستر چارواکي د خندا شور پر ده سخت اغېز وکړ.

سردار اندرې خوړنتون ته ورننوت. ټول حاضر کسان د دوو کړکیو تر منځ د یوه میز پر شاوخوا چې ثکه (تر ډوډۍ نه مخکې خواړه) پر ایښي و ولاړ وو... ماګنیثکي میخایل میخایلوویچ کومه ټوکه ویلې... سپرانسکي چې همدا سې خندل، د سردار اندرې په لیدو، خپل نرم او سپین لاس وراوږد کړ، د هغه لاس یې کېښکود او وې ویل:

- ستاسو له لیدو نه خورا خوشاله یم!

سپرانسکي مخ ماګنیثکي ته وروا ړاوه، د هغه خبرې یې پرې کړې او وې ویل:

- وبښئ، یوه شېبه هیله کوم...

هغه سردار اندرې ته وویل:

- نن مو پرېکړه کړې، چې یوازې خوند به اخلو او د کار په اړه به هېڅ نه غږېږو. او بیا یې نکل کوونکي ته مخ ورواړاوه او خپلې خندا ته یې دوام ورکړ.

سردار اندرې په تعجب او خواشینۍ د سپرانسکي خندا اورېده او د هغه خندېدونکي خبرې ته ځیر و. هغه ته داسې برېښېده چې دا سړی نه سپرانسکي، بلکې بل څوک دی. هغه په زړه پورې له رازه ډک پخواني خیال چې سردار اندرې په خپل ذهن کې د سپرانسکي نه انځور کړی و، یو ناڅاپه د هغه لپاره برېښنه، ساده او نه د پاملرنې شو.

د میز شاوخوا یو شېبه هم څوک نه آرامېدل. داسې برېښېده چې هغوی ټوکې ټکالې راټولې کړې وې. لا ماګنیثکي خپله ټوکه پای رسولې نه وه، چې بل چا غوښتل تر هغې نه لا خندني څه ووایي، دغه

ټوکه که د دولت په اړه نه وه، خو په دولتي چارواکو يې ملنډې وهلې...
داسې بريښېده چې سپرانسکي د يو سختې کړاو نه ډکې ورځې نه وروسته غوښتل له انډيوالانو سره استراحت وکړي. د هغه انډيوالان د هغه په دې هيله پوهېدل او خپله يې هم غوښتل چې يوه شېبه وخاندي، خو ددوی ټوکې اندرې ته هسې د خندا وړ نه ښکارېدې، هېڅ خوند يې نه ورکاوه. د سپرانسکي نري غږ هم د هغه په غوږو ښه نه لګېده او په دې هېڅ نه پوهېده چې د هغه د پرله پسې بې خونده، انګازو ولې پر ده، بې خونده اغېز کاوه. اندرې ته خندا نه ورتله او له دې نه ويرېده چې د ده دغه حالت پر نورو درووند تمام شي، خو ښه وه، د هېڅ چا د ده دغه حال ته پام نه و او ټولو ته داسې بريښېده چې ټول خوشاله دي. سردار اندرې څو ځله هڅه وکړه، خبرو ته ورګډ شي خو هر وار يې هڅه بې ګټه پاتې کېده...
تر ډوډۍ وروسته د سپرانسکي لور او د هغه مينځه پاڅېدل، سپرانسکي خپل سپين لاس د لور پر سر تېر کړ، هغه يې ښکل کړه، آن دغه کړه هم سردار اندرې ته غير طبيعي وبرېښېدل...
سپرانسکي د شراب بوتل وتاړه... ماګنيځکي سمدلاسه له ځايه پاڅېد او د شعر لوستلو ته يې چمتووالي ونيو. هغه د پترزبورګ د ځينو مخورو په اړه په فرانسوي ژبه له ملنډو ډک شعرونه ولوستل، څو ځله شعرونو ته لاسونه وپړکول شول. د اشعار تر لوستلو وروسته اندرې، سپرانسکي ته راغي، چې له هغه سره مخه ښه وکړي.
سپرانسکي وپوښتل:
- چېرې دومره وختنه؟
- چا ته مې په مېلمستيا کې د ګډون وعده ورکړې ده...
دواړه چوپ شول. سردار اندرې دغو هيندارو ته ورته سترګو ته چې

ننوتل هغو کې ناشونې و، ځیر و. هسې ملنډې ورتـه وبرېښېدل، چې هغه چارې دې ښه پایله ولري، چې ده د هغـه پـه مرستـه پیـل کـړي دي. هغه دې ته حیران و چې څنګه ده هغو چارو ته په درنه سترګې کتل چې سپرانسکي سرته رسولې. د هغـه لـه حیا نـه د ډکې او خوښـۍ نـه د لـري خنـدا غـږ، تـر هغـې نـه وروسـته چې دي د هغـه لـه کـوره راووت دده پـه غوږو کې انګازې کولې.

سردار اندرې کورته د راستنېدو سره تکل وکړ، پـه پترزبورګ کـې خپل څلور میاشتنې ژوند ته په نوي ډول وګوري. هغـه خپلې ټولې هلې ځلې وریادې کړې، د ده له خوا د پوځي کړنلارې وړاندیز وریاد شـو، دا وریـاد شـول، چې د ده کـړنلاره لـه دې کبلـه منـل شـوې وه او ټـولـواک تـه وړاندې شوې وه چې بله هغه خورا بده وه. د جرګه ګۍ غونډې، پـه هغـو کې د بیرګ ګډون او په هغه کې پر پوځي کړنلارې خبرې اتـرې وریـادې شوې. هغه ته هغه درانه کارونـه وریـاد شـول، چې ده د نورو لوایحو پـه جوړولـو کـې زغملي و. ده پـه دې لاره کې د لرغـوني روم او فرانسې لـه قوانینو نه زیات مواد روسي ته ژباړلي و. ده چې ددې ټولـو چـارو پـه اړه فکـر وکـړ، وشـرمېد. بیـایې د خپلـو جایـدادونو سیمه بوګاچـاروا پـه ژوندې ښه سترګو ته ودرېده، په کلي او ریزان کې یې خپلې هلې ځلې وریادې شوې. خپل رعیت، بزګران او د هغـو مشـر درون او دې تـه هـک حیران و چې څنګه یې داسې ډېره موده کولای شول، پـه داسې بې ګټې او بې پایلې کارونو بوخت واوسي.

۱۹

سردار اندرې بله ورځ، د څو نورو هغو کسانو او له هغه ډلې نه د رستوف کورنۍ دیدن ته ورغی، چې د نټاشا د وروستي بنډار په وخت کې یې له ډېرې مودې وروسته ورسره لیدلي او وعدې ورسره کړې وه. ددې تر څنګ ده د ادب له مخې غوښتل د ګراف رستوف دیدن ته ورشي او دا هیله یې هم لرله، د هغې له شور ډکې او له نورو نه توپیر لرونکې نجلۍ کور هم وګوري، چې ده ته له لیدو نه ښې خاطرې پاتې وې.
ناتاشا یو له هغو کسانو نه وه، چې له هر چا نه د مخه ده ته هرکلي ته راووته. هغې شین بخون کورني کمیس اغوستي و، هغه په دې کمیس کې سردار اندرې ته د نټاشا تر هغه محفل نه هم لا ښایسته او ښکلې وبرېښېده. د کورني ټولو غړو سردار ته د یوه پخواني، خواخوږي او نېږدې دوست په توګه په خورا ورین تندي هرکلي ووایه... په پترزبورګ کې د مشر ګراف مېلمنه پالنې پر بالکونسکي داسې اغېز کړی و، چې هغه نه شو کولی غرمنۍ ته د هغه بلنه ونه مني. بالکونسکي په زړه کې ویل: هوکې، ښه مهربانه او ویاړمن خلک دي، خو دا ښکاره خبره ده چې دوی د یوه ویښته په اندازه هم له هغې خزانې نه خبر نه دي، چې ناتاشا ددوی لوراو د ناتاشا ښکلا یې لري، خو دغه ساده خلک د دغې نازولې ښکلې ژوند ښونکې او شاعرانه نجلۍ د مخ ته راتګ لپاره

ښه بڼ و.

سردار اندرې په ناتاشا کې، یو بې ساري، نا آشنا ، له خوښیو او مستیو ډکه دنیا موندلې وه، هغه پر دې دنیا چې د اترادینا په باغ کې دهغې تر لیدو او په هغه شپه کې د کړکۍ تر شا له اورېدو نه یې، د ده زړه تخنولی و...

تر غرمنۍ نه وروسته ناتاشا د اندرې د هیلې له مخې، د پیانو شاته کېناسته او سندرې یې ویلې. سردار اندرې د کړکۍ تر څنګ له نورو ښځو سره ولاړ و ، خو غوږ یې ټول د هغې آواز ته و. د خبرو په منځ کې یې ناڅاپه چوپ شو ، ناڅاپه یې غاړه غړۍ او غم ونیو ، خو ژړا یې وچه شوه. ناتاشا سندرې ویلې او دي ورته ځیر و او کوم تت ارمان او هیله یې په زړه کې راتوخښېدله. هغه خوشاله، خو د غم په منګلو کې اسیر و. ددې لپاره یې هېڅ پلمه نه لرله چې وژاړي، خو هغه ژړېدو ته چمتو و. ولې وژاړئ؟ د څه لپاره؟ د پخوانۍ مینې لپاره؟ د کمکۍ شهزادګۍ لپاره؟ د خپلو ځپلو شویو غمونو لپاره؟ د راتلونکو ارمانو لپاره؟ هوکې او نه ! د دغه غم، د دغه اوښکنیز غم عمده علت، همدا ویرونکي او ناڅاپي او ده ته لا څرګند تضاد و. د یوه ستر او لا د ده په زړه کې د پټ ستر شي او د یوه خوار او جسماني شی چې دی او دغه نجلۍ وه، ده تصور کاوه چې دغه تضاد د ناتاشا د آواز په اورېدو سره د ده زړه هم ناکراره و او هم یې آرامه و.

همدا چې ناتاشا سندره پای ته ورسوله، هغه سردار اندرې ته ورغله او هغه نه یې وپوښتل:

- څنګه زما آواز مو خوښېږئ؟

دې چې دا پوښتنه وکړه، وشرمېده، ځکه له پوښتنې وروسته پوه شوې وه، چې دا پوښتنه یې باید نه وای کړې.

هغه وموسېد ، هغې ته يې وکتل او وې ويل: د هغې آواز د بل هر څه په شان چې دا يې کوي، د هغه خوښېږي.

سردار اندرې ماخوستن ناوخته د رستوف له کوره لاړ. هغه د عـادت له مخې لاړ پريوت، نو ډېر ژر پوه شو چې خوب يې له سترګو تښتـېدلي او وېده کېداى نه شي. هغه شمعه ولګوله، په کټ کې کېناست، کله بـه کېناست او کله به بيا پريوت، خو بې خوبۍ زوراوه. د هغـه روح داسې ښاد او د خوښۍ او نيکمرغۍ داسې احساس يې په ګوګل کې غوړېده چې، ګواکې د تړلو شويو کړکيو کوټې نه د خداى بې پايـه آسمان تـه الوتلى وي. هغه دا تصور هم نـه کـاوه، چې پـه رستوفې مـين شوي دي. هغه د هغې په اړه فکر نه کاوه، خو يوازې يې په خيـالونو کـې تصوروله او داسې انګېرله چې ټول ژوند يې د رڼا پلو درومي. هغه پـه زړه کـې وويل: زه له څه ډارېږمه؟ دا زما په زړه کې دا غوغا د څه ده؟ ولـې پـه دې تنګو تړو ديوالو کې لاس و پښې وهم؟ حال دا چې ژوند لـه خپلو ټولو خوښيو سره زما په وړاندې پرانستي دي. او لـه ډېرو وختونو وروستـه هغه د لومړي ځل لپاره د راتلونکي نيکمرغه ژوند تکلونه تـازه کـول. دا يې خيال ته ورغلل چې د زوى په اړه غوڅ فکر وکړي، هغه ته روزونکـي پيدا کړي، له دولتي چارو ګوښه شي، بهر تـه لاړ شي او د انګلسـتان، سويس او ايتاليا هېوادونه وګوري، له ځانسره يې ويل:

بايد تر هغه له خپلې آزادۍ نه ګټه واخلم، چې په ما کـې د ځوانـۍ او پياوړتيا احساس راخوټېږي. اندرې رښتيا ويل:

د نيکمرغي والي لپاره بايـد د نيکمرغـي پـه امکانـاتو ايمـان راوړو او ما اوس دا ايمان پيدا کړي دي. پرېږدئ، مړي، خپـل مړي خښ کـړي او تر هغه چې موږ ژوندي يو بايد پـه نيکمرغۍ کې ژوند وکړو.

۲۰

یو ورځ سهار د ګروال آدولف بیرګ، چې پېیر د مسکو او پترزبورګ د نورو مخورو په شان ښه پېژاند په پاکې او نوې دریشۍ کې په داسې حال کې چې څڼې یې ښې غوړې کړې او د ټولواک الکساندر پاولوویچ په شان یې ږمنځ کړې وې، د هغه دیدن ته راغی، هغه په خندا وویل:

- همداسې ګرافینې ته، ستاسو مېرمنې ته ورغلی وم، خو دا چې زما هیله د هغې له خوا ونه منل شوه، خورا خواشیني یم. اوس هیله لرم چې تاسو ګراف مې نیکمرغه کړي.

- څه امر کوئ ډګروال صاحب! زه ستاسو په چوپړ کې یم.

بیرګ وویل:

- تاسو پوهېږئ، زه اوس په پوره توګه په خپل نوي کور کې مېشت شوي یم، ...

هغه داسې انګېرله چې د غه خبر هر و مرو او رېدونکي خوشالوي...

- ما هیله لرله چې خپلو او د خپلې مېرمنې نېږدې دوستانو ته داسې یوه وړه مېلمستیا جوړه کړم (د دې خبرې سره همماله یې خوړه موسکا پرشونډو خپره شوه). ما غوښتل چې ګرافینې او تاسو نه هیله وکړم، چې موږ ته ویاړ راوبښئ او د یوې پیالې چای او... مابښامنۍ

لپاره زمونږ کره راشئ !

یوازې ایلینا واسیلوفنا وه چې له نوم ورکي بیرګ سره یې اړیکي درلودل ځانته سپکاوي ګاڼه او دایې کولې شو، د هغه بلنې ته نه ووایي. بیرګ ډېره سپینه دا په ډاګه کړه چې ولې غواړي د مخورو په رابللو سره یوه وړه مېلسمتیا جوړه کړي، او ولې به دا مېلسمتیا د ده لپاره د خوښۍ وړ وي. ده دا هم وویل چې ولې نه غواړي پر جواریو او نورو ناوړو لوبو پیسې خرڅې کړي، خو د ښو او مخورو مېلمنو لپاره د خرڅ لپاره چمتو دي. ده په دې خبره دومره ټینګار وکړ چې پیر دې ته اړ و چې د هغه دا هیله ومني. بیرګ وویل:

- ښاغلیه ګرافه ! هیله کوم چې ناوخته نه کړئ، که اجازه وي، غواړم ووایم چې مهرباني وکړئ لس کم اته بجې تشریف راوړئ... زما قوماندان جنرال هم راځي، هغه له ما سره ډېر مهربانه دي. ښاغلیه ګرافه ! ماښامنۍ به کوو او تاسو به ما منت داره کړئ.

پیېر د خپل عادت برخلاف چې تل به مېلمستیاو ته ناوخته راته، هغه ورځ د لس کم اتو پرځای پاو کم اته بجې د بیرګ کورته راغي.

بیرګ او میرمن یې چې څه توان لاره او شونې و... ټول د مېلمنو نه د هرکلي لپاره چمتو کړي وو.

بیرګ او ښځه یې په خپله پاکې او روښانه کوټه کې چې په ښه ډول مجسمې، الماري، څوکۍ او میزونه په کې ایښودل شوي وې ناست وو. بیرګ نوي پوځي دریشي چې په تڼیو سینګار شوې وه، اغوستې، د ښځې تر څنګ ناست او هغې ته ویل: کولې شي او باید هم د مخورو او تر ځانه لوړو خلکو سره تل باید پېژند ګلوی پیدا کړې، ځکه یوازې دغه وخت دي، چې آشنایي ګټه او خوند لري، هغه خپلې ښځې وړې ته ویل:

- ته کولای شئ، دا یا هغه شي واخلې، یا له دې او هغه نه هیله وکړې، چې څه وکړې، خو ګوره ! ګوره چې ما خپلې لومړي رتبې څنګه ګټلې دي. تر اوسه مې څنګه ژوند کړی دی، (بیرګ خپل عمر نه په کلونه بلکې د رتبو، نښانونه او مډالونه په شمېر، شمېره) زما همزولې او ملګري لا هېڅ ځای نه دي رسېدلي او زه که ځای خالي شي، د غونډ قوماندان به شم، او په ځان ویاړم چې ستا مېړه یم (پاڅېد او د وېرې لاس یې ښکل کړ، خو هغې ته تر رسېدو نه مخکې یې د قالینې څنډه چې ګونځه شوې وه، سمه او آواره کړه) زه څنګه دې ځای ته ورسېدم؟ تر هغه نه مخکې له دې کبله چې ما کولای شول، ځانته ښه آشنایان او ملګري خوښ کړم، او د دې تر څنګ باید انسان مهربانه او ځیرک واوسي.

بیرګ وموسېد او پر خپلې خوارې ښځې یې د لوړتیا د انګېرنې د احساس په درک، چوپ شو. هر څه چې دې دا زما مهربانه ښځه په رښتیا هم خورا کمزورې او ناتوانه ده، داسې ناتوانه چې هغه څه نه شي کولای، د نارینه هغه لوړتیا احساس کړي، چې د هغه د نارینتوب نښې دي. ښځې یې (وېرې) هم تصور کاوه چې دا ته مېړه په هر څه کې غوره او پوه دی او د دې مېړه یې د ټولو نورو نارینو په شان د ژوند له رازونو بې خبره دي...

بیرګ ناڅاپه پاڅېد، په احتیاط یې ځکه له خپلې مېرمنې نه غېږ تاو کړه چې د هغې هغه ټکري چې په خورا جګه بیه یې هغې ته اخېستې و، ګونځې نه کړي او د شونډو په منځ کې مچ کړه.

بیرګ چې خدازده پام یې چېرته و، ښځې ته وویل:

- یوې خبرې ته باید پام وکړو چې ژر مو ماشوم پیدا نه شي.

وېرې ځواب ورکړ:

- هو کې، زه هم سمدلاسه د ماشوم لېواله نه یم. باید خلکو ته خدمت وکړو.

بیرګ چې خوږه موسکا یې پرشونډو خوره وه، د هغې جالۍ ډوله تکري ته یې اشاره وکړه او وې ویل:

- شهزادګۍ یوسپووا، هم همدغه شان فکر کوي.

په دې شېبه کې یې خبر ورکړ چې ګراف بېزاوخوف راورسېد. دواړو مېړه او ښځې هر یو داسې تصور کاوه چې د ده یا ددې په هیله بیزاوخوف ددوی کورته بلنه منلې، د هر یوه پرشونډو پرځان د باور او ډاډ موسکا خوره شوه.

د بیرګ په زړه کې تېره شوه: وګوره ! د ښو ملګرو پیدا کول، څه لوی نعمت دي.

وېرې وویل:

- ګوره له تا نه هیله کوم، کله چې له مېلمنو سره غږېږم، چې خبرو ته به مې نه رالوېږې، ځکه زه خپله پوهېږم چې له چا سره، چېرته، څنګه وغږېږم.

بیرګ وموسېد او وې ویل:

- دا ته څه وایې؟ کله کله نارینه په خپل منځ کې خپلې خبرې لري.

پییر یې په کور کې نوي جوړ شوي مېلمستون ته بدرګه کړ. د کوټې نظم او سینګار داسې جوړ شوي و، چې په هغه کې د ناستې د ځای پیدا کول ګرانه خبره وه. دا د حیرانتیا خبره نه وه چې خپله بیرګ هلته د اېښودل شویو میزونو او څوکیو دښورولو او د جوړ شوي نظم د ورانولو وړاندیز وکړ، خو له دې چې خپله یې د دغه نظم د ورانولو زړه نه شو کولې، مېلمه ته یې واک ورکړ. پییر د ځان لپاره د یوې څوکۍ په رانېږدې کولو، د کوټې نظم مات کړ. کوربنو دواړو هڅه کوله، چې د

هغه تود هرکلي وکړي، نو ځکه بې له هغه چې پوه شي دواړه يو ځای غږېدل. وېرې له زيات فکر نه وروسته پرېکړه کړې وه، چې له پېير سره بايد د فرانسې د سفارت په اړه خبرې وشي، نو ځکه يې سمدلاسه له هغه سره په دې اړه خبرې پيل کړې، خو بيرګ د هغې برخلاف بيا فکر کاوه چې خبرې بيا د نارينوو د چارو په اړه وي، نو ځکه د خپلې ښځې خبروته ورولوېد، د هغې خبرې يې پرې کړې او د اتريش د جګړې کيسه يې پيل او بې له هغه چې دې خبرې ته يې پام شي، له ټولنيزو خبرو نه ځانګړو ته راغي او د هغو وړانديزونو په اړه، چې په دې جګړه کې د ده د ګډون لپاره، ده ته شوي و، غږېدا پيل کړه. بيا يې خپلې خبرې اوږدې کړې او وې ويل، چې ده ولې دغه وړانديزونه ونه منل. سره له هغه چې له مېلمه سره مرکه ډېره بې خونده او وېرې ددې په خبرو کې د خپل مېړه د ورولوېدو نه خوابدې برېښېده. د مېلمنو له ډلې نه پرته له پېير نه بل څوک راغلي نه و، مګر بيا هم دواړو ډاډه و چې مېلمستيا ښه پيل شوې ده...

ډېر ژر د بيرګ پخواني ملګري باريس هم راورسېد خو له وېرې او بيرګ سره يې کره وړه لږ ساړه برېښېدل. تر باريس نه وروسته يو مېرمن او يو ډګروال راغلل، بيا يو جنرال، بيا د رستوف د کورنۍ غړي راورسېدل او نور نو بيشکه مېلمستيا، نورو ښو مېلمستياو ته ورته شوه.

بيرګ او وېرې د مېلمنو د خوښۍ او لېوالتيا، د هغو د ګډوډو خبرو اترو، سترې مشې خواره مشې، په مېلمستون کې د ښکلو جامو د شغهاري له ليدو او اورېدو نه وروسته نه شو کولای، خپله خوښۍ پټه کړي. هر څه، د نورو مېلمستياو په شان و. په تېره بيا جنرال چې کوربانه يې د کور د ښه جوړولو له امله ستايل او بيرګ به يې پرله پسې

په اوږه کېښکود. او بیا یې خپله د باستون د لوبې لپاره هرڅه برابر او هغه یې پیل کړه. جنرال د ګراف ایلیا اندرېوویچ تر څنګ کېناست، ځکه هغه یې تر ځان نه وروسته، تر نورو غوره مېلمه او د درناوي وړ ګاڼه. زاړه د زړو او ځوانان د ځوانانو ترڅنګ کېناستل. کورېنه د چای د میز ترڅنګ چې یو د سپینو زرو په یوه توکرۍ کې هماغه شان پتري په کې ایښې وې، لکه د پانین په مېلمستیا کې چې وې، ناسته وه. لنډه دا چې هر څه، له هره پلوه نورو مېلمستیاو ته ورته وو...

۲۱

پېير د مېلمنو په منځ کې د يوه درانه او وياړمن مېلمه په شان بايد د ګراف ايليا اندرېوويچ، جنرال او ډګروال تر څنګ کېناستلي واى. پېير د باستون د ميز تر شا ، داسې کېناست چې مخامخ ناتاشې ته برابر شو. دي د هغه عجب بدلون نه، چې د نڅا د بنداړ نه وروسته په هغې کې ليدل کېده په حيرت کې و. هغه چوپه خوله او نه يوازې هغه شان ښکلې نه وه، لکه د نڅا د شپې په شان، بلکې څه بدرنګه هم برېښېده. پېير تر سترګو لاندې هغې ته ور وکتل او له ځانسره يې وويل: په هغې څه شوي دي؟ ناتاشا د چاى د ميز شا ته د خپلې خور ترڅنګ ، په ډېرې بې پروايئ، بې له هغه چې ورته وګوري، ناسته وه، باريس پوښتنو ته ځوابونه ويل. پېير د قطعو څو پاڼې بدلې او پنځه نورې يې راواخيستې، د ده دا کار د هغه د سيال خوښۍ لا زياته کړه، په دې شېبه کې د نويو رارسېدونکو ګامونو او سترې مشې غږ واورېدل شو ، سر يې پورته کړ، بيا يې ناتاشاته وکتل او په لا حيرانۍ يې ځان نه وپوښتل: په دې نجلۍ څه شوي دي؟

سردار اندرې يې وليده ، چې د ناتاشا مخې ته ولاړ دي. په ځانګړې

پاملرنې او مهربانۍ هغې ته څه وايي. هغې چې څېره يې ګلابي رنګ اخيستې و، سر يې ورپورته او هڅه يې کوله خپله ستړې سا آرامه کړي، هغه ته وروکتل، د هغه په ګوګل کې لګېدلې لمبې څو شېبې مخکې آرامې شوې وې، بيا يې شغلې او اور په څېره کې لګيدلي وو. توله بدله شوې وه او بيا يې د څو مخکې شېبو ناښکلې څېرې، هماغه د نڅا د شپې ښکلا خپله کړې وه. سردار اندرې پيير ته ورغی او پيير د خپل ملګري په څېره کې د ځوانۍ هغه تاندې او هيله مندې نښې وليدې. پيير د لوبې په اوږدو کې څو واره ځای بدل کړ، کله به يې ناتاشې ته مخ شو، کله به يې څنګ او کله به يې هغې ته شا شوه، او د شپې لوبو په اوږدو کې يې هېڅکله له هغې نه سترګې ونه شلولې.

يوې ناڅرګندې خوښۍ چې د رخې او ګبنۍ له تريخ احساس سره مل و، دی زوراوه او تصور يې کاوه چې د هغوی (ناتاشا – اندرې) تر منځ څه تېرېدونکي دي. همدې احساس دي اړ کړي و چې لوبه چور هېره کړي.

تر شپږ واره لوبې نه وروسته جنرال پاڅېد او وې ويل:

- په دې ډول لوبه ناشونې ده او د هغه د پاڅېدو سره پيير هم وزګار شو. يو پلو ته ناتاشا له سونيا او باريس سره غږېده، وېره چې نرۍ موسکا يې پرشونډو خوره وه، له سردار اندرې سره د څه په اړه غږېدل، پيير خپل ملګري ته ورنږدې شو، له يوې پوښتنې نه وروسته پوه شو چې خبرې پټې نه دي، د هغه تر څنګ کېناست.

وېرې چې خپلې خور ته د سردار اندرې ځانګړې پاملرنې ته پام شوې و، له لږ فکر نه وروسته دا ښه ګڼلې وه چې په مېلمستيا کې، په رښتينې مېلمستيا کې، هرومرو بايد، په شاعرانه او عاطفي ژبه د مېلمنو پټو احساساتو ته لاره ولټول شي، نو ځکه يې په ټوليز او په

تېره بیا د خپلې خور پر عواطفو او خیالاتو خبرې وکړې. دا یې هم ښه ګڼلې وه چې باید د اندرې په څېر له ځیرکو او پوه مېلمنو سره په خورا ځیرتیا او د دیپلوماتي هنر په ژبه خبرې وشي.

پېیر چې کله هغو ته ورننېږدې شو، پام یې شو چې وېره د خپلو خبرو له خونده په خوندونو کې ډوبه او سردار اندرې لږ شانته ناآرامه بریښي (دی خورا کم له دغه شان حالت سره مخامخېده) وېرې، چې نرۍ موسکا یې پر شونډو خوره وه، وویل:

- ښاغلیه سردار تاسو چې داسې ځېرک او له ورا د خلکو په خصلت پوهېږئ، د ناتالیا (ناتاشا) په اړه څه فکر کوئ؟ ایا هغه کولای شي، د نورو ښځو په شان خپل اړیکي دایمي وساتل شي؟ (دنور ښځو نه یې موخه ځان و) ایا کولای شي هغه یو وار مینه شي او د تل لپاره، خپل مین ته وفا وکړي؟ زه همدغه وفا رښتینې مینه ګڼم، تاسو څه فکر کوي، ښاغلیه سرداره؟

سردار اندرې له ملنډو نه په ډکې موسکا، چې غوښتل یې خپه ناآرامي تر هغې لاندې پټه کړي، وویل:

- ستا له خور سره، زما پېژند ګلوي دومره نه ده، چې د دغه شان نازکو رازونو د سپړنې توان ولرم... ددې تر څنګ زه په دې اند یم چې څومره مو ښځې کمې خوښېږي په هماغه کچه دوی زیاته وفا کوي.

او پېیر ته یې چې دده خواته را روان و، وروکتل.

وېرې دوام ورکړ:

- هوکې سرداره! تاسو رښتیا وایئ، زموږ په زمانه کې نجونې دومره آزادې او د ځوانانو له خوا هغوی ته پام دوی هومره سرساموي، چې رښتیا او حقیقت ترې نه هېرېږي (وېرې هم د نورو لنډ اندو په شان، په ټولیز ډول خوښېدل «زموږ په زمانه کې» له نامه نه وغږېږي. دغه ډول

وګڼي تصور کوي چې د خپلې زمانې په ټولو ځانګړتیاو ښه پوه او دا ورته څرګنده شوې ده، چې د خلکو کړه وړه له پخوا نه بدل شوي دي) باید ووایم چې نتالیا د خپل شاو خوا ځوانانو د هڅو په وړاندې ډېره مات غاړې او آرامه ده.

سردار اندرې دا چې دویم وار خبر د نتالیا یاده شوه، ناآرامه شو او غوښتل یې پاڅېږي، خو وېرې چې خوږه موسکا یې پر شونډو را تازه کړه، دوام ورکړ:

- تصور کوم بلې هېڅ پېغلې ته ځوانان دومره پاملرنه نه کوي، لکه هغې ته یې چې کوي، خو تر دې وروستیو وختونو پورې دهغې څوک د زړه له کومې خوښ شوي نه و.

وېرې مخ پېیر ته وروا ړاوه او زیاته یې کړه:

- آن زما ګران خپلوان باریس، ښاغلیه ګرافه ! (پېیر) تاسو خو باریس ښه پېژنئ، باریس یادوم، خبره دې زموږ تر منځ وي، دوی (د مینې په دنیا کې) خورا وړاندې لاړل. دغه د مینې په دنیا کې دوړاندې تګ خبره وه،دمینې کنایه وه، چې په هغه زمانه کې خورا دود وه.

سردار اندرې تندی تریو او چوپ شو.

وېرې هغه ته وویل:

- تاسو خو له باریس سره دوست یاست که څنګه؟

- هو کې، زه هغه پېژنم.

- هغه به هرومرو له ناتاشې سره د خپل د ماشومتوب د مینې خبرې درته کړې وي.

سردار اندرې ناڅاپه تک سور واوښت او وې پوښتل:

- عجبه ده، د ماشومتوب مینه؟

- هو کې، کله نا کله د خپلوانو ترمنځ کډ کار،ملګرتیا او خواخوږي

په ګوا ښمنه مینه بدلېږي.

سردار اندرې وویل:

- هو کې هو کې، ببښکه چې همدا سې وي!

هغه ناڅاپه په خبرو راغي او له پېير سره یې ټوکې پیل او وې ویل چې هغه باید په مسکو کې د خپل ماما، کاکا له پنځوس کلنو میشتو لوڼو سره له احتیاط کار واخلي. د همدې ټوکنیزو خبرو په منځ کې پاڅېد، پېير یې له لاسه ونیو او یوې خوا ته یې له ځانسره بوته.

پېير چې د خپل ملګري تازتوب لا په خبرو راتګ او د پاڅېدو په وخت کې یې ناتاشا ته د هغه خوږو کتو ته پام شوي و، په تعجب هغه ته وکتل او وې پوښتل:

- نو څه پېښ شوي دي؟

سردار اندرې وویل:

- زه باید... زه باید له تا سره وغږېږم. زموږ د ښځینو دستکشو په اړه (موخه یې هغه دستکش و، چې ماسونانو، نویو ورغلو کسانو ته ورکول او یو له هغو نه باید خپلې د خوښې ښځې ته ورکړل شوي وای.) زه باید... نه، نه، بیا به وروسته درسره وغږېږم. سردار اندرې چې سترګې یې له حیرانوونکې ځلا نه ډکې، خو دي ډېر آرام و، د ناتاشا خوا ته ورنږدې شو او د هغې ترڅنګ کېناست. پېير لیدل چې څنګه سردار اندرې له ناتاشې نه څه وپوښتل او هغې په قهر سره ځواب ورکړ، خو په دې وخت کې بیرګ پېير ته ورغي او له هغه نه یې هیله وکړه چې د هسپانیا د شخړې په اړه د جنرال او ډګروال ترمنځ په روانو خبرو کې ګډون وکړي. بیرګ نیکمرغه او راضي برېښېده، د خوښې موسکا د هغه پرشونډو خوره وه. مېلمستیا خورا ښه، چور هماغه شان و، لکه د نورو مېلمستیاو په شان. د ښځو خوږې خبرې، د باستون د

لوبې ميز، قطعې او په قطعو کې د جنرال د آواز جګېدل، آن سماوار، ډوډۍ، پتاسې او شرينې ټول، ښه او ښه وو. يوازې يو څه په دې مېلمستيا کې کم و، هغه څه چې په ټولو مېلمستياو کې ده ليدلي و او دلته نه و، هغه دا و چې د کومې مهمې شخړې يا موضوع په اړه د نارينو ترمنځ په جګ آواز خبرې اترې او شخړې وې، هغه هم جنرال پيل او ده هم پېير هغو ته ورګډ کړ.

۲۲

سردار اندرې بلـه ورځ د رستوف کـور تـه ورغـي. هغـه ګـراف ایلیـا اندرېوویچ بللي و. هغه ټوله ورځ هلته تېره کړه.

د کورنۍ ټول غړي په دې پوهېدل، چې سردار اندرې د چا لپاره ددوی کره راغلي، هغه هم دا نه پټوله او د ورځو په اوږدو کې یې هڅه کوله چې له ناتاشې سره واوسي. ناتاشا نه یوازې په زړه کې ویرېده، بلکې له نیکمرغۍ نه هم خوشاله وه او د کورنۍ ټول غړي یوه بختور زیري ته سترګه په لاره وو.

کله چې سردار اندرې له ناتاشې سره خبرې کولې، مشرې ګرافینې به هغه ته په خورا ځیر غمجن او له خیالونو نه په ډک تصور کتل، خو کله به چې سردار اندرې هغې ته ورو کتل، هغې به له چا سره هسې تشې خبرې پیل کړې. سونیا نه غوښتل هغه دواړه یوازې پرېږدي، نو ځکه به تل له هغو سره وه او له بله پلوه له دې کبله پرېښانه وه چې د هغوی د خبرو خنډ او د خلکو د خندا نه شي. کله به چې ناتاشه له هغه سره یوازې او سترګو په سترګو شوه، له انتظاره به تکه سپینه او ورخطا شوله. هغه د سردار اندرې کمیني او حیا حیرانه کړې وه.

هغې داسې انګېرله چې سردار اندرې غواړي څه ورته ووايي، خو څه، دا نه پوهېده او هغه نه شو کولای هغه ووايي.

کله چې ماښام سردار اندرې لاړ، ګرافینه ناتاشې ته ورغله او په پټه یې له هغې نه وپوښتل:

- نو څه وشول؟

ناتاشې وویل:

- مورجانې! تا ته قسم درکوم چې اوس مې هېڅ مه پوښته.

سره له هغه هم هغه شپه تر ډېره پورې کله ناآرامه او کله هم په وېره کې وه، سترګې یې په یو ځای کې ګنډلې وې او د مور کټ ته به یې کتل او د سردار اندرې په اړه مورته وغږېده. هغې وویل چې اندرې دا ډېره وستایله، هغه به کله ویل چې بهر ته سفر کوي او له دې نه یې پوښتل چې سږکال اوړي به دا چېرې ځي او کله خو یې د باریس په هکله دې نه پوښتنې کړي دي. هغې ویل:

-خو پوهېږئ، دغه شان... دغه شان یو حالت سره هېڅکله مخامخ شوې نه ده، کله چې له هغه سره یم وېرېږم، دا څه ولې، دا څه معنې لري؟ دا ددې نښه ده چې دا هرڅه ریښتیا دي؟ ها؟ مورجانې !وېده شوئ؟

مور یې ځواب ورکړ:

- نه، ویښه یم، زه هم وېرېږم، ځه ویده شه.

- چېرې لاړ شم؟ هرڅنګه چې وي، خوب نه راځي؟ خوب یعنې څه؟ خوب لا څه لېونتوب دي؟

په زړه کې راویښ شوي احساس حیرانه کړه او د دغه احساس له ډاره یې زیاته کړه:

- مورجانې ! زما ادکي ! تر اوسه پورې هېڅکله داسې شوې نه وم.

آن تصور يې هم نه شم کولای، چې ولې داسې شوم، همداسې ده، مورې!

ناتاشې ته داسې برېښېده چې هماغه لومړی وار يې چې په اترادينا کې، سردار اندرې ليدلی دی، زړه يې پرې بايللی دی. هغه ګواکې دغې ناڅاپې او عجيبې نيکمرغۍ ويروله، هغه نيکمرغي چې ددې د هغه په لومړي وار ليدلو په برخه شوې، خپله يې خوښه کړې وه، د هغه په وړاندې بې احساسه نه ده، داسې برېښي چې دا به تقدير وي، چې هغه دې هم هغه وخت پترزبورګ ته راشي، چې مور هم دلته يو او بيا د نڅا په هغې مېلمستيا کې سره مخامخ شو. دا ټول د تقدير کار دی. دا په ډاګه د تقدير کار دی چې ټول داسې سره برابر شول، چې په دې نڅا کې له دې سره برابر شو. د هغه د لومړي وار په ليدو مې داسې احساس کړه، چې دا کتنه کومه ځانګړې کتنه ده.

مور د خيالو په ځپو کې ډوبه او لور نه يې وپوښتل چې سردار اندرې نور څه ورته وويل؟ څه يې ورته ولوستل او کوم شعرونه يې د خاطرو په کتابچه کې ورته وليکل؟

ناتاشې ناڅاپه وپوښتل:

- دا خو به د شرم ځای نه وي، چې هغه کونډ دی؟

- دا څه د لېونتوب خبرې کوئ؟ د خدای شکر وکړه، د نکاح بختونه په آسمانو کې تړل کېږي.

ناتاشې چې د خوښۍ اوښکې يې پر ليمو راشېوه وې، ګېڼۍ اخيستې وه، له مور نه يې غېږ تاو او چيغه کړل:

- زما ګرانې مورې! څنګه راته ګرانه يې، ها نه پوهېږئ چې څومره نيکمرغه يم.

په همدې وخت کې سردار اندرې له پيير سره ناست و او له هغه سره

يې پر ناتاشې د خپلې لېوني مينې او د واده کولو کيسې کولې.

په همدې ورځ ګرافينې ايلينا واسيلوفنا (د پيير ښځه) يوه لويه مېلمستيا جوړه کړې وه، دې مېلمستيا ته د فرانسې سفير، يو بهرني شهزاده چې هر کله به ددوی کور ته راتلل او يو شمېر نور ډېر مخور او پېژندل شوي مېلمانه، نارينه او ښځې راغلي وو. پيير هم دلته و، په سالون کې ښکته پورته ګرځېد او ځانته خورا پام، پرېښانۍ او سرسام والي يې ټول حيران کړي وو.

پيير د نڅا د هغې ورو ستۍ مېلمستيا نه وروسته داسې احساس کړي و چې بيا يې د ملالتوب او پرېښاني شپې او ورځې را رواني او بې ګټې او په ناهيلۍ د هغه په وړاندې ټينګار کوي. پيير بې له هغه چې پوه شي په دې ورځو کې په يو ځانګړي ياور بدل شوي و او د دغې ځانګړتيا د پيدا کولو له پيل نه يې د سپکاوي يو درونډ پېټي پر اوږو ورلوېدلي او د ځينو وګړو د غرور ناولې خيالونه يې، خيال ورګډ وډ کړی و. له دې سره هممهاله د خپل ملګري سردار اندرې او ناتاشې، چې د خپل کوچنۍ خور په شان يې نازوله، ترمنځ د نويو پيدا شوو عاطفي اړيکو او په دې برخه کې د ده او د ده د ملګري د حالت تو پير دی ډېر زوراوه او د پرېشانۍ سبب يې کېده. هغه په هماغه اندازه چې د خپلې ښځې په اړه فکر کولو نه کرکه لرله، په هماغه کچه يې نه غوښتل د سردار اندرې او ناتاشې تر منځ د پيدا شوې عاطفې او خواخوږۍ په اړه فکر وکړي. هغه ته بيا ددې دنيا هرڅه تر نظر بابيزه ورغلل. د هغه په خيال کې بيا دا پوښتنه راژوندۍ شوه: ولې؟ ولې ده شپه او ورځ په ماسوني کتابونو او کړو تېرول، چې اوس بيا شيطاني روح پر ده زورور کېږي. شپه دولس بجو ته رسېدلې وه، چې له مېلمستيا نه ووت، پاڅېد او خپلې کوټې ته چې د کور په دويم پوړ کې و ورغی.

کوټه تیاره او د سګرټو له لوګو نه ډکه وه. دي د خپل میز تر شا کېناست، په لیکلو یې پیل وکړ، د سکاتلندي ماسونانو د قلمي نسخو نه یې څه راالیکل چې یو څوک کوټې ته راننوتل. هغه سردار اندرې و. پېیر د یوه سرسام او خواشینۍ چا په څېر وویل:

- هو، دا تاسو یاست!

هغه د یو نا امېد او ستومانه په شان چې د ژوند له بدمرغیو یې د ژغورنې لپاره کارته لاس وراچولې و، خپلې کتابچې ته د اشارې په ترخ کې وویل:

- دا دی کار کوم.

سردار اندرې د خوښۍ او شور نه په ډکې خوځېدا، د هغو کسانو په څېر چې ژوند ته په نوې بڼه ګوري د پېیر په وړاندې ودرېد او پرته له هغه چې د هغه پریښانۍ او خټه طبیعت ته یې پام شي، په خورا غرور او نیکمرغۍ وموسېد او وې ویل:

- ښه د زړه سره! ما پرون شپه غوښتل تا ته وو وایم، خو ومې نه ویل، نن شپه هم د همدې لپاره راغلی یم، زه ژوند کې دا سې نه وم شوي، مین شوي یم، مین، ګرانه!

پېیر ناڅاپه ژور اسویلی وویست او خپل څورب ځان یې پر اوږده څوکۍ واچوه او وې ویل:

- پر ناتاشې رستوفې، مین شوی یې، ها؟

- هو کې، هو کې، نور پر چا؟ هېڅ کله به مې باور نه وای کړي، خو دغه احساس پر ما خورا لاس بري دي. پرون شپه زورېدلم، په عذاب وم، خو دغه عذاب زه په دنیا کې پر هېڅ شي نه بدلوم. ما مخکې له دې ژوند درلود. اوس پوه شوم چې ژوند څه شي دي، خو بې له هغې نه هم ژوند نه شم کولای. خو ایا دا شونې ده، چې زه هم هغې ته ګران واوسم؟

زه د هغې لپاره زوړ یم... ولې سرسام یې؟ ولې نه غږېږې؟
- زه، زه، زه به څه درته ووایم.
پېير ناڅاپه پاڅېد او په کوټه کې يې په ګرځېدا شو:
- ما تل فکر کاوه... ما تل فکر کاوه چې دا نجلۍ یوه خزانه ده، دا یوه بې سارې نجلۍ ده... مهربانه ملګرېه! زه له تاسو هیله کوم، ډېر ځان هوښيار مه کوه، شک ته لاره مه ورکوه، واده وکړه، واده وکړه واده وکړه، زه درته وایم، تر تا نه به بل نیکمرغه سړی په دنیا کې نه وي.
- او هغه؟
- هغې ته هم ګران یې.
سردار اندرې وموسېد، د پېير سترګوته يې وکتل او وې ويل:
- اپلتې مه وایه.
پېير په خواشینۍ چیغه کړل:
- زه پوهېږم، ورته ګران یې.
سردار اندرې پېير له لاسه راونیو، هغه يې ودراوه او وې ويل:
- غوږ شه، زما له زړه نه خبر يې کنه؟ زه باید یو چا ته زړه تش کړم او هر څه ورته ووایم.
پېير وويل:
- ښه، غږېږه، زه ډېر خوشاله کېږم، چې خبرې دې واورم.
په رښتیا هم د هغه څېره بدله شوه، د تندي ګونځې يې وغوړېدې او په خورا پام يې د خپل ملګري خبرو ته غوږ شو. داسې برېښېده چې سردار اندرې هم چور بدل شوی وي... پېير یوازینی څوک و، چې ده کولای شول، هغه ته د خپل زړه راز وغوړوي... هغه ويل:
- که یو چا راته ویلي وای چې داسې به په یوه نجلۍ مین کېږم،

ژوند کې به مې نه وای منلي، زما دغه او سني احساس، له هغه څه سره چې پخوا مې په زړه کې درلود هېڅ وره نه دي. ټوله دنیا ما ته په دوو برخو ویشل شوې ده: یوه د نیکمرغۍ، هیلو او رڼا او بله هغه چې دا هلته نه شته، ویر او تیاره ده.

پییر د هغه خبرې پسې تکرار کړې:

- هو کې، هو کې ویر او تیاره. په دې ډېر ښه پوهېږم.

- په دې کې زه هېڅ ملامت نه یم، چې رڼا راته ګرانه ده، زه ډېر نیکمرغه یم، ته په دې پوهېږې؟ زه په دې پوهېږم چې زما په دې حالت ته خوشاله یې.

پییر د خپل ملګري خبرې ومنلې او وې ویل:

- هو کې، هو کې همداسې ده. په ملالو او غمجنو سترګو یې هغه ته وکتل، په هغه کچه چې د سردار اندرې برخلیک ورته نیکمرغه په هماغه کچه یې خپل هغه ورته ویرجن او بدمرغه برېښېده.

۲۳

د واده لپاره د پلار خوښه هرومرو وه، نو لـه دې کبلـه سـردار انـدرې بله ورځ پلار ته لاړ. پلار په ظاهره، په کراره خو په ګوګـل کـې یـې پـه یـو اخ و ډب د زوی دغه خبر واورېد.

هغه نه شو کولای دا درک کړي، چې ځنګه په هغه وخت کې چې د ده لپاره ژوند پای ته رسېدلی، یو څوک وغـواړي هغـه بدل او څه نوي پـه کې ورزیات کړي. بوډا له ځانسره ویـل: ښـه بـه دا و چې پرېښـي یـې وای چې ژونـد مـې هسـې پـای تـه رسولې وای، چې زه یـې غـواړم، تـر هغـه وروسته یې بیا هر څه چې سره کول، کول دې. خپل زوی سره یې له هغـې دیپلوماسۍ نه کار واخیست چې په خورا مهمو چارو کـې یـې کـار تـرې اخیست. هغه په خورا کراره ژبه له هغه سره په دې اړه خبرې پیل کړې:

- لـومړی خو واوره، د قـامي اعتبـار، کـورني شـتمنۍ او پـوهې لـه پلوه غوره نه برېښي، دویم دا چې نور تا ته نه ځواني او روغتیا پـاتې ده (بوډا په دې خبره ډېر ټینګار کاوه) حال دا چې پېغلـه خـورا تنکـۍ ده،

دریېیم په خپل زوی دې زړه نه خوږېږي، چې څنګه یې د اسې یوې پېغلوتې ته وسپارې، او څلورم دا چې (بوډا له ملنډو نه په یو ډک غلچک زوی ته وکتل) په پای کې درته وایم، که دا کار یو کال وځنډوې ښه به وي، بهرته لاړ شه، د روغتیا غم دې وخوره، هماغه شان چې هیله لري، سردار نیکولای ته یو آلماني روزونکي پیدا کړه او بیا هغه څه چې ته یې مینه، شوق، سیالي یا پریښانۍ ګڼې، هر څه یې چې نوموې، هغه تر سره او ښځه وکړه. دا زموږ وروستۍ خبره ده، پوه شوې کنه؟ وروستۍ.

سردار خپلې خبرې په داسې یوې ژبې پای ته ورسولې، چې ښکاره ده هېڅ څه نه شي کولای، د ده دریځ بدل کړي.

سردار اندرې په ښکاره پوه و چې بوډا هیله لرله، چې نه د اندرې او نه په راتلونکي یوه کال کې د هغه احساساتو، زغم نه لري او یا به د یو کال په لړ کې خپله بوډا له دنیا نه سترګې پټې کړي، نو ځکه یې د پلار خبرو ته غاړه کېښوده، دا په دې معنا چې ریباري به وکړي، خو واده به یو کال وروسته کوي.

سردار اندرې د رستوف کره د خپل وروستي تګ نه درې اونۍ وروسته، پترزبورګ ته راستون شو.

ناتاشه له مور سره تر زړه خوالۍ نه یوه ورځ وروسته، له سهاره تر ماښامه پورې بالکونسکي ته سترګې په لارې وه، خو هغه رانغی. دویمه او دریېیمه ورځ یې په کاته کاته سترګې په خاته شوې. پېیر هم ددوی دیدن ته رانغي او ناتاشا نه شو کولای په دې پوه شي، چې ولې هغه ددې دیدن ته نه راځي.

درې اونۍ په همدې ډول تېرې شوې، هغې هېڅ چېرې د تګ تکل نه لاره او لکه د سیورې په شان سرګردانه او خواشینه کوټه په کوټه

ګرځېده. ماښامي به يې له ټولو په پټه ژړل او آن له مور سره به يې هم نه کتل. هغه به قهرېده او خوابدی ته به يې هسې پلمې لټولې، هغې ته داسې برېښېده چې ټول د هغې په ناهيلۍ خبر دي، پر هغې ملنډې وهي او يا يې هم زړه پرې سوځي. ګواکې د هغه د زړه وير کم دی چې د بدمرغۍ پېټی هم پرې وربار شو.

يوه ورځ مورته راغله، غوښتل يې مورته څه ووايي، خو ناڅاپه په ژړا شوه، د هغې اوښکې د هغه ماشوم اوښکو ته ورته وې، چې خپله هم نه پوهېږي په څه رټل شوي دي. ګرافينې ناتاشا تسل او آرامه کړه، ناتاشا لومړي خپلې مورته غوږ غوږ وه، خو ناڅاپه يې د هغې خبرې پرې کړې او وې ويل:

- مورې، تا ته وايم مورې بس کړه! زه د هغه په اړه فکر نه کوم او نه غواړم فکر وکړم. يو څو وخته دلته راته، راته اوس نه راځي، نه دي راځي... نو څه؟

غږ يې وربږدېد او نږدې و، چې بيا يې اوښکې راتوې شي، خو ځان يې ټينګ کړ او په کراره يې دوام ورکړ:

- زه اصلاً نه غواړم مېړه وکړم، له هغه نه ډارېږم، اوس، اوس دا دي هر څه هېر او خپله چور آرامه شوم.

هغې له مور سره تر دغو خبرو نه يو ورځ وروسته، خپل هماغه زوړ کميس واغوست، چې هر سهار به يې په اغوستو د خوښۍ په څپو کې ډوبېده. هغې بيا خپل همااه پخواني ژوند پيل کړ. د چای تر څکلو وروسته هغه تالار ته چې غږ به ښې انګازې په کې کولې، لاړه او هلته يې د سولفژ (د موسيقۍ يوه آله) تمرين پيل کړ. کله چې د موسيقۍ لومړنی درس پای ته ورسېد، د تالار په مينځ کې ودرېده او د يوې سندرې يو بيت يې چې تر ټولو نه زيات يې خوښېده، تکرار کړ... بيا يې

په زړه کې هغه پخوانۍ هيلې او تلوسې راوخوټېدې او له ځانسره يې وويل:

- ولې دومره زيات په دې اړه فکر وکړم، هسې هم هر څه ښه دي. تر دې خبرې نه وروسته يې په تالار کې قدم وهل پيل کړل.. کله چې دهيندارې تر مخې تېره شوه، ځان ته يې وکتل، خپله څېره يې وليدله او وې ويل:

- هو، آها دا زه يم ! څومره ښکلې، ډېره ښکلې، زه هېڅ چا ته اړتيا نه لرم.

کومې مينځې غوښتل تالار ته راننوزي، چې څه شي جوړ کړي، خو هغې لاره ورنه کړه، بېرته يې دروازه ورپسې پورې کړ او دې خپله قدم وهلو ته دوام ورکړ. هغه ورځ په خورا ښه او ددې په پخوانۍ خوشال حالت پيل شوې وه، هر څه خپل ځان نيو، بيا يې ځينې نارينه په خيال ګرځېدل چې پر دې مين دي، ددې په ښکلا کې ډوب او په ستاينو يې لګيا دي:

- دا څه ښکلا ده، دا ناتاشا ده؟ ښکلې، ښه آواز، ځوانه، هغه د هيچا خنډ نه دي، چا ته آزار نه رسوي، خو يوه هيله لري، هغه په کراره پرېږدئ. که هر څومره هغه خلکو په کراره پرېښې وای، خو دا شونې نه وه، چې هغه په کراره پاتې شي او په دې خبره اوس هغه خپله هم پوهېده.

په دې خيالونو کې وه، چې د تالار يوه دروازه راخلاصه شوه او چا غږ وکړ:

- په کور کې يئ؟

او له دې غږ سره د چا د پښو غږ وا اورېدل شو. ناتاشا په هينداره کې خپلې څېرې ته وکتل، هلته يې څوک ونه ليدل. د ګاونډې کوټې نه د چا

غږ راته، خو بالاخره يې په هينداره کې خپله څېره چې رنګ يې تک سپين الوتی و، وليد. دا د هغه غږ و. ناتاشا ډاډمنه وه، چې دا هغه دی. که څه هم د هغه غږ يې د ترلو دروازو له شا اورېده، خو بيا هم پوهېده چې دا دی دی. په تلوار او الوتي رنګ د هرکلو کوټې ته ورغله او وې ويل:

- مورجانې ! بالکونسکي راغي ! ډارېږم. زه د دغه حال زغم نه لرم، نور نه غواړم وکړېږم خو څه وکړم؟

ګرافينې لا ځواب نه و ورکړی، چې سردار اندرې په ګبنۍ او برندو سترګو راننوت، خو همدا چې ناتاشا يې وليده، سترګې يې وځلېدې او آرامه شو. د ګرافينې او ناتاشې لاسونه يې ښکل کړل او کټ ته نږدې کېناست.

ګرافينې وويل:

- ډېره موده کېده چې موږ مو له خپلې کتنې...

خو سردار اندرې هغې ته د چټک ځواب او هغه څه له امله چې هغې ته يې غوښتل وواېي، د هغې خبرې پرې کړې او وې ويل:

- يوه موده ځکه ستاسو له چوپړ نه بې برخې شوم، چې د پلار ديدن ته ورغلی وم. بايد له پلار سره د يوې خورا ځانګړې خبرې په اړه غږېدلی وای.

هغه په منډه ناتاشا ته ورو کتل او وې ويل:

- پرون شپه بېرته راستون شوم. د يوې لنډې شېبې نه وروسته يې وويل:

- آغلې ګرافينې، زه بايد له تاسو سره وغږېږم.

ګرافينې سترګې په ځمکه خښې کړې، سوړ اسويلی يې وويست او وې ويل:

- مهرباني وکړئ، تاسو ته مې غوږ دی.

ناتاشا په دې ښه پوهېده، چې هغوی باید یو ازې پرېږدئ، خو نه یې شو کولای له خپل ځایه وښوري، کوم درد یې ستوني کېښکود ، رډو رډو او سپین سترګي یې سردار اندرې ته کتل.

په زړه کې یې ویل:

- همدا اوس، همدا شېبه، دا ناشونې خبره ده !

سردار اندرې بیا هغې ته وروکتل او ناتاشا د هغه له همدې ځیر کتو نه پوه شوه، چې تېروتلې نه ده، هو کې، همدا اوس، په همدې شېبه کې، ددې برخلیک ټاکل کېږي.

ګرافینې تا به وای چې زګېروي کوي، وویل:

- ناتاشا ، ځه ته لاړه شه ! بیا وروسته به درغږ کړو.

ناتاشا په ویرېدلو او زاریونه ډکو سترګو سردار اندرې او مور ته وکتل او ووتله. سردار اندرې وویل:

- آغلې ګرافینې، زه راغلي یم، چې ستا لور وغواړم.

ګرافینې له قهره تکه سره شوه ، هېڅ یې ونه ویل او وروسته په خورا نرم او آرام آواز وویل:

- ستاسو وړاندیز...

سردار اندرې پټه خوله بې له هغه چې څه وو ایي د هغې سترګو ته کتل. ګرافینې وویل:

- ستاسو وړاندیز ... (لږه ورخطا شوه) ... زموږ لپاره د خوښۍ ځای دی... زه ستاسو ریباري او وړاندیز منم... ډېره خوشاله یم. مېړه مې هم... هیله لرم... خو بیا هم هر څه خپله ناتاشې پورې اړه لري.

سردار اندرې وویل:

- کله چې مې ستا خوښه واورېده ،بیا به له هغې سره وغږېږم، ایا

تاسو له ما سره دا منئ؟

گرافينې وويل:

- هو،

او خپل لاس يې هغه ته وروړاندې کړ. اندرې د هغې پر لاس ورخم شو، گرافينې له پرديتوب سره په مينه ناک احساس په مينې د هغه تندي مچ کړ. هغه هم هيله لرله چې سردار اندرې د زوی په شان ورته گران وي او هم هغه يو پردي سړي گڼه. له هغه نه يې ويره په زړه کې پيدا کېده. گرافينې زياته کړه:

- زه ډاډه يم چې خاوند به مې هم ستاسو ريبارې ومني، خو ستاسو پلار...

- ما له هغه سره په دې اړه خبرې وکړې، هغه هم ومنله، خو يوه خبره يې وکړه چې واده به يو کال وروسته کېږي او دا هغه خبره وه چې غوښتل مې تاسو ته هغه ووايم.

- دا رښتيا خبره ده چې ناتاشا خورا ځوانه ده، خو دومره ځنډ ،يو کال خو خورا ډېر وخت دی...

سردار اندرې يو سوړ اسويلی وکړ او وې ويل:

- بله هېڅ چاره نه شته.

گرافينې وويل:

- اوس به هغه تاسو ته راولېږم او خپله له کوټې نه ووته.

کله چې لور پسې ورروانه وه، له ځانسره يې ويل:

- لويه خدايه پر موږ رحم وکړه!

سونيا وويل چې ناتاشا د خوب په کوټه کې ده. هغه رنګ الوتي په خپل کټ کې ناسته، په ساړه غلچک يې شمايلو ته کتل، پر ټټر او تندي يې صليب ويست او په چټک بنگهاري يې څه ويل. د مور په

لیدو یې له کټه راو دانګل او هغې ته یې ورمنده کړل:

- مورجانې، څه وشول، وایه څه وشول؟

مور په داسې یوه ژبه چې ناتاشا ته خورا بې خونده وبرېښېده وویل:

- ورشه، هغه ته ورشه، هغه دې ریباري کوي.

او په داسې یو آواز چې په هغه کې د غم او ملامتې نښې څرګندې وې، په داسې حال چې لور یې په تلوار دې نه لرې کېده ورپسې غږ وکړ:

-ورځه، ورځه،

او یو سوړ اسویلي یې وویست.

ناتاشا بې له هغه چې پوه شي، د هرکلیو کوټې ته رسېدلې وه، هغه یې چې ولید ودرېده، له ځانسره یې وویل:

- ایا دا پردی سړی اوس زما د پاره څوک دی؟ او سمدلاسه یې ځواب ورکړ، هو کې، اوس دغه تن په دې نړۍ کې ما ته تر هر چا ګران دی؟

شهزاده اندرې هغې ته ورنږدې شو، سترګې یې ښکته واچولې او وې ویل:

- هماغه شېبه چې مې ولیدلې په تا مین شوم، ایا کولې شم هیلمند واوسم؟

ناتاشي ته یې وکتل او د هغې د خبرې غوځې حیرانۍ دې حیران کړ.

د هغه خبرې ده ته ویل: دا پوښتنې بیا نو د څه لپاره؟ ولې پر هغه څه شک لرې، چې پرې ډاډمن وې؟ ولې هغه خبرې وکړو چې کلمات نه شي کولای هغه څه بیان کړي چې احساسوو یې؟

ناتاشا هغه ته ورنږدې شوه، ورته ودرېده، سردار اندرې د هغې لاس ونیو او مچ یې کړ.

- ایا زه تاسو ته ګران یم؟

- هو کې، هو کې
د هغې په آواز کې د خوابدي نښې ښکاره وې. ژور سوړ اسويلي يې وويست، بيا يې اسويلي وويست، بيا بيا او اسويلې په سلګيو بدل شول.
- ولې ژاړې، څه در شوي دي؟
هغې د اوښکو او ژړا په منځ کې په موسېدو موسېدو ځواب ورکړ:
- اخ! چې څومره نيکمرغه يم!
هغه ته ورکړه او يوه شېبه په خيال کې داسې ډوبه شوه چې ګواکې له ځانه پوښتي: ايا دا امکان لري؟ او هغه يې ښکل کړه.
سردار اندرې د هغې لاس نيولی و. د هغې سترګو ته يې کتل، خو په خپل ګوګل کې يې له هغې سره د څو شېبو مخکې مينه احساس نه کړه. د هغه په زړه ناڅاپه څه شي راپرزېدلي و، نور نو هغه پخوانۍ اوله رازه ډکه شاعرانه پرتمينه لېوالتيا نه وه، د هغې ځای د هغې له ښځينه ماشوم وزمه ناتواني سره رحم نيولی و، د هغې دوفا او باور په وړاندې ډار، ګران خو خوښې سره هغه پور، چې دي يې د ابد لپاره هغې سره يو ځای کاوه، که څه هم اوسني احساس د پخواني هغه په شان روڼ او شاعرانه نه و، خو پياوړی او تر پخوا زغرد و.
سردار چې لا هماغه شان د هغې سترګو ته کتل، هغې ته وويل:
- ايا مورجانې درته وويل چې تر يو کال پورې دا کار ناشونی دی؟
ناتاشا په زړه کې وويل:
- ايا دا په رښتيا زه يم؟ ايا په رښتيا هماغه ماشومه نجلکۍ (ټولو ماته دغه شان ويلي) ايا په رښتيا زه له همدې شېبې نه د دغه پردي خو د ګرانښت وړ، مهربان، هوښيار او آن زما پلار ته د درناوي وړ سړي ښځه يم؟ ايا دا رښتيا ده، چې هر څه ته بايد په

ساده ګۍ ونه کتل شي، زه نور غته او د خپلو هرو کړو وړو او خبرو درناوي او مسؤولیت لرم؟ هو، رښتیا همدا اوس یې له ما نه څه وپوښتل؟

خپله یې ځواب ورکړ: نه! خو هغه په دې نه پوهېده، چې هغه څه پوښتلي و.

سردار اندرې وویل:

- ما وبښه، تاسو ډېر ځوانه یئ، ما خو په ژوند کې ډېر څه لیدلي او آزمایلي، زه پر تا ویرېږم. تاسو لا ځان هم نه پېژنئ.

ناتاشا په ځیر او ډېر پام هغه ته غوږ و او هڅه یې کوله د هغه په خبرو یې سر خلاص شي، خو نه کېدل.

سردار اندرې اوږده کړه:

- که څه هم دغه یو کال، چې ما له نیکمرغۍ نه لرې کوي، پر ما ډېر ګران تمامېږي، په دغه موده کې به تاسو د ځان د آزمایلو وخت ولرې. زما هیله له تاسو نه دا ده چې یو کال وروسته ما د نیکمرغۍ په څپو کې ډوب کړې، خو تاسو په خپلو کړو کې آزاده یاستئ. زموږ کوژده به له ټولو پټه وي، که دا احساس مو وکړ، چې زه درته ګران نه یم یا مو کوم بل نارینه...

د سردار اندرې دا خبرې چې په یو ډول غیر طبیعي بڼه کېدلې، ناتاشا وروپرې کړې:

- تاسو ولې دا خبرې کوئ؟ تاسو پوهېږئ له هماغې ورځې نه، چې تاسو د لومړي ځل لپاره اترادینا ته راغلئ، زه پر تاسو مینه شوم.

هغې دا خبره داسې غوڅه او ډاډمنه کوله، چې په رښتیا والي یې پوره ډاډمنه وه.

- او د یو کال په اوږدو کې به تاسو لا خپل ځان وپېژني...

هغه په پای کې په دې پوه شوه چې واده یو کال ځنډېږي، نو ځکه یې ناڅاپه وویل:

- یو کال! پوره یو کال!

سردار اندرې هغې ته د واده د یو کال ځنډولو د علتونو په ویلو پیل وکړ، خو ناتاشې هغه نه اورېدل.

هغې وپوښتل:

- بله چاره نه شته؟

سردار اندرې ځواب ورنه کړ، خو د دغې پرېکړې د نه بدلون نښې یې له ورایه په څېره کې څرګندې وې.

ناتاشا ناڅاپه په سلګیو شوه او وې ویل:

- دا وحشتناکه ده! نه، نه وحشتناکه، وحشتناکه ده! یو کال انتظار ما وژني، دا ناشوني او وحشتناکه ده.

هغې د خپل کوژدنې خېرې ته وکتل او په هغه کې یې د رنځ او شک نښې ولیدلې.

ناڅاپه یې اوښکې ودرېدې او وې ویل:

- نه، نه زه هرومرو دا ټول زغمم، زه په بې سارې ډول نېکمرغه یم.

د ناتاشې مور او پلار کوټې ته راننوتل، ناوې او زوم ته یې مبارکي وویله.

له همدې ورځې نه، سردار اندرې د زوم په نامه د رستوف کورنۍ ته تګ راتګ پیل کړ.

۲۴

د سردار اندرې په ټینګار، د ده او ناتاشې د بولې (نامزدي) خبر نه چا ته وویل شو او نه یې کوژده وشوه، هغه ویل:
- دا چې د واده ځنډول د ده په خوښه و، نو د هغه ټول درونند پیټې هم باید د ده پر اوږو وي. هغه ویل چې دی به ټول عمر پر خپله خبره ولاړ وي، خو نه غواړي ناتاشا په کوم بند کې ایساره کړي، ښه به دا وي چې هغه خپل واک ولري. که ناتاشا آن د شپږو میاشتو په اوږدو کې هم داسې احساس وکړي، چې کوژدني یې ورته ګران نه دی، کولای شي، له هر څه لاس په سر شي. خو دا ښکاره خبره ده چې نه د ناتاشې مور او پلار او نه خپله هغې د دغو خبرو لېواله وو، خو سردار اندرې خپله خبره ټینګه کړې وه. هغه به هره ورځ د رستوف دوی کره راته، خو له ناتاشې سره د هغه کړه وړه، د زوم په شان نه و. هغه به، هغې ته (تاسو) ویل او یوازې به یې د هغې لاس ښکلول. تر ریباری او بولې (نامزدۍ) نه وروسته د هغو اړیکې، خورا ساده او مینه ناک شول. داسې بریښېده چې تر دې وخته پورې دوی یو بل نه پېژندل او ددوی

دواړو خوښېدل چې تر بولې نه خپل مخکې اړيکې ورياد کړي، هغه وخت ورياد کړي چې هېڅوک نه و دوی څنګه د يو بل سترګو ته کتل. او اوس دا دي چور بدل شوي دي. پخوا ددوی کره وړه خورا لاسي او غير طبيعي و او اوس رښتيني او زړه له کومې دي. له سردار اندرې سره خبرې اترې او ناسته ولاړه په لومړيو وختو کې له ستونزو سره ځکه مل و چې هغه ټولو د بلې کچې او دنيا سړي ګاڼه او ناتاشا تر ډېرو پورې هڅه کوله هغه د خپلې کورنيو له غړو سره رږدي کړي... شپې او ورځې همداسې تېرېدې. سردار اندرې ټولو سره له نېږدې آشنا شو. هغه کولای شول د ناتاشې له پلار سره د جايدادونو او کرنې په اړه او د هغې له مور او خپله له دې سره د جامو او سينګار په اړه خبرې اترې وکړي.

له سونيا سره يې د ګنډولو اوبدلو او د خاطراتو د کتابچې په اړه خبرې کولې. کله به بيا د رستوف د کورنۍ غړو بيا په خپل منځ کې په دې اړه خبرې کولې، چې دا تقدير څنګه دا ټول رامنځ ته کړل، په دې اړه چې څنګه سردار اندرې لومړي ددوی کلي اترادنيا ته راغي او بيا دوی پترزبورګ ته لاړل او د هغه ګډ احساس په اړه چې تر لومړۍ کتنې نه د ناتاشا او سردار اندرې ترمنځ پيدا او ددوی د مينځې ورته پام شوی و... دا ټول، دوی د تقدير خبره ګڼله...

د کوژدنيو ترمنځ شاعرانه چوپتيا چې تل پر دوو کوژدنيو ولاړه وي، پر دوی هم لاسبره وه. زياتره وخت به دوی څنګ ترڅنګ ناست وو، خو چوپه خوله به وو. کله به ټول پاڅېدل، لاړل به او دوی به يې يوازې پرېښودل خو دوی به همداسې چوپ وو. ډېره کمه داسې پيښېده چې د خپلې راتلونکې په اړه وغږېږي. سردار اندرې ته راتلونکې وحشتناکه برېښېده او وجدان ورته ناآرامه و. ناتاشا د هغه په دغه او دهغه په نورو احساساتو چې دې درک کول، پوهېده خو يو

وار ناتاشې له سردار اندرې نه د هغه د زوی نیکولای په اړه وپوښتل.
سردار اندرې تک سور شو ، داسې تک سور چې اوس زیاتره وخت کېږي،هو دا هغه څه دي چې د ناتاشې په ځانګړي توګه خوښېږي، هغه وویل چې د ده زوی به له دوی نه جلا ژوند کوي.
ناتاشا په ویرې وپوښتل:
- ولې؟
- زه نه شم کولای هغه له نیکه نه جلا کړم، ځکه چې...
هرکله به چې سردار اندرې غږېده (او څومره ښکلي غږېده) ناتاشا به په ډېر ویاړ هغه ته غوږ نیو او هر کله به چې ناتاشا شونډې پرانستې، په خوښۍ او ویرې به یې لیدل چې هغه په ځیر ځیر دې ته ګوري، حیرانه به پاتې شوه او ویل به یې: هغه په ما کې څه لټوي؟ هغه په خپلو غلچکو کې ما نه څه غواړي؟ او که هغه څه چې دی لټوي او غواړي، په ما کې یې پیدا نه کړي، بیا به څه وکړم؟ کله به له خوښۍ نه ډک لېونتوب، چې ددې د طبیعت خپله ځانګړتیا وه، پر دې لاسبری او هغه وخت به سر تر پایه غوږ او سترګې شوه، چې د هغه خندا واوري او وګوري. هغه کله ناکله خندل، خو کله چې یې خندل، د هغه خندا د زړه له کومې او خورا لوړه وه او هر وار به ددې خندا نه وروسته، ناتاشې هغه ته ځان خورا نږدې ګاڼه. که د راسېدونکي بېلتون خیال دا نه ډارولای،ناتاشا به چور نیکمرغه او له دې نیکمرغۍ نه مسته لېونۍ وای. سردار اندرې له پترزبورګه ترخوځېدو نه یوه شپه مخکې، پېیر هم له ځانسره د رستوف دوی کورته، چې د هغه د نڅا له بنډار نه وروسته دلته نه و راغلي، راوست. پېیر سرسامه او پرېښانه برېښېده او له مشرې ګرافینې سره یې د زړه خواله کوله. ناتاشا چې سونیا سره د شطرنج میز ته ناست وو ، اندرې یې هم خپلې خواته وروبوله. اندرې د

هغو خواته ورغی او وې پوښتل:
- تاسو له ډېرې مودې راهیسې بیزا او خوف، پېژنئ، هغه مو خوښېږئ؟
- هو، زموږ خوښېږي، ډېر ښه ځوان دی، ډېر ښه طبیعت لري...
سردار اندرې وویل:
- پوهېږئ، ما خپل راز هغه ته ویلی دی. زه هغه له ماشومتوب نه پېژنم. هغه ډېر پاک زړی ځوان دی او ناځاپه یې لږ په زغرده وویل:
- ناتالې (ناتاشا) تاسو نه هیله کوم... ګوره! زه روان یم، ځم بیا به خدا زده څه پېښېږي، تاسو کېدای شي... ښه! پوهېږم چې په دې اړه څه ونه وایم... خو یوازې یوه... هیله کوم، هر هغه چې پېښېږي او زه دلته نه وم...
- څه کېدای شي پېښ شي؟
سردار اندرې دوام ورکړ:
- هر غم چې و، ګوره پېغلې سونیا ،له تاسو نه هم هیله کوم، هره پېښه چې وه، یوازې پر هغه اعتماد وکړئ او مرسته ترې وغواړئ. هغه سرسام او د خندا سړی دی، خو تر هغه نه رښتینی او پاک زړی بل څوک نه شته.
نه مور، نه پلار کولای شي دا تصور وکړي، نه سونیا او نه خپله سردار اندرې چې له کوژدنې نه د ناتاشا بېلتون به، د هغې پر ژوند څه اغېزې ولري... ناتاشا په تکه سرې خبرې، له شور او هیلو په ډک زړه، خو په حیرانو سترګو په کور کې سرګردانه ګرځېده او په خورا وړو او د نه پام وړ کارونو لګیا شوه. داسې بریښېده چې نه پوهېږي چې قسمت څه ورسره کوي او آن هغه وخت چې سردار اندرې د خدای په امانۍ په نښه د هغې لاس ښکل کړل، اوښکې یې تویې نه شوې او یوازې دومره

يې وويل:

- مه ځئ! هغې دا مه ځئ په داسې يوه ژبه ادا کړل چې سردار اندرې يې دې فکر ته ولمساوه، چې ښه به دا نه وي، چې په رښتيا له دغه سفره سر په لاس شي، او له دې سره پاتې شي. د اندرې په غوږو کې تر ډېرې مودې دغه آواز انګازې کولې، کله چې سردار اندرې مخه ښه وکړه او لاړ، که څه هم بيا يې هم ونه ژړل، خو د ځو ورځو لپاره به په کوټه کې يوازې وه او هېڅ څه يې له لاسه نه کېدل. هغې څه خواشينې هم نه کوله، يوازې کله کله به يې له ځانسره وويل:

- ولې او د څه لپاره لاړ؟

خو د سردار اندرې تر تګه دوې اونۍ وروسته، د ټولو د انتظار برخلاف، يو وار له خپلو خيالونو او دردونو نه آزاده شوه، کړه وړه يې د پخوا په شان شول، خو د هغې په ګوګل او زړه کې، د هغو ماشومانو په څېر چې له يوې ځنډنۍ ناروغۍ نه روغ شوي وي، هر څه بدل شوي وو.

۲۵

مشر سردار نیکولای اندریوویچ، د زوی د تګ نه وروسته، لا ناروغ، عصبي او تند مزاجه شوی و. د هغه د ناځرګنده قهرونه تول دروند پېټی د شهزادګۍ ماریا پر اوږو وربار و. داسې بریښېده چې پلار هڅه کوله د لور په ژوند کې هغه ټکي او ځایونه پیدا کړي، چې دي وکولای شي د هغو په کېښکوده، هغه لا پسې په عذاب کړي. ماریا په ژوند کې له هر څه زیات له دوو څېزونو سره چې د دې د خوښې سرچینې وې، زیاته مینه لرله: یو یې وړوکی نیکولای او بل مذهب و. او دا دواړه هغه پلمې وې چې پلار به په آسانۍ د هغو له کبله ښکنځله او ملنډې به یې پرې وهلې. هره خبره به چې وه، پلار به یې د زړو پېغلو له خوا د ناولو دودونو، شګونو، ټوټکو او د ماشومانو د بې ځایه او بې پایه نازولو پلو وروا ړوله او ویل به یې:

- ته غواړې په دې نازونو سره هغه (نیکولای جان) د ځان غوندې د یوې زړې بوډۍ په توګه وروزې. پوهېږې.نه.نه سردار اندرې زوی غواړي، نه یوه زړه او له واده نه پاتې لور.

یا به یې د شهزادګۍ ماریا تر مخې له پېغلې بوري ین نه وپوښتل:

- د روسانو دغه کشیشانو ته بې پایه او بې ځایه درناوی، دغه د شمايلو او شمعو لګولو يې خوښېږي کنه؟ او په دې توګه به يې په خپلې لور ملنډې وهلې.

تل به يې خپله لور په ترخو ترخو خبرو زوروله. د هغه زړه به يې ورماتاوه، خو لور به دغه ټول په خورا آسانۍ بښل او د پلار درناوي به يې کاوه. هغې هېڅکله پلار ګنهکار نه ګاڼه. خو ايا دا شونې وه، چې له ټولو دغو آزارونو او قهرونو سره سره چې پلار به يې پر دې کول، هغه ورته ګران نه وي، ايا پلار يې پر دې عذاب او ظلم روا ګڼل او عدالت يې نه درلود.

خو اصلاً د عدالت معنا څه ده؟

شهزادګۍ ماريا هېڅکله د هغه عدالت په هکله چې د کبر نښې ولري، فکر نه و کړی. د انساني ټولنې ټول پېچلي او جړ قوانين، د هغې لپاره په يوه څرګنده او روښانه قانون کې مرورړل شوي وو، او هغه د عشق او له ځانه د انکار قانون و او دا قانون يو چا موږ ته رابښږدلی و. هغه چا چې د انسانانو په لاره کې زوربدلی او له همدې مينې نه يې ژوند ځار کړی و. (حضرت مسيح). چې دا سې وه نو شهزادګۍ ماريا، څوک وهچې دنورو د عدل او ضلم په اړه فکر وکړي؟ د هغې يوازنۍ دنده دا وه چې وزورېږي او نور ورته ګران واوسي او دا هغه څه و چې دې کول.

سردار اندرې په ژمي کې خپل کلي، ليسه ګوري ته راغی. هغه مهربانه، خوشاله او ښه طبعه لرله. شهزادګۍ ماريا ډېره موده کېده چې خپل ورور يې داسې نه و ليدلی. هغې داسې انګېرله چې ورورته يې څه ورپيښ شوي دي. خو سردار اندرې د خپلې مينې په اړه خورته هېڅ ونه ويل. له خپل تګ نه مخکې يې له پلار سره څه ناندرۍ درلودې او د

شهزادګۍ ماریا دې ته پام شو ، چې په خواشینۍ سره بېل شول.

شهزادګۍ ماریا د ورور تر تګ نه وروسته خپلې یوې خورلنډې ژولیه کاراګینا ته چې د ټولو نورو نجونو په شان یې له د سردار اندرې سره د واده هیله لرله، یو لیک ولیکه. ژولیه کاراګینا چې ورور یې له ترکانو سره په جنګ کې وژل شوی و ، ماتم درلود.

ګرانې او مهربانې خورلنډې ژولیه !

دا یوه څرګنده خبره ده، چې زموږ ټولو برخلیک له زغمه پرته بل څه نه دی، ستا ویر هومره دروند دي، چې زه خو یې د زغم تصور هم نه شم کولای، خو یوازینی زغم به دا وي چې هغه د لوی خدای اراده وبولو ، چې د هغې له مخې ستاسو او ستاسو د ګرانې مور د آزماینې تکل لري.

ګرانې خورلنډې ! مذهب او یوازې مذهب دی چې کولای شي موږ ته، نه به وایم چې تسل، بلکې له ناهیلو نه ژغوري. یوازې مذهب دی.هو کې یوازې مذهب کولای شي هغه شخړې چې له ایمانه پرته، دانساني پوهې له ماحول بهر دي، موږ ته را څرګندې کړي... هغه لومړنی مرګ چې ما لیدلی، زه خپله د هغه شاهده وم او هېڅکله به هغه هېر نه کړم. زما د ورور د نازولې ښځې مرګ و. هغه مرګ پر ما یې سخته اغېزه پریښې ده. هغه شان چې تاسو هغه برخلیک حیران کړي یاستئ، چې ولې یې ستا ورور ستاسو له څنګه یووړ، زه هم دې ته حیران وم چې ولې یې لیزا ، هغه ښکلې ښاپېرۍ، چې نه یوازې یې چا ته تاوان نه رسېده، بلکې له ښېګڼو پرته بله اند ېښنه یې په خیالو کې نه ګرځېده، باید مړه شي. خو په هر حال زما ګرانې ! دا دي له هغې ورځې نه چې زما ورېندار مړه شوې پنځه کاله تېرشول او زه په خپل خوار عقل په خورا ښه توګه دا درک کوم چې هغه باید مړه شوې وای. او دغه مرګ څنګه د خدای د بې پایه مهربانۍ او ټولو ارادو شاهد و ، که څه هم موږ د هغه

حکمت په پوره موخه نه پوهېږو، خو داسې تصور کوم چې دا ټول له بندګانو سره د هغه د بې پايه مينې پرته بل څه نه دي. زه زياتره داسې فکر کوم چې هغه يوه داسې ښاپېيرۍ او نازولې معصومه وه چې د مورولۍ د درانه پېټي او د هغو د درنو دندو د سرته رسولو زغم يې نه درلود. هغې که د مېرمنتوب او ښځيتوب سپېڅلې دندې په ښه توګه ترسره کولې، کېدای شي د مورولۍ د درانه زغم، زغم به يې نه درلودای... ګرانې خورلنډې! دغه خبرې ځکه تا ته ليکم چې، په انجيل کې هغه نغښتل شوی راز چې زما د پاره د ژوند د بهېر بنسټ جوړوي، تا ته درولېږم. د هغه له ارادې پرته، د هېڅ خوځېدونکي يو ويښته هم نه ښوري او له مورږ سره د هغه بې پايه مينه ده چې د هغه غوښتنې تاکي، نو ځکه هر هغه چې پر مورږ راځي زمورږ په ګټه او زمورږ د نيکمرغۍ لپاره دي. (په هرحال يې شکر) تاسو له ما نه پوښتلي و چې په راتلونکي ژمي کې به مسکو ته راشم او کنه؟ که څه هم ستا د ديدن سخته لېواله يم، ولې تصور نه کوم او هيله هم نه لرم چې مسکو ته دې راشم. زما دا خبره به تاسو حيرانه کړي، که ووايم چې زما د نه راتګ علت بناپارت دی. تاسو هرومرو خبر ياست چې زما د پلار روغتيا ورځ تر ورځې مخ په ژوبلېدو ده. هغه نه شي کولای د سيالېو دښمني او برې وزغمي. هغه ژر ژر په قهرېږي. د هغه زياتره نازغمي او قهر له سياسته دي. هغه دا نه شي کولای وزغمي چې بناپارت دې، د اروپا له ټولواکانو په تېره بيا زمورږ له ټولواک د سترې کاترينې له کړوسې سره لکه د ښځې په شان کړه وړه وکړي... زما د پلار لپاره د دغه شان کړووړو زغمل خورا ګران دي... تصور کوم هغه زياتره د خپلو سياسي عقايدو او له دې کبله چې د هېڅ سياسي سيالۍ زغم نه لري او خپل نظر د نورو نظرياتو ته د کومې پاملرنې نه پرته وړاندې کوي، اتکل

کوم چې د سختو او زورونکو ناندریو لمسون به شي. نو له دې کبله مسکو ته له تګ سره هومره لېوالتیا نه ښیي. ټولې هغه لاس ته راوړنې چې د تداوۍ له لارې ګټي، پر بناپارت د سیاسي ناندریو له لارې به یې بایلي. په هر حال هر څه به ډېر ژر څرګند شي. زموږ کورنی ژوند که د خپل ورور په لرې والي سترګې پټې کړم، پخوانی رنګ لري. هغه شان چې مې پخوا درته لیکلي و، هغه په دې وروستیو وختو کې ډېر بدل شوی دی. د خپلې مېرمنې تر مرګه وروسته یې سر کال یو ټکان خوړلی دی، په ګوګل کې یې یوه څپه را الوتلې ده او بیا هماغه شان شوی دی، چې ما په ماشومتوب کې پېژانده. رښتینوالي، خوږژبه والي، پاک زړتوب او نورې هغه ښېګڼې چې ما په بل چا کې نه دي لیدلې. داسې تصور کوم چې په دې پوه شوی دی چې ژوند د هغه لپاره پای ته نه دی رسېدلی. خو له دې رواني بدلونو سره سره له جسمي پلوه ډنګر، ژوبل او عصبي شوی دی. د هغه له پلوه پرېښانه یم، خو خوشاله یم، چې د ډاکترانو د پخواني ټینګار له امله یې بالاخره بهر ته د هغه سفر پخوانۍ سپارښتنه ومنله. هیله لرم چې د هغه روغتیا په بشپړه توګه روغه شي. تاسو لیکلي و چې هغه په پترزبورګ کې یو له غوره، ځیرکو او پوهو ځوانانو نه ګڼل کېږي، هیله لرم چې زما کورني غرور، به وبښې، ما هېڅکله په دې خبره کې کوم شک نه لاره. هغه مرستې او نیکي چې دلته له خلکو، له مریيونه نیولې تر لویو ځمکوالو پورې کړې دي، شمېرل یې ګران کار دی. اوس پترزبورګ ته راغلي او هغه منصب یې تر لاسه کړی دی، چې ورتیا یې درلوده. زه حیرانه یم او تعجب کوم چې څنګه دغه شان آوازې هغه هم ناسمې چې ګواکې هغه له کومې ورې رستوفې سره مرموز واده کړی، له مسکو نه پترزبورګ ته رارسېږي. زه فکر کوم چې سردار اندرې به له کوم چا، په تېره بیا له

دغې نجلۍ سره په دغو دلايلو واده وکړي:

لومړي خو دا چې زه پوهېږم چې ورور مې خورا لږ خو بيا هم د خپلې خداى ښښلې ښځې په اړه غږېږي، د هغه وير او خواخوږي دومره د هغه پر زړه واكمن دي چې تصور نه كوم، دغه زړه دې بل چا ته وركړاى شي او بيا زموږ دغه نازولې ملک (نيكولاى) د ميرې منګلو ته وسپاري.

دويم دا چې دغه نجلۍ د هغو ښځو له ډلې نه ده چې د سردار اندرې دې خوښه شي او ده دې واده ورسره وكړي. كه ريښتيا راباندې وايئ زه هم نه غواړم چې هغه دې دغه شان ښځه ولري. وبښه قلم مې آزاد پرېښود، كيسه اوږده شوه او دا دى دا دويم مخ دى چې تورومېږې. د خداى په امان ګرانې خورلنډې، خداى دې تاسو په خپل سپېڅلي رحم او پناه کې وساتي. زما ګرانه ملګرې پېغله بوري ين هم تاسو ښكلوي.

ماريا

۲۶

د اوړي نيمايي وه، چې شهزادګۍ ماريا له خپل ورور سردار اندرې نه چې په سويس کې و، ليک تر لاسه کړ. هغې دغه ليک ته هېڅ انتظار نه لاره، سردار اندرې په دې ليک کې خپلې خور ته يو عجيب او ددې له انتظاره لرې خبر ليکلي و. هغه له پېغلې رستوفې سره د ده د بولې خبر و. ټول ليک خپلې کوژدنۍ ته د ده په ښکلو ستاينو، د مينې په خبرو او خپلې خور ته د وروګلوۍ او پر هغې د باور له تورو ډک و. هغه ليکلي و چې لا تر اوسه هېڅکله په کومې ښځې مين شوی نه و. دا دی دی اوس نوی د ژوند په معنا پوه شوم، له خور نه يې له دې کبله ښښنه غوښتلې و، چې هغې ته يې د خپلې کوژدنۍ په هکله څه نه و ويلي او يوازې يې له پلار سره په دې اړه خبره کړې وه. هغه دا دليل راوړی و چې خور به يې بيا پر پلار ټينګار کړی وای چې د ورور واده ومني، پلار به د هغې هيله نه وای منلې او پلار به يې لا پسې عصبي شوی وای او بله دا چې، خبره لا هغه وخت څرګنده نه وه، لکه اوس چې څرګنده شوې ده. هغه ورځ پلار ده ته يو کال وروسته د واده وعده ورکړه. له هغه وخته دا ده شپږ مياشتې اوښتې دي، يعنې نيمايي موده تېره شوې وه او زه له

هغه وخته اوس زيات دي واده ته لېواله يم. که دغه داکترانو دلته زه د نورو درې مياشتو لپاره په دغو معدني اوبو کې د لامبو لپاره نه واى ساتلاى، زه به لا د وخته روسيې ته ستون شوى واى... ته ما پېژنې او له پلار سره مې په اړيکو ښه پوهېږې. زه هغه ته هېڅ ډول اړتيا نه لرم او هېڅ څه ترې نه غواړم. زه تل خپلواک وم او يم خو د هغه په وړاندې مخالفت هم د هغه د کرکې او قهر سبب کېږي. هغه په داسې حالت کې دى چې له موږ سره د هغه شپې ورځې، خورا کمې پاتې دي، نو ځکه نه غواړم چې هغه دې زما د نيکمرغۍ خنډ شي. دا دي اوس لګيا يم په دې اړه هغه ته يو ليک ليکم او له تا نه هيله کوم چې يوه ښه شېبه غوره او هغه ته يې ورکړې. ته به ګورې چې هغه په دې اړه څه وايي، ايا کومه هيله شته چې هغه به دا ومني او کنه؟ ايا هغه به دغه يو کال موده لږ رالنډه کړي که څنګه؟

شهزادګۍ ماريا له ډېرو شکونو، دعاګانو او هيلو نه وروسته ليک پلار ته وسپاره، يوه ورځ وروسته بوډا سردار په کراره هغې ته وويل:

- ورور ته دې وليکه چې تر څو مړ نه يم، صبر دې وکړئ، ډېر وخت پاتې نه دى، په همدې لنډو ورځو کې به زما له غمه خلاص شي.

شهزادګۍ غوښتل چې د مخالفت کوم ځواب ورکړي، خو پلار هغې ته د خبرو اجازه ورنه کړه، آواز يې لا لوړ کړ او وې ويل:

- واده يې کړه، واده يې کړه ګرانه، تر دې نه غوره موندې نه شي. هوښيار خلک دي آ؟ بډاى دي آ؟ د نيکولاى جان به ښه ميره وي؟ ګوره ورته وليکه، واده يې کړه، همدا سبا يې واده کړه، د نيکولاى جان به ميره شي. هغه او زه به له بورينکې سره واده وکړم! هه، هه، هه چې دى هم بې ميرې پاتې نه شي. خو په يوه خبره بايد پوه شي چې نور زما په

کور کې بله ښځه په کار نه ده، پرېږدئ چې واده وکړي، هر چېرې چې ژوند کوي، کوي دې.

هغه ماريا ته وکتل او وې ويل: ته هم هغه ته ورکډه شه؟ خدای دې مل شه! دا ګز دا مېدان، څلور پلو دې قبله...

لورته يې ويل:

-ولې يې ونه کړو، د شهزادګۍ نوم خورا ښه ورسره ابسي، شهزادګۍ ماريا په حيرت سره ليدل چې پلار يې په دې وروستيو وختونو کې خپله فرانسوي مينځه ډېره ځانته نږدې کړې ده. ورور ته يې وليکل، چې د ده دليک په وړاندې د پلار غبرګون څه و. دې له ورور سره خپله خوا خوږي څرګنده او هغه ته يې ډاډ ورکړ چې د بوډا خوښه به ژر ترژره ترلاسه کړي.

د شهزادګۍ ژوند ټول د نيکولای له روزنې، د اندرې په اړه خيالونو او له مذهب سره له مينې جوړ و او له هغو نه دې د مرستې هيله لرله، خو ددې ترڅنګ لکه هغه شان چې هرڅوک خپل ځانګړي ارمانونه لري، شهزادګۍ ماريا هم د زړه په تل کې هغه پټ ارمانونه چې ددې د ژوند پانګه جوړوله، ساتلې وو. ددې د دغو هيلو سرچينې هماغه خدايي خدمتګارانو ډله وه چې ددې ديدن ته به راتلل...

له دغو خدايي خدمتګارانو نه يوه هم، يوه بوډۍ مېرمن فېډيوسيوشکا نومېده. هغه پنځوس کلنه ښځه، چې کمکی ځان يې درلود، ساده، آرامه او چوپ و. ديرش کاله کېدل، چې يو زنځير يې تر ملا تړلی وه، هغې پښېبلې سفرونه کول. شهزادګۍ ماريا د هغې زياته لېواله وه. يو ورځ چې دغې ښځې په يوه تياره کوټه کې، د يو تت څراغ مخې ته، د خپل ژوند کيسې شهزادګۍ ته کولې، ناڅاپه د شهزادګۍ ذهن ته راغلل، چې فېډيوسيوشکا يوازينۍ ښځه ده، چې سمه لاره يې

مونده لې ده. هغې پرېکړه وکړه، چې همدا لاره غوره کړي... يو کشيش سره يې په دې اړه مشوره وکړه، هغه هم خوښه ورکړه. شهزادګۍ ماريا يو جوړ جامې او تور ټکری په دې پلمه ځانته جوړ کړل، چې ګوا کې هغه کومې خدای خدمتګارې ته وربښي... خو په زړه کې، هغه وخت ته سترګې په لاره وه چې دغه جامې واغوندي او له هغو سره لاړه شي... خو کله چې يې پلار په تېره بيا کمکي نيکولای وليد، د هغه تکل لږ سست غوندې شو، لږ آرامه شوه او ځان يې ګنهګاره وباله او په کرار کرار يې وژړل. ځکه هغې ته پلار او کمکي وراره تر خدايه هم ګران وو.

دویم کتاب

څلورمه برخه

۱

ـد انجیل په سپېڅلي کتاب کې راغلي دي، چې له جنته د آدم له شړلو مخکې هغه یوازې استراحت کاوه او له کار او زیار نه بې غمه و. په خاورین انسان کې د هوسایي لېوالتیا په هماغه لومړنۍ بڼه پاتې ده. خو د خدای د لعنت پېټي له دې کبله پرې وربار دي چې هغه تورن او نه یوازې دې ته اړ دی چې د خپل لاس له تناکو ځان موړ کړي بلکې د موړ ختیه د اسې نغښتل شوې چې نه شو کولای په اخلاقي آرامتیا هوسا او آرامه واوسو. یو مرموز غږ په پرله پسې زموږ د زړه په غوږو کې انګازې کوي او وایي چې موږ باید د دغې هوسایۍ له کبله ګنهګار وګڼل شو... که انسان کولای شوای هغه حالت رامنځ ته کړي، چې په هغه کې هم هوسا ، هم ګټور او هم خپلې دندې تر سره کړي، د هغه به هممهاله ازلي نیکمرغي په برخه شوي وای. د ټولنې یو ډله چې پوځیان دي ،د همدې ازلي نیکمرغۍ او دهرومرو دندې سرته رسولو پړاو ته رسېدلي دي، د پوځي خدمت غوره زړه راښکون په همدې اجباري خدمت او هم مهاله د وجدان په آزادۍ کې نغښتی دی او وي به.

نیکولای رستوف چې لا همالته د پاولوګراد په غونډ کې خدمت

کاوه او د ۱۸۰۷ کال راهيسې د دينيسوف پر ځای د سواره پوځ قوماندان شوی و، دغه نيکمرغي په غوره توګه تر لاسه کړې وه.
رستوف يو پاک زړي انسان و چې په پوځ کې لږ قهرجن شوی و او که د ماسکو آشنايانو هغه ليدلي وای، هغه به تر پامه هسې بې لارې او باڅاري ورغلی وای، خو په پوځ کې هغه ته، ملګرو، لاس لاندو او مشرانو د يوه ګران او درانه ځوان په سترګه کتل. خپله هم له خپل ژوند نه خوشاله و. په دې وروستيو وختونو (پر کال ۱۸۰۹ کې) هغه د مور له خوا په رارسېدلو ليکونو کې، د کورنۍ د مالي وضعې د ورځ تر ورځې خرابېدو په اړه خبرونه لوستل او د مور دا هيله يې ليده چې نور د دې وخت رارسېدلی چې دی بايد د عمر خوړلو مور او پلار د خيال د آرامۍ او د هغو د پريشانۍ د مخنوي لپاره کورته راستون شي.
نيکولای چې دغه ليکونه لوستل، له دې يې ويره لرله چې خدای مه کړه، دی له دغه چاپيرياله چې دی ورسره عادت شوی او له غير پوځي پريشانيو نه يې دراتښتېدو نه وروسته هلته پناه اخيستې او دی هلته په خورا آرامۍ اوسي، ونه باسي. هغه داسې انګېرله چې ژر به وي يا لږ په ځنډ هغه به دې ته اړ وي چې بيا د ژوند د بهېر هغه ناآرام ورخ ته ورودانګي. له کړکيچونو او شخړو سره پنجه نرمه کړي، جړې غوټې پرانزي، د ژوند دوکو او نارواوو ته غاړه کېږدي او له سونيا سره د مينې د وعدې خبرې بيا راتازه کړي. دغه ټولې خبرې او د هغو ورياد بدل، ټول وحشتناکه، کړکيچن او ورک لاري وو او هغه به د مور ليکونو ته په سړو او دوديزو خبرو، ځوابونو ليکل او ليکونه به يې په دې تورو: ګرانې مورې ! ستاسو مطيع زوی. په تورو پيل او په همدې تورو به پای ته رسېدل.همداسې ځوابونه به يې ورلېږل. خو په دې اړه چې څه وخت به کورته ورستنېږي، هېڅ نه ليکل. ۱۸۱۰ کال و چې هغه ته

له مور او پلار نه يو ځانګړی ليک ورسېد او په هغه کې يې ليکلي و چې ناتاشا يې سردار اندري ته ورکړه. په ليک کې دا هم راغلي و چې د مشر سردار د مخالفت له امله واده يو کال وروسته کېږي. دې ليک نيکولای هم غمجن او هم خوابدی کړ. لومړي له دې کبله چې، ده احساس کاوه چې ده ته تر ټولو نه د کورنۍ ګرانه غړې، ددوی له کوره ځي، دويم دا چې د يوه سواره پوځي په څېريې هيله لرله چې د دغې بولې په وخت کې کاشکې هلته وای، چې دغه بالکونسکي ته يې ښودلي وای چې له دوی سره خپښي هومره د ويار وړ نه ده او په رښتيا که ناتاشا په ده ګرانه وي، کولای يې شول هر څه د خپل هغه سرسام پلار له خوښې پرته ترسره کړي. يوه شېبه زړه نا زړه و چې رخصت واخلي او ناتاشا د ناوې په جامو کې وګوري، خو بيا هغه ته بېلابېل خيالونه، خيالونو ته ورغلل، هغه ته سونيا او له هغې سره د ده اړيکي او هغه ستونزې چې دغه اړيکي به يې ده ته پيدا کړې وريا د شول. نيکولای له رخصتۍ نه لاس په سر شو، خو د هماغه کال په پسرلي کې يې د مور نه يو بل ليک تر لاسه کړ. مور دغه ليک د نيکولای له پلاره پټ ليکلي و. دغه ليک دي په دې قانع کړ چې کورته لاړ شي. مور يې ليکلي و ، که دي کورته راستون نه شي، ددوی د ځمکو او جايدادونو غم ونه خوري، ددوی هر څه به تالا والا او کورنۍ به ګدايي ته کېني. مور ليکلي و چې پلار يې اوس داسې ژوبل شوی، دومره يې هر څه ميتينکا ته پرېښي او دومره له هر چا سره خواخوږی دی چې هرڅوک يې دوکه کوي او هرڅه ورځ تر ورځې خرابېږي او خرابېږي. هغې ليکلي و:

تا ته په خدای قسم درکوم، که همدا اوس را نه شې، کورنۍ او د هغې شتمني له بدمرغۍ ونه ژغورئ، خدای خبر څه به پېښ شي؟ که

ولاړ يې را خوځېږه او که ناست يې راپاڅه. دغه ليک پـه نيکولای اغېز وکړ، د هغه سالم عقل ده ته لارښوونه وکړه چې څه بايد وکړي.

اوس هغه بايد کورته ستون شوي وای، که له پوځه يې چور استعفا نه وای کړې، لږ تر لږه خو يې بايد رخصتي اخيستي وای.

دی بايـد همـدا اوس تللـی وای خو پـه دې نـه پوهېـده چـې ولـې تـر غرمنۍ وروسته وېده شو. له خوبه چې راپاڅېد سپارښتنه يې وکړه د هغه خړ مارس نومي مست آس، چې ډېره موده يې نه و زغلولې، زيـن کـړي. هغـه چـې لـه خپـل مسـت آس سـره راسـتون شـو، لاوروشـکا (د دينيسوف چوپړ چې ده ته يې پريښې و) او خپلو ملګرو ته چې ماښام د ده ديدن ته راغلي وو، وويل چې دی څه موده رخصتي اخلي او کورتـه ځي. هغه ته دا تصور ګران و او ورته عجيبه برېښېده چې څنګه به دی لـه قوماندانۍ نـه د خپـل نوي ترفيع خبر او پـه وروستيو تطبيقاتو کـې د بري له امله د (انا) نومي نښـان د اخيسـتو پرتـه کورتـه لاړ شي. ده تـه دا هم ګرانه وه... چې څنګـه بـه يې د مېرمن پشـازديځکا پـه ويـاړ د سـواره پوځ له خوا پـه جوړه شوې مېلمستيا او د هغو پـه نڅا کـې چې د مېرمن بارژاوسـکا پـه ويـاړ جـوړېږي، ګـډون نـه کـوي... خـو هغـه اوس پـه دې ډاډمـن او پـوه شـوی و، چـې هغـه بايـد لـه دې پـه زړه پـورې او ښـکلي ماحولـه، هلتـه لاړ شي، چې هرڅه تشې خبرې او پېغورونـه دي. د يـوې اونـۍ پـه اوږدو کـې يـې رخصـتي واخيسـته، د خـدای پـه امـانۍ تـر مېلمسـتيا نـه وروسـته د کـور پلـو وخوځېد... کورتـه د نيمـايي لارې تـر وهلو وروسته يې له ځانه پوښتنې پيل کړې چې په اترادنيـا (پـه مسـکو کې د دوی کلي) کې به څه کېږي. څومره چې کورتـه نېږدې کېده، د ده پـه وړاندې د پرتو ستونزو خيالونو، پر ده يرغل زياتوه... اترادنيـا تـه لا يـو تم ځای پاتې و چې ګاډيوان ته يې درې روبله ورکړل، چې آسونه لا پسې

یرغه کړي. همدا چې له کور سره کوزشو ، لکه ماشوم داسې په منډه منډه د کور په زینو داسې وروخوت چې سا یې بنده بنده کېده.

تر تودې سترې مشي خوار مشي او د خپلو خپلوانو تر تاوده هرکلي نه وروسته یې هغه خیالونه چې ستونزې یې تر مخې دي، هېر کړل (هر څه هماغه شان دي، چې و، نو ما ولې تلوارکاوه). نیکولای کرار کرار بېرته له کورني چاپېریال او ژوند سره روږدی شو. د مورو پلار په کړووړو کې یې هېڅ بدلون نه و راغلي، یوازې لږ څه نور هم زاړه شوي وو. هغه نوې خبره چې د مور او پلار په کړووړو کې د ده ورته پام شو دا و چې ددوی ترمنځ د خواشیني او مخالفت روحیه چې پخوا ده نه و لیدلي، پیدا شوې وه. نیکولای ډېر ژر په دې پوه شو چې دغه روحیه د ناوړې مالي وضعې له امله ده. سونیا شل کلنه شوې وه. ښکلې کېدل یې پای ته رسېدلي او تر هغه څه چې و، د لا ښکلي کېدو هیله یې نه کېده. خو هغه څه چې و، هماغه ددې د ښکلا لپاره پوره و. د نیکولای تر راتګ نه وروسته هغه د مینې او نیکمرغۍ په څپو کې ډوبه وه. د هغې دغې رښتینې مینې او خواخوږۍ پر نیکولای ښه اغېز لاره. پیتیا او ناتاشا هغه حیران کړي و. پیتیا نور نو زلمي شوي و. دیارلس کلن، ښکلي، مست، ځیرک او خورا شوخ. آواز یې هم ډډ شوی و. نیکولای خپلې خور ته هم تر ځیر ځیر کتلو نه وروسته هک حیران و، هغه هغې ته وویل:

- نور نو هغه پخوانۍ ناتاشا نه یې؟

- ولې، بدرنګه او باڅاري شوې یم.

-نه، برعکس.

هغه په پټه د هغې غوږ کې وویل: برعکس اوس شهزادګۍ ته ورته شوې یې.

ناتاشا په خوښۍ ځواب ورکړ: هو، هو، .... او .... هغې له اندرې سره د خپلې مينې او اترادنيا ته د هغه د راتګ کيسې ورته وکړې. هغه ته يې د اندرې وروستي ليک ولوست او ورور نه يې وپوښتل:

- څنګه خوشاله شوې؟ ګوره زه اوس داسې آرامه او نيکمرغه يم...

نيکولای ځواب ورکړ:

- هغه خورا ښه سړی دی، څنګه سخته پرې مينه شوې يې؟

ناتاشې ځواب ورکړ:

- څه درته ووايم، زه په باريس مينه وم، د نڅا په معلم مينه وم، پر دينيسوف مينه وم، خو دا وار چور بل ډول مينه ده. دا وار مې زړه آرامه او ډاډمن دی. پوهېږم چې تر ده نه بل ښه سړی نه شته، نو ځکه آرامه او ډاډمنه يم. دا وار، د نورو وارو په شان نه دی...

خو نيکولای د بالکونسکي په ريبارۍ او دده له خور سره د هغه واده ته په شک کتل. هغه په دې ډاډمن نه و چې د خور برخليک يې ټاکل شوی دی. په تېره بيا چې هغه د خور تر څنګ بالکونسکي نه و ليدلی. هغه په دې کېدونکې واده کې، په کوم ټکي نه پوهېده او د زړه غوټه يې نه آوارېده. هغه په زړه کې دا خبره ډېره کوله:

- نو ولې واده ځنډوي؟ ولې يې کوژده ونه کړه؟ له مور سره په دې اړه تر خبرو او زړه خوالې نه وروسته په تعجب سره پوه شو چې مور هم هغه شان فکر کوي لکه دی. دی پوه شو چې مور هم په زړه کې دغې بولې ته په شک او بې باورۍ ګوري. دغې خبرې دی خوشاله کړ.

مور د هغې رخې له کبله چې هره مور يې د خپلې لور د راتلونکي مېړه په وړاندې لري، د سردار اندرې يو ليک خپل زوی ته ورښکاره کړ او وې ويل:

- هغه ليکلي و چې د د سامبر د مياشتې نه مخکې راتلای نه شي،

ولې را تلای نه شي؟ پوهېږم نا روغ دي، تـد اوي تـه تللي دي. خو پـه هـر حال، ته په دې اړه نا تا شې ته څه مه وايه، د هغې خوښې ته پام مـه کـوه، دا د پېغلتوب وروستی لوبې دي. يوازې زه پوهېږم، چې هـر وار د هغـه ليک را رسېږي، په دې څه تېرېږي. هغې هر وار خپلې خبرې په دې خبرو پای ته رسولې:

- توکل په خدای، هر څه به ښه شي، هغه خورا ښه ځوان دی.

۲

نیکولای کورته تر راستنېدو وروسته په لومړیو وختونو کې ډېر په غوره کې ښکارېده، خو له دې حالت سره سره هغه پریشانه و. هغه د جایدادونو په اړه هغو کړکیچونو او چارو زوراوه چې مور یې د هغه د سرته رسولو لپاره دی له پوځه راغوښتی و. ددې لپاره چې هر څه ژر دغه پېښې له اوږه پریباسي، تر راتګ نه درې ورځې وروسته پرته له هغې چې د ناتاشې دې پوښتنې ته چې چیرې ځې؟ ځواب ورکړي، په برندو سترګو او تریو تندي د کور د ودانۍ هغه برخې ته چې میتینکا هلته مېشت و، ورغی او له هغه نه یې د چارو جاج او د کارونو حساب وغوښت. د چارو حساب او د هغو پوښتنه، هغه څه وو چې دی، تر میتینکا چې ډار پسې اخیستی و، لا خراب پوهېده، خو د ده دې پوښتنې میتینکا هم سرسام کړی و. له میتینکا سره خبرو او د هغه ځوابونو ډېر وخت ونه غوښت. د بزګرو ټاکل شوي مشر او نورو استازو چې د کور دالان ته دده د راننوتو په وخت کې د دروازې په خوله کې سترګه په لاره وو. د ځوان ګراف غږ اورېده چې له بنګهاري راپیل او

کرار کرار په غږ مېبېدو بدل شو او وروسته بیا بدو ښکنځلو ته ورسېد.
- غله، دوکه ماره، ناشکره، لکه د سپي په شان به دې څېرې کړم...
زه مې پلار غوندې نه یم، ستا دې دوکو خو موږ ګدایئ ته ورسولو.
تر دې وروسته ټولو په خورا خوشالۍ چې ډار هم ورسره مل و، ولیدل چې ځوان ګراف، مېتینکا له څټه رانیولی، کشکارېي یې، له کوټې یې راوویست، په لغتو لغتو یې واهه او ورته وې ویل:
- ووزه، لعنتي ارواح دې ورکه کړه، چې بیا دې دلته ونه وینم.
میتینکا، لکه بریښنا داسې له شپږمې زینې نه راوالوت او مخامخ یې ځان په باغچه کې پټ کړ (د اترادنیا په کلي کې د ګنهکارانو د پټېدو ځای و، میتینکا هم چې هر وار له ښاره نشه راګرځېده دلته به یې ځان پټاوه او په اترادنیا کې د هغه لاس لاندې وګړو هم د میتینکا له ویرې په همدغې باغچې کې ځان ته د پناه ځای لټاوه. دوی ټول د دې باغچې د ژغورنو، کوډو په کوډو پوهېدل.)
د میتینکا مېرمن او د هغه ښیني (د ښځې خویندې) په خورا وحشت سره د هغې کوټې له وره چې پاک سماوار هلته ایشېده او لوړ په ښکلو بړستنو پټ کټ په کې ایښي و، راودانګل.
ځوان ګراف، چې سا یې بنده بنده کېده، پرته له هغه چې هغو ته وګوري، په خورا ټینګو ټینګو قدمونو د هغو له څنګه تېر او اصلي ودانۍ ته ورغی.
مشرې ګرافینې سمدلاسه له دې پېښې نه خبره شوه، که له یوه پلوه آرامه وه چې ددوی د جایدادونو او مالي چارو غمخور پیدا شو، خو له بله پلوه هغه په دې خواشینې شوه چې ددوی زوی به څنګه د غه درونډ پېټي او د هغه ناندرۍ وزغملې شي. څو واره کرار کرار او د پنجو پر سر د نیکولای د کوټې شاته ورغله، هلته یې غوږ ونیو او په دې پوه شوه

چې نیکولای پرله پسې پیپ څښنوي.

بله ورځ بوډا ګراف، خپل زوی ځانته ورغوښت، په داسې یوې موسکا چې ویره ترې لاندې پټه وه، هغه ته وویل:

- زما د زړه سره ! ته هسې داسې په قهر شوی یې، میتینکا ټولې خبرې راته وکړې.

نیکولای له ځانسره وویل:

- زه پوهېدم، چې په دې ناوړه دنیاګۍ کې والله که په هېڅ شي هم پوه شم.

- ته په دې به خپه شوي وې، چې هغه اوسوه روبله په کتابچې کې نه و لیکلي، خو هغه دغه اوسوه روبله په پټه په بل مخ کې لیکلي او تا هغه بل مخ نه و کتلي.

-پلار جانه هغه یو دوکه مار دي، زه پوهېږم چې هغه څه کړي او څه کوي، خو که ته نه غواړې زه به نور هغه ته هېڅ هم ونه وایم.

- نه ګرانه ! (ګراف هم ناآرامه او له دې امله یې ځان ګنهکار ګاڼه چې ښځه یې څنګه د شتمنیو اداره کوي. د اولادونو په وړاندې ملامته او په دې نه پوهېده چې کارونه څنګه جوړ کړي) نه، نه زما هیله تا نه دا ده چې د ټولو چارو واک تر لاسه کړې، ځکه زه زوړ شوي یم.

-نه پلار جانه ! زه تاسو نه له دې کبله ښښنه غواړم چې په خپلو کړو مې تاسو خوابدي کړي، زما په رښتیا په دې کارونو سر نه خلاصېږي.

نیکولای په زړه کې وویل:

- بلا ورپسې، بلا په دې بزګرو، په دې پیسو، په دې حسابو، په دې حوالو، په دې ټولو او پر هغو پاڼو پسې. زه په دې هېڅ شي نه پوهېږم... له هغه وروستې یې بیا د چا کارو کې ونډه وانه اخیسته، خو یوازې یو وار ګرافینې خپل زوی ورغوښت او ورته وې ویل چې هغه د

انا میخایلوفنا نه د دوو زرو روبلو یو حواله لري او له هغه نه یې وپوښتل له هغه سره څه وکړي؟

نیکولای ځواب ورکړ:

- تاسو غواړئ چې زه ځواب ورکړم؟ نه، نور نو نه انا میخایلوفنا ما ته ګرانه ده او نه د هغه زوی باریس. هغوی، هغه وخت له موږ سره نېږدې و چې او خوار وو. او اوس... حواله یې څيرې او په خپل دې کار سره یې زوړ ګراف له خوشالۍ نه په ژړا کړ. تر دغې پېښې وروسته نیکولای بیا د جایدادونو او حسابونو په چارو کې هېڅ ونډه وانه خیسته او یوه نوې لاره چې دده لپاره یې چور نویوالی درلود، غوره کړ. دا کار ښکار و. ښکار له ډلې ډلې سپیانو سره. زاړه ګراف هم دداسې ډول ښکار لېوالـه و. په دې لاره کې یې ډېرې پیسې خرځولې او لوی لوی ښکارونه جوړول.

۳

يخني پيل شوې وه. د سپېده داغ سړو د مني له بارانو نه لمده شوې ځمکه، لکه وسپنه داسې کنګل کړې وه او نور نوشنيلېو رنګ بايلودلی و او هغه شين والی، دنويو کرل شويو ژمنيو غنمو د شنه رنګ په وړاندې کمرنګه او د تېرو ربېل شويو غنمو د سوارې د ژېړ رنګ سره چې د مالونو تر پښو لاندې مېده شوي و، په تضاد کې و...د سويانو رنګ بدل شوی و، د ګېدړې خپلې خوړې پرېښې او ډاګونو کې سردانه ګرځېدلې او ځوان لېوان سپيانو ته ورته شوي وو. د ښکار خورا ښه وخت و. د ځوان رستوف سپيان چې خورا ښکاري وو، نه يوازې دا چې ډنګر شوي وو، بلکې پښې يې له چاودو ناسور شوي وې. ښکاريانو د سپيانو د دغه حالت تر کتنې وروسته پريکړه وکړه چې هغوی د درې ورځو لپاره په آرامه پرېږدي او د سپتمبر په شپاړسمه بيا صحرا ته ورستانه شي. ښکار د دوپراوو له سيمې نه ځکه پيل کړل، چې هلته د لېوانو يو ډله ليدل شوې وه. دا د سپتمبر د څوارلسمې نېټې خبرې وې.

هغه ورځ ښکاريان په کورونو کې پاتې شول. هوا سړه او ساړه

سوځوونکي وو، خو ماښام هوا لږ راتوده شوې و. د سپتمبر د پنځلسم په سهار چې کله ځوان رستوف د خوب کالي په ځان د کړکۍ د باندې وکتل، هوا داسې وه چې د ښکار لپاره تر دغه شان هوا نه، بله ښه هوا پيدا کېدای نه شوه. داسې برېښېده چې آسمان راويلې او دا چې باد نه لګېږي، ځمکې ته راڅڅېږي. يوازينۍ څه چې له هوا نه ځمکې ته يې راښکته کېدل د پام وړ و، هغه راښکته کېدونکي لړې وې. د ونو پر پڼو ځانګو د شبنم راڼه څاڅکي ځلېدل او پر نويو رالوېدل شويو پاڼو څڅېدل... نيکولای د باندې راووت. په دې وخت د ښکاريانو شر و شور واورېدل شو او د ښکاريانو مشر دانيل د کور د ديوال له شانه راتېر شو. هغه خورا ښه ښکاري و. خپل ماش و برنج ويښته يې اکرائينيانو ته ورته لکه سرچپه کاسه داسې جوړ کړي وو او يو تاو شوې متروکه يې په لاس کې وه. د هغه بې باکه کره وره او ګونځې ګونځې مخ د هغه د بې باک ژوند څرګندونه کوله. داسې بې پروا او بې باکه چې ګواکې په دنيا کې يې د هېڅ چا او هېڅ شي پروا نه لرله. دا هغه د ښکاريانو ځانګړې ځانګړتيا وه. خپله چيرکيسۍ (يو قام دی) خولۍ يې د خپل بادار تر مخې لوره او په خورا سپکاوي يې هغه ته وکتل. دغه شان کتو د هغه بادار نه زوراوه، ځکه هغه په دې پوهېده چې دغه سړی چې تر نورو ځان لوړ او کبرجن ګڼي د هغه نوکر او ښکاري دی.

نيکولای غږ کړل:

- دانيلو! هغه په ويرې دا احساس کړه چې دغه راز هوا چې هر څوک ښکار ته بولي، له دغو ښکاري سپيانو او له دغه ښکاري سره د ښکار شوق زياتوي، انسان ښکار ته هڅوي، لکه هغه شان چې د مين په زړه کې لوېدلې مينه، د معشوقې په ليدلو له هغه ټول تېر خيالونه هېروي.

دانیلو په خپل انګازین، درانه او له چغو ډک غږ سره ځواب ورکړ:
- څه وایئ عالیجنابه؟ د هغه دوې توري ځلېدونکې سترګې له ښکته نه د خپل خاموشه بادار خوا ته ځیر شوې او داسې بریښېدې چې وایې:
- څنګه؟ صبر نه شې کولای؟
نیکولای چې له دانیلو نه خپلې پوښتنې پای ته ورسولې او په دې پوه شو چې سپیان ټول ښکار ته چمتو دي(باید وویل شي، چې خپله دانیلو هم د ښکار له شوقه لېوني و) سپارښتنه یې وکړه چې آسونه زین کړي، خو دانیلو لا له کوټې وتلی نه و چې ناتاشا په چټکو ګامونو کوټې ته راننوته. هغې لا نه کالي اغوستي و او نه یې سینګار کړی و. یوازې یې د خپلې مینځې شال په اوږو اچولی و. پیتا هم له هغې سره په تلوار راروان و. ناتاشا وویل:
- زه پوهېدم چې ته ځې، خو سونیا وویل چې نه ځې. ځکه زه پوهېدم چې نننۍ هوا چاته په کور کې د ناستې اجازه نه ورکوي.
نیکولای چې په هغه ورځ له ځانسره ټینګه وعده کړې وه چې دلېوانو ښکار به کوي، نه یې غوښتل له ځانسره ناتاشا او پیتیا بوزي، په سړه سینه یې وویل:
- ځو ،خو تاسو نه بیایو ، ځکه چې نن د لېوانو ښکار دي، تاسې ته به مزه درنه کړي او حوصله یې هم نه لري.
ناتاشا وویل:
- ته خو پوهېږې چې ښکار زما لپاره تر ټولو غوره او د خوښې لوبه ده، دا خو د وروري خبره نه ده چې آسونه زین کړې، ښکار ته لاړ شې او موږ څوک هېڅ خبر نه کړې.
پیتیا له قهره وخوټېد او وې ویل: زموږ روسانو مخه هېڅوک

نيولی نه شي.

نيکولای ناتاشې ته مخ ورواړاوه او وې ويل: ته تلای نه شې، مورجانې وويل چې ته ښکار ته تلای نه شئ.

خو ناتاشې په غوڅه ژبه وويل: نه، نه، دا څه وايې، زه هرومرو ځم. مخ يې د نيکولای د سپو او آسونو ساتونکي چوپړ دانيلو ته ورواړاوه او وې ويل: دانيلو ! ورته ووايه چې زموږ آسونه زين کړي، ميخايلو ته هم ووايه چې زموږ سپيان راوباسي.

دانيل ته چې په کورکې پاتې کېدل هم ورته ګران وه او بادار له لور سره هم خوند نه ورکاوه او داسې کارو تصوريې هم نه خيال ته نه ورته.

هغه سترګې ښکته واچولې او په چټکۍ له کوټې ووت. داسې يې وانګېرله چې هېڅ يې نه دي اورېدلي، خو هڅه يې کوله چې د وتو په وخت کې تصادفاً له هغې سره ونه لګېږي.

۴

بوډا ګراف چې تل یې د ښکار لویې ډلې (سپیان او سړي) ساتلې وې، که څه هم د هغو واک یې اوس خپل زوی ته سپارلی و، په دغه ورځ د سپتمبر په ۱۵ سخت د ښکار شوق اخیستی و او غوښتل یې د ښکاریانو له ډلې سره یو ځای شي.

یو ساعت وروسته ټول د ودانۍ مخې ته راټول وو. نیکولای په خورا تندو او چټکو ګامونو د ناتاشا او پیتیا له مخې چې غوښتل یې ده ته څه ووایي، تېر شو او هغو ته یې داسې ښرګنده کړه چې اوس د هغو د اپلتو د اورېدو وخت نه لري. هغه د سپو او ښکاریانو هر ډله جلا جلا په ځیر وڅارله. یو ډله سپیان او ښکاریان یې مخې ته ولېږل او خپله پر خپل سوربخون آس سپور او د خپلو سپو پر ډلې یې غږ وکړ، وې خوځول، د درمندو له مینځه تېر شول او د دښتې له لارې د اترادنیا د ځنګله پلو وخوځېدل.

د بوډا ګراف آسوان، د هغه سور سپین یاله ویفلینسکي نومي آس چمتو او خپله ګراف له ګاډۍ سره هغه ځارځای ته چې ورته ټاکل شوي

و، لاړ.

ټول سپيان چې ښکار ته چمتو شوي وو، شمېر يې څلورپنځوسو ته رسېده. دغه سپيان په شپږو ډلو کې، شپږو کسانو زغلول. دغه راز څلويښت تازيان هم و، چې اتو کسانو يې لار ښوونه کوله. که په ټوليزه توګه د بادارانو ځانګړي سپي هم وشمېرو، شمېريې يو سلو ديرشو ته رسېده، چې اتو تنو ښکاريانو ځان سره مل کړي وو.

هر سپي هم خپل خاوند او هم خپل نوم پېژانده. هر ښکاري خپله دنده، ځای او هغه ته سپارل شوې سيمه پېژانده. همدا چې له کروندو او پاليزونو نه واوښتل، ټول پرته له هغه چې سره وغږېږي، ټولو په چوپيتيا له نيغو او بې لارو او د ډاګونو له لارې ځان د اترادنيا ځنګلونو ته برابر کړل.

آسونه، د ډاګونو پر ګوګل لکه پر پاسته فرش داسې زغلېدل، خو کله به يې چې يو نيم ډنډ يا غوچوړی مخې ته ورغی، هر پلو ته به يې اوبه وشيندلې. وريځنی آسمان، کرار کرار او په اوډلي توګه د ځمکې پلو ته راښوه وه. هوا توده، آرامه او کراره کراري وه. کله ناکله به د کوم ښکاري چغې، يا د کوم پرنجهاري يا د متروکوشړقهاري يا د سپيانو غپا تر غوږه شوه.

د يو ورست په واټن له کوره لرې شوي وو چې پنځه سواره له خپلو سپيانو سره مخامخ له خورو لړو نه ددوی پلو ته را روان وو. د هغو تر ټولو نه مخکې پر آس سور، يو ښکلي زړه راښکوونکي بوډا، چې ګڼ، اوږده سپين بريت يې لرل، راروان و.

نيکولای چې له بوډا سره مخامخ شو، وې ويل:

- سلام کاکاجانه!

بوډا چې د رستوف د کورنۍ له لرې خپلوانو او يو بې وزلي سړي

و، وویل:

- حساب پاک دی وړاندې، زه پوهېدم. زه پوهېدم، چې دې هوا ته ټینګېدای نه شئ. هو، حساب پاک دی وړاندې، هرومرو ښکار ته ځئ، حساب پاک دی وړاندې. (حساب پاک دی وړاندې، دا دهغه تکیه کلام و، چې هره شېبه یې کاراوه).

هغه وویل:

- ژر کوئ او کنه ایلا ګیني ښکاریان او انډیوالان یې د کورنیکیو په سیمه کې ولاړ دي، حساب پاک دی وړاندې، تر تاسې نه به مخې شي او په ږنو سترګو کې به هر څه درنه یوسي.

نیکولای وویل:

- چې داسې ده، راځئ چې خپلې ډلې سره یو ځای کړو.

د سپیانو ډلې یې سره یو ځای کړې، نیکولای او کاکا جان ځنګ ترځنګ روان وو. ناتاشا چې سر په شال کې مروړلې، ځلېدونکې سترګې یې د خوشالۍ او مستۍ څېرې په منځ کې، ځلېدې. تر شایې پیتیا چې پسې رسېدای نه شو او میخایلوفنې چې له ناتاشې سره مینځتوب کاوه، هغو ته نېږدې کېدل. پیتیا په خندېدو خندېدو کې د خپل آس جلو کشاوه. ناتاشا په خورا ډاډ او ټینګه پر خپل عربي آس ناست وه... او په خپل لاس یې د آس افسار راکش او په ننداریزه بڼه یې هغه ودراوه.

بوډا کاکا جان په خوښۍ ناتاشا او پیتیا ته وکتل. د هغه دا نه خوښېدل چې ټوکې او لوبې او جدي کارونه له ښکار سره ګډ شي.

پیتیا چغه کړه: کاکا جانه! سلام! موږ هم درځو.

کاکا جان په ځېږه ژبه وویل: سلام! سلام! پام کوئ، چې سپي پرینږدئ...

د اترادنیا ځنګلونو ته دوسوه متر لاره پاتې وه. ښکاریان ورننېږدې کېدل. رستوف او کاکا جان، خپله وروستۍ پریکړه وکړه چې سپیان لـه کوم ځایه ښکارته ورښکاري. رستوف ناتاشا ته هغه ځای چې باید هلته ودرېږي... وروښود او خپله ځنګله ته ورشېوه شو.

کاکا جان نیکولای ته وویل: ښه کاکا جانه! ته لېوه سره مخامخ یې پام کوه چې له لاسه دې ونه وزي.

نیکولای وویل: ګورو به چې څه کېږي...

۵

په دې وخت کې نیکولای رستوف، په خپل ځار ځای کې ولاړ او د لېوه راتګ یې ځاره. د ځارونکو ښکاریانو د رانږدې کېدونکي شرو شور، د هغه ده ته د آشنا سپیانو غپا او د بېلابېلو غږونو لـه اورېدو نه یې کولای شو دا اټکل وکړي، چې هلته څه تېرېږي. هغـه پـه دې پوهېده چې هلتـه زاړه او ځوان لېـوان دیـره شـوي دي. هغـه پـه دې پوهېـده چـې ددوی ځارونکي ښکاري سپیان په دوو ډلو ویشـل شـوي، او کـوم لېـوه یې پسې اخېستي، څه ناوړه پېښـه پېښـه شـوې ده او هـره شـېبه کېدای شي چې د ده تر څنګ کوم لېوه راپیدا شي. پـه دې خیـالونو کـې ډوب و چې لېوه به څنګه له کومې خوا راځي او څنګه به دی پسـې اخلي. خو دم په دم یې هیله په ناهیلۍ بدلیده. څو ځله یې خدای ته دعا او هغه تـه یـې زاري وکـړې، چـې د ده ترڅنـګ لـه شـنیلیو بوټونـه، د ده مخـې تـه لېـوه راپیدا شي. هغه هماغه شان د زړه له کومې دعـا کولـه چې ځینـې کسـان یې هغه ته د ناوړه، پېښې د ورپېښېدو په وخت کې کوي. هغه خدای تـه زارۍ کولې:

- دا خو نو تا ته څه ګرانه ده، چې همدا اسې شي، او لېـوه زمـا مخـې ته راپیدا کړې؟ پوهېږم چې ستا دربار لوی دی، پوهېږم چې ستا نه زمـا

دا غوښتنه لویه ګناه ده، مګر ستا له درباره څه کمبړي چې لېوه همدلته زما مخې ته راپيدا کړې...

له زر واره زيات د دغه نيم ساعت په اوږدو کې د هغه ناآرامه او له هيلو ډکې سترګې د ځنګله د چنارونو پر سر د دوو ولاړو بلوتو ونو شاوخوا ځارله...

هغه له ځانسره ويل:

- نه، زه او دومره نيکمرغي، دا نو هغه ته څه سخته خبره خو نه ده! نه، نه کېږئ! زه او دومره بخت، تل نه په لوبو او نه په جګړه، په هېڅ شي کې زما بخت نه شته.

د هغه په خيال کې په چټکۍ د اوسترليځ او دولوخوف يادونه راتازه خو ببرته تت شول. هغه به غوږونه څک کړل، هرې خوا ته به ځير شو، کله به يې کينې او بيا به يې ښۍ خوا ته مخ واړاوه او يو متې غږ ته به غوږ او زړه کې به يې وويل:

يوازې يو ارمان لرم چې په ژوند کې، که يو ځل هم وي، يو لوی لېوه پسې واخلم، نور له خدايه هېڅ نه غواړم. يو وار بيا يې خپلې ښۍ خوا ته وکتل او وې ليدل چې له خالي ډاګه دده خوا ته څه شي رادرومي. يو ژوره سا يې ووېسته، د داسې د يو چا ژوره سا چې ډېر وخت د کوم شي را رسېدو ته سترګې په لاره پاتې شوی وي او هغه يې تر لاسه کړی وي. هغه په زړه کې ويل: نه، دا ناشونې خبره ده! ستره نيکمرغي يې په برخه شوې ده، هغه هم پر دې سادګۍ، بې شروشوره، بې ډهل او نغارې! رستوف په خپلو سترګو او ليدلي حال باور نه لاره او دغه شک يوازې يوه شېبه و، لېوه مخې ته راودانګل او په خپله لاره کې يې له پراته غوچوړي نه ګام کړ. هغه زوړ عمر خوړلي لېوه وه، د شا وړی يې خړې، خو د ګيډې هغه يې سرې رنګه، مګر ځای ځای داغ شوې وې. په

چتکۍ وړاندې روان و. په دې ډاډه وه، چې هېڅوک یې نه ویني. رستوف سا بنده، مخ یې واړاوه او سپیانو ته یې وکتل. هغه ولاړ، پراته، لېوه یې نه لیده او له دنیا نه ناخبره وو...

رستوف شونډې وښورولې او له ځانسره یې وویل:

- اولیولیو... هې هې ! سپیان له ځایه پاڅېدل، زنځیرونه یې وربېږدېدل او غوږونه یې څک کړل. زاړه کاراي، نوي شډل سپی. خبل په ډاړو وګراوه پاڅېد، غوږونه یې څک او خپله له وړیو ډکه لکۍ یې وښوروله.

په هغه وخت کې چې لېوه رانېږدې او له ځنګله لرې کېده، رستوف له ځانسره وویل:

- سپي پرې وروشکاروا او که ونه شکارو؟ ناڅاپه د لېوه حال بدل شو، وربېږدېد، هغه، هغه انساني سترګې چې ده ته ځېر وې او ولیدې، تر هغه وخته یې نه وې لیدلې، په کراره یې ښکاري ته سر ورواړاوه او ودرېد، داسې برېښېده چې له ځانسره به یې ویلې وي:

- مخ وړاندې؟ که بېرته شاته؟ په هر حال مخ وړاندې !

په نرمه، کراره خو آزاده ځغاسته یې وړاندې تګ ته دوام ورکړ، نیکولای لکه لېونی چې رمباړې وهي، چغه کړل:

- راونیسئ !

خپل ښکلی آس یې یرغه او په چتکۍ یې ځان شیلې تر ورجوړ کړ. له چولونو او چینو ور واوښت او داسې روان و چې غواړي د لېوه لاره بنده کړي. سپو یې تر ده نه، چتک ځغاستل. نیکولای نه، خپلې چغې اورېدې او نه یې داسې احساسوله چې ځغلي. هغه نه خپل سپیان لیدل، نه هغه ځای چې ده پرې ځغاستل. یوازې ده هغه شیله او په هغه کې ځغاستونکی لېوه، چې لکه باد په یوه مخه الوته، او شېبه په شېبه

يې چټکې زياتېده، ليده.

تر هر څه لومړی تورخال خالي غټ کوني ميلکای نومی سپی، لېوه پسې ځان ورورساوه. نېږدې و، چې وې داړي، خو لېوه مخ راواړاوه، هغه ته يې وکتل او ميلکای ددې پر ځای چې د تل په شان پرې ورګام کړي، لکۍ ښکته کړه او منډې يې سستې شوې.

نيکولای چغې کړې:

-رانيسه يئ!

په دې وخت سور لېوبيم نومي سپي له ميلکای نه ځان مخکې کړ، پر لېوه يې ورودانګل، د کوناټو په منځ کې يې داړې پرې خښې کړې، مګر ناڅاپه او په وحشت له هغه نه راجلا شو. لېوه يوه شېبه کېناست، داړ يې د ګوابښ په ښبه سپي ته جينګې کړې، خو بېرته پاڅېد، وړاندې يې منډې کړې، او د ده پسې ځغليدونکي سپيان چې نور ده ته نېږدې شوي وو، د يوه ارشين په واټن ده پسې روان وو.

نيکولای فکر وکړ: نه، نه دا ناشونې خبره ده! هغه همدا سې په ناآشنا غږ رمباړې وهلې:

- رانيسه يئ! تا ته وايم رانيسه يئ!...

هغه خپل زوړ سپی پسې، چې د ده يوازينۍ هيله وه، دې خوا ها خوا کتل. زاړه کارای نومی سپی په خپل ټول د روند والي او قوت سره هغه پسې د رسېدو او د هغه د لارې د خنډېدو هڅه کوله، مګر لېوه لا پسې چټکېده او سپي کرار کرار، کرارېده. دا ښکاره وه چې د کارای کړه ناسم او لېوه پسې به ورونه رسېږي. نيکولای هم ليدل چې تر ځنګله پورې هومره لاره پاتې نه وه او که لېوه ځنګله ته ننوزي، نور به رښتيا د هغه ښکارول له لاسه وتلې خبره وي. هغه يو ښکاري او د هغه سپيان وليدل چې د مخامخ لورې نه، د هغه خواته راځغلې. لا هيله

پاتې وه، يو ځوان اوږده غړي سپي چې نيکولای نه پېژانده، مخامخ پر لېوه ورودانګل، هغه يې وداړه او نېږدې وه چې هغه له پښو يې وغورځاوي. لېوه په داسې يوې چټکۍ چې چا له هغه نه انتظار نه درلود، پر سپي ورودانګل، د هغه د داړو غږ واورېدل شو او ځوان سپي په وينو لړلی، ځېرې شوی، په زګيروزګيرو په ځمکه ولګېد.

نيکولای په ژړغوني آواز وويل:

- پلاره! زما کارايه! د زړه سره!

... خو نيکولای هېڅ پوه نه شو چې په کارای څه شوي، خو دومره يې وليدل چې سپي يې لېوه لاندې کړی دی... کارای د لېوه په غاړه داړې خښې کړې وې... نيکولای دغه شېبې د خپل ژوند تر ټولو خوږه شېبه ګڼله.

سپيانو، دوه نور لېوان ښکار کړي وو او درې نور هم تازيانو.

ټول ښکاريان له خپلو ښکارشويو ځناورو او کيسو سره د هغه لوی لېوه ليدو ته راټول شوي وو... لېوه، هغه سپيانو او ښکاريانو ته چې پر ده راټول شوي وو، کتل... ايليا اندريوويچ هم لېوه ته ورورانږدې او لاس يې پرې تېر کړ، هغه وويل:

- څومره غټ دی، هغه دنيلو نه چې دده تر څنګ ولاړو، مخ وروااړاوه او وې ويل:

- غټه بلا ده، بلا!...

-دانيل په چټکۍ خولۍ له سره پورته کړه او وې ويل:

-هو عاليجنابه! ډېر غټ دی!...

۶

بوډا ګراف کورته راستون شو، ناتاشا او پېتیا که څه هم ژبه کړې وه چې ډېر ژر به راستانه شي، خو بیا هم په ښکار کې پاتې شول. وخت ډېر او ښکار دوام درلود. غرمې ته نږدې یې دوه ډله سپي، هغې تنګې درې ته چې له تنکو نیالګیو ډکه وه، وروشړل. نیکولای د ریبل شویو کروندو په منځ کې ولاړ او خپل ټول ښکاریان یې لیدل. نیکولای، هغه غنمو ته کتل چې لا شنه و او د هغه یو ښکاري یوازې په یوه ویاله کې ځان پټ کړی و، دوی همدا چې د سپو ډلې ښکار پسې وشړلې، نیکولای د یو سپي غږ چې ده ته آشنا و، اورېد. دغه سپي (والتون) نومېده. نور سپي هم هغه سره همغږي شول، غږونه به یې کله په کرار او کله لوړ شول. یوه شېبه وروسته د ځنګله نه یو راتلونکی ځانګړی آواز، ګېدړې پسې د ښکارنې غږ وکړ او ټول سپیان د کروندو پلو ډاګونو نه غنمو ته ورشېوه او له نیکولایه لرې شول.

ښکاریان په ښکار ځایو کې ځای پر ځای او خپل سپي یې وشکارل. نیکولای یوې سرې، لنډونې او عجیبې ګېدړې ته پام شو چې ستړې ستومانه د غنمو منځ کې ځغلي. سپو هغه پسې اخېستې او ژر سپي

وروړسېدل. ګېدړې د هغو په منځ کې چورلیدې... او لکۍ یې ښورولې... خو ناڅاپه یو سپین سپي چې نیکولای نه پېژاند پر هغې ورودانګل او بیا یو تور سپي پر هغې یرغل وکړ... سپیان له ګېدړې تاو شول، دوه ښکاریان په چټکۍ سپیانو ته راورسېدل. د یوه سور هغه، سره خولۍ پر سر وه او یو بل یې شنه کالي اغوستي و. هغه کوم پردی سړی و.

نیکولای له ځانسره وویل: دا نو لا پسې څوک دي؟ له کومې راپیدا شول؟ دا خو د کاکا جان سړي نه دي.

ښکاریانو ګېدړه له سپیانو وژغورله... خو ناڅاپه هلته یو اخ و ډب پیل شو. د نیکولای مرستندوی رامخې ته شو او وې ویل:

- هغه یو د ایلاګین ښکاري دی، چې له ایوان سره یې جوړه نه ده.

نیکولای خپل چوپړ ناتاشا او پېټیا پسې ولېږل... چې هغوی راولي...هغه یې سره روا استل...

له هغو ښکاریانو نه، چې یوه یې شر و شور ګډ کړی و، پر آس سپور و، یوه ګېدړه تر زین لاندې ځړولې وه، له ځنګله راووت او خپل ځوان ارباب ته ورنېږدې شو... رنګ یې الوتی، سا یې بنده بنده کېده، دیوې سترګې لاندنۍ برخه یېشنه شوې وه، خو دی له دغه شنه والي نه خبر نه و.

نیکولای وپوښتل:

- څه خبره ده؟

- غوښتل یې چې زموږ د سپیانو ښکار رانه یوسي. زما خړ رنګې سپۍ دا ګېدړه داړې وه... ما هم دا ګېدړه پر اوربوز ووهله...

نیکولای د خپل ښکاري خبرو ته هو مره پام ونه کړ، ناتاشا او پېټیا ته یې وویل چې همدلته ده ته ودرېږي او خپله د ایلاګین ښکاریانو ته ورغي، هماغه د سیالانو د اخ و ډب ځای ته.

بريالي ښکاري د ګڼه ګوڼې او انډيوالانو خوا ته ورغي او هلته يې د خپلو کړو غور يې پيل کړې، هغه وويل چې د ايلاګين او رستوف کورنۍ له پخوا نه په دې سيمه دعوا لري او هغوی تل هڅه کوي، چې په دې سيمه کې ښکار وکړي، چې له پخوا د رستوف د کورنۍ ګڼل کېږي. او ګوا کې په هغه ورځ دوی لاسي هلته ګمارل شوي و، چېرې چې رستوف ښکار کاوه، نه يوازې ښکار او ورته ويل شوي و چې، د رستوف ښکار ترې برمته کړي.

نيکولای هېڅکله ايلاګين ليدلای نه و او تل د هغه په وړاندې له کرکې او سيالي نه ډک و... هغه يې خپل خورا لوی دښمن ګاڼه... هغه له ډېره قهره غوربده... او هرو کړو ته چمتو و...

نيکولای همدا چې د ځنګله څنډو ته ورورسېد ، هغه د دښمن پر ځای پر آس سپور يو ځوان... با ادبه او مهربانه سړی وليد ، چې ده ته يې هرکلي وايي او د ده له ليدو نه سخت خوشاله برېښي. ايلاګين د هغه مخې ته راروان او د هرکلي په نښه يې خپله خولۍ لږ پورته او وې ويل:

دی ددې پېښې له کبله خورا خواشينی دی، ده سپارښتنه کړې هغه ښکاريانو ته جزا ورکړل شي، چې د پرديو سپو له منګلو يې د ښکار د را اېستلو هڅه کړې ده. هغه له ځوان ګرافه هيله وکړه چې ده ته ور اوړېد شوی لاس کېښکارېږي او د ده په سيمه کې ښکار وکړي.

ناتاشا په دې ډېره وېرېده چې پر ورور يې کومه بده پېښه را نه شي، په خورا تلورا او ګبنۍ ورپسې ورغله، خو هلته يې د دوو سيالانو او دښمنانو پر ځای د دوو دوستانو په شان کسان وليدل، هغو ته ورنېږدې شوه، ايلاګين د ناتاشا په ليدو د درناوي په نښه خوله د لومړي ځل نه، لا پورته کړه او په خوږه موسکا يې وويل:

- شهزادګۍ ګرافينه، هم د ښکار په زده کړې کې او هم په خپلې

ښکلا سره چې د هغه په اړه مې ډېر اورېدلي دي، د طبیعت او ځنګلو د ساتونکي دیان (په یوناني اساتیرو کې د طبیعت او ځنګلو ملکه) ته ورته ده.

ایلاګین د خپلو ښکاریانو د تېروتنې د پور په بدل کې، ډېر ټینګار او له نیکولای نه هیله وکړه چې د ده ځانګړي ښکار ځای ته د ده بلنه ومني... نیکولای دا بلنه ومنله او له خپلو ښکاریانو سره چې اوس دوه برابره شوي وو، آ پلو وخوځېدل...

۷

کله چې مانښام ايلاګين او نيکولای مخه ښه وکړه، نيکولای دومره له کوره لرې و چې هغه د کاکاجان دا خبره چې ښکار پرېږدي او شپه د ده په کلي، ميخايلوفکي تېره کړي، ومنله.

کاکا جان وويل:

- ځنګه که زموږ کره لاړ شوو. حساب پاک دی، وړاندې!

هغه تر يوې ژورې سا اېستلو وروسته دوام ورکړ:

- هوا باراني او لمدبل زيات دی. لږ دمه به وکړې او کمکۍ ګرافينه به ګاډۍ کې راولې.

د کاکا جانې خبره ومنل شوه او يو ښکاري يې اترادنيا ته ګاډۍ پسې ولېږه. نيکولای، ناتاشا او پېتيا د کاکاجان کورته لاړل.

پنځه شپږ تنه لوی او واړه د ارباب د هرکلي لپاره د ودانۍ زينو ته راووتل. په لسګونه ښځينه چوپړانې، زړې، ځوانې او واړه د کور د شا زينو ته وتلي وو چې رارسېدونکو ښکاريان وګوري.

د سورو ښکاريانو په منځ کې، د ناتاشې، د يوې ښځې او ديوې مېرمنې شته والي د کاکا جان چوپړان دومره حيران کړي وو چې زياترو يې شرم هېر کړی و، هغې ته ورنږدې کېدل. په ځير ځير يې هغې ته

کتـل، د هغـې پـه مخکـې يـې د هغـې پـه اړه خپلـې خبـرې او يـادونې يادولې، ګواکې چې کومه معجزه شوې ده، يا کوم عجيبه ځاروي چا نندارې ته يې راوستی، نه ښځه چې د ځان په اړه غږېدا واوري او پرې پوه شي.

-ارينکا ! ګوره، ښه ګوره ! پر آس هم په ځنګ ناسته ده، ناسته ده او لمن يې هم ځوړنده ده.

- ای خدايه ! توره يې ګوره، توره يې هم اچولې ده.

- ورته ګوره، لکه تاتاره داسې ده.

يو تن چې تر ټولو زړور و، مخامخ يې ناتاشې ته وويل:

- ځنګه چې آس پورته نه رالوېږي؟

کاکاجان د باغ د ځنګله د ونو په منځ کې د خپل لرګين پناه شوي کور د مخې زينو ته له آس نه راکوز، خپلو چوپړانو ته ځېراو په لوړ او دريځوالي غـږ يـې نـارې کـړې او وې ويـل چـې لاړ شـئ او د مېلمنـو د هرکلي لپاره هرڅه جوړ کړئ.

چوپړانو سره منډې کړې. هر څوک خپل کار پسې لاړل. کاکاجان ناتاشـې راکـوزه کـړه، لـه لاسـه يـې ونيولـه او د کـور پـر لرګينـو شورکوونکو زينو يې وروخېژوله.

د هغه د کور ديوالونه، کاګل نه درلود ،لرګي نه يوازې پوښل شوي نه وو، بلکې هومره پاک هم نه وو. که څه هم دلته تنبلۍ او بې اعتنايۍ نه احساسېده خو دا احساسېده چې په دې کور کې څوک د داغونو او ګردونو د پاکولو تکل نه لري. دهليز ته د تازه مڼو بوی راته او پر ديوالونو د لېوانو او ګېدړو پوستونو ځوړنده وو.

کاکاجان خپل مېلمانه له دهليز نه واړه صالون ته چې ميزونه او سرې څوکۍ په کې اېښې وو بدرګه او له هغه ځايه يې بيا هغه

مېلمستون ته بوتلل چې سپين د چناره د لرګي جوړ ګرد ميز په کې ايښي و او څوکيو ښايسته کړی و او بيا يې هغوی خپله د کار کوټه چې يوه زړه لاستې لرونکې څوکۍ په کې ايښې وه او نخي فرش په کې پروت و ، بوتلل. د کوټې په ديوالونو د سوروف (روسي جنرال) دده د مور او پلار ،دده خپل تصويرونه اويوه پوځي دريشي ځړوند وو. په کوټه کې د تندو تنباکو او سپي بوی هم لګېده.

کاکا جان ،له مېلمنو نه هيله وکړه چې په کوټه کې کېنې او وې ويل چې د خپل کور په شان آرامه واوسي او خپله ووت. اوګای نومي سپي هماغه شان په ختهو ککړ کوټې ته راننوت، په کټ يې ځان واچاوه او په خپلو غاښو او ژبې د ځان په پاک کولو لګيا شو. له کوټې نه يو دهليز پيل شوی و چې په يوې پردې په دوو برخو ويشل شوی و. د ديوال ډوله پردې له شا نه د ښځو شروشور او د موسکا غږ راته.

نيکولای، ناتاشې او پېتيا چې جامې وويستې پر څوکيو کېناستل. پېتيا سر به څنګل کېښود او سمدلاسه ويده شو. ناتاشا او نيکولای چپه خوله ناست وو ، څېرې يې تکې سرې بريښېدې. دواړه ډېر وږي، خوبيا هم خوشاله وو. (ترښکار نه وروسته، په کوټه کې نيکولای، د خور په وړاندې د نارينتوب غوري نه کولې) ناتاشا خپل ورور ته سترګه کېښکوده او دواړو تر ډېره وخته پورې خندل، خو مخکې له هغه چې دوی د خپلې خندا لپاره پلمه پيدا کړي، خندا يې لا پسې زياته او په کړس کړس بدله شوه.

تر لږ ځنډ نه وروسته کاکاجان قزاقي کميس په غاړه، شين پرتوګ اغوستی او لنډې موزې په پښو کوټې ته راننوت. ناتاشا احساس کړه، همدغه جامې چې کاکا جان په اترادنيا کې اغوستې وې، غير معمولي او آن د خندا وړ بريښېدې، خو دلته هغه ددوی تر کوټونو او کميسونو

نه ښې ښکارېدې. کاکا جان خوشاله و، نه یوازې دا چې د خور او وروړ له خندا نه خوابدی نه شو. (دا یې آن په زړه کې هم تېره نه شوه، چې ګواکې هغوی دې وکولای شي د ده پر ژوند وخاندي) بلکې خپله هم له هغو سره په خندا پیل سر شو...

د کاکا جان له راتګ سمدلاسه وروسته د کوټې دروازه یوې ښځې راخلاصه کړه، د پښو له غږ یې ښکارېده چې پښې یې بلې ده، څو ځلو ېښت کلنه ځوانه، ښکلې، سپینه سره ځلېدونکې څېره، غوښینې شونډې او ژامې لاندې هم غوښینه وه. په خورا مهربانۍ او درناوي یې هر مېلمه ته جلا وکتل او له هر څه یې د مېلمه پالنې نښې ورېدلې. په یوه مالګینه ادایې، هغوی ته سترې مشي وویله (دا د کاکا جان ښځه وه) که څه هم د زیاتې څوربزالي نه یې، تټر او ګیډه وړاندې او سر یې شاته وتلی و، په خورا بې سارې چټکۍ او حیرت سره یې بوتلونه د بېلابېلو خوړو او د ډوډۍ رنګارنګ قابونه پر مېزونو ایښودل. همدا چې کار یې پای ته ورساوه، له مېزه لرې او موسکا یې پر شونډو خوره شوه. د دروازې خولې کې ودرېده او داسې برېښېده چې دغه ښځه رستوف ته وایې دا هم هغه او دا هم زه، اوس د کاکاجان د کار په رازونو پوه شوئ؟ او څنګه به څوک نه پوهېږئ؟ نه یوازې نیکولای، بلکې ناتاشا هم د کاکا جان...

انیسا فیودروفنا (د هغه ښځه) د راننوتلو په وخت کې د هغه د وروځو په برندوالي، چې د هغه د نیکمرغۍ او د ډاډمنتوب څرګندونه یې کوله، پوه شول، چې راز چېرې او په څه کې دی. په پطنوس کې یوه بوتل خوندور شراب، د مېوو او شرابو ګډې اوبه، مرخېړې، په غوړو کې د تورو وړو (ګډولې) پتېرې، انګبین، پاخه انګبین، مڼې، خستکې، پنیر، مربا او په عسلو کې نغښتل شوي چارمغز، ایښي وو.

وروسته بیا انیسا فیودروفنا ، ډول ډول مربا چې په انګبینو او بورې کې پاخه شوي وو ، د لاندي غوښه او سور شوی چرګ چې هماغه شېبه برابر شوي وو ،راوړل.

دا ټول د انیسا فیودروفنا د لاس کوډې وې... دا ټول دې په خپله پاخه کړي، او په هر څه کې د هغه د ښه ذوق نښې ځرګندې وې. ټول د هغې په شان سپیځلي، پاک او سپین او د هغې د موسکا په څېر خوندور وو. هغې به کله له دې خوړو نه او کله به یې ناتاشې ته ست وکړ چې له هغو میوو نه کومه مړۍ واخلي او ویل به یې:

- نوش جان یې کړه ناتاشا جانې، ګرافینې، نازولې !

ناتاشا ټول او هر څه په خوند خوند خوړل. هغه داسې انګېرله چې دغه شان په غوړو کې د تورو وړو پتېرې، انګبین او په عسلو کې نغښتل شوې مندکې هېڅکله هېڅ ځای نه دي خوړلي.

انیسا له کوټې ووته. رستوف او کاکا جان ماښامنۍ خوړله، له شرابو او د ګیلاسو د اوبو د یو نیم غوړپ سره سره د پخوانیو او راتلونکو ختونو او ښکېنو په اړه خبرې کولې او روګای نومي او د ایلاګین سپي یې هم نه هېرول. ناتاشا چې سترګې یې ځلېدلې، مخامخ دوی ته پر څوکۍ ناسته وه او هغو ته یې غوږ نیولی و. څو ځله ناتاشې هڅه وکړه چې پېتیا د ډوډۍ لپاره راویښ کړي خو هغه څه نه پوهېدونکې خبرې کولې او داسې بریښېده چې نه راویښېده. ناتاشا دې ته په دې نوي ځای کې دومره خوشاله، دومره آرامه او بې غمه وه، چې دعایې کوله، ګاډی ژر راونه رسېږي. په یوه شېبه کې چې ناڅاپه د دوی منځ کې چوپتیا راغله، کاکا جان د هغو کوربنو په شان چې د لومړي ځل لپاره خورا نږدې کسان مېلمانه کوي، د هغې پوښتنې په وړاندې چې د مېلمنو په خیال کې ګرځي، وویل:

-غواړم ټول عمر مې همداسې تېر کړم، سبا به مړ يم حساب پاک دی، وراندې... هرڅه پای ته رسېږي، ولې ځان هسې بې ځايه ګنهکار کړم؟

کله چې کاکا جان دا ويل، ښېرې يې زر خبرې کولې او آن ښايسته هم وه. په دې وخت کې رستوف په غير ارادي ډول، ټولې هغه ښې خبرې او ستاينې چې د کاکا جان په اړه يې له پلار او ګاونډيو ځمکوالو نه اورېدلې وې، وريادولې. کاکا جان د خپل ولايت په ټولو سيمو او شاوخوا کې د يوه خواخوږي او بې غرضه انسان نوم ګټلی و. هغه به هر چا په هره شخړه کې روغې ته ورباله، له هغه سره به يې د زړه خواله کوله، خپل رازونه به يې ورسره شريکول، د هغه پريکړه به يې منله او خبره به يې د کانې کرښه ګڼل کېدې. هغه تل او په ټينګار سره د رسمي دندو له منلو نه غاړه غړوله. هغه پسرلي او منې له خپل کهربايي آس سره په ډاګونو کې تېرول، ژمی به په کور کې پروت و او اوړی به د خپل باغ د بوټو په منځ کې خوندي او استراحت و.

- کاکا جانه تاسو ولې رسمي کار نه کوئ؟

- رسمي کار مې هم کاوه، خوپرې مې ښوده، د دغو کارونو حوصله نه لرم. حساب پاک دی، وراندې ! د رسمي چارو په ډېرو ځانګړتياوو مې سر نه خلاصېږي. د دولت چارې بايد تاسو يوه کسانو ته وسپارې شي، خو ښکار چارې، دا بله خبره ده. دلته حساب پاک دی، وراندې ! بيا يې چغه کړه:

- دا دروازه خلاصه کړئ، هغه ولې تړلې ده؟ د ده موخه هغه دروازه وه چې د دهليز په کوز سر کې وه ... دا د هغې کوټې دروازه وه چې د ښکاريانو کوټې ته ورخلاصېده او د مجردانو د کوټې نوم يې ګټلی و. کومې پښې بلې پښې په چټکۍ وخوځېدې او يوه ناڅرګنده لاس د

ښکاريانو د کوټې دروازه خلاصه کړه. د يوه ګيتار غږ واورېدل شو ، له ورايه ښکاره وه چې ګيتار کوم استاد غږوي. ناتاشا چې له پخوا نه د ګيتار آواز ته غږ وه، پاڅېده او دهليز ته ددې لپاره ووتله، چې هغه ښه واوري. کاکا جان وويل:

- دا زما ګاډيوان ميتکا دی چې دا ګيتار غږوي. ما هغه ته ښه ګيتار اخيستی، ډېر مې خوښېږي. کاکا جان عادت لاره چې کله دی له ښکاره راستنېده د مجردانو په کوټه کې به يې له هغوی سره ګيتار غږاوه. د کاکا جان، د ګيتار دغې نغمې خورا خوښېدې.

نيکولای وويل: آفرين، آفرين، څه ښکلی يې غږوئ. د هغه آواز څه سوړ غوندې و، داسې برېښېده، چې ګواکې نه غواړي ووايي چې دغه نغمې يې خوښېږي.

ناتاشې چې د ورور په خبرو کې سوړوالی اورېدلی و، د ورور د ملامتولو په نښه يې وويل:

- نه ښکلې، بلکې په بې ساري ښکلا يې غږوي.

هغې چې د کاکا جان، مرخيړې، انګبين او شراب خوښ او په دنيا کې تر ټولو غوره ګڼلي وو، اوس يې په نړۍ کې تر بلې هرې موسيقۍ د دغه ګيتار آواز غوره او بې ساری باله. همدا چې د ګيتار غږ چوپ شو، ناتاشا د خلاصې شوې دروازې پلو ته مخ وروااړاوه او وې ويل:

- نور، نور يې هم وغږوئ، هيله کوم، هيله کوم نور يې هم وغږوئ !

ميتيکا خپل ګيتار سُر کړ او د ارباب د مېرمنې نغمه غږول يې په خورا ښکلا او خوند ښوونکي ډول پيل کړل. کاکا جان ناست و، غوږونه يې د نغمې خواته ورڅک کړي وو او په يوې ناڅرګندې موسکا يې نغمه اورېده. د ارباب د مېرمنې نغمه څه کم سل واره تکرار شوه، څو واره ګيتار سُر شو او بيا هماغه نغمه وغږوله شوه، خو د

نغمې بيا بيا غبرولو نه يو ازې څوک نه ستومانه کول، بلکې هغوی غوښتل چې تکرار شي. آنيسا فيودروفنا کوټې ته راننوته، په څورب ځان يې دروازې ته ډډه ولګوله او په داسې يوې موسکا چې سخته د کاکا جان هغې ته ورته وه، ناتاشا ته وويل:

- غوږ شئ، ته او خدای غوږ شئ، څه کوډ ګرې ګوتې دي.

کاکاجان ناڅاپه، په خورا ټينګې خوځېدا ،لاس وخوځاوه او وې ويل:

- دغه سُر يې سم ونه غبراوه ،دلته سرونه بايد جلا او نرم شوي وای... هر څه پاک دي، وړاندې !

ناتاشا وپوښتل:

- ايا ته يې هم غبرولئ شئ؟څه کوډګرې ګوتې دي.

کاکا جان پرته له هغه چې ځواب ورکړي،يوازې وموسېد او وروسته يې وويل:

- آنيسيو جانې ! ته وګوره چې زما د ګيتار تارونه جوړ دي او کنه؟ ډېره موده کېږي چې ګوتې مې ور وړي نه دي. هر څه پاک دي، وړاندې !

انيسا په مينې او چټکو ګامو لاړه، چې د خپل خاوند خبره پر ځای کړي او ګيتار يې راوړ. کاکا جان پرته له هغه چې چاته وګوري، له ګيتاره يې، ګردونه پو کړل او په خپلو ډنګرو اډوک ډوله منګلو يې د ګيتار له تندي نه يو ګړز جګ کړ. ګيتار يې سُر کړ او ځان يې په څوکۍ کې جوړ کړ. (په څو نندا ريزو بڼو يې خپله چپه څنګله لږ پورته او آزاده کړه). ګيتار يې له غاړې راونيو، انيسيا فيودروفنا ته يې سترګه کېښکوده او د ګيتار غبرول يې پيل کړل. خو هغه د ارباب د مېرمنې ترانه نه، بلکې خورا استاد وزمه يې... او په ډېر شوق او مينې يې د (پوڅو کوڅو) (په تېږو فرش شوي) نغمه وغبروله. د نغمې منځپانګه

په هماغه نرمو مينې ښوونکو ضربو چې د انيسيا فيودروفنا له زړه نه راپاڅېده، هغه سره هم مهاله يې د نيکولای او ناتاشا په ګوګلونو کې منګولې ښخولې. انيسيا فيودروفنا تکه سره شوه، د سر په دستمال يې مخ پټ کړ او په موسېدو موسېده له کوټې نه ووته. د کاکا جان قلمي ګوتو په خورا ځير، د ګيتار له زړه نه زړه راښکوونکې کوډګره نغمه راوويسته، د هغه غږولو ته يې دوام ورکاوه او هغه ځای ته يې کتل چې تر څو شېبو مخکې هلته انيسيا فيودروفنا ډډه لګولې وه. ناليدونکې موسکا يې تر سپينو تورو برېتو لاندې ځان راخوراوه، خو دغه موسکا به هغه وخت لا زياتېده چې نغمه به لا مستېده او ضربه به لا پسې پر له پسې قوي کېده...

همدا چې کاکا جان نغمه پای ته ورسوله، ناتاشا چغې کړې: ښکلې ده، ښکلې ده ! کاکا جانه خورا ښکلې وه ! بيا ، بيا يې ووهه ! هيله کوم !

هغې ودانګل،له کاکا نه يې غېږ تاو کړه او ښکل يې کړ. هغې په داسې حال کې چې ورورته مخ ورواړاوه او له هغه نه يې د څه خبرو د اورېدو هيله لرله، وويل:

- نيکولای جانه ! دا څه وه، دا نغمه يادوم؟

نيکولای هم د کاکاجان له دغې نغمې نه ښه خوند اخېستې و. کاکا جان بيا نغمه پيل کړه. انيسا فيودروفنا چې موسکا يې پرشونډو خوره وه، بيا کوټې ته راننوته او هغې پسې نور او نور خلک. کاکا جان د «لرې تم، سړو چينو ته به په ګډه ځو، زما ښکلې» نغمه وغږوله. بيا يې د استادانو په چم ځان وښوراوه، اوږو ته يې ټکان ورکړ او نغمه يې پای ته ورسوله.

ناتاشې په زارۍ ډوله آواز، داسې چې ګواکې ټول ژوند يې د کاکا جان په منګلو کې راګير شوی وي، وويل:

- کاکا جانه ! د زړه سره ! ماته ګرانه، مه يې پرېږدئ، وغږوئ.

کاکا جان پاڅېد. داسې برېښېده چې په هغه کې دوه جلا کسان نغښتي دي، يو هغه چې خورا تند او جدي دی، چې پر هرڅه يې ملنډې وهلې او بل هغه چې خپله ټوکمارو او ساده و او د نڅا لپاره يې چمتووالی کاوه.

کاکا جان په هماغه لاس چې ګيتار واهه، ناتاشا ته اشاره وکړه راوې بلله او چغه يې کړل:

- نو خورځې، پاڅه !

ناتاشا وداګل او پر اوږو پروت شال يې وارتېره، د کاکا جان مخې ته يې ورمنډه کړل، لاسونه يې په ملا کېښودل، اوږې يې وښورولې، تر مخې يې ودرېده او نڅا يې پيل کړه.

هغه چې ورته وکتل وې ويل:

- په فرانسوي دغه کډواله، چېرې، څنګه او کله دغه روسي روح زېښلی، په خپل روح کې يې نغاړی، هغه يې پاللی، له کومه هغې دغه نښې او دغه مالګينې اداګانې چې اروپايي نڅاګرو هغه بايد پخوا هېرې کړې وي، له خپلو خوځېدا ونه شړلي و، په ځان کې ساتلي دي؟

کاکا جان پوره همدغه بې ساری روح، همدا بې سياله، نه پورېدونکې، نه زده کوونکې ژورې لاسې خوځېداوې، له هغې نه غوښتې. همدا چې هغې نڅا پای ته ورسوله، ودرېده، په ناز ناز وموسېده، هغه لومړنی ډار چې نيکولای او نورو کسانو، درلوده، چې هغه کوم ناوړه څه و نه کړي، له منځه لاړ او د ټولو په زړونو کې د ستاينې او مينې له احساسه پرته بل څه نه ګرځېدل.

هغې هغه څه وکړل، چې بايد کړي يې وای. هغه ټول داسې په ادا او ناز تر سره کېدل، انيسا فيودروفنا چې په چټکۍ د هغې لپاره شال

راوړي و هم له خوښۍ نه اوښکې تویولې، ځکه هغې لیدل چې دغې نرۍ ښکلې له نازه ډکې شهزادګۍ، دغه په وریښمنو او عطرونو کې لویه شوې نجلۍ، چې په بې ساري ډول دې ته ورته نه ده، ټولې هغه ښکلاوې، اداګانې چې د هغې په مور، پلار، ترور او بل هر روسي انسان کې نغښتې دي، دې یوازې په ځان کې رانغاړلي او پرې پوهېږي.

کله چې نڅا پای ته ورسېده، کاکاجانه په خوشالۍ ومو سېد او وې ویل:

- نو ګرافینې! هر څه پاک دي، وړاندې! دغه ته خورځه وایي، اوس که خدای وکړي، چې یو ښه زوم پیدا شي، هرڅه پاک دي، وړاندې!

نیکولای وموسېد او وې ویل: وخته پیدا شوی دی.

کاکا له حیرت سرسام شو او په پوښتنیزه یې ناتاشې ته وکتل او وې ویل: اوهو؟ عجبه ده!

او ناتاشا په یوې خوږې موسکا چې د هو نښه یې څرګندوله و ویل:

-هغه هم څه زوم!

خو تر دې ځواب نه وروسته سمدلاسه بیا خیالونو پر هغې یرغل وکړ، او ناتاشې له ځان سره وویل چې، کله چې نیکولای وویل چې زوم پیدا شوی دی، څه بل څه به یې غوښتل؟ ایا هغه خوشاله وه که نا خوښه؟ داسې ورته بربښېده چې ګواکې نیکولای فکر کوي چې زما بالکونسکي به زما د دغو کړو نه زغم لاره او نه به یې منلي وای. نه، نه، هغه به هرومرو پوه شوی وای. او وایي چې اوس نو هغه چېرې دی؟... دغه حالت څو شېبو نه زیات دوام ونه کړ او په زړه کې یې وویل:

- په دې اړه فکر مه کوه او حق هم نه لرې، فکر وکړې، هغې وخندل

او بېرته د کاکا جان تر څنګ کېناسته او له هغه نه یې هیله وکړه چې یوه بله نغمه وغږوي. کاکا جان بیا یوه نغمه وغږوله... او تر یوې چوپتیا نه وروسته یې په یوه ټوخي سینه صافه کړه او د خپلې خوښې د ښکاریانو سندره یې وویله:

شپه خوره او نرۍ توره
واوره، وریـزې ځمکه سپینه

کاکا جان داسې سندرې ویلې، لکه ولسي خلک یې چې وایي. په هماغې سادګۍ او ټینګې عقیدې، په دې باور چې د سندرو قوت یوازې د هغو کلماتو کې دي، او موزیک په خپل سر ورزیاتېږي. موسیقي له تورو نه پرته شتوالي نه لري او یوازې د موسیقي د نظم لپاره وي، نو له همدې کبله د هغه سندره، لکه د مرغانو په شان چې له خپلو سندریزوالي نه خبر نه وي، خورا زړه وړونکي و. ناتاشا د کاکا جان د سندرې په اورېدو، سخته جذبه پیدا کړه، پریکړه وکړه چې چنګ لرې کړي او یوازې ګیتار وغږوي. د کاکا جان ګیتار یې راواخیست او سندره یې پیل کړه.

شپه له لسو بجو اوښتې وه چې ګاډۍ او درې ساتونکي چې د ناتاشا او پېتیا په لټه پسې رالېږل شوي و، راورسېدل. یو تن ساتونکي ویل چې ګراف او ګرافینه د خپلو ماشومانو نه ناخبره پاتې شوي او ډېر ناآرامه وو.

هغو پېتیا لکه مړی داسې سره پورته او په ګاډۍ کې واچاوه، ناتاشا او نیکولای په ګاډۍ کې کېناستل. کاکا جان له ناتاشې نه یو ښه تود پتو تاو کړ او په بې ساري مهربانۍ یې له هغې سره خدای په اماني وکړه او همداسې پلی تر هغه پله پورې ورسره لاړ چې، سواره پرې تېرېدای نه شو، بلکې باید په اوبو کې ورګډ شوي وای، کاکا جان

ښکاريانو ته سپارښتنه وکړه چې ځراغ واخلي او د هغو مخکې روان شي.

د کاکا جان غږ د شپې په توره تياره کې انګازې کولې، د خدای په امان، ګرانې لورکۍ! دا د هغه ورځني غږ نه و، چې ناتاشا پېژانده، بلکې هغه غږ و چې د واورې سندره يې ويلې وه.

په کلي کې د بل شويو اورونو سره رڼايي ځلېدله او د لوګيو زړه راښکوونکي بوی په هوا کې خور و.

کله چې هغوی لويې لارې ته ورسېدل، ناتاشا وويل:

- دا کاکاجان هم عجيبه ښه سړی دی!

نيکولای وويل:

- هو کې، ښه سړی دی، ګوره ساړه خو به دې نه کېږي؟

- نه، نه خورا ښه يم.

او په حيرانۍ يې زياته کړه:

- دومره مې خوښ شوي دي، چې نه شم کولای تا ته وو ايم.

او تر ډېرې پورې دواړه چوپ پاتې شول.

شپه، تورتم او لړۍ خورې وې. آسونه نه ليدل کېدل، او يوازې د هغو د پښو آوازونه چې په خټو کې يې ځښول، اورېدل کېدل.

په دغه ماشوم وزمه او ويښ ګوګل کې چې داسې د ژوند د بېلابېلو خيالاتو د منلو تږی و، څه تېرېدل؟ دغو خيالاتو څنګه د هغه په ذهن کې ځای پيدا کاوه؟ خو په هر حال، هغه خورا نيکمرغه وه. هغه لا کورته نه وه رسېدلې، چې تر شونډو لاندې يې د واورې د سندرې په ويلو پيل وکړ. د ټولې لارې په اوږدو کې يې هڅه کوله، د هغه شعر وريادکړي، خو په پای کې هغه ورياده شوه.

نيکولای وويل:

- دریاده ده کړه؟

ناتاشا وپوښتل:

- نیکولای جانه! تا همدا اوس د څه په اړه فکر کاوه؟

د هغو دا خوښېده چې دوی یو له بل نه داسې پوښتنې وکړي.

نیکولای هڅه وکړه چې وریاد کړي د څه په اړه یې فکر کاوه او وې ویل:

- آها، غوږ شه! لومړي مې فکر وکړ، چې روګای، هغه سور سپی، ډېر کاکاجان ته ورته دي، که دغه سپي، د سپیتوت پر ځای سړی وای، تل به کاکا جان هغه له ځانسره ساته، که هغه یې د ښکار لپاره نه ساتلي، د خپل زړه د خوښۍ لپاره به یې ساته. هغه هم له دې کبله، چې دوی سره ورته وو... اوس ته راته وو ایه چې تا د څه په اړه فکر کاوه؟

-ما، یو شېبه ودرېږه! هو کې! لومړي خو مې فکر کاوه چې موږ خو، موږ خو کورته ځو، خو اوس ګورم چې خدا زده په دې تیاره کې چېرې روان یو، که یو وار یو چېرته ورسېږو او وګورو چې اترادنیا نه ده، بلکې یوې کوډګرې سیمې ته رسېدلي یو. بیا مې فکر کاوه چې... نه هېڅ، هېڅ، نور مې بل د هېڅ شي په اړه فکر نه کاوه.

نیکولای وویل: پوهېږم! هرو مرو دې د هغه په اړه فکر کاوه!

او ناتاشا په دې تیاره کې د هغه د غږېدا له سندریزوالي نه په دې پوه شوه چې ورور یې موسېږي.

ناتاشا ځواب ورکړ:

- نه د هغه په اړه مې فکر نه کاوه. حال دا چې هغې په رښتیا د سردار اندرې او ددې په اړه که سردار کاکا جان لیدل وای، ایا خوښ شوی به یې وای او کنه؟ او بیا یې زیاته کړه:

- او نور مې په ټوله لاره کې له ځانسره ویل او ویل چې انیسیا جانه

ځومره ښه وه، څومره ښه يې وکړل. او نيکولای د هغې د خندا له خوښۍ نه ډکې سندريزې انګازې واورېدې.

ناتاشا ناڅاپه وويل: ته پوهېږې، زه پوهېږم چې زه به بيا هېڅکله لکه اوس داسې نيکمرغه او آرامه ونه اوسم.

نيکولای وويل: دا اپلتې، حماقت او تشې خبرې دي.

او په زړه کې يې وويل:

- دا زموږ ناتاشا هم څه د ښکلا، ښکلا ده! هېڅکله مې ددې په شان ملګرې نه درلود او نه به يې ولرم. هغه ولې مېړه کوي؟ ښه به دا وي چې تل به داسې ګډ سره ګرځو.

ناتاشا په زړه کې وويل:

- دا نيکولای څومره بې ساری ښه دی!

هغې د کور کړکيو ته د شپې په تورتم او لړو کې ځلېدلې، اشاره وکړه او وې ويل: عجبه ده، د مېلمستون څراغونه لا تر اوسه لګېږي.

۸

ګراف ايليا اندرېويچ د سيمه ايز جرګې له مشري نه ځکه استعفا وکړه چې د غې دندې خورا زيات خرڅ درلود ،خو له کاره لرې کېدل، بيا يې هم د هغو مالي چارو ته څه ګټه ونه رسوله. ناتاشا او نيکولای به زياتره وخت د مورو پلار هغه پټې خبرې اورېدې، چې د مسکو په ښنډو کې ددوی د کورنۍ د لوی کور د خرڅېدو په اړه به يې سره کولې. که ګراف رستوف د سيمه ايزې جرګې مشر نه وای، هغه به دومره پراخو مېلمستياوو ته اړتيا نه لرلای او په اترادنيا کې به ددوی کورنۍ ژوند هم تر پخوا نه آرامه او هوسا و، خو د هغوی په لوی کور او هغه پورې په اړونده ودانۍ کې هماغه شان د چوپړانو ګڼه ګوڼه او لا تر اوسه به تر شلو پورې مېلمانه ددوی پر ميز ناست وو... د سارې په توګه ديملر چې سندرغاړی و او د هغه مېرمنه يُوګل، د نڅا ښوونکې د کورنۍ له غړو او يوې زړې پېغلې سره چې (بېلو)نومېده، ددوی کره له پخوا نه اوسېده. دغه راز ډېر نور کسان او له هغې ډلې نه د پېټيا ښوونکې، د ناتاشا روزونکې او ډېر نور خلک چې د خپل کور پر ځای يې غوره ګڼله د ګراف په کور کې واوسي. که څه هم د پخوا په شان ګڼې او پرتمينې

مېلمستيا او بنډارونه نه جوړېدل، خو د هغوی ژوند په هماغه بڼه دوام درلود، ځکه پرته له دې نه، ګراف او ګرافينې د خپل ژوند تصوير نه شو کولای. د نيکولای د سپيانو ډلو، پنځوس آسونو او په پنځلسو ګاډيوانو نوکې هم څه کمي نه و راغلي، په جشنونو کې يو بل ته د قيمتي ډالېو بښلو ته پاملرنه... لوبې، جواريو، قطعې او په هغو کې د سلګونو روبلونو بايلل ته پاملرنه، هغو پرتمينو مېلمستياوو ته تګ راتګ چې د سيمې د بډايانو به ګډون په کې کاوه، او د ايليا اندرېويچ هغه ته لا رنګينه ښنله لا د پخوا په شان دوام درلود.

ګراف د مالي ستونزو له امله په يوې داسې بې پايه کړۍ کې راګير و، خو ده هڅه کوله دا ونه مني، چې دی په داسې يو نه آوارېدونکې جړې غوټې کې راګير او ګام په ګام لا په کې را ابسارېږي. خو هغه دا احساسوله چې نه له دغې کړۍ نه د راوتلو توان لري او نه کولای شي په احتياط سره له دغو چارو نه ځان لرې کړي. ګرافينې د زړه له کومې دا احساسوله، چې په دې توګه به يې ماشومان بدمرغه شي.او دا د ګراف ګناه نه ده او نه هغه د خپل طبيعت او خوښې په وړاندې دربدای شي. ګراف پر دغې رارسېدونکو خواريو او ديوالي کېدو پوهېده، ډېر زورېده او د ماشومانو برخليک زوراوه (که څه هم هغه دا زورېدل پټول) ګرافينې بيا د خپل ښځينه طبيعت له مخې هڅه کوله چې له دغه حال نه د ژغورنې لپاره يوه لاره پيدا کړي. د هغې د اند له مخې، د دغې ژغورنې لپاره يوازې يوه لاره پاتې ده، هغه هم له يوې بډايې پېغلې سره ددوی د زوی نيکولای واده کول و. هغه دغه چاره، د ژغورنې وروستي هيله ګڼله او تصور يې کاوه، که نيکولای هم دغه ونه مني، په ژوند کې به بيا ددوی کار سم نه شي. دغه پېغله چې دې د نيکولای لپاره غوره کړې وه، ژولیه کاراګينا وه... هغه يوه ښکلې نجلۍ او پلار

و مور يې خورا مهربانه، خوا خوږي مخور خلک وو، د رستوف کورنۍ هغه لا له ماشتوبه پېژندله. دغه پېغله اوس د خپل وروستي وروړ د مړيني له امله خورا بدايه شوې وه.

ګرافينې مخامخ، ګرافينې کاراګينا ته، چې په مسکو کې اوسېده، د يوه ليک په ترڅ کې وليکل چې لور يې د خپل زوی لپاره غواړي او ډېر ژر يې د هو ليک ترلاسه کړ. ګرافينې کاراګينا ځواب ورکړی و، چې دا ريباري په سر سترګو مني، خو يوازې خبره دا ده چې بايد د نجلۍ خوښه هم وغوښتل شي، هغه سره هغوی هم مهاله نيکولای ته بلنه ورکړه چې مسکو ته ورشي.

ګرافينې څو واره په ژړه او انګولا، له خپل زوی سره خبرې وکړې او وې ويل: اوس چې د دواړو نجونو بخت ښکاره شوی، د هغې يوازينۍ هيله دا ده چې زوی يې هم زوم شي او د ده سا په آرامه وخېژي. بيا يې زياته کړه چې، خورا ښه نجلۍ يې پيدا کړې ده. او له هغه نه يې د واده په اړه وپوښتل. هغې تر دې وروسته وويل چې ده ته يې يو ډېره ښه او ښکلې ناوې پيدا کړې ده.

دا وار او بيا يې څو ځله نور له نيکولای سره په خبرو کې، هغه نجلۍ ژوليه وستايله او له هغه يې هيله وکړه چې په اختر کې مسکو ته لاړ شي او ساعت به يې تېر شي. نيکولای تصور کاوه چې ولې يې مور غواړي چې دی مسکو ته لاړ شي او د هغې د خبرو پای چېرې رسېږي، خو ده به ځان ناګاره اچاوه، مګر يوه ورځ يې مور په ډاګه ورته وويل چې د هغوی دژوند د ژغورنې يوازينۍ لاره له پېغلې کاراګينا سره واده دی.

نيکولای ځواب ورکړ: ښه پوهېږم ! که زما کومه خواره او بې وزلې نجلۍ خوښېدلای، تاسو به زه اړولای چې خپله مينه او عزت مې د

شتمنیو د لاس ته راوړلو لپاره ،له بلې نجلۍ سره تر واده کولو نه ځار کړای وای...

هغه د خپلې دې پوښتنې په هغه اغېز نه پوهېده، چې دده پر مور يې کوي، خو ده يوازې خپله خپلواکي ښودله، مور وويل:

- نه، نه زما موخه دا نه وه.

هغه نه پوهېده چې خپله موخه څنګه څرګنده کړي، زياته يې کړه:

- زه ستا له نيکمرغۍ پرته، بله هيله نه لرم.

هغې ددې خبرې په ويلو پوه شوه چې ربښتيا نه وايي، ګبنۍ واخېسته او په ژړا شوه.

نيکولای وويل: ادکې ! مه ژاړه، يوازې دومره راته ووايه، چې تاسو څه غواړئ، هر څه چې تاسو غواړئ زه هغسې کوم، تاسو ښه پوهېږئ زه به خپل ټول ژوند او نورهر څه تر دې نه ځار کړم چې ته آرامه شې، زه هر څه تر تا ځاروم، آن خپل احساس او مينه.

خو ګرافينې نه غوښتل چې خبره دا سې وشي، هغه له خپل زويه ځاربدل نه غوښتل، بلکې هغې غوښتل چې دا ځان له هغې نه ځار کړي، اوښکې يې پاکې کړې او وې ويل: ته مې په خبره پوه نه شوې، پرېږده، دا خبرې به بل وخت ته پرېږدو.

نيکولای له ځانسره وويل: دا څه خبره ده، کېدای شي په ربښتيا ما ته کومه بې وزلې نجلۍ ګرانه وي، څنګه کولای شم، خپله مينه او عزت د کومې نجلۍ د شتمنيو د لاس ته راوړلو نه ځار کړم؟ زه دې ته حيرانه يم، چې مور مې څنګه کولای شو، ما ته دغه شان خبره وکړي. دا چې سونيا بې وزله ده، نه شي کولای را ته ګرانه وي؟ څنګه کولای شم، د هغې وفا او پاکه مينه بې ځوابه پرېږدم؟ ربښتيا وايم زه به د ژوليه پر ځای چې يوه جوړه شوې سينګار شوې نانځکه ده، سونيا سره

نیکمرغه واوسم. هلته چې د سونیا د مینې خبره وي، زما احساس تر هر څه لوړ او پیاوړی دی.

نیکولای مسکو ته لاړ نه شو، ګرافینې هم بیا له هغه سره د واده خبره یاده نه کړه. هغې په خواشینۍ او کله ناکله په قهر سره لیدل چې زوی یې پر له پسې او ورځ تر ورځې له بې وزلې او بې جهزه سونیا سره اړیکي او مینه زیاتېده.

مور له دې امله ځان نښکنځه، خو له دې سره سره یې نه شو کولای سونیا سره بد وکړي. کله ناکله به یې بې له دلیله هغې ته تاسو یا ګرانې ویل، د اسې رسمي خبرې له هغې سره د نه لېوالتیا نښه وه. له سونیا سره، د مهربانې ګرافینې بد خلقي له دې کبله وه چې دا تور سترګې بدمرغه نجلۍ، دومره پاک زړې او پر حق ولاړه، دومره یې د خپلو دغو غمخور خپلوانو منت ساته او د اسې په نیکولای مینه وه، چې د هغې غندنې یا بد ویلو ته هېڅ دلیل پیدا کېدای نه شو.

نیکولای خپله ټوله رخصتي د خپلو خپلوانو کره تېره کړه.

د سردار اندرې څلورم لیک رارسېدلی و. په هغه کې سردار لیکلي و که د هغې ځای د تودې هوا له کبله د ده ټپونه ناڅاپه راتازه شوي نه وای، دی به نوي کال ته خپل راتګ نه وای ځنډولای او لا د وخته به د روسیې پلو در خوځېدلای وای.

ناتاشې ته خپل کوژدن لا هماغه شان ګران و، دې ته د هغه مینه لا هماغه شان د زړه او روح آرامې او د پخوا په شان د ژوند د ښادیو سرچینه وه، خو د بېلتانه د څلورمې میاشتې په پای کې و چې د دغه بېلتانه او جدایۍ غم کرار کرار دا زوروله او ددې پر زړه یې د غم داسې څپې راخورولې چې د هغو په وړاندې دربدای نه شوه. خپل زړه یې په خپل حال سوځېده، په دې یې زړه خوږېده چې د ژوند دغه موده هغې

هسې او د هېڅ نه ځار او تېره کړې وه. هغه داسې احساسوله چې په دې موده کې دې ځومره د ګرانښت توان لاره او ځومره يې کولای شو په ځان ځوک مين او ګرانه واوسي.

د رستوف له کورنۍ نه خوښۍ کډه کړې وه.

۹

د مسيح د زوکړې مبارکې ورځې راورسېدې. په کليسا کې له پرتمينو لمانځنو پرته، د ګاونډيو او کليوالو د رسمي او غمجنو مبارکيو نه برسېره او د نويو جامو د اغوستو تر څنګ، هېڅ بل داسې څه پېښ نه شول، چې د غو ورځو ته د اختر خوشالي او رنګ وبښي.

د اختر په دريمه ورځ، تر غرمنۍ نه وروسته د هغو د کورنۍ ټول غړي هر څوک خپلو کوټو ته لاړل. د ورځې تر ټولو نه خواشينې شېبې وې. نيکولای چې د سهار له خوا د ګاونډي کره تللی و، په خپل کټ کې ويده شو. زوړ ګراف په خپلې کوټې کې استراحت کاوه. سونيا د مېلمستون د ګرد ميز شا ته ناسته او پر ټوکر يې څه رسمول. مشرې ګرافينې په قطعو فال لېده. اناستاسيه ايوانوفنا د ګراف هماغه ټوکماره له دريو بوډيو سره د کړکۍ څنګ ته ناستې وې.ناتاشا کوټې ته راننوته،د سونيا خواته ورغله او د هغې د کار په ننداره شوه، بيا مور ته ورغله او پټه خوله ودرېده.

مور يې وويل:

- څه درشوي دي، ولې داسې لکه بې کوره ګرځې راګرځئ؟ څه

غواړئ؟ ناتاشا چې سترګې يې ځلېدلې او موسکا يې له شونډو کډه شوې وه، وويل:

- هغه غواړم، همدا اوس، همدا اوس يې غواړم!

ګرافينې سر پورته کړ او په ځير ځير يې لور ته وکتل.

- مورجانې! ما ته داسې مه ګوره، مه ګوره کنه ژړا مې راځي.

ګرافينې ځواب ورکړ: کېنه، ترځنګه مې کېنه.

- مورجانې زه هغه غواړم، هغه غواړم، له همدې امله داسې ناهيله شوې يم.

د هغې آواز پرې او اوښکې پر ليمو راښېوه شوې، په دې هيله چې اوښکې پټې کړي، مخ يې واړاوه، له کوټې نه ووته، واړه مېلمستون ته لاړه، ودرېده، هلته لږ په خيالو کې ډوبه شوه او بيا د مينځو کوټې ته ورغله. هلته يوې زړې ښځې، يوې ځوانې هغې ته چې له باندې نه راغلې وه او د سړو نه يې سا بنده بنده کېده بنګېدله او هغه يې ښکنځله.

دغې زړې مينځې وويل: دا لوبې او سادګي بس دي، هر کار خپل وخت لري...

ناتاشا وويل:

-کاندرانيوفنا! پرېږده، څه يې کوئ... ناتاشا دې خوا آخوا ګرځېده، ټوله ځمکه ورته د تبې په شان وه... هغه بيا د خيالونو په دنيا کې ډوبه شوه. هغې ته، هغه وختونه ورياد شول چې هغه يې ترځنګه و او دې يې ښکلو او مينه ناکه سترګو ته کتل.

- اى کاشکې ژر تر ژره راغلى واى، خو زه ډېره ډارېږم، چې داسې به شي، خو تر ټولو لويه بدمرغي دا ده، چې زه زړېږم! بيا به هغه په ما کې، هغه څه نه وي، چې اوس شته. کېداى شي همدا نن راشي، همدا

اوس، کېدای شي هغه راغلی وي، او هلته په مېلمستون کې ناست وي، کېدای شي، هغه پرون راغلی وي او ما هېر کړی وي، چې راغلی دي.

پاڅېده او مېلمستون ته لاړه. د کورنۍ ټول غړي، ښوونکي، روزونکي او مېلمانه ټول د چای د مېز شا ته ناست وو. د هغو شا ته چوپړان او مينځې ولاړ وو، خو سردار اندرې په مېلمستون کې نه و او ژوند د پخوا په شان روان و.

ايليا اندرېويچ کوټې ته راغله ناتاشا وليده او وې ويل:

- هو، هغه ده، هغه! راشه، راشه څنګ ته مې کېنه! خو ناتاشا د مور په څنګ کې ودرېده، شا و خوا يې وکتل، داسې بربښېده چې کوم شي لټوي. هغې وويل:

- مورې! هغه ما ته راکړه! مورجانې! ژر، ژر هغه راکړه او ددې خبرې سره يې ونه شو کړای د خپلې ژړا او ساندو مخه ونيسئ.

هغه هم مېز ته کېناسته، د مشرانو او نيکولای خبرو ته چې د مېز شا ته ناست و، غوږ شوه، خو له ځانسره يې ويل:

- ای خدايه! لويه خدايه! بيا هماغه څېرې، هماغه خبرې او هماغه پلار چې په هماغه شان پياله منګلو کې نيسي او خپل چای څکي، هغې په وحشت سره داسې انګېرله چې د کورنۍ د غړو په وړاندې يې ځکه کرکه په زړه کې راويښېږي، چې دوی هماغه شان چې و، هماغه شان دي. تر چای نه وروسته، نيکولای، سونيا او ناتاشا په واړه مېلمستون کې د خپلې خوښې هغه کونج ته لاړل چې تل به يې هلته تر ټولو پټ رازونه سره ويل.

۱۰

کله چې هغوی واړه مېلمستون ته لاړل، ناتاشا خپل ورور نیکولای ته وویل:

- کله ته هم داسې کېږې، چې تصور کوې او درته برېښي چې بیا هېڅکله کوم څه پېښ نه شي؟ هر هغه څه چې ښه و، هغه پخوا و او هغه ټول پخوا تېر شوي او بیا هېڅکله را نه شي؟ پوهېږې دا د خواشینۍ خبره نه ده، دا یو غمرلی حالت دی؟

نیکولای ځواب ورکړ:

- ولې نه! کله کله زه داسې انګېرم چې نیکمرغه یم او هر څه ښه دي، خو د سترګو په رپ کې مې زړه ته راشي چې نور نو هر څه ستومانه کړی یم او هرڅه ما کې مري. لکه چې پوځ کې وم، یو ورځ ټول یو بنډار ته لاړل، سازو او موسیقي، خو زه ناڅاپه په غمونو کې ډوب شوم.

ناتاشا هم د هغه ټولې خبرې تایید کړې او وې ویل:

- زه چې لا ډېره کمکۍ وم، چې همداسې شوې وم، یاد دې به دي؟ یوه وار یې زه د الوګانو له امله وښکنځلم، تاسو ټول نڅېدې او زه د

سبقونو په کوټه کې ناسته او له ژړا نه مې ساندې وهلې. داسې مې ژړل چې هېڅکله به مې هېر نه شي. پوهېږم ځنګه خفه وم، په تاسو مې زړه خوږېده، پر ټولو ټولو او هر څه. تر ټولو نه لا مهمه دا وه، چې زه هېڅ ګنهکار نه وم، یاد یې دې؟

نیکولای ځواب ورکړ: یاد یې مې، ښه مې یاد یې، چې تا ته درغلم او بیا مې غوښتل تا تسل کړم، پوهېږې، د شرم خبره وه، او ځنګه د خند وړ وو. یاد یې دې؟ د لوبو یوه نانځکه دې درلوده او ما غوښتل هغه درکړم.

ناتاشا چې لږ په فکر کې ډوبه، خو موسکا یې پرشونډو وه، وویل:

- او ستا یاد یې؟ دا خو ډېر پخوا و، ډېر واړه وو، کاکا جان خپلې کوټې ته ورو غوښتو. لا په پخواني کور کې و، یاد یې دې، تیاره وه، مونږ ورغلو او ناڅاپه مو څه ولیدل؟

نیکولای په خورا خوښۍ او موسکا د هغې خبرې پرې کړې او وې ویل:

- هو کې عرب، هغه توره کۍ کاکا! ځنګه مې نه یاد یې؟ خو زه لا تر اوسه پورې په دې نه پوهېږم، چې هغه عرب توره کي کاکا په رښتیا هلته و، که مونږ خوب لیده او یا یې چې وروسته کیسې راته کړې وې.

- یاد یې دې، چې د هغه د څېرې رنګ داسې خاورین غوندې او غاښونه یې سپین وو، همداسې ولاړ و او مونږ ته یې بیرګ بیرګ کتل...

نیکولای وپوښتل:

- سونیا، ستا یاد یې؟

سونیا په شرم سره وویل:

- هو کې، هو کې، یو څه مې یاد یې.

ناتاشا وویل

- خو ما مې له پلار جان او مور جانې نه وپوښتل چې دغه تور عرب له کوم ځایه راغلی؟ او هغو وویل هېڅکله کوم تور عرب نه و، خو ګورې، دا دې ستا هم یاد ېږي.
- ښکاره خبره ده، د هغه غاښونه مې داسې په یاد دي، ته به وایې چې همدا پرون و.
- ډېره عجیبه ده، ته به وایې چې دا ټولې خبرې په خوب کې تېرې شوې وې. زما دغه حال خوښېږي.
- ستا یادېږي چې د اختر رنګ کړې هګۍ مو په کوټه کې جنګولې او ناڅاپه دوې بوډۍ پیدا شوې او پر قالینو یې څرخېدل پیل کړل. دا ټول زموږ د سترګو په مخ کې تېر شوي دي او کنه؟ یادېږي دې، څومره ښه وختونه وو.
- هو کې، هغه بل دې یادېږي، چې پلار جان په خپل شنه رنګه پوستین کې، څنګه د زینو له سره ډزې وکړې؟
هغوی په خورا خوند او خندا ،نه د عمر خوړلو په شان په خواشینۍ، بلکې په خوند سره د خپل ماشومتوب شاعرانه او ښکلې خاطرې رایادولې... سره خندل یې او په دې نه پوهېده چې په څه شي خوشالېږي او په څه شي سره خوابدېږي.
که څه هم د هغو ټول یادونه سره ګډوډ وو، خو سونیا د هغو په رایادولو کې تر ټولو نه وروسته پاتې کېده.
سونیا ډېر هغه څه چې نورو رایادول، نه شو کولای وریاد کړي، خو که وریاد به هم شول، هغه شاعرانه احساس چې په نورو کې یې پیدا کاوه، په دې کې نه راتوخناوه، بلکې د هغو نورو له خوښۍ نه به یې خوند اخېست او هڅه یې کوله،چې له هغو سره سر وښوروي...
دوی خبرې کولې، چې دیملر واړه مېلمستون ته راننوت او د هغه

چنګ خواته چې د کوټې په کونج کې ایښی و ورغي، پوښ یې ترې جګ کړ او له هغه نه یې یو بې سُره غږ پورته کړ.

مشره ګرافینه له لوی مېلمستونه را پاڅېده او وې ویل: ادوارد کارلیچ، مهرباني وکړئ او زما د زړه د خوښې نغمه (نیکچورن میسو فیلده) راته وغږوئ.

دیملر چنګ را واخیست.

ناتاشې، نیکولای او سونیا ته مخ ورواړاوه او وې ویل:

- ځوانان څنګه پټه خوله ناست دي؟

ناتاشا لنډ غلچک هغه ته ورولېږه او وې ویل:

- زموږ مرکه فلسفي ده. تر یوې شېبې څنډ نه وروسته یې خپلې خبرې بېرته پیل کړې، خبرې د خوب لیدو په اړه وې. دیملر نغمه پیل کړه. ناتاشا په آرامو ګامونو میز ته ورنېږدې شوه، شمعه یې راواخېسته، هغه یې یوړه، بېرته راستنه شوه او پر خپل ځای کې آرامه کېناسته. په دې کوټه کې په تېره بیا پر هغو څوکیو چې دوی ناست و، تیاره وه، خو د ټولو کړکیو نه پر غولې باندې د بشپړې سپوږمۍ سپینه رڼا رالوېده.

دیملر چې نغمه پای ته ورسوله، هماغه شان چنګ ته ناست و، خپلې ګوتې یې په کراره د هغه په تارونو زغلولې، داسې برېښېده چې سودا کې دی، چې چنګ پرېږدي، پاڅي او یا کومه بله نغمه وغږوي.

په همدې وخت کې ناتاشا نیکولای او سونیا ته ورنېږدې شوه او په بنګهاري سره یې وویل:

- زه داسې تصور کوم، چې کله خپل یادونه او خاطرات یادوي، رایادوي او همداسې یې رایادوي، پخوانیو زمانو ته ورځي او هر څه یادوي، آن هغه څه چې تر زوکړې مخکې وربانديې تېر شوي هم

وریاد پرې.

سونیا چې خپلو زده کړو کې تکړه وه او هرې زده کړې څه ورزده کول، وویل:

- دې ته تر زوکړې مخکې، رواني لېوالتیا وايي. لرغوني مصریان هم په دې باور و چې زموږ روح پخوا په ځارویو کې و او بیا هم ځارویو ته ورځي.

که څه هم موسیقي پای ته رسېدلې وه، خو ناتاشا هماغه شان په ټیټ آواز او بنګهاري وویل:

-نه، نه ! پوهېږئ، زه په دې باور نه لرم چې موږ به د ځارویو روح لاره، برعکس زه په دې باور یم، چې کېدای شي موږ به ملکې وو او دې دنیا ته هم ددې لپاره راغلي یو، چې هغه راپه یاد کړو.

دیملر دوی ته ورنېږدې شو او وې ویل:

- اجازه ده چې ستاسو ترڅنګ کېنم او ستاسو په خبرو کې ګډون وکړم؟ او د هغو ترڅنګ کېناست.

نیکولای ځواب ورکړ: نه، نه یې منم، که موږ ملکې وای، نو ولې راولوېدو، نه، نه دا ناشونې خبره ده !

ناتاشې چې په ټینګ باورله هغه سره مخالفت کاوه، وویل:

- نه، نه یو رالوېدلي، چا ویل چې رالوېدلي یو؟ ولې؟ ولې؟ زه پوهېږم چې پخوا زه څه ډول ملکه وم؟ زه یوازې په دې پوهېږم چې روح ابدي او جاودانه دی... که داسې وي چې موږ تل وو، پخوا هم وو یعني ابدي یو...

د ګرافینې غږ پورته شو، چې ویل یې:

- ښه ناتاشې ! اوس ستا وار دی. کومه سندره راته ووایه، دا څه د دوکمارو په شان په یوه کنج کې راټول شوي یاستئ؟

ناتاشا وویل:

- مورجانې، هېڅ مې زړه نه کېږي، خو بیا هم پاڅېده.

د هغوی له ډلې نه د یوه هم، آن د پاخه منګ دیملر هم دې ته خوښه نه وه، چې د کوټې هغه تیاره کونج کې له هغه څوکۍ نه پاڅي اړ خپله خوږه مرکه پرېږدي، خو بیا هم ناتاشا پاڅېده او نیکولای ارکادیون ته کېناست. ناتاشا د تل په شان د تالار په منځ کې په هغه ځای کې ودرېده چې آواز ښه په کې اورېدل کېده او هغه سندره یې پیل کړه چې د مور یې خوښېده.

ناتاشې وویل:

- هغې نه غوښتل چې سندرې ووایي، ډېر وخت کېده چې سندرې یې نه دې ویلې او تر دې وروسته به هم په دې خوند سره سندرې ونه شي ویلای. ګراف ایلیا اندرېویچ له خپلې کوټې نه چې له میتینکا سره په خبرو لګیا و، د هغې آواز اورېده، هغه، هغه زده کوونکي ته ورته و، چې د زده کړو له پای ته رسېدو نه مخکې لوبو ته د تګ تکل لري. په خبرو کې غلطېده، ژر ژر یې چوپړانو ته سپارښتنې ورکړې او په پای کې چوپ پاتې شو. میتینکا هم پټه خوله، سندرې ته غوږ او موسکا پرشونډو د ګراف مخې ته ولاړ و. نیکولای له خپلې خوره سترګې نه لرې کولې، داسې چې د هغې له سا سره یې یو ځای سا ویسته. سونیا چې آواز ته غوږ غوږ و، په زړه کې یې ویلې، چې د دې او ملګري ترمنځ یې توپیر څمکه او آسمان دی او دا به ناشونې وي چې لږ ترلږه د هغه خوږوالي ته هم ورته شي. زړه ګرافینه نیکمرغه، خو یوه غم لړلې موسکا یې پرشونډو او اوښکې په سترګو کې راښکاره وې. کله ناکله به یې سربښوراوه. هغې د ناتاشې، د خپلې ځوانۍ او د یوې وحشتناک شي په اړه چې د ناتاشې او سردار اندرې په راتلونکې واده کې یې

لیده، فکر کاوه. دیملر د ګرافینې تر څنګه کېناست، سترګې یې پټې کړې او سندرې ته غوږ شو. هغه تر یوه ځنډه وروسته وویل:

- نه، ګرافینې! د هغې استعداد او هنر د اروپایانو په کچه دي، نورنو داسې څه پاتې نه دي، چې د هغې زده نه وي، د مهربانۍ، نرموالي، تاندتوب او د آواز....

ګرافینه پرته له هغه چې کوم ټاکلي چا ته ووایي، وویل:

- اخ! تصور کوئ، چې څنګه ډاربږم، څنګه مې د هغې ژوند زوروي.

د هغې مورنۍ زړه ویل چې په ناتاشا کې یو ستر ناڅرګند څه نغښتي دي، چې همدغه څه د هغې د نیکمرغۍ خنډ دي. ناتاشا لا سندره پای ته رسولې نه وه چې څلورلس کلن پېټیا کوټې ته رامنډه کړل او نارې یې کړې چې: رمضانیان! (هغه کسان دي چې د روژې ترپنځلسمې وروسته ځانګړي جامې اغوندي او د ماخوستن له خوا په کورونو ګرځي، دغه کسان په روسیه کې د نوي عیسوي کال په شپو کې دې ته ورته کار کوي) راغلل.

ناتاشې ناڅاپه سندره بس او پر وړور یې ورچغه کړه:

- احمقه!

هغې د څوکۍ پلو ورمنډه، پرهغې ځان ورواړتېږه او له ژړا نه تکه شنه شوه. خو مور ته یې په خندا خندا وویل:

- هېڅ، هېڅ، مورجانې هېڅ نه شته، یوازې پېټیا زه وډاره کړم. هغه غړېده او پر لیمو یې اوښکې راروانې وې. ستونی یې ساندو پسې اخېستی و.

دغې لوبغاړې ډلې چې په بېلابېلو کالو او سینګارونو یې له ځانه مېږ، ترکان، بقال، ملنګ، ارباب یا کوم ځناور جوړ کړی و، په مستې

خندا کورته راننوتل. له هغوی سره سره خو له خوښۍ نه ډکه هوا هم کورته راتله. هغو لومړی لږ په احتیاط د هلیز کې یو بل رانیول، نندارې یې ښودلې، بیا تالار ته ورښوه شول او کرار کرار یې مستي زیاتېده، نڅاوې یې ښکلې کېدې او سندرې یې ویلې، خورا ښه چورلېدل، پښې یې ګډولې او لاسونه یې غورځول او د حضرت عیسی د زوکړې په ویاړ نندارې ښودلې. وروسته له هغه چې مشرې ګرافینې د دغو کسانو یو تن وپیژاند او د هغه د کالو او سینګار نه په خندا شوه، د هرکلو کوټې ته لاړه. ایلیا اندریویچ په واړه تالار کې کېناست او په موسکا موسکا یې په ځلېدونکې خبرې د دغو نندارچیانو ستاینې او ندارې ته دوام ورکړ. خو په دې مینځ کې د هیچا پام نه شو، چې د کور ځوانان څه شول. د دغې نندارې د دوام نه نیم ساعت وروسته، د لوبغاړو په ډله کې یوه نوې زړه بوډۍ چې ځانګړې جامې یې اغوستې وې، راپیدا شوه (دا نیکولای و) پېتیا له ځانه ترکي پېغله جوړه کړې وه. دیملر د بدې ښځې ونډه لرله او ناتاشا د سواره پوځ د یوه پوځي په توګه کالي اغوستي و، سونیا بیا د ګڼو بریتو او وروځو په رسمولو ځان نه چرکیسي (د روسیې یو قام دی) ځوان جوړ کړی و.

لومړۍ ډله، د دویمې په لیدو هک حیران شول. د هغو په ستاینو او پالنې یې پیل وکړ. ځوانانو هم د خپلو کالو او خبرو بدلون داسې خوښ شو، چې تکل یې وکړ، چې لاړ شي او نورو خلکو ته یې هم وروښیي.

نیکولای چې ښه هوا او ښایسته لاره یې خوښ شوي وو، غوښتل یې ټول دغه خلک په خپله درې کسیزه ګاډۍ کې چکر ته بوزي، نو ځکه یې له هغو لسو تنو لوبغاړو نه هیله وکړه چې په هماغه بدلو جامو کې له ده سره د کاکا جان کره لاړ شي. مشرې ګرافینې وویل:

- نه، نه څه کوئ، ولې هغه سپین ږیری په عذابوئ!

بله خبره دا ده چې د هغه په کور کې ستاسو د چورليدو لپاره ځای نه شته، ښه به دا وي چې د مليوکووا ، کره ورشئ.

مليوکوا ، يوه کونډه وه چې د بېلابېل عمر ډېر ماشومان، نارينه او ښځينه ښوونکې يې لرل او د رستوف له کورنۍ نه ځلور ورسته په لرې واټن کې يې ژوند کاوه.

مشر ګراف چې له خوشالۍ نه په نڅا راغلی و ، د ګرافينې دا خبره خورا غوره وګڼله او وې ويل:

- واه واه ! زما ګرانې ! خورا ښه فکر دې وکړ. ګورئ ! صبر وکړئ، راکړئ، نورې جامې راکړئ چې ځان جوړ کړم او له تاسو سره لاړ شم او (مليوکووا) له خوبه بې برخه کړم.

خو مشرې ګرافينې د ګراف له تګ سره مخالفت وښود او وې ويل چې څو ورځې کېږي چې د هغه پښې خوږېږي. نو ځکه پريکړه وشوه چې ايليا اندرېوويچ په کور کې پاتې شي، خو نجونې به هغه وخت ځي چې لويزا ايوانوفا له هغو سره لاړه شي. سونيا چې تل د ټولو په منځ کې با حيا وه، په دې زيات ټينګار کاوه، چې لويزا ايوانوفنا دې، له دوی سره لاړه شي...

دوه ګاډۍ خو تل تيارې ولاړې وې او دريمه هغه هم د ګراف و... او ځلورمه هم د نيکولای ګاډۍ و، د هغې ګاډۍ آس تور، لنډ ونی، اوږد څنې و... له هغه سره په ګاډۍ کې ناتاشا ، سونيا ، ميرمين شوس او دوه چوپړان ناست وو. د مشر ګراف په ګاډۍ کې ديملر، د هغه ښځه او پېتيا او په درونورو ګاډيو کې چوپړان، چې بدلې جامې اغوستې وې، ناست وو.

نيکولای د پلار په ګاډيوان غږ وکړ: زاخاره ته مخکې شه ! هغه يې ددې لپاره مخې ته ولېږه چې د اړتيا په وخت کې ده ته د مخکې کېدو

لاره ورکړي.

د مشر ګراف ګاډۍ چې د يملر او څو نور ممثلين په کې ناست وو، وخوځېدل او د آسونو د غاړو زنګونو... د هغو سمونو چې په واورو کې ځنبېدل، يو عجب شغاري جوړاوه...

نيکولای تر ټولو د مخه او بيا هغو پسې دوه نورې ګاډۍ يو په بل پسې روانې وې. د غه کاروان ګوتی، لومړی په نرۍ لاره کرار کرار لاړ. تر يوه وخته د باغ د ديوال خواته خوځېدل. په لارې د بربنډو ونو سيوري کرښې ابستلې وې... خو همدا چې د باغ له ديوالو نه تېر شول، د ښتې ته ورسېدل. له واورو ډکه د ښته يې د سپوږمۍ د رڼا په څپو کې ډوبه وليده... هغه داسې بربښېده چې تا به ويل د الماس دانې دې پرې شيندلې دي... په دې سړه هوا کې د ناتاشې غږ پورته شو چې ويل يې:

- د سويانو د پلونو نښې ګورئ؟ سويان څومره ډېر دي!

سونيا هم نارې کړې:

- د پښو پلونه له ورايه ښکاري، نيکولايه! نيکولای مخ واړاوه، سونيا ته ورخم شو، چې له نېږدې نه د هغې څېره وګوري. يوه نوې مهربانه څېره، تورې وروځې او نرې تور بريت چې د سپوږمۍ په رڼا کې، په خوراک لرې، خو لرې واټن کې د سموري د خولۍ له مينځه راڅلېدل.

نيکولای سونيا ته تر کتنې وروسته په زړه کې وويل:

- دا څېره تر دې نه مخکې، د سونيا څېره وه. هغه ورو ړاندې شو، د هغې سترګو ته لاځير شو او وې خندل.

- نيکولايه، څه شوي دي؟

- هېڅ، هېڅ نه دي شوي. بېرته يې مخ ترې واړاوه او د آسونو به ننداره شو...

هغه په چغو شو او هڅه یې وکړه چې د زاخارتر ګاډۍ نه مخکې شي.

زاخار د خپل آس قیضه لږ ټینګه غوندې کړه، خپل سر یې چې تر وروځو پورې له واورو او یخ نه پوښل شوی و ورواړاوه.

نیکولای خپل آسونه لاپسې یرغه کړل، او زاخار خپل قیضه، نیکولای مخکې شو او ده پسې یې ځان برابر کړ او وې ویل:

- ښه اربابه! خوښه دې، چې هر څه کوئ!

دوه ګاډۍ، له هر وخت نه په چټکۍ لکه باد داسې ځنګ په ځنګ، الوتلې... نیکولای له سیال نه مخکې کېدونکی و. زاخار بې له هغه چې د خپلو لاسونه حالت بدل کړي، یو لاس افسار ته ورپورته کړ او چغه یې کړل:

- اربابه، هسې ځان په عذابوې.

نیکولای خپل درې واړه آسونه یرغه او وړاندې لاړ... یو وخت، نیکولای بېرته خپل آسونه ودرول، شاوخوا یې وکتل، هرې خواته کوډې کړل شوې دښته وه، چې د سپوږمۍ د پلوشو په سیند کې ډوبه او د ستورو ګرد پرې لوېدلی و.

نیکولای په زړه کې ویل:

- زاخار نارې وهي چې چپې خواته، چپې خواته لاړ شي، ولې چپې خوا ته؟ مګر موږ د ملیوکووا کورته نه ځو؟ ایا د ملیوکووا د کور لاره ده؟ خدای خپله ښه پوهېږي چې موږ چېرته ځو؟ او یوازې خدای پوهېږي چې پر موږ به څه راشي، هر هغه چې پر موږ راځي هم ښه دي، هم بد او بیرته یې خپلو سورلۍ ته مخ ورواړاوه او هغو ته یې وکتل. د هغو کسانو له ډلې نه چې د ده په ګاډۍ کې ناست و، د ده تر نظر یو تن پردی خو ښکلی وبریښېده. هغه، بریتورو او ښکلې ګنې وروځې

لرلې، ده وويل:

- هم يې بريت او هم يې ټول بانه ټول له واورو سپين شوي دي.

نيکولای په زړه کې وويل: داسې برېښي چې دا ناتاشا وه. هغه بله هم که تېروتلی نه يم کېدای شي مېرمن شوس وي، خو دغه بل څوک چې له ځان نه يې چرکس جوړ کړی، ځانته يې بريتونه يې رسم کړي، نه پېژنم، خو هر څوک چې دی، په ما ښه لګي.

هغه يې وپوښتل:

- ساره خو به مو نه کېږي؟

ځواب يې ورنه کړ، خو يوازې يې وخندل. ديملر چې شاته په بله ګاډۍ کې ناست و چغې وهلې او څه يې ويل، کېدای شي کومه ټوکه يې ويله، خو نه پوهېدل کېده، چې څه وايي.

خو يو څو له خندا نه ډکو غږونو ورته وويل:

- هوکې، هوکې. دا کوډګر ځنګلونه او د هغو نخاګر سيوري، پر هغو ځړوند الماسي غمي، دا لړۍ په لړو مرمريني زينې او بامونه، دا له کوډو ډکې ودانۍ او د چنارو دغه ډارونکي او غوږ زورونکي آوازونه چې هېڅ ښکاره نه و څه دي او له کومې راځي. نيکولای له له ځانسره وويل:

- که دغه د مليوکووا مېنه ده، خورا زړه راښکوونکې او تر ځنګلو نه هم کوډګره ده، داسې زړه راښکوونکې چې موږ يې هم نه پېژنو او نه پوهېدو چې چېرې روان يو، روان وو، روان و، او ناڅاپه مو کاروانګوټي د مليوکووا مېنې ته ورسېد.

او په رښتيا هم هغه د مليوکووا مېنه وه. يوې ډلې ښځو او نارينه مينځو او چوپړانو شمعه په لاس او خوشالۍ ددوی هرکلي ته رامنډې کړې او وې پوښتل:

- تاسو څوک یاستئ؟

یو چا غږ کړل: د ګراف کورنۍ ده، چې په بدلو جامو کې یې له ځانه پېښنګر جوړ کړي دي، ما هغوی د هغو له آسونو نه وپېژندل.

۱۱

پلاګیا دانیلوفنا ملیوکووا یوه ثوربه ارقوي ښځه وه، عینکې یې اېښې وې، پراخ کمیس یې اغوستی و او د خپلو لوښو په مینځ کې چې سخته ترې په تنګ شوې وه، په مېلمستون کې ناسته وه. هغې هڅه کوله چې د لوښو ساعت یې ورتېر کړي. کله چې د راغلو کسانو د پښو غږونه او شروشور په دهلیز کې واورېدل شو، هغوی لا په کراره شمعونه ویلول او د هغو له څاڅکو نه یې جوړو شویو انځورونو ته کتل او په هغو کې یې خپل فالونه لیدل.

دغه نوې راغلې ډله، چې چا له ځانه سواره پوځیان، چا اغلې مېرمنې، چا کوډګر او کوډګرې یا هم ځناور او داسې نور جوړ کړي وو، هغه لوی تالار ته چې هلته چوپړانو په بېړه شمعې لګولې وې ورننوتله. دیملر له نیکولای سره چې له ځانه یې بوډۍ جوړه کړې په نڅا شو. له دغو راغلو پېښګرو نه چې خپل مخونه یې پټ کړي او جامې بدلې کړې وې، ماشومان چاپېر شوي وو، شروشور یې جوړ کړی و او د کور مېرمن ته تر درناوي او چورلیدو نه وروسته تالار ته وخوځېدل.

-وا خدايه، پېژندل يې څومره ګران دي؟ دا خو ناتاشا ده، ته ګوره چې ځان يې څه جوړ کړی دی؟ کوم څوک رايادوي. او دې ادوارد کارلېوويچ ته ګوره چې څومره ښه ښکاري! ما ونه پېژاند، چې څومره ښه ناځي! او، پلار جانه! هغه چرکس ګوره، دې سونيا جانې ځان څومره ښه او ښکلی جوړ کړی دی. او دا بل بيا څوک دی؟ ياره چې څه خوند يې وکړ! نيکيتا، وانيا دا ميزونه راټول کړئ.

له بله پلو غږونه راپورته شول: ها، ها، ها

- د سواره پوځ افسر ته ګورئ... هوکې... کوم هلک دی... زه ښه نه وينم... هغو ښځو ته يې ګوره، له خندا يې بډوډي چوي...

ناتاشا چې د مليوکووا د کورنۍ ځوانانو ته هم په زړه پورې وه، له هغو سره يو ځای د تالار د شا کوټې کې پټه او له هغه ځايه يې د نارينه کاليو او نوروشيانو غوښتنه وکړه. د نيمه چولې دروازې نه، د نجونو بربنډ لاسونه را اوږدېدل او د نارينو غوښتل شوې جامې يې غوښتې. لس دقيقې وروسته د مليوکوف د کورنۍ ټول ځوانان د دغو پېښګرو په شان جامې اغوستې وې.

پلاګييا دانيلوفنا وروسته له هغه چې د تالار د منځ د تشولو او د نويو رارسېدلو اربابانو او د هغو د چوپړانو د تاوده هرکلي سپارښتنه وکړه، هماغه شان چې عينک يې پر سترګو او موسکا يې پرشونډو وه، د دغو پېښګرو په منځ کې ګرځېده راګرځېده. هر يو ته به يې په ځير ځير کتل، خو يوه يې هم پوره پېژندلی نه شو. هغه نه يوازې د رستوف د کورنۍ ځوانان او پېغلې او ديملر ونه پېژندل، بلکې خپلې لونې يې چې د نارينو کالي او دريشۍ يې اغوستې وې، ونه پېژندل.

هغې خپلې يوې لور ته چې د تاتاري کازانو کالي يې اغوستې او د هغو پېښې يې کولې، وکتل، هغې ته ځير شو او بيا يې د خپلې کورنۍ

له یوې روزونکې نه وپوښتل:
- دا لا پسې د چا لور ده، هو، داسې برېښي چې د رستوف له کهول څخه به وي، بیا یې ناتاشې ته ورو مخه واړوله او وې پوښتل:
- او تاسو د سواره پوځ افسره ! په کوم پوځ کې خدمت کوئ؟...
یو ساعت وروسته جامې ټولې خبرنې او ګونځې ګونځې شوې، له مالوچو او رسمونو نه جوړ شوي بېریتونه او رېږې ولوېدې او پلاګیا دانیلوفنا کرار کرار ټول وپېژندل... له هغو نه یې له دې کبله ډېره مننه وکړه چې د ټول وخت او ساعت یې تېر کړی دی. هغو په لوی تالار کې اربابانو او په واړه کې د هغو چوپړانو ته ډوډۍ جوړه کړه.
تر ماښامنۍ نه وروسته، د ملیوکووا په کورنۍ کې یوې میشتې زړې نجلۍ وویل:
- د حمام فال به مو نه وي کتلی؟ ډېر وحشتناکه دی.
د ملیوکووا یوې لور وپوښتل:
-ځنګه وحشتناکه دی؟
- څه وایئ، تیاره حمام ته ورتګ څه آسانه کار نه دی، زړوړتیا غواړي.
سونیا غږ کړل: څه شي دي؟ زه ورځم.
د ملیوکووا دویمې لور غږ کړ:
-د هغې نجلۍ کیسه وکړئ چې حمام ته ننوتې وه.
زړې نجلۍ کیسه پیل کړه: هو کې، نه و نه و د خدای کړه وه، یوه نجلۍ حمام ته یوازې ننوته، یو چرګ او دوه چرې یې هم له ځانسره واخیستل، هغه ځنګه چې ښایي لاړه، ننوتله او سترګه په لارې کیناستله، چې یو ناڅاپه یې واورېدل، چې څوک راروان دي، د ګاډۍ د زنګونو او راتګ غږ یې تر غوږه شو، چې رانېږدې کېږي. څوک ترې

پلې شول. ددې خوا ته راغي او راغي، چې ګوري يو انسان دی، لکه يو پوځي، راغي او ددې تر څنګه کېناست.

ناتاشا چې له وېرې يې سترګې وتلې وې، چغه کړل:

- وای وای، خدای دې انسان ترې ساتي.

- ښه، وايه نو، بيا يې نو څه وکړل؟ له نجلۍ سره وغږېد؟

- هوکې، هغه د يو انسان په توګه، هوکې هغه شان چې له يوه انسان سره ښايي، هغه هڅه وکړه چې هغه نجلۍ قانع کړي، نجلۍ هم بايد له هغه سره غږېدلې وای. د هغه پام يې خپلو خبرو ته رااړولې وای. هغه يې بايد تر سهاره، تر چرګ بانګه په خبرو بوخت کړی وای. خو نجلۍ شرمېده، حيا يې کوله، نو ځکه يې مخ په لاسونو پټ کړ. خو هغه پر هغې ورودانګل، مګر له نيکمرغه، د نجلۍ بخت بېداره و او په دې وخت کې نورې نجونې راورسېدې...

پلاګييا دانيلوفنا وويل:

- نو څه کوئ، ولې دې ډاروله؟

يو نجلۍ وويل: مورجانې، خو تا خپله فال ليده کنه؟

سونيا وويل: دغه د ګدام نومي فال يې لا ښه وي؟

- هغه داسې دی، چې ګدام ته ځې، هلته فال نيسې، که د اخ او ډب غږ اورې، دا بد فال دی، که د غنمو د ميچين غږ راشي، دا نيکمرغي ده، خو کله ناکله داسې هم کېږي چې...

- مورجانې، ښه به دا وي چې ووايئ له تا سره په ګدام کې څه پېښ شول؟

پلاګييا دانيلوفنا وموسېده او وې ويل: ورکه وه يې، زما هېر شوي دي، څه ګټه چې ووايم، ستاسو نه خو يو هم هلته نه ځي.

سونيا وويل:

- ولې نه، زه ځم، پلاګییا دانیلوفنا ، اجازه راکړئ، زه ځم.
- ښه ده، که نه ډارېږې ورځه !
سونیا وپوښتل: لوییزا ایوانوفنا ! ما ته اجازه راکوئ، چې لاړ شم؟
نیکولای څه د لوبو ، څه د قطعي بازۍ او څه د وروستیو خبرو په اوږدو کې، ټوله موده په پرله پسې او ځیر سونیا څارله، هغه یې یوازې نه پرېښوده او هغې ته یې په څه نوي نظر کتل. داسې بریښېده چې د همدې انځورشویو بریتونو له برکته یې د لومړي ځل لپاره لیدلې او پېژندلې ده. او په رښتیا چې سونیا دغه ماښام، په بې ساري ډول خوشاله، غوړېدلې، تانده او داسې ښکلې شوې وه، چې نیکولای هېڅکله داسې نه وه لیدلې.
نیکولای چې د هغې ځلېدونکو نیکمرغو سترګو، د هغې د بریتو په پای کې د غومبور غوچوړو، خوږې مالګینې موسکا، ته چې په عمر کې یې داسې نه و لیدلې، کتل، له ځانسره ویل:
- دغې ته وایئ ښکلا ! زه احمق وم احمق !
سونیا وویل:
- زه له هېڅ شي نه، نه ډارېږم. زه کولای شم، همدا اوس لاړه شم.
هغه پاڅېده، هغې ته یې د ګدام لاره وروښودله او ورته وې ویل چې څنګه باید چوپه خوله، او غوړ غوړ وي،هغې ته یې پوستین ورکړ. پوستین یې پر سر واچاوه او یو خوږ غلچک یې نیکولای ته وروලېږه.
نیکولای په زړه کې وویل:
- دا پېغلوټې څه ښکلې، زړه رانښکوونکې او مالګینه ده، نه پوهېږم چې تر اوسه ما چېرته کتل.
سونیا دهلیز ته ووته او د ګدام پلو وخوځېدله. نیکولای هم په دې پلمه چې د کوټې هوا خورا توده ده، په تلوار سره د ودانۍ د زینو سر ته

ورووت. په رښتیا هم په کوټه کې د ګڼه ګوڼې له امله هوا توده او تنګه شوې وه.

بهر هماغه سړه، بې وږمې هوا او ځلېدونکې سپوږمۍ چې تر پخوا نه لا رڼه شوې وه، ځلېدله... که څه هم آسمان غمجن او خواشینی و، مګر ځمکه له ښادیو ډکه وه.

نیکولای په زړه کې ویل:

-څه ساده او احمقه وم !آه، آه، څه احمقه ! هېڅ نه پوهېږم چې تر ننه پورې څه ته سترګه په لاره وم. پر زینو ورشېوه شو، د ودانۍ له څنډې وچورلیده او هماغه نرۍ لاره یې ونیوله چې د ودانۍ شاته رسېده. پوهېده چې سونیا به له هماغه ځایه تېرېږي... دغه نرۍ لاره ګدام ته ورغځېدلې وه. د ګدام دیوالونه د غټو ونو له لرګیو جوړ شوي وو، بام یې له واورو ډک او د سپوږمۍ تر رڼا لاندې داسې ځلېده چې ګواکې له کومې قیمتي تیږې نه تراشل شوی وي. د کومې ونې د شاخونو شغهارې واورېدل شو، خو هرڅه ژر بیرته په چوپتیا کې ډوب شول. انسان داسې انګېرله چې د سا په وخت کې نه هوا، بلکې د ځوانۍ مسته او ابدي مستي، ګوګل ته ورلېږي. د ودانۍ د شا له زینو نه چې په ځانګړې توګه د چوپړانو د تګ راتګ لپاره ځانګړې شوې وه، د ګامونو غږ واورېدل شو. د زینې پر وروستي پلې چې واوره هم پرې کوټه شوې وه، د هماغې زړې مینځې پېغلې غږ واورېدل شو، هغې ویل:

- همدا نرۍ لاره به نیسئ، مخامخ به ځئ، خو یوازینی کار چې کوئ، ګوره شا و خوا یا څنګ ته به نه ګورئ.

سونیا ځواب ورکړ:

-زه نه ډارېږم.

او په ښکلو موزو کې يې ورو نازکو پښو، پر واورې قدمونه کېښودل.له هر ګام سره واورې شغاري کاوه او سونيا په نرۍ لاره د نيکولای خوا ته ور روانه وه.

سونيا په پوستين کې ځان ښه ومروړه او مخې ته روانه وه. تر نيکولايه رسېدو پورې لا دوه ګامه لاره پاتې وه، چې وېې ليده. هغې هم نيکولای هغه شان چې دې به تل ليده او د هغه په ليدو به يې زړه درزېده ونه ليد. هغه ښځينه کالي اغوستي و، ويښته يې جړ او پريښانه وو، خو د خوښۍ موسکا يې پر شونډو خوره وه. داسې يوه موسکا چې د سونيا لپاره چور نوې وه. په چټکۍ د هغه خوا ته ورغله.

نيکولای د هغې څېرې ته چې د سپوږمۍ تر شغلو لاندې ځلېدله، ځير و او په زړه کې يې ويل:

- سره له هغه چې چوره بدله شوې ده، خو بيا هم هماغه سونيا ده. لاسونه يې تر هغه کوټ لاندې چې سونيا اغوستی و، ورننيستل، هغه يې ځانته راوړاندې کېښکودله او شونډې يې چې پرسکرو يې بريت پرې انځورکړي او د سوي لرګي بوی يې کاوه ښکل کړې. سونيا چې د هغه شونډې زبېښلې، د هغه لاسونه يې ورخوشې کړل او په دواړه لاسونه يې له دواړو خوا و نه، د هغه غومبورې راونيول. هغوی دواړه يوازې دومره وويل:

-سونيا... نيکولای... د ګدام خوا ته يې منډې کړې او بيا هر يو جلا د هغو زينو له لارې چې وتلي وو، بېرته راستانه شول.

۱۲

کله چې ټول د پلاګیيا دانیلوفنا له کوره ووتل، ناتاشا چې هر څه ښه څارلي او لیدلي و، د ستنبدو کار یې داسې جوړ کړ چې لویيزا ایوانوفنا، دیملر او دا په یو ګاډي کې کېنا ستل او سونیا، چوپړان او نیکولای په بله ګاډي کې سره د بره شول.

نیکولای د ستنبدو په لاره کې، نورددې په خیال کې نه و، چې ګاډی له کومې ګاډي نه مخکې یا څنګ ته کړي، هغه آسونه یرغه او په چټکۍ روان و. په ټوله لاره کې یې د سپوږمۍ تر رڼایي لاندې د سونیا په سترګو سترګې خښې کړې وې. د سپوږمۍ تر دغې کوډګرې رڼایي لاندې، چې هر څه یې تر پخوا نه ښکلي ځلول، د سونیا په بشره کې د انځور شویو وروځو او تربڅو لاندې خپله نننۍ مینه او پرونۍ سونیا بیا موندله او پریکړه یې کړې وه، چې بیا هېڅکله له هغې نه جلا نه شي. په ځیر سره یې هغې ته کتل او دواړه سونیاګانې یې بیا پېژندلې وې. هغه ته د سوي لرګي له بوی سره، د ګډې شوې مچې خوند وریاد او د ګوګل په تل کې یې د سړې هوا سا وویستله. همدا چې تر خپلو پښو لاندې یې تېرېدونکې ځمکې او پر خپل سر پراخ شوي آسمان ته کتل، ځان یې بیا د کوډګر طبیعت په غېږه کې لیده.

کله ناکله به یې له سونیا نه وپوښتل:

- سونیا خوشاله یئ؟

او سونیا به ځواب ورکاوه: هو کې او ته څنګه؟

د لارې په نیمایي کې یې د ګاډي جلو ګاډیوان ته ورکړ او خپله یې د یو څو شېبو لپاره د ناتاشا دوی ګاډي ته ورمنډه کړل، د هغوی د ګاډي په رکاب ودرېد او په فرانسوي ژبه یې په پټه د ناتاشې په غوږ کې وویل:

- د سونیا په اړه مې پرېکړه وکړه.

ناتاشا ناڅاپه له خوشالۍ نه تکه سره شوه او وې پوښتل:

- تا هغې ته وویل؟

- هی، هی چې ته له بریتو او له بڼو سره څومره ښکلې شوې یې، ګوره ناتاشا ! ته خوشاله شوئ؟

- زه داسې خوشاله، داسې خوشاله چې مه پوښته، زه نور نو له تا نه خفه وم، ته له هغې سره څومره بې رحمه وې. ستا زړه نه و، تېره و تېره. او س ډېره خوشاله یم.

ناتاشا تر لږ شېبې ځنډه وروسته دوام ورکړ:

- ما نه هم کله ناکله احمقه جوړېږي، خوزه له دې شرمېدم چې له سونیا پرته، زه نیکمرغه واوسم. ورځه، ورځه ورمنډه کړه، هغې ته ورشه.

نیکولای هغې ته وویل:

- نه، نه، ته صبر وکړه، چې ته څومره د خندا وړ یئ.

هغه چې هغې ته کتل په خپله خور کې یې هم یو څه نوي، غیر معمولي، خورا مهربان او تازه، داسې چې پخوا تر هغه یې نه وو لیدلي، لیدل. هغه زیاته کړه:

- ناتاشا لېونۍ شوې يې که څنګه؟

ناتاشا ځواب ورکړ:

- هو، خو تا ډېر ښه کار وکړ.

د نيکولای په زړه کې تېره شوه:

- که مې پخوا دغه شان چې نن شپه ده، هغه ليدلی وای، ما به هرومرو له پخوا پوښتلي وای، چې بايد څه وکړم او ټول هغه څه به مې چې هغې ته ويلي وای، هغه به مې کړي وای او هر څه به ښه وای.

- ښه نو، ته خوشاله يې او ښه کار مې کړی دی؟

- اخ نه شم ويلی چې څومره ښه کار دې کړی دی، څو موده د مخه مې، له مور سره په همدې نانديرۍ شوې. مورجانې ويل چې سونيا غواړي تا خپل اسير کړي، زه په دې نه پوهېږم چې څنګه څوک کولای شي داسې ووايي. نېږدې و چې له مور سره په دې خبره لاس او ګريوان شو، زه به هېڅکله، هېڅ چا ته اجازه ورنه کړم، چې د هغه په اړه بد فکر وکړي، ځکه په هغې کې له ښېګڼو پرته بل څه نه شته.

نيکولای وويل:

- ښه نو، نو ښه کار مې وکړ؟

او بيا ددې لپاره د خپلې خور سترګو او بشرې ته ځير شه، چې پوه شي، چې رښتيا هغه رښتيا وايي. بيا يې د هغې له ګاډۍ نه ودانګل او د خپلې ګاډۍ پلو ته يې ورمنډه کړل. موزو يې د واورو شغهارې پورته کړ. هلته هماغه نيکمرغه چرکس (سونيا په چرکسي جامو کې) هماغه موسکا، بريتور، ځلېدونکې سترګې، په پوستين کې مرورلې. هماغه شان ناست و او ده ته يې کتل. او دا چرکس سونيا وه. کېدای شوه چې سونيا د ده راتلونکې، ګرانه او نيکمرغه ښځه وه.

کله چې کورته ورسېدل، نجونو مشرې ګرافينې ته، د مليوکووا په

کور کې د تېرشويو پېښو کيسې وکړې او بيا خپلې کوټې ته لاړې، جامې يې بدلې کړې او پرته له هغه چې پر خپلو ښېرو انځور شوي، انځورونه پاک کړي، تر ډېرو پورې يې د زړه خوالې او د زړه خوږو او خپلو نيکمرغو کيسو ته دوام ورکړ، هغوی په دې اړه چې ځنګه به ودونه کوي، ځنګه به د هغو مېړونو له يو بل سره ملګرتيا لري او دوی به ځنګه نيکمرغې وې، وغږېدلې. او هغه هينداري چې لا له پرونه د ناتاشا لپاره چمتو کړې ،د هغې پر ميز ولاړې وې.

ناتاشا پاڅېده او هينداري ته د ورننېدو کېدو په لړ کې يې وويل:

- يوازې خدای په دې پوهېږي، چې دا به کله وي؟ خو زه ډارېږم چې هېڅکله.. ځکه هغه به خورا ښه او خوږه وي.

سونيا وويل: کښېنه ! کېدای شي هغه ووينې ! ناتاشا شمعې ولګولې او کښېناسته. ناتاشا چې خپله څېره په هينداره کې ليده وې ويل:

- له يو بريتوره پرته بل څوک نه وينم.

هغې وويل:

- اغلې ! خاندې به نه، دا د خندا وړ خبره نه ده.

ناتاشا د سونيا او چوپړانو په مرسته هينداره داسې برابره کړه چې دې ته جوړه وي، کله چې له دې چارې نه وزګاره شوه، څېرې ته يې برنده بڼه ورکړه، چوپه شوه او تر ډېرې پورې کښېناسته او په هينداري کې د شمعونو منظمه کتار ته ځير، په دې هيله ځيره وه چې (د اورېدلو له مخې به) دا کوم تابوت ووينې او يا به د هينداري په وروستي تياره او موهومه څلورکنجه کې سردار اندرې رابښکاره شي. خو سره له هغه چې هغه دې ته سترګې په لاره او چمتو وه چې آن په هينداره کې کوم يو رابښکارېدونکی داغ د سړي يا د کوم تابوت په توګه وګڼي. هېڅ شي يې

نه لیدل. هغه و چې د هغې سترګې په رپېدو شوې، د هیندارې له مخې پاڅېده او له هغو نه لرې شوه.

هغې وویل:

- دا څنګه کېدای شي، چې نور یې ویني او زه یې لیدای نه شم. ښه، نو ته راشه سونیا، راشه کېنه ! نن شپه به هرومرو کېنئ او په هینداره کې به څوک ووینئ... ګوره زما په خاطر !... زه نن شپه ډېره ډارېږم...

سونیا د هیندارې په وړاندې کېناسته، ځان یې برابر کړ او هغې ته په کتو شوه.

دوېناشا، په بنګهار سره، د ناتاشې په غوږ کې وویل:

- ښه، اوس به سونیا الکساندروفنا هرومرو ووینئ، خو تاسو ټول خاندئ.

سونیا دا خبره واورېده او دا یې هم واورېدل، چې ناتاشا په کراره او بنګهارې وویل:

- زه خپله پوهېږم چې هغه یې وینئ، پروسږ کال یې هم لیدلی و.

دوه درې دقیقې ټول چوپ پاتې شول، بیا ناتاشې په کراره وویل:

- هرومرو یې وینئ ! خو خپله خبره یې پای ته ونه رسوله، ځکه سونیا ناڅاپه، هغه هینداره چې لاس کې نیولې و، لرې له ځانه لرې، لاسونه یې پر سترګو کېښودل او وې ویل:

- آه، ناتاشا ؟...

ناتاشا هینداره بېرته واخیسته، خپل ځای ته یې راوسته، او چغه یې کړه:

- ودې لیدل؟ ودې لیدل؟ ودې لیدل؟

دونیاشا چې هینداره نیولې وه وویل:

- ما خو ویل، ما خو ویل....

سونیا هېڅ شي نه و لیدلي. هغې غوښتل چې سترګې ورپوي او پاڅې چې د ناتاشې غږ یې واورېد ، چې وویل:

- هرومرو !...

هغې نه غوښتل ناتاشا او دونیاشا تېر باسي، نور ورته ګرانه و د هینداري مخې ته کیني. هغه خپله هم په دې نه پوهېده، چې ولې او د څه له کبله یې هغه وخت چې سترګې په لاسونو پټې کړې وې، چغه کړې وه؟

ناتاشا د هغې لاس راونیو او وې پوښتل:

- هغه دې ولید ؟

د سونیا په خیالونو کې دا خیال راتاو شو.

- اوس نه ولې ونه وایم، چې لیدلی مې دی؟ ګوره نور خو یې هم وینئ. څوک کولې شي په دې پوه شي چې ما په رښتیا څوک لیدلي او که مې نه دې لیدلي؟

هغې وویل: هو کې و مې لیدل.

- څنګه؟ څنګه؟ ولاړ و که پروت و ؟

- نه، نه، ما ولیدل، لومړی هېڅ نه و ، بیا مې ولید چې پروت و.

ناتاشا چې سترګې وحشت پسې اخېستې وې، خپلې خورلنډې ته کتل او له هغې نه یې وپوښتل:

- اندرې پروت دی؟ ناروغ دی؟

-نه، نه، برعکس، خورا خوښ او خوشاله و. هغه هم مخ ما ته راواړاوه او ما ته یې راوکتل.

په هغې شېبه کې چې سونیا دا خبرې کولې، داسې یې انګېرله، چې په رښتیا یې هغه څه چې وایي، لیدلي دي.

- ښه سونیا بیا څه وشول؟

- يو بل څه مې هم وليدل، خو پوره مې سر پرې خلاص نه شو، پوه نه شوم، چې شين و که سور.

ناتاشا وويل:

-سونيا او کله به هغه راستون شي؟ کله به بيا زه هغه ووينم؟ يا پاکه خدايه چې څنګه زه ډار بړېږم. هم پر هغه ډار بړېږم او هم په ځان.

هغې پرته له هغې چې د سونيا آرام بښونکې تسل ته ځواب ورکړي، ځان يې پر کټ وارتېږه، او وروسته له هغه يې چې شمعې مړې کړې، تر ډېره پورې يې، په پرانستو خو ناخوځېدونکو سترګو د سپوږمۍ هغو پلوشو ته چې د کړکۍ له يخ وهلې اينې نه، کوټې ته رالوېدلې وې، ځير پاتې وه.

۱۳

تر اختره د ېره لنډه موده وروسته نیکولای په ډاګه مورته وویل چې سونیا ورته ګرانه ده او ټینګه پریکړه یې کړې ده چې له هغې سره واده وکړي. ګرافینې چې له پخوا نه، د نیکولای او سونیا تر منځ تېرېدونکو پېښو ته پام شوی و، د هغه دغو خبرو ورته نوی والی نه درلود، هغې په چوپه خوله هغه واورېدې مګر زوی ته یې وویل چې، هغه کولای شي له هر هغه چا سره واده وکړي چې زړه یې غواړي، خو که له سونیا سره واده وکړي، نه به ددې چې مور ده او نه به د پلار خوښه او مبارکي ووینې.

دا لومړی ځل و چې نیکولای احسا سوله چې مور یې د اسې له ده نه، ناراضه او سره له هغې ټولې مینې چې له ده سره یې لري، له خپلې خبرې به وانه وړي. هغې په خورا بې پروايۍ او پرته له هغه چې زوی ته وګوري، ځوک مېړه پسې واستول. کله چې ګراف راغي، هغې غوښتل چې د نیکولای تر مخې هر څه په ډاګه او په لنډه ووايي. خو زغم یې پای ته ورسېد، د خواشینۍ اوښکې یې له سترګو راشېوه او له کوټې

نه ووته. زاړه ګراف په نرمه ژبه او شک هڅه وکړه خپل زوی قانع کړي، چې له خپلې دغې پریکړې تېر شي. نیکولای ځواب ورکړ، چې دی له خپلې وعدې نه تېرېدای نه شي. ګراف د دې خبرې په اورېدو یو سوړ اسویلی وویست، خپلې هڅې یې بې ګټې وګڼلې او خپلې مېرمنې پسې لاړ. ګراف له زوی سره په خپلو ټولو شخړو کې، دا نه هېروله، چې د دې ټولو ستونزو سرچینه د ده مالي ژوبلتیا ده، نو له دې کبله یې ځانته اجازه نه ورکوله له زوی نه په دې خفه شي، چې کومې بډایې نجلۍ پرځای له سونیا سره واده کول غواړي. پلار یوازې په دې کې چرت واهه، که د ده مالي دریځ ښه وای، تر سونیا نه د ده لپاره، بله ښه ناوې پیدا کېدای نه شوه. هغه د هر څه ګناه یوازې پر ځان او پر خپل مالي استازي،میتیکا او هغو عادتونو وراچوله چې پرېښودای یې نه شول.

پلار او مور، نور نو په دې اړه له زوی سره ونه غږېدل، خو څو ورځې وروسته مشرې ګرافینې سونیا ځانته وروبلله او په داسې ترخه ژبه چې نه دې او نه سونیا د هغې تصور کاوه، خپل خورځه له دې امله ملامته کړه چې نه یوازې یې د دوی زوی تېر ویستلی، بلکې د دې ټولې مرستې یې هم هېرې کړې دي. سونیا سرښکته اچولې و ، په چوپه خوله یې د ګرافینې دا ترخې خبرې واورېدې او په دې نه پوهېده چې له هغه نه څه غواړي. هغه د هغو کسانو لپاره چې دا یې لویه کړې او ساتلې ده، د هر ډول ځانښندنې لپاره چمتو وه. د ځانښندنې حس په هغې کې تر بل هر حس نه پیاوړی و ، خو په دغه پېښه کې نه پوهېده، چې څه د چا نه ځار کړي. هغې نه شو کولای د ګرافینې او د رستوف د کورنۍ د هر غړي په ګرانښت سترګې پټې کړي، خو نیکولای هم ورته ګران و او داسې یې انګېرله، چې د دې نېکمرغي له همدې مینې سره تړلې او

نغښتې ده. هغه چوپه خوله، غمجنه او بې ځوابه وه. نیکولای ته داسې وبرېښېده چې نور د دغه حالت د زغم توان نه لري، ددې لپاره مور ته ورغي چې د زړه غوټه ورته پرانزي. کله به یې مور ته زارۍ کولې چې سونیا وبښي او له هغې سره د ده واده کول ومني، او کله به یې ګواښ کاوه، که دوی د سونیا له زورېدو نه لاس وانخلي، هغه به سمدلاسه له دوی نه په پټه له سونیا سره واده وکړي. خو مورو هغه ته په داسې سړه او ترخه ژبه، چې نیکولای، په ژوند کې له مور نه، نه و لیدلي، ځواب ورکړ او وې ویل چې دی، خورا ښه زلمی او زوی دی، دی هم د سردار اندرې په څېر کولای شي د پلار له خوښې پرته واده وکړي، خو دا (په خپله ګرافینه) به هېڅکله دغه دوکماره(سونیا) د خپلې لور او ناوې په نامه ونه پېژني. نیکولای د دوکمارې د کلمې په اورېدو نور نو ځان ټینګ نه شو کړای او په لوړ آواز یې وویل چې، هېڅکله یې دا تصور هم نه شو کولای، چې مور یې دی د خپلې مینې او عاطفې خرڅولو ته اړ کړي، که داسې وي، دا به وروستی ځل وي چې... خو ددې وخت یې پیدا نه کړي چې هغه ګواښمنه خبره چې ګرافینې د خپل زوی د وحشتناکې څېرې په حالت کې، د هغې اورېدو ته سترګې په لاره وه، او کېدای شوه، د مور او زوی تر منځ د یوې نه هېرېدونکې ترخې خاطرې په توګه پاتې شوې وای، ووایي.

ناتاشا په داسې حال کې چې رنګ یې الوتی او څېره یې خواشینې برېښېده له هغې دروازې نه کوټې ته راننوته چې دې د هغې تر شا د ورور خبرو ته غوږ نیولی و، هغې پر وروړ چغه کړل:

- نیکولا جانه ! ته ملنډې غږوې، چوپ شه، زه درته وایم چوپ شه !

هغه په داسې لوړ آواز غږېدله، چې ګوا کې غواړي، د هغه غږ لاندې کړي.

هغې خپلې مور ته چې په خورا خواشینۍ یې خپلې زوی ته کتل او نېږدې و چې له قهره یې زاره وچوي، مخ وروا ړوله... او وې ویل:

- ګرانې مورې، د زړه سره ! هېڅ خبره نه ده... زما مورې...

- نیکولاجانه ! ګوره مور یې زه به اوس تا ته... نیکولایه، ته د باندې لاړ شه... او بیا یې مور ته مخ وروا ړاوه او وې ویل:

- ګوره مورجانې ! ته لږ راته غوږ شه ! مورکۍ !

د ناتاشا خبرو هېڅ معني نه لرله، خو بیا یې هم هغه اغېز وکړ چې دې یې هیله لرله.

ګرافینې چې له ژړا نه په ساندو وه، خپل مخ، د لور په غېږ کې ورپټ کړ، نیکولای پاڅېد ، سر یې په دواړو لاسونو کې ټینګ کړ او له کوټې نه ووت...

ناتاشا د مور او د ورور د پخلاینې لپاره متې ونغاړلې، او هلوځلو یې دواړه قانع کړل، چې مور به یې سونیا نه زوروي او څه به ورته نه وایي او نیکولای به د مور و پلار نه پټ کومه پریکړه او کړه نه کوي. نیکولای د جنورۍ په لومړۍ نېټه په خورا پریشانۍ، د مور و پلار له غمه ناآرامه، او په خیالو کې د سونیا له مینې نه لېونی، کور پرېښود او د خپلې قطعې پلو وخوځېد. هغه تکل کړی و چې غونډ ته به ځي، هلته به خپل اړوند کارونه پای ته رسوي، له پوځ نه به استعفا کوي، بېرته به راستنېږي او له سونیا سره به واده کوي. د نیکولای تر تګ نه وروسته د رستوف پر کور داسې غم او خواشیني لاسبره شوې وه چې پخوا یې چا ساری نه و لیدلی. مشره ګرافینه هم له روانې ستومانۍ نه ناروغه شوې وه.

سونیا د نیکولای د بېلتانه په اور کې سوځېده او تر هغه نه لا د مشرې ګرافینې ترخې ژبې او بې پایه دښمنۍ چې پرله پسې یې له دې

سره کوله، سخته ستومانه کړې وه. ګراف له بل هر وخت نه اوس، د هغه ناوړه مادي حالت، چې سمدلاسي پريکړې يې غوښتې، پريشانه کړی و. هغه نور نو دې ته اړ شوی و چې د ژوند د سمولو لپاره، د مسکو او د مسکو د څنډو کورونه خرڅ کړي او ددې سوداګرۍ لپاره بايد مسکو ته لاړ شي، خو د ګرافينې ناروغۍ، دغه چاره ورځ تر ورځې ځنډوله او خبره له نن نه سبا ته پاتې کېده.

ناتاشا چې په لومړيو وختونو کې يې د خپل کوژدني (سردار اندرې) بېلتون په خوښي او بې پروايي زغمه، اوس يې نو ورځ په ورځ زغم او حوصله پای ته رسېدله. دغه خيال چې د ژوند خورا ښې شپې ورځې، چې دا کولی شي له مينې نه يې ځار کړي، هسې عبث تېروي. دا يې ډېره او پرله پسې زوروله. د سردار اندرې د ليکنو زياتره برخو د خوښۍ پر ځای دې ته د غم بوټي کرل. په خواشينۍ به ځان ته ويل:

- په هغو شېبو کې چې دا يوازې د خپلې کوژدنۍ په اړه فکر کوي، ددې کوژدنی ښار په ښار ګرځي، نوي ځايونو او له خلکو سره چې هغه ته په زړه پورې دي، آشنا کېږي، څومره به چې د ده ليکونه ناتاشې ته په زړه پورې و، په هماغه اندازه به هغه زوروونکي و. هغه ليکونه چې سردار اندرې دې ته ليکل نه يوازې ددې د زړه تنده نه ماتوله بلکې هغه ليکونه دې ته په يو ډول غمجنې او خواشينې دندې بدل شوي وو. هغه په دې رږدې شوې وه، هغه ليکونه وليکي چې هغې به نه شو ليکلي، هغې ځکه نه شو ليکلي چې د هغه زوريدو نه يو هم په ليک کې نه شو انځورولی، چې دا په خپل غږ، موسکا او غلچکونو کې د هغې په انځورولو رږدې شوې وه. د هغې يو رنګه کلاسيکه او تکراري ليکونه آن ددې تر خياله هم وچ، بې روحه او بې خونده برېښېدل، هغه به يې تر لېږلو مخکې مورته ښودل او هغې به يې املايي تېروتنې ورسمولې.

د ګرافینې د روغتیا د ښه کېدو هیله ورځ په ورځ کمېده او خبره هغه ځای ته ورسېده، چې نور ګراف نه شو کولای، مسکو ته خپل سفر وځنډوي. دوی باید د ناتاشې د واده د جهیز اخیستو لپاره د مسکو د کور خرخ کړی وای. له بله پلوه دوی مسکو ته د سردار اندرېي راتګ ته ځکه سترګه په لاره وه، چې د هغه پلار سردار نیکولای اندرېوویچ سږ کال ژمی په مسکو کې میشت شوی و. او ناتاشا هم په دې ډاډه وه، چې هغه لا وخته مسکو ته رارسېدلی دی.
ګرافینه په کلي کې پاتې شوه، ګراف او سونیا له ناتاشې سره یوځای د جنوري په پای کې مسکو ته لاړل.

دويم کتاب

پنځمه برخه

۱

پېير د ناتاشا او اندرې تر بولې وروسته ناڅاپه بې له ښکاره دليله داسې احساس کړه چې نور نو نه شي کولای پخواني ژوند ته دوام ورکړي، که څه هم هغه، لا په هغو عقايدو او اعتقاد درلود چې د هغه لارښود ورښودلي و، چې د هغه د روحاني هلوځلو په پيل کې د هغه لپاره د روان او روح د سپېڅلتيا هلې ځلې او کمال ته رسېدو لارې چارې د سرښندنې وړ وې، ټول او ټول، د سردار اندرې او ناتاشې د کوژدې او د يوسف الکسوويچ د مرګ له خبر نه وروسته چې ده ته په همدې وخت کې رارسېدلی و، د پخواني ژوند ټولې ښېګڼې چې د ده د خوښيو سرچينې يې جوړوي، خپله معني له لاسه ورکړه. د هغه لپاره له ژونده يوازې کالبوت پاتې و. پرتمين کور او ښايسته ښځه چې اوس له هغې سره يوه مخور چارواکې ځانګړې خواخوږي پيدا کړې وه، د پترزبورګ له ټولو مخورو سره دوستي او هغه دنده چې اوس يې په دربار کې پيدا کړې وه او سخت غمرلي تشريفات يې لرل. د غه ټولو کسانو او ټولو شيانو يو په يو او ناڅاپه د هغه لپاره خپل ارزښت بايللی و. د ورځنيو يادداښتونو له ليکلو لاس په سر او د ماسون ورونو له ډله

سره یې اړیکې وشلول. بیا یې هوټلونو او کلوبونو ته تګ راتګ پیل کړ، بیا یې زیات شراب څکل، د مجردانو ډلې ته یې لاره پیدا او داسې یو ژوند یې له سره ونیو، چې ګرافینې ایلن واسیلوفنا دې ته اړ شوه، پر هغه نیوکې وکړي او هغه وغاندي. پېیر دا احساس کړه چې د هغه ښځه برحقه ده، نو ځکه یې پریکړه وکړه چې د هغې د بې آبۍ د مخنوي لپاره پترزبورګ پرېږدي او مسکو ته لاړ شي.

مسکو ته په رسېدو، دی په خپل ستر، لویه حویلۍ لرونکې پرتمین کور کې چې د زړو او د زړېدو په حال کې پېغلو تر څارنې لاندې و، میشت او ځای پر ځای شو. همدا چې ده په ښار کې د یهودي لمانځې ځای ولید، په دغه لمانځای کې تر ځړوند شمایلو لاندې بل شوي شمعونه ولیدل، بیا یې د کرملین ډګر تر سترګو تېر شو چې د واورو تر سپین او لا ګام نه ایښودل شوي فرش لاندې پټ و، د وراژدک د ورانو کورونو او ماتو کراچیو بهېر یې ولید، د مسکو په کلوب کې یې د مسکو سپین ږیري یې ولیدل چې نه یې څه ځانګړې غوښتنې لرلې او نه یې کوم پلو تلوار کاوه، د مسکو عمر خوړلې ښځې، د مسکو پېغلې او د مسکو بنداړونو او د مسکو انګلیسي کلوب، د ټولو تر لیدو وروسته یې ځان په خپل کور کې او د خپل کور په آرامۍ کې احساس کړ. د هغه لپاره مسکو کې ژوند آرامه، مینه ناک، بې غمه او د پخوانیو عاداتونو په شان و، لکه زاړه خیرن کمیس سره چې څوک رږدی شوی وي هغه ته له هغو نه بېلېدل ورته ګران و.

د مسکو ټولو مخورو، اعیانو له زړو نه نیولې بیا تر ماشومانو پورې پېیر، ته د یوه دېر ګران مېلمانه په توګه چې له پخوا ورته سترګه په لاره او ددوی په منځ کې یې ځای خالي و، هرکلي وواېه. پېیر د مسکو د اعیانو لپاره تر ټولو مهربانه، بارحمه، هوښیار، خوشاله،

پراخ زړې، ساده، صمیمي، روسي، نرم غاړی او ښاغلی و. د هغه جیبي بکس به څکه تل تش و چې هغه د ټولو بکس و.

د هغه د خیر او کرم دروازه د ټولو پر مخ پرانستې وه، هېڅ چا له هغه نه د (نه) خبره نه اورېدله. هغه،د هغو نندارتونونو خرڅ چې به دده یا هغه له خوا جوړېدل، ورکاوه،کله ناکله خو یې آن ناوړه او کم ارزښته تصویرونه د یو او بل په سپارښتنه او دخوښۍ له مخې اخېستل او ټولو خیریه موسسو، ټولنو، ښوونځیو، د عیاشانو چړچو، د ماسونو ټولنو، کلیساوو، کتابتونونو او نورو نورو ته به یې د مرستې لاس ورغځاوه. که د هغه دوه انډیوالان چې د ده زیات پوروړي او ده پسې به یې خارنه کوله نه وای، ډېر ژر به دیوالي شوای وای. داسې غرمنۍ او ماښامنۍ به نه وه چې دی دې په انګلسي کلوب کې نه وي، هغه به چې دوه بوتله مارګو نومي، نوي شراب وڅکل او پر څوکۍ کې به یې ډډه ولګوله، سمدلاسه به ترینه چاپیر شول، ټوکې ټکالې، خبرې او ناندرۍ به پیل شوې. هغه به هم دغو مرکو جرګو ته ورولوېد او په خپلو خوږو ټوکو او د زړه له کومې موسکا سره به یې سیالان سره پخلا کول، بل پلو له هغه نه پرته،د ماسونانو د ډلې ماښامونه بې شروشوره او غمجن وو... ټولو ځوانو ښځو او پېغلو ته څکه ګران و چې هغه نه یوازې له یوې ښځې یا نجلۍ سره چې پر مین شي، بلکې له ټولو ،په تېره بیا له ماښامه وروسته په یو اندزه مهربانه او خواخوږی و. د هغه په اړه به یې ویل چې: ښه ځوان دی، خو نارینه نه دي....

پېیر هغه شان بې وزګاره چارواکی و چې نور په سلګونو تنو په مسکو کې هغه ته ورته و. که اوه کاله مخکې کله چې هغه له بهر نه راستون شوی و، چا ورته ویلي وای، چې دې ته اړتیا نه شته چې د ژوند د تګ لوري لپاره ستونزې آوارې کړي او څه لټوي، څکه دغه

تګ لاره لا د وخته ټاکل شوې ده... هغه به يې سخت حيران کړای وای.... ايا دی هماغه څوک نه و چې په روسيه کې يې د جمهوريت د راتګ غوښتنه کوله؟ ايا دی هغه څوک نه و چې غوښتل يې ناپليون شي؟ ايا ده نه غوښته فيلسوف شي؟ ايا دی هغه څوک نه و چې ځان يې هغه سپهسالار ګاڼه چې غوښتل يې پر ناپليون بری ترلاسه کړي. ؟ ايا دی هغه څوک نه و چې له فساده لرې بشري ټولنې يې غوښته او د هغې لپاره يې د نويو اخلاقو د روزنې لټونه کوله او د ځان د کمال رسولو لټه پسې سرګردانه و؟ ايا دی هغه څوک نه دی چې ښوونځي او روغتونونه يې جوړول او مريیان يې آزادول؟ خو ددې ټولو سره سره، هغه دا دي اوس د يوې بې وفا ښځې بډای مېړه، يو مستعفي چارواکی، د مسکو د انګليسي کلوب غړی، د ښو خواړو او څکلو لېوال، ټولو ته ګران، د مسکو د اعيانو د ډلې يو مخور، چې تر خوړو وروسته ټنې خلاصې او پر څوکۍ بې غمه ډډه ولګوي. په نرمۍ پر دولت نيوکې وکړي، تر ډېرو پورې دا خبره منلې شو چې دې اوس د مسکو د ټولو تر پامه، يو بې وزګار ياور دی چې اوه کاله پخوا ده هم له هغو کرکه لرله.

کله به يې ځان په دې تسلاوه چې دا دې اوس دغه شان ژوند کوي، خو بيا به نور وحشتناکو خيالونو پسې واخيست، او دې ته به يې پام شو چې ډېرو کسانو چې دغه شان ژوند پيل کړي او دا لاره يې غوره کړې، خو دی خو هغه وخت ترې وتلی دی، چې نه ويښته ورته پاتې و او نه غاښونه. د وياړنو او غرور په وخت کې به يې چې کله د ځان په اړه فکر کاوه، هغه ځان چور بل ډول برېښېده او تصور به يې کاوه، چې له هغو نورو متقاعدو ياورانو نه چې ده پخوا هغو ته په سپکه کتل ډېر توپير لري... په مسکو کې تر څه مودې ژونده وروسته يې نور خپلو هم برخليکو انډيوالانو ته په سپکه نه کتل او کرار کرار يې له هغو سره

مینه پیدا کوله، درناوي یې کاوه او پر هغوی هم داسې زړه خوږېده، لکه پرڅان. پر پېیر نور د پخوا په شان د ناهیلو ځپې او له ژونده د کرکې حالت نه راته، خو هماغه پخواني دردونو چې کله به یې پر ده یرغل کاوه، اوس د ده پر زړه کې دیره شوې او یوه شېبه یې هم په کراره نه پرېښوده. له ځانسره به یې ویل:

- دا د څه لپاره؟ ولې؟ په دې دنیا کې ژوند څه معنی لري؟ هغه به هره ورځ څو واره او په حیرت یې له ځانه دا پوښتنې کولې، هغه د ژوند ناسپړلو اړخونو ته ځیرېده، خو څنګه چې د خپلې تجربې له مخې پوهېده چې دا پوښتنې ځواب نه لري، نو ځکه یې په تلوار هڅه کوله، په هغو سترګې پټې کړي، په دې وخت کې به یې یا کوم کتاب راواخېست یا به کلوب ته لاړ او یا به اپون نیکولاوویچ ته ورغی، چې په ښار کې د خورو شویو آوازو په اړه له هغه سره وغږېږي.

پېیر به له ځانسره ویل:

- ایلن واسیلوفنا چې هېڅکله د خپلې ښکلا نه پرته د بل هېڅ چا او هېڅ شي په اړه فکر نه کوي او په نړۍ کې یو له احمقو نه احمقه ښځه ده، خو خلک هغه یوه خورا هوښیار او ځېرکه ښځه ګڼي او د هغې په وړاندې ملا ماتوي. ناپلیون بناپارت تر هغه پورې چې یو سترنومیالی و، خلکو هغه خوار ګاڼه خو همدا چې یو بې وزګاره لوبغاړی شو، اوس د فرانسې ټولواک غواړي هغه ته خپله لور په غیر شرعي توګه ورنکاح کړي. اسپانویان د کاتولیکو کشیشانو له لارې له خدایه نه شکر کوي، چې د جون په ۱۴مه یې فرانسویانو ته ماته ورکړې ده او فرانسویان بیا د هماغه کاتولیکو کشیشانو په برکت له خدایه نه شکر کوي، چې د جون په هماغه ۱۴مه نیټه یې پر اسپانویانو بری موندلی دی. زما ماسوني ورونه په خپلو ورونو قسم خوري چې چمتو دي، خپل سر او

ځانه له نورو سره په مرسته کې ځار کړي، خو کله چې چا له بې وزلو سره د مرستې غړ وشي له خپل يو روبله هم تېرېدای نه شي.

... موږ ټول ځان د مسيح پيروان شمېرو، د هغه قانون موږ د نورو ښېنې او خپلو همذاتو سره مينې او هغو ته درناوي ته وربولي، هغه قانون چې موږ هغه ته درناوي په وياړ ځلوينښت واره، ځلوينښت کليساوې په مسکو کې جوړې کړي دي. همدا پرون له زندانه تښتېدلی سړی مو وواژه، او د همدې ګناه ښېنونکي قانون چوپړ يعنې کشيش سرتېري ته صليب وروړاندې کړ، چې د حکم د سر ته رسولو مخکې هغه مچ کړي. پېښېر په همدې اندېښنو کې ډوب و، که څه هم د دغه خبرو دروغ له هر ځايه او له هر چا ورته څرګند شوی و، او چا ته يې نويوالی نه لاره، ده هم ورسره عادت شوی و، خو دی يې هر وار د يوه نوي شي په څېر په حيرت کې اچاوه. هغه به له ځانسره ويل:

- زما په دې دروغو او تېروتنو سرخلاصېږي، نو زه څنګه هغه ټول څه چې پرې پوهېږم، هغوی ته ووايم؟ دا کار ما په وار وار سره آزمايلی دی او هر وار په دې پوه شوی يم، چې هغوی هم زما غوندې د زړه له کومې پر دې پوهېږي خو يوازې هڅه کوي، چې څرګنده کړي چې دوی نه پوهېږي او دا ټول سم دي. خو زه څنګه وکړم؟ زه چېرته او چا ته پناه ورووړم؟

هغه د ډېرو خلکو په تېره بيا د روسانو هغه بدمرغه استعداد، چې هر څه احساسوي، ښه احساسوه، هغه استعداد چې کولی شي مهرباني او رښتيا ووينې او باور پرې وکړي. هغه استعداد چې د هغه په مرسته په ژوره توګه دروغ او ظلمت ووينې او په ځان کې په هغو کې د ګډون توان وروزي. د ژوند ټولې هلې ځلې د هغه لپاره په ظلمت او دوکې پای ته رسېدلې. هرکار ته به يې چې لاس وراچاوه، د هغه د شور او دروغو

سره به مخامخ کېده. هغه ته به يې خنډونه جوړول، خو له دې سره سره يې بايد ژوند کړی وای او روزګار يې درلودلای. د ژوند د نه آورېدونکو جرړو کړکيچ نور نو ورته د زغم وړ نه و، نو ځکه د آرامتيا هرڅه به چې پرمخ ورغلل، مخ به يې نه ترې آړاوه. هر بنډار ته يې لاره درلوده، شراب يې پريمانه څکل، انځورونه يې اخيستل او ودانۍ يې جوړولې او تر هرڅا نه يې زيات کتابونه لوستل. هرکتاب به چې په لاس ورته هغه يې لوسته، کتابونه يې په مينه او لېوالتيا لوستل. کورته به لا رسېدلی نه و، چې چوپړانو به جامې ترې واخيستې، ده به سمدلاسه بيا کتاب راواخېسته او لوسته به يې، لوسته به يې او تر هغه به يې لوسته چې وېده به شه. له خوبه وروسته بيا بنډارونه، اېلتې، کلوب، شراب، ښځې، بيا اېلتې، نانديږ، کتاب او خوب، دا هغه څه و چې دده په ورځنيو اړتياوو، آن په معنوي روحاني اړتياوو بدل شوي وو. که څه هم د زيات څورب والي له امله داکترانو هغه د شرابو له څکلو منع کړی و، خو بيا هم ده، پريمانه څکل. هغه به تر هغه چې څو جامونه پورته نه کړل، طبيعت به يې نه جوړېده او همداسې پرله پسې به يې څو جامونه په سر واړول، يو ډول خوښي او مهرباني به پرې راخوره شوه او له خپلو خپلوانو او آشنايانو سره ډېره خواخوږي او مينه ناک شو. هغه به په ډېره آسانه هره شخړه بې له هغې چې د خبرې اصلی هدف ته يې پام شي، آواروله. ده به چې يو دوه جامه له ستوني تېر کړل، هغه خبرې به چې تر څو شېبو مخکې ورته ستونزمنې او کړکيچنې برېښېده، خورا آسانه او آوارېدونکې وبرېښېدې...هغه يوازې د شرابو د نشې تر اغېز لاندې کولای شول وو ايي:

- دا پريښاني لنډ عمر ده، هرومرو يې په خوښيو بدلوم. ددې پريکړه ما پورې اړه لري، خير که اوس وخت نه لرم بيا به يې وخت

راورسېږي او هر څه به څرګنده شي. او بیا دغه وخت هېڅکله نه را رسېده.

سهار به یې چې نشه، والوته او ذهن به یې راتازه شو، د ژوند ټولې شخړې به یې بیا تر سترګو ناآوارېدونکې او ګواښمنې وبرېښېدې، نو ژر به یې کتاب راواخیست او په دې به ډېر خوشاله شو، که څوک یې دیدن ته راغلي وای.

کله به هغه کیسې وریاد شوې، چې د جګړې د ډګرونو د سرتېرو په اړه یې اورېدلې وې، هغه اورېدلي و چې کله به سرتېري په خپلو سنګرونو کې د دښمن تر اور لاندې و او څه یې له لاسه نه کېږي، نو دوی هڅه کوي، ځانته لوبې پیدا کړي، چې وکولای شي دغه ګواښ په آسانۍ وزغمي. د پیېر له انده دغه خلک ټول لکه د همدې سرتېرو په شان و، چې هڅه یې کوله، د ژوند له شره ځان وژغوري. یو د نوم او ویاړ لېونی و، یو ځان په جواریو کې هېراوه، یوه قوانین لیکل او بل به د ښځو په عیاشي کې ډوب و، یوه به هسې کومه لوبه کوله، بل به بیا آسونه زغلول، یو سیاست بایلود، بل ښکار ته لاس اچاوه، یو به په شرابو کې لمبېده او بل به ځان دولتي چارو کې بوختاوه. په دغو ټولو چاروکې باید نه د کوم سپکاوي او نه د کومې بل هغه زیات درناوي وشي. دغه ټولې چارې یو شان دي، خو غوره داده چې په هر ډول کولي شو، باید له ژونده ځان وژغورو. یوازې باید له ژوند سره له مخامخ کېدو او د هغه له ډاره او ګواښ نه وتښتو.

۲

د ژمي په پيل کې سردار نيکولای اندرېوويچ بالکونسکي له خپلې لور سره مسکو ته راغي. سردار بالکونسکي د خپل تېر ويار من ژوند ، پوهې، ځانګړي او له نورو نه توپير لرونکي شخصيت له کبله او په تېره بيا چې د ټولواک الکساندر په وړاندې ټوليز راپارېدونکي خيالات کمېدونکي و ، د هغه د وطن پالنې او فرانسوي ضد خيالات له کبله د هغه ځای د مسکويانو په زړه کې ورځ تر ورځې زياتېده. هغه د دغو کړو وړو له برکته و ، چې ډېر ژر ، د ټولو د درناوي وړ او د مخالفينو په يوې غوره نښې بدل شو.

سردار په هغه کال ډېر زوړ شوی و او د زړښت نښې يې ډېر ژر ژر په کړو وړو کې راڅرګندېدې، بې وخته او ناځايه به ويده کېده، هره نوې پېښه به يې ژر ژر هېروله، حال دا چې پخوانۍ هغه يې ښې يادې وې... خو سره له دې کله به چې د غه بوډا په تېره بيا ماښام، کميس او پوستين په غاړه، خولۍ پر سر او ځنې پودر وهلې، د چای څکلو لپاره له کوټې راووت او د کوم چا په لمسون به يې په غوڅه ژبه د پخوانيو پېښو نقلونه پيل کړل، يا تر هغې نه په ترخه ژبه به يې د ورځنيو پېښو په اړه قضاوت کاوه، په ټولو مېلمنو کې به يې د ځان په وړاندې په يوه

اندازه درناوي راپاراوه. د ده د کور پرتمينه ماڼۍ، د هغې لوړ او سينګار شوي ديوالونه، له خپلو ،تر انقلابه پخوانيو ميزونو او څوکيو سره، له سينګار شويو چوپړانو، له دغه بوډا ، سخت زړي او د تېر قرن نه پاتې خاوند ، له دغې مهرباني او خواخوږې لور او ښکلې فرانسوي ښځې سره چې دواړه د لمانځنې تر کچې هغه ته درناوي درلود ، په ميلمنو کې يو ډول درناوي او پرتم رالمسوه...

د شهزادګۍ ماريا لپاره په مسکو کې دغه کورنی ژوند خورا ګران تمامېده. هغه په مسکو کې له پاک زړو خدايي خدمتګارانو سره د مرکو، خبرو اترو او زړه خوالې نه چې په ليسه ګورې کې يې درلوده، بې برخې شوې وه. د پلازمېنې ژوند هم د هغې لپاره کوم زړه راښکون نه درلود او نه يې تنده پرې ماتېده.

هغه مېلمستياوو او بنډارونو ته نه تله او ټول په دې پوهېدل، چې پلار يې يوازې چېرته د تګ اجازه نه ورکوي او خپله هم د خپلو روغتيا ستونزو له کبله چېرته نه تله. له دې کبله نور نو چا مېلمستياوو ، نڅاوو او بنډارونو ته نه بلله. شهزادګۍ ماريا ته نور نو د واده کولو هېڅ هيله پاتې نه وه. هغې ښه ليدل چې ددوی کورته، هغه يو نيم ځوان چې راځي او کېدای شي کوم ورځ ددې ريباري وکړي، څنګه ددې د پلار له قهر او غضب سره مخامخ کېږي. سردار نيکولايوويچ څنګه هغوی سپکوي او ښکنځي يې. هغې نه کوم دوست درلود او نه کومه خورلنډه. مسکو ته په سفر کې له خپلو دوو دوستانو نه چې لرل يې، سخته خوابدې شوې وه. له دغو دوو نه يوه هغه يې پېغله بوري ين وه. د هغې پخوا هم هغه نه خوښېده او اوس خو يې هسې له پامه بده شوې وه. هغې تل هڅه کوله چې ځان لرې ترې وساتي. ددې بله خورلنډه، ژوليه نومېده، چې د مسکو اوسېدونکې وه. شهزادګۍ ماريا په تېرو پنځو کالو کې پرله

پسې هغې ته لیکونه لیکل. اوس یې له هغې سره دیدن شوی و او په لیدو سره یې له هغه نه سخت د پردیتوب احساس کړی و. ژولیه اوس د خپلو دوو ورونو تر مرګه وروسته، یو له خورا بدایو مېړو لټوونکو پېغلو نه شوې وه، چې په مسکو کې یې سخت نوم ګټلی و. ډېر ځوانان به پرې راټول وو، او هغې داسې تصور کاوه چې دغه ځوانان تازه د هغې په پوهه او هوښیارتیا پوه شوي دي. ټول به پسې روان وو. د هغې د ځوانۍ د پسرلي وروستۍ شپې ورځې وې او داسې یې انګېرله چې د واده وروستی بخت یې له لاسه وزي. هغې تصور کاوه که همدا اوس یې بخت ونه غوړېږي، بیا به ژوند کې د واده کولو نیکمرغي ور په برخه نه شي. شهزادګۍ ماریا به هره پنجشنبه په خورا خواشینۍ دا په زړه کول، چې نور نو هغې ته هېڅوک پاتې نه دي چې دا لیکونه ورته ولیکي، ځکه ژولیه خو همدلته وه، د اونۍ یو وار به یې سره لیدل، خو د هغې له خبرو اترو او د زړه خوالي نه به یې هېڅ خوند نه اخیسته.

... شهزادګۍ ماریا دلته هېڅوک نه لرل، چې ورسره د زړه خواله وکړي او پر خپل زړه د غمونو بار پېټي له هغو سره ووېشي. نه یوازې دا چې پر زړه بار پخواني پېټي یې نه سپکېدل، د نویو غمونو او اندېښنو بارونه به نور هم پرې ورکوټه کېدل. د سردار اندرې د راستنېدلو او د هغه د واده نېټه رانږدې کېده. هغې نه یوازې د خپل ورور سردار اندرې هغه سپارښتنې په ځای کړې نه وې، چې پلار باید واده منلو ته قانع کړي، بلکې د ناتاشې رستوف هرې یادونې، بوډا سردار لېونی کاوه او له حال یې ویسته. هغه به غضب اخیست. د شهزادګۍ پر نورو غمونو یو بل نوی غم هم وربار شوی و. دا غم هغه زده کړې وې چې دې خپل وراره کمکي شپږ کلن وراره ته ویل یې. هغې له وراره سره په خپلو کړو کې، د پلار هغه سختې او تندي موندله، چې دې ټول ژوند لیدلې

وه. په وار وار هغې ځان ته ویل چې د زده کړې په وخت کې به وراره ته په قهر نه شي، خو هر وار به یې چې د الفبې کتاب راواخېست، له هغه سره به کیناسته، د فرانسوي ژبې الفبې به یې پرانسته او دومره به یې تلوسه شوه، چې څومره ژر کېږي، بې له هر ډول زیاره خپله ټوله پوه وراره ته چې د ترور له قهره یې وحشت درلود، په یو وار سره ورولېږدوي. ماشوم به خپله آرامي له لاسه ورکوله، شهزادګۍ ماریا به هم ورودانګل، په قهر به شوه، چغې به یې وهلې او ماشوم به یې په یوه پښه د کوټې کوم کونج کې دراوه. خو همدا چې هغه به یې په کونج کې ودراوه، خپله به په ژړا شوه او په خپله به له خپلو کړو او طبیعت نه بېزاره شوه. نیکولای جان به د هغې د اوښکو په لیدو په ژړا شو او د هغې له اجازې نه پرته به د کوټې له کونجه وخوځېد، هغې ته به ورغې، په اوښکو د هغې لامده لاسونه به یې د هغې له مخې لرې کړل او تسلي به یې کړه... که د شهزادګۍ ماریا پلار دا دې ته اړوله چې ټوله شپه په ګونډو تېره کړي، یا یې دا وهله، یا یې دې ته اړوله چې لرګي یا اوبه راوړي، هېڅکله به یې په زړه کې تېر شوي نه وای، چې دا کوم درونند له زغمه لرې یا له ظلمه ډک کار دی، خو دغه هرڅه څکه ګران، زورونکي، هوکې بې ساري زورونکي دي چې، وراره ته هغه ګران دی، نو څکه د هغه زورولو دا هم زوروله... په دې وروستیو وختونو کې شهزادګۍ ماریا ته یو بل غم هم پیدا شوی و. دا غم، له خپلې مینځې پېغلې بوري ین سره ددې د پلار خورا زیات نږدې والی و. دغه ټوکیز ډوله خبره د لومړي ځل لپاره هغه وخت وراوربدل شوه چې مشر سردار له ناتاشې رستوف سره د خپل زوی سردار اندرې د واده د تکل د خبرو، تر اورېدو وروسته کړې وه. هغه، هغه وخت ویلي و:

- که سردار اندرې، له دغې نجلۍ سره واده وکړي، دی به هم له

پېغلې بوري ین سره واده وکړي. د هغه خپله دغه تړوکه ډېره خوښېدله او په دې وروستیو وختونو کې یې په پرله پسې توګه (د شهزادګۍ ماریا په اند یوازې د دې د زورولو لپاره) د دې تر مخې پېغله بوري ین ډېره نازوله او له خپلې لور نه خوابدي به یې له هغې سره په مینه کې څرګندوله.

یوه ورځ په مسکو کې بوډا سردار، د شهزاداګۍ ماریا تر مخې (هغې داسې وانګېرله، چې هغه لاسي دغه کار وکړ) د پېغلې بوري ین لاس ښکل کړ، هغه یې ځان ته ورنېږدې کړه، وې نازوله او په غېږ کې یې ونیوله. شهزادګۍ ماریا سرسامه او کوټې ته وتښتېده. له دې پېښې نه لا څو دقیقې تېرې نه وې، چې پېغله بوري ین دې پسې راغله، په موسېدو موسېدو او خندا یې هغې ته د کومې خوښۍ خبرې پیل کړې. شهزادګۍ ماریا په چټکۍ له سترګو اوښکې پاکې او په ټینګو قدمونو پېغلې بوري ین ته ورنېږدې شوه، داسې بربښېده چې خپله هم نه پوهېده چې څه کوي، په تلوار، لوړ او بې واکه غږ یې، په چغو چغو پردغې فرانسوي نجلۍ غږ وکړ:

- دا بې حیایي ده، دا بې شرمي ده، دا سپکاوي دی چې د هغه له کمزوروالي نه داسې بې ځایه ګټه...

خپلې خبرې یې لا پای ته نه وې رسولې چې ژړا او ساندو د هغې ستوني راونیو، خو هغې چغې کړې:

- ووزه، ناولئ، وزه زما له کوټې نه، ووزه، د باندې ووزه.

بله ورځ مشر سردار له لور سره یوه خبره هم ونه کړه او د هغې دې ته پام شو، چې د غرمې په ډوډۍ کې هغه چوپړانو ته سپارښتنه وکړه چې د ډوډۍ ویش له پېغلې بوري ین نه راپیل کړي. تر ډوډۍ نه وروسته چې کله شربت ویشل کېده، د عادت له مخې، تر هر چا نه د مخه لومړي

شهزادګۍ ته قهوه وروړه، مشر سردار ناڅاپه له قهره تک سور شو، چغه یې کړې، په لېونې غږ یې د فلیپ نومي چوپړ خوا ته ورودانګل، او سپارښتنه یې وکړه چې هغه پوځ ته ولېږئ، چې سرتېري شي.
مشر سردار چغې وهلې:
- غوږونه مو کاڼه دي، تاسو ته بیا بیا وایم، تاسو ته وایم، هغه (پېغله بوري ین) ددې کور لومړنۍ مېرمن ده، هغه تر ټولو نه ما ته نږدې دوست دی.
هغه چې له قهره خوټېده د لومړي ځل لپاره یې په دې حال، شهزادګۍ ماریا ته مخ ورواړاوه او بیا یې چغه کړل:
- خدای مه کړه که یو ځل بیا د پرونۍ شپې په شان بیا ځان ته دا حق ورکړې او هغې ته څه ووایې، بیا به نو ګورئ او پوه به شې چې ددې کور اصلي واکمن څوک دی، څه ورکه شه، چې مردار مخ دې ونه وینم، لاړ شه او بښنه ترې وغواړه!
شهزادګۍ ماریا له امالیا افګینیفنا او له پلار نه بښنه وغوښته، هم د ځان په خاطر او هم د فلیپ په خاطر، چې له هغه یې د مینځګړیتوب هیله کړې وه. په دغه شان شېبو کې د ماریا په ګوګل کې یو ډول د ځان ښندنې ویاړ او غرور راپارېده. په همداسې شېبو کې ناڅاپه، همدا پلار چې دې په زړه کې یې هغه بې رحمه ګاڼه، غانده یې، ددې خوا ته یې لاس غځاوه چې خپلې عینکې چې د ده خپلې مخې ته پرتې وې، واخلي، لاس به یې عینکو تر څنګ دا خوا هغه خوا ځکه ښوراوه، چې ده هغه نه لیدې، یا هغه څه چې څو شېبې مخکې تېر شوي و، وریادولی یې نه شو، یا به یې پښې ربړېدې او په لاره به تلای نه شو، یا به یې شاو خوا کتل، د ده، دغه حال چا لیدلی نه و، یا کله به چې پر میز مېلمانه نه وو، چې دی بوخت وساتي، خوب به یووړ، ناڅاپه به

ويده شو ، دستمال به يې له لاسه ولوېد ، رېږدېدونکی سر به يې قاب ته ورونښويد ، نو هغه وخت به شهزداګۍ ماريا په زړه کې ويل:

- هغه زړو او ضعيفه دی او زه ځان ته حق ورکوم، هغه وغندم.

په دغه شان شېبو کې به يې له ځانه زړه بد شو.

۳

۱۸۱۱ کال و چې یو فرانسوي ډاکتر مسکو ته راغي او خورا نوم يې وګاټه. هغه جګه ونه، ښکلی، مهربانه او د زیاترو فرانسویانو په شان، هغه شان چې په ټول مسکو کې يې سره ویل، د طبابت په چارو کې بې جوړې او نوم يې متیفه و. د مسکو د مخورو او اعیانو په کورونو کې هغه ته نه د طبیب، بلکې د یو سیال په څېر هرکلی ویل کېده.

مشر سردار نیکولای اندریوویچ چې تل يې د خپلې زمانې په ډاکترانو ملنډې وهلې وې، د پېغلې بوري ین په خوښه هغه خپل کورته پرېښود او آن له هغه سره عادت هم شو. ډاکتر متیفه به، په اونۍ کې دوه واره، د هغې د لیدنې کتنې لپاره راته.

یوه ورځ چې د نیکولای د نامه ورځ و. (هر نوم خپله ورځ لري) د مسکو ټولو اعیانو او مخورو په دغه ورځ د مبارکۍ لپاره دده کور ته د ورتګ تکل کړی و او د ده د کور د ودانۍ خواته راټول شوي وو، خو مشر سردار سپارښتنه کړې وه چې یو ازې هغه څوک به ده ته ورپرېږدئ او دی به يې مني، چې ده يې نوم لیکلی او شهزادګۍ ماریا ته يې سپارلی وي.

داکتر متیفه، چې لا سهار مبارکۍ ته راغلی و، د خپل داکترولي په دریغ کې، ځان له دغو بندیزونه آزاد ګڼلی... او د مشر سردار مبارکۍ ته ورسېدلی و. له بده بخته هغه ورځ له سهاره د مشر سردار طبیعت خټه و او له غرمې نه مخکې یې د کور پر هر غړي کومه نیوکه کړې وه او داسې یې ښودلې وه چې ده ته دوی چې څه وایي، دی نه پرې پوهېږي او دی هم چې څه وایي نور نه پرې پوهېږي. شهزادګۍ ماریا په بشپړه په دې ډاډه وه چې د هغه ددغه شان خټه طبیعت پای، په یوه ناڅاپه غضب او لبونتوب لکه څوک چې د ډک توپک تضمین نه کوي، پای ته رسېږي. له سهاره هغه د پلار کوټې ته تله او راتله او دغه ډز ته سترګې په لارې وه. د داکتر تر راتګه پورې هر څه په خیر تېر شول. وروسته له هغه چې داکتر راغی، د مشر سردار کوټې ته ورننوت، شهزادګۍ ماریا یو کتاب راواخیست او د هرکلیو د کوټې د دروازې شاته کېناسته. دې له هغه ځایه کولی شو، هغه څه واوري چې د پلار په کوټه کې تېرېدل.

هغې لومړی د متیفه غږ واورېد، بیا یې د پلار او تر هغه وروسته دواړو غږونه غبرګ او هم مهاله د کوټې دروازه په خړس را خلاصه شوه. د متیفه وحشت اخیستې څېره سره له تور ښایسته کاکله په دروازه کې راښکاره شوه او هغه پسې مشر سردار چې خپله لوړه خولۍ یې پر سر، اوږد کمیس په غاړه، څېره یې له قهره نه پېژندل کېده، سترګې یې له خپل حاله وتلې وې، هغه پسې راووت.

سردار نارې وهلې:

- نه پوهېږئ؟ خو زه ښه پوهېږم! د بناپارت چوپړه! فرانسوي جاسوسه! ورکېږه، له سترګو مې ځان پناه کړه! تا ته وایم ژر کوه! وزه له کوره مې ووزه او دروازه یې په خړس ورپسې ورپورې کړه.

متيفه، اوږې پورته واچولې او د پېغلې بوري ين خواته، چې د سردار د چغو په اورېدو يې له ګاونډۍ کوټې نه رادانګلې و، ورغې او وې ويل:

- د سردار حال خورا ښه نه دی، صفرا، د وينې دربېدل، د سکتې امکان! مګر ښه به دا وي چې آرامه اوسئ! تاسو مه ډارېږئ، که وشول، سبا به بيا راشم. د چوپتيا په نښه يې ګوته پرشونډو کېښود او په تلوار د باندې لاړ. د دروازې له شا نه د سردار د ګامونو د ډبهاري، د شروشور او ښکنځلو غږ راته، چې ويل يې:

- جاسوسانو، خاينينو! هرې خواته جاسوسان خواره شوي دي! اوس څوک په خپل کور کې هم يوه شېبه موږ په کراره نه پرېږدي، او امنيت نه لرو.

مشر سردار د متيفه تر تګه وروسته، شهزادګۍ ماريا ځانته وروغوښته او خپل زړه يې ښه پرې تش کړ. د شهزادګۍ ماريا ګناه دا و چې دغه جاسوس اجازه ورکړې وه چې دده کوټې ته ورشي. هو کې، ده خپله ويلي و، ايا ده سپارښتنه نه وه کړې، هېڅ هغه چا ته چې نوم يې ده د مېلمنو او رابلل شويو کسانو په ډله کې نه وي ليکلی، ده ته د ننوتلو اجازه ورنه کړي؟ دغه احمق سړي ته چا اجازه ورکړې وه چې ده ته ورننوزي؟ دا ټول د هغې (شهزادګۍ ماريا) له لاسه دي. هغه ويل:

- تر هغه پورې چې هغه (شهزادګۍ ماريا) وي، دی به يوه شېبه هم په کراره نه وي، آن هغه نه پرېږدي چې په کراره مړ شي.

- نه لور جانې! موږ بايد سره جلا شو! ته په دې ښه پوهېږئ، زه نور نو د دغه شان ژوند زغم نه لرم!

بوډا دا وويل او له کوټې نه ووت. داسې يې وانګېرله چې ګواکې کېدای شي لور يې بيا په کوم ډول نه په کوم ډول زړه وکړي او څه

ووایي، بېرته راوګرځېد ، هڅه یې وکړه چې آرام وبرېښېږي، په خورا کراره ژبه یې وویل:

- کېدای شي تصور وکړې چې دا خبرې مې له قهره کړي دي، نه، نه، دا ده، ګورئ چې آرام او کراره یم، دا خبره مې خورا په هوښیارۍ کړي دي. څه، څه لاړه شه او ځان ته کوم ځای پیدا کړه. خو آرامي یې پای ته ورسېده، په یوه یاغي قهر یې چې کېدای شي له یوه مینه ناک زړه نه را پاڅېدلی و، په داسې حال کې چې له غضب یې سوکونه تړلي و، په خورا لوړ آواز او چغه وویل:

- ولې یو لېونی نه پیدا کېږي، چې دغه وکړئ؟ دروازه یې په زوره ووهله او پېغله بوري ین یې ځانته وروغوښته. نور نو دهغه له کوټې نه کوم غږ وانه ورېدل شو.

د ماسپښین دوه بجې وې چې د ده له خوا شپږ تاکل شوي مېلمانه د غرمنۍ لپاره راغلل. دغه مېلمانه، پېژندل شوی ګراف راستوپچین، شهزاده لوپوخین سره له وراره او جنرال چاتروف چې د سردار د خدمت د دورې اندېوال و، له ځوانانو نه، یو پییر او بل باریس دروبتڅکوي وو.

باریس چې څو ورځې مخکې، د خپلو رخصتیو د تېرولو لپاره مسکو ته راغلی و، غوښتل یې چې له سردار نیکولای اندرېوویچ سره پېژندګلوي پیدا او د هغه پام یې لا د مخه دومره ځانته وراړولی و چې د خپل عادت برخلاف چې ځوان مجردان هېڅکله خپل کورته نه وربولي، دی ده ته ورشي.

د سردار بالکونسکي کور که څه هم د اشرافي بنډار ځایونو په ډله کې نه راته، خو داسې یوه کوچنی ځای و چې هومره دبنډارچیانو د پام وړ نه و، خو هغه ته لاره موندل ویاړ ګڼل کېده. په دې خبرې یوه اونۍ

پخوا باریس هغه وخت پوه شوی و ، چې د سترې قوماندانۍ قوماندان د ده په مخ کې راستوپچین ته بلنه ورکړه چې د نیکولای د جشن په ورځ، غرمنۍ له ده سره تېره کړي، خو راستوپچین ورته ویلي و:

-په دغه ورځ زه تل د نیکولای اندرېوویچ درناوي ته ورځم.

ستر قوماندان ځواب ورکړی و:

ښه، ښه وبښئ،روغتیا یې څنګه ده؟

د دغه کوچنۍ ډله ،خلک چې د غرمنۍ نه مخکې، په پخواني دود جوړه شوې، لوړ چت او زړو میزو او څوکیو لرونکې کوټې کې راټول شوي وو ، داسې یوې قضایي ډلې ته پاتې کېدل چې د قضا یوې پرتمینې غونډې ته راټول شوي وي. ټول چوپ و ، که څوک غږېده هم خورا په کراره غږېده. سردار نیکولای اندرېوویچ په کراره، چوپه خوله،خو په جدي ښه راووت. شهزادګۍ ماریا تر پخوا نه چوپه او با حیا برېښېده. مېلمانه په خورا احتیاط له هغې سره د غږېدا تکل کاوه، ځکه لیدل یې چې هغه له دوی سره د خبرو لپاره هېڅ ډول لېوالتیا نه ښیي. یوازې ګراف راستوپچین و چې د خبرو اترو لړۍ یې تازه ساتله، هغه له ښاري خبرونو نه راپیل، بیا تر سیاست پورې په هر څه کې غږېده.

لوپوخین او عمر خوړلی جنرال به، کله ناکله په خبرو کې ګډون کاوه، سردار نیکولای اندرېوویچ داسې غوږ نیولی و ، لکه مشر قاضي چې د نورو ګزارش ته غوږ او یوازې کله کله په چوپیتیا او کله هم په کومې لنډې خبرې دا ښیي چې ده ته وړاندې شویو او اورول شویو خبرو ته یې پام دی.

له خبرو اترو نه داسې ځرګندېده، چې په دې ډله کې ټول راټول شوي کسان له هغه څه نه چې په سیاسي بهیر کې کېږي، ناراضه او

ددوی په تصور ورځ تر ورځې هر څه د خرابۍ پلو روان دي، خو د حیرت او تعجب وړ خبره دا وه چې کله به خبره ټولواک ته ورسېده، ویاند به یا خپله یا د بل چا له خوا دربدو او چوپیتیا ته اړ کړل شو.

د ډوډۍ په وخت کې خبره وروستیو سیاسي حالاتو، د ناپلیون له خوا د (اولوینبورګ) لاندې کولو او د روسیې د دربار له خوا د اروپا ټولو دربارونو ته د ناپلیون په اړه د یو ترخه یاددښت لېږلو ته ورسېده.

ګراف راستوپچین وویل:

- ناپلیون له اروپا سره داسې کړه کوي لکه د سمندرونو یو غل یې چې د بېړۍ د لاندې کولو لپاره کوي. هغه خپله دا خبره څو واره پرله پسې تکراره کړه:

- دا د اروپا د شاهانو اوږد صبر او په هر څه سترګې پټول، خورا حیرانونکي دي، خبره اوس د عیسویانو مذهبي مشر پاپ ته رسېدلې، ناپلیون بې له هغه چې وشرمېږي، غواړي د کاتولیکانو مذهبي مشر راوپرزوي، خو دوی ټول چوپه خوله ورته ګوري. یوازې زموږ ټولواک دی چې د اولوینبورګ د شهزاده د لاندې کولو په وړاندې یې غږ پورته کړی او هغه هم... او ګراف راستوپچین ناڅاپه چوپ شو، هغه داسې احساس کړه، چې دی هغه برید ته رسېدلی، چې نور نو له هغه اوښتل او د نیوکو اجازه نه شته.

سردار نیکولای اندرېوویچ وویل:

د لاندې شوي اولوینبورګ په ځای یې د مراسمو لپاره بل ځای ښودلی دی. هغه شان لکه ما چې خپل مریيان له لیسه ګوري نه، بوګوچارې او یا ریزان ته ولېږل، دوی هم له (شهزاده) سره همداسې کوي.

باریس چې په خورا درناوي مرکې ته راګډ شو، وې ویل:

- د الوینبورګ شهزاده دغه بد مرغي په عجیبه صبر او مېړانې زغمي. هغه دا خبره څکه وکړه، چې له پترزبورګ د راتګ نه مخکې یې د شهزاده د دیدن ویاړ په برخه شوی و. سردار نیکولای اندریوویچ دغه ځوان ته داسې وکتل، چې ګواکې غوښتل یې څه ووایي، خو بیا یې دا فکر وکړ چې هغه د ده د خبرو لپاره لا ډېر ځوان دی.

ګراف راستوپچین په داسې یوې ژبه چې ګواکې څوک د کومې آشنا پېښې په اړه خبرې کوي وویل:

- ما د الوینبورګ د پېښې په وړاندې زموږ د سخت غبرګون یادښت ولوست، زه د دغه یادښت د لیکنې له انشایي ضعیفوالي نه په حیرت کې شوم.

پېیر د سادګۍ په یوې حیرانتیا، راستوپچین ته کتل او په دې نه پوهېده چې د دغه یادښت د لیکنې د انشا ضعف دی ولې حیران کړی دی، هغه وویل:

- ښاغلیه ګرافه! زه په دې نه پوهېږم، چې د یادښت د انشا ضعف څه اهمیت لري، اصل خبره په متن کې ده. متن باید غوره او معني لرونکي وي.

ګراف راستوپچین ځواب ورکړ:

- ګرانه! چېرته چې پنځه سوه زري پوځ راټولوې، هغو ته به په ښه ښکلی توګه لیکل ګرانه خبره نه وي. او پېیر په دې پوه شو، ولې د یادښت ناښکلې لیکنې د ګراف خاطر خته کړی دی... خبرې اترې اوږدې، خو بالاخره یې وروسته له کباب شویو غوښو او کچالانو شامپاین (نرم شراب) راوړل، ټول له خپل ځایه پاڅېدل او بوډا ته یې مبارکي وویله. شهزادګۍ ماریا هم هغه ته ورنږدې شوه.

مشر سردار په ساړه او کرکیچن غلچک هغې ته وکتل او خپل له

ګونځو ډک او خریل شوی مخ یې هغې ته ورو راندې کړ. د هغه د څېرې ټول حالت لور ته ویل چې ددوی سهارنۍ خبرې یې هېرې شوې نه دي، سهارنۍ پریکړه په خپل ځای پاتې وه، خو یوازې او یوازې د مېلمنو له برکته هغه اوس نه غواړي د هغه په اړه وغږېږي.

تر ډوډۍ نه وروسته کله چې دوی قهوه خانې ته لاړل، ټول یو ځای کېناستل.

سردار اندرې نیکولایوویچ کې، یو شور او لېوالتیا راوپارېده او د پېښېدونکې جګړې په اړه یې خپل نظر واوراوه.

هغه وویل چې له ناپلیون سره به زموږ جګړه تر هغه وخته بد مرغه او بې ګټې وي، چې موږ له المانیانو سره د ټلوالې او ملګرتیا غوښتنه او د تیلزتسکي د تړون له مخې د اروپا په چارو کې ځان ته د لاسوهنې حق ورکوو. موږ باید نه د اتریش لپاره او نه د اتریش سره جګړې ته ورګډ شو، زموږ بهرنی سیاست باید ټول په ختیځ کې پیاوړی، خو د بناپارت په وړاندې یوه لارلرو، په پولو کې قوي پوځ او پیاوړی سیاست. په دغه شان یو دریځ کې به بناپارت هېڅکله د ۱۸۰۷ کال په شان بیا پر موږ د تېري زړه ونه شي کړای.

ګراف راستوپچین وویل:

- ښاغلیه سرداره! موږ کله کولای شو، له فرانسویانو سره وجنګېږو؟ ایا موږ کولې شو د خپلو ښوونکو او پیرانو په وړاندې ودرېږو؟ زموږ ځوانانو ته وګوره! زموږ پېغلو ته لږ پام وکړه! فرانسویان زموږ خدایان او پاریس زموږ لپاره جنت دی.

هغه خپل غږ ددې لپاره لاپسې لوړ اوه، چې ټول یې واوري:

- کالي مو فرانسوي دي، خیالات مو فرانسوي دي او احساسات مو فرانسوي دي! ښه ده تاسو متیفه له څټه نیسي او له کوره یې باسي

چې فرانسوي دي، خو پېغلې او ښځې خو هغې پسې منډې وهي او ورتـه پـه ګونډو دي. هـو کې جلالتمابـه سـرداره ! کلـه چـې سـړی دې ځوانانو ته ګوري، زړه يې غـواړي چې د ستر پيتر سوټی لـه موزيم نـه راواخلي او پـه روسي ډول د هغـوی لاس او پښـې او ډډې ښـې پسـتې کړي، چې بيا دا لېونتوب ونه کړي.

ټول چوپ شول او مشر سردار چې موسکا يې پرشونډو خوره وه، راستوپچين ته کتل او له هغه سره يې د ملګرتيا په نښه سر ښوراوه.

راستوپچين په خپلې ځانګړې چټکۍ سره پاڅېد، لاس يې مشر سردار ته وروغځاوه او وې ويل:

- ښه، که اجازه راکړئ جلالتمابه، نور به نو درنه لاړ شو، ستاسو روغتيا او اوږد عمر غواړو.

مشر سردار د هغه لاس په خپل لاس کې کېښکود، خپله بشره يې د ښکلولو لپاره هغه ته وروړاندې کړه او وې ويل:

- ګرانه د خدای په امان ! ستا دا خبرې لکه ښکلی ساز تل د زړه پـه غوږو اورم. او له راستوپچين سره نور هم پاڅېدل.

۴

شهزادګۍ ماریا د هرکلو په کوټه کې ناسته او د بوډاګانو خبرې اترې او غیبتونه یې اورېدل.
هغې د دغو خبرو نه په یوه هم نه پوهېده او سر یې نه پرې خلاصېده. هغې یوازې د یو شي په اړه فکر کاوه او هغه دا و ، نه چې مېلمانه له دې سره د پلار په خوابدۍ پوه شي. د هغې آن لا د دروبتخکوي (چې د درېیم وار لپاره د دوی کورته راغلی و) هغې مهربانۍ او خواخوږۍ ته هم پام شوی نه و ، چې د غرمنۍ په وخت کې یې له دې سره کړې وه.
شهزادګۍ ماریا په پریشان او پوښتنیز غلچک پېیر ته وکتل ، هغه چې موسکا یې پرشونډو خوره او خولۍ یې په لاس کې وه او د مشر سردار تر وتلو نه وروسته دواړو یوازې پاتې شوي و ، هغې ته ورنږدې شو. پېیر له خپل غټ ځان او ځوربوالي سره ، په څوکۍ کې د هغې تر څنګ ځان ورواچاوه او وې ویل:
- اجازه ده ، چې لږ نور هم کېنم؟
شهزادګۍ ماریا ځواب ورکړ: اخ ، کېنه ! د هغې غلچکو له هغه پوښتل:

- ستا هېڅ شي ته پام نه شو؟

پېير چې تر غرمنۍ نه وروسته يې طبيعت ښه جوړ و، خپلې مخې ته يې کتل، کرار کرار يې خندل او وې پوښتل:

- شهزادګۍ! تاسو دغه ځوان له پخوانه پېژنئ؟

- کوم ځوان؟

- دروبتځکوي.

- نه، ډېره وخت نه کېږي.

- ښه، هغه مو خوښېږئ؟

- هوکې په زړه پورې او ښه ځوان دی...

شهزادګۍ ماريا چې لا د خپل پلار د سهارنۍ شور په خيالو کې ډوبه وه، وې ويل:

- پوه نه شوم ځنګه مو د هغه په اړه وپوښتلم؟

- له دې کبله چې ما هغه پسې ځارل او يو څه ته مې پام شو، ځکه چې د پترزبورګ يو ځوان هسې له هغه ښاره، مسکو ته د خپلو رخصتيو د تېرولو لپاره راځي، د هغه هدف دلته د يو بډايې ناوې پيدا کول هم دي.

شهزادګۍ ماريا وويل:

- او تاسو هغه پسې ځارل؟ په زړه پورې خبرې ته مو پام شوی دی؟

پېير چې هماغه شان خندل، وويل:

- دغه ځوان پرته له دې اوس بل کار نه لري، هر چېرې چې بډايې پېغلې دي، دی هماغلته ښوري. زه اوس لکه کتاب پر هغه پوهېږم، اوس په شک کې دی، چې پر چا بريد وکړي، د تا پلو ته راشي او يا د پېغلې کاراګينا خوا ته ورشي. ځکه د هغوی کورته هم پرله پسې ځي راځي.

- عجبه ده، د هغو کورته هم ځي راځئ؟

- هو کې ډېر زيات. تاسو د نجونو د زړونو د لاس ته راوړلو په نويو لارو چارو پوهېږئ؟

شهزادګۍ ماريا وويل: نه!

پيير وويل:

- اوس د دې لپاره چې د مسکو د نجونو خوښ شي، بايد ځان لږ شانته سودايي ښکاره کړې او د هغه ځوان چې کله د پېغلې کاراګينا په مخ وي، ډېر سودايي برېښي.

شهزادګۍ ماريا چې د پيير مهربانې خبرې ته کتل او هماغه شان په خپلو غمونو کې ډوبه وه، وې ويل:

- رښتيا وايئ؟

هغې په زړه کې وويل:

- که مې دا پريکړه کولای شوای چې پر خپل زړه د بار غم پېښې له چا سره وويشم، ځو مره به ښه شوي وای، ځومره به مې زړه غوښتل چې همدې پيير ته د زړه ټول حال ووايم، هغه ځومره مهربان او زړه سواندی سړی دی. زړه به مې تش شوی وای، که هغه راته ويلي وای چې څه وکړم!

پيير وپوښتل:

له هغه سره به دې واده کړی وای؟

شهزادګۍ ماريا چې اوښکې يې له سترګو راښېوه شوې داسې چې آن دې خپله هم دراتو بېدو هيله نه لرله، ناڅاپه وويل:

- اخ، د خدای لپاره ګرافه! تاسو څه وايئ؟

په ژوند کې مې کله داسې شېبې هم وې چې زړه مې غوښتل هرڅوک چې وي، زه واده ورسره وکړم. پوهېږې، دا ځومره ګرانه ده چې

يو څوک درته ګران وي او داسې وانګېرې (په دې شېبه کې يې له ژړا نه آواز په ربړېدو شو) چې هغه ته پرته له خوابدي رسولو بل هېڅ نه شې کولای، په تېره بيا چې په دې پوه شوي چې د دغه حالت د بدلول دې هم له لاسه نه کېږي. نو هغه وخت پرته له دې بله لاره نه پاتې کېږي، چې هر څه پرېږدې... ترينه لاړ شې، خو زه به چېرته لاړ شم؟ زه هېڅوک نه لرم.

- تاسو څه وايئ، شهزادګۍ په تاسو څه شوئ دئ؟

خو شهزادګۍ پرته له هغه چې څه ووايي په ژړا شوه.

- زه نه پوهېږم نن په ما څه شوي دي، زما خبرو ته غوږ مه نيسئ او هغه څه مې چې ويلي هغه هم هېر کړئ.

د پېير ټوله خوشالي په خواشينۍ بدله شوه. په خورا پريشانۍ يې له هغې نه پوښتنې کولې او هيله وکړه چې ده ته خپل زړه تش او ټول غمونه ورته ووايي. خو شهزادګۍ ماريا پرله پسې خپله دا يوه هيله تکراروله چې ددې نه اوربدلې خبرې هېرې کړي او خپله يې هم په ياد نه و چې څه يې ويلي دي. او ددې يوازيني غم هم دا دی چې د سردار اندرې واده به، د پلار او زوی اړيکي خورا کړکيچن کړي.

شهزادګۍ ماريا ددې لپاره چې خبره بل پلو واړوي، وپوښتل:

- تاسو د رستوف د کورنۍ په اړه څه اوربدلي دي؟ ما اوربدلي دي چې هغو به ژر راشي او اندرې ته هره ورځ سترګه په لاره دي. زه هيله لرم چې هغوی دلته سره وګوري.

پېير پوښتنه وکړه:

- هغه به اوس دې ټولو خبرو ته په کوم نظر ګوري؟

د هغه له کلمې نه د پېير مقصد مشرسردار او د هغه سخت دريځ و. شهزادګۍ ماريا پرته له هغه چې ځواب ورکړي، سر يې وښوراوه.

شهزادګۍ ماريا وويل:

- څه کولای شو وکړو ؟
ځو میاشتې وروسته یې یو کلنه موده پوره کېږي، حالت هم کوم ښه زیري نه لري. زما غوښتنه دا ده چې خپل ورور د لیدنې د لومړیو شېبو نه وژغورم. زما هیله دا ده چې ژر تر ژره راورسېږي او زه ناتاشا ووینم. ګوره ! کولې شې راته ووایې، لاس دې په زړه کېږده او رښتینې خبره راته وکړه، دا نجلۍ څنګه نجلۍ ده؟ تاسو د هغې په اړه څه فکر کوئ؟ هر څه چې د هغه په اړه پوهېږي ټول رښتیا راته ووایې. تاسو خو پوهېږئ، چې ورور مې، سردار اندرې څومره لوی پېټی ته اوږه ورته کړې او د پلار د خوښې بر خلاف یې له ناتاشې سره د واده کولو تکل کړی دی، زه غواړم په هر څه پوه شم.
پېیر د یوې ناڅرګندې غریزې له مخې، داسې احساس کړه، چې د ناتاشا په اړه د شهزادګۍ ماریا دغه پرله پسې پلټنې، شک او ګمان، ددې ښنه ده چې د خپلې راتلونکې ورینداري په اړه ددې په زړه کې هم ډېرې خبرې دي او هیله یې لرله چې پېیر ي دهغه د ورور دا خوښه ونه مني، خو پېیر هغې ته هغه څه وویل چې زړه یې احساسول نه دا چې د عقل تلې تلل، هغه خپله پوه نه شو، چې ولې تک سور شو، خو وې ویل:
- نه پوهېږم، ستا دې پوښتنې ته څنګه ځواب ووایم. زه چور د دغې نجلۍ له زړه نه خبر نه یم. زه د هغه په اړه هېڅ اټکل کولای نه شم، هغه خورا زړه وړونکې ده، خو په دې نه پوهېږم چې څنګه او ولې؟ نور په هېڅ نه پوهېږم، دا هغه څه و چې د هغه په اړه زه پرې پوهېږم.
شهزادګۍ ماریا یو سوړ اسویلی وکړ او د هغې بشره داسې وه چې ګواکې غواړي ووایي:
- له دې نه پرته مې د بل څه انتظار نه درلود او زه له همدې نه

ډاریدمه. هغې وپوښتل:
- هغه هوښیاره او څیرکه ده؟
پیېر په خیالو کې ډوب شو او وې ویل:
- زه تصور کوم نه، کولای شم ووایم، هو ! هغه باید څیرکه او هوښیاره نه وي. هو کې، نه هغه زړه وړونکې ده او بس.
او شهزادګۍ ماریا د نه په نښه بیا سر وښوراوه.
- پوهېږم خومره مې زړه غواړي چې راته ګرانه واوسي، که له ما نه دې مخکې ولیده، هیله لرم چې زما له خوا دغه ورته ووایئ.
پېیر وویل: اورېدلي مې دي چې نن سبا راځي.
شهزادګۍ ماریا پېیر ته وویل:
- تکل یې کړی دی چې له خپلې راتلونکې ورینداري سره نږدې او خورلنډه شي او هڅه وکړي چې مشر سردار هم د هغې ګرانښت ته وهڅوي.

۵

باریس په پترزبورګ کې ځانته بډایه ناوې په پیدا کړای نه شوه، نو ځکه د دې ارمان د پوره کولو لپاره مسکو ته راغی. په مسکو کې هم هغه د دوو کورنیو او بډایو ناویو، شهزادګۍ ماریا او ژولیه په ټاکنه کې حیران پاتې شوی و.

که څه هم شهزادګۍ ماریا له خپلې ټولې ناښکلتوب سره، د باریس لپاره تر ژولیه نه ښکلې او زړه راښکوونکې برېښېده، خو د پېغلې بالکونسکي له خوا د باریس لپاره له هغه سره مینتوب داسې آسانه نه برېښېده. له هغې سره د مشر سردار د نوم پر کالیزه کې، د باریس هلوځلو په دې هیله چې ورسره وغږېږي او د زړه حال ورته ووایي، هېڅ ګټه ونه کړه او له هغې نه، د ګنګو ځوابونو نه پرته بل هېڅ څه وانه ورېدل. داسې برېښېده چې هغې د باریس خبرې هېڅ اورېدلې نه وې.

ژولیه برعکس په خورا مینه او لېوالتیا د باریس هرو کړو ته په درناوي کتل او په هغو خوشالیدله.

ژولیه اوه ویشت کلنه او د خپلو دوو ورونو تر مرګه وروسته، د

هغوی ټوله شتمني دې ته پاتې شوې وه، که څه هم خپله پخوانی مالګینتوب يې له لاسه ورکړی و او په پوره اندازه بد رنګه بربېښېده، خو دې نه يوازې ځان د ښکلا بېلګه ګڼله بلکې تصور يې کاوه، چې له پخوا نه لا ښکلې او په زړه پورې شوې ده. ددې دا تصور له دې کبله و چې لومړی خو هغه يوه شتمنه او بډايه ناوې وه او له بله پلوه هر څومره به چې ددې عمر پخېده د نارينو لپاره له هغې سره غږېدل او آشنا کېدل آسانېدل. نارينو له هر ډول غوښتنو او شرطونو پرته کولای شول، د هغې په مېلمستياو او بنډارونو کې ګډون وکړي... هغه ځوان چې لس کاله مخکې نه شو کولای هغه کور ته چې يوه ولس کلنه پېغله ژوند کوي ورشي، ځکه هلته ورتګ به سلګونې خبرې او آن بدنامی پيدا کولې، اوس يې په خورا زړورتيا کولای شو هره شپه د هغې کره ورشي او له هغې سره نه د يوې پېغلې چې د ريبارانو په تمه وه وګوري، بلکې د ښځتوب او نارينتوب له خبرو لرې يې هغه سره ناسته ولاړه کولای شوه.

هغه ژمی، د کاراګين کور په مسکو کې تر ټولو مېلمه پال او له خوښيو ډک کور و. له مېلمستياوو او بنډارونو نه پرته چې مېلمانه به وربلل کېدل، هره ورځ به ډېر خلک په تېره بيا ځوانان هلته راټوليدل. د شپې په دولسو بجو به يې ډوډۍ خوړله او تر دوه درې بجو به هلته پاتې کېدل. د نڅا هېڅ داسې بنډار، د تياتر ننداره او بل د خوښۍ محفل به نه و، چې ژوليه هلته ورنه شي. د هغې جامې تل د وروستي دود سره برابرې وې. خو ددې ټولو خبرو سره سره، ژوليه ډېره ناهيله او هرچاته ويل چې هغه په هېڅ چا او شي، نه په دوستۍ، نه په مينې او نه په کومې خوښۍ، په هېڅ شي باور نه لري او يوازې په هغې دنيا کې د آرامۍ او کرارۍ په هيله ده. د هغې غږېدا او کړه وړه هغې نجلۍ ته

پاتې کېدل چې يا يې کومه ستره ناهيلي لېدلې وي، يا يې خپل زړه تـه گران ځوک له لاسه ورکړی وي او يا هم په ژوند کې چا سختـه دوکه کړې وي. که څه هم د دغو ټولو نه يو هم دې ته ورپېښ شوي نه و، خو هغې تـه هر چا پـه دې سترگه کتـل او آن خپلـه يې هم پـه دې بـاور درلـود چې پـه ژونـد کـې يـې ډېر زغمونـه ليـدلي دي. دغـو ټولـو خبـرو، دغـه پريشـان حالت يوه هم، نه بنډارونو او خوښيو ته او نه د دې کورته د ځوانانو تـگ راتگ ته خنډ نه پېښاوه، او نه نورو هغـو کسـانو تـه چې هر ورځ بـه يـې دې د راتـگ تکل لاره، هر مېلمـه بـه دې کورتـه پـه راتـگ سـره، له ژولیـه سره د هغې پـه پريښـاني کـې ځان شريک گڼـه. بيـا بـه ورځنـۍ خبرې اتـرې، نځاگـانې، ډلـه ايـزې لـوبې، ذهنـي سيـالۍ، شـاعري او ټوکې ټکـالې چـې د کـاراگين د کـور ورځنـۍ ژونـد يـې جوړاوه، کېـدې لـه ځوانـانو نـه يـوازې ځو تنـو او لـه هغـې ډلـې نـه بـاريس و چـې د ژولیـه پريشانۍ او غمونه ته يې ژوره پاملرنه او خيال ساتـه. ژولیـه هم د نـورو په پرتله تر نورو زياتې او کله ناکله يوازې خبرې او مرکې کولې، هغوی به د دې دنيا د بې وفايۍ کيسې کولې، خپل عکسـونه بـه يې هغـوی تـه ښودل او خپلې د خاطرو کتابچې يې چې له مينـه نـاکو غمجنو سفرونو او ويناوونه ډکې وې، هغوته لوستلې.

ژولیه د باريس په وړاندې خورا مهربانه وه او په ژوند کې د ناځاپو غمونو او ناهيليو له کبله يې له هغه سره د خواخوږۍ پـه نښـه، د خپلـې کرارونکي دوستۍ وعده ورکوله. هغه يې تسلاوه او بالاخره دا چې ويل به يې چې په خپله يې په ژوند کې ډېرې ناهيلۍ او زغمونه ليدلي دي. کله چې هغې خپله د خاطرو کتابچه هغـه تـه پرانسته. باريس هلتـه دوه ونې رسم کړې او تر هغو لاندې يې په فرانسوي ژبه وليکل:

اى كليوالو ونو!

ستاسو د څانګو او پاڼو تت سایوان
پر ما د غم توري اېرې راوځنډئ.
په بله پاڼه کې یې یو ګور (قبر) انځور کړ او ورته وې لیکل:
مرګ ژغوررونکی
او مرګ آرامي ښوونکی دی
آه ! چې له عذابونو د تښتې بله لاره نه شته.
ژولیه وویل: بې ساري ښکلي دي.

هغې په خپله کتابچه کې له کوم کتاب کټ مټ دا لیکل شوي توري باریس ته ولوستل:

ای زهرو چې لېواله او حساس زړه خړوبوئ
بې له تانه به ما نیکمرغي لیدلې نه وای
اې خوږې او مهربانې !خواشیني وزغمه
راشه، راشه او زما غملړلی زړه وپاله
او ما ته د لذت راز راوسپړه.

ژولیه به چنګ راواخېست او هغه ته به یې په شپو کې غږونکې، تر ټولو نه غمجنه نغمه (نکتورن) وغږوله او باریس به د خوارې لیزا ،کتاب د هغې لپاره په لوړ آواز لوسته. هغه به په داسې خوند هغې ته دا کتاب لوسته، چې کله کله به ځکه ودرېد ، چې ساندو به یې ستونی ونیو. کله به چې په لویو بنډارونو کې یا د خلکو په ګڼه ګوڼه کې سره مخامخ شول، یو بل ته به یې داسې کتل، چې تا به ویل په دغه بې غمه ډله کې، دوی یوازیني کسان دي چې یو بل احساسه وي او په ناغږېدا کې پر یو بل پوهېږي.

انامیخایلوفنا چې د کاراګین کورنۍ ته یې تګ راتګ درلود ، خپله مورنۍ دنده یې تر سره کړه او د ژولیه د ولور په اړه یې پوره

معلومات تر لاسه کړه (هغه د روسیه په جنوب کې د پنزه په ښار کې دوه لوی جایدادونه او نیژني ګورد په سیمه کې لوی ځنګلونه او ځمکې وې) انامیخایلوفنا ځان تقدیر ته وسپاره، په دعاوو او زاریو او مینه ناک زړه یې پریکړه وکړه چې همدا شتمنه ژولیه به په خپل زوی ته کوي.

هغې خپلې لور ته وویل:

- پوهېږې هر څه چې نه وي، زموږ ژولیه خو ښه ښکلې او خماري ده.

باریس د مور خبرو ته هم غوږ و او هم به یې له ملنډو سره مل یوه موسکا پرشونډو راخوره شوه. هغه به په کراره د خپلې مور، په دوکمارو ځانګړتیاوو خندل، خو د هغې خبرې به یې تر پایه د زړه له کومې اورېدې. هغه نه یوازې د هغې خبرو ته پام کاوه خو کله ناکله به یې د پنزې او نیژني ګورد د جایدادونو په اړه پوښتنې هم ترې کولې، او د هغې ځوابونه به یې په ځانګړې ځېرتیاوو اورېدل.

ډېره موده کېده چې ژولیه، د خپل مین او لېوال له خوا ریباری ته سترګه په لاره وه. هغه چمتو وه، چې د غه ریباري ومني، خو له ژولیه نه یو ډول پټې کرکې او له مېړه کولو نه د هغې یو ډول ویرې... د باریس له خوا هغې ته د ریبارانو په لېړلو کې خنډونه جوړول. رخصتي یې ژر پای ته رسېده. که څه هم ډېرې ورځې یې له هغې سره تېرولې، هره ورځ به له ځان سره په دې اړه غږېده او خپلو کړو وړو ته یې دلیلونه جوړول. او ریباري یې ځنډوله، خو له هغې سره په مخامخ کېدو، د هغې د ګلابي څېرې او تل په پودرو سینګار شوې زنې په لیدو یې نور هر څه هېرېدل... که څه هم باریس لا پخوا ځان د پنزه او نیژني ګورد د جایدادونو او ځنګلونو خاوند ګاڼه او په خیال کې یې د هغو د کالني حاصل اندازه کوله... ژولیه به چې بیا کله د باریس شک او تردېد

ته وکتل، دا خیالونه به یې په زړه کې ګرځېدل، چې باریس له دې نه کرکه لري، خو سمدلاسه به یې ښځینه ځان خوښوونې، دې ته ډاډ ورکاوه چې هغه ددې مینې لېونی کړی او په خپله پریکړه کې غوڅ ګام اخېستی نه شي، خو ددې خبرو سره سره، دده پریشاني کرار کرار په خواشیني او قهر بدلیدل او د باریس د تګ نه یې مخکې د یوې غوڅې پرېکړې، پرېکړه کړې وه. په هماغه وخت کې چې د باریس رخصتۍ پای ته رسېدې او هغه له مسکو نه د تګ تکل کړی و، په مسکو په تېره بیا د ژولیه دوی په مېلمستون کې اناتول کوراګین پیدا شو. ژولیه د هغې په لیدو، خپله پریشاني او غمونه هېر او سخته خوشاله او مهربانه برېښېده. هغې اناتول ته بې پایه پاملرنه ښودله. انا میخایلوفنا زوی ته وویل:

- زه له خورا ښو ځایو نه خبره شوې یمه، چې سردار واسیلي خپل زوی مسکو ته ځکه رالېږلی دی، چې ژولیه ورته وغواړي. پوهېږم، زویه ما له ژولیه سره اوس داسې مینه پیدا کړې ده، چې ته یې تصور هم نه شې کولای، د ما هغې ته زړه خوږېږي، ته په دې اړه څه فکر کوئ، زما ګرانه؟

دغه خیال چې د ده یوه میاشتنۍ خواري، د ژولیه کورته منډې رامنډې او د هغې خدمت، د پنزې او نیژني ګورد د جایدادونو حاصل، او د هغې ویش او خرڅ چې په ذهن کې انځور کړی و، د بل چا په تېره بیا د بې عقله آناتول منګلو ته ورنه شي، باریس ډېر زوراوه. په ټینګ تکل او غوڅ دریځ د ریباري په هیله د ژولیه کره ورغي. ژولیه په ورین تندي او خورا خوشالۍ هغه ته هرکلي ووایه. هغې په ډاګه او آزاد خیال هغه د پرونۍ شپې د بنډار او نڅاوو نقل وکړ او وې ویل چې ټولو شیانو دې ته ښه خوند ورکړ. بیا یې له باریسه ددې پوښتنه وکړه چې څه

وخت خو ځېږئ؟

سره له هغه چې باریس په دې تکل چې له هغې سره به په خورا خواخوږې ژبې د خپلې مینې په اړه غږېږي، لږ تند شو او خبرې یې له دې را پیل کړې، چې ښځې څومره بې وفا دي، ښځې څومره په آسانۍ سره خپل غمونه او پریشانۍ هېروي، او ژر خوشالېږي، څومره د دوی غم او خوشالي هغه ځوان پورې تړلي دي، چې له دوی سره وي... او نور نور... دغه خبرې که څه هم په ژولیه بده ولګېده، خو هغې وویل:

- هو کې، همدا سې ده، ته رښتیا وایئ، ښځې رنګارنګ ژوند ته اړتیا لري، ځکه هغوی یو څه او یو ډول کړه وړه ډېر ستومانه کوي.

باریس غوښتل هغې ته کومه ترخه خبره وکړي، خو ناڅاپه یې دې ته پام شو چې ټوله خواري به یې اوبه یوسي. تر دې خبرې وروسته یې سترګې د دې لپاره ښکته واچولې چې د هغې له قهره ډکه څېره او برندې سترګې ونه ویني او وې ویل:

- غواړم تاسو ته یوه لاربنوونه وکړم...

سمدلاسه وروسته یې وویل:

- زه ګوره دلته د شخړې او کړکیچ لپاره نه یم راغلی، برعکس زه د دې لپاره راغلی یم...

هغه بېرته د هغې سترګو ته د دې لپاره وکتل چې یوه شي کولای شي خبرو ته دوام ورکړي او کنه. هغه ولیدل چې ناڅاپه د ژولیه له څېرې نه ناآرامي او قهر کډه کړې او د هغې پریشانه، لټونکې سترګې د هغه مینې او خواخوږۍ ته سترګه په لارې وې، باریس وویل:

- زه کولای شم تل دا سې وکړم، چې هغه ډېره لږ ووینم، خو پیل شوی کار باید پای ته ورسوم.

د باریس څېره وغوړېده، سترګې یې هغې ته ورپورته کړې او هغې

ته يې وويل: تاسو زما له هغو احساساتو نه خبره ياستي، چې تاسو سره يې لرم؟

نورنو د نورو خبرو ويلو ته اړتيا نه وه. د ژوليه له څېرې نه د برې د غرور او وياړ باران په وريدو شو ،خو هغې په خپلو اداګانو هغه دې ته اړ کړ، چې ټول هغه څه چې يوه نارينه يې په دغه شان حالاتو کې ښځو ته وايي،ووايي، هغه وروسته وويل چې هغه ډېره ورته ګرانه ده، دا چې هغه ته په ژوند کې، بل وخت او بله ښځه هېڅکله دا سې ګرانه نه وه. هغه په دې پوهېده، ژوليه د پنزې د جايدادونو او د نيژني ګورد ځنګلونو دغه شان مينه ناکو خبرو وړتيا لري او هغې هغه څه خپل کړل چې ارمان يې لاره.

ځوانو کوژديانو ناوې او شاه نور هغه ونې چې پر دوی يې د غم اېرې ورولې هېرې کړې وې، هغوی د راتلونکي ژوند ښکلاوې انځورولې، او په پترزبورګ کې يې د پرتمينو ماڼيو د جوړولو غوټې تړلې. بيا د خپلو خپلوانو يارانو ديدنونه او يو نه هېرېدونکي او پرتمين واده ته چمتووالی.

۶

ګراف ایلیا اندرېوویچ د ناتاشا او سونیا په ملتیا د جنورۍ په وروستیو کې مسکو ته راغلل. مشرۍ ګرافینې د ناروغۍ له امله نه شو کولای له هغو سره راشي. وخت خورا کم و او نور په دې هیله چې د ګرافینې روغتیا ښه شي، انتظار کېدای نه شو، ځکه نن سبا سردار اندرې رارسېدونکی و. ددوی بله ستونزه دا وه چې د خپلې لور د واده د ولور په خاطر (په روسیه کې پخوا د نجلۍ پلار ورکاوه) د مسکو په شنډه کې خپلې څه ځمکې خرڅې کړې وای... په مسکو کې ددوی د کور د تودولو چاره، هم شوې نه وه، ځکه دوی له یوې خوا د لنډې مودې لپاره راغلي و او له بله پلوه ګرافینه هم له دوی سره نه وه. نو له دې کبله ایلیا اندرېوویچ پریکړه کړې وه چې په مسکو کې د ماریا دیمیتریوفنا کره چې پخوا یې دوی رابللي و، دیره شي. د شپې ناوخته و چې د رستوف د کورنۍ څلور ګاډي د مسکو د ستارایاکانیوشنایا په واټ کې د ماریا دیمتریوفنا د حویلۍ مخې ته ودرېدې. ماریا دیمتریوفنا ځکه یوازې ژوند کاوه چې لور یې واده شوې وه او زامن یې هم هر یو خپلو کارونو او ژوند پسې تللي وو.

هغه د پخوا په شان هماغه شان نیغه نیغه ښوربده، په ډاګ او سپیني خبرې يې کولې، په لوړ اواز او په غوڅه يې ټولو ته خپل نظر څرګنداوه، د خپلو ټولو نیمګړتیاوو، بې برې ژوند او پریشانۍ له کبله بې نور ملامتول او غندل. سهار وختي به يې ژیړې کورنۍ جامې او پیش بند په ځان او کورنۍ چارې سرته رسولې.بیا به د جشنونو په ورځ کلیسا او وروسته به زندانو ته تله، دې د دغه کارونو په اړه چا ته هېڅ شي نه ویل، د اونۍ په کاري ورځو کې به يې ښې جامې واغوستې، په خپل کور کې به کېناسته او رنګارنګ او د بېلابېلو دندو خلک به يې منل چې د خپلو اړتیاو د لرې کولو او سرته رسولو لپاره دې ته راتلل. بیا به يې غرمنۍ خوړله او په غرمنۍ کې به تل درې څلور تنه مېلمانه ددې په دستر خوان چې له خورا ډېرو او خوړو خوړو نه ډک وو، ناست وو. تر غرمنۍ وروسته به يې په ګډه د بوستون لوبه کوله، د شپې به يې یو څوک دې ته اړول چې دې ته ورځپاڼې یا کوم کتاب ولولي او خپله به يې څه شي ګنډل او یا يې اوبدل، کله ناکله او ډېر لږ به یو نیم چېرته تلله، هغه هم که به چېرته تلله، په ښار کې به د ډېر نېږدې او غوره پېژندل شویو کسانو کره ورتله.

هغه لا وېده نه وه چې رستوفیان راورسېدل. د کور په دهلیز کې شر اوشور جوړ شو رستوفیان او د هغو چوپړان له ډېرو سړو نه ژر ژر، کورته راننوتل.ماریا دیمتریوفنا چې عینکې يې پر پزې رالوېدلې وې، سر يې شاته نیولی و ،د صالون د دروازې مخکې ولاړه وه، هغې په برندو سترګو او پریشانه حالت نویو راننوتونکو ته کتل. که په هغه شېبه کې د نویو مېلمنو دبادونو دځای پر ځای کولو لپاره چوپړانو ته د هغې د مېلمنو ځانګړې اوله غمخورۍ ډکې سپارښتنې نه وای، کېدای شي تصور شوی وای، چې هغه د هغو له بې وخته راتګ نه ډېره

خواشینې او غوارې چې هغه وشړل شي. پرته له هغه چې له چا سره ستړې مشې خوا ره مشي وکړي، بارونو او پنډونو ته یې اشاره کوله او ویل یې:

- دا بکسونه، د ګراف دي، دې خوا ته یې راوړئ، د نجونو کالي هلته، کین خوا ته کېږدئ. هغې پر چوپړانو چغې وهلې:

- دا څه غوړه مالي کوئ؟ هي هي ! سماوارته اور ورته کړئ !

د ناتاشا د ستمال یې د هغې له یخه سرو شویو اننګو او څېرې نه لرې کړ، هغه یې ځان خواته رانېږدې کړه او وې ویل:

- څوربه شوې یئ ! ښکلې شوې یئ ! آهو ، چې څومره یخ دې شوی دی !

پر ګراف یې چې غوښتل د دې لاس ښکل کړي، لږ چغه غوندې کړې:

- ښه به دا وي چې لومړی دې کوټ وباسئ، جامې وباسه، یخ به دې شوی وي.

هغې پر چوپړ غږ وکړ:

- له چای سره لږ د رم شراب هم راوړئ.

سونیا ته یې په فرانسوي ستړې مشې وویله او په دې فرانسوي ویلو کې یې د پالنې سره سره سونیا ته د یو ډول سپکاوي غږ هم اوربدل کېده. کله چې ټولو درنې جامې وویستې، د سفر ښې یې له ځانه لرې کړې او چای ته سره کېناستل، ماریا دیمتریو فنا په وار سره هر یو جلا مچ کړ او وې ویل:

- د زړه له کومې مو په راتګ او په خپل کور کې له پاتې کېدو نه خوشاله یم.

- هغې چې په معنا لرونکي غلچک ناتاشې ته کتل وویل:

- بوډا هلته دی او نن سبا یې زوی هم رارسېدونکی دی. باید ، باید

له هغه سره پېژند ګلوي وشي. هرومرو ښه ده، ورکه وه يې، په داسې حال کې چې سونيا ته يې کتل او ويل يې چې نه غواړي د هغې په مخ کې څه ووايي، ګراف ته وويل:

-ښه اوس نو غوږ شه ! سبا ته څه کوئ؟ د چا ديدن ته تلل غواړئ؟ شين شين؟

خپله يوه ګوته يې د شمېر په ښه قات کړه او وې ويل:

- دوه، انا ميخايلوفنا ! هغه له خپل زوی سره دلته ده. خپل زوی ته واده کوي. وروسته بيا غواړي ببزاوخوف هم وګورئ که څنګه؟ هو کې هغه هم له ښځې راتښتېدلی خو اوس هغه پسې راغله او همدلته ورسره ده. هغه د چارشنبې په ورځ همدلته و، د هغه نه يې موخه پېير و. بيا يې نجونو ته اشاره وکړه او وې ويل:

- ښه اوس دوی څنګه کېږئ؟ سبا ته دوی د (ايفروسکي) لمانځتون ته بيايم او تر هغه وروسته له هغو سره فرانسوي کاليو مغازې (اوبرشالمه) ته ځم. هرومرو دوی نوې جامې غواړي کنه؟ زما کاليو ته مه ګورئ، نن سبا لستونې دغه شان نه ګنډل کېږي. څو ورځې د مخه ځوانه شهزادګۍ ايرينا واسيلوفنا، زما کره راغله. خدای دې چا ته نه ښيي. داسې يې وګڼه چې دوه جامونه يې په اوږو بار کړي وي. اوس نو دودونه (مودونه) ورځ تر ورځ يې بدلېږي. بيا يې ګراف ته په څه ترخه ژبه وويل:

- ښه ده ورکه وه يې، ستا ژوند او کار څنګه دی؟

ګراف ځواب ورکړ:

- پوهېږئ، هر څه او ټول يو په يو وران شوي دي. لومړی بايد دوی ته جامې راونيسم، بيا هغه د مسکو د ښنډې کورونو ته اخښتونکی پيدا شوی دی، اوس نو که ستا خوښه وي، يو ورځ به زه درنه لاړ شم خو

لونبې به تا ته پرېږدم... که وشوه مارينسکا يا ته به هم ورشم.
- ښه ده، ښه ده، له هغو نه بې غمه اوسه! داسې يې وګڼه چې په يو ښه روزنتون کې دي. دوی چې هر څېرې وغواړي، هلته به يې بوزم، که شيطاني وکړي، بيا به ګوري، ناز او نازولومې هم زده دي، ماريا ديمتريوفنا ددې خبرې سره هممهاله، خپلې ځېرې منګلولې د ناتاشې غومبوري ته چې هغه يې د زړه سره او د مينې لور ګڼله وروړل.
بله ورځ سهار، ماريا ديمتريوفنا نجونې لومړي د ايفروسکي لمانځتون او تر هغه وروسته د مېرمين شالمه مغازې ته بوتلې. دغه ښځه هومره له ماريا ديمتريوفنا نه ډارېده چې هغې ته به يې د سترګو په رپ کې هر ډول جامې ددې لپاره آن په تاوان هم ورکولې، چې ژر ترژره دا پرېږدي او لاړه شي. ماريا ديمتريوفنا د ناتاشې د واده د ټولو جامو سپارښتنه وکړه، او کورته لاړه. کور ته د راستنېدو سره سم يې له ناتاشې پرته، ټول له خپلې کوټې وويستل او دې ته ګرانه ناتاشه يې تر خپل څنګ کېنوله او ورته وې ويل:
- اوس به سره وغږېږو! تا ته ستا د بولې (نامزدۍ) مبارکي وايم. ښه مېړه دې پيدا کړی دی. زه هغه له وړو کلونو نه (لاس ځمکې ته ورښکته کړ) پېژنم. ناتاشا له خوشالۍ نه تکه سره شوه. ماريا ديمتريوفنا دوام ورکړ:
- هم هغه، هم د هغه ټوله کورنۍ خورا راته ګرانه ده. اوس نو راته غوږ شه! ته خو پوهېږې چې بوډا سردار نيکولای هېڅ نه غوښتل چې زوی يې واده وکړي. هغه يو عصبي بوډا دی. هغه خورا اخلاقي او دوديز سړی دی. خو پروا نه لري، سردار اندرې، البته چې ښکاره خبره ده، هغه د چا خبرې نه اوري، بې له هغه نه، خپلې چارې سرته رسوي، خو بيا هم د کورنۍ له خوښې نه پرته واده کول به غوره کار نه وي. هر څه

باید په اندازه وي او ته هوښیاره او ځیرکه یې، هر څه کولای شي، هرڅه. ته به خپل ژوند جوړ کړای شي، مهربانه او ښکلې یې.

ناتاشا چوپه خوله... ماریا دیمتریوفنا داسې تصور وکړ چې د ناتاشا چوپتیا د بې پروایۍ نښه ده، خو اصلاً ناتاشا نه غوښتل چې د هغې او سردار اندرې د ژوند په اړه وغږېږي، ځکه هغې داسې تصور کاوه چې د هغې مینه دومره له نورو نه توپیر لري، چې هېڅوک په هغه څه نه پوهېږي، چې دا پرې پوهېږي. هغې په ټوله نړۍ کې یو تن پېژاند او هغه سردار اندرې و... هغه ته، هغه ګرانه وه او باید ژر ترژره راغلی وای، دا یې له ځانسره اخېستې وای او نور نو هېڅ هغې نه غوښتل او نه یې هیله لرله.

- ایا ته پوهېږئ چې هغه زه له پخوا پېژنم! ستا نږور (د مېړه خور) ماشنکه (شهزادګۍ ماریا) هم را ته ګرانه ده. هغې ما نه غوښتلې چې له تا سره یې پېژند ګلوی وکړم. ته سبا ته له پلار سره هغې ته ورځې، هغه مهربانه او خواخوږې ده، هغه تر تا مشره ده. هوکې مخکې له هغه چې هغه راورسېږي، ته به د هغه له خور او پلار سره پېژند ګلوی ولرې او هغو ته به ګرانه واوسئ. منې یې کنه؟ څه فکر کوئ، همداسې ښه ده او کنه؟

ناتاشې په ناخوښۍ ځواب ورکړ: ښه ده، ښه ده!

۷

بله ورځ ګراف ایلیا اندرېوویچ د ماریا دیمتریوفنا په سپارښتنه له ناتاشې سره یو ځای د سردار نیکولای اندرېویچ دیدن ته ورغلل. ګراف دغه دیدن ته چندان زړه نه ښه کاوه او له سردار سره یې له کتو نه ویره درلوده. ګراف، له سردار سره خپله وروستني کتنه، وریادوله او هغه دده له خوا غرمنۍ ته د سردار رابلل او په ځواب کې یې دده غندنه وه. له بله پلوه ناتاشا چې خپلې تر ټولو نه ښکلې جامې اغوستې وې، سخته خوشاله او مسته برېښېده، هغې له ځانسره فکر کاوه:

- دا ناشونې خبره ده چې زه هغو ته ګرانه ونه اوسم. زه تل، ټولو ته ګرانه وم. زه د هغو لپاره هر ډول سرښندنې لپاره چمتو یم. زه به هر هغه څه وکړم، چې هغوی یې هیله لري. زه چمتویم، هغه باید زړه ته ځکه ګران کړم، چې هغه د اندرې پلار دی، شهزادګۍ ماریا به زړه ته ګرانه کړم، ځکه چې هغه د هغه خور ده، نو ولې به زه هغو ته ګران ونه اوسم؟ هغوی ټول، د ورډیژنکا په واټ کې، د هغو غم ورونکي کورته ورسېدل او د هغوی انګړ ته ورننوتل.

ګراف په تریو تندي، خو خندا سره وویل:

- خدای دې مورړ ټول وساتي !

خو د ناتاشا دې ته پام شو چې پلار یې د هرکلو کوټې ته د رارسېدو سره سم، څه وارخطا غوندې و او په حیا سره یې په کراره وپوښتل، چې ایا سردار او شهزادګۍ په کور کې دي؟

وروسته له هغه چې د هغوی د راتګ خبر ورکړل شو، ټول چوپړان یو ډول ګبنې پسې واخېستل، هغه چوپړ چې یې په چټکۍ غوښتل د کور خاوند ته دده د رارسېدو خبر ورسوي، یو بل چوپړ یې په تالار کې ودراوه او څه یې پټ پټ هغه ته وویل... داسې بریښېدل چې د سردار په اړه څه ورته وایي. په همدې شېبه کې و چې تر ټولو مشر چوپړ چې طبیعت خورا ډېر خراب و، راغي، ګراف او ناتاشا ته یې وویل چې سردار له ده سره د کتنې هیله نه لري، خوشهزادګۍ ماریا تاسو نه هیله کوي، چې هغې ته ورشئ، تر هر چا د مخه پېغله بوري ین د هغو هرکلي ته راووته، هغې په یوه ځانګړي احساس پلار او لورته هرکلي ووایه او د شهزادګۍ د کوټې پلو یې بدرګه کړل. شهزادګۍ په خورا ګبنې چې مخ یې له قهره تک سور او له ډاره ربړدېده، له خپلې کوټې راووته او ددوی مخې ته راغله، هغې هسې بې ګټې هڅه کوله چې هغو ته ځان آرامه او خوشاله وښیي. شهزادګۍ ماریا له هماغې لومړۍ کتنې نه خوښه نه شوه. ناتاشا هغې ته، ډېر سینګار شوې، ساده ډوله، خوشاله او ځانښوونکې وبرېښېده. شهزادګۍ ماریا خپله هم په دې نه پوهېده چې د خپل ورور د راتلونکې ښځې تر لیدو مخکې یې د هغې په اړه څه ډول قضاوتونه کړي دي او د هغې پر ځوانۍ، ښکلا او نیکمرغۍ او له دې کبله چې د هغه ورور د خوښې نجلۍ ده، رخه کړې ده... له بله پلوه هغه له دې کبله هم ناآرامه وه چې پلار یې د مېلمنو د راتګ په خبر سره

چغه کړي و چې هېڅ د هغو د لیدو هیله نه لري. که شهزادګۍ ماریا د هغو د لیدو هیله لري، کولای شي، هغه وګوري. هغه په ټینګه ویلي و چې ده ته څوک ورپرېنږدي. شهزادګۍ ماریا پریکړه وکړه، چې له ناتاشې او پلار سره یې وګوري، خو هره شېبه له دې ډارېده چې سردار بیا کوم څه ونه کړي، ځکه د ناتاشا او د هغه د پلار راتګ هغه سخت لمسولی و. ګراف شهزادګۍ ته د درناوي په هیله، پښې ودربولې، په خواشینۍ سایې داسې شاوخوا وکتل چې تا به ویل اوس به له کومې خوا نه ناڅاپه سردار راشي. هغه وویل:

- هوکې، دغه ده، ما مې خپله مهربانه بلبله تاسو ته راوسته.و نه پوهېږئ څومره خوشاله یم چې له تاسو سره مې پېژند ګلوي پیدا کړه. افسوس، افسوس چې د سردار روغتیا ښه نه ده

او نور یې څو نورې همداسې خبرې یې وکړې، پاڅېد او وې ویل:

- ګرانې شهزادګۍ که اجازه راکړئ، خپله ناتاشا به د یو پنځلسو دقیقو لپاره درته پرېږدم،داسې د دساباچیا ، تر ډګر پورې د اناسیمیونوفنا کتنې ته ورځم، بیا به ېې راستنېږم او دواړه به درنه لاړ شو.

ایلیا اندرېوویچ (هغه شان یې چې وروسته لور ته وویل) دا خبره یې هسې ددې لپاره جوړه کړې وه چې لور او هغې د مېړه خور یوازې سره کېني، د زړه خواله او څه له نېږدې پېژند ګلوي سره پیدا کړي... خو پېغلې بوري ین د شهزادګۍ ماریا هغو کتو ته چې له هغې نه یې ددې لپاره له کوټې نه د وتلو غوښتنه کوله،چې هغې سره د زړه د خوالې لپاره یوازې پاتې شي،په خورا بې پروایۍ کتل او له کوټې نه، نه وتله. هغه نه یوازې له کوټې نه ونه وتله بلکې له هغې سره یې د مسکو د بوختیاو او تیاتر په اړه زړه خواله پیل کړه... د ناتاشا لپاره هر څه ناوړه

او خواشينوونکي بريښېدل. شهزادګۍ ماريا يې خوښه نه شوه، هغه يې تر پامه بې عقله، شډله او ناخواخوږې ورغله. ناتاشا پرته له هغه چې پوه شي، په خبرو کې داسې ژبه غوره کړه چې ماريا يې له ځانه لا پسې لرې لرې کړه. پنځه دقيقې لا له دغو زوروونکو خبرو اترو نه تېرې شوې نه وې، چې په څپلکو کې د نغښتو پښو د ګامونو غږ واورېدل شو. داسې ګامونه چې په چټکۍ رانږدې کېدل. د ماريا په څېره کې د وېرې او وحشت نښې راښوه شوې. د کوټې دروازه راخلاصه او سردار چې خولۍ يې پر سر او سپين کميس په غاړه و، راننوت. هغه وويل:

- اخ اغلې! اغلې ګرافينې! ګرافينه رستوفه! فکر کوم تېروتلی نه يم دا تاسو ياست. هيله کوم ما به وبښئ، وبه مې بښئ، زه نه وم خبر اغلې! خدای شاهد دی، چې خبر نه وم. خدای شاهد دی چې خبر نه وم، چې تاسو موږ ته د خپل ديدن وياړ رابښئ. زه په دې جامو کې لورته راننوتم. هيله کوم چې ما به وبښئ، خدای شاهد دی... نه وم خبر.... هغه داسې دا خبره تکراروله، چې له ورايه ښکارېده چې رښتيا نه ده. هغه د خدای په کلمه ډېر ټينګار کاوه. دغه ټينګار دومره بې خونده بريښېده چې شهزادګۍ ماريا پاڅېده، سترګې يې داسې ښکته واچولې، چې نه يې ناتاشا او نه يې پلار ته، يوه ته هم د کتو توان نه لاره. ناتاشا هم پاڅېده، درناوي يې وکړ، خو نه پوهېده څه وکړي. يوازې، پېغله بوري ين د زړه له کومې خندل.

بوډا همداسې غړمبېده: هيله کوم وبښئ، هيله کوم وبښئ، وګورې خدای شاهد دی چې نه وم خبر. هغه له سره تر پښو پورې ناتاشا وڅارله او له کوټې نه ووت. پېغله بوري ين له دغه پېښې نه وروسته لومړی څوک و چې د سردار د ناروغۍ په اړه يې خبرې پيل کړې. ناتاشا او شهزادګۍ ماريا پرته له هغه چې څه ووايي، همداسې چوپه خوله يو بل

ته کتل، څومره چې په چوپیتیا کې یو بل ته د غه کتل اوږد ېدل، او هغه څه چې باید د وی یو بل ته ویلي وای او ویل یې نه شول، د هغوی کرکه یو له بله زیاتېدله.

کله چې ګراف راستون شو، ناتاشې له دوده لرې بې سارې خوشالي وکړه او تګ ته یې تلوار ښوده. ناتاشا په دې شېبه کې نور نو د غه زړه، وچکۍ پېغله (شهزادګۍ ماریا) چې دا یې له داسې یو کړکیچن حال سره مخامخ کړې وه او د نیم ساعت په اوږدو کې یې آن یو خبره هم د سردار اندرې په اړه نه وه ورسره کړې، نه لیده، نه اورېده. ناتاشا په زړه کې وویل:

- نو ما خو نه شو کولای، ددې فرانسوي ګکې په مخ کې، لومړی خبرې پیل کړم. شهزادګۍ ماریا هم له ناتاشې سره همداسې په عذاب وه، لکه ددې غوندې. هغه په دې پوهېده چې باید ناتاشې ته یې څه ویلي وای، خو کولای نه شو، ددې فرانسوۍ په مخکې چې له ناتاشې سره یې دخپلو خبرو خنډ ګڼله، خبرې پیل کړې. بیا یې وویل چې په څه علت ددې واده په هکله له ناتاشې سره د خبرو پیل داسې ګرانه وه.

کله چې ګراف، لاړ له کوټې ووت، شهزادګۍ په چټکو ګامونو، ناتاشې ته ورنېږدې شوه، هغه یې له لاسه راونیوله، یو ژور اسویلی یې وویست او وې ویل:

- ودرېږه، زه باید له تا سره...

ناتاشا له ملنډو نه په ډک غلچک هغې ته وکتل خو خپله هم په دې نه پوهېده چې د شهزادګۍ ماریا کوم کړه، د ملنډو وړ دي. شهزادګۍ ماریا وویل:

- ګرانې ناتالیا! پوهېږم زه د زړه له کومې خوشاله یم، چې ورور مې خپل بخت موندلی دی.

شهزادګۍ خبرې ځکه پرې کړې، چې نه پوهېده، رښتیا نه وايي. د ناتاشې د خبرو دې پرېکېدو ته پام شو او د هغې د ناڅاپه بندېدو د علت تصور یې وکړ، په داده خو په ترخه ژبه چې د دې ستونی یې کېښکود او اوښکو د راشېوه کېدو غوښتنه کوله، وویل:

- شهزادګۍ اوس به په دې اړه خبرې، خورا بې ځایه وي، خو له کوټې نه په وتلو سره یې وویل:

- ما نو څه کړي دي؟ ما نو څه ویلي دي؟

هغه ورځ، غرمه تر ډېرو پورې ناتاشې ته انتظار پاتې شول. هغه په خپله کوټې کې ناسته وه، سلګۍ یې وهلې، ژړل یې او اوښکه یې تویولې. سونیا یې تر سره پورې ولاړه وه، د هغې څنې یې نازولې او ورته ویل یې:

- ناتاشا څه خبره ده؟ ستا یې پر هغو څه؟ ناتاشې! دا ټول تېرېږي، غم مه کوه!

- نه، نه داسې نه ده، که ته پوهېږې، چې څومره زورونکې ده، تصور کوم...

سونیا وویل:

- داسې مه وایه ناتاشې! ته خو ملامته او ګرمه نه یې. د تایې څه؟ واخله، واخله مچ مې کړه.

ناتاشا سر راپورته کړ، خپله خورلنده یې پر شونډو ښکل کړه او خپله له اوښکو ډکه بشره یې پر هغې ورکېښکوده، او وې ویل:

- زه نه شم ویلي او نه پوهېږم چې څوک ګرم دي، هېڅوک ګرم نه دي، زه خپله ملامته یم، خو هر څه خورا ګران او زورونکي وو. اخ، اخ چې ولې هغه نه راځئ!

هغه په سرو سترګو غرمنۍ ته ورغله. ماریا دیمتریوفنا چې د مشر

سردار له خوا د رستوفيانو د پلار او لور په وړاندې له کړو نه خبره وه، داسې يې ښودله چې د ناتاشا له تريو تندي، هېڅ خبره نه ده. هغه همداسې له ګراف او نورو مېلمنو سره په لوړ آواز له خندا نه ډکې خنداګانې کولې.

۸

په دغه ماښام رستوفيان هغې اوپرا ته لاړل چې ماريا ديمتريوفنا يې تکتونه ورته پيدا کړي وو. ناتاشا نه غوښتل چې تياتر ته لاړه شي، خو دهغې پاملرنه ته په پا سره چې هغې دې ته کړې وه، نه شو کولای لاړه نه شي.

کله چې ناتاشې کالي واغوستل تالار ته ووته، هلته پلار ته د انتظار په شېبه کې هيندارې ته ودرېده، په لويې هينداره کې يې خپلې څېرې ته وکتل، وې ليدل چې ښايسته ده، ډېره ښايسته، په دې ليدو لا غمجنه شوه، خو د هغې دغه غمجن والي د مينې او لېوالتيا غم و.

په زړه کې يې ويل:

- ای پاکه پروردګاره! که هغه دلته وای، نور به مې د پخوا په شان احمقانه حيا او شرم کې نه وای. بلکې په يو بل ډول او په خورا اسانۍ به مې مړوندونه ترې تاوول، په غېږ کې به مې نيو او دې ته به مې اړاوه چې په هماغه ځيرکو، پلټونکو او له پوښتنو نه ډکو غلچکونو چې زياتره وخت يې راته کتل. راته کتلې وای. هغه وخت به مې هغه

خندولای وای، هغه شان به مې خندولای لکه هغه وخت مې چې خنداوه... د هغه سترګې، وای وای چې څنګه زغردې مې لیدلې، زما یې دهغه پر خور او پلار څه؟ ما ته یوازې هغه ګران دی، هغه یوازې هغه، له هماغې بشره سره، له هماغو سترګو سره له هماغې موسکا سره، هماغه نارینه او له ماشوم وزمه موسکا سره... نه، نه ښه به دا وي چې دهغه په اړه فکر ونه کړم، هېر یې کړم، همدا اوس یې چور هېر کړم. زه به دا بېلتون ونه شم زغملای. هغه له هینداړې لرې شوه او څان یې ټینګ کړ، چې ونه ژاړي. په سونیا یې سترګې ولګېدې. هغې چې جامې اغوستې او پکه یې په لاس کې وه، راننوته، د هغې په لیدو یې وویل:

- دا سونیا څنګه کولای شي، داسې په کراره او بې شر او شوره له نیکولای سره مینه ولري، څنګه کولای شي هغه ته، دومره ډېر څنډ کښني او سترګه په لاره پاتې شي، نه، نه هغه چور بل ډول ده، زه داسې نه شم کولای.

ناتاشا په دې شېبه کې داسې انګېرله او د نرمۍ او مهربانۍ په داسې احساس کې ډوبه وه، چې یوازې په دې چې دا مینه او پر دې پوه شي چې څوک پر دې مین دي، ددې تسل نه کېده. هغې دې ته اړتیا لرله، همدا اوس یې اړتیا لرله، چې خپل مین او ده ته ګران چا نه مړوندونه تاو کړي، له هغه سره خبرې وکړي او له هغه نه د مینې خبرې واوري، له هغې مینې او خبرو نه چې په ګوګل کې یې نه ځایېدې. اوس تر هغو چې دوی روان و او دا په ګاډۍ کې د خپل پلار تر څنګه ناسته وه، په خیالو کې ډوبه وه، د ګاډۍ د یخ وهلو ایینو تر شایې پر واټ د دربېدلو څراغونو، تېرېدونکې رڼا لیدله، هغې څان لاپسې مین او غمجن انګېره. هغه په دې مینه او غم کې دا هېره کړې وه چې هغه له چا

سره چېرته روانه ده. بالاخره يې ګاډۍ د نورو ګاډيو له کتاره سره برابره او تګ يې آرام شو، په لوېدلې واورې د رستوفيانو ګاډۍ د تياتر مخې ته ورسېده. ناتاشا او سونيا د خپلو کميسونو لمنې راټولې او په چټکۍ يې له ګاډۍ نه راودانګل او ګراف هم په راښکته کېدو کې چوپړانو مرسته وکړه. درې واړه د مېرمنو، ښاغلو او د اعلان پلورونکو په منځ کې، د تياتر تالار ته تلونکي دهليز ته وربرابر شول. نور نو د تياتر دلوژ له دروازې د موسيقۍ غږ اورېدل کېده.

سونيا په بنګهاري ناتاشې ته وويل:

-نتاليا ويښتان دي !

د تياتر لارښود په خورا درناوي او په يو ځنګ د مېرمنو په وړاندې خم شو او په چټکۍ يې د تياتر د صالون دروازه د دوی پر مخ پرانسته. د موسيقۍ غږ نور نو ښه اورېدل کېده او د هغوی د سترګو په وړاندې، د تياتر رڼا شوي کتارونه، د ښځو بربنډې اوږې او مړوندونه، د هغوی ګڼه ګونه او شراوشور او د تياتر د پارتر په برخه کې ښکلې پوځي دريشيانې، وځلېدلې. يوه مېرمن چې ګاونډ لوژ ته ورننوتونکې وه، ناتاشه يې له ښځينه رخې نه په ډک غلچک وځارله. د تياتر پردې لا پورته شوې نه وې او (اوروتو) نغمه يې غږوله. ناتاشې چې هڅه کوله د خپل کميس لمن راټوله کړي، له سونيا سره يو ځای روانه او مخامخ رڼا شوي لوژ ته په کتو کتو کې په خپل ځای کې کېناسته. ډېره موده يې دغه احساس، چې په سلګونه جوړه سترګې يې بربنډې غاړې او مړوندونو ته ګوري، احساس کړی نه و. ناڅاپه يو ښکلی او يو غمجن احساس چې د دې په ګوګل کې يې بې شمېرې خوږې او ترخې خاطرې او يادونه راپارول، پر دې راخور شو.

ګراف ايليا اندرېوويچ او له هغه سره مل دوو ښکلو او خورا

ښایسته نجونو چې ډېره موده په مسکو کې لیدل شوي نه وو ، د ټولو پام ځانته وروا ړاوه. د هغه تر څنګ ټولو د ناتاشې او سردار اندرې د بولې په اړه یوه ناڅرګنده خبرتیا اورېدلې او په دې پوهېدل چې تر هماغه بولې نه وروسته د رستوف کورنۍ په کلي کې میشته شوې، نو ځکه یې د روسیې د یوه پېژندل شوي زېي، کوژدنۍ ته داسې برګ برګ کتل.

ناتاشا هماغه شان چې نن ماښام ټولو هغو ته ویل، په کلي کې لا ښکلې شوې وه او هغه شپه د هغې ګېڼې له امله چې دا یې پسې اخېستې وه، لا پسې ښکلې او ښکلې برېښېده. دغې ښکلا د ژوند سره لېوالتیا او شاو خوا کې تېرېدونکو حالاتو ته نه پام، د ټولو پام لا پسې ځانته راا ړاوه. د هغې تورو سترګو پرته له هغه چې ځانګړې څوک ولټوي، ګڼه ګوڼې ته کتل. د هغې ډنګر او تر څنګل پورې بربنډ لاس چې پر بخمل پوښ شوي لوژ ایښي و او منګلو یې ددې له ارادې نه پرته، د موسیقي (اوورتور) له وزن سره، هم مهاله د تیاتر د خپرونې پر قات شوي کاغذ ، په تکرار سره کېښکودل کېده.

سونیا وویل: الینینا ته ګوره ! ښکارې له مور سره راغلې ده.

ګراف وویل: وای پلار جانه ! میخاییل کیریلیوویچ ته ګورئ، نور هم څورب شوی دی.

- زمونږ خپلې انامیخایلوفنا ته وګورئ ! د هغې خولۍ ته ګورئ !

- د کاراګین کورنۍ او ژولیه هم دلته دي، باریس هم ورسره دی، رښتیا هم لکه شاه او ناوې برېښي.

- یعنې نیکولای دروبتخکوي، له هغې نه د واده غوښتنه کړې ده؟

شین شین چې ددوی کتار ته ورګډېده، وویل:

- نن یو نوی زیری راته رارسېدلی دی.

ناتاشا هغې خواته چې پلار یې کتل، وروکتل او ژولیه یې ولیده. هغه په خپله څوربه غاړه کې (ناتاشا پوهېده چې پریمانه پودر یې پرې دوړولې دي) د مرغلرو غاړکۍ په غاړه، نیکمرغه نیکمرغه د مور تر څنګه ناسته ده. د هغوی شاته باریس لیدل کېده چې خپل ښایسته سر او ښه ږمنځ شوي څڼې یې راوړاندې کړي، غوږ یې د ژولیه خولې ته نېږدې کړي، تر ستر ګو لاندې یې رستوفیانو ته کتل او په موسکا یې خپلې کوژدنۍ ته څه ویل:

د ناتاشا په زړه کې تېره شوه: هغه زموږ په اړه غږېږي، پرما، زما او د هغه پر اړیکو او هرومرو همدا سې هم ښکاري، چې هغه هڅه کوي، له ماسره د خپلې ښځې رخه آرامه کړي، خو هغه بې ځایه رخه او ناآرامي کوي. که هغوی په دې پوهېدای چې څنګه زه له نورو سره له اړیکو ستړې او د هغو لپاره وخت نه لرم.

د هغوی تر شا انا میخایلوفنا چې شنه بخنه خولۍ یې پر سر، زړه یې د الهي اطاعت نه آرام او له څېرې نه یې د نیکمرغۍ بنداریزې نښې څرګندې وې، ناسته وه. د هغو په لوژ کې، د کوژدنو هغه فضا خوره وه چې ناتاشه ښه پرې پوهېده او ورته ګرانه وه. هغې شاته مخ واړاوه او ناڅاپه د سهارنۍ کتنې ټولې سپکاوۍ او ملنډې وریادې شوې.

په زړه کې یې وویل:

- په کوم حق، نه غواړي چې زه یې د کورنۍ غړې شم؟ ورکه وه یې، ښه به دا وي چې په دې اړه هېڅ فکر ونه کړم، لږ تر لږه د هغه د راتګ پورې دا خیالونه له سره وباسم. هغې په تالار کې دې خوا، هغې خوا ته کتل، دوستان او آشنایان یې لټول. د تالار په لومړني کتار کې د ارکستر د ځای تر شا یې دولوخوف ولید چېد نندارځای د دیوالګوټې په منځني برخه کې یې ډډه لګولې، خپل ګڼ او کړې کړې ویښته یې ښه

لوړو کړیو سینګار کړی و او پارسي دریشي یې اغوستې وه. هغه د تیاتر په داسې ځای کې ولاړ و، چې پوهېده د ټولو پام ځانته وراړاولی شي، هغه ددې خبرې په پوهېدو سره سره، داسې بې پروا خوځېده چې تا به ویل په خپله کوټه کې یوازې ولاړ دی. د هغه دواړو خواوو ته د مسکو د ځوانانو تر ټولې غوره او پېژندل شوې ډلې ولاړې وې او ده د هغو په منځ کې داسې ځانښودنه کوله، چې ګواکې دی تر ټولو غوره دی.

ګراف ایلیا اندربووېچ خپل څنګ کې ناسته سونیا چې تکه سره اوښتې وه، په خندا خندا په څنګل وواهه. هغې ته یې د هغې پخوانی مین وروښود او وې ویل:

- ودې پېژاند؟ مخ یې د شین شین پلو وروااړاوه او وې ویل:

- هغه خو ورک شوی و، له کومې راپیدا شو؟

شین شین ځواب ورکړ:

- هوکې! ورک شوی و، قفقاز ته تللی و، له هغه ځایه هم پارس ته تښتېدلی و، هلته هغه د پارس د یو شهزاده وزیر شوی، د پارس د شاه ورور یې وژلی، اوس د مسکو پېغلې پسې لېونۍ شوي دي. اوس نو هغه د پارسي دولوخوف نوم ګټلی دی، ټول د هغه په اړه غږېږي او آن د هغه په نامه قسم خوړل کېږي.

شین شین زیاته کړه: هوکې د هغه په سر قسم خوري، د هرې مېلمستیا ویاړ او د خدای یو ډالۍ ګڼل کېږي.

اوس دولوخوف او اناتول کوراګین زموږ ټولې ښځې لېونۍ کړې دي.

ګاونډ لوژ ته یوه جګ ونې ښکلې مېرمن راننوته. د هغې ښکلې او اوږدې له سره تاو شوې کوڅۍ د هغې پر بربنډو تاندو مرمرینو اوږو او

جګه صدفه ته ورته غاړه چې دوه تاره مرغلرو ګاڼلې وه، لکه تاج داسې ولاړې وې. تر خپله ځایه د هغې رسېدو ځکه یو څه وخت وغوښت چې خپله پراخه اوږده وریښمینه لمنه چې شغهاري او شور یې ګډ کړی و، لږه راټوله کړي.

ناتاشا بې ارادې د هغې غاړې، اوږو، مرغلرو او کاکل ته کتل او د هغې بربنډو ښکلو اوږو او مرغلرو سره یې مینه ښودله.

کله چې ناتاشا دویم وار هغې ته وکتل، هغې په مینې سترګې راواړولې، خو کله چې یې د ګراف ایلیا اندرېوویچ سره سترګې ولګېدې، هغه ته یې سروښوراوه او ومو سېده.

دا ښځه شهزادګۍ بیزاوخوا د پېیر مېرمن وه. ایلیا اندرېوویچ چې له ټولو مخورو سره پېژندګلوي لرله د هغې خوا ته ورغي او له درناوي نه وروسته یې له هغې سره خبرې اترې پیل کړې. هغه، هغې ته وویل:

- آغلې شهزادګۍ ډېره موده کېږي چې راغلي یاست؟ هرو مرو مو دیدن ته درځم، لاس مو ښکلوم. هرومرو! زه مې د ځینو کارونو د سرته رسولو لپاره راغلی یم، خپلې لوڼې مې هم له ځانسره راوستي دي. وایي چې نن به په تیاتر کې بې ساري سیمیونوا، لوبې کوي. ګراف پیتر کیریلېوویچ هم هېڅکله نه هېروو، هغه دلته دی؟

ایلن چې په ځیر ناتاشې ته کتل، وویل:

- هو کې، هغه هم غوښتل چې راشي.

ګراف ایلیا اندرېوویچ بېرته پر خپل ځای کېناست او په کراره یې د ناتاشا، په غوږ کې وویل:

- ډېره ښکلې ده کنه؟

ناتاشا ځواب ورکړ: د حیرت نښه ده، سړی پرې مینېږي. په دیدن یې څوک نه مړېږي.

په دې وخت کې، د آوورتور تر غږېدونکې نغمې پای ته ورسېدې او د ارکستر مشر له خپلې لرګینې لښتې سره پر خپل ځای کېناست. ناوخته راغلو ښاغلو خپلو ځایو ته ځانونه ورسول او د ستیج پردې پورته لاړې.

د پردې د پورته کېدو سره... په تالار کې ګرد ناست نندارچیان چوپ، ټول نارینه زاړه او ځوانان، په دریشیو او نور جامو کې، ټولې ښځې چې په قیمتي ګاڼو یې، خپلې بربنډې اوږې غاړې او ټټرونه ګاڼلي و، په خورا تلوسې او ترږو غلچکونو د ستیج پلو ته وکتل. ناتاشا هم وکتل.

۹

ننداړځای یا ستیج، په سرو برابرو تختو فرش شوی و، د ځنګ دیوالونه یې پر رنګ شویو انځورونو انځور کړي وو او په وروستۍ برخه یا پای کې یې تختې چې په خمتا پوښ شوې وې، ولاړې وې. د ننداړځای په منځنۍ برخه کې یو شمېر نجونې چې سره کالي خو سپینې لمنې یې درلودې، ناستې وې. یوه ډېره ځوربه نجلۍ چې سپین وریښمین کمیس یې اغوستی و، له نورو نه جلا پر یوې لنډې څوکۍ چې شاته یې شنه کاغذي تخته سرېښ وه، ناسته وه. هغوی ټولو کومه سندره ویلې. همدا چې ددوی سندره پای ته ورسېده، هماغه سپین جامې نجلۍ د سوفلور خوا ته ورنېږدې شوه او نارینه چې ځورب ورنونه یې په وریښمین پرتاګه کې نښتي برېښېده، پر خوله یې یو ښکه او توره یې تر ملا وه دې ته راوړاندې شو. خپل لاسونه یې پرانستلې، د سندرو ویلو له پیل سره یې لاسونه هم ښورول. لومړی هغه نارینه چې پرتوګ یې په ورنو نښتی برېښېده یوازې سندرې ویلې، خو وروسته نجلۍ هم سندرې پیل کړې. بیا دواړو هم مهاله

چوپ شول او ارکستر پيل وکړ، بيا نارينه د سپين جامې نجلۍ لاسونه، راونيول او له ورايه برېښېده چې له هغې سره يې د بيا ګډې سندرې ويلو په هيله د هغې پر ګوتو لوبې کولې. هغو په ګډه سندرې ويلې، په دې وخت کې په تياتر کې ټولو ننداړچيانو، د هغو د ستاينې په نښه لاسونه پړک وهل او نارې سورېې جوړې کړې. دغه نارينه او ښځې چې په نندارځای کې د مينو ښودنه کوله، خپل پرانستې لاسونه يې د مننې په نښه ښورل او په خندا خندا يې ټولو ته درناوی وکړ. دغه ټول کړه وړه د ناتاشا لپاره چې له کلي نه راغلې وه او نورو په شان يې د ښاري ژوند بې پروايي نه لرله، خورا عجيب او حيرانوونکي برېښېدل. هغې نه شو کولای د اوپرا بهير وڅاري، هغې آن د هغې موسيقي نه اورېدله، هغې يوازې پر نندارځای کې د کور (جوړه شوي ځای) ليده او يو شمېر نارينه او ښځې چې عجيب او غريب سينګار يې کړی، جامې يې اغوستې او تر رڼايي لاندې غير عادي خوځېداوې او خبرې يې کولې او سندرې يې ويلې ليدل. هغه په دې پوهېده چې دغه به ټول بيا د يو څه ښودنه وکړي، خو دغه ټول دومره لاسي، غير طبيعي او له رښتينې ژوند نه لرې و، چې کله کله دې د لوبغاړه له امله، د شرم احساس وکړ. کله ناکله به يې په زړه کې پر هغو ښه وخندل. شا او خوا به يې وکتل. ننداړچيانو ته به ښه ځير شوه، د هغوی په څېره کې به يې هماغه د سپکاوي او ملنډو نښې لټولې، چې د دې په زړه کې وې، خو د ټولو په څېرو کې به يې بې پايه ځير او پام ليده. ليدل به يې چې ټول د ننداره په وړاندې ډوب دي، هغې د ټولو په څېرو کې د لوبغاړو لپاره د ستاينې نښې چې د دې تر پامه ټولې دروغجنې ورتلې، لوستې. په زړه کې يې وويل:

- له دې نه پرته، بايد بل ډول نه وي. هرې خوا ته يې کتل، د تالار د

منځ د ننداړچیانو د غوړو شویو ځلېدونکو څنهو کتارونو ته، د لوژونو نیمه بربنډو ښځو ته، په تېره بیا په خپل ګاونډ لوژ کې ناستې ایلن ته، چې نېږدې چوربربنډه، آرامه او موسکا پرشونډو ناسته وه او په پرله پسې ننداړې ته کتل،کتل... ناتاشا کرار کرار پر خپلې څوکۍ کې دغه حالت مسته او لا مستوله. ډېره موده کېده چې هغې دغه شان یو حالت احساس کړی نه و. نور نو ، نه پوهېده چې چېرې،له چا سره او تر مخې یې څه تېرېږي. هغې کتل، هغې فکر کاوه او په ذهن کې یې بېلابېل خیالونه چې یوه له بل سره یې هېڅ ډول اړیکي نه لرل، ګرځېدل. کله به یې ذهن ته ورغلل چې ودانګي، ننداړځای ته ورشي او هغه سندره چې سندرغاړې یې وایي، ووایي. کله یې زړه غوښتل خپله پکه د هغه بوډا پر څټ چې دې ته نېږدې ناست و ورځړونده کړي او کله به یې فکر کاوه چې د ایلن خوا ته ورکږه شي او د خندا لپاره یې وتخنوي.

په یوه شېبه کې چې په ننداړځای او صالون کې چوپتیا خوره شوه او د ټول د موسیقۍ د آواز اورېدو ته سترګه په لاره و، د تالار هغې خوا ته چې د رستوف د کورنۍ غړي ناست وو، نېږدې د دروازې د راخلاصېدو آواز د اورېدو سره هم مهاله، د یو ناوخته ننداړچې د ګامونو آواز هم واورېدل شو. شین شین په ټیټ آواز وویل:

- هغه دی، هغه دی کوراګین راغی!

ګرافینه بیزاوخوفه مخ راواړاوه او راغلي سړي ته وموسېده. ناتاشا هغې خوا ته چې د بیزاوخوف سترګې کتل، وکتل او یو ځوان یاور یې ولید چې خورا ښکلی، په ډاډ او د صالون نزاکت ته په پام ددوی د لوژ خوا ته روان و. دا ځوان اناتول کوراګین و، چې دوی ډېر پخوا د پترزبورګ د نڅاوو په بنډارونو کې لیدلی او هغه ته یې پام کړی و. هغه نن د یاور دریشي... اغوستې وه. هغه ډاډمن او د ځوانانو په څېر ګامونه

اخېستل. که د داسې ښکلې، بشره خوشاله او ساده ډوله نه وای، د خندا وړ به و... که څه هم ننداره پیل شوې وه، خو په نرمو ګامونو ،بې تلواره،د بوټو د اوسپنو له جرنګ و جورنګ سره، توره تر ملا ، خپل عطرجن او رمبېړ یې پورته نیولی او پر فرش شوې لاره روان و. هغه ناتاشې ته وکتل او د خور خواته وړاندې ور روان شو. خپل په دستکش کې مروړل شوی لاس یې د هغه د لوژ تر څنګ کېښود ، سر یې هغې ته وښوراوه، هغې ته ورخم شو او ناتاشا ته یې په اشاره کې څه وویل. هغه وویل:

-څه زړه راښکوونکې ده ! داسې ښکارېده چې هغه ناتاشا یادوی. ناتاشا د هغه په دې خبرې نه د اورېدو بلکې د هغه د شونډو د خوځېدا نه پوه شو. تر هغه وروسته بیا اناتول، لومړي کتار ته ورغی، د دولوخوف تر څنګ کېناست. په خورا بې اعتنایۍ او بې پروایۍ یې، دولوخوف په ترخګ کې په څنګله وواهه. هغه دولوخوف چې نور ترې چارچاپېره تاوېدل او ځان ته د هغه د پام اړولو هڅه یې کوله. دولوخوف هغه ته سترګه کېښکوده، وموسېد او خپلې پښې یې د کتار مخې ته دیوال ته تکیه کړې.

ګراف وویل:

-دا خور او ورور څومره سره ورته دي، دواړه ښکلي هم دي. شین شین د هغې پېښې کیسه پیل کړه چې کوراګین ته په مسکو کې ورپېښه شوې وه، ناتاشا یوازې له دې کبله چې اناتول هغې ته ښکلې ویلې و ، خپل غوږونه لا د هغه خواته څک کړل.

لومړۍ ننداره پای ته ورسېده، ټول نندارچیان پاڅېدل، سره ګډوډ شول، هرې خوا ته په قدم وهلو او وتلو شول.

باريس د رستوف دوی د لوژ خواته راغي، په سادګۍ يې د هغو مبارکۍ ومنلې، وروځې يې برندې کړې، اورمېږيې هسک او په موسکا يې د خپلې کوژدنۍ له خوا ، له ناتاشې او سونيا نه هيله وکړه چې ددوی په واده کې ګډون وکړي او له لوژه ووت. ناتاشا په موسکا ، خوشالۍ او ناز سره له هغه سره وغږېده ، هغه ته يې، هغه باريس ته چې يو وخت پرې مينه وه او په خپل زړه کې يې ځای ورکړی و د کوژدې مبارکي ورکړه. هغې ته، په دغه مست حالت کې ددې ټول کړه هسې عادي خبرې تر نظره ورتلې.

ايلن نيمه بربنډه دوی ته نېږدې ناسته او او په يو رنګه موسکا يې ټولو ته کتل. ناتاشې هم کټ مټ دغه شان موسکا باريس ته وروښنله.

هغه لوژ ته چې ايلن په کې ناسته وه ،له هرې خوا د ښار خورا هوښيارې مخورې او پېژندل شوې څېرې راشېوه شوې، دلته د هغوی د راتګ موخه دا وه چې ټولو ته دا وښيي چې دوی له دغې مېرمنې سره پېژند ګلوی لري. کوراګين په دې ټوله موده کې چې تفريح اعلان شوې وه، همالته د نندارځای تر مخې د دولوخوف ترڅنګ ولاړ او هغه لوژ ته يې کتل، چې د رستوف د کورنۍ غړي په کې ناست وو. د هغه سترګې بل هېڅ خوا ته نه غړېدلې. ناتاشا پوهېده چې د هغو ټوله غړېدا ددې په اړه ده، نو ځکه له خوښۍ نه په جامو کې نه ځايېده، آن دا چې هغې مخ داسې واړاوه چې ددې په وينا د هغې د مخ خورا وړ او ښايسته اړخ هغو ته برابر شي.

د دويمې ننداري له پيله د مخه، پېير چې مسکو ته د رستوفيانو د راتګ له وخته تر اوسه پورې نه و ليدلی، په تياتر کې پيدا شو. څېره يې له هغه وخت چې د وروستي ځل لپاره ناتاشا ليدلی و، ډېره غمرلې او لا خوربه شوې وه. پرته له هغه چې چاته پاملرنه وکړي، د لومړنيو

کتارونو خواته ورتېر شو. اناتول هغه ته ورنږدې شو، له هغه سره يې خبرې پيل کړې او د صالون هغې خواته يې کتل او اشارې کولې، چې درستوف د کورنۍ غړي هلته ناست وو. پيېر چې ناتاشا وليدله، وغوړېد او په تلوار سره د کتارونو په منځ کې د هغو لوژ ته ورغې. هغو ته چې وروررسېد، ډډه يې ووهله، وموسېد او تر ډېره پورې له ناتاشې سره وغږېد. ناتاشا د پيېر سره د غږېدا په وخت کې د ګرافينې بيزاوخوفې له لوژ نه د نارينه غږ واورېد، خدای خبر چې ولې يې هغه و پيژاند چې د کوراګين غږ و. هغې مخ وا ړاوه او له هغه سره سترګې په سترګه شوه. دهغه چې خوږه موسکا پرشوندو وه، مخامخ د هغې سترګو ته وکتل او دا کتل او غلچک داسې مينه ناک او لېواله و، چې ناتاشا تصور وکړ چې څنګه په داسې نږدې والي کې هغه، دې ته داسې په ډاډ ګوري، داسې د هغه خوښه شوې ده، خو بيا هم سره آشنا نه دي.

د دويمې ننداري جوړښت، اديره، قبرونه او يادګاري نښې، ديوال له خمتا جوړ شوی و او په هغه کې سوري د سپوږمي او ستوريو نښه وو، په نندارځای کې څه تختې راپورته او ارکستر خپلې نغمې وغږولې او له ښۍ او چپې خوا ډېر شمېر تورجامې وګړي راووتل. دغو خلکو د لاسونو په ښورولو پيل وکړ او تورو ته ورته شيان يې په لاس کې و. وروسته نور خلک په تلوار سره راغلل او هماغه نجلۍ يې چې تر مخه يې سپينې او شنې جامې يې اغوستې وې، سره پورته کړه او له ځانسره يې د باندې يوووړه، دغه کار دوی په تلوار ونه کړ، لومړي خو يې، ډېره موده له هغې نجلۍ سره سندرې وويلې او بيا يې په پای کې د باندې يوړه. د پردې له شا نه د کوم وسپنيز څيز درې ګوزار واورېدل شول، ټول په ګونډو شول، لاسونه يې پورته او دعا يې پيل کړه. هغوی

دعا په سندريز توګه ويله. د هغوی دغه کړه په وار وار سره د نندارچيانو د ستاينو او لاس پړک وهلو سره مخامخ شول.

د دغو ننداارو په لړ کې، چې هر وار ناتاشې، لومړي کتار ته کتل، اناتول کوراګين به يې ليده چې سر يې اړاوی،لاس يې پر خپلې څوکۍ اچولی او ددې خواته راګوري. ناتاشه، له دې نه خوند اخيست چې هغه يې داسې په ځان لېواله کړی دی او هېڅ يې داسې نه ګڼله چې د هغې په دې کړو کې څه ناوړه او يا بد څه نغښتي دي.

کله چې دويمه ننداره پای ته ورسېده، ګرافينه بېزاوخوفه (د پېير ښځه) پاڅېده، مخ يې هغه لوژ ته چې د رستوف د کورنۍ غړي په کې ناست وو، ورواړاوه (تېتر يې چور بربنډ و) ګراف رستوف ته يې په دستکش اغوستي ګوتې اشاره وکړه، چې ددې پلو راشي او پرته له هغه چې ددې لوژ ته تلونکو راتلونکو کسانو ته پام وکړي، په موسکا او مهرباني يې له هغه سره خبرې پيل او وې ويل:

- هو کې، ولې مې له خپلو ښکلو نازولو لوڼو سره پېژند ګلوي نه کوئ؟ په ټول ښار کې د هغو ښکلاو آوازوخپرې دي او زه لا هغو سره پېژند ګلوي نه لرم.

ناتاشا پاڅېده او د ځنګنو په خمېدو يې هغې ښکلې ګرافينې ته درناوی وکړ. ناتاشا ته د دغې ښکلې او زړه خوږونکې مېرمنې ستاينه دومره په زړه پورې وه، چې له خوښۍ نه تکه سره شوه.

ايلن وويل:

- زه هم اوس غواړم په مسکو کې ميشته شم، خو افسوس دی چې تاسو دغه خپلې د ښکلا خزانې په کليو کې پټې کړې دي.

ګرافينې بېزاوخوفې په رښتيا سره د يوې زړه راښکوونکې ښځې نوم ګټلی و. هغې په خورا آسانۍ سره هر څه ويلی شو، چې دې يې

تصور هم نه کاوه او هغې په آسانۍ سره او خورا طبيعي ډول خلک خپلو ستاينو او پر ځان مينولو ته هڅولي شو.

هغې وويل:

- نه ګرافه ! ښه به دا وي، چې اجازه راکړئ، او لوښي دې ماته وسپارئ. که څه هم زه د لرې مودې لپاره دلته راغلې يم او تاسو هم زيات وخت دلته نه ياستئ، زه به هڅه وکړم چې د هغوی وخت ښه تېر شي. ما لا په پترزبورګ کې ستاسو په اړه ډېرې ستاينې اورېدلې وې او زړه مې کېده، چې له تاسو سره مې له نږدې پېژند ګلوي وشي.

هغې چې خپله ښکلې او يو رنګه دايمي موسکا پرشونډو وه، ناتاشې ته وويل:

- ما له دروبتڅکوي نه ستا د ښکلا په اړه اورېدلي و، تاسو اورېدلي کنه، هغه واده کوي، هو، د خپل مېړه له ملګري بالکونسکي، سردار اندرې بالکونسکي نه مې هم ستاسو په اړه اورېدلي و.

هغې د سردار اندرې بالکونسکي نوم په ځانګړې ادا او ټينګار يادوه، داسې يې ښوده چې ګواکې د ناتاشې او د هغه له اړيکو خبره ده. هغې له ګراف نه هيله وکړه، چې اجازه ورکړي د لا نږدې پېژند ګلوۍ لپاره د ده يوه لور د ننداري په پاتې موده کې ددې لوژ ته راشي او ددې تر څنګ کېني. ناتاشا لاړه او ددې ترڅنګ کېناسته.

د ننني ننداري دريمه برخه، يوه داسې ماڼۍ ښودله، چې ډېرې شمعې په کې بلې شوې وې او په ديوالونو يې د ږيرورو شهسوارانو انځورونه راځړوند شوي وو. د ننداړ ځای په منځنۍ برخه کې دوه تنه چې ګواکې شاه او ملکه دي، ولاړ وو. شاه لاس وښوراوه او په حيا يې کوم آواز وويل او په يوه ارغواني رنګه کټ کېناست. هماغه نجلۍ چې په پيل کې يې سپينې، بيا شنې جامې اغوستې وې او اوس يې يوازې

يو کميس په ځان و ، پريشانه څڼې د تخت تر څنګ ولاړه وه. هغې ملکې ته په کتو کتو کې کومه غمجنه سندره ويله، خو شاه د نښې په توګه، لاس په تندي وښوراوه، له دواړو خواوونه پښې بلې نارينه او ښځې راووتې او ټول په ګډه نڅېدو شول. او تر هغه وروسته کوم ګيتار يو خوږه او له خوږښې نه ډکه نغمه وغږوله. يوه بله پېغله چې څوربې پښې او ډنګر مړوندونه يې لرل، له نورو نه جلا شوه، د پردې شاته لاړه، جامې بدلې کړې او په چټکۍ بېرته راستنه شوه، د صحنې په منځنۍ برخه کې ودرېده، په ټوپو شوه، په چټکۍ يې يوه پښه په بله وهله او نندارچيانو ټولو ورته پړک وهل او د هغې ستاينې ته يې چغې سورې سر کړې. تر هغه وروسته يو نارينه په يوه کنج کې ودرېد ، ترومپت او ټول ارکستر قوت واخېست او هغه يو ازې پښې بلې سړي، لوړ هوا ته ټوپونه وهل او په هوا کې پښې پر يو بل ټپولې ((دا سړی هماغه (ديوپورت) نومی هنرمندو چې کلنۍ حق الزحمه شپېته زره د سپينو زرو روبله وو)) ټول ننداراچيان، په ټول تياتر کې، د تياتر په منځنۍ، په څنګونو په ټېټو او لوړو لوژونو کې د لاسونو په پړکولو او چغې سورو سره د هغه ستاينه کوله او آفرين يې ويل. هنرمند ودرېد وموسېد ، هرې خوا ته د ټولو په وړاندې د درناوۍ په نښه خم شو ، تر هغه وروسته، نورو لوبغاړي، نارينه او ښځې پښې بلې وګډېدل، بيا دوه واره شاه له موسيقۍ سره هم مهاله سندرې سر کړې او هغه سره ټولو آوازونه جګ کړل، خو يو ناڅاپه توفان پاڅېد ، ارکستر او نورو غږونکو په لوړ آواز وغږېدل... ټول پاڅېدل، وخوځېدل، منډې شوې، بيا يو لوبغاړی د پردې شاته کش کړل شو او پرده راکوزه شوه. د ننداراچيانو په منځ کې بيا ګڼه ګونه او خورا کټونکي غږونه او شر او شور جوړ شو او ټولو په خورا شوق چغې، نارې ګډې کړې، د يو پورو...

دیو پورو.

ناتاشې، نور نو هېڅ شي د حیرانۍ وړ نه ګڼل، هغه هم په خوښیو کې ډوبه او په خند خندا یې شا او خوا ته کتل. ایلن هغې ته مخ ورواړاوه او وې ویل:

- رښتیا چې دا د یوپوره، عجیب سړی دی، همداسې نه دی؟

ناتاشې ځواب ورکړ:

- هو، رښتیا دی!

۱۰

د ننداري تر منځ تم وختونو کې، په هغه لوژ کې چې ایلن ناسته وه، یو سوړ باد را ولګېد. دروازه خلاصه شوه او اناتول چې ځان له دې کبله لږ خم کړی و چې له چا سره ټکر نه شي، راننوت.

ایلن چې غلچک له ناتاشې نه اناتول ته وراړوه وویل:

- اجازه راکړئ چې ورور مې در وپېژنم.

ناتاشا د خپلو بربنډو اوږو له سره خپل ښکلی او جوړ شوی سر وروا ړاوه، وموسېده او ښکلي ځوان ته یې وکتل. اناتول، چې له نېږدې نه، د لرې په شان ښکلی و، د هغې تر څنګ کېناست او وې ویل چې له ډېرې مودې راهیسې یې له هغې سره د آشنایي هیله لرله. هو کې له هماغه وخته چې دا یې د ناریشکن د کور د نڅاوو په بنډار کې لیدلې، هېرولی یې نه شي. کاراګین له ښځو سره په کړو وړو کې تر نارینو هغو نه خورا ځیرک او مهربانه و. هغه په زړورتیا او سادګۍ خبرې کولې او ناتاشه له دې کبله حیرانه او خوشاله وه چې څومره یې د دغه ځوان د بدیو او ناوړو کړو کیسې اورېدلې وې، په هماغه اندازه دی ساده

مهربانه، خوښ طبیعته او د نیکویې سرچینه دی.

کوراګین له هغې نه د لوبغاړو په اړه وپوښتل او وې ویل چې سیمیونوفنا څنګه په خپله تېره ننداره کې د لوبو په وخت پر ځمکه ولوېده، هغه ناڅاپه وویل:

- پوهېږئ ګرافینې! د هغه د غړېدا ژبه داسې وه، چې ګواکې له خپل یو خورا پخواني پېژند ګلوی سره د زړه خواله کوي... پوهېږئ! موږ غواړو یو ننداره جوړه کړو، چې ټول به په هغو کې په بدلو جامو او څېرو کې ګډون کوي. تاسو باید په هغې ننداره کې ګډون وکړئ، ډېر ساعت به مو تېر شي. ټول د آرخوف په کور کې راټولېږي. زه له تاسو هیله کوم چې راشئ، رښتیا او په ټینګار سره تاسو ته وایم، راشئ، څنګه؟ هغه چې غړېده، خپلې خوشاله سترګې یې همداسې د ناتاشا پر بشرې، بربنډې غاړې او لوڅو لاسونو خښې کړې وې. ناتاشا البته په دې ډاډه وه چې دغه ځوان په هغې مین شوی دی که څه هم ناتاشا په دې ډېره خوشالیده، خو په دې نه پوهېده چې ولې د هغه شتوالي، ددې لپاره کرار کرار له زغمه وزي. کله چې دې هغه ته نه کتل، دې داسې انګېرله چې هغه ددې بربنډو اوږو ته ګوري او دې به په تلوار د هغه د سترګو دغه غلا رانیوله، د سترګو په کتو کې به یې هغه دې ته اړ کړ، چې ددې سترګو ته وګوري، خو کله چې به یې د هغه سترګو ته کتل هغې په ویرې داسې انګېرله چې د ده او ددې تر منځ د شرم او حیا هغه پرده لوېدلې او ورکه شوې، چې دا یې تل د ځان او د نورو نارینو تر منځ احساسوي. هغه خپله په دې نه پوهېده چې څنګه له پنځو دقیقو وروسته، دې ځان له دغه سړي سره داسې نېږدې او خپل احساساوه. کله به چې هغې له هغه مخ واړاوه، ډاربده به چې اوس یې هغه له بربنډو مړوندو را ،ونه نیسي او بربنډه غاړه یې ورښکل نه کړي. هغوی د ډېرو

ساده څېزونو په اړه غږېدل، خو هغې داسې احساسوله چې له هغه سره درمره نېږدې شوې چې هېڅکله له بل يوه نارينه سره هم داسې نېږدې شوې نه وه. هغې، ايلن او خپل پلار ته داسې وکتل، چې ګواکې غواړي له هغو وپوښتي، چې دا څه معنا لري. خو ايلن له کوم جنرال سره غږېده او د هغې غلچک ته يې ځواب ونه وايې، مګر د پلار کتو هغې ته له هغه څه پرته، چې تل يې دې ته ويل، بل څه ونه ويل، د پلار کتو به تل ويل:

- نو څه دي، خوشاله اوسئ، ستا خوشالي زما خوښي ده.

د دوی تر منځ په چوپتيا کې، چې زورونکې هم وه اناتول په خپل ځير کرار او پرله پسې کتو دې ته کتل، ناتاشا د دغه چوپتيا د ماتولو لپاره، له هغه نه وپوښتل:

- څنګه مسکو مو خوښېږئ؟ ناتاشا چې دا پوښتنه وکړه، تکه سره شوه. هغې پرله پسې داسې انګېرله چې له هغه سره په غږېدو، کوم ناوړه کار تر سره کوي. اناتول داسې وموسېد، چې ګواکې په موسکا سره د هغې د احساساتو رښتياوالي ته غاړه ټيټوي او وې ويل:

- لومړی مې چندان نه خوښېده او بيا وروسته، وروسته پوهېږئ ښارونه څه شي، د خوښۍ وړ ګرځوئ؟ ښارونه ښکلې ښځې، ښايسته او د پام وړ کوي، همداسې نه ده؟

او بيا يې هغې ته له معنا نه په ډکو سترګو وروکتل او وې ويل:

او اوس خو مې ډېر خوښېږي. زموږ ننداري ته راځي ګرافينې! مهرباني وکړئ هرومرو راشئ.

دا يې وويل او لاس يې د هغې پر ټټر ټمبل شوي ګل ته وروړاندې کړ او په کراره يې وويل:

- تاسو به زموږ د مېلمستيا تر ټولو نه ښکلې ښکلا و اوسئ، هيله

کوم مهربانۍ ګرافیني ! او ستاسو د ټټر د غه ګل به زه د تضمین په توګه وساتم.

ناتاشا لکه په خپله د اناتول په شان په دې پوه نه شوه، چې هغه څه وويل:

- خو دومره پوه شوه چې په دغو نه پوهېدونکو خبرو کې، کوم ناوړه نیت نغښتی دی. خو سره له دې هم هغه نه شو کولای ځان هغه ته له کتو نه راټینګ کړي. هغه نه پوهېده چې څه ووايي، هغې له هغه نه مخ واړاوه، هغې داسې وښووده چې ګواکې هېڅ شي يې نه دي اورېدلي، خو همدا چې له هغه يې مخ واړاوه، داسې يې احساس کړه چې اناتول ددې تر شا دې ته خورا نږدې ولاړ دی. د مخ د اړولو سره سم يې په زړه کې تېره شوه، اوس به څنګه وي؟ هغه به ګېنهي اخېستی وی، خوابدی شوی به يې، بايد هر څنګه چې وي راشم که څنګه؟ هغې نه شو کولای ورونه ګوري او بيا يې ور وکتل. سترګې يې مخامخ د هغه له سترګو سره وجنګېدې، د هغه نږدوالي، د هغه پر ځان ډاډمنتوب، د هغه مهربانۍ او د هغه خوږې موسکا دا ايل کړې وه. هغه کټ مټ د هغه په شان وموسېده او مخامخ يې د هغه په سترګو خپلې سترګې خښې کړې، هغې بيا په وحشت داسې احساس کړه چې ددوی تر منځ د نږدوالي د خنډ هېڅ خنډ پاتې نه دي.

د تياتر پرده بيا پورته شوه او اناتول په خوښۍ او آرامۍ ددوی له لوژه لاړ. ناتاشا ببرته خپل لوژ ته چې پلار يې هلته ناست و، په هغه خيالو کې چې دا ډوبه وه، راستنه شوه. نور نو هغه څه چې ددې تر سترګو تېرېدل، ټول ورته په پوره توګه طبيعي برېښېدل، خو د ژوند، د شهزادګۍ ماريا او د کليوالو ژوند په اړه ټول خيالات ګواکې پخوا تېر شوي و، يو وار بيا هم ددې په ذهن کې راتاو شول.

د نندارې په څلورمه برخه کې کوم شیطان د لاس اچولو په ملګرتیا بدلې ویلې او تر هغې پورې ګډ و چې د ده تر پښو لاندې یې فرش شوې تختې سره لرې کړې او دی د لاندې ولوېد. ناتاشا د نندارې د څلورمې برخې له همدې خبرې نه پرته په بل څه پوه نه شوه او له دې نه پرته هغه کومې خبرې هم زوروله او عذابوله. د دې زورېدنې او عذاب علت کوراګین و چې دې تر سترګو لاندې څاره. کله چې هغوی له تیاتره ووتل، کوراګین هغو ته ورغی، د هغوی ګاډیوان ته یې ورغږ کړ او له هغوی سره د ګاډي په ناسته کې مرسته وکړه. هغه چې کله ناتاشا په ګاډي کې کېنوله، د هغې مړوند یې کېښکود. ناتاشا ګښې، واخېسته، تکه سره شوه او په نیکمرغه غلچک یې هغه ته وکتل. د هغه سترګې وځلېدلې او په داسې حال کې خچې وړه موسکا یې پرشونډو و، هغې ته کتل.

کله چې کورته راورسېدل، ناتاشا وکړی شول، د هغه څه په اړه فکر وکړي، چې په دې تېر شوي وو، په څرګنده فکر وکړي او ناڅاپه دې ته سردار اندرې وریاد شو. هغه هک پک شوه، د ټولو تر مخې یې چې تر تیاتره وروسته چای ته سره ناست و، چغه کړه، تکه سره شوه او له کوټې نه وتښتېده. هغې فکر وکړ او له ځانسره یې وویل:

- لو یه خدایه تباه شوم! څنګه ما کولای شول، دا ټول پیښ شي؟ تر ډېره وخته پورې یې وازې ناسته وه، خپل سور شوي مخ ته یې لاسونه نیولي و، هڅه یې کوله ځان په څرګنده په دې پوه کړي، چې په دې څه وشول، هغه نه په دې پوهېده چې په دې څه شوي او نه په دې چې دا څه احساسوي. هر څه دې ته تیت، وحشتناکه او ناڅرګنده برېښېدل. هلته په هغه ستر صالون کې، چې پښې بلې په ځلېدونکو ګاڼو ګاڼل شوې جانې په غاړه (دیو پورو) د موسیقۍ تر نظم لاندې پر لمدو تختو

ټوپونه وهل او پېغلو، زړو،نورو او په آرامۍ او له غروره ډکه موسکا پرشونډو بربنډې ایلن له حیرت د آفرین نارې وهلې، هوکې هلته د ایلن تر سیورې لاندې هر څه څرګنده او ساده بریښېدل، خو اوس چې دلته یوازې شوې، هر څه تت او ناڅرګند دي، هغې په وار وار سره له ځانسره وویل:

- دا څه وشول؟ دا ویره چې زه یې، زما زړه یې له هغه احساسه وي، څه شي دئ؟ دا څه شي دئ، چې زما وجدان دا سې زوروئ؟ دا څه شي دئ؟ خو که یوازې مشره ګرافینه دلته وای، ناتاشې به کولای شو په شپه کې ورشي او په کټ کې ټول هغه څه چې ددې په زړه کې تېرېږي هغې ته ووایي. خو دا په دې پوهېده چې سونیا په خپل غوره دریځ او سختو ځانګړتیاوو چې لري یې، ددې په راز او وینا به پوه نه شي او یا به د هغې له اعترافاتو نه په وحشت کې شي. ناتاشا هڅه کوله، یوازې خپله هغه غوټه خلاصه کړي، چې دا یې زوروله.

هغې ځان نه پوښتل: ایا زه د سردار اندرې د مینې لپاره تباه شوم؟ هغې په ملنډیزه موسکا خپله بېرته ځواب پیدا کاوه:

- دا څه احمقه یم، څه احمقانه پوښتنې؟ ما څه کړي دي؟ هېڅ هېڅ مې نه دي کړي، هېڅ ګناه مې نه ده کړې، هېڅوک به په دې خبر نه شي ،زه به هم نور هېڅکله هغه ونه وینم، نو له دې کبله دا ښکاره خبره ده چې هېڅ څه نه پېښ شوي، نه اعترافاتو ته اړتیا لیدله کېږي، بلکې کېدای شي سردار اندرې به له ما سره په همدې ډول چې یم، مینه ولري. کوم ډول؟ آه، لویه خدایه! پاکه هغه ولې دلته نه شته؟ ناتاشا یوه شېبه د سترګو د رپ لپاره آرامه شوه، خو وروسته بېرته کوم لمسوونکې غریزې ورته ویل چې که څه هم دا هر څه سم دي او هېڅ څه پېښ شوي نه دي، خو له سردار اندرې سره د هغې پخوانۍ پاکه مینه ټوله تباه شوه.

او هغې ته بيا له کوراګين سره خپلې ټولې خبرې ورپه زړه شوې، هغې ته بيا د هغه ښکلی او زړور ځوان، څېره او خوږه نازکه موسکا او هغه شېبه چې د ده مړوند يې کېښکود وریاد شول.

۱۱

اناتول په مسکو کې ځکه او سېده چې پلار هغه له پترزبورګ نه راشړلی و. هلته هغه د کال شل زره روبله خرڅ لاره او همدومره نورې پیسې یې له دې او له هغه نه په بېلابېلو پلمو پورولې او پوروړو به بیا د هغه له پلاره هغه غوښتې.

پلار زوی ته په ډاګه کړه چې د وروستي ځل لپاره، د هغه نیمایي پور په دې شرط پرې کوي، چې مسکو ته لاړ شي او هلته د پوځونو د ستر قوماندان یاورتوب ومني، هغه دنده چې ده ورته پیدا کړې ده. هلته هم هڅه وکړي، چې ځانته ښه ایډه ښځه پیدا کړي. هغه ورته د ماریا ژولیه کاراګینا نوم وریاد کړی و. اناتول د پلار خبرې ومنلې، مسکو ته لاړ او هلته هم د پیېر کره میشت شو. پیېر هغه لومړی زړه نازړه ومانه، خو وروسته ورسره عادت شو، له هغه سره به بنداړونو او عیاشیو ته، ته او پور یې هم ورکاوه.

هغه څه رښتیا شول چې د اناتول په اړه شین شین ویلي و، هغه مسکو ته تر راتګه وروسته د مسکو ټولې ښځې پر ځان مینې کړې

وې، هغه هم له دې کبله چې ده هغو ته پاملرنه نه کوله، او ده به تر هغو نه جتهانې او فرانسوي ښځې زياتې خوښولې. آن دا څرګنده وه چې د هغو په منځ کې يې له مېرمن پېغلې جورج سره چې د فرانسوي لوبغاړو مشره وه ګوتې خوړې کړې وې. د دولو خوف د کور او نورو د عياشيو يو بنډار هم ترې پاتې نه و. له ماښامه تر سپېدو پورې به يې شراب څکل، په دې سياليو کې بې سياله و او د ټولو غوره اعيانو د نڅا او شوګيرو بنډارونو کې به ولاړ و. ويل کېدل چې د مسکو له څو ښځو سره يې آشنايي لرله او په هر بنډار کې به يې څو نوروپسې د آشنايۍ هڅې کولې. هغه له پېغلو، په تېره بيا بډايو هغو سره چې زياتره يې څه بې عقلې غوندې وې، لېوالتيا نه ښودله. هغه دا کار له دې کبله هم نه کاوه، چې ده دوه کاله مخکې واده کړی و او له څو نږدې انډيوالانو نه پرته، د هغه له دغه رازه هېڅ څوک خبر هم نه و. دوه کاله مخکې چې کله ددوی غونډ په پولند کې ځای پر ځای شوی و، يو نه بډای پولنډي، هغه اړ کړی و چې د هغه له لور سره واده وکړي. هغه ډېر ژر هغه ښځه پرېښوده... اناتول له خپل ژوند نه راضي و. له ځانه او نورو نه. هغه په خته کې په دې باور و، چې پرته له ده نه، چې داسې دی، بل ډول ژوند نه شي کولای او په ژوند کې د کوم ناوړه کار نه دی کړی. هغه نه د خپلو کړو او نه پر نورو د هغو د اغېز جاج اخېستو توان لاره او نه يې په دې اړه فکر کاوه، چې د ده کړه به دده لپاره څه پايلې ولري. هغه په دې باور و، لکه هغه شان چې هيلۍ د بې لپاره پيدا شوې دي چې په اوبو کې ژوند وکړي، دی هم خدای داسې پيدا کړی دی چې پر کال کې د يرش زره روبله خرځ کړي او تل د ټولنې له غوره نه غوره وبلل شي. هغه داسې په دې خبره ټينګ باور درلود، چې هغه ته په کتو سره نورو هم په هغه باور پيدا کاوه. نه يې د هغه په غوره ټولنيز دريځ کې شک پيدا کاوه او

نه يې هغه ته د پيسو په ورکولو کې. هغه به چې هر چېرې او هر چا ته رسېدو پرته له هغه چې د پرې کولو په خيال کې يې واوسي، پورونه او نور پورونه به يې اخېستل.

هغه جوارګر نه و، لږ تر لږه هېڅکله يې د ګټلو خيال نه درلود او آن د بايللو فکر يې هم نه کاوه. هغه شهرت غوښتونکي نه و او هغه ته دې خبرې هېڅ اهميت نه لاره چې نور دده په اړه څه وايي. تر دې لا سربېره هغه کېدای شو ګناهکار او صادق واوسي. هغه څو واره د پلار د بدنامۍ او سپکاوۍ سبب شوی و، په هر څه آن نامه او عزت يې ملنډې وهلې. هغه بخيل نه و او هرچا به چې د خير لاس ورغځاوه مرسته به يې ورسره کوله. يوازينی څه چې زياته مينه يې ورسره لرله، له ښځو سره لېوالتيا وه. د هغه د اند له مخې له ښځو سره خوږوالی هېڅ بد نه لري، خو هغه د نورو لپاره د دغو اړيکو د پای په اړه هېڅکله او هېڅ ډول فکر نه کاوه. هغه ځان د ټولو په وړاندې صادق ګاڼه، او د زړه له کومې يې د ټولو دوومخو سپکاوي يې کاوه او آرام وجدان يې تر ټولو لوړ ګاڼه.

دولوخوف سږ کال د پارس له تبعيده او هغه ته له ورپېښو شوو پېښو وروسته بيا مسکو ته راستون شوی، خپل پرتمين ژوند، عياشۍ او جوارو کې ډوب او له خپل پترزبورګي دوست کوراګين سره يو ځای شوی، د هغه له نامه يې د ځان د ګټې، د جوارۍ او له بدهايو ځوانانو سره د آشنا کېدو لپاره ګټه اخېسته.

اناتول، دولوخوف،د هغه ځيرکتيا او زړورتيا له کبله، د زړه له کومې خوښېده ،له هغه نه يې خپلو عياشيو ته د رسېدو لپاره کار اخېسته خو هڅه يې کوله، چې هغه دده په دغه تکل پوه نه شي...

ناتاشا ، پر کوراګين سخته لېونۍ اغېزه کړې وه. هغه ترتياتره

وروسته د ماښامنۍ په وخت کې د يو ځيرک ښکلا پېژندونکي په څېر د هغې د لاسونو، مړوندونه،اوږو، پښو او څنګو انځورونو ابستل او دولوخوف ته يې وې ويل چې تکل يې کړی دی، د هغه زړه د وړلو هڅې وکړي. اناتول هماغه شان چې د خپلو کړو پايله نه ليدله، ددې تصور يې هم نه شو کولای چې د دغې مينې پای په څه وي.

دولوخوف هغه ته وويل:

-هو کې وروره ! ښکلې نجلۍ ده، خو نه زموږ لپاره.

اناتول وويل:

- زه مې خورته وايم، چې هغه د غرمنۍ لپاره زموږ کره رامېلمه کړي، څه وايئ؟

- ښه به دا وي لږ صبر وکړئ، چې هغه لومړی واده وکړي.

اناتول وويل:

- نه پوهېږئ، زه خو د نجونو غلام يم، هغه هم زما په ليدو سرسامه کېږي.

دولوخوف چې د اناتول له واده نه خبر و، وويل:

- ګوره ته خو يو وار ددې نجونو له لاسه بې آبه شولې، پند دې وانه خيست، ځان ته پام کوه.

اناتول په مهربانۍ وخندل او وې ويل:

- يو وار ولوېدم،خو بيا به دا ونه شي.

۱۲

تر تیاتره یوه ورځ وروسته، د رستوف د کورنۍ غړي نه چېرې لاړل او نه څوک د دوی دیدن ته راغلل. ماریا دیمتریوفنا له ناتاشې نه پټه د کوم څه په اړه د هغې پلاره سره غږېده. ناتاشا اټکل وکړ چې هغوی د مشر سردار او له ستونزو نه د ژغورنې په اړه غږېدل. دغې خبرې نه یوازې د هغې خواشنه کړه بلکې ځان لپاره یې سپکاوي هم وګانه. هغه هره شېبه د سردار اندرې د راتګ لاره څارله او له همدې کبله یې، هغه ورځ څوکېدار دوه ځله د فازدوفیژنکه کوڅې ته ددې لپاره ولېږه چې وګوري هغه رارسېدلی او کنه، هغه رارسېدلی نه و. هغې ته د راتګ د لومړیو شېبونه، دغه اوسني حالت خورا ګران او له زغمه لرې و، دغه حالت د هغې دغه بې صبرۍ او غم، له شهزادګۍ ماریا سره د هغې د کتنې ترخې خاطرې، له مشر سردار نه ویره او هغه ویره چې دا یې په علت نه پوهېده لا زیاتول. هغې ته داسې برېښېده چې سردار اندرې به یا هېڅکله بېرته رانه شي او یا که را هم شي، دا به له کوم نوغي سره مخامخ شي. هغې نه شو کولای د پخوا په شان، یوازې د هغه په اړه په آرامه او پرله پسې فکر وکړي. هر وار به یې چې د هغه په اړه فکر کاوه،

د هغه له خیالو سره به د مشر سردار، شهزادګۍ ماریا او په وروستۍ ننداره کوراګین یادونه وریاد پېدل. هغې ته بیا هغه پوښتنې ور په زړه شوې چې ایا د خپل کوژدنۍ په وړاندې ملامته ده؟ ایا هغې سردار اندرې ته جفا کړې ده او کنه؟ هغې بیا ځان دې ته اړ کړه، چې د هغه سړي، څېره، خوځېدا د هغه هره خبره، چې کولای شول په دې کې د دغه ناپېژندل شوی او له ویرې ډک احساس راویښ کړي، وریاد کړ. ناتاشا د کورنۍ د ټولو غړو تر نظره هماغه شان چټه، ښکلې او مسته برېښېده، خو د هغې په ګوګل د غم او درد یو زورور توفان را الوتی و.
د یکشنبې په سهار ماریا دیمتریوفنا خپلو ټولو مېلمنو ته بلنه ورکړه چې له دې سره یو ځای، هغې کلیسا ته لاړ شي، چې دا هره یکشنبه ورتله. ماریا دیمتریوفنا پر خپلو خپلواکو خیالونو ډېر نازېدله او ویل یې:
- زه ددې نویو کلیساوو درناوی نه کوم، هغه مې هېڅ په زړه برابره نه دي. خدای هر چېرې حاضر او یو دی. زموږ پاپ ډېر ښه سړی دی، د نمانځنې ټول مراسم خورا ښه ترسره کوي، د هغه ټولې چارې خورا په زړه پورې او د درناوي وړ دي. د هغه مرستیال هم بد سړی نه دی. په دې ورځو کې په کلیسا کې څه کنسرتونه جوړوي او بیا هغه ته د نمانځنې نوم ورکوي. دا هم ددوی سپېڅلتیاوې دي، نه، نه دا مې نه خوښېږي، دا ټولې دوکه او لوبې دي.
ماریا دیمتریوفنا د یکشنبې د ورځې خورا درناوي کاوه او دغه ورځ یې د یو جشن په توګه لمانځله. هغې هره شنبه خپل کور ښه پاکاوه او د مذهبي غوښتنو له مخې به یې نه خپله کار کاوه او نه د هغه چوپړانو. ټولو به پاکې او سپېڅلې جامې اغوستې او کلیسا ته به تلل... کله به چې له کلیسا نه راستنه شوه، خپل هغه شال یې په اوږو

اچاوه چې دې به د ځانګړو او بډايو مېلمنو د هرکلي په وخت کې په اوږو اچاوه.هغه په هغه ورځ پاڅېده او په خورا ډاډمن غږ به يې ويل چې، د مشر سردار نيکولای اندرېوويچ بالکونسکي ديدن ته ورځي، چې د ناتاشا په اړه يو دوه خبرې ورسره وکړي.

د ماريا ديمتريوفنا تر تګه وروسته ګنډونکې مېرمن شالمه راغله... او ناتاشا له هغې سره د کاليو په خونښلو لګيا شوه. کله چې يې لا خام کوک، ناګنډل شوی کم رنګه کميس چې لستوڼي يې لا کميس سره کوک شوي نه و ، واغوست، اورمېږ يې ددې لپاره تاو کړ چې په هينداره کې ځان وګوري، د خپل پلار مېنه ناک غږ يې واورېد ، چې له يوې ښځې سره غږېږي. ددې غږ په اورېدو ،د ناتاشې رنګ تک سور شو. دا د ايلن غږو. ناتاشا ددې وخت پيدا نه کړ، چې د اندازه کولو لپاره اغوستل شوی کميس وباسي، دروازه را خلاصه شوه او مېرمن بيزاوخوفه (ايلن د پېير ښځه) چې خوږه موسکا يې پرشونډو خوره وه، کوټې ته راننوتله. دبخمل يو ګلابي جګ غاړی کميس يې په غاړه و.

هغې ناتاشې ته چې تکه سره اوښتې وه، وويل:

- چې څومره خوږه او مالګينه يې ! او بيا يې ايليا اندرېوويچ ته چې دې پسې راننوتلی و ، وويل:

- نه ګرانه ګرافه، دا نه کېږي، څنګه په مسکو کې ژوند وکړئ او هېڅ چېرې لاړ نه شئ. زه مو نه پرېږدم، نه پېغله جورج زموږ په کور کې د موسيقۍ بنډار لري، ځينې آشنايان هم راځي، که تاسو را نه شئ او خپله دا ښکلې لور را نه ولئ، نور بيا نو زما او تاسې نه کېږي، زما خاوند نه شته، د توير ښار ته تللی دی، کنه هغه به مې درپسې درلېږی و. هرومرو به راځئ، هرومرو پوره نهه بجې... هغې پرله پسې د ناتاشې پر ښکلا آفرين وايه او د هغې ستاينې يې کولې. ايلن ګنډونکې ته چې

له پخوا يې پېژانده سر وښوراوه، د درناوي په نښه لړه خمه شوه، د هينداري تر څنګ پر لاستي لرونکې څوکۍ کې کېناسته او د خپل بخمل کميس ګونځې يې په هنري ډول شاو خوا را جوړې کړې. هغه آرامه نه شوه، پرله پسې خوړه خوړه غړېده او د ناتاشې پر ښکلا يې آفرين وايه. د ناتاشې کميسونه يې وکتل، هغه يې وستايل، خپل نوی کميس يې هم چې وسپنز ډول ټوکر نه جوړ او نوی له پاريس نه ورته رارسېدلی،وستايه او ناتاشې ته يې مشوره ورکړه، چې هغه دې هم ځان ته دغه شان جوړ کړي. هغې زياته کړه هر ډول جامې په تا ښکلې ښکاري، زما ښکلې !آخ زما زړه وړونکې !

د ناتاشا له بشرې نه د خوند او لذت موسکا نه ورکېده. هغې د دغې مهربانې ګرافينې بيزاو خوفې تر ستاينو لاندې چې پخوا هغې ته يوه ځانګړې مېرمن برېښېده چې غړېدل به ورسره ګران و، ځان نيکمرغه او غوړېدونکی احساساوه. په ناتاشې د خوښۍ څپې راخورې او داسې يې انګېرله چې نښردې ده، چې پر دغې مهربانې خوږ زړې ښځې زړه بايلي. ايلن هم د ناتاشا په ليدو د بې پايه خوښۍ احساس کاوه او هڅه يې کوله، چې ناتاشا خوشاله وساتي. اناتول له ايلن نه هيله وکړه چې له ناتاشې سره يې ناسته برابره کړي، نو له همدې کبله هغه هم اوس د رستوفيانو ديدن ته راغلی و. له خپل ورورسره د ناتاشې ناسته د ناستې جوړول، هغې ته هم خوند ورکاوه.

که څه هم ايلن له ناتاشې نه په زړه کې له دې نه خوابدې وه، چې په پترزبورګ کې يې له هغې نه باريس بې لارې کړی و، خو اوس يې په دې اړه هېڅ فکر نه کاوه او د زړه له کومې يې د ناتاشې د خوښۍ هيله لرله. کله چې يې د تګ تکل وکړ، ناتاشې ته يې ورغږ کړ، سره يوې خوا ته شول او ورته وې ويل:

- پرون ماښام مې ورور له ما سره ماښامنۍ وکړه. ورکه وه يې له خندا نه مو نفس وخوت، څکه يې هم ونه کړه، همدا اسويلي و، اسويلي، همدا يې ويل چې ناتاشا ښکلې ده او ښکلې. پوهېږئ لېونی شوی دی، فکر کوم پر تا سو مين شوی دی، رښتيا لېونی شوی دی.

ناتاشا ددې خبرو په اورېدو له شرمه ګلابي شوه.

ايلن وويل: وای، وای ولې سره شوې، ولې سره شوې ! ګرانې ! هرومرو به راځئ ! که پرچا مينه شوې، دا ددې دليل کېدای نه شي، چې ځان په کوټې کې زنداني کړې. آن که کوژدنۍ هم لرې، زه فکر کوم هغه هيله لرئ، چې کله هغه نه وي، بندا رونو ته لاړه شې او وخت ښه تېر کړې. نه دا چې ځان د غم په کور کې زنداني کړې.

د ناتاشا په زړه کې تېره شوه:

- ښه، ښه نو پوهېږي چې زه کوژده شوې يم، يعنې هغې له خپل مېړه پېير سره له همدغه رښتني او ځيرک پېير سره په دې اړه غږېدلي او خندېدلي دي، هېڅ پروا نه لري، خير دې وي. او بيا د ايلن تر اغېز لاندې هغه څه چې پخوا ترينه ويرېده، اوس ورته ساده او دورځنې ژوند خبرې وبرېښېدې. ناتاشا بيا له ځانسره وويل:

- څه غوره مېرمن ده ! څومره مهربانه ده، داسې برېښي چې د زړه له کومې ورته ګرانه يم.

ناتاشا بيا په زړه کې ويل: نو ولې وخت ښه تېر نه کړم او خوښه ونه اوسم؟

هغې چې دا خبرې کولې، برند برند او په حيرانتيا يې ايلن ته کتل. ماريا ديمتريوفنا چې غرمه راستنه شوه، طبيعت يې خپه، جدي او داسې برېښېده چې له مشر سردار سره يې په مرکه کې ماته خوړلې وي. هغه، له هغه څه نه چې پېښ شوي و، لا هماغه شان نا آرامه او ګبنې

اخیسته وه، نو ځکه یې نه شو کولای، د پېښې کیسه په آرامه وکړي. ګراف چې له هغې نه د خبرو د پایلې پوښتنه وکړه ورته وې ویل، چې هر څه ښه دي او نورې کیسې به سبا ته وکړي. ماریا دیمتریوفنا چې د مېرمن بیزاوخوفا له راتګ او د هغې له بلنې نه خبره شوه، وې ویل:

- له بیزاوخوفې سره مې تګ راتګ نه خوښېږي او تاسو ته هم مشوره درکوم، چې مه ورځئ.

بیا یې ناتاشې ته مخ وروااړاوه او زیاته یې کړه:

- خو که ژبه دې کړې وې، لاړه شه.

۱۳

ګراف ایلیا اندرېوویچ خپلې لوڼې د ګرافینې بیزاو خوفې کره بوتلې. ماښامنۍ ته پوره ډېر مېلمانه راغلي وو، خو ناتاشا د هغو له ډلې نه څه کم ټولو سره پېژند ګلوي نه لرله. د ګراف ایلیا اندرېوویچ په خواشنۍ دې ته پام شو چې په دې بنډار کې راغلي ټول کسان، نارینه او ښځې په خپل منځ کې د آزادو اړیکو په لرلو پېژندل شوي کسان وو. پېغله جورج د تالار په یوه کنج کې ولاړه او ځوانان پرې ورټول وو، څو فرانسوي او د هغو په ډله کې متهویه چې مسکو ته د ایلن د راتګ نه وروسته د هغې دایمي او ځانګړی میلمه بلل کېده. ګراف ایلیا اندرېوویچ پرېکړه وکړه چې د قطعو په لوبو کې ډوب نه شي، د خپلو لوڼو تر څنګ کېني، هغه وخاري او همدا چې د پېغلې جورج ننداره پای ته ورسېږي، سمدلاسه لاړ شي. اناتول د دروازې تر مخې یې ولاړ و او ښکاره وه چې د رستوف د کورنۍ غړو ته سترګه په لاره و. هغه سمدلاسه له ګراف سره سترې مشې وکړه، ناتاشا ته ورنږدې او هغې پسې وروخوځېد. همدا چې ناتاشا هغه ولید، هماغه د تیاتر د شپې په

شان که له یوه پلوه د انسانیت احساس له دې کبله پردې څپې غورځولې وې، چې د هغه خوښېږي او له بله پلوه یې له دې وحشت لاره، چې د دې او هغه تر منځ اخلاقي حیا او د هغه پرده له منځه وتلې وه. ایلن ناتاشې ته بې سارې تود هرکلی ووایه او په لوړ آواز یې د هغې د ښکلا او کالیو ستاینه وکړه. د هغو د راتګ نه لږه شېبه وروسته پېغلې جورج د دې لپاره ووته، چې خپلې جامې بدلې کړي... اناتول ناتاشې ته یوه څوکۍ وروړاندې کړه او غوښتل یې چې د هغې ترڅنګ کېني، خو ګراف چې د خپلو لوڼو څارنه کوله، د لور ترڅنګ او اناتول د هغو تر شا کېناست.

پېغله جورج په څوربه بربنډو تیو، په څنګلو کې له ورایه لیدونکو نه جوړ شوي غوچوړو سره د ټولو پام ځانته وراړاوه، د هغې سور شال پر یوه اوږه پروت راووته او په یو غیر عادي ډول، په هغه ځای کې چې د څوکیو تر منځ ورته پرېښودل شوی و، ودرېده. د ناستو کسانو له منځه یوه هیجاني شر او شور تر غوږه شو.

پېغلې جورج نندارچیانو ته برند برند وکتل او په فرانسوي د داسې شعرونه په لوستلو لګیا شو چې په هغو کې د یوې شاعرې د ګهنکارې مینې خیالونو انځور شوي وو. هغې به کله آواز لوړ، کله به یې په ساندو بدل کړ، سر به یې په ویاړ پورته کړ او کله به یې پرته له هغه چې څه ووایي، خرهاري وکړ او د سترګو ګاټي به یې د سترګو له کاسې راوویستل. له هرې خوا نه د آفرین او ستاینو غږونه پورته شول، څنګه ښکلې، څه بې سارې، معجزې کوي...

ناتاشې څوربې جورج ته کتل، خو نه یې څه اورېدل، نه یې لیدل او نه په هغه څه چې پو هېده چې د دې تر مخې تېرېدل. هغې ځان په پوره توګه بیا په لوړ، نه راګرځېدونکي او د لېونتوب په هماغه عجیبه نړۍ

کې ليده، چې راستنېدل تري ناشوني او د هغې له خپلې وينا نه ډېر لرې و. هغه نړۍ چې هغه په هغې کې وه، دا ګرانه وه چې څوک پوه شي، چې څه ښه، څه بد، څه معقول او څه نامعقول دي. اناتول،د هغې شاته ناست و، هغې د هغه نېږدوالی احساسوه او په ويرې کوم څه ته سترګې په لاره وه.

په ننداره کې تر لومړي تفريح نه وروسته، ټول پاڅېدل، له پېغلې جورج نه تاوراتاو شول او خپله حيرانتيا يې ورته څرګنده کړه.

ناتاشا چې له پلار او نورو سره يو ځای پاڅېدلې وه، د ګڼې ګونې په منځ کې يې ځان لوبغاړې ته ورنېږدې کاوه، وويل:

- څه ښکلې ده !

اناتول چې ناتاشې پسې غبرګ روان و، هغې ته يې وويل:

- کله چې زه تاسو ته ګورم، په هغې کې ښکلا موندلی نه شم.

اناتول دا خبره هغه وخت ناتاشې ته کوله، چې يو ازې هغې اورېده، هغه، هغې ته وويل:

- تاسو بې ساري ښکلې ياستئ، له هغې شېبې نه مې چې تاسو ليدلای، نور نو تاسو هېرولې نه شم...

ګراف خپلې لور پسې راستون شو او وې ويل:

- درځه چې ځو، درځه، څومره ښکلې ده !

ناتاشا چې هېڅ نه ويل، پلارته ورغله، په حيرانتيا او پوښتنيز غلچک يې هغه ته کتل.

پېغلې جورج تر څو نندارونه وروسته، بنداړ پرېښود، لاړه او ګرافيني بيزوخوفې مېلمنو ته بلنه ورکړه چې تالار ته ورشي.

ګراف غوښتل چې بنداړ پرېږدي، خو ايلن له هغه هيله وکړه، د نڅا هغه بزم چې له پخواني تکل نه پرته، جوړ شوی دی په خپل تګ خراب

نه کړي. اناتول ناتاشې ته د نڅا بلنه ورکړه او د نڅا په ترځ کې يې د هغې ملا او لاسونه کېښکودل او ورته ويل چې سخته ښکلې او اداګره ده او له ده نه يې زړه وړی دی. تر هغه وروسته چې په ګډه (داکوسوز) نڅا پای ته ورسوله، اناتول چوپه خوله په حيرت کې پاتې و او يوازې يې هغې ته کتل. ناتاشا په دې نه پوهېده، هغه څه يې چې د نڅا په لړ کې د اناتول نه اورېدلي و، د خوب خبرې وې که د ويښتيا. تر نڅا نه وروسته اناتول دوه ځله د هغې لاسونه کېښکودل او ناتاشا په ويرې او وحشت خپلې سترګې پورته خواته ده ته ور واړولې، خو د اناتول له مينې او لېوالتيا نه په ډکو سترګو کې يې داسې نښې يې وليدې، چې ونه يې کړای شو، هغه ته وګوري او هغه څه ورته ووايي چې ويل يې غوښتل. ناتاشې سرښکته کړ او ژر ژر يې ځواب ورکړ:

- ما ته دا خبرې مه کوه، زه خپل کوژدنی لرم، ما ته بل نارينه ګران دی.

اناتول که څه هم له دې ځوابه خواشينی او تعجب يې وکړ، خو وې ويل:

زما يې ستا په کوژدنۍ څه، ما ته د خپل نارينه خبرې مه کوه، زه هغه څه کوم؟ زه يوازې دومره وايم، چې لکه لېوني په تا مين شوی يم، لکه لېونی، ايا په دې کې زه ملامت يم چې تاسو زړه وړونکې ياستئ؟... بيا زموږ وار دی، بايد پاڅېږو. ناتاشا له شوره ډکه، خو ګبنۍ اخيستې له ويرې نه په پراخو شويو سترګو، شا اوخوا کتل او له عادته زياته خوشاله برېښېده. هغې ته د هغه څه نه چې په ننني بنډار کې تېر شوي و، څه په ياد پاتې نه و. هغوی د اکوسوز او د ګروس فاتر ځرخوونکې نڅاوې وکړې. پلار يې د تګ غږ کاوه، خو دې هيله کوله چې صبر وکړي او پاتې شي. هر چېرې به چې دا له هرچا سره غږېدله، د

هغه د کتو بار به یې په زړه احساسوه. بیا یې وریاد شول، چې له پلاره یې اجازه اخیستې وه، چې د کار کوټې ته لاړه شي او خپل کمیس ټول او جوړ کړي، او ایلن دې پسې راغلې وه او په خندا خندا له هغې سره د خپل ورور د لېونې مینې په اړه غږېدلې وه او دا وریادېدل چې په واړه تالار کې بیا له اناتول سره مخامخ شوې ده، ایلن یې له سترګو غږېدلی، او دوی دواړه یې یوازې پرېښې دي او اناتول د هغې لاسونه رانیولي او په خواږه مینه ناک آواز یې هغه ته ویلي و:

- زه نه شم کولای ستاسو کور ته درشم، ایا بیا زه تاسو هېڅکله لیدلای نه شم؟

ناتاشا په مینه کې مې عقل له لاسه ورکړی دی، لکه د لېونو په شان درسره مینه لرم، ایا په رښتیا هېڅکله...؟ هغه چې دا وویل، د هغې لاره یې بنده کړه او خپل مخ یې د هغې مخ ته وروړاندې کړ.

د هغه ځلېدونکې غټې نارینه سترګې دومره د هغې سترګو ته ورنږدې وې چې هغې، له دغو سترګو پرته بل څه نه لیدل.

د اناتول پوښتنیز بنګهاری ږوله غږ واورېدل شو چې وایي:

- ناتالي!

او د هغې مړوند یې داسې سخت کېښکود، چې خوږ شو او وې ویل: ناتالي!

د هغه سترګو ناتاشې ته ویل:

- زه په هېڅ نه پوهېږم او د ویلو لپاره هېڅ نه لرم.

د هغه اورنې شونډې د هغې پر شونډو ورخښې شوې او ناتاشې په همدې شېبې کې احساس کړه چې له بنده ژغورل شوې او هغه سره هم مهاله په کوټه کې د ایلن د ګامونو او کمیس د شغهاري انګازه جوړه شوه. ناتاشې هغې ته مخ وروا ړاوه او بیا یې په سور شوي رنګ او

ګبنی اخیستي غلچک اناتول ته وکتل او د دروازي پلو وخوځیده.
اناتول غږ پرې وکړ:

- یوازې یوه خبره، د خدای لپاره یوه خبره !

هغه ودرېده، هغې دده د دغې یوې خبرې اورېدو ته سخته اړتیا لرله، ځکه دغې کلمې هغه څه ورته څرګندول چې پېښ شوي و، نه هغه څه چې ناتاشا به یې ځواب ورکړای وای.

- ناتالي، یوه خبره یوازې یوه خبره. هغه همدا یوه خبره تکراروله.

داسې برېښېده چې هغه خپله نه پوهېده، چې څه ووایي، هغه دا خبره تر هغه وخته پورې تکرار کړه چې ایلن دوی ته ور ورسېده.

ایلن او ناتاشا دواړه غبرګ د هرکلو تالار ته راستنې شوې، خو د رستوف کورنۍ ډوډۍ ته تم نه شوه او لاړل.

ناتاشه چې کور ته راستنه شوه، ټوله شپه یې سترګې ورنه وړې. هغه دغې نه اورېدونکي پوښتنې زوروله او عذابوله چې څوک هغې ته ګران دي؟ اناتول که سردار اندرې؟ سردار اندرې ورته ګران و، هغې ته وریادېدل، چې څنګه یې له هغه سره لېونۍ مینه لرله، خو اناتول هم ورته ګران و. د اناتول په ګرانښت کې یې شک نه لاره، هغې ویل:

- که داسې نه وای او هغه ورته ګران نه وای، دغه څه به نه پېښېدل؟ که ما کولای شوای، تر دغې څه وروسته چې پېښ شول، د هغې د خدای په امانۍ موسکا ته په موسکا ځواب ورکړم؟ که ما اجازه ورکړه، چې دغه څه پېښ شي چې پېښ شول، داسې برېښي چې له لومړي غلچک نه په هغه مینه شوې یم. دا خبره دا معنا لري، چې هغه مهربان، پاک زړی او خورا ښه ځوان دی، چې له ګرانښته پرته بله لاره پاتې نه وه. هغه له ځانسره غږېده او نه یې شو کولای دغو زورونکو ویرونکو پوښتنو ته ځوابونه پیدا کړي.

۱۴

سبا له خپلو غمونو او شراوشور سرهراغي.ټول پا څېدل وخوځېدل او خبرې اترې پیل شوې. بیا ګنډونکي راغلل او بیا ماریا دیمتریوفنا ټول چای ته وربلل. ناتاشا په غټو او لا پراخو شویو سترګو ټولو ته ددې لپاره کتل چې ګواکې هغه یې کوله، په هر هغه غلچک په معنی پوه شي چې دې ته ور اوړي او خپله د تل په شان وبریښي.

ماریا دیمتریوفنا تر سهارنۍ وروسته (دا د هغه لپاره د ورځې تر ټولو نه غوره وخت و) پر خپلې څوکۍ کېناسته، ناتاشا او مشر ګراف یې ځانته وروغوښتل، هغې وویل:

- ښه ګرانو دوستانو ! ما خبره ښه او هر اړخیزه ولټوله او خپله د زړه خبره تاسو ته کوم.تاسو پوهېږئ چې پرون د مشر سردار نیکولای کره ورغلې وم.له هغه سره وغږېدم.هغه د چیغو او نارو تکل وکړ، خو تاسو پوهېږې پر ما څوک چغې وهلی نه شي، ما هم خپلې ټولې خبرې ورته په ډاګه وویلې.

ګراف وپوښتل: ښه دا سپینې خبرې نو څه وې؟

- د هغه سپینې خبرې ! هغه یو ځانستایونکی دی او د چا خبره نه اوري، ښه نو څه ووایم، ماریا دیمتریوفنا زیاته کړه:

- موږ د غه خواره نجلۍ ډېره په عذاب کړه، که زما خبره منئ، خپل کارونه مو خلاص کړي او بېرته اترادنیا ته ستانه شي... او هلته سترګې په لاره شي.

ناتاشا د زړه له کومې چغه کړه: نه، نه څه وایئ؟

ماریا دیمتریوفنا وویل:

- نه، ښه به داوي چې لاړ شي او هملته انتظار شي. که ستاسو زوم اوس دلته راشي، خبره بې شخړې او کړکیچه پای ته نه رسېږي، خو که تاسو لاړ شئ، هغه به له پلار سره کیني، له هغه سره به د زړه خواله وکړي او بیا به ستاسو دیدن ته راشي.

ایلیا اندرېوویچ د ماریا دیمتریوفنا ټولې خبرې ومنلې او هغه یې خورا هوښیارې وګڼلې. کېدای شي د بوډا زړه نرم شي، بیا به یا مسکو او یا هم لیسه ګورې ته ورشئ او که رضا نه شو، نو بیا به د هغې له خوښې پرته، په اترادنیا کې واده تر سره شي. ګراف وویل:

- تاسو پوره برحق یاستئ، څه بد مې وکړل، چې د هغه دیدن ته ورغلم او هغه مې له ځانسره بوتله.

ماریا دیمتریوفنا چې په خپله وړه لاسي کڅوړه کې څه شی لټول، وویل:

- هېڅ د پریشانۍ خبره نه ده، دلته چې راغلې نو بیا څنګه هغه ته نه وای ورغلي، پوښتنه مو نه وای کړې، سترې مشې او سلام مو نه وای کړی؟ دا چې تاسو یې ونه منل یې او کتنه یې درسره ونه کړه، اوس چې تاسو د واده کالي هم اخیستي، نو بیا څه ته ګورئ؟ او هغه څه چې لا چمتو شوي نه دي، زه به یې درولېږم، که څه هم زما زړه نه کېږي چې تاسو پرېږدم، خوښه به دا وي چې لاړه شئ. هغې په خپلې کڅوړه کې هغه څه پیدا کړل، چې لټول یې، هغه یې راوویسته او ناتاشا ته یې ورکړه. دا شي، د شهزادګۍ ماریا لیک و. ماریا دیمتریوفنا وویل:

- تا ته یې لیک لیکلی دی، هغه خواره ډېره زورېږي، چې ته فکر ونه کړې، چې ته ورته ګرانه نه یې.

ناتاشا وویل:
- هو کې، هغې ته زه ګرانه نه یم.
ماریا دیمتریوفنا چغه کړل:
- اپلتې مه وایه!
ناتاشې لیک واخیست او په زړورتیا یې وویل:
- په هېڅ چا مې باور نه راځي. زه پوهېږم چې ورته ګرانه نه یم.
کله چې یې لیک واخیست، د څېرې بڼه یې بدله شوه، په هغې کې د کرکې او خواشینۍ نښې څرګندې شوې. داسې نښې چې ماریا دیمتریوفنا په ځیر ځیر هغې ته، ځیر شوه، تندې یې تریو کړ او وې ویل:
- ادکې ته داسې ځوابونه مه وایه! هغه څه چې زه وایم، رښتیا دي، ښه به داوي چې لیک ته یې ځواب ورکړې.
ناتاشا پرته له هغه چې څه وواېي، پاځېده او خپلې کوټې ته لاړه، چې د شهزادګۍ ماریا لیک ولولي.
شهزادګۍ ماریا لیکلي و چې د هغه نه پوهېدنې له کبله چې د دوی ترمنځ راغلي، خورا خواشینې ده. هغې لیکلي و:
- د هغې پلار چې هرڅنګه وي، وي به، خو دا خپله غواړي چې ناتاشا دا ومنئ، دا امکان نه لري، هغه څوک چې ورور یې د ځان لپاره خوښه کړې، دې ته ګرانه نه وي، دا د ورور د نیکمرغۍ لپاره هر ډول سرښندنې ته چمتو ده، بیا یې لیکلي و:
- دا فکر مه کوه چې پلار یې دې ته په ښه سترګه نه ګوري، هغه زوړ او ناروغه دی، هغه باید وبښو، هغه د لوړو خیالو او مهربان سړی دی او هغه څوک به هرومرو ورته ګران وي چې د زوی نیکمرغي یې غواړي. هغې د لیک په پای کې هیله کړې وه، چې د دوی د کتنې لپاره وخت او

نېټه وټاکي.

ناتاشا ليک ولوست او ميز ته کېناسته، چې ځواب يې وليکي. په خپل سر يې بې له ارادې او پرته له هغه چې فکر وکړي، په چټکۍ وليکل:

-ګرانې شهزادګۍ! او بيا يې قلم ودرېد. له هغه وروسته چې پرون ور پېښ شوي، نن به څه وليکي؟ د پيل شوي ليک په وړاندې ناسته وه او ويل يې:

- هوکې، هوکې، هغه څه چې پخوا و، و، اوس هر څه بدل شوي دي. بايد ځواب ورکړم؟ خپله ژبه هېره کړم؟ ايا په رښتيا بله لاره نه شته؟ او چې څومره وحشتناکه ده!... ددغو وحشتناکو خيالونو د ژغورنې په هيله پاڅېده او سونيا ته ورغله او له هغې سره يې د ګڼ په اوبدلو پيل وکړ.

تر غرمنۍ نه وروسته، خپلې کوټې ته لاړه، بيا يې د شهزادګۍ ليک را واخيست. له ځانسره يې ويل:

- ايا په رښتيا هر څه پای ته رسېدلي دي؟ په رښتيا هر څه داسې ژر، ځي راځي، بدلېږي او پخواني هر څه هېرېږي؟ له سردار اندرې سره يې خپله لېوني مينه په خورا مينه ناک لېونتوب وريادوله او دا يې هم احساسوله، چې کوراګين هم ورته ګران دی. ځان يې په څرګنده د سردار اندرې ښځه انګېرله او له هغه سره يې د نيکمرغه ګډ ژوند انځورونه انځورول. خو کله به يې چې له اناتول سره خپلې پروني کړه وړه وریاد شول، له مينې نه به يې اور واخيست...

په دا شېبه کې يوه مېنځه کوټې ته راننوته او هغې ته يې په پټه او رازه ډک آواز وويل:

- يو چا دغه ليک راکړ، هغې مينځې ليک هغې ته ورکړ او وې

ويل:

- يوازينۍ هيله مې دا ده چې د خدای لپاره...

ناتاشا پرته له هغه چې ځنډ وکړي، په يوې خوځېدا يې په خپل سر ليک پرانيست او د اناتول مينه ناک ليک يې ولوست. هغه د ليک په هېڅ شي پوه نه شوه، يوازې دومره پوه شوه، چې هغه د اناتول دی. د هغه ځوان ليک چې دې ته ګران دی. هو کې دې ته ګران دی، که دا سې نه وای، ځنګه هغه څه پېښېدای شول چې پېښ شوي دي؟ که دې ته ګران نه وای دا ځنګه کېدای شو، چې اوس د هغه مينه ناک ليک د دې په منګلو کې وي؟

ناتاشا له مينې نه ډک، مينه ناک ليک، په خپلو رېږدېدونکو منګلو کې نيولی و او هغه يې لوست او هغه څه يې په هغه کې موندل چې د دې په زړه کې تېرېدل، ليک داسې پيل شوی و:

- له پرون ماښام نه زما برخليک ټاکل شوی دی، يا به مرم او يا به تا ته ګران و اوسم، دربېمه لاره نه شته. بيا يې ليکلي و چې دی په دې خبر شوی دی، چې د ناتاشا کورنۍ به هغه دې ته ورنه کړي، دد غې نه ورکړې رازونه دی کولای يوازې دې ته ووايي، خو که ناتاشې ته هغه ګران وي او يوازې ووايي چې «هو» نو بيا هغه وخت، بل هېڅ واک نه شته، چې د هغو د نيکمرغۍ ځنډ شي. مينه به پر هر څه لاسبرې شي. دی به هغه پټه کړي او د دنيا بلې خوا ته به يې له له ځانسره بوزي...

ناتاشا د شلم ځل لپاره ليک ولوست، هغې، د هغه په هر توري او کلمې کې، کومه ژوره معنا لټوله، او په زړه کې يې ويل:

- هو، هو ! راته ګران دی.

هغه ماښام، ماريا ديمتريوفنا د ارخارف دوی کره تله، نجونو ته يې د ملګرتيا غږوکړ، خو ناتاشا د سردردۍ په پلمه په کور کې پاتې شوه.

۱۵

سونیا چې ناوخته د شپې کورته راستنه شوه، کوټې ته ننوته او په حیرانتیا سره یې ولیدل چې ناتاشا له جامو سره پر څوکۍ ویده ده. له دې نه لرې لرې، پر میز د اناتول پرانستی لیک پروت و. سونیا لیک راواخیست او د هغه یې ولوست.

هغې لیک لوسته او په خوب کې د ډوبې ناتاشا بشرې ته یې کتل، کتل یې او د هغې په څېره کې یې د هغه څه نښې لټولې، چې په دې په لیک کې لوستل، خو هېڅ شي یې موندلای نه شو. د ناتاشا څېره ښکلې او خوندوره وه او د لذت نښې په کې څرګندې وې، خپل ټټر یې ټینګ کړ، څکه انګېرله یې چې سا یې بندېږي، په الوتي رنګ، وحشت، پریښانۍ او رېږدونکي آواز پر څوکۍ کېناسته، او له سترګو یې د اوښکو باران جوړ شو، هغې ویل:

- څنګه ما هېڅ شي نه لیدل؟ څنګه دا ټول دومره مخکې تللي؟ ایا نور نو په سردار اندرې مینه نه ده؟ څنګه هغې کولای شو، دا کوراګین ځانته دومره نېږدې راپرېږدي؟ دا ښکاره خبره ده چې هغه دوکه مار او غولونکی

دی. که نیکولای، زما ګران او خوږ زړی نیکولای له دې خبرې نه خبر شي، څه به وایئ؟ دا ده اوس څرګنده شوه، چې دا پرون او هغه بله ورځ ولې داسې ګېڼې اخېستې او رنګ الوتي و، خو دا ناشونې خبره ده چې پر کوراګین مینه شوې وي. هرومره دا به نه پوهېده چې دا لیک د چا دی، هسې په تېروتنه کې یې پرانستې، هرومرو له دې نه خوابدې ده چې ولې یې هغه لوستی دی، هېڅ امکان نه لري چې داسې وکړي.

سونیا خپلې اوښکې پاکې کړې، ناتاشې ته ورننېږدې شوه او بیا د هغې څېرې ته ځیر شوه.

په داسې یو آواز یې چې متې اورېدل کېده، وویل:

- ناتاشا!

ناتاشا راویښه شوه او سونیا یې ولیدله.

- اوهو، راستنه شوې یئ؟

په خورا مهربانۍ او عاطفې یې، چې د راویښېدو د لومړنیو شېبو ځانګړتیا ده له خپله خورلندې نه غېږ تاو کړه، خو د سونیا پریښانې څېرې ته یې پام شو، په څېره کې یې د اندېښنو او بدګمانۍ نښې راڅرګندې شوې او وې ویل:

- سونیا لیک دې ولوست؟

سونیا په کراره ځواب ورکړ: هو ومې لوست.

ناتاشا له خوښۍ نه وغوړېده وموسېده او وې ویل:

- نه سونیا، نه، نور نو نه شم کولای خپل راز له تا نه پټ وساتم، ته پوهېږئ موږ یو بل ته ګران یو... سونیا، د زړه سره! هغه لیک لیکي... سونیا!

سونیا ګواکې چې په خپلو سترګو او غوږو باور نه لاره په ویستلو سترګو هغې ته ځیره شوه،

- او بالکونسکي څنګه کېږئ؟
- آه سونیا ، اخ که ته پوهېدلای، چې څنګه بختوره یم. ته نه پوهېږې چې مینه څه ته وایئ؟
- نو ناتاشه ! ته څه وایئ، ایا له سردار اندرې سره هر څه پای ته ورسېدل !
ناتاشا په غټو او له حیرته راوتلو سترګو سونیا ته داسې کتل، چې ګواکې د هغې په پوښتنو نه پوهېږي.
سونیا وپوښتل:
- څه، سردار اندرې ته ځواب ورکوې که څنګه؟
ناتاشا ناڅاپه له قهره تکه سره شوه، له یو سختې خواشیني سره یو ځای وویل:
- غوږ شه، ته په هېڅ څه نه پوهېږې هسې ملنډې مه وایه.
سونیا تکرا کړه:
- نه، نه زما باور نه راځي، زه په دې نه پوهېږم چې پوره یو کال بل سړی درته ګران و او اوس ناڅاپه... ګوره تا خو یوازې درې واره هغه لیدلی دی، ناتاشه، زه تا هېڅ نه پېژنم، زما ستا په خبرو باور نه راځي، ټوکې به کوې، په درې ورځو کې هر څه داسې هېرول...
ناتاشا وویل:
-دا درې ورځې ما ته داسې بریښي چې ته به وایې سل کاله کېږي چې هغه راته ګران دی. داسې انګېرم چې مخکې له هغه نه هېڅوک راته ګران نه و ، سونیا ته په دې پوهېدای نه شې، ته راشه کېنه. دلته راشه ! له هغې نه یې غېږ تاو کړه، مچ یې کړه، بیا یې وویل:
- ما د داسې مینتوب اورېدلي و ، تا به هم اورېدلي وي، خو دا دي اوس یې خپله احساسوم. دا مینه، زما له پخوانۍ هغې نه ډېر توپیر

لري. همدا چې ما هغه ولیده، ما احساس کړه چې هغه زما بادار او زه یې مینځه یم. هره سپارښتنې چې وکړې ورته غاړه ږدم. ته خو نه پوهېږې نه پوهېږئ چې څه وکړم؟ سونیا تا ته وایم څه وکړم؟

ناتاشا چې غږېده، څېره یې بختوره، خو ویرجنه ښکارېده.

سونیا وویل:

-خو ته لږ فکر وکړه، ته څه کوئ؟ زه نه شم کولای لاس تر زنې کېنم، دا پټ لیک یې بیا څه وي؟ سونیا چې نه شو کولای خپل وحشت او کرکه پټ کړي، دوام یې ورکړه:

- آخر تا څنګه اجازه ورکوله، چې خبرې دلته راورسېږئ؟

ناتاشا ځواب ورکړ:

- زه تا ته وایم، زه هېڅ نه شم کولای، ته ولې په دې خبره نه پوهېږئ؟ ما ته ګران دی، ګران.

سونیا چې د اوښکو باران یې له سترګو راشېوه شو، چغه کړل:

- دا سې یې کله پرېږدم، زه ځم او ټولو ته وایم.

ناتاشا وویل:

- نه، نه د خدای لپاره، که ته چا ته وواېئ، ته زما دښمنه یې، ته زما بدمرغۍ غواړې، ته غواړې چې موږ سره جلا شو.

سونیا چې د ناتاشا دا ویره ولیده، له دغه حاله یې له شرمه او هغې سره د خواخوږۍ له کبله وژړل.

سونیا وپوښتل:

- نو ستاسو تر منځ څه تېر شول؟ هغه تا ته څه وویل؟ ولې کور ته نه راځي؟

ناتاشا د هغې پوښتنو ته ځواب نه وایه، خو په زاریو زاریو یې سلګۍ وهلې:

- د خدای لپاره سونیا ! هېڅ چاته، هېڅ ونه وایئ، ما به نه زوروې.
هوکې هغې په زاریو زاریو ویل:
- ته په یاد لره، په دغه شان کارونو کې هېڅ مه ورګډېږه، غواړم تا ته په ډاګه ووایم...
سونیا وپوښتل:
- نو دا رازونه د څه لپاره؟ هغه ولې کورته نه راځي؟ ولې په ښکاره ستا ریباري نه کوي؟ مګر سردار اندرې خو تا ته پوره واک او خپلواکي درکړې ده؟ خو په دې مې باور نه راځي، خو ناتاشې ! ته خپله فکر وکړه، دا پټ رازونه او دلایل به څه وي؟
ناتاشا له حیرته په ډکو سترګو سونیا ته کتل، داسې برېښېده چې دا د لومړي ځل لپاره و، چې دغه شان یوه پوښتنه اوري او هغه په دې نه پوهېده، چې دې پوښتنې ته څه ځواب ورکړي.
- په دلیلونه نه پوهېږم، خو دلایل به وي کنه.
سونیا سوړ اسویلی وویست او په ناباورۍ یې سر وښوراوه.
- که دلایل وو، نو...
خو ناتاشا چې د هغې د شک اټکل وکړ، په ډار یې د هغې خبره پرېکړه او وې ویل:
- سونیا ! ته حق نه لرې، چې په هغه شک ولرې، نه شې کولای، نه شې کولای، پوهېږئ کنه؟
- ایا ته هغه ته ګرانه یې؟
ناتاشا په داسې یوې موسکا چې د خورلنډې په سادګۍ او نه پوهېدنې یې زړه سوی ښوده، تکرار کړه:
-ایا ګرانه یې؟ مګر تا یې لیک ونه لوسته، پوه نه شوې.
- که ښه سړی نه وي؟

- څه شی؟ که ښه سړی نه وي؟ سونیا که ته پوهېدای.
سونیا په غوسې او ټینګ آواز وویل:
- که هغه ښه سړی دی، یا باید خپل نیت څرګند کړي او یا دې ستا سره کتنې نه کوي. که ته نه شې کولای دا ورته ووایې، د تا پر ځای به زه ورته ووایم. زه به هغه ته لیک ولیکم او پلار ته به هم ووایم.
ناتاشې چغې کړې:
- هو کې، زه بې له هغه نه ژوند نه شم کولای.
- ناتاشې، زما هېڅ په دې سر نه خلاصېږي، زه په دې نه پوهېږم، دا ته څه وایې؟ پلار درېاد کړه، نیکولای ته به څه وایې.
ناتاشا بیا چغې کړې:
- زما هېڅ څوک په کار نه دی، ما ته له هغه پرته بل څوک ګران دي، څنګه کولای شې ته ووایې، چې هغه ښه سړی نه دی. ایا ته په دې نه پوهېږې چې هغه ما ته څنګه ګران دی؟
ناتاشې چې آواز یې رېږدېده، ډېر شوی وه او کرکه ترې وربده، وویل:
- سونیا ووزه، نه غواړم له تا سره نانډری وکړم، ووزه، د خدای لپاره ووزه، ته ګورې چې زه څنګه زورېږم؟
سونیا په سلګو او ژړا له کوټې نه ووته.
ناتاشا میز ته کېناسته او پرته له هغه چې یوه دقیقه هم فکر وکړي، هغه ځواب یې چې سهار راهیسې یې نه شو کولای، شهزادګۍ ماریا ته ولیکې، ولیکه. هغې په لنډه توګه ولیکل:
- ددوی تر منځ ټولې نه پوهېدنې پای ته رسېدلې، دا د هغې د خپلواکۍ او واک نه چې سردار اندرې د تګ په وخت کې دې ته ورکړی و، ګټه اخلي او دې نه هیله کوي، چې هر څه هېر کړي او دې که د هغې په وړاندې کومه تېروتنه کړې وي، دا دې وبښي. دا نه شي کولای، د

سردار اندرې ښځه شي.

دا ټولې خبرې په هغې شپې کې، دې ته خورا آسانه او ساده وبرېښېدې.

ټاکل شوې وه چې د جمعې په ورځ رستوفيان کلي ته ستانه شي. ګراف د چارشنبې په ورځ له يو چا سره چې د ده د مسکو د ځنډو جايدادونه يې اخېستل، هلته لاړ.

د ګراف د تګ په هماغه ورځې سونيا او ناتاشا يو لوېې غرمنۍ ته د کوراګيانو (اناتول او د هغه خور ايلن) کورته مېلمستيا ته بلل شوي وو. ماريا ديميتروفنا دوی هلته بدرګه کړل. په دې مېلمستيا کې ناتاشا او اناتول بيا سره وليدل او د سونيا دې ته پام شو چې ناتاشا له هغه سره څه ويل، خو هڅه يې کوله چې څوک يې وانه اوري. دواړه د غرمنۍ په ټوله موده کې له پخوانه لا احساساتي او نا آرامه برېښېدل. کله چې نجونې بېرته کورته را ستنې شوې، سونيا غوښتل له هغې سره وغږېږي، خو ناتاشا خپله لومړی د خبرو د سپينولو لپاره ناندرۍ پيل کړې. ناتاشې په ماته ژبې، په هغې ژبې چې ماشومان کله له چا نه د ستاينې هيله لري، پرې غږېږي، غږېده، هغې وويل:

- ودې ليدل، سونيا! تا پر هغه ملنډې وهلې، ما له هغه سره په بل ډول سپينه کړه.

- نو څه، څه وشول؟ نو، نو هغه څه وويل؟ ناتاشا زه ځومره خوشاله يم چې ته له ما نه خوابده شوې نه يې. ووايه، ووايه ماته ټول رښتيا ووايه. هغه څه وويل؟

ناتاشا په حيرت کې لاړه.

- اه سونيا کاشکې تا هغه، هغه شان پېژندای، چې زه يې پېژنم! هغه وويل... هغه له مانه وپوښتل چې له بالکونسکي سره مې اړيکي

ځنګه دي، خو کله چې پوه شو ، چې سردار اندرې، د اړیکو په شلولو کې ما ته واک رابښلی، خوشاله شو.

سونیا د خواشیني یو سوړ اسویلی وکړ او وې ویل:

- نو ، تا خو لا له بالکونسکي سره اړیکي نه دي شلولي.

- چا تـه معلومـه ده، کېدای شي شـلولي مې وي، کېدای شي لـه بالکونسـکي سره هر څه پای ته رسېدلي وي، ولې زما په اړه داسې فکرونه کوئ؟

- زه هېڅ فکر نه کوم، زما په دې خبرو سر نه خلاصېږي.

- سونیا ته لږ صبر وکړه، په هر څه به پوه شې. ته که یو وار هغه ووینئ، په رښتیا به پر هر څه پوه شې. ګوره نه د هغه او نه د ما، زموږ په اړه بد فکر مه کوه.

- زه د هېڅ چا په اړه بد فکر نه کوم، ټول راته ګران دي او پر ټولو مې زړه خوږېږي، ولې څه کولای شم؟

سونیا د ناتاشا د غږېدا په خواږه او نرم آوازو ،نه غولیده. څومره به چې د ناتاشا څېره هیلمنده او مهربانه کېده، په هماغه اندازه به د سونیا څېره لاپسې برنده او جدي کېده، هغې وویل:

- ناتاشا تا ماته وویل چې له ما سره مه غږېږه، زه نه غږېدم، اوس خو تا خپله خبرې پیل کړې. ګوره ناتاشا ! زه په هغه باور نه لرم. دا ټولې پټې خبرې د څه لپاره دي؟ دا رازونه؟

ناتاشا زه په تا ډارېږم !

- ولې ډارېږې؟

سونیا په ډاګه وویل:

- زه په دې ډارېږم چې ځان به مړ او تباه کړې.

سونیا د دې خبرې په ویلو خپله له خپلې خبرې وډاره شوه.

د ناتاشې پر څېرې بیا د کرکې څپې راخورې شوې.

- هو کې، ځان به تباه کړم، ځان به ژر نابوده کړم، هرڅه چې کوم په تا یې څه؟ تا پورې هېڅ اړه نه لري، که تباه کېږم، زه به تباه کېږم. پرې مې ږدئ، په کرار مې پرېږدئ، تا نه هم کرکه لرم.

سونیا له ډاره په ډک آواز غږ وکړ: ناتاشا !

- تا نه کرکه لرم، کرکه ! اورې کنه؟ کرکه، ته زما ابدي دښمنه یې !

او ناتاشا په منډه د باندې ووته. هغه نور نو له ناتاشې سره ونه غږېده او هڅه یې کوله چې په مخه ورنه شي.

ناتاشا د ګبنهې په هماغه حالت، په هماغه ویرجنې له خواشینې څېرې د ګنهکارانو په څېر له یوې کوټې نه بلې او له بلې نه بلې ته سرګردانه تله راتله، یو شي به یې هسې راپورته کول او سمدلاسه به یې بېرته غورځول.

که څه هم د سونیا لپاره، دغه ټول خورا ګران تمامېدل خو بیا هم هغې خپلې خورلنډې پسې کتل او هغه یې څارله.

د ګراف د راستنېدو په درشل کې، یوه ورځ له هغه د مخه چې باید هغه راګرځېدلې وای، د سونیا پام شو چې ناتاشا ټول سهار د مېلمستون د کړکۍ خواته ناسته او څه ته سترګې په لاره ده او یوه نارینه پوځي ته چې سونیا پر هغه د اناتول ګمان وکړ، کومه اشاره وکړه. سونیا خپلې خورلنډې پسې خپله څارنه لا زیاته کړه او دې ته یې پام شو چې ناتاشا ټول وخت له سهاره تر ماښام پورې یو عجیب او ناآرامه حالت درلود، هغې، هغو پوښتنو ته چې له دې نه کېدې، ګډوډ ځوابونه ویل، خبرې یې ناتمامې پرېښودې او په هر څه یې خندل.

ترچای نه وروسته سونیا ولیدل چې یو مینځه چې ډار پسې اخېستې وه، د ناتاشې د کوټې د دروازې شاته انتظار وه. هغې،

مېنځې ته اجازه ورکړه چې ورننوزي، خو خپله يې د دروازې شاته غوږ ونيو او پوه شوه، چې بيا يې هغې ته ليک راوړی دی، ناڅاپه سونيا ته څرګنده شوه چې ناتاشا د مابنام لپاره کوم ګوابنمن تکل لري. هغې دروازه ورو ټکوله، خو ناتاشې دروازه خلاصه نه کړه.

سونيا له ځانسره فکر وکړ:

- هغه، له هغه سره تښتي! هغه هرڅه ته تياره ده. نن د هغې بشره په ځانګړي ډول د زړه سوي وه او د يو تکل نښې په کې ليدل کېدې. سونيا ته ورپه ياد شول، چې هغه ورځ يې له پلار سره په خدای په امانۍ کې وژړل. هو کې هرومرو ناتاشا له هغه سره د تېښتې تکل کړی دی. هو کې دا نور ښکاره خبره ده چې هغوی تښتي، ښه اوس نو زه څه وکړم؟ پلار جان هم نه شته! کوراګين ته ليک وليکم، پوښتنه ترې وکړم؟ څوک به هغه دې ته اړ کړي، چې ما ته ځواب وليکي؟ پيير ته يې وليکم؟ سردار اندرې ويلي و چې د کومې پېښې په وخت کې له هغه مرسته وغواړم! او يا کېدای شي په رښتيا يې له سردار بالکونسکي سره خپلې اړيکې شلولې وي. (هغې خو پرون شهزادګۍ ماريا ته ليک لېږلی دی). کاشکې، پلار جان دلته وای.

سونيا ته دا خورا ګرانه برېښېده چې په دې اړه له ماريا ديمتريوفنا سره وغږېږي، ځکه هغې په ناتاشا ډېر باور درلود.

سونيا په تياره دهليز کې ولاړه وه او په زړه کې يې ويل:

- اوس د دې وخت رارسېدلی، وښيم چې دا کورنۍ څومره په ما حق لري، ما د دوی ښه هېر کړي نه دي، څومره نيکولای ما ته ګران دی. آن که درې شپې هم ويده نه شم، زه به په همدې تياره دهليز کې ولاړه و اوسم. زه به له خپل ټول قوت نه کار واخلم او هغه به تېښتې ته پرې نه ږدم. نه، زه به اجازه ورنه کړم چې دغه کورنۍ رسوا او بدنامه شي.

۱۶

اناتول په دې وروستيو وختونو کې، د دولوخوف کره استوګن شوی و. د ناتاشا د تښتولو لاره لا څو ورځې د مخه دولوخوف جوړه کړې وه او په هماغه ورځ چې سونيا د هغې د کوټې تر شا غوږ ونيو او د هغې د ساتنې تکل يې وکړ، بايد تښتول شوې وای. ناتاشا ژبه کړې وه چې د ماښام په لسو بجو، د ودانۍ د شا له خوا ورو تلې او کوراګين هغه درې آسيزه ګاډۍ کې د مسکو په شپېته ورستۍ کې پراته کامنکا نومې کلي ته تښتولې وای. په هغه کلي کې له کليسا نه يو شړل شوی خوابدی پاپ رابلل شوی و چې د هغوی نکاح وتړي، له هغه ځايه بايد د ډاګي آسونو په مرسته د وارسا واټ ته رسول شوی او بيا له هغې سيمې نه د ډاګ په ګاډيو کې په چټکۍ بهر ته تللی وای.

اناتول پاسپورت درلوده، لس زره روبله يې له خور نه اخيستي و او لس زره نور يې هم په ضمانت له دولوخوف نه پور کړي و. دوه شاهدان يو خوستيکوف چې پخوا يې د کاتب دنده لرله او اوس دولوخوف په جوارګرۍ او بل کوماخ و ډب کې د نانديو لپاره له ځانسره ګرځاوه او بل مکارين چې د سواره پوځ يو متقاعد افسر و. دغه افسر ښه سړی و، مګر لېږ مست غوندې ښکارېده. د هغه کوراګين ډېر خوښېده. دوی

دواړه په لومړۍ کوټې کې ناست او چای یې څکه.

دولوخوف چې د سفر کالي یې اغوست، موزې یې په پښو، د خپل کار په کوټه کې چې غولی او دیوالونه په پارس کې جوړو شویو قالینو، د خرس په پوستونو او ډول ډول وسلو فرش او سینگار شوي و، د هغه میز تر شا چې... څو بنډله پیسې پرې پرتې وې، ناست و. اناتول چې تنۍ پرانستې پوځي دریشي اغوستې وه، له هغې کوټې نه چې شاهدان یې په کې ناست وو، د ودانۍ د شا کوټې له لارې چې هلته د فرانسوي چوپړ یې له څو نورو تنو سره وروستي پنډونه تړل، د دولوخوف کوټې ته تگ راتگ کاوه. دولوخوف د پیسو بنډلونه شمېرل او لیکل یې، هغه وویل:

- ښه خوستیکوف ته باید دوه زره روبله ورکړې.

اناتول وویل: نو، ور یې کړه !

دولوخوف وویل:

- خو ماکارکا (ماکارین دوی په دې نامه یادوه) بې له هغه چې څه ته سترگه ونیسي، د تا په خاطر په اور او اوبو کې ځان اچوي، بیا یې خپلو حسابونو ته اشاره وکړه او وې ویل:

- حسابونه ټول پوره شول، ښه، څنگه منې یې کنه؟

اناتول چې ښکاره وه، د دولوخوف خبرې نه اورې، له هغې موسکا سره چې له شونډو نه یې نه لرې کېده، پر ته له هغه چې هغه ته وگوري، وویل:

- ښکاره خبره ده، چې منم یې.

دولوخوف خپل دفتر وتاړه او له ملنډو نه په ډکې موسکا یې اناتول ته وویل:

-پوهېږئ تا ته وایم، پرېږده، تر اوسه لا وخت شته، دا لېونتوب

پرېږده !

اناتول ځواب ورکړ:

- احمقه، دا څه وايې، ته دا اپلټې ويل پرېږده... که ته پوهېدای، چې... خدای خپله ښه پوهېږي، چې څه به کېږي...

دولوخوف بيا وويل:

- رښتيا درته وايم، دا لېونتوب دی چې ته يې کوې، پرېږده ګوره ! دا ټوکې نه دي، ته له اور سره لوبې کوې.

اناتول وويل:

- بيا بيا مې لمسوې، بيا مې پاروې، ورکېږه بلا درپسې ! پوه شوې؟ ولې مې خپه کوې، رښتيا درته وايم، زه ستا ددې ټوکو د اورېدو وخت نه لرم.

دا يې وويل او له کوټې نه ووت. کله چې له کوټې نه وت، دولوخوف هغه پسې مهربانه خو له سپکاوي ډکه خندا وکړه.

دولوخوف ورپسې ورغږ کړ:

- تا ته وايم ودرېږه، ټوکې نه کوم، رښتيا وايم، دلته راشه، دلته !

اناتول بېرته کوټې ته راستون شو، هڅه يې وکړه، آرام او هغه ته ځير او خبرو ته يې غوږ شي. هغه ته يې وکتل او له خپلې خوښې نه پرته يې هغه ته غاړه کېښوده.

- ګوره غوږ شه ! د وروستي ځل لپاره درته وايم، زه له تا سره ټوکې لرم؟ چې له تا سره ټوکې وکړم. تر اوسه مې د تا په وړاندې څه ويلي و؟ پاسپورت چا درته جوړ کړ؟ پيسې چا درکړې؟ پاپ چا درته راوبوله؟ له ما پرته بل څوک و، چې دا ټول درته وکړي؟

دا يې ورته وويل، له هغه نه يې غېږ تاو او ښکل يې کړ.

هوکې ما له تا سره مرستې کړي دي، خو رښتيا هم بايد درته په

ډاګه کړم. دا کار چې ته کوې، دا ډېر ګواښمن کار دی او که لږ فکر وکړې، دا لېونتوب او حماقت دی. ښه تا هغه وتښتوله او لاړې، ډېر ښه، خو خبره دلته پای ته رسېږي؟ نه، فکر کوې، چې ته به آرامه شې؟ دا به ورته سپینه شي چې تا ښځه لرله او محکمې ته به دې خبره ورسېږي.

اناتول بیا تندی تریو کړ او وې ویل:

- چې ځومره اپلتې غږوئ! ما خو هر څه درته ویلي کنه؟ هغه په هماغه ځانګړي تعصب سره چې زیاتره باځاري او بې عقله خلک یې، له خپلې بې عقلۍ نه لاس ته راغلو پایلو لپاره کاره وي، خپل سل ځله ویل شوي دلایل بیا د دولوخوف ته واورول، هغه وویل:

- ګوره بیا هم درته وایم، ما خپله پریکړه کړې ده. هغه خپل ټول امکانات او لارې یادې کړې او په داسې حال کې چې خپلې ګوتې یې شمېرلې وویل:

- که دغه واده ښه دی یا بد، زه هېڅ مسوولیت نه لرم، که ښه هم شي، ما ته کوم ارزښت نه لري، په بهر کې څوک له هغه نه، نه خبرېږي، داسې نه ده؟ نوله تا نه هیله کوم، نورې خبرې بس کړه، چوپ او په کرار مې پرېږده او خبرې مه کوه.

- رښتیا درته وایم، پرېږده، دا لېونتوب پرېږده، ته ځان ته خپله زولنې اچوې.

اناتول وویل:

- ځه ورکېږه، بلا درپسې!

خپلې څڼې یې په دواړو منګلو کې کلکې کړې، بلې کوټې ته لاړ، خو سمدلاسه بېرته راستون شو، دولوخوف ته مخامخ نېږدې پر څوکۍ یې پلترۍ ووهلې، د هغه لاس یې راونیو، پر خپل زړه یې کېښود او

وې ويل:

- خدای خپله پوهېږي، چې څه خبره ده؟ ته ګوره چې څنګه وهل کوي؟ څنګه مې زړه درزېږي؟ پوهېږې څه پېښې لري؟ مهربانه ملګريه! څه غلچکونه، ښاپېرۍ ده، ښاپېرۍ، پوهېږئ؟

دولوخوف چې ښکلې او سپين سترګې، سترګې يې ځلېدلې په دې هيله يې هغه ته يو ترخه موسکا ورولېږله، چې نور هم ملنډې پرې ووهي او وې ويل:

- نو که پيسې دې خلاصې شي، بيا به څه کوئ؟

اناتول د زړه له کومې په راتلونکې د نه پوهېدو د تصور نه وړاندې خپله پوښتنه تکرار کړه:

- نو بيا به څه کوئ؟ ښه؟ نه پوهېږم چې بيا به څه کوم... دا څه احمقانه خبرې دي. خپل ساعت ته يې وکتل او وې ويل:

- ښه نو! نور يې وخت رارسېدلی دی.

اناتول پس خانې ته لاړ او پر خپلو چوپړانو يې غږ وکړ:

- نور هم ځنډېږو، که څنګه؟ دا څه شی لټوئ؟

دولوخوف د ميز له سره پيسې ټولې کړې، يوه سړي ته يې ددې لپاره ورغږ کړل، چې دوی ته ډوډۍ او شراب برابر کړي. خپله ووت او هغې کوټې ته لاړ چې ماکارين او خوستيکوف په کې ناست وو.

اناتول په کوټه کې پر ولاړې غځېدلې څوکۍ څنګل وهلې وه، سر يې لاس کې نيولی و او په داسې حال کې چې په خيالو کې ډوب و، موسېده، تر شونډو لاندې يې نرم نرم څه ويل.

دولوخوف له بلې کوټې ورته راغږ کړ:

- راځه کوم شي وخوره، يو جام پورته کړه.

اناتول چې هماغه شان موسېده، ځواب ورکړ:

- نه، نه يې غواړم.
- ورشه بالاګا راغلې.

اناتول پاڅېد او خوړنتون ته ورننوت، بالاګا، د درې آسيزه ګاډيو يو پېژندل شوی ګاډيوان و، چې له شپږو کالو راهيسې يې له دولوخوف او اناتول سره اندېوالي درلوده او په خپلو درې آسيزه ګاډيو يې ددوی ډېر خدمت کړی و. کله چې د اناتول غونډ د توفير په ښارګوټي کې و، په وار وار سره هغه، ماښامي له هغه ځايه راسپور او سپېده داغ يې مسکو ته رارسولی او سبا شپه يې بېرته هلته رسولی دی. هغه په وار وار دولوخوف د هغه له پوروړو ژغورلی و، په وار وار دغه ګاډيوان دغه دوه اندېوالان له جتانو او خپلو ملګرونجونو سره په ښار کې ګرځولي وو... د دغو دواړو نه د هر يو په ډېرو داسې پېښو او رسواييو خبر و، چې د هغه له امله کېدای شو، هغوی هر يو سايبريا ته تبعيد کړای شي. هغوی به هم زياتره وخت هغه د خپلو عياشيو بنډارونو ته راباله، جامونه به يې ورسره پورته کول، له جتانو سره به يې نڅاوې کولې او د هغوی په زرګونو روبلونه به دده د لارې خرڅېدل. د هغوی په چوپړ کې هغه هر کال تر شلو وارې پورې خپل ژوند له مرګ سره مخامخاوه، تر وهلو خوړلو پورې به يې د هغو ساتنه کوله، د هغو آسونو قيمت چې ده به ددغو دوو تنو په چوپړ کې له پښو اچول، تر هغو پيسو زيات و، چې دوی به د بالاګا د چوپړ په بدل کې، هغه ته ورکاوه، خو ده ته هغوی ګران وو. دهغو په ساعت کې تر ۱۷ ورستو پورې چټک تګ خوښېده. د هغه خوښېدل، چې د هغو په چوپړ کې خپلې ګاډۍ واړوي، ټکر يې کړي، له نورو ګاډيو نه مخکې شي او لکه باد هسې د مسکو کوڅې لاندې کړي. د هغه دا خوښېدل چې د باد په شان په چټکه ګاډيوانۍ کې د ده تر شا له ناستو نشه اندېوالانو نه دا خبرې واوري:

- نور هم چټک، نور هم چټک، داسې چټک چې نور نو ناشوني وي. د هغه خوښېدل چې په لاره په کړاو روانو بزګرو ته متروکې ور واره کړي او په زړه کې ووايي، دا هم د رښتينو بادارانو له خوا.

اناتول او دولوخوف ته هم بالاګا ډېر ګران و. هغه په ګاډيوانۍ کې د ښې استادۍ او هم له دې کبله چې د هغه هم څه خوښېدل چې د دوی خوښېدل. بالاګا، به له نورو مسافرينو سره مخکې له مخې پيسې، هر دوه ساعته پنځه ويشت روبله ټاکل، ده خپله به د هغو ګاډيواني هم نه کوله، خپل زلمي ګاډيوانان به يې ورلېږل، خو ددولوخوف او اناتول لپاره، چې ده هغوی د خپلو اربابانو په نامه نومول، تل خپله چمتو و او هېڅکله به يې د خپل چوپړ په بدل کې پيسې هم نه غوښتې. هغه به يوازې، په څو مياشتو کې يو وار کله چې د هغو د چوپړانو له لارې خبر شو، چې بادارانو يې پيسې لري، نو کوم سهار تر نشې وروسته به راغي، درناوی به يې وکړ، په ملا به خم شو او ويل به يې چې پيسو ته اړتيا لري. بادارانو به هم تل نازاوه. هغه ويل:

- پلارکه فيودرايوانويچه! مرسته راسره وکړئ، يو روغ آس هم راپاتې نه دی، جيب مې تش دی، هر څه چې کولای شي هغه راسره وکړئ.

اناتول او دولوخوف به چې کله پيسې لرلې، زره، دوه زره روبله به يې هغه ته ورکول. بالاګا کليوال، د ژېړ ډوله وېښتو خاوند، سره بشره، په ځانګړي ډول څوربه غاړه، ټيټه ونه، پيته پزه درلوده او د اته ويشتو کالو په منګ ځوان و چې ځلېدونکې وړې سترګې او وړه زنه يې لرله.

هغه نرۍ شنه چپنه چې وريښمين استر يې درلوده پر لنډ پوستين اغوستې وه.

هغه په لومړۍ کوټې کې، د ځرونډ سپيڅلي شمايل په وړاندې

ودرېد ، پر ټټر او تندي يې د صليب کرښې وويستې، د دولو خوف پلو وړاندې ورغي او خپل کوچنی تور لاس يې هغه ته وروړاندې کړ، تر درناوي وروستې ته يې هغه ته وويل:

- فيودرايوانوويچ !

- سترې مه شئ وروره ! راشه، دا هم هغه.

د اناتول پلو ته چې همدا اوس،د راننوتو په حال کې و، لاس وروړاندې کړ او وې ويل:

- جلالتمابه سلام !

اناتول خپل لاسونه، د هغه په اوږو ورکېښودل او وې ويل:

-زه تاته ګران يم او که نه؟ اوس د رښتني چوپړ وخت رارسېدلی، کوم آس دې راوستی دی؟ ها !

بالاګا ځواب ورکړ:

- هماغه چې ستا استازي ياد کړي وو، هماغه ياغي آسونه.

- نو غوږ شه بالاګا ! که ګاډی ياغي هم شي، پروا نه لري خو زه غواړم، چې درې ساعتو کې موږ ورسوئ.

بالاګا سترګې کېښکودې او وې ويل:

- که ټوټه ټوټه شي، نو څنګه به ورسېږو ؟

اناتول چې سترګې يې راوتلې وې، ناڅاپه چغه کړې:

-اوربوز به دې درمات کړم، ټوکې به نه کوې...

ګاډيوان په خندا خندا ځواب ورکړ:

- څه ټوکې ! ما تر اوسه پورې له خپل باداره څه سپمولي دي؟ تر هغه چې آسونه ژوندي وي، زغلو به.

اناتول وويل:

- چې داسې ده، کېنه.

دولوخوف وويل:

- راځه کښېنه، ښه شو.

- نه فيودرايوانوويچه، همدا سې ولاړ ښه يم.

اناتول وويل:

- راځه کښېنه او جام پورته کړه.

يو لوی ګيلاس مادير (يو ډول خورا ښه شراب) يې ورته واچول. د دغو شرابو په ليدو د ګاډيوان سترګې وځلېدې. هغه د نزاکت له مخې، وويل:

- نه، نه يې څکم. ولې وروسته يې په سر واړول او خپلې شونډې په هغه سره وريښمين دستمال چې له خولۍ نه يې راويستلي و، پاکې او وې ويل:

- ښه جلالتمابه ! څه وخت به خوځېږو ؟

اناتول، ساعت ته وکتل او وې ويل:

-هوکې ! همدا اوس.

- خو بالاګا ! ګوره چټک به ځې او په وخت به رسېږې، کنه؟

بالاګا وويل:

- هوکې، ګوره چې څنګه ځو، که په خير لاړ شو، ولې به په خپل وخت نه رسېږو. ګوره ستا خو ياديږي، چې توفير ته مې په اوو ساعتونو کې رسولې، يادېږي او کنه؟ اوس هم مه ډارېږه جلالتمابه !

اناتول خپلې خاطرې وريادې کړې او ماکارين ته يې چې په مينه مينه يې ده ته کتل، وخندل او وې ويل:

- پوهېږئ يو وار د حضرت مسيح په ميلاد کې له توفير نه راروان و، باور به دې رانه شي ماکار، موږ داسې چټک راتلو چې له ددوو ګاډيو له سره همداسې راوالوتو.

بالاګا د ولوخوف ته وکتل او دغې کیسې ته یې دوام ورکړ:
- څه آسونه وو ! دوه ځوان آسونه مې، د خپل قهري آس تر څنګ تړلي وو، باور به ونه کړې، فیودرایوانوویچه شپیته ورسته الوتل. د هغو مخه نیول ګرانه خبره وه، ساړه وه، لاسونه مې شنډ شوي وو. ورته مې وویل، جلالتمابه ! راشه او جلو ونیسه، خپله یې د ګاډۍ په وروستي سیټ کې ځان واچاوه. آسونه داسې یاغي شوي و، څه نور د متروکو وهلو ته اړتیا نه لیدل کېده، آسونه خپله الوتل. هغوی په درې ساعتو کې ورسېدل، مګر د کینې خوا آس له پښو ولوېد.

۱۷

اناتول له کوټې ووت او څو دقيقې وروسته پوستين په غاړه د سپين زرو ملاوستني په ملا د سمور د پوست خولۍ لکه د زلميانو په څېر د سر په يو څنګ ايښې وه، داسې چې د هغه له ښکلي څېرې سره يې سخت اړخ لګاوه، بېرته راستون شو، هينداړې ته يې وکتل او په هماغه حالت چې د هينداړې په وړاندې درېدلی و، د دولو خوف په وړاندې ودريد، او د ميو جامې يې پورته کړ.

اناتول وويل:

- ښه فديا ! د خدای په امان ! ستا له هر څه نه مننه، د خدای په امان !

په چرت کې لاړ، بيا يې ماکارين او نورو ته مخ وروااړاوه او وې ويل:

- ښه ملګرو ! زما د ځوانۍ يارانو ! د خدای په امان...

که څه هم ټول له هغه سره روان وو، داسې برېښېده چې اناتول په دې توګه غواړي د خپلو انډيوالانو په وړاندې د غو خبرو ته پارونکي او لمسوونکي بڼه ورکړي. هغه چې ټټر وړاندې ويستلی و او يوه پښه يې ښوروله، هره کلمه جلا او لوړه ويله.

هغه ويل:

- ټول مو جامونه پورته کړئ، بالاګا ته هم، نور ملګرو او زما د ځوانۍ همزولو اندېوالانو، ما او تاسو ډېرې عیاشۍ کړي، خوښۍ مو تېرې کړي او ژوند مو کړی دی، کنه؟ اوس نو خدای خبر دی چې بیا به مو څه وخت دیدن کېږي؟ زه بهر ته روان یم، د تېر ژوند په یاد مو، د روغتیا په یاد مو، هورا ! دا یې وویل او خپل جام یې وڅکه او هغه یې په ځمکه وویشت.

بالاګا، هم خپله جام وڅکه، شونډې یې په دستمال پاکې کړې، او وې ویل:

- روغ اوسئ.

ماکارین چې سترګې یې له اوښکو ډکې وې، له اناتول نه یې غېږ تاو کړه او وې ویل:

- اخ شهزاده، چې ستا دا بېلتون څومره راته ګران او غمرلی دی.

اناتول چغه کړل:

- ځۍ چې ځو، ځۍ چې ځو !

بالاګا، له کوټې نه وتونکي و، چې اناتول ورته وویل:

- نه، نه ودرېږه، دروازه پورې کړه، تر تګ نه مخکې لومړی باید کېنو (روسان سفر ته له وتلو مخکې د وتلو په وروستې شېبه کې کېني) هو کې، دغسې ! دروازه یې وتړله او ټول کېناستل.

څو شېبې وروسته، اناتول پاڅېد او وې ویل:

-اوس نو درځئ هلکانو ! درځئ !

د اناتول جوزوف نوې چوپړ، کڅوړه او توره مې هغه ورکړل او ټول دالان ته ووتل.

دولوخوف وویل:

- پوستین دې چیری دی؟ های ! ایګناتکا ! لاړ شه ماترینه

ماتويوفنا ته ورشه، پوستين ترې وغواړه او رايې وړه، هغه سترګې کېښکودې او زياته يې کړه:

- ما اورېدلي دي، چې کله يوه نجلۍ تښتوي، نجلۍ زړه نازړه وي، له ډاره داسې وي لکه مړې. له کوره په هماغو کاليو کې راوزي، چې په کور کې يې اغوندي. تا به لا څه ورته ويلي نه وي، اوښکې يې را رونې وي، عذر او زارۍ وي، پلار جان او مورجانه وريادېږي. او غواړي چې بېرته کورته ستنه شي... خو ته خپل پوستين له ځان سره واخله، هغه ورواغونده، په ګاډۍ کې يې کېنوه او د خداى په امان. مينځې د ګېدړې له پوستکي جوړ ښځينه پوستين راوړ.

هغه داسې چغه وکړه چې آواز يې په کوټو کې انګازه وکړه:

- بې عقله! ما درته وويل چې د سمور له پوستکي جوړ پوستين راوړه. تاتريشکا! د سمور د پوستکي.

يوې ښکلې، په ملا چنګې، ژېړ رنګې جتې، چې تورې ځلېدونکې سترګې او تورې شين بخونۍ ګړګوټ څڼې يې درلودې، ښکلى سور شال يې په اوږو د سمور د پوستکي پوستين په لاس کوټې ته راودانګل.

داسې برېښېده چې هغه له خپل باداره حيا کوي او د خپل پوستين د لاسه ورکولو له امله خوابدي کېږي، خو بيا يې هم وويل:

- څه پروا لرئ، دا زما پوستين واخلئ، زړه مې نه پسې خوږېږئ.

دولوخوف هغې ته ځواب ورنه کړ، پوستين يې واخيست او د ماتروشکا پر اوږو يې ورواچوو او هغه يې ښه په کې تاو کړه... ټول په دوو ګاډيو کې ځاى پر ځاى شول...

بالاګا وپوښتل:

- چمتو ياستئ؟ د ګاډۍ جلو يې تر مړوند تاو او چغه يې کړه:

- درځئ، او د نیکیتسکي پر واټ شېوه شول. په دې وخت کې یوازې د بالاګا او د هغه تر څنګ په ګاډۍ کې پر صندوق د ناست ځوان چغې چې آسونه یې له باد هسې زغلول، اورېدل کېدې. د مسکو د اربات په ډګر کې ددوی ګاډۍ د یوې بلې ګاډۍ سره ولګېده او د کوم شي د ماتېدو غږ واورېدل شو او ګاډۍ لکه باد هسې د اربات په واټ کې له سترګو پناه شوه. د پادنسدواټ تر وهلو وروسته، دوی خپلې چټکتیا لږه کمه کړه، راو ګرځېدل او آسونه د ستاریا کانیوشینۍ په څلور لاره کې ودرېدل.

هغه ځوان د بالاګا تر څنګ ناست و، ددې لپاره یې لاندې ودانګل چې د آسونو اوربوزونه ونیسي، خو په دې کې دولوخوف او اناتول لا د وختـه پلي شوي او پر لار روان وو، کله چې د کور د دروازې خولې ته ورسېدل، دولوخوف شپلکۍ وواهه او له هغې خوا نه هم د شپلکۍ ځوابي غږ واورېدل شو او تر هغه وروسته یو مینځه راووته او وې ویل:

- راځئ د ننه، کنه څوک به مو ووینې.

هغې مینځې زیاته کړه:

- اوس انګړ ته راننوزئ، و به مو وینې.

دولوخوف د دروازې مخې ته ودرېد ، اناتول مینځې پسې وخوځېد او انګړ ته ننوت، د دیواله له څنګه تېر او پورته په زینو یې منډې کړې.

د ماریا دیمتریوفنا څورب، چوپړ ګفریل د اناتول تر مخې را پیدا شو او وې ویل:

- راځئ، مهرباني وکړئ اغلې ته !

دغه چوپړ چې په څورب ځان د اناتول مخې ته خنډ شو په غړمبهاري وویل:

- مهرباني، اغلې ته !

اناتول چې سا یې بنده بنده کېده، په پسهاري و پوښتل:

- کومه اغلې! ته څوک یې؟

- مهرباني وکړه، امر شوی، تاسو هغې ته بدرګه کړم.

دولوخوف چغه کړل:

-کوراګینه! خیانت شوی، غولول شوي یو، شاګرز! دولوخوف، له هغې پنجرې سره چې درېدلی و، له څوکیدار سره لاس او ګریوان و، څوکیدار هڅه کوله، اناتول پسې هغه پنجره ټینګه کړي چې ترې تیر شوی و. دولوخوف په خپل وروستي توان څوکیدار پورې وهه، د تښتې په حال کې یې اناتول له لاسه راونیو، هغه یې له پنجرې راوویست او دواړو د ګاډۍ خواته وروځغاستل.

۱۸

ماریا دیمتریوفنا ولیدل، چې سونیا په دهلیز کې ژاړي، هغه یې دې ته اړ کړه چې هر څه دې ته ووايي. ناتاشا ته لیکل شوی یاددښت ،دماریا دیمتریوفنا په لاس ورغي او له دغه یاددښت سره یو ځای، د ناتاشې کوټې ته ورننوته.

هغې ناتاشا چې په حیرت،وچو او بې احساساه سترګو یې دې ته کتل، پورې وهله او ورته وویل:

- بې شرمې، بې حیا نجلۍ ! غږېږئ به نه، نه غواړم هېڅ شی واورم. د هغې کوټه یې قفله کړه او چوپړانو ته یې سپارښتنه وکړه چې هر هغه څوک چې نن شپه دوی کره راځي، انګړ ته راننباسي او پرې یې نه ږدي چې بهر ته وتښتي. خپل چوپړ ته یې سپارښتنه وکړه چې هر څوک راځي، دې ته دې راولي، خپله لاړه، په مېلمستون کې کېناسته او د تښتوونکو راتګ ته سترګه په لارې شوه.

کله چې ګوریل نومی چوپړ راغي او ماریا دیمتریوفنا ته یې خبر ورکړ چې تښتوونکي وتښتېدل، هغې تندی تریو او لاسونه یې تر شا

غوټه کړل، تر ډېرو پورې په کوټه ګرځېده راګرځېده او په دې اړه یې فکر کاوه، چې څه وکړي. د ماښام اوه بجې وې چې لاس یې په جیب کې په کلۍ ولګېدې او د ناتاشې کوټې ته ورغله. سونیا په دالان کې ناسته او ژړل یې. هغه چې ساندو پسې اخېسې وه، په زارۍ زارۍ یې وویل:

- د خدای لپاره، هیله کوم پرې مې ږده چې ورشم.

ماریا دیمتریوفنا پرته له هغې چې ځواب ورکړي، دروازه خلاصه کړه او ورننوته. د خپل قهر د آرامولو لپاره یې په زړه کې وویل:

- بې شرمه، بې حیا، بې ننګه، زما په کور کې او دا رسوايي. په پلار مې یې زړه خوږېږي. که څه هم دا به ګرانه خبره وي، خو ټولو ته سپارښتنه کوم چې په دې اړه څوک څه ونه وايي او ګراف پوه نه شي. په ټینګو ګامونو کوټې ته ورننوتله. ناتاشا پر کټ پرته وه، سر یې په منګلو کې مروړلی و او هېڅ نه ښورېده. هغه په هماغه حال پرته وه چې ماریا دیمتریوفنا هغه دلته قفل کړې او ترې وتلې وه.

ماریا دیمتریوفنا وویل:

-واه واه زیرې دې راباندې ! آفرین ! زما په کور کې خپل لوند سره وعدې کوئ ! ما به نه غولوی. دلته به دو کې او پېښې نه کوئ ! هر هغه څه چې درته وایم په ځیر به یې اورې. هغه یې له منګولو راونیوله او وې ویل:

- ګوره غوږ ونیسه، هر څه چې وایم اورې به یې. تا د یوې بې حیا او سپین سترګې نجلۍ په شان ځان رسوا او بدنامه کړ، زه پوهېږم چې له تا سره څه وکړم. خو په پلار مې دې زړه سوځي.

ناتاشا، هماغه شان چې پرته وه. هېڅ بدلون په کې رانغي، خو له هغې نه د نه اورېدونکې ژړا او ساندو غږ احساسېده. ماري دیمتریوفنا سونیا ته مخ ورواړاوه او پر کټ د ناتاشې ترڅنګ

کېناسته.

ماریا دیمتریوفنا په ځېر او ډډ غږ وویل:

- بختور و چې وتښتېد، خو زه یې پیدا کوم، ته اورې کنه، چې زه څه وایم؟

خپل ځېر او پنډ لاس یې د ناتاشا تر مخ لاندې کېښود او هغه یې خپلې خوا ته راوګرځاوه. ماریا دیمتریوفنا او سونیا د هغې د مخ په لیدو، حیرانې شوې، د هغې سترګې ځلېدونکو خو ځای پر ځای وچې ولاړې وې، شونډې سره ورغلې او چاودلې او غومبوري یې لوېدلي وو.

په غضب او کرکه یې د ماري دیمتریوفنا ځان وژغوره، خپله پخوانۍ بڼه یې غوره کړه او وې ویل:

- پرې مې ږدئ... څه رانه غواړئ، غواړم مړه شم.

ماریا دیمتریوفنا وویل:

- ناتاشا زه د تا خیر غواړم، غواړې وېده شئ، وېده شه، همداسې وغځېږه، زه به لاس هم درنه وړم، خو خبرې مې واوره... نور زه نه وایم چې ته ګنهکاره او ملامته یې. ته خپله پوهېږئ، خو خبره په دې کې ده چې سبا دې پلار راځي، هغه ته څه ووایو؟ د هغه ځان بیا له سلګیو نه په ربړېدېدو شو.

- ټول خبرېږي، پلار دې، ورور دې، کوژدنی دې.

ناتاشا چغې کړې:

-نو، هغه خبرېږئ، زه کوژدنی نه لرم، ما هغه ته ځواب ورکړ.

ماریا دیمتریوفنا دوام ورکړ:

- په هر حال هغوی خبرېږي، ته فکر کوې هغه دا خبره همداسې پرېږدي؟ ګوره، هغه خو پلار دی، زه هغه ښه پېژنم، هغه به اناتول،

دوئيل ته راوغواړي، دا به بيا ښه کار وي که څنګه؟

ناتاشا له کټه لږ راکږه غوندې شوه، له کرکې نه په ډک غلچک يې ماريا ديمتريوفنا ته وکتل او چغه يې کړل:

- پرې مې ږدئ ! ستاسو يې زما په ژوند څه؟ ولې؟ ولې مو زما په ژوند کې لاس وواهه؟ چا تاسو نه ددې کار غوښتنه کړې وه؟

ماريا ديمتريوفنا له قهره ډکه چغه وکړه:

- تا څه غوښتل، څه شوي واى؟ په تا چا بنديز لګولى و، که څنګه؟څوک کورته د هغه د راتګ خنډ شوي وو؟ ولې هغه غوښتل چې تا د کومې نوم ورکې جتې په شان يوسي؟ ښه دا يې ورې او تښتولې، نو ته څه فکر کوې، هغه به يې پيدا کړى نه و؟ ستا پلار، ورور او کوژدنى؟ هغه سپک، بې ننګه، پوهېږئ، پوه شوې او کنه؟

ناتاشا چې لږ راپورته غوندې شوه چغې کړل:

- هغه تر ټولو تاسو نه غوره دى، که تاسو د هغه خنډ شوي نه واى... اخ، لويه خدايه ! دا څه شي دي؟ سونيا تا ته وايم دا څه کېږي؟ ووزئ، رانه ووزئ !

هغې داسې ساندې وهلې، داسې د ناهيلۍ، د داسې خلکو په څېر يې ژړل، چې يوازې خپله د خپل کړو په پايله پوهېږي. ماريا ديمتريوفنا بيا څه ويل پيل کړل، خو ناتاشې پر هغو ورچغې کړې ! ووزئ، ووزئ، تاسو ټول له ما نه کرکه لري، او زما سپکاوي کوي او ځان يې ببرته په کټ کې وارتېږه.

ماريا ديمتريوفنا لا تر يوې مودې پورې هغې ته ددې لپاره نصيحت کاوه چې ناتاشا په دې ډاډه کړي چې دا پېښه يې له پلاره پټه کړي او هېڅوک په هېڅ شي خبر نه شي. ددې لپاره بايد په خپله ناتاشا هر څه هېر کړي او هېڅ چا ته څه ونه وايي. ناتاشا، ځواب نه وايه. هغې

نورې سلګۍ نه وهلې او نه يې ژړل، خو له سره تر پښو پورې رېږدېده.
ماريا ديمتريوفنا د هغې ترسر لاندې، سروېږدي کېښود، دوه کمپلې يې پرې وروا چولې او په خپله يې يو زيتون ګل ورته راوړ، خو ناتاشې هغې ته پاملرنه ونه کړه.

ماريا په دې خيال چې هغه وېده ده، له کوټې نه د وتلو په وخت کې وويل:

- پرېږده چې وېده شي. خو ناتاشا وېده نه وه. رنګ يې الوتی او سترګې يې رډې رډې وتلې وې. هغه شپه تر سهاره وېښه پاتې شوه. له سونيا سره هم چې څو ځله يې د کټ سر ته راغله ونه غږېده.

له وعدې سره سم، بله ورځ سهار د وخته، ګراف ايليا اندريوويچ چې د مسکو څنډو ته تللی و، راستون شو. هغه خورا خوشاله و او د مسکو د څنډو جايدادونه يې په ښه بيعه خرڅ شوي و او نور هېڅ شي په مسکو کې د هغه د پای ته کېدو او له ګرافينې سره چې په زړه کې د هغې د ليدو لېوالتيا پسې اخېستی و، د ديدن خنډ کېدای نه شو.

ماريا ديمتريوفنا چې هغه وليد، سمدلاسه يې ورته وويل، چې ناتاشا پرون سخته ناروغه شوې، دې ډاکتر ورته راغوښتی او نن يې روغتيا ښه ده. ناتاشا نن سهار له خپلې کوټې راونه وتله. شونډې يې وچې او چاودېدلې او سترګې يې لوېدلې وې. هغه د کړکۍ خوا ته ناسته وه او په ځير ځير يې په کوڅو کې تېرېدونکو خلکو ته کتل. کله به چې يې څوک کوټې ته راننوتل، په تلوار به يې مخ وروا ړاوه. داسې برېښېدل چې کوم خبر يا ليک ته سترګې په لاره وه.

کله چې ګراف، د هغې کوټې ته ورننوت، هغه په خورا ګښې د هغه د نارينه ګامونو غږ ته غوږ شوه او د هغې پر څېرې بيا هماغه پخوانۍ سړه څپه او د کړکې ښې راخورې شوې. آن د پلار په ليدو هم له ځايه هم

پورته نه شوه ! ګراف وپوښتل:

- څه درشوي دي زما ښاپېرۍ؟ ناروغه يئ؟

ناتاشا چوپه شوه، خو وروسته يې وويل:

- هو کې ناروغه يم.

ګراف په خواشينۍ د هغې د داسې مات او ژوبل شوي حالت پوښتنه وکړه او وې ويل په کوژدنۍ خو به يې څه نه وي شوي. هغې ډاډ ورکړ چې هېڅ پېښه نه ده شوې او هيله وکړه چې بې غمه وي او ناآرامه نه شي.

ماري ديمتريوفنا هم د ناتاشې د خبرو ملګرتيا وکړه او وې ويل چې له ناروغۍ پرته بل څه پېښ شوي نه دي.

ګراف ته د ناتاشې دغه ناروغۍ خورا بل ډول وبرېښېده، د لور په پريښانۍ، د سونيا او مارينا ديمتريوفنا په خواشينو څېرو کې يې له ورايه ليدل، چې څه کومه بده پېښه پېښه شوې ده. خو دغه لپاره ددې ګرانې لور ته د داسې يوې پېښې پېښېدل، چې د بې ننګۍ او بې شرمۍ سبب شي، آن په تصور کې هم وحشتناکه وه، هغه ته خپله خوشالي او آرامي داسې ګران وه، چې له نورو پوښتنو نه تېر شو او ځان يې خپله په دې ډاډه کړ، چې هېڅ ځانګړي څه نه دي پېښ شوي او کلي ته تګ به يوازې د خپلې لور د ناروغۍ له امله وځنډوي.

۱۹

پيير مسکو ته د خپلې ښځې ايلن تر راتګه وروسته، هڅه کوله چې ددې لپاره کومې خوا ته مخه کړي چې له هغې سره يې ديدن ونه شي.
مسکو ته د رستوف د کورنۍ تر راتګ نه وروسته، د هغه اغېز له امله چې ناتاشا په ده کړی و، دی يې دې ته اړ کړی و، چې د خپل تکل په لاس ته راوړلو کې تلوار وکړي. هغه د يوسف الکساندروويچ کونډې ته چې د توفير په ښار کې اوسېده، ددې لپاره ورغی چې هغې ژبه کړې وه، د خپل خدای بښلي مېړه سندونه ده ته ورکړي.
پيير چې کله له توفير نه مسکو ته راستون شو، هغه ته يې د ماريا ديمتريوفنا هغه ليک سره ورکړ چې په هغه کې يې له ده نه هيله کړې وه چې د اندرې بالکونسکي او د هغې د ناوې په هکله د يو مهم کار لپاره ددې کره ورشي. پيير هڅه کوله چې له ناتاشا سره يې هم ديدن ونه شي. هغه ته داسې برېښېده چې د ناتاشې په وړاندې د هغه احساسات تر هغه څه نه، چې يو ښځې لرونکی سړی يې د خپل ملګري د ناوې په وړاندې لري، زيات او پياوړي دي، خو د برخليک چارو هغه دواړو په

یو ډول نه یو ډول سره مخامخول.

کله چې یې ماریا دیمتریوفنا کورته د تګ لپاره جامې اغوستې، له ځانسره یې چرت واهه او ویل یې:

دا څه پېښ شوي؟ او دا بیا ما پورې څه اړه لري؟ ژر تر ژره به سردار اندرې راغلی وای، له هغې سره به یې واده کړی وای...

د توفیراسکایا په کوڅه کې یو آشنا غږ، غږ پسې وکړ:

- پېیره ! دېر وخت کېږي چې راغلي یې؟

پېیر سر پورته کړ، اناتول یې ولید چې له خپل دایمي ملګري ماکارین سره په داسې یوه ګاډۍ کې چې دوو خړو آسونو کشوله، ناست وو، خورا چټک روان وو، هره خوایې د واورو غونډه کې وارول. اناتول د پوځیانو په شان ځانښودونکی او نیغ ناست و او سر یې لږ مخې خواته خم کړی و. زنه یې لږ شانتې د پوستین په غاړه کې پټه کړې وه. څېره یې تکه سره او خوشاله وه او خپله په ښو سینګار شوې خولۍ یې داسې کږه ایښې وه چې غوړې شوي څڼې یې چې د واورو دانې پرې پرتې وې، له ورایه ښکارېدې.

پېیر په هغه رخه کوله او په زړه کې یې ویل:

- رښتیا هم دا یو رښتینی هوښیار دی ! د ژوند د اوسنۍ شېبې له خوند پرته بل هېڅ نه ویني. ددې شېبې له خوند نه پرته بل خیال نه لري، نو له همدې کبله تل خوښ او خوشاله دی. چمتو یم، خپل هر څه لرم ور کړم، چې همداسې شم.

په دهلیز کې چې چوپړ د پېیر له اوږونه پوستین اخیست ورته وې ویل چې ماریا دیمتریوفنا هیله کړې وه چې د هغې د خوب کوټې ته تاسو بدرګه کړو.

پېیر همدا چې د صالون دروازه خلاصه کړه وې لیدل، چې ناتاشا د

کړکۍ خوا ته ناسته ده. رنګ الوتي، غومبوري يې لوېدلي او خپله په قهر ده. پيېر ته يې وکتل، سترګې يې برندې کړې او په خورا غمېرلې بڼه له تالار نه ووته.

پيېر چې ماريا ديمتريوفنا ته ورسېد، وې پوښتل: څه خبره ده؟

ماريا ديمتريوفنا ځواب ورکړ:

- ښه خبره ده! اتـه پنځوس کاله مې ژوند کړی دی، خو داسې رسوايي مې ليدلې نه وه.

وروسته له هغه چې له پيېره يې قسم واخېست چې دغه اورېدل شوې خبرې به هېڅکله هېچا ته نه وايي، ماريا ديمتريوفنا هغه ته وويل چې ناتاشا د موراو پلار له مشورې پرته خپل کوژدني ته ځواب ورکړي. هغې ورته وويل چې ددې ځواب علت اناتول کوراګين و. هغه کوراګين چې د پيېر ښځې له ناتاشې سره د هغه پېژند ګلوي کړې وه او ناتاشا غوښتل، هغه وخت چې پلار يې نه يې، له هغه سره وتښتي او په پټه واده سره وکړي.

پيېر اوږې پورته نيولې وې او د هغو خبرو له اورېدو خوله وازه پاتې وه چې ماريا ديمتريوفنا ورته کولې، هغه داسې څه اورېدل چې باور يې نه پرې راته. د هغه باور نه راته چې څنګه کېدای شو، د سردار اندرې کوژدنې، مهربانې ناتاشا رستوفې چې بې اندازې هغه ته ګرانه وه، دغه بې عقل اناتول چې واده يې هم درلود، (پيېر د اناتول له پټ واده نه خبر و) تر بالکونسکي نه غوره وګڼي او داسې پرې مينه او د هغه لېواله شی او له هغه سره وتښتي؟ پيېر نه په دې پوهېده او نه يې تصور کولای شو. هغه ښکلی تصور چې ده، دناتاشې له ماشومتوبه په خپل خيال کې انځور کړی و، د هغې سپکې او سخت زړې نجلۍ له نوي تصوير سره نه جوړېده چې اوس ماريا ديمتريوفنا ورته انځور کړه.

پيير ته خپله ښځه (ايلن) ورياده شوه. هغه په زړه کې وويل، دوی ټول له يوې ډلې نه دي ! او خيال ته ورغلل، چې يوازې دی نه دی، چې له داسې يوې ناپاکې سپکې ښځې سره يوځای کېدل يې په برخه شوي دي... هغه په دې نه پوهېده چې د ناتاشا روح له شرم نه خوټېږي او دا ددې ګناه نه وه چې د هغې بشرې آرامه کراري خپله کړې وه.

پيير د ماريا ديمتريوفنا د خبرو په اورېدو وويل:

- ولې؟ هغه څنګه کولای شي واده وکړي، هغه خو بله ښځه لري، واده نه شي کولای.

ماريا ديمتريوفنا وويل:

- سپکه، سپکه، دا دې لا بله سپکه ! دم په دم نوي ګلان راغوړېږي. عجيب ښه ځوان دی. دا سپک. دې بلې ته يې وو ايه، هغه يې لا سترګه په لاره ده. دا دوه ورځې کېږي چې لارې ته ګوري.

ماريا ديمتريوفنا چې له پيير نه د اناتول د ښځې ټول حال واورېد، په ښکنځلو ښکنځلو يې خپل زړه تش کړ او هغه ته يې وويل چې د څه لپاره يې راغوښتی و. هغې وويل چې دا ډارېده چې هر شېبه دا شونې ده چې ګراف او بالکونسکي راورسېږي او له دغې پېښې نه چې دې يې د پټولو هڅه کوله، خبر شي، هرومرو به اناتول ته بلنه ورکړي، چې په دوئيل کې يې سره سپينه کړي. نو له دې کبله يې له پيير نه وغوښتل، چې له خپل اوښي (اناتول) نه وغواړي له مسکو نه ووزي. پيير چې سردار اندرې او ګراف ته د ورپېښې ګواښ په ګواښ پوه شو، ژبه يې وکړه چې د ماريا ديمتريوفنا دغه هيله تر سره کړي. ماريا ديمتريوفنا چې خپل زړه ورته تش کړ، پيير يې د هرکلو کوټې ته بدرګه کړ او ورته وې ويل:

- ګوره پام کوه چې ګراف له هېڅ څه خبر نه دی او نه يې هم داسې

وښيي چې له کوم څه نه خبر یې. او زه به اوس ناتاشې ته ورشم او ورته وبه وایم، چې هسې تش انتظار مه باسه، هو، که دې خوښه وي کولای شې، غرمه له مور سره پاتې شئ.

پییر له زاړه ګراف سره ولیدل، هغه خورا پریشانه او خواشینی برېښېده. هغه ورځ سهار ناتاشا هغه ته ویلي و چې له بالکونسکي سره خپل اړیکي شلولي او ځواب یې ورکړی دی.

ګراف پییر ته وویل:

- څه بدمرغي ده، لویه بدمرغي ! له دې بې موره نجونو سره په څه بدمرغۍ اخته شوی یم. پوهېږئ دلته له راتګ نه ډېر پښېمانه یم. غواړم له تا سره په سپینه وغږېږم. تا به هم اورېدلي وي؟ پرته له هغه چې له چا سره مشوره وکړئ، خپل کوژدنۍ ته یې ځواب ورکړئ، که څه هم هېڅکله زما دې واده ته خوښه نه وه، خو بیا هم سردار اندرې بد ځوان نه دی، په هر حال هغه د پلار له خوښې پرته دا کار کړی و. د پلار له خوښې پرته کار، ښه پای نه لري. ناتاشا هم بې کوژدنې نه پاتېږي. خو پر دې بولې ډېره موده تېره شوې وه. او بیا یې هم د مور او پلار له خوښې پرته دا کار کړي او هغه ته یې ځواب ورکړی دی. اوس ناروغه پرته ده او خدای خبر چې څه پرې شوي دي. ښاغلیه ګرافه ! حال ډېر خرابه دی. د بې موره نجلۍ ساتنه خورا ګران کار دی... پییر لیدل چې ګراف خورا پریشانه دی. هڅه یې وکړه چې خبرې بل پلو بوزي، خو ګراف به بېرته د خپل غم کیسه راپیل کړه. سونیا په خورا خواشینۍ د هرکلو کوټې ته راننوته، او وې ویل:

- د ناتاشا ناروغي خورا کړکیچنه ده، هغه په خپلې کوټې کې ده، که ستاسو خوښه وي، هغه ستاسو د لیدو هیله لري. ماریا دیمتریوفنا له هغې سره ده، هغه هم هیله لري چې تاسې هلته ورشي.

ګراف پيېر ته وويل:

- هوکې رښتيا تاسو خو هم له بالکونسکي سره نږدې ملګرتيا لرئ، هرومرو ناتاشا غواړي هغه ته کوم زيري ولېږي. آه خدايه، څنګه هر شي ښه و، خپلې منګلويې په خپلو سپينو څڼو کې خښې کړې او له تالار ووت.

ماريا ديمتريوفنا ناتاشا په دې خبره کړې وه چې اناتول ښځه لري، خو ناتاشا په هېڅ ډول د هغې خبره نه منله او هيله يې کړې وه چې پيېر دې ته رښتيا ووايي. دغه خبره پيېر ته هغه وخت سونيا کړې وه چې هغه دهغې پلو وررروان و.

ناتاشا چې رنګ يې الوتی و، په خورا حيرانه او جدي ښه د ماريا ديمتريوفنا تر څنګ ناسته وه، د هغې ځلېدونکې تيتې نيولې سترګې لا د دروازې په خوله کې په پيېر ورولګېدې او په پوښتنيزه توګه يې هغه ته وکتل. هغه، نه ورته وموسېده او نه يې سر ورته وښوراوه، خو همداسې په ځير او پرله پسې يې په سترګو کې له هغه نه وپوښتل:

- ايا دی د اناتول ملګري دی، که د نورو په شان هغه ته په بده سترګه ګوري؟ خورا ښکاره ده چې خپله د پيېر شته والی يې نه احساساوه.

ماريا ديمتريوفنا چې پيېر ته اشاره کوله، ناتاشې ته وويل:

- هغه په هر څه پوهېږي، پرېږده چې درته ووايي، چې ما رښتيا ويلي که دروغ؟

ناتاشا لکه ويشتل شوی له ښو پاتې ځناور، چې د ښکاريانو او تازيانو رانږدې کېدل يې ليدل، کله يوه او کله بل ته کتل.

پيېر چې پر هغې يې سخت زړه خوږېده، سترګې يې ښکته واچولې او له هغه شهادت نه چې له ده نه غوښتل شوی و له کرکې سره سره

وويل:

- نتاليا ايليچنا ددې خبرې رښتيا او نه رښتيا بايد ستا لپاره يو شان وي ځکه...

- نو دا رښتيا نه ده چې هغه ښځه لري؟

- ولې؟ رښتيا ده.

بيا يې وپوښتل: ښځه يې لرله؟ له پخوانه؟ قسم وخوره !

او پېير قسم وخوړ، چې له پخوا نه يې ښځه لرله.

ناتاشا په تلوار وپوښتل:

- هغه لا په مسکو کې دی؟

-هوکې، په مسکو کې دی. دا نيم ساعت مخکې مې وليد.

داسې برېښېده چې نور نو هغې د خبرو توان نه درلود او لاس يې په دې نښه وښوراوه چې يوازې يې پرېږدئ.

۲۰

پيير غرمنۍ ته پاتې نه شو او سمدلاسه له کوټې نه ووت او لاړ. هغه په دې هيله ښار ته لاړ چې کوراګين ولټوي. د هغه د پيدا کولو په خيال کې و. په همدا خيال يې ټوله وينه په زړه کې داسې را ايشېدله، چې اوس سا ايستل يې هم له ستونزو سره مخامخېدل. هغه يې هر ځای ولټاوه، په غونډيو کې له جټانو سره، په کومونو (په مسکو کې د ساعتېرۍ يو ځای و) کې، هېڅ ځای نه و. پيير بيا کلوب ته لاړ. په کلوب کې هر څه په خپل حال روان و. هغه مېلمانه چې د غرمنۍ لپاره راغلي وو، ډله ډله ناست اوله پيير سره يې روغبړ وکړ. هغوی د ښاري ژوند په اړه غږېدل. هغه چوپړ چې ده ته يې هرکلی ووايه، نه يوازې د هغه اندېوالان پېژندل، بلکې د هغو له عاداتو سره هم آشنا و، ورته وويل چې ده ته په واړه خوړنتون کې ميز چمتو دی، شهزاده زاخارويچ په کتابتون کې دی او پاول تيموفيويچ لا راغلی نه دی. د پيير يوه آشنا د خبرو اترو په لړ کې له هغه نه وپوښتل چې د کوراګين له خوا د ناتاشا رستوفې د تښتېدلو په اړه چې اوس يې په ټول ښار کې آوازې خورې

دي، څه او رېدلي او کنه؟ دا آوازې رښتيا دي که هسې آوازې دي؟ پېير وخندل او وې ويل:

- دا هستې تشې ملنډې دي، ځکه دی همدا اوس د رستوف په کور کې و. کراره کراري وه.

هغه له ټولو نه د اناتول پوښتنه کوله، يوه وويل چې لا راغلی نه دی، بل بيا وويل چې نن به غرمنۍ ته راشي. پېير په حيرانتيا سره د غو آرامو او آسوده خيالو، خلکو ته چې د ده په ګوګل کې له تېرېدونکي توفان نه خبر نه و، کتل. هغه د کلوب په ټولو صالونونو کې وګرځېد، ودرېد چې ټول راټول شي، له اناتول نه پرته ټول راغلل، دی هم نور انتظار نه شو او پرته له هغه چې ډوډۍ وخوري، کورته لاړ.

اناتول چې دی يې په لټولو بوخت و، دغه ورځ غرمه د دولوخوف سره غرمنۍ کوله او دوی په دې اړه غږېدل، چې د دغې ورپېښې بدنامۍ غم څنګه وخوري. د هغه په اند ددې کار لپاره بايد هرومرو ناتاشا وګوري. ماښام هغه ددې لپاره د خور کره (د پېير ښځه ايلن) ورغي، چې په دې اړه له هغې سره وغږېږي، چې څنګه او له کومې لارې ناتاشې سره د ده کتنه وشي. کله چې د ټول ښار د بې ثمره لټولو نه وروسته پېير بېرته کورته راورسېد، د هغه يو چوپړ ده ته خبر ورکړ، چې شهزاده اناتول واسيلوويچ له ګرافينې ايلن سره د هرکلو په صالون کې ناست دي. د هرکلو په صالون کې د مېلمنو ګڼه ګوڼه وه.

پېير چې مسکو ته له راتګ نه وروسته خپله ښځه (په دې شېبه کې له بل هر چا نه زيات، هغه له خپلې ښځې ايلن نه کرکه کوله) ليدلې نه وه، بې له هغه چې له هغه سره سلام او روغبړ وکړي، صالون ته تر ننوتلو وروسته يې اناتول وليد او مخامخ هغه ته ورغي.

ګرافينه ايلن د خپل مېړه خواته راغله او وې ويل:

-آه ! پییره ! ته پوهېږئ چې اناتول له څه ستونزو سره لاس او ګریوان دی؟

خو همدا چې د خپل مېړه ښکته سر، له قهره ډکې ځلېدونکې سترګې، د هغه ټینګ ټینګ ګامونه، او له لېونتوب نه ډکه پیاوړتیا یعنې هغه څه چې دې په هغه کې له دولو خوف سره د دوئیل په وخت کې لیدلي وو، ولیدل، ځای پر ځای ودرېده.

پيير خپلې ښځې ته وويل:

- هر چېرې چې ته يئ، هلته شر او رسوايئ شته.

بيا يې اناتول ته مخ وروا ړاوه او په فرانسوي ژبه يې ورته وويل:

- اناتول، درځه درځه، زه غواړم درسره وغږېږم.

اناتول خورته وکتل، په نرمه غاړه پاڅېد او چمتو شو چې پيير پسې وخوځېږي.

پيير هغه له لاسه راونيو، ځانته يې راکش کړ او له صالون نه ووتل.

ايلن په ټيټ آواز وويل:

- که ځانته اجازه ورکړئ چې زما په مېلمستون کې... خو پيير پرته له هغه چې د هغې ځواب ووايي، له مېلمستون نه ووت.

اناتول، په خپله عادي بڼه، لکه د ځان ستاينکو زلميانو په شان هغه پسې روان و، خو د هغه په څېره کې د ناآرامۍ نښې له ورايه څرګندې وې.

کله چې پيير خپل دفتر ته ننوت، دروازه يې قفل کړه، پرته له هغه چې اناتول ته وګوري، هغه ته يې وويل:

- تاسو ګرافينې رستوفې ته وعده ورکړې چې واده ورسره وکړئ؟ د هغې د تښتولو تکل مو کړی و؟

اناتول په فرانسوي ژبه (هغوی تل په فرانسوي غږېدل) وويل:

- زما ګرانه ! زه ځان اړ نه ګڼم، هغو پوښتنو ته چې په داسې ترخه ژبه له مانه کېږي، ځوابونه ووایم.

د پېير بشره چې لا د مخه رنګ ترې الوتی و، په لېوني غضب کې ډوبه شوه. هغه اناتول په خپلو شڼلو لاسونو د دریشۍ له ګریوان نه راونیو او تر هغه یې له یوې خوا نه بلې خوا ته خوځاوه، چې په څېره کې یې د ډار او وحشت نښې راڅرګندې شوې.

پېير تکرار کړه:

- درته مې وویل، غواړم درسره وغږېږم...

اناتول چې د ګریوان په شلیدلې څوړندې تڼۍ لاس واهه، وویل:

- حماقت دی، وایه څه وایې، خبره دې وکړه.

پېير وویل:

- ته لچک او سپک انسان یې، نه پوهېږم څه شي زما مخه نیسي او ستا د سر د چېتېدو له خونده مې بې برخې کوي (هغه د میز له سره د کاغذونو درنه دوسیه راپورته او تر ګوابنه وروسته یې سمدلاسه بېرته کېښوده) هغه زیاته کړه:

- وعده مو ورکړې وه چې واده ورسره وکړې؟

- ما، ما، ما فکر نه کاوه، چې... ما هېڅکله وعده نه وه ورکړې، ځکه چې...

پېير د هغه خبرې پرې کړې، ور وړاندې شو او تکراره یې کړه:

- د هغې لیک تا سره شته؟ تا سره یې لیک شته؟

اناتول هغه ته وکتل، سمدلاسه یې لاس پر جیب ومانډه او یو کاغذ یې راوویست.

پېير هغه ته ورکړ شوی لیک واخیست، میز یې لږ پورې واهه او په کټ ډوله څوکۍ کې یې ډډه ولګوله. په دې وخت کې ولیدل چې اناتول

په یوې ځانګړې خوځېدا له ډار سره پټ کړ، هغه ته یې وویل:

- زه هېڅ نه درسره کوم، ډارېږه مه !

بیا یې په داسې یو ژبې چې ګواکې له ځانسره لوست تکراروي، وویل:

- لومړې لیکونه... دویم... تر یوې شېبې چو پیتیا نه وروسته، هغه بیا دوام ورکړ. بیا پاڅېد او په ګرځېدو شو. دویم تاسو باید له مسکو نه ووزي.

- نو زه څنګه کولې شم...

- دربیم دا چې، پېیر پرته له هغې چې د هغه خبرې واوري، دوام ورکړ: تاسو باید هېڅکله د هغه څه په اړه چې د تاسو او ګرافینې ناتاشا تر منځ تېر شوي دي، یوه کلمه هم هېڅ چېرې او هېڅ چا ته ونه وایئ. البته زه پوهېږم، ستا د ژبې مخه نیولی نه شم، خو که لږ تر لږه که ستا په وجدان کې د رښتیا یو سپځنکي هم پیدا شي...

پېیر چو په خوله، څو ځله په کوټه کې ښکته پورته لاړ.

اناتول په تریو تندي د میز شاته ناست او خپلې شونډې یې ژوولې.

پېیر وویل:

- تاسو نه شي کولای پوه نه شئ، چې بالاخره ستاسو له خوښې پرته هم نور خلک د نیکمرغۍ او آرامۍ حق لري، تاسو نه شې کولای پوه نه شي چې په خپلې یوې شېبې خوشالۍ د نورو ټول ژوند بربادوی. تاسو خپلې عیاشۍ، له داسې ښځو سره وکړئ، لکه زما د ښځې په شان ښځو سره، هغوی پوهېږي چې تاسو له هغو څه غواړئ. هغوی ستاسو د عیاشي او بې لاري لپاره پوره په هماغه شان بې لارۍ اخته دي، لکه تاسو چې اخته یاست، خو یوې نجلۍ ته د واده وعده ورکول، د هغې غولول او بیا د هغې تښتول... څنګه نه پوهېږئ، چې ستاسو دغه کار د

یوه بوډا او یا یو ماشوم وهلو او زورولو ته ورته دی.

پییر چوپ شو، اناتول ته یې وکتل، اناتول ته د هغه کتلو، نور د قهر نه بلکې پوښتنیزه بڼه پیدا کړې وه.

څومره به چې د پییر قهر او خواشیني سرېده، په هماغه اندازه به د اناتول زړورتیا زیاتېدله، هغه وویل:

- پوهېږئ، په دې نه پوهېږم، نه پوهېږم او نه غواړم پوه شم.

هغه چې لاندنۍ ژامه یې رېږدېده، پرته له هغه چې پییر ته وګوري، دوام ورکړ:

- پوهېږئ ماته څه وویل، تاسو ما ته داسې خبرې، لکه سپک، لچک او دې ته ورته نورې وویل، هغه څه مو وویل چې زه د یوه درانه او مخور انسان په توګه هېڅ چا ته اجازه نه ورکوم، چې ما ته یې ووایي.

پییر په حیرت هغه ته کتل، خو دا توان یې نه درلود، چې هغه له ده نه څه غواړي.

اناتول دوام ورکړ:

- که څه هم مونږ یوازې و او ستا خبرې چا وانهورېدې، خو زه نه شم کولای...

پییر له ملنډو نه په ډکه ژبه وویل:

پوه نه شوم، تاسو له ما نه څه غواړئ؟

- که غواړئ چې زه ستاسو هیله تر سره کړم، لږ تر لږه خپلې دا خبرې بېرته واخلئ، څنګه؟

پییر وویل: خپلې خبرې، خپلې خبرې بېرته اخلم، او هیله کوم چې ما وبښئ!

پییر د هغه شلیدلې تنۍ ته وکتل او زیاته یې کړه:

- که سفر لپاره مو پیسې په کار وي.

اناتول وخندل.

پيير د اناتول،لـه ډار او ملنډو ګـډې خنـدا نـه چـې ده پـه وار ،هغـه خپله ښځه همدا اسې ليدلې وه، بېرته په غضب شو او وې ويل:

- څه سپکه او بې رحمه خټه ده.

دا يې وويل او له کوټې نه ووت.

او بله ورځ اناتول د پيترزبورګ پلو وخوځېد.

۲۱

پيير، ماريا ديمتريوفنا ته ورغي چې د هغې هيلې د سرته رسېدو نه يې خبره کړي، چې کوراګين بايد له مسکو نه وشړل شي. ټول کور په ويره او ګبنې کې ډوب وهلې. ناتاشا ډېره ناروغه وه، ماريا ديمتريوفنا په پټه پيير ته خبر ورکړ، چې کله پرون شپه ناتاشا د اناتول له ښځې خبره شوه، د هغو درملو (د موږک د وژلو دوا) په خولو چې په پټه يې پيدا کړي وو، د ځان وژنې هڅه کړې ده. هغې درمل لږ خوړلي او بيا ډاره شوې ده، سونيا يې راويښه کړې ده او ورته ويلي دي چې څه يې کړي دي، خو په هر حال اوس خورا ناتوانه ده او کلي ته د هغې د لېږلو تصور هم نه شي کېداى. نو ځکه يې يو څوک لېږلي چې د هغې مور مشره ګرافينه مسکو ته راولي. پيير وليدل، چې ګراف ډېر غمجن او سونيا په ژړا ژړا ژاړي، خو ناتاشا يې ونه شوه ليدلاى.

پيير هغه ورځ په کلوب کې غرمنۍ وخوړه او اورېدل يې چې هر پلو، د کوراګين له خوا د ناتاشا رستوفې د تښتولو کيسې او خبرې روانې دي. هغه په ټينګار د غه آوازې ناسمې بللې او ويل يې چې رښتيا

خبره دا ده چې اوښي يې د ناتاشا ريباري کړې ده او هغه يې نه ده ورکړې. پيير دا خپله دنده بلله چې د غه خبره پټه وساتي او د رستوف د کورنۍ پت او عزت بېرته پر ځای کړي.

هغه، په خورا تلوسې د سردار اندرې رارسېدو ته سترګې په لاره و او هره ورځ به د هغه په اړه د نويو خبرونو د لاس ته راوړلو لپاره د زاړه سردار کور ته ورته.

سردار نيکولای اندرېوويچ د پېغلې بوري ين له لارې د ښار له ټولو آوازو خبرېده او هغه ليک يې چې ناتاشې په هغه کې له سردار اندرې سره د خپلو اړيکو د شلولو خبر ورکړی و، لوستی و. هغه تر ورځني ژوند خوشاله برېښېده او په بې حوصلګۍ يې د زوی د راتګ لاره څارله.

له مسکوه د اناتول د تګ نه څو ورځې وروسته، پيير د سردار اندرې له خوا يو ليک تر لاسه کړی و، په هغه ليک کې يې هغه ته د خپل راتګ خبر ورکړی و او ده نه يې هيله کړې وه، چې د ده ديدن ته ورشي.

مسکو ته په رارسېدو سره مشر سردار، د سردار اندرې مخې ته د ناتاشا هغه ليک کېښود، چې په هغه کې ناتاشا له اندرې سره د خپلو اړيکو د شلولو خبر ورکړی و. (د غه ليک پېغلې بوري ين له شهزادګۍ ماريا نه غلا کړی او مشر سردار ته يې ورکړی و) او د اناتول له خوا د ناتاشا د تښتولو کيسه يې په هر اړخيزه ډول او لا زياتې ښه ورته کړې وه. سردار اندرې ماښام رارسېدلی و او پيير بل سهار د هغه ديدن ته ورغی. هغه دا تصور لاره، چې سردار اندرې هم د ناتاشا په شان په خراب طبيعت او غمجن حالت کې ووينې. خو کله چې دی د هغه مېلمستون ته ورننوت، له دې نه يې تعجب وکړ چې د کار له دفتره يې د

هغه لوړ او داسې تاند غږ چې په پترزبورګ کې د يوې دوکې د سپينېدو په اړه غږېده، و اورېد. د ده له غږه سره د مشرسردار او د بل کوم چا غږ ورګډېده. شهزادګۍ ماريا د پيېر هرکلي ته راووته. هغې يو سوړ اسويلي وويست او د سترګو په کېښکودو سره يې د هغې کوټې دروازې ته اشاره وکړه، چې سردار اندرې په کې ناست و، داسې برېښېده چې په دې ډول غواړي، له هغه سره په ورپېښ شوي غم کې ځان ورګډ کړي، خو د پيېر دې ته پام شو چې د شهزادګۍ ماريا په بشره کې د دغې پيښې او د کوژدنې له خوا ددې ورور ته د خيانت له امله د ورور په غبرګون کې، د خوښۍ نښې څرګندې وې، هغې وويل:

- ورور مې وويل چې ده د دغه شان يوې پيښې انتظار لاره، زه پوهېږم چې د هغه غرور ده ته اجازه نه ورکوي چې په دې هکله خپل احساسات ښکاره کړي، خو په هر حال، هغه په خورا زغم له هغه نه زيات چې ما يې هيله لرله دغه پيښه وزغمله، داسې ښکاري چې تقدير به داسې و...

پيېر وويل:

- ولې، په رښتيا هر څه پای ته رسېدلي دي؟

شهزادګۍ ماريا په حيرانتيا، پيېر ته وکتل، هغه آن په دې نه پوهېده چې څنګه کېدای شي داسې پوښتنې وشي. پيېر د سردار اندرې د کار دفتر ته ورننوت. اندرې ډېر بدل شوی و او د هغې تاندې څېرې دا ښودله چې هغه خورا ښه شوي ده، خو يوه نوې ګونځه يې په تندي کې زياته شوې وه. ولسي جامې يې په غاړه وې او د خپل پلار او شهزاده ميشيرسکي ترمخې ولاړو، په خورا لېوالتيا يې خبرې کولې او په تندۍ يې سر او لاس ښورول.

خبرې ټولې د سپرانسکي د ناڅاپي تبعيد او د هغه د خيانت د

آوازو په اړه وې چې نوې مسکو ته رارسېدلې وې.

سردار اندرې ویل:

- نن هغه کسان هغه غندي چې یوه میاشت پخوا یې، سره له هغه چې د هغه په موخه نه پوهېدل، هغه ته آفرین ویل. د یوه پرزیدلي غندنه او پر ګنهل خورا آسانه کار دی او په آساني سره کېدای شي. ټولې تېروتنې آن د نورو پر هغه وروتپل شي. زه وایم که زموږ د اوسني ټولواک په وخت کې کوم ښه کار شوی وي، دا د هغه او یوازې د هغه له برکته و... پېير چې رانوت او د سردار اندرې سترګې په هغه ولګېدې، له خبرو پاتې شو. په بشره کې یې رېږدېدا راڅرګنده او سمدلاسه په کې د خواشینۍ نښې راپیدا شوې، هغه خپله وینا په دې خبرو پای ته ورسوله:

- راتلونکي به په هغه قضاوت وکړي، دا یې وویل او مخ یې پېير ته ورواړاوه، هغه هماغه شان په لېوالتیا وویل:

- ښه، ته خپله څنګه یې؟ همداسې څوربېږئ او څوربېږئ!

هماغه نوي پیدا شوې ګونځه یې په تندي کې لا ژوره شوه او د پېير پوښتنې ته یې د ملنډو سره مل ځواب ورکړ:

- زه روغ یم، د پېير په اند د هغه د ملنډو معنا دا وه چې:

-هو کې زه ښه یم، خو زما د صورت روغتیا د چا په ګټه نه ده. وروسته له هغه چې یو څو خبرې یې د پولند له پولو نه ددې خوا د لارو د خورا بدې ورانۍ او خرابۍ په اړه وکړې، د پېير د هغو آشنایانو په اړه چې په سویس کې یې لیدلي و، وغږېد او بیا د ښاغلي دوسال(د اندرې د زوی استاد) په اړه چې د خپل ماشوم د روزو لپاره یې له بهره له ځانسره راوستي یو څه هغه ته وویل او بېرته یې له دوو بوډاګانو سره چې د سپرانسکي د خیانت په اړه غږېدل، خبرې پیل کړې. هغه په توده

ژبه او لېوالتیا وویل:

- که په رښتیا خیانت شوی وي او له بناپارت سره هغه پټ اړیکي لرلای، باید په رسمي بڼه ټول پرې خبر شوي وای. زه خپله له سپرانسکي سره کومه ځانګړې مینه او لېوالتیا نه لرم او پخوا مې هم نه لرله، خو زه د عدالت مینه وال یم، پېیر په خپل ملګري کې هغه ځانګړتیا بیا موندله چې ده پخوا په هغه کې پېژانده...

کله چې شهزاده میشیرسکي لاړ، سردار اندرې، پېیر له مړونده راونیو او هغې کوټې ته یې بدرګه کړ چې ده ته ځانګړې شوې وه. هلته یې کټ هم ورته ایښې و، هلته څو صندوقونه او بکسونه هم ایښي وو. سرونه یې پرانستي وو. سردار اندرې د یوې کڅوړې خواته ورغی، یوه بله وړه کڅوړه یې له هغې نه راوویسته، بیا یې له هغه نه یو بنډل کاغذونه راوویستل. دغه ټول کار یې په خورا چټکۍ او چوپیتیا تر سره کړ، بیا پاڅېد او په یوه ټوخي یې غاړې خلاصې کړې. تندي یې تریو شو، شونډو یې سره وزبېښلې او وې ویل:

- ما به وبښئ چې ستاسو د ناآرامۍ سبب شوي یم.

پېیر پوه شو، چې سردار اندرې غواړي له ده سره د ناتاشې په اړه وغږېږي او د هغه په پراخه بشره کې د غم او خواشینۍ نښې راڅرګندې شوې. د پېیر د څېرې دغه بڼې سردار اندرې خپه کړ. په غوڅه او بې خونده لوړ غږ یې دوام ورکړ:

- ګرافینه رستوفې زما سره له واده کولو نه ډډه کړې ده، زموږ د بولې ژبه یې ماته کړې ده او اورېدلي مې دي چې ستا اوښې د هغې ریباري کړې او داسې څه نورې خبرې، ایا دا رښتیا دي؟

پېیر ځواب ورکړ:

- هم رښتیا دي او هم نه دي.

سردار اندرې د هغه خبره پرې کړه او وې ویل:

- نو راشه دا یې لیکونه او دا هم د هغې تصویرونه. هغه یو بنډل کاغذونه له میزه راپورته او پېیر ته یې ورکړل.

- که دې له ګرافینې سره دیدن وشو ، دا به ورکړې.

پېیر وویل:

-هغه سخته ناروغه ده.

سردار اندرې وویل:

- بنه تر اوسه لا دلته ده؟ او په چټکۍ یې بیا وپوښتل:

- شهزاده کوراګین څنګه؟

- کوراګین لا پخوا تللی دی، نبږدې وه چې ناتاشې مړه شي...

سردار اندرې وویل:

- له دې کبله خورا خواشینی دی چې هغه ناروغه شوې ده.

د پلار په څېر په خورا ترخې او له دښمنۍ نه په ډکې ژبې غږېده او د هغه له ملنډو ډکې موسکا ،دهغه د پلار موسکا رایادوله.

سردار اندرې وویل:

- نو په دې ډول ښاغلي کوراګین ګرافینه رستوفه د خپل ښځتوب وړ ونه ګڼله؟ دا یې وویل او څو ځله وپرنجېد.

پېیر وویل:

- هغه واده نه شو کولای، هغه ښځه لرله.

سردار اندرې یوه بې خونده خندا چې د پلار خندا یې رایادوله وکړه او وې ویل:

- کولای شو پوه شو ، اوس ستاسو دا اوښي چېرې تشریف لري؟

پېیر وویل:

- پیتر ته لاړ ، که څه هم پوره نه پوهېږم.

سردار اندرې وويل:
- نو ښه ده، اوس پروا نه لري، زما له خوا ګرافينې رستوفې ته ووايي چې هغه آزاده وه او اوس هم آزاده ده او زه د هغې نيکمرغي غواړم.
پيير د ليکونو يو بنډل راواخيست. سردار اندرې د هغو کسانو په شان چې نه پوهېده څه وايي، انتظار پاتې شي چې پيير هغه ته څه ووايي، په ځير ځير يې هغه ته کتل.
پيير وويل:
- ګوره، هغه په پترزبورګ کې دی، زموږ خبرې دې ياد ېږي، تا ته وايم ياد ېږي دې !...
سردار اندرې په چټکۍ ځواب ورکړ:
- ياد ېږي مې، ډېرې ښې مې ياد ېږي، ما ويل چې ګنهکاره ښځه بايد وبښل شي، خو ما ونه ويل چې زه کولای شم ګنهکاره ښځه وبښم، نه، نه يې شم کولای،
پيير وويل: دغه شان پرتله کول امکان لري؟
سردار اندرې د هغه خبره پرې کړه او په زوره يې چغه کړل:
- هو کې، بيا يې بايد ريباري وکړم، د هغې په وړاندې مهربانه واوسم او دې ورته نورې خواخوږۍ؟ هو کې دا خورا د خير خبره ده، خو زه نه شم کولای، ددې ښاغلي ميراث خور شمه او که ته غواړې چې زما ملګری واوسې، نور هېڅکله... هېڅکله په دې اړه له ما سره مه غږېږه. ښه، د خدای په امان، زما خبرې به همداسې چې ما وويل، همداسې به يې ورسوئ.
پيير د هغه له کوټې ووت، له هغه ځايه مشر سردار او شهزادګۍ ماريا ته ورغي.

بوډا تر هر وخته تاند او خوشاله بربښېده. شهزادګۍ ماریا داسې وه لکه د تل په شان. پېیر د هغې په څېره کې له ناتاشې سره د ورور د جلاکېدو له امله یو ډول پټه خوشالي احساسوله. هغه چې کله هغوی ته کتل، ټولو د رستوف کورنۍ په خواشینۍ او سپکاوي یادوله....

د غرمنۍ په لړ کې خبرې اترې د جګړې په اړه وې. د هغې جګړې په اړه چې رارسېدل یې نور ټولو ته څرګند شوي و. سردار اندرې پرله پسې غږېده، کله به یې پلار او کله به یې له دوسال، سویسي روزونکي سره خبرې کولې، دی له عادي حال نه تازه او لېوال بربښېده، هماغه لېوالتیا چې پېیر د هغه په رواني علتونو ښه پوهېده.

-۲۲-

په دغه ماښام پېیر د رستوفیانو کره راغی، چې خپله ورسپارل شوې دنده تر سره کړي. ناتاشا په بړستن کې وه، ګراف په کلوب کې و، پېیر لیک سونیا ته ورکړ او خپله ماریا دیمتریوفنا ته ورغی. هغه غوښتل یې په دې پوه شي، چې سردار اندرې د دې خبرو په وړاندې څه غبرګون ښودلی دی. لس دقیقې وروسته سونیا ماریا دیمتریوفنا ته راغله او وې ویل:

- ناتاشا غواړي هرومرو له پیتر کریلویچ سره وګوري.

ماریا دیمتریوفنا وویل:

- پوه نه شوم، څه وایې، غواړې هغه خپلې کوټې ته بوزې؟ هلته ګډوډي نه ده؟

سونیا وویل:

- نه، هغې جامې واغوستې او مېلمستون ته راووته.

ماریا دیمتریوفنا یوازې اوږې پورته واچولې، مخ یې پېیر ته وروااړاوه او وې ویل:

- کله به دغه ګرافینه راشي، زه خو دغې نجلې ډېره په عذاب کړې يمه. ګوره پام کوه که راشې، چې ټول حال ورته ونه وايې... ډېر مې زړه ورته خوږېږي.

ناتاشا په ډنګره شوې، رنګ الوتې څېرې او تريو تندي، د پېير له خياله لرې، له هر ډول حيا او شرمه پرته، په مېلمستون کې ولاړه وه. کله چې پېير راننوت، هغه يو ډول ګېڼې واخيسته، داسې برېښېده ،هغه زړه نا زړه او په دې خيال کې وه چې د هغه پلو ورشي، که ودرېږي، چې هغه د دې خوا ته راشي.

پېير په تلوار د هغې خواته ورغی. هغه فکرکاوه چې ناتاشا به د تل په شان ده ته لاس ورکړي، خو هغه چې کله ده ته رانېږدې شوه، ودرېده، په سختۍ يې سا وويستله او لاسونه يې لکه د شنډ لاسونو په شان ځړوند وو. د هغې درېدل، هغه درېدو ته ورته و، چې د سندرو ويلو لپاره به د مېلمستون په منځ کې درېده. خو اوس يې څېره چوربل ډول برېښېدله.

هغې په چټکۍ خبرې پيل کړې او وې ويل:

- پيتر کېريليچ ! سردار بالکونسکي ستاسو ملګری و ،بيا يې خپله خبره راسمه کړه، هو او اوس هم ستاسو ملګری دی. (هغه داسې انګېرله چې هر څه و ، هغه پخوا و او اوس هر څه بدل شوي دي). هغه، هغه وخت ماته ويلي و چې کومه ستونزه وي، له تاسو نه مرسته وغواړم...

پېير هغې ته کتل او ژوره ژوره سا يې ايستله. تر هغې شېبې پورې هغه، ،هغه په خيال کې پړه ګڼله، خو اوس يې تر سترګو داسې د زړه سوي ورغله چې په زړه کې يې د ملامتۍ يوه نښه هم پاتې نه شوه.

- هغه اوس دلته دی، هغه ته ووايئ چې ما وبښئ... ما وبښئ،

یوازې یوه ښځه، ما دې وبښئ. هغه ودرېده، سا ویستل یې لا زیات شول، خو ژړل یې نه.

پییر وویل:

هو کې، زه به ورته ووایم، خو... هغه نه پوهېده چې څه ورته ووایي.

داسې برېښېده، چې هغه له هغه خیاله ډاربږي، چې د پییر خیالوته به ورشي.

او په چټکۍ یې وویل:

- زه پوهېږم، چې هر څه پای ته رسېدلي، نه، نه دا نور هېڅ امکان نه لري، خو ما هغه عذاب زوري چې ما هغه ته رسولی دی. زما یوازینۍ هیله داده چې هغه ته ووایئ چې زما هیله ومنئ او ما د ټولو ګناهونو په خاطر وبښئ، وبښئ، وبښئ او وبښئ.

د هغې ټول ځان په رېږدېدا شو او پر څوکۍ کېناسته.

د پییر زړه له دې نه مخکې، هېڅکله د داسې زړه خوږي احساس نه و لمسولی، هغه وویل:

- هغه ته به ووایم، هر څه به بیا ورته ووایم، خو... په یو څه غواړم پوه شم...

د ناتاشا غلچکونو، له هغه نه وپوښتل:

- په څه شي غواړې پوه شې؟

- هیله مې لرله، پوه شم، ایا... هغه... تاسو ته ګران و؟

پییر نه پوهېده چې اناتول (خپل اوښی) په څه نامه یاد کړي. د هغه د نامه په یادیدو تک سور شو او وې ویل:

- ایا تاسوته دغه احمق ګران و؟

ناتاشا وویل:

- هغه ته احمق مه وایئ، خو زه په هېڅ څه نه پوهېږم، نه پوهېږم،

هغه بیا په ژړا شوه.

د زړه خوږې، خواخوږۍ او مینې احساس له پخوا لا زیات د پییر پر زړه منګولې خښې کړې، داسې یې انګېرله چې تر عینکو لاندې یې اوښکې راشېوه شوي دي او دا هیله یې لرله، چې د چا ورته پام نه شي.

پییر وویل:

- زما ملګرې! نور به په دې اړه خبرې نه کوم.

د هغه دغه په زړه پورې، مینه ناک غږ چې د خواخوږۍ نښې په کې نغښتې وې ناڅاپه د ناتاشا په غوږو کې عجیبې انګازې او پر زړه یې حیرانوونکې اغېز وکړ.

- په دې اړه به نه غږېږو ګرانې! زه به هغه ته هر څه او ټول ووایم. خو له تاسو نه هیله لرم چې ما خپل وګڼې. او که زما مرستې یا مشورې ته مو اړتیا پیدا شوه او یا که مو غوښتل چې له چا سره د زړه خواله وکړې، نه یوازې اوس، بلکې هر وخت مو چې خوښه وي په ربښتیا، ما مه هېروئ.

د هغې لاس یې راونیو، هغه یې ښکل کړ او وې ویل:

- ډېر به ځان نیکمرغه وګڼم که وکولای شم چې...

پییر ونه شو کولای، خپلې خبرې پای ته ورسوي.

ناتاشې چغې کړل:

- له ما سره داسې مه غږېږئ، زه د هغه څه سیاله نه یم، چې تاسو یې وایئ.

ناتاشا غوښتل چې له کوټې نه ووزي، خو پییر د هغې لاس راونیو او د تګ خنډ یې شو او غوښتل یې چې څه ووایي. خو کله چې یې وویل، هغه خپله دې ته حیران او هک و پک شو چې څنګه یې هغه ویلې دي.

پییر هغې ته وویل: بس کړي، بس کړي، ستاسو ټول ژوند تر مخې دي.

ناتاشې په ډېر شرم او خورا حیا وویل:

- نه، زما لپاره، نه، نه زما لپاره، ژوند پای ته رسېدلی دی.
پېير د هغې خبرې تکرارې کړې:
- زما لپاره ژوند پای ته رسېدلی دی؟ که زه،زه نه وای، بلکې د نړۍ تر ټولو ښکلي، هوښيار او ښه سړی وای او خپلواک وای، زه به همدا اوس، ستا په وړاندې ګونډه شوی وای او په خپله به مې تا ته د خپلې مينې ويلي وای او د ځان لپاره به مې ستا سو ريباري کړې وای.
له ډېرې مودې نه وروسته د لومړي ځل لپاره د ناتاشې له سترګو نه دمننې او ښکې راشېوه شوې، په خواخوږۍ يې پېير ته وکتل او له کوټې نه ووته.
پېير هم د هغې پسې نژدې د هليز ته منډه کړې، هڅه يې کوله د نيکمرغۍ او خواخوږۍ هغه اوښکې او ساندې راټينګې کړي چې د هغه غاړه يې کېښکودله. خپل پوستين يې چې لستوڼی يې نه شو پيدا کولای واغوست، په ګاډۍ کې کېناست او لاړ.
ګاډيوان وپوښتل:
- اوس کومې خواته ! چېرته د تګ سپارښتنه کوئ؟
- چېرته؟ پېير له ځانه وپوښتل: چېرته کولای شو لاړ شو؟ کلوب ته يا مېلمستيا ته؟ د هغې مينې، احساس او خواخوږۍ په پرتله چې ده په خپل ګوګل کې احساسوله او د هغه غلچک په پرتله چې د وروستي ځل لپاره ناتاشا د اوښکو د پردې له شا ده ته کتلي و، ټول خلک د ده تر سترګو خورا د زړه سوي او خوار ورتلل.
د لسو درجو سړو سره سره يې، د خنځير له پوستنه د جوړ شوي پوستين تڼۍ يې پرانستې، خپله پراخ او په ساه ايستلو کې ډوب ټټر يې پاکې هوا ته ورډالۍ کړ او چيغه يې کړل:
- کور ته به لاړ شو.

هوا سړه او ښه رڼه وه. پر ناولو او تیارو واټونو او تیارو بامونو شین خو له ستورو ډک آسمان وزرونه خواره کړي و و. پییر یوازې دغه پاک آسمان ته په کتو کتو کې، هغه سپکاوی او ځمکنی بې ننګي نه احساسوله چې پر لوړو څوکو یې د ده روح ګرځېده. پییر چې کله د اربات ډګر ته ورسېد، له ستورو نه د ډک تیاره آسمان ستره پراخه لمنه، د هغه د سترګو په وړاندې وغوړېده.

د دغه آسمان څه کم په نیمایي کې د پریچینسکایا واټ پر سر د ۱۸۱۲ کال لوی، ځلېدونکی سپین، اوږده، پورته نیولې لکۍ لرونکي ستوري چې، تر ټولو ستورونه ځمکې ته نېږدې او له هرې خوا نورو ځلېدونکو ستورو را ایسار کړی وو، ولاړ و. هماغه لکۍ لرونکی ستوری چې ویل کېدل، د بدو بلاوو او قیامت زیری یې راوړی دی، خو دغه ځلېدونکی روڼ او اوږدې لکۍ لرونکی ستوری، د پییر په زړه کې هېڅ ډول ویره نه راپاروله، بلکې برعکس په خوشالۍ او له اوښکو نه په لمدو سترګو دغه روڼ ځلېدونکی ستوری چې، په نه اندازه کېدونکې چټکۍ، په دې بې پایه فضا کې ده ته په ټاکلي بهېر کې الوت، خو ناڅاپه، لکه په خاوره کې دویشتل شوي غشي په څېر د رانه آسمان په تور زړه کې، چې ځانته یې ټاکل شوي ځای غوره کړی و، ودرېد او هلته ننوت او لکۍ یې په هماغې چټکۍ، ببرته پورته تللې او دادی د نورو ستورو په منځ کې یې د وړانګو په څېرولو پیل کړی دی. پییر ته داسې وبرېښېده چې، دغه ستوری، له هغه څه سره ښه اړخ لګوي چې، نوي ژوند ته د ده په غوړېدونکي او زړور شوي روح کې تېرېږي.

د دویم ټوک پای